LV

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

01 | 2009
02 | 2009

03 | 2009

04 | 2009
05 | 2009
06 | 2009
07 | 2009
08 | 2009
09 | 2009
10 | 2009
11 | 2009
12 | 2009

MĒNEŠA BIĻETENS
MARTS

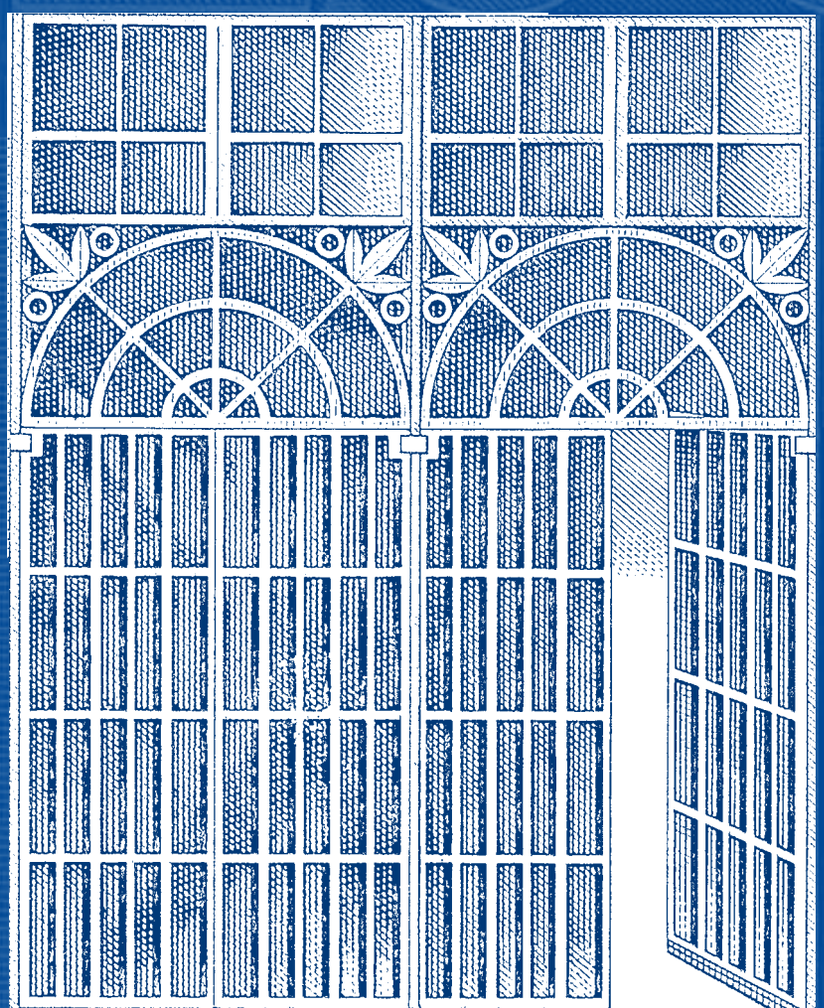

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

Visās ECB 2009. gada publikācijās attēlots 200 euro banknotes motīvs.

MĒNEŠA BIĻETENS

2009. GADA MARTS

© Eiropas Centrālā banka, 2009

Adrese
Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

Pasta adrese
Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Tālrunis
+49 69 1344 0

Interneta lapa
http://www.ecb.int

Fakss
+49 69 1344 6000

ECB Valde ir atbildīga par šā biļetena sagatavošanu. Tulkojumus sagatavo un publicē nacionālās centrālās bankas.

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

Šajā numurā iekļautie statistiskie dati atbilst stāvoklim 2009. gada 4. martā.

ISSN 1830-0057 (interneta versija)

SATURS

IEVADRAKSTS 5

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

Euro zonas ārējā vide 9

Monetārās un finanšu norises 18

Cenas un izmaksas 50

Produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgus 61

Fiskālās norises 75

Valūtu kursu un maksājumu bilances pārmaiņas 83

Ielikumi

1. Nesenais krasais pasaules tirdzniecības kritums vēsturiskā skatījumā 10
2. Likviditāte un monetārās politikas operācijas (2008. gada 12. novembris–2009. gada 10. februāris) 30
3. Kā valdību īstenotie banku glābšanas pasākumi ietekmējuši ieguldītāju kredītriska uztveri? 35
4. Euro zonas inflācijas samazināšanās pašreizējais periods 57
5. Euro zonas 2009. gada izaugsmes prognožu dinamika 67
6. ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai 72
7. Dažādu tautsaimniecības stimulēšanas fiskālo pasākumu efektivitāte 78
8. Tiesiskais ietvars stabilas EMS fiskālās politikas nodrošināšanai 81

EURO ZONAS STATISTIKA S1

PIELIKUMI

Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu hronoloģija I

TARGET sistēma (Eiropas Vienotā automatizētā reālā laika bruto norēķinu sistēma) V

Eiropas Centrālās bankas publicētie dokumenti (sākot ar 2007. gada janvāri) VII

Terminu skaidrojums XI

SAĪSINĀJUMI

VALSTIS

BE	Beļģija
BG	Bulgārija
CZ	Čehijas Republika
DK	Dānija
DE	Vācija
EE	Igaunija
IE	Īrija
GR	Grieķija
ES	Spānija
FR	Francija
IT	Itālija
CY	Kipra
LV	Latvija
LT	Lietuva
LU	Luksemburga
HU	Ungārija
MT	Malta
NL	Nīderlande
AT	Austrija
PL	Polija
PT	Portugāle
RO	Rumānija
SI	Slovēnija
SK	Slovākija
FI	Somija
SE	Zviedrija
UK	Lielbritānija
JP	Japāna
US	Amerikas Savienotās Valstis

CITI

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
CIF	preces cena, apdrošināšana, vedmaksa uz importētājvalsts robežas
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECBS	Eiropas Centrālo banku sistēma
EKS 95	Eiropas Kontu sistēma
EMI	Eiropas Monetārais institūts
EMS	Ekonomikas un monetārā savienība
ES	Eiropas Savienība
EUR	euro
EVK	efektīvais valūtas kurss
FOB	franko uz kuģa klāja uz eksportētājvalsts robežas
HSEI	Hamburgas Starptautiskās ekonomikas institūts
IKP	iekšzemes kopprodukts
MBR5	SVF Maksājumu bilances rokasgrāmata (5. izdevums)
MFI	monetārā finanšu iestāde
NACE 1. red.	Eiropas Kopienas Ekonomiskās darbības statistiskā klasifikācija
NCB	nacionālā centrālā banka (valsts centrālā banka)
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija *(Organisation for Economic Co-operation and Development)*
PCI	patēriņa cenu indekss
RCI	ražotāju cenu indekss
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
SITC 4. red.	Starptautiskā Standartizētā tirdzniecības klasifikācija (4. redakcija)
SNB	Starptautisko norēķinu banka
SPCI	saskaņotais patēriņa cenu indekss
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds
VDIAR	vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā
VDIT	vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā

Saskaņā ar Kopienas praksi šajā biļetenā ES valstis uzskaitītas alfabētiskā secībā atbilstoši attiecīgo valstu nosaukumiem to nacionālajās valodās.

IEVADRAKSTS

Padome 2009. gada 5. marta sanāksmē, pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, nolēma samazināt galvenās ECB procentu likmes vēl par 50 bāzes punktiem. Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likme tika pazemināta līdz 1.50% un aizdevumu iespējas uz nakti un noguldījumu iespējas uz nakti procentu likme – attiecīgi līdz 2.50% un 0.50% (spēkā ar 2009. gada 11. martu). Pēc šā lēmuma galvenās ECB procentu likmes kopš 2008. gada 8. oktobra kopumā samazinātas par 275 bāzes punktiem. Inflācija pamatā būtiski pazemājusies, un gaidāms, ka 2009. un 2010. gadā tā būs ievērojami zemāka par 2%. Šī inflācijas perspektīva skaidrojama ar preču cenu kritumu un iekšzemes cenu un izmaksu spiediena mazināšanos, kas atspoguļo ekonomiskās aktivitātes kraso lejupslīdi. Jaunākie ekonomisko datu publiskojumi un apsekojumu dati sniedz papildu pierādījumus Padomes novērtējumam, ka gan pasaules, gan euro zonas pieprasījums 2009. gadā, visticamāk, būs ļoti zems. Gaidāms, ka 2010. gada laikā tautsaimniecība pakāpeniski atveseļosies. Vienlaikus pieejamie vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām stingri turas līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Salīdzinājums ar monetārās analīzes rezultātiem apstiprina, ka inflācijas spiediens sarucis. Pēc 5. marta lēmuma Padome sagaida, ka vidējā termiņā tiks saglabāta cenu stabilitāte, veicinot euro zonas mājsaimniecību pirktspēju. Padome turpinās nodrošināt, lai inflācijas gaidas vidējā termiņā tiktu stingri noturētas atbilstošā līmenī, stimulējot ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību un veicinot finanšu stabilitāti. Tāpēc Padome arī turpmāk ļoti uzmanīgi sekos visām norisēm.

Runājot par tautsaimniecības analīzi, pasaules tautsaimniecības izaugsme pēdējos mēnešos būtiski pavājinājusies, atspoguļojot finanšu tirgus satricinājuma sekas, kas arvien vairāk skārušas arī attīstības valstu tautsaimniecību. Palielinātas nenoteiktības apstākļos vienlaikus ar pasaules tirdzniecības apjoma spēcīgu kritumu vērojama būtiska iekšzemes pieprasījuma samazināšanās euro zonā. Tāpēc saskaņā ar *Eurostat* pirmo aplēsi euro zonas reālais IKP 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni ievērojami saruka (par 1.5%). Pieejamie dati un apsekojumu rādītāji liecina, ka 2009. gada sākumā ekonomiskā aktivitāte euro zonā joprojām bija zema.

Attiecībā uz nākotni Padome sagaida, ka 2009. gadā gan pasaules, gan iekšzemes pieprasījums samazināsies, bet pēc tam pakāpeniski atjaunosies. Šis novērtējums atspoguļojas arī ECB speciālistu 2009. gada marta makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, kas paredz, ka reālā IKP gada kāpums 2009. gadā būs no –3.2% līdz –2.2% un 2010. gadā – no –0.7% līdz 0.7%. Šie diapazoni liecina par Eurosistēmas speciālistu 2008. gada decembra makroekonomisko iespēju aplēšu lejupvērstu korekciju. Gan 2009., gan 2010. gadā IKP gada pieauguma tempu būtiski samazinās iepriekšējā gada norišu negatīvā pārnestā ietekme. Paredzamā pakāpeniskā atveseļošanās 2010. gadā atspoguļo rezultātus, ko dos uzsāktie būtiskie makroekonomiskās stimulēšanas pasākumi, kā arī plašās politikas iniciatīvas, kas ieviestas, lai atjaunotu finanšu sistēmas funkcionēšanu gan euro zonā, gan ārpus tās. Turklāt gaidāms, ka preču cenu pazemināšanās turpmāk veicinās reāli rīcībā esošos ienākumus un patēriņu.

Tautsaimniecības perspektīva joprojām ir saistīta ar nenoteiktību. Padome uzskata, ka ar tautsaimniecības perspektīvu saistītie riski tagad šķiet izlīdzinātāki. No vienas puses, iespējama spēcīgāka pozitīvā ietekme, nekā tiek gaidīts, t.sk. uz konfidenci, atspoguļojot uzsāktos apjomīgos makroekonomiskos stimulējošos pasākumus un citas īstenotās politikas iniciatīvas. No otras puses, bažas galvenokārt saistītas ar iespēju, ka finanšu tirgu satricinājums būtiskāk ietekmēs reālo tautsaimniecību, kā arī ar protekcionisma spiediena rašanos un pastiprināšanos un iespējamām nelabvēlīgām norisēm pasaules tautsaimniecībā sakarā ar haotiskām globālās nesabalansētības korekcijām.

Runājot par cenu dinamiku, SPCI gada inflācija kopš 2008. gada vidus, kad tā sasniedza kulminācijas punktu (4.0%), nepārtraukti samazinājusies. 2009. gada februārī saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi tā bija 1.2%, t.i., pamatā tāda pati kā janvārī (1.1%). Inflācijas pazemināšanās kopš pagājušās vasaras galvenokārt atspoguļo kraso preču cenu kritumu pasaulē šajā periodā. Taču arvien skaidrāk parādās arī pazīmes, ka inflācijas risku samazināšanās ir plašāka.

Atspoguļojot šīs tendences, ECB speciālistu 2009. gada marta inflācijas iespēju aplēsēs veiktas būtiskas lejupvērstas korekcijas salīdzinājumā ar iepriekšējām iespēju aplēsēm, un gaidāms, ka SPCI gada inflācija 2009. gadā būs no 0.1% līdz 0.7%. Paredzams, ka gada inflācija galvenokārt agrākās enerģijas cenu attīstības radīto bāzes efektu dēļ nākamajos mēnešos turpinās samazināties, iespējams, gada vidū īslaicīgi kļūstot negatīva. Gaidāms, ka pēc tam gada inflācija atkal palielināsies, kas atkal būs skaidrojams ar agrāko enerģijas cenu norišu bāzes efektiem. Tāpēc iespējams, ka SPCI inflācija 2009. gadā būtiski svārstīsies. Tomēr šādas īstermiņa svārstības no monetārās politikas viedokļa nav nozīmīgas.

ECB speciālistu iespēju aplēses paredz, ka 2010. gadā SPCI inflācija būs no 0.6% līdz 1.4%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2008. gada decembra makroekonomiskajām iespēju aplēsēm arī šis diapazons ir būtiski pazemināts, galvenokārt atspoguļojot tautsaimniecības izaugsmes perspektīvas pārmaiņas. Lejupvērstas korekcijas veiktas arī pieejamajās starptautisko organizāciju prognozēs, kurās pamatā apstiprināta mērenas inflācijas perspektīva 2010. gadā.

Arī ar inflācijas, tāpat kā ar izaugsmes iespēju aplēsēm, saistīta ievērojama nenoteiktība. Ar šīm iespēju aplēsēm saistītie riski kopumā ir līdzsvaroti. Tie galvenokārt saistīti ar riskiem, kas attiecas uz ekonomiskās aktivitātes perspektīvām, kā arī preču cenu riskiem.

Tagad – par monetāro analīzi. Jaunākie dati un aplēses sniedz turpmākus pierādījumus, ka monetārās ekspansijas pamattemps euro zonā turpina palēnināties. Tas nozīmē, ka inflācijas riski vidējā termiņā vēl samazinājušies.

Turpmāka pamatā esošās monetārās dinamikas samazināšanās bija pretstatā M3 un tā sastāvdaļu lielajām mēneša svārstībām, kas novērotas kopš finanšu satricinājuma pastiprināšanās 2008. gada septembrī. Tas īpaši attiecas uz tirgojamiem finanšu instrumentiem, bet arī uz ievērojamo savstarpējo aizstāšanu, kas notiek starp dažādajām M3 ietverto noguldījumu kategorijām. Lai gan M3 gada pieauguma temps turpināja samazināties (2009. gada janvārī – 5.9%), šaurās naudas rādītāja M1, kas ietver likvīdākos aktīvus, gada pieauguma temps palielinājās līdz 5.2%.

Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu plūsmai gadu mijā arī bija raksturīgs svārstīgums – kredītu atlikuma sarukumam decembrī sekoja būtiska pozitīva plūsma janvārī. Tomēr, neņemot vērā iespējamo gadumijas ietekmi un šīs jaunākās norises, apstiprinās 2008. gadā novērotais banku izsniegto aizdevumu kritums mājsaimniecībām un nefinanšu sabiedrībām. Vienlaikus šķiet, ka būtiskais agrākais galveno ECB procentu likmju samazinājums pastiprināti atspoguļojas banku aizdevumu procentu likmēs, norādot, ka, neraugoties uz spriedzi finanšu tirgos, euro zonas monetārās politikas transmisijas mehānisms nav būtiski traucēts. Tomēr nepieciešams vairāk datu un analīzes, lai skaidri novērtētu nākotnes kreditēšanas perspektīvu.

Apkopojot var teikt, ka inflācija būtiski pazeminājusies un gaidāms, ka 2009. un 2010. gadā būs ievērojami zemāka par 2%. Jaunākie ekonomisko datu publiskojumi un apsekojumu dati sniedz papildu pierādījumus Padomes novērtējumam, ka gan pasaules, gan euro zonas pieprasījums 2009. gadā, visticamāk, būs ļoti zems. Gaidāms, ka 2010. gada laikā tautsaimniecība pakāpeniski atveseļosies. Vienlaikus pieejamie vidēja un ilgāka termiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām stingri turas

līmenī, kas atbilst Padomes mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Salīdzinājums ar monetārās analīzes rezultātiem apstiprina, ka inflācijas spiediens sarucis. Pēc 5. marta lēmuma Padome sagaida, ka vidējā termiņā tiks saglabāta cenu stabilitāte, veicinot euro zonas mājsaimniecību pirktspēju. Padome turpinās nodrošināt, lai inflācijas gaidas vidējā termiņā tiktu stingri noturētas atbilstošā līmenī, stimulējot ilgtspējīgu izaugsmi un nodarbinātību un veicinot finanšu stabilitāti. Tāpēc Padome arī turpmāk ļoti uzmanīgi sekos visām norisēm.

Runājot par fiskālās politikas reakciju uz ekonomisko lejupslīdi, euro zonas valstu aktualizētās stabilitātes programmas un jaunākie papildinājumi apstiprina prognozi par euro zonas valsts finanšu strauju un plašu pasliktināšanos. Lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos valsts finanšu ilgtspējībai, kas ir būtiska gan tautsaimniecības atlabšanai, gan ilgtermiņa izaugsmes veicināšanai, nepieciešama pārliecinoša apņemšanās īstenot konsolidācijas kursu, nodrošinot atgriešanos pie stabilas fiskālās pozīcijas, pilnībā ievērojot Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus. Tāpēc Padome atbalsta Komisijas nodomu vairākās valstīs uzsākt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. Tas ir svarīgi, lai saglabātu ES fiskālās uzraudzības struktūras uzticamību. Ir būtiski noteikt skaidrus termiņus pārmērīga budžeta deficīta novēršanai un balstīt konsolidācijas plānus uz stingriem un precīzi noteiktiem strukturāliem pasākumiem.

Attiecībā uz strukturālo politiku joprojām ir svarīgi īstenot ekonomikas politiku atbilstoši atklāta tirgus ekonomikas brīvas konkurences principam. Šajā ziņā ir būtiski, lai valdību atbalsta pasākumi neizkropļotu konkurenci un neaizkavētu nepieciešamos strukturālos pielāgojumus, un ir ārkārtīgi svarīgi nepieļaut protekcionisma spiedienu. Izvairīšanās no protekcionisma ir būtiskākais faktors, kas ļaus pasaules tautsaimniecībai ātrāk pārvarēt pašreizējo krīzi. Arī Dohas tirdzniecības sarunu raunda veiksmīgs noslēgums būs pagrieziena punkts ceļā uz integrētāku un atvērtāku pasaules tautsaimniecību, kas dos labumu ikvienam.

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

I. EURO ZONAS ĀRĒJĀ VIDE

Iepriekšējā ceturksnī globālā ekonomiskā lejupslīde padziļinājās, pastiprinoties finanšu satricinājumam un tā ietekmei aptverot visu pasauli. Šķiet, ka arī attīstības valstis – vienu no pēdējo gadu galvenajiem globālās izaugsmes balstiem – būtiski ietekmēja ekonomisko apstākļu pasliktināšanās. Straujā preču cenu sarukuma un vājāka globālā pieprasījuma dēļ samazinājies globālās inflācijas spiediens. Vienlaikus pastiprinājies daudzu tirgu svārstīgums, un pasaules ekonomiskā perspektīva pašlaik pakļauta ļoti augstai nenoteiktībai.

I.1. PASAULES EKONOMISKĀS NORISES

1. attēls. Pasaules iepirkumu vadītāju indekss (IVI)

(mēneša dati; ražošana un pakalpojumi; difūzijas indekss)

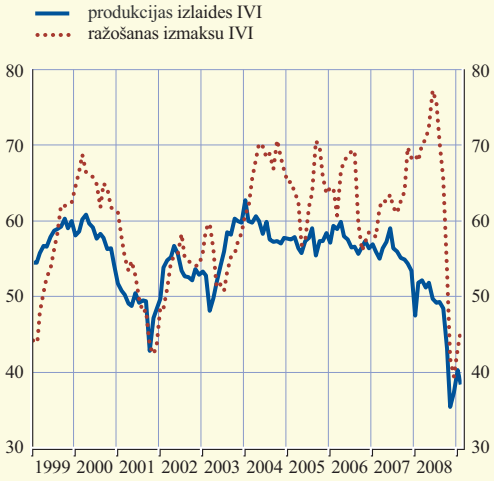

Avots: *Markit*.

Neraugoties uz stingriem politikas pasākumiem visā pasaulē, atbildot uz finanšu satricinājumu un tā negatīvajām sekām, pasaules tautsaimniecībā turpinās daudzu gadu desmitu visspēcīgākā lejupslīde. Pēdējos trijos mēnešos publiskotie rādītāji brīdina par vēl dziļāku un vienlaicīgāku globālās tautsaimniecības lejupslīdi. Par to liecina krasais un vispārējais globālās apstrādes rūpniecības Iepirkumu vadītāju indeksa (IVI) sarukums līdz līmenim zem izaugsmes un krituma starpposmam raksturīgā sliekšņa, norādot, ka pasaules tautsaimniecības nozares turpina sašaurināt darbību. Lai gan janvārī šis indekss nedaudz uzlabojās, februārī tas arvien bija ļoti zemā līmenī. Kopumā finanšu tirgu darbība joprojām ir traucēta un patērētāju un uzņēmumu konfidence – vēsturiski zemā līmenī. Mājsaimniecību neto labklājības pasliktināšanās un augstas pakāpes nenoteiktības dēļ mājsaimniecības un uzņēmumi sāka samazināt izdevumus, visā pasaulē vājinot pieprasījumu pēc patēriņa precēm un kapitālprecēm. Sarūkošais pieprasījums un globālās rūpnieciskās ražošanas kritums bija galvenie faktori, kas izraisīja būtisku starptautiskās tirdzniecības sašaurināšanos, kuras rezultātā attīstīto valstu lejupslīde straujāk ietekmēja attīstības valstis. Globālās tirdzniecības kritumu 2008. gada 4. ceturksnī pastiprināja arvien lielākas grūtības saņemt tirdzniecības kredītu (sk. arī 1. ielikumu). Atbilstoši nelabvēlīgākiem ekonomiskajiem apstākļiem visā pasaulē arī euro zonas ārējā vide vēl vairāk pasliktinājās.

Vienlaikus pēdējos mēnešos globālais inflācijas spiediens strauji kritās, par ko liecina globālā IVI ražošanas izmaksu indeksa noslīdēšana līdz līmenim, kas atbilst vidējo ražošanas izmaksu būtiskam samazinājumam. Inflācijas spiediena vājināšanās galvenokārt saistāma ar bāzes efektiem, kurus noteica zemākas preču cenas, kā arī ar vāju globālo pieprasījumu un sliktāku situāciju darba tirgū. Patēriņa cenu gada inflācijas pazemināšanos spēcīgi ietekmēja plašais un straujais naftas cenu kritums, ko noteica globālās tautsaimniecības attīstības perspektīvas krasā pasliktināšanās un ar to saistītais naftas pieprasījuma sarukums. Atbilstoši vēsturiskajām liecībām par to, ka lēnākas globālās izaugsmes gadījumi (kopā ar potenciālā un faktiskā produkcijas apjoma starpību un bezdarba līmeņa pieaugumu) saistīti ar patēriņa cenu inflācijas kritumu visā pasaulē vispārējā globālā ekonomiskā lejupslīde šādus lejupvērstus spiedienus pastiprina. Jaunākie dati liecina, ka globālajai inflācijai tagad ir lejupvērsta tendence visos lielākajos reģionos. Patēriņa cenu inflācija OECD valstīs 12 mēnešos līdz 2009. gada janvārim bija 1.3% (iepriekšējā mēnesī – 1.5%). Patēriņa

cenas, izņemot pārtiku un enerģiju, 12 mēnešos līdz janvārim paaugstinājās par 1.9% (decembrī – par 2.0%).

I. ielikums

NESENAIS KRASAIS PASAULES TIRDZNIECĪBAS KRITUMS VĒSTURISKĀ SKATĪJUMĀ

Pēdējā laikā arvien plašākas finanšu satricinājuma atskaņas visā pasaulē paātrinājušas starptautiskās tirdzniecības darījumu skaita sarukumu. Saskaņā ar jaunākajiem datiem[1] pasaules preču tirdzniecības apjoms 2008. gada novembrī un decembrī ievērojami kritās (attiecīgi par 5.3% un 7.0% salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi). Kopumā 2008. gada 4. ceturksnī pasaules tirdzniecības apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 6.0%. Jaunākā informācija liecina, ka 2008. gada beigās pasaules tirdzniecības apjoms atgriezies 2006. gada vidus līmenī (sk. A att.). Turklāt turpmāk gaidāms vēl lielāks sarukums, jo februārī pasaules IVI eksporta pasūtījumu indekss jau sesto mēnesi pēc kārtas saglabājās zem izaugsmes un krituma starpposmam raksturīgā sliekšņa. Lai sniegtu skaidrojumu par tirdzniecības vidēja termiņa perspektīvu, šajā ielikumā pasaules tirdzniecības apjoma nesenais sarukums aplūkots vēsturiskā skatījumā.

Pēc spēcīgas izaugsmes perioda pasaules tirdzniecību pakāpeniski ietekmēja globālās aktivitātes vispārējais kritums, kas 2007. gada beigās sākās ar recesiju ASV. Pēc *Lehman Brothers* sabrukuma spēcīgā negatīvā atgriezeniskā saikne starp finanšu satricinājumu un reālo aktivitāti izraisīja strauju

1 Pasaules preču tirdzniecības mēneša datus nodrošināja *CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis* (http://www.cpb.nl/eng/research/sector2/data/trademonitor.html).

A attēls. Pasaules preču tirdzniecības apjoms

(2005. gada indekss = 100; mēneša dati)

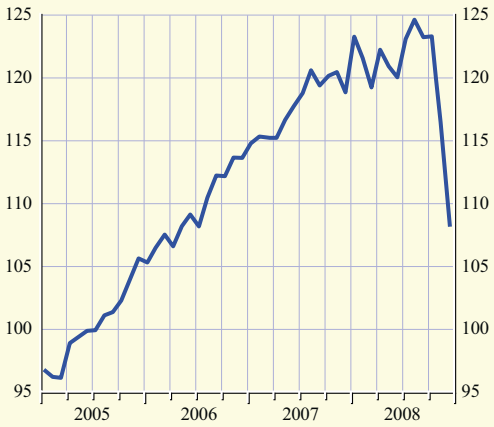

Avots: CPB.

B attēls. Pasaules importa apjoms, pasaules rūpnieciskā ražošana un globālā IVI jaunie pasūtījumi

(indekss; pārmaiņas; %)

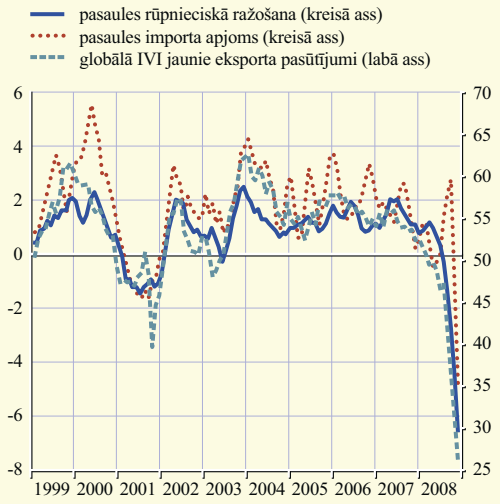

Avoti: CPB, Pasaules Banka un ECB aprēķini.
Piezīme. Pasaules rūpnieciskās ražošanas un pasaules importa apjoma skaitļi attiecas uz procentuālajām pārmaiņām salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem.

pasaules tirdzniecības lejupslīdi. Finanšu satricinājuma ietekme uz labklājību un konfidenci savienojumā ar saistīto augsta līmeņa nenoteiktību lika uzņēmumiem un mājsaimniecībām samazināt vai atlikt uz vēlāku laiku tēriņus, par ko liecina, piemēram, krasi pasliktinājies globālās apstrādes rūpniecības IVI jauno pasūtījumu indekss. Pavājinoties pieprasījumam pēc kapitālprecēm un patēriņa, īpaši ilglietojuma, precēm, kur samērā lielu daļu veido imports, pasaules rūpnieciskās ražošanas un tirdzniecība 2008. gada pēdējos mēnešos saruka (sk. B att.).

Ar tirdzniecības kredītu pieejamību saistītās problēmas pastiprināja tirdzniecības lejupslīdi. Lai gan liecības par tirdzniecības finansēšanas grūtībām joprojām nav pilnībā apstiprinātas, šķiet, ka tirdzniecības finansēšanas izmaksas palielinājušās visā pasaulē un banku nodrošinātais tirdzniecības kredītu apjoms sarucis, sevišķi attīstības valstīs (īpaši Āzijā).[2]

C attēls. Pasaules importa apjoma pārmaiņas ASV recesiju laikā

(kopējās pārmaiņas; %; četru mēnešu mainīgais vidējais rādītājs; ceturkšņa dati)

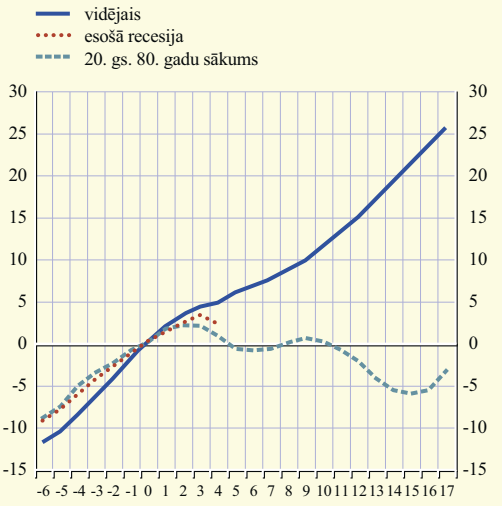

Avoti: SVF un ECB aprēķini; jaunākie dati no CPB.
Piezīme. "0" ceturksnis attiecas uz recesijas sākumu ASV. Vidējais rādītājs balstās uz astoņām ASV recesijām kopš 1957. gada.

No vēsturiskā viedokļa saikne starp ASV ekonomiskās attīstības ciklu un pasaules tautsaimniecības norisēm joprojām ir spēcīga un recesijas ASV bieži saistāmas ar pasaules tirdzniecības apjoma kritumiem. Lai gan šāda sakarība ne vienmēr norāda uz kādu cēloņsakarību, tā ir noderīgs pašreizējo norišu novērtēšanas standarts. Pamatojoties uz datiem, kas vākti kopš 20. gs. 50. gadu beigām, C attēlā parādīta pasaules preču un pakalpojumu importa pārmaiņu vidējā tendence ASV recesiju laikā (ar "0" ceturksni apzīmēts recesijas sākums ASV saskaņā ar Nacionālā ekonomisko pētījumu biroja datējumu). Vispār tautsaimniecības recesijām ASV sekojis pasaules tirdzniecības apjoma pieauguma tempa palēninājums (vidēji pasaules tirdzniecības apjoma pieauguma tempa kritums novērojams aptuveni astoņus ceturkšņus no recesijas sākuma ASV). Lai gan pasaules importa apjoma pārmaiņas pašreizējās recesijas laikā ("0" ceturksnis atbilst 2007. gada 4. ceturksnim) diezgan precīzi atbilst vidējai tendencei līdz pat 2008. gada 3. ceturksnim, straujais kritums 2008. gada 4. ceturksnī apliecina nozīmīgu novirzi no vidējā līmeņa.

Aplūkojot katru ASV pagātnes recesijas gadījumu atsevišķi, 20. gs. 80. gadu sākuma recesijai ir līdzīgas pazīmes ar pašreizējo ciklu. Abos gadījumos nelabvēlīgi un būtiski ietekmēts patēriņš, ieguldījumi mājokļos un imports. Turklāt recesija 20. gs. 80. gadu sākumā līdzīgi šodienas ciklam bija saistīta ar banku sektora problēmām. Tās ietekme uz pasaules tirdzniecību bija īpaši spēcīga, tirdzniecībai atrodoties zem pirmsrecesijas līmeņa turpmākos četrus gadus (sk. C att.). Līdz šim pašreizējās tirdzniecības lejupslīdes norises bijušas samērā līdzīgas 20. gs. 80. gadu sākuma norisēm. Tāpēc, izmantojot minēto recesiju kā aptuvenu etalonu, šķiet, vēl kādu laiku pamatoti būtu jārēķinās ar pasaules tirdzniecības vājumu. Turklāt konkrētajam recesijas gadījumam raksturīgās pazīmes var radīt lejupvērstus riskus pasaules tirdzniecības perspektīvai, t.sk. ierobežotu tirdzniecības kredītu pieejamību vai globālo ražošanas ķēžu rašanos, kas varētu pastiprināt

2 Sk., piemēram, *"Trade and Development Quarterly", International Trade Department* (PRMTR), Pasaules Banka, 17. izdevums, 2009. gada janvāris (http://siteresources.worldbank.org/INTRANETTRADE/Resources/239054-1090532971789/Trade_Quarterly_17th_edition_Jan_22_09.pdf).

vienlaicīgu visas pasaules tirdzniecības apjoma lejupslīdi. Taču šādus riskus var nedaudz mazināt nesenais naftas cenu kritums, jo tam sekojošais transporta izmaksu samazinājums varētu veicināt starptautiskās tirdzniecības aktivitātes atjaunošanos.

Kopumā nesenais pasaules tirdzniecības kritums galvenokārt atspoguļo vienlaicīgo un kritisko globālā pieprasījuma lejupslīdi. Turpmāk, politikas veidotājiem visā pasaulē rīkojoties, lai mazinātu vispārējos kreditēšanas ierobežojumus, šā gada laikā varētu gaidīt nelielus tirdzniecības finansēšanas uzlabojumus. Tomēr, tā kā līdz šim nav daudz jebkādu jūtamu aktivitātes atjaunošanās pazīmju, maz ticams, ka tuvākajā laikā globālais pieprasījums vai tirdzniecība uzlabosies, īpaši, ja pasaules tautsaimniecības atveseļošanos galvenokārt veicina fiskālā ekspansija, kam parasti ir samērā vāja ietekme uz tirdzniecību.

Šādos apstākļos augošais protekcionisma risks rada arvien lielākas bažas. Lielā depresija apliecina, ka protekcionisma pasākumu pieaugums var aizkavēt pasaules tirdzniecības atveseļošanos, kā arī paildzināt un paplašināt lejupslīdi visā pasaulē. Lai gan Lielās depresijas stila protekcionisma izpausmes joprojām ir ierobežotas, citi protekcionisma veidi (piemēram, rūpniecības politika, kas rada ekonomisko nacionālismu, vai finansiālā protekcionisma pasākumi) varētu izrādīties postoši pasaules tirdzniecībai un izaugsmei. Tāpēc visu pasaules tautsaimniecības dalībnieku interesēs ir pretoties jebkādam spiedienam ieviest protekcionisma pasākumus.

ASV

Reālā IKP pieauguma temps ASV 2008. gadā bija 1.1%, liecinot par būtisku palēninājumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu vidējo izaugsmi. Lai gan 1. pusgadā izaugsme bija pozitīva, augošā finanšu tirgu spriedze, ierobežojošie kreditēšanas nosacījumi un vājāks ārējais pieprasījums bija faktori, kas veicināja tūlītēju produkcijas izlaides sarukumu 2008. gada 2. pusgadā. Saskaņā ar ASV Ekonomiskās analīzes biroja provizoriskām aplēsēm 2008. gada 4. ceturksnī reālais IKP, attiecināts uz gadu, saruka par 6.2% (3. ceturksnī – par 0.5%). Personīgais patēriņš un privātais ieguldījums pamatlīdzekļos bija galvenie IKP izaugsmi kavējošie faktori. Ārējās tirdzniecības – iepriekšējo ceturkšņu pieauguma spēcīga virzītāja – pozitīvā ietekme, tuvojoties gada beigām, izzuda, jo ekonomiskās izaugsmes krasā palēninašanās vairākās ASV tirdzniecības partnervalstīs ietekmēja ārējo pieprasījumu un eksportu.

Cenu norišu jomā PCI pārmaiņu vidējais temps 2008. gadā bija 3.8% (2007. gadā – 2.9%). Pēdējā gada laikā inflācijas svārstību amplitūda bija plašāka nekā parasti, atspoguļojot naftas un citu preču cenu nepastāvību. Ap 2008. gada beigām inflācija būtiski samazinājās un 2009. gada janvārī sasniedza 0.0%. Šo neseno inflācijas sarukumu veicināja strauji preču cenu kritumi un augošais ASV produktu un darba tirgu atslābums padziļinātās ekonomiskās lejupslīdes dēļ. PCI gada inflācija, izņemot pārtiku un enerģiju, 2009. gada janvārī noslīdēja līdz 1.7% (2008. gadā vidēji – 2.3%).

ASV ekonomiskās aktivitātes turpmākās perspektīvas joprojām aizēnos esošais finanšu tirgus satricinājums un tā negatīvā ietekme uz reālo tautsaimniecību. No tā izrietošā mājsaimniecību labklājības lejupslīde, ierobežotā kredītu pieejamība un nākotnes ekonomiskās situācijas gaidu lejupvērstās korekcijas, iespējams, ierobežos mājsaimniecību un uzņēmumu tēriņu pieaugumu. Domājams, ka vajadzība novērst iepriekšējo nesabalansētību un uzlabot bilances tiks īstenota, finanšu iestādēm vēl vairāk samazinot aizņemto līdzekļu apjomu un pazeminot mājsaimniecību parādu nastu līdz ilgtspējīgākam līmenim. Šādā situācijā turpmākajos ceturkšņos ekonomisko

2. attēls. Svarīgākās norises galvenajās industriāli attīstītajās valstīs

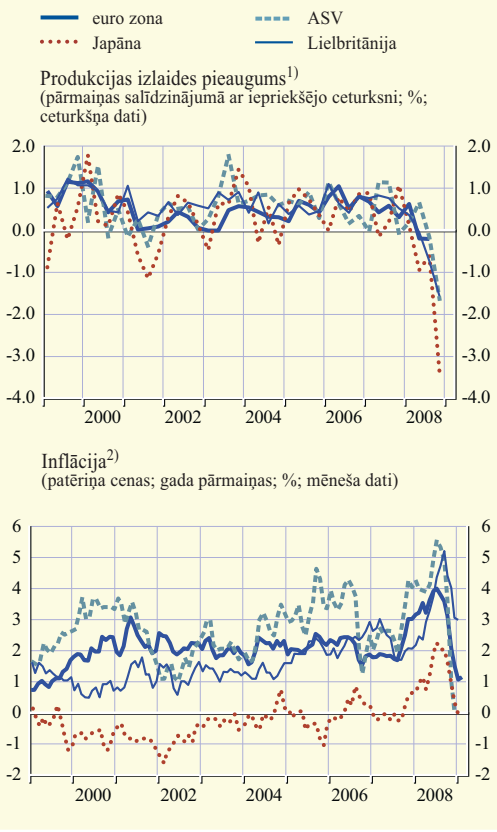

Avoti: valstu dati, SNB, *Eurostat* un ECB aprēķini.
1) Par euro zonu un Lielbritāniju izmantoti *Eurostat* dati; par ASV un Japānu izmantoti attiecīgo valstu dati. IKP dati ir sezonāli izlīdzināti.
2) Euro zonai un Lielbritānijai – SPCI; ASV un Japānai – PCI.

aktivitāti nedaudz vajadzētu veicināt ar plašu politikas stimulu paketi. Runājot par cenu norisēm, gaidāms, ka inflācija saglabāsies zemā līmenī būtiskas potenciālā un faktiskā produkcijas apjoma starpības un bāzes efektu dēļ, kas saistīti ar preču cenu norisēm pagātnē.

2009. gada 28. janvārī ASV Federālā atklātā tirgus komiteja nolēma nemainīt federālo fondu mērķa likmi (diapazons 0–0.25%). Nosakot politikas procentu likmes tik tuvu apakšējai nulles robežai, Federālo rezervju sistēma veikusi netradicionālus pasākumus, lai veicinātu finanšu tirgu darbību un stimulētu tautsaimniecību.

JAPĀNA

Iepriekšējā ceturksnī Japānā recesija turpinājā padziļināties, atspoguļojot ārējā pieprasījuma spēcīgo lejupslīdi un iekšzemes pieprasījuma vājināšanos. Saskaņā ar Japānas Ministru kabineta biroja pirmo provizorisko aplēsi reālais IKP 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 3.3%. Tas bija trešais negatīvas izaugsmes ceturksnis pēc kārtas un rezultātā IKP gada izaugsme arī bija negatīva (–0.7%). IKP samazināšanās 4. ceturksnī galvenokārt saistāma ar neto eksportu. Lai gan eksports dažus pēdējos gadus bija galvenais Japānas izaugsmes dzinējspēks, krasā 4. ceturksnī vērojamā krituma (–13.9%) rezultātā tā devums IKP izaugsmē bija negatīvs (–3 procentu punkti). Turklāt palielinājās uzņēmumu ieguldījumu apjoma sarukums (–5.3%) un privātā patēriņa pieaugums bija nokļuvis negatīvā zonā (–0.4%).

2009. gada janvārī turpinājās patēriņa cenu inflācijas samazināšanās. PCI gada inflācija no 0.4% decembrī noslīdēja līdz 0.0%, un to noteica potenciālā un faktiskā produkcijas apjoma starpības palielināšanās. PCI gada inflācija, izņemot pārtiku un enerģiju, 2009. gada janvārī kļuva negatīva (–0.2%). 2008. gadā PCI inflācija bija 1.4%.

Turpmāk gaidāms, ka tuvākajā laikā ekonomiskā aktivitāte joprojām būs mērena, jo paredzams, ka samazināta ārējā pieprasījuma dēļ saglabāsies vājāks eksports, bet privātais patēriņš, pasliktinoties nodarbinātības situācijai, iespējams, būs zems.

Pazeminājusi uz nakti izsniegtu nenodrošinātu kredītu mērķa procentu likmi kopumā par 40 bāzes punktiem (līdz 0.1%) 2008. gada 31. oktobrī un 19. decembrī, Japānas Banka 2009. gada 19. februāra sanāksmē nolēma to nemainīt. Tā vietā, lai stimulētu tautsaimniecību, Japānas Banka sākusi ieviest netradicionālus monetārās politikas pasākumus.

LIELBRITĀNIJA

Lielbritānijā pēdējos ceturkšņos samazinājās reālā IKP izaugsme un inflācija pazeminājās. 2008. gada 4. ceturksnī reālā IKP sarukuma temps bija 1.5% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni, bet reālā IKP samazinājums bija samērā plašs. Ieguldījumu izdevumi saruka strauji, jo uzņēmumi, samazinoties pieprasījumam un palielinoties finansēšanas nosacījumu stingrībai, ierobežoja ražošanas apjomu un nodarbināto skaitu. Bezdarba līmenis manāmi paaugstinājās, 2008. gada 4. ceturksnī sasniedzot 6.3%. 2009. gada februārī vairākums uzņēmumu un patērētāju konfidences rādītāju turpināja pazemināties un atradās būtiski zem ilgtermiņa vidējā līmeņa. Gaidāms, ka 2009. gadā tautsaimniecība piedzīvos ievērojamu recesiju. Mājokļu cenu vispārējā tendence joprojām ir lejupvērsta. SPCI gada inflācija pēdējos mēnešos kļuvusi mērenāka (janvārī – 3.0%), un turpmākajos mēnešos paredzama tās tālāka samazināšanās. 2009. gada 8. janvārī un 2009. gada 5. februārī Anglijas Bankas Monetārās politikas komiteja samazināja galveno politikas procentu likmi kopumā par 100 bāzes punktiem (līdz 1%).

CITAS EIROPAS VALSTIS

Vairākumā citu ārpus euro zonas esošo ES valstu pēdējo ceturkšņu vājākas ekonomiskās darbības pazīmes papildināja inflācijas lejupslīde.

2008. gada 4. ceturksnī Zviedrijas IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni samazinājās par 2.4% stingrāku kreditēšanas nosacījumu, vājāka ārējā pieprasījuma un arvien vairāk augošās mājsaimniecību piesardzības dēļ. Tie paši faktori slāpē ekonomisko aktivitāti Dānijā, kur produkcijas izlaide 3. ceturksnī samazinājās par 0.4%. Īstermiņa aktivitātes rādītāji norāda uz tālāku ekonomiskās aktivitātes vājināšanos abās valstīs. Pēc iepriekšējā gada vasaras beigās sasniegtā augstā līmeņa tajās turpinājās SPCI inflācijas lejupslīde. Zviedrijā SPCI inflācija 2009. gada janvārī samazinājās līdz 2%, bet Dānijā – līdz 1.7%. 2009. gada 15. janvārī *Danmarks Nationalbank* pazemināja galvenās politikas procentu likmes par 75 bāzes punktiem (līdz 2.75%). 9. februārī *Sveriges Riksbank* pieņēma lēmumu samazināt galveno monetārās politikas procentu likmi par 100 bāzes punktiem (līdz 1%).

Lielākajās Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstīs ekonomiskā aktivitāte pēdējos mēnešos ievērojami sarukusi. 2008. gada 4. ceturksnī Ungārijas tautsaimniecība salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni sašaurinājās par 1% (pēc 0.1% samazinājuma 3. ceturksnī). Čehijas Republikā un Polijā nedaudz palēninājās reālā IKP pieaugums (attiecīgi līdz 0.9% un 1.2%). Abu valstu īstermiņa rādītāji liecina par ļoti būtisku ekonomiskās aktivitātes kritumu. Rumānijas reālā IKP pieaugums 2008. gada 3. ceturksnī joprojām bija spēcīgs, un to daļēji noteica labā raža lauksaimniecības sektorā, tomēr īstermiņa rādītāji liek domāt par lielu palēninājumu pēdējos mēnešos. Dažu aizvadīto mēnešu laikā izaugsmes perspektīva šajās četrās valstīs ļoti pasliktinājusies sakarā ar pastiprinātu vēlmi izvairīties no riska šajā reģionā, stingrākiem finansēšanas nosacījumiem un vājāku starptautisko tirdzniecību. Inflācijas līmenis pēdējos mēnešos krities, 2009. gada janvārī sasniedzot 2.4% Ungārijā, 1.4% Čehijas Republikā un 3.1% Polijā. Arī Rumānijā inflācija kļuva mērenāka, sasniedzot 6.4% 2008. gada decembrī un paaugstinoties līdz 6.8% 2009. gada janvārī. Pēdējo mēnešu SPCI inflācijas pazemināšanās šajās valstīs galvenokārt atspoguļoja iepriekšējo pārtikas un enerģijas cenu kāpumu zūdošo ietekmi, kā arī lēnāku ekonomisko aktivitāti. Augstāka inflācija 2009. gada janvārī Rumānijā saistāma galvenokārt ar neseno būtisko valūtas kursa kritumu, jo lejas vērtības samazinājums izraisīja tūlītēju vietējo cenu kāpumu precēm, kuras parasti novērtē euro, bet maksājumus par tām veic lejās. 2009. gada sākumā visas reģiona centrālās bankas pazemināja monetārās politikas procentu likmes. *Magyar Nemzeti Bank* 19. janvārī pazemināja galveno monetārās politikas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 9.5%). *Narodowy Bank Polski* 27. janvārī pieņēma lēmumu samazināt monetārās politikas procentu likmi par 75 bāzes punktiem (līdz 4.25%). *Česká národní banka* 6. februārī pazemināja galveno monetārās politikas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz

1.75%). *Banca Naţională a României* 4. februārī nolēma samazināt galveno monetārās politikas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 10%).

Mazākajās ārpus euro zonas esošajās ES valstīs pēdējo ceturkšņu izaugsmes tendences bijušas dažādas. Ekonomiskā aktivitāte Bulgārijā joprojām bija samērā spēcīga, bet trīs Baltijas valstis pašlaik piedzīvo recesiju. Pieejamie aktivitātes un konfidences rādītāji liecina, ka IKP izaugsme palēnināsies arī Bulgārijā. 2009. gada janvārī SPCI gada inflācijai šajās četrās valstīs bija lejupvērsta tendence, un tā bija robežās starp 4.7% Igaunijā un 9.7% Latvijā.

Krievijā IKP izaugsmes temps 2008. gada 3. ceturksnī kļuva mērenāks, noslīdot līdz 6.2% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu (2. ceturksnī – 7.5%). Provizoriskie dati liecina par nozīmīgu palēninājumu 4. ceturksnī, pieauguma tempam salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni kļūstot negatīvam. Gaidāms, ka ekonomisko aktivitāti turpinās mazināt ieilgusī finanšu sektora spriedze un būtisks neto kapitāla ieplūdes sarukums. No augstākā punkta – aptuveni 15% 2008. gada vidū – patēriņa cenu inflācija samazinājās tikai nedaudz un 2009. gada janvārī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu bija 13.4%.

ĀZIJAS ATTĪSTĪBAS VALSTIS

Āzijas attīstības valstīs ekonomiskā aktivitāte 2008. gada 4. ceturksnī strauji kļuva mērenāka. Īpaši mazās un atvērtās tautsaimniecības ļoti cieta no pasaules tirdzniecības straujās sašaurināšanās. Vairākās valstīs iekšzemes privātais patēriņš bija mērens sakarā ar patērētāju konfidences pasliktināšanos, augošo bezdarbu, stingrajiem kreditēšanas nosacījumiem un vājo nekustamā īpašuma tirgu. Turklāt sliktas eksporta prognozes noteica lēnāku ieguldījumu kāpumu. Patēriņa cenu inflācija vairākumā valstu noslīdēja līdz samērā zemam līmenim, un tādējādi centrālajām bankām radās iespēja mīkstināt monetāro politiku.

Ķīnā 2008. gada pēdējos mēnešos izaugsme ievērojami palēninājās. 2008. gada pēdējā ceturksnī reālā IKP pieauguma temps būtiski palēninājās (līdz 6.8%; iepriekšējā ceturksnī – 9%). Lai gan pieejamie rādītāji apstiprina, ka privātais patēriņš līdz šim joprojām bijis samērā spēcīgs, reālo ieguldījumu kāpums samazinājies galvenokārt būvniecības aktivitātes krituma dēļ. Eksporta apjoms 2008. gada pēdējā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu saruka par 4%. Taču tirdzniecības pozitīvais saldo turpināja palielināties, jo zemākas izejmateriālu cenas, importa lielais īpatsvars eksportā un vājāks iekšzemes pieprasījums vēl vairāk sašaurināja importu. Rezultātā 2008. gada pēdējā ceturksnī tirdzniecības pozitīvais saldo pieauga līdz 114 mljrd. ASV dolāru un bija par 50% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā ceturksnī. Patēriņa cenu inflācija krasi samazinājās, patēriņa cenām 2009. gada janvārī tikai par 1% pārsniedzot cenu līmeni pirms gada. Gaidāms, ka turpmākajos mēnešos inflācijas rādītāji kļūs negatīvi, arī bāzes efektu ietekmē. Lai panāktu ekonomiskās attīstības stabilitāti, Ķīnas varas iestādes īstenojušas plašus politikas pasākumus. Monetārās politikas stingrības mazināšanās un novembrī izziņoto fiskālo pasākumu paketes ietekme jau atspoguļojas straujajā kreditēšanas pieaugumā. 2009. gada janvārī aizdevumu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu bija par 21.3% lielāks (novembrī – par 14.6%).

Korejā 2008. gada pēdējā ceturksnī reālā IKP gada pieauguma tempa palēninājums bija –3.4%. PCI gada inflācija janvārī noslīdēja līdz 3.7% (iepriekšējā mēnesī – 4.1%) galvenokārt zemāku preču cenu rezultātā. Indijā ekonomiskā aktivitāte palēninājās, IKP 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieaugot par 5.3% (3. ceturksnī – par 7.6%). Vairumtirdzniecības cenu inflācija, kas ir Indijas Rezervju bankas galvenais inflācijas rādītājs, no augstā 12.5% līmeņa 2008. gada jūlijā strauji noslīdēja līdz 4.4% 2009. gada janvārī.

Kopumā Āzijas attīstības valstu tautsaimniecību izaugsme būtiski palēninās ārējā pieprasījuma sarukuma un vairāku iekšzemes pieprasījumu bremzējošu faktoru dēļ. Gaidāms, ka globālā ekonomiskā lejupslīde mazāk spēcīgi ietekmēs lielākās valstis ar ne tik atvērtu tautsaimniecību. Attiecībā uz visu reģionu turpmāk paredzama samērā vāja aktivitāte, lai gan iespējams, ka fiskālie un monetārie pasākumi varētu zināmā mērā stimulēt ekonomisko izaugsmi.

LATĪŅAMERIKA

Latīņamerikā 2008. gada 4. ceturksnī ekonomiskās aktivitātes temps strauji palēninājās, bet saglabājās samērā augsts inflācijas spiediens. Meksikā reālā IKP gada pieaugums 2008. gada 4. ceturksnī bija –1.6% (3. ceturksnī – 1.7%). Cenu gada inflācija 4. ceturksnī vidēji bija 6.2% (2008. gada 3. ceturksnī – 5.5%). Argentīnā ekonomiskā darbība 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar 3. ceturksni sašaurinājās par 0.3%, taču salīdzinājumā ar iepriekšēja gada atbilstošo periodu pieauga par 4.4%. 2008. gada pēdējā ceturksnī PCI gada inflācija vidēji bija 7.8% (3. ceturksnī – 8.9%). Biežāk sniegtie rādītāji par Brazīliju liecina, ka 4. ceturksnī samazinājās gan iekšzemes, gan ārējā pieprasījuma kāpums, mazumtirdzniecībai 2008. gada pēdējā ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieaugot vidēji par 6.1% (3. ceturksnī – par 9.9%). Savukārt pēc 6.8% pieauguma 3. ceturksnī rūpnieciskā ražošana 4. ceturksnī saruka par 6.6%.

Kopumā joprojām gaidāms, ka produkcijas apjoma kāpums būs neliels sakarā ar ārējā pieprasījuma sabrukumu, zemajām preču cenām un stingrajiem finansēšanas nosacījumiem, lai gan vairākas šā reģiona centrālās bankas pazemināja monetārās politikas procentu likmi un īstenoja vairākus iekšzemes tautsaimniecības likviditātes nosacījumu uzlabošanas pasākumus.

1.2. PREČU TIRGI

Samazinoties svārstībām, naftas cenas pēdējo trīs mēnešu laikā ievērojami stabilizējās. 2009. gada 3. martā naftas cena bija 43.8 ASV dolāru par barelu jeb aptuveni par 18% zemāka nekā 2008. gada novembra beigās (euro izteiksmē kritums bija aptuveni 17%). Tirgus dalībnieki joprojām gaida cenu kāpumu vidējā termiņā, nākotnes līgumus ar termiņu 2010. gada decembrī biržā tirgojot aptuveni par 55 ASV dolāriem.

Pieprasījuma aspektā globālā ekonomiskā lejupslīde nelabvēlīgi ietekmē pieprasījuma perspektīvu gan OECD, gan attīstības valstīs. Starptautiskā Enerģētikas aģentūra atkal samazinājusi naftas pieprasījuma prognozes 2009. gadam vēl par 0.5 milj. barelu dienā, paredzot vislielāko pieprasījuma sarukumu kopš 1982. gada. Attiecībā uz piedāvājuma pusi OPEC dalībvalstis apliecinājušas savu atbalstu samazinājumam, par kuru decembrī tika panākta vienošanās, 2009. gada janvārī paredzot

3. attēls. Svarīgākās norises preču tirgos

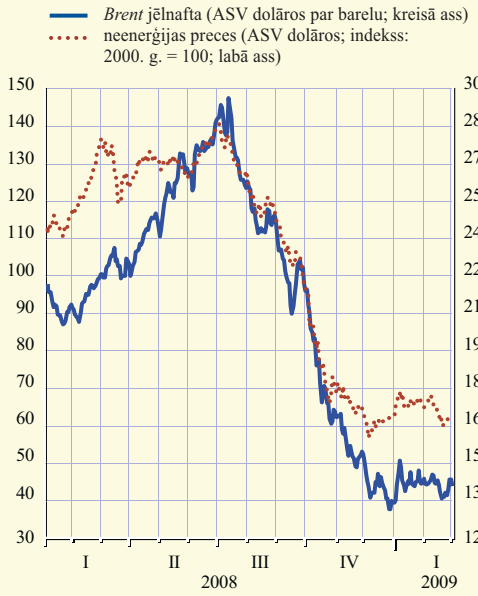

Avoti: *Bloomberg* un HSEI.

piedāvājuma samazināšanu aptuveni par 1 milj. barelu dienā. Tas ar uzviju kompensēja pieprasījuma lejupvērsto korekciju un, šķiet, tādējādi atbalstīja cenas.

Arī neenerģijas preču cenas nedaudz stabilizējās. Bažās par globālās tautsaimniecības lejupslīdes spēku metālu cenas vēl arvien bija zemas, tomēr bija vērojamas dažas to stabilizēšanās pazīmes. Pārtikas preču cenu pārmaiņas bija atšķirīgas un to kāpums atjaunojās janvāra sākumā Dienvidamerikas slikto laika apstākļu dēļ, kas ietekmēja ražas izredzes. Ap februāra beigām neenerģijas preču cenu indekss (ASV dolāru izteiksmē) bija kopumā aptuveni par 3% zemāks nekā 2008. gada novembra beigās.

1.3. ĀRĒJĀS VIDES PROGNOZE

Ievērojot globālo ekonomisko lejupslīdi un ar to saistīto straujo pasaules tirdzniecības sarukumu, saglabājas drūma euro zonas ārējā pieprasījuma perspektīva. Satraucošs vienlaicīgā pasaules tirdzniecības krituma elements 4. ceturksnī attiecas uz Āzijas attīstības valstu tirdzniecības lejupslīdes tempu, kas rakstāms ar diviem ciparіem. To lielā mērā noteica globālās rūpnieciskās ražošanas vienlaicīgais sarukums, bet kritums paātrinājās pēc *Lehman Brothers* sabrukuma, kam bija tūlītēja negatīva ietekme uz globālo konfidenci. Runājot par ekonomiskās aktivitātes perspektīvu, OECD apvienotais apsteidzošais rādītājs decembrī bija viszemākajā līmenī kopš 20. gs. 70. gadu naftas cenu šokiem, liecinot par ekonomiskās prognozes krasu pasliktināšanos visām galvenajām attīstītajām valstīm un lielākajām ārpus OECD esošajām valstīm, piemēram, Ķīnai, Indijai un Krievijai (sk. 4. att.). Nelabvēlīgās globālās ekonomiskās situācijas nozīmīgs apstiprinājums iegūstams no *Ifo* Pasaules ekonomiskā klimata apsekojuma februāra rādītāja, kas turpināja pazemināties līdz jaunam vēsturiski zemam līmenim. Taču šā rādītāja nākamo sešu mēnešu perioda gaidu komponents ir nedaudz uzlabojies.

4. attēls. OECD apvienotais apsteidzošais rādītājs

(mēneša dati; izlīdzināta amplitūda)

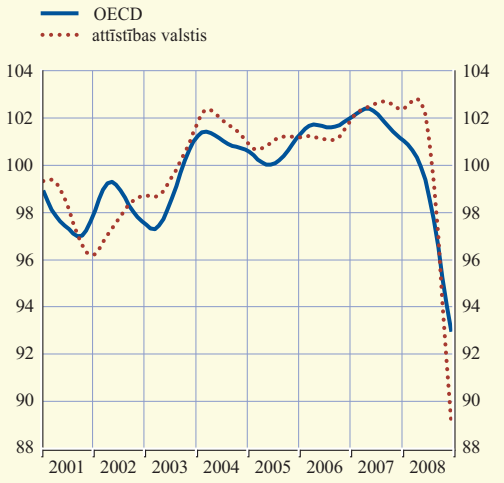

Avots: OECD.
Piezīme. Attīstības valstu rādītājs ir Brazīlijas, Ķīnas un Krievijas AGR vidējais svērtais lielums.

Globālā ekonomiskā perspektīva joprojām pakļauta ārkārtīgi lielai nenoteiktībai, tomēr šķiet, ka kopējie globālās aktivitātes riski tagad kļuvuši līdzsvarotāki. No vienas puses, iespējama spēcīgāka pozitīvā ietekme, nekā tiek gaidīts, t.sk. uz konfidenci, atspoguļojot uzsāktos apjomīgos makroekonomiskos stimulējošos pasākumus un citas īstenotās politikas iniciatīvas. No otras puses, bažas galvenokārt saistītas ar iespēju, ka finanšu tirgu satricinājums būtiskāk ietekmēs reālo tautsaimniecību, kā arī ar protekcionisma spiediena rašanos un iespējamām nelabvēlīgām norisēm pasaules tautsaimniecības sakarā ar haotiskām globālās nesabalansētības korekcijām.

2. MONETĀRĀS UN FINANŠU NORISES

2.1. NAUDA UN MFI KREDĪTI

Jaunākie monetārie dati apliecina M3 dinamikas palēnināšanos un apstiprina viedokli, ka inflācijas spiediens samazinās. Konkrētos MFI bilances posteņus joprojām spēcīgi ietekmē finanšu tirgus satricinājuma pastiprināšanās, un vērojama būtiska līdzekļu pārvirzīšana, piemēram, starp M1 un citām M3 sastāvdaļām. Vienlaikus nefinanšu privātajam sektoram izsniegto aizdevumu plūsma joprojām ir neliela. Tomēr, neņemot vērā gada beigu ietekmi (decembrī plūsma bija negatīva, bet janvārī atkal kļuva pozitīva), jaunākie dati neliecina, ka banku aizdevumi būtu pēkšņi kļuvuši nepieejami. Vienlaikus šķiet, ka banku aizņemto līdzekļu attiecība turpina samazināties galvenokārt caur ārējiem aktīviem.

PLAŠĀS NAUDAS RĀDĪTĀJS M3

Plašās naudas rādītāja M3 gada pieauguma temps joprojām būtiski samazinājās, 2009. gada janvārī sasniedzot 5.9% (2008. gada 4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 8.1% un 9.0%; sk. 5. att.). Pēdējos ceturkšņos vērotais plašās naudas un kredītu atlikuma rādītāju gada kāpuma tempa sarukums atspoguļo stingrākus finansēšanas nosacījumus un lēnāku tautsaimniecības izaugsmi.

Īstermiņa pieauguma tempa kritums bija vēl straujāks, uz gadu attiecinātajam 6 mēnešu kāpuma tempam janvārī nokrītoties līdz 4.2% – zemākajam līmenim kopš 2001. gada sākuma. Tas atspoguļoja janvāra mēneša pieauguma tempu (–0.8%). Šāds mēneša rādītājs tomēr jāvērtē piesardzīgi, ņemot vērā ar gada beigām saistīto grāmatvedības apsvērumu iespējamo ietekmi.

5. attēls. M3 pieaugums

(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas; %)

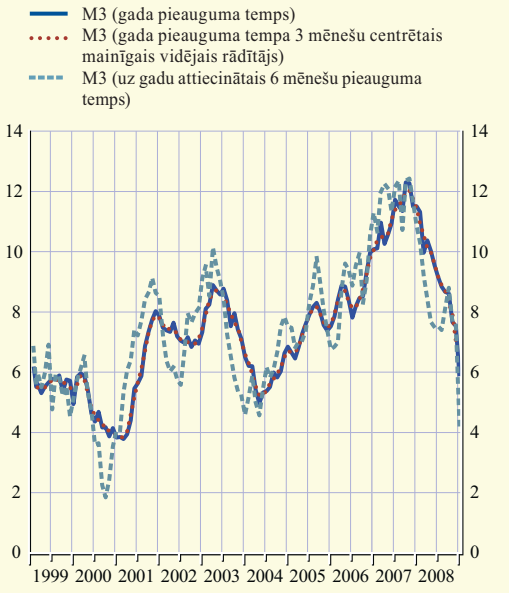

Avots: ECB.

Kopš septembra vidus vērotais paaugstinātais stress finanšu sistēmā jūtami ietekmējis vairākas M3 sastāvdaļas un tajā neietilpstošos bilances posteņus. Piemēram, jāatzīst, ka portfeļu sastāva pārmaiņām par labu likvīdiem aktīviem ar valdības garantijām, līdzekļiem aizplūstot no tirgojamiem finanšu instrumentiem, kam šādu garantiju nav, 2008. gada 4. ceturksnī bija palielinoša ietekme uz mājsaimniecību noguldījumiem. To kompensēja nefinanšu sabiedrību un nemonetāro finanšu starpnieku rīcībā esošo M3 turējumu ievērojams sarukums, kas, iespējams, saistīts ar tautsaimniecības situācijas un perspektīvas pasliktināšanos.

M3 GALVENĀS SASTĀVDAĻAS

Līdzekļu pārvirzīšana starp M3 sastāvdaļām, ko vēroja 2008. gada 4. ceturksnī, turpinājās 2009. gada janvārī. 2008. gada 4. ceturksnī un 2009. gada janvārī joprojām vērojamo M3 gada pieauguma tempa samazināšanos galvenokārt noteica tirgojamo finanšu instrumentu (t.i., M3 – M2) un īstermiņa noguldījumu, izņemot noguldījumus uz nakti (t.i., M2 – M1), devuma samazinājums, bet M1 devums pieauga (sk. 1. tabulu).

1. tabula. Monetāro rādītāju kopsavilkuma tabula

(ceturkšņa dati ir vidējie; sezonāli izlīdzināti un koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam)

	Atlikums no M3; %[1]	Gada pieauguma temps					
		2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV	2008 Dec.	2009 Janv.
M1	**43.6**	**3.8**	**2.3**	**0.6**	**2.7**	**3.3**	**5.2**
Skaidrā nauda apgrozībā	7.6	7.8	7.8	7.5	12.4	13.4	13.7
Noguldījumi uz nakti	36.0	3.0	1.2	–0.7	0.8	1.4	3.6
M2 – M1 (= pārējie īstermiņa noguldījumi)	42.4	18.4	19.3	18.9	15.7	13.6	9.7
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	25.4	41.4	40.4	37.6	29.1	23.3	14.3
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	17.0	–3.3	–2.3	–2.0	–0.8	1.0	3.7
M2	**86.0**	**10.3**	**10.0**	**9.1**	**8.9**	**8.2**	**7.4**
M3 – M2 (= tirgojamie finanšu instrumenti)	14.0	16.3	10.3	8.9	4.1	3.7	–2.4
M3	**100.0**	**11.2**	**10.1**	**9.0**	**8.1**	**7.5**	**5.9**
Euro zonas rezidentiem izsniegtie kredīti		**10.0**	**9.6**	**9.1**	**7.3**	**6.2**	**6.0**
Valdībai izsniegtie kredīti		–2.5	–1.2	0.6	1.7	3.1	5.2
Valdībai izsniegtie aizdevumi		–0.9	0.8	2.2	2.9	1.3	2.4
Privātajam sektoram izsniegtie kredīti		11.1	10.5	9.1	7.3	5.8	5.0
Privātajam sektoram izsniegtie aizdevumi, kas koriģēti atbilstoši datiem par to pārdošanu un vērtspapīrošanu		12.0	11.5	10.2	8.6	7.3	6.7
Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves)		**6.8**	**4.5**	**3.3**	**1.0**	**–0.5**	**0.4**

Avots: ECB.
1) Pēdējā mēneša beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

Salīdzinājumā ar 2008. gada 3. ceturksni (0.6%) M1 gada kāpuma temps 4. ceturksnī pieauga līdz 2.7%. 2009. gada janvārī tas turpināja kāpt, sasniedzot 5.2% (sk. 6. att.). Spēcīgāks M1 pieaugums 4. ceturksnī atspoguļoja norises abos tā komponentos. Skaidrās naudas apgrozībā gada kāpuma temps janvārī joprojām bija augsts – 13.7% (2008. gada 4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 12.4% un 7.5%). Neparasti liels naudas pieprasījums bija vērojams septembrī un oktobrī, ko daļēji varētu būt noteikuši nerezidenti. Vienlaikus noguldījumu uz nakti atlikuma gada pieauguma temps janvārī sasniedza 3.6% (4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 0.8% un –0.7%). Lielāku noguldījumu uz nakti pieprasījumu veicināja šādu noguldījumu turēšanas izvēles izmaksu samazinājums, kā rezultātā līdzekļi tika pārvirzīti no īstermiņa noguldījumiem uz noguldījumiem uz nakti. Turklāt patērētāju konfidences pasliktināšanās un augošā peļņas un cenas attiecība nozīmēja to, ka ieguldītāji tagad vairāk tiecas dot priekšroku likviditātei. Šādā situācijā noguldījumus uz nakti var izmantot līdzekļu pagaidu izvietošanai, pārvirzot tos starp citām aktīvu kategorijām. Tomēr jāatceras, ka gada beigu ietekme varētu būt palielinājusi noguldījumu uz nakti atlikuma kāpuma tempa svārstīgumu.

Lielāko M3 gada pieauguma daļu joprojām noteica īstermiņa noguldījumi, izņemot noguldījumus uz nakti. Tomēr šo noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps turpināja samazināties, janvārī sasniedzot 9.7% (4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 15.7% un 18.9%). Šādas norises galvenokārt atspoguļo noguldījumu ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem (t.i., īstermiņa termiņnoguldījumu) pieprasījuma gada pieauguma tempa sarukumu, janvārī tam sasniedzot 14.3% (4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 29.1% un 37.6%). Turpretī noguldījumu ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem (t.i., īstermiņa krājnoguldījumu) atlikuma gada kāpuma temps janvārī sasniedza 3.7% (4. un 3. ceturksnī – attiecīgi –0.8% un –2.0%).

Dažādos īstermiņa noguldījumu veidos vērotās atšķirīgās norises acīmredzot atspoguļo stresa palielināšanos finanšu sistēmā, kā arī apsvērumus par to atlīdzību. Saskaņā ar procentu likmju datiem, kas pieejami līdz decembrim, īstermiņa termiņnoguldījumu atlīdzība novembrī un decembrī ievērojami samazinājās un starpība salīdzinājumā ar noguldījumu uz nakti un īstermiņa krājnoguldījumu procentu likmēm būtiski saruka.

6. attēls. M3 galvenās sastāvdaļas

(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

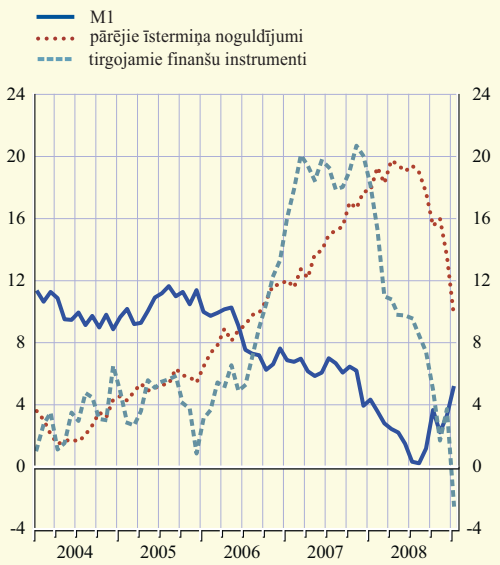

Avots: ECB.

M3 ietilpstošo tirgojamo finanšu instrumentu atlikuma gada pieauguma temps janvārī turpināja samazināties, sarūkot līdz –2.4% (4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 4.1% un 8.9%). To noteica parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem un *repo* darījumu atlikuma gada kāpuma tempa ievērojams kritums. Turpretī lielākā apakškomponenta – naudas tirgus fondu akciju un daļu – pieauguma temps ceturkšņa vidējo rādītāju izteiksmē pamatā nemainījās. Tomēr tas neparāda mēneša plūsmu svārstības, kad vērojama gan līdzekļu ieplūde, gan aizplūde no šā instrumenta. Ievērojama līdzekļu aizplūde no naudas tirgus akcijām un daļām tika reģistrēta septembrī un oktobrī pēc *Lehman Brothers* sabrukuma. Tas atspoguļoja ieguldītāju bažas par dažu naudas tirgus fondu portfeļos ietilpstošo aktīvu kvalitāti un tādējādi – par veikto ieguldījumu kapitāla garantijām. Lai gan izziņotie noguldījumu garantiju sistēmas pastiprināšanas pasākumi šo instrumentu neskāra, novembrī–janvārī šajos fondos atkal reģistrēja līdzekļu ieplūdes. Tas liecina, ka euro zonas rezidentu īslaicīgās bailes par šā instrumenta kvalitāti mazinājušās.

M3 noguldījumu, ko veido īstermiņa noguldījumi un *repo* darījumi un kas ir plašākais monetārais rādītājs, par kuru pieejama ticama informācija sektoru līmenī, atlikuma gada kāpuma temps 4. ceturksnī samazinājās līdz 9.2% (3. ceturksnī – 10.2%). Šis sarukums turpinājās janvārī, kad gada pieauguma temps kritās līdz 7.4% (decembrī – 8.3%).

Mājsaimniecību sektora (sektors, kas nosaka lielāko M3 noguldījumu kopējā kāpuma daļu) M3 noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī palielinājās līdz 9.5% (3. ceturksnī – 9.0%). Tomēr, aplūkojot mēneša rādītājus, redzams, ka janvārī mājsaimniecību M3 noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps samazinājās līdz 8.7% (decembrī – 8.9%; sk. 7. att.).

Nefinanšu sabiedrību M3 noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps turpināja kristies, 2008. gada 4. ceturksnī sasniedzot 3.5% (iepriekšējā ceturksnī – 6.7%), tomēr, aplūkojot mēneša rādītājus, janvārī tas atkal pieauga līdz 1.9% (decembrī – 0.4%). Neņemot vērā mēneša dinamiku, likvīdo turējumu uzkrāšanas pieauguma tempa kritums, iespējams, atspoguļo joprojām notiekošo nefinanšu sabiedrību peļņas kāpuma mazināšanos. Tomēr tas var būt saistīts arī ar finansēšanas nosacījumu pasliktināšanos, kas varētu būt noteikusi to, ka uzņēmumi (galvenokārt mazāki uzņēmumi) izmanto nesadalīto peļņu un noguldījumus, lai finansētu ieguldījumus pamatkapitālā un apgrozāmajā kapitālā tā vietā, lai izmantotu, iespējams, grūtāk pieejamus banku aizdevumus.

Nemonetāro finanšu starpnieku, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus (CFS), veikto M3 noguldījumu atlikuma gada pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī un 2009. gada janvārī samazinājās. Neraugoties uz šo sarukumu, šā sektora veikto M3 noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps joprojām ir ievērojami straujāks par citos sektoros vēroto, kas varētu atspoguļot

ieguldījumu fondu pieaugušās vajadzības saglabāt skaidrās naudas drošības rezerves, lai sagatavotos iespējamu atmaksu veikšanai, ņemot vērā pašreizējo tirgus vidi. Vienlaikus decembra un janvāra norises varētu atspoguļot arī ar gada beigām saistītus grāmatvedības apsvērumus.

GALVENIE M3 NEIETILPSTOŠIE BILANCES POSTEŅI

No M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem 2008. gada 4. ceturksnī turpināja samazināties kopējo euro zonas rezidentiem izsniegto MFI kredītu atlikuma gada kāpuma temps (no 9.1% 3. ceturksnī līdz 7.3%), bet 2009. gada janvārī tas saruka vēl vairāk (līdz 6.0%; sk. 1. tabulu). Tas atspoguļoja privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma pieauguma tempa būtisko samazinājumu, ko daļēji kompensēja valdībai izsniegto kredītu atlikuma nozīmīgs kāpums.

7. attēls. Īstermiņa noguldījumi un atpirkšanas līgumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu; %; sezonāli neizlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam nekoriģēti dati)

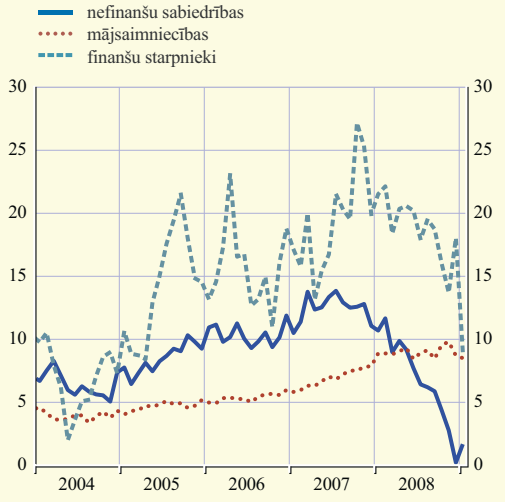

Avots: ECB.
Piezīme. MFI sektors, izņemot Eurosistēmu.

Valdībai izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma temps palielinājās no 0.6% 3. ceturksnī līdz 1.7%. 4. ceturksnī. Janvārī tas turpināja augt, sasniedzot 5.2%. Šāds kāpums galvenokārt atspoguļo spēcīgās līdzekļu ieplūdes MFI sektora valdības vērtspapīru turējumos novembrī–janvārī pēc septembrī un oktobrī notikušās līdzekļu aizplūdes.

2008. gada 4. ceturksnī turpināja samazināties privātajam sektoram izsniegto MFI kredītu atlikuma gada pieauguma temps (8.4%; 3. ceturksnī – 10.8%), un janvārī tas saruka vēl vairāk (līdz 6.1%). Šāds samazinājums atspoguļo norises visos apakškomponentos. MFI privātā sektora emitēto neakciju vērtspapīru turējumu gada pieauguma temps 4. ceturksnī saruka (30.6%; 3. ceturksnī – 36.6%) un janvārī samazinājās vēl vairāk (līdz 29.8%). Šo sarukumu galvenokārt noteica bāzes efekts, kas neparāda būtiskās līdzekļu ieplūdes 2008. gada pēdējos mēnešos, kad MFI iegādājās nemonetāro finanšu starpnieku, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus, emitētos vērtspapīrus, un vāju mēneša līdzekļu ieplūdi janvārī.

MFI akciju un citu kapitāla vērtspapīru turējumu gada pieauguma temps 4. ceturksnī samazinājās (–1.2%; 3. ceturksnī – 6.0%), janvārī sasniedzot –7.2%. Šāds ievērojams minēto instrumentu MFI turējumu sarukums, iespējams, saistīts ar banku vajadzību samazināt aizņemto līdzekļu attiecību, ko noteica augošais spiediens uz to bilancēm, ņemot vērā finanšu tirgus spriedzes pastiprināšanos. Tādējādi MFI spēja samazināt vērtspapīru turējumus nozīmējusi to, ka privātajam sektoram izsniegto banku aizdevumu atlikuma kāpuma temps nav krities tik strauji, kā to varētu gaidīt, ņemot vērā finanšu spriedzes pastiprināšanās ietekmi uz banku finansēšanas nosacījumiem.

Privātajam sektoram izsniegto MFI aizdevumu, kas ir lielākais privātajam sektoram izsniegto kredītu komponents, atlikuma gada pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī turpināja samazināties (7.3%; 3. ceturksnī – 9.1%), bet janvārī saruka vēl vairāk (līdz 5.0%; sk. 1. tabulu). Aizdevumu atlikuma pieauguma līmenis šķiet zemāks, ņemot vērā vērtspapīrošanas ietekmi, iegūtos vērtspapīrus pārdodot, kas pēdējos ceturkšņos bijusi ļoti spēcīga. Veicot korekciju atbilstoši šai ietekmei, privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma kāpuma temps janvārī bija 6.7% – vairāk nekā par 1.5 procentu punktu augstāks nekā nekoriģētais rādītājs.

Privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma tempa nesenais sarukums plaši vērojams visos kredītņēmēju sektoros. Nemonetārajiem finanšu starpniekiem, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus, šis pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī samazinājās līdz 14.3% (3. ceturksnī – 22.1%) un janvārī – līdz 7.7%. Tas varētu būt daļēji saistīts ar finanšu starpniecības darījumu kopējo sarukumu, kas, iespējams, nemonetāros finanšu starpniekus ietekmē vairāk nekā bankas.

Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps 4. ceturksnī samazinājās (11.3%; 3. ceturksnī – 12.8%) un janvārī saruka vēl vairāk (līdz 8.8%). Tomēr uz gadu attiecinātais 3 mēnešu pieauguma temps, kas liecina par īstermiņa dinamiku, samazinājās straujāk, decembrī sasniedzot aptuveni 4%, bet janvārī – 3% (septembrī – 10%). Vienlaikus, lai gan decembrī aizdevumu plūsma bija negatīva, janvārī tā atkal kļuva pozitīva. Neņemot vērā norises gada beigās, redzams, ka aizdevumu plūsmas samazinājušās, tomēr tas neliecina, ka banku aizdevumi pēc finanšu satricinājuma pastiprināšanās septembra vidū pēkšņi būtu kļuvuši nepieejami. Šajā ziņā nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu plūsmu sarukums galvenokārt saistīts ar euro zonas tautsaimniecības perspektīvas pasliktināšanos. Tā kā perspektīva pasliktinājusies, uzņēmumi pieprasa mazāk aizdevumu, tomēr tas ietekmē arī kredītiestāžu vērtējumu par kredītņēmēju riska rādītājiem un tādējādi – arī to piedāvātos kredītnosacījumus. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada kāpuma temps 4. ceturksnī un janvārī saruka attiecīgi līdz 2.9% un 1.2% (3. ceturksnī – 4.0%; sīkāku informāciju par sektoru aizdevumu norisēm sk. 2.6. un 2.7. sadaļā).

No citiem M3 neietilpstošajiem bilances posteņiem pēdējos ceturkšņos turpinājis samazināties MFI ilgāka termiņa finanšu saistību (izņemot kapitālu un rezerves) gada pieauguma temps (sk. 8. att.), 4. ceturksnī sasniedzot 1.0%, bet janvārī – 0.4% (3. ceturksnī – 3.3%). Šāds sarukums atspoguļo noguldījumu ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem un parāda vērtspapīru ar termiņu ilgāku par 2 gadiem atlikuma lēnāku kāpumu. Īpaši finanšu tirgus spriedzes pastiprināšanās varētu būt veicinājusi līdzekļu pārvirzīšanu no ilgtermiņa noguldījumiem uz likvīdākiem īsāka termiņa noguldījumiem, kā arī noteikusi privātā sektora rezervēto attieksmi pret MFI emitēto parāda vērtspapīru turējumiem. Tomēr janvārī parāda vērtspapīros ar termiņu ilgāku par 2 gadiem bija vērojama liela līdzekļu ieplūde, liecinot, ka tagad iegūt finansējumu no šā avota ārpus MFI sektora, iespējams, ir vieglāk, un to varētu būt noteikušas valdības garantijas attiecībā uz dažiem no šiem minētajiem vērtspapīriem.

Kapitāla un rezervju gada kāpuma temps gan 2008. gada 4. ceturksnī, gan 2009. gada janvārī palielinājās, ceturkšņa vidējai plūsmai sasniedzot augstāko līmeni kopš 2004. gada, kas dažādās pakāpēs atspoguļo dažos pēdējos mēnešos veikto valsts un privātā kapitāla ieplūdināšanu kredītiestādēs.

Visbeidzot, MFI tīrā ārējo aktīvu pozīcijā janvārī reģistrēja ievērojamu mēneša plūsmu negatīvo saldo 117 mljrd. euro apjomā, pēc tam kad piecus mēnešus pēc kārtas plūsmas bija pozitīvas. Tas atspoguļo turpmāku ārējo aktīvu samazināšanos šajā mēnesī, vienlaikus pieaugot ārējām saistībām.

8. attēls. M3 un MFI ilgāka termiņa finanšu saistības

(sezonāli izlīdzinātas un atbilstoši darbadienu skaitam koriģētas pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

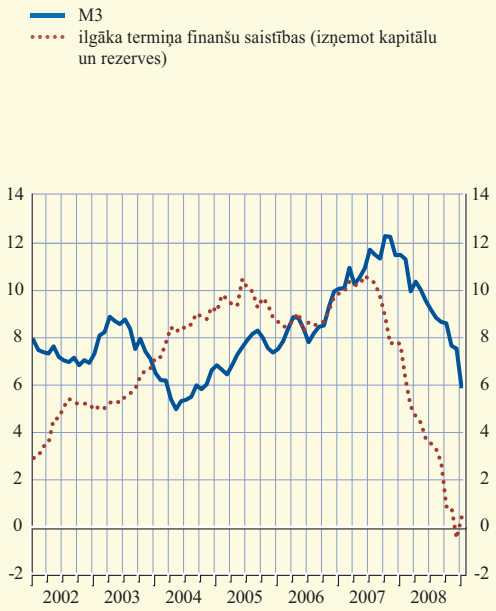

Avots: ECB.

9. attēls. M3 neietilpstošie bilances posteņi

(gada plūsmas; mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati)

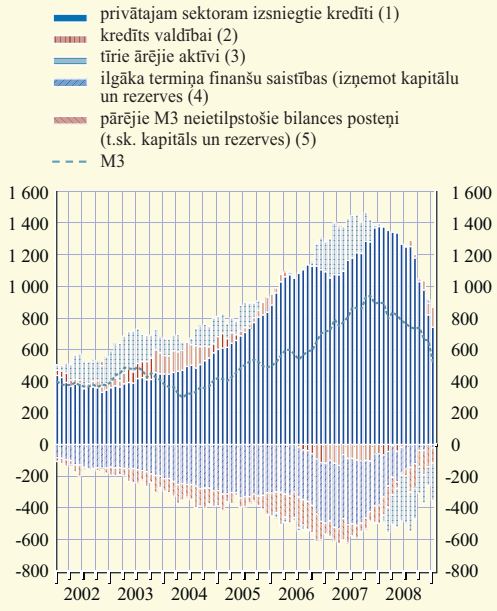

Avots: ECB.
Piezīmes. M3 parādīts tikai kā atsauce (M3 = 1 + 2 + 3 – 4 + 5). Ilgāka termiņa finanšu saistības (izņemot kapitālu un rezerves) parādītas ar mīnusa zīmi, jo tās ir MFI sektora saistības.

Šā mēneša negatīvā plūsmu saldo rezultātā MFI tīrās ārējo aktīvu pozīcijas līdzekļu gada aizplūde janvārī palielinājās līdz 235 mljrd. euro (decembrī – 119 mljrd. euro; sk. 9. att.). Ārējo aktīvu norises apstiprina viedokli, ka MFI sektora darījumi ar ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem samazinās, tādējādi veicinot kredītiestāžu aizņemto līdzekļu attiecības sarukumu.

Kopsavilkumā jāsecina – nav skaidru pierādījumu, ka piedāvājuma ierobežojumi būtu lieguši pieeju kredītiem. Tomēr iespēju, ka nākotnē piedāvājuma faktoriem būs svarīgāka loma, kā par to liecina, piemēram, banku finansēšanas apstākļu noteiktā stingrāku kreditēšanas nosacījumu ieviešana, nevar izslēgt.

VISPĀRĒJS EURO ZONAS MONETĀRĀS LIKVIDITĀTES NOVĒRTĒJUMS

Pamatojoties uz nominālās naudas apjoma starpības dinamiku, jāsecina, ka 2008. gada 4. ceturksnī monetārās likviditātes uzkrāšanās euro zonā sāka nedaudz samazināties, un tas turpinājās arī 2009. gada janvārī. Vienlaikus reālā naudas apjoma starpība 2008. gada 4. ceturksnī joprojām pieauga, tomēr janvārī parādījās atsevišķas sarukuma pazīmes (sk. 10. un 11. att.). Šādu likviditātes stāvokļa rādītāju interpretācijā nepieciešama piesardzība, jo to pamatā ir līdzsvara naudas turējumu novērtējums, kas vienmēr ir nenoteikts, bet pašlaik – jo īpaši. Dažādu naudas apjoma starpības rādītāju atšķirības tiešām var uzskatīt par norādi uz ievērojamu ar euro zonas pašreizējo likviditātes stāvokli saistītu nenoteiktību. Lai gan ir šie trūkumi, dati kopumā liecina par nepārprotamu monetārās likviditātes uzkrāšanos pēdējos gados.

10. attēls. Nominālās naudas apjoma starpības aplēses[1)]

(no M3; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati; %; 1998. gada decembris = 0)

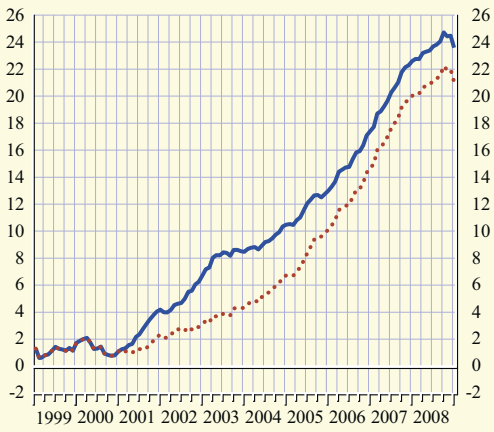

Avots: ECB.
1) Nominālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu un M3 apjomu, kāds veidotos, ja M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsauces vērtību 4.5% kopš 1998. gada decembra (kas ņemts par bāzes periodu).
2) Aplēses par to, cik lielas ir portfeļu sastāva pārmaiņas par labu M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* ("Monetārā analīze reālā laikā") 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

11. attēls. Reālās naudas apjoma starpības aplēses[1)]

(no reālā M3; sezonāli izlīdzināti un atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati; %; 1998. gada decembris = 0)

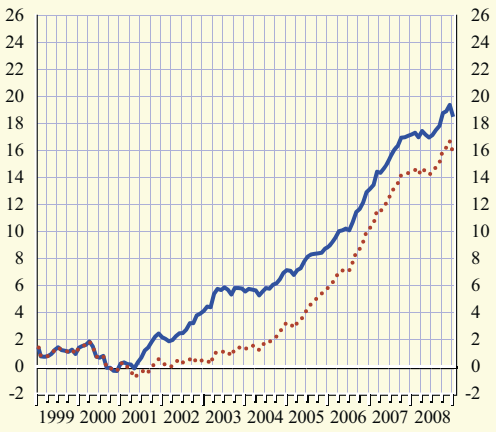

Avots: ECB.
1) Reālās naudas apjoma starpības rādītājs ir starpība starp faktisko M3 apjomu, kas deflēts ar SPCI, un M3 deflēto apjomu, kāds veidotos, ja nominālais M3 pastāvīgi pieaugtu saskaņā ar tā atsauces vērtību 4.5% un SPCI inflāciju atbilstoši ECB cenu stabilitātes definīcijai, nosakot 1998. decembri par bāzes periodu.
2) Aplēses par to, cik lielas ir portfeļu sastāva pārmaiņas par labu M3, veiktas, izmantojot 2004. gada oktobra "Mēneša Biļetena" raksta *Monetary analysis in real time* ("Monetārā analīze reālā laikā") 4. sadaļā aprakstīto vispārējo pieeju.

Kopumā jāsecina, ka visjaunākie dati apstiprina monetārās ekspansijas pieauguma tempa kritumu euro zonā un liecina, ka šī tendence gada beigās, iespējams, pastiprinājusies. Tāpēc monetāro rādītāju tendences apstiprina viedokli, ka inflācijas spiediens samazinās. Īsākā termiņā pašlaik nešķiet, ka uzkrātā monetārā likviditāte varētu tikt izmantota pārmērīgai izdevumu palielināšanai, tādējādi izraisot inflācijas spiedienu. Tomēr ilgākā termiņā cenu stabilitātes riski būs atkarīgi no tā, cik lielā mērā uzkrāto likviditāti absorbē aizņemto līdzekļu attiecības samazināšanas process. Tomēr nepieciešams vairāk datu, lai novērtētu, vai nesen vērotais spēcīgākais monetārās ekspansijas tempa sarukums vai aizdevumu plūsmu samazināšanās pēc finanšu satricinājuma pastiprināšanās septembra vidū iezīmē robežšķirtni naudas un kredītu atlikuma rādītāju dinamikā.

2.2. NEFINANŠU SEKTORU UN INSTITUCIONĀLO IEGULDĪTĀJU FINANŠU IEGULDĪJUMI

2008. gada 3. ceturksnī nefinanšu sektoru veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps turpināja samazināties. Šis sarukums neparāda atšķirīgas norises mājsaimniecību, nefinanšu sabiedrību un valdības sektorā. 3. ceturksnī ievērojami palielinājās līdzekļu gada aizplūdes no ieguldījumu fondiem, ko noteica būtiska līdzekļu izņemšana galvenokārt no kapitāla vērtspapīru fondiem. Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps 2008. gada 3. ceturksnī kopumā nemainījās.

NEFINANŠU SEKTORI

2008. gada 3. ceturksnī (pēdējā ceturksnī, par kuru pieejami dati) nefinanšu sektoru veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada kāpuma temps turpināja samazināties, sasniedzot 3.2% (iepriekšējā ceturksnī – 3.4%; sk. 2. tabulu). Šāds sarukums slēpj dažādu ieguldījumu instrumentu dinamikas atšķirības, proti, naudas un noguldījumu, kā arī parāda vērtspapīru ieguldījumu pieauguma temps palielinājās, bet ieguldījumu apdrošināšanas tehniskajās rezervēs un "citos" finanšu instrumentos (t.sk. atvasinātajos finanšu instrumentos un tirdzniecības kredītos) kāpuma temps saruka. Vienlaikus ieguldījumu kopieguldījumu fondu akcijās, kā arī akcijās un citos kapitāla vērtspapīros gada pieauguma temps kopumā nemainījās.

2008. gada 3. ceturksnī vēroto finanšu ieguldījumu kopapjoma pieauguma tempa kritumu arī noteica atšķirīgas norises dažādos sektoros (sk. 12. att.). Valdības finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps mazliet palielinājās, lai gan joprojām bija tuvu nullei. Turpretī nefinanšu sabiedrību veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps turpināja samazināties (lai gan lēnāk nekā iepriekšējos ceturkšņos), sasniedzot 4.1%, un mājsaimniecību veikto finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps arī vēl arvien saruka (līdz 2.9%). Abi gada pieauguma tempi bija zemākie kopš EMS trešā posma sākuma. Sīkāku informāciju par privātā sektora veikto finanšu ieguldījumu dinamiku sk. 2.6. un 2.7. sadaļā.

2. tabula. Euro zonas valstu nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

	Atlikums % no finanšu aktīviem[1]	Gada pieauguma temps									
		2006 II	2006 III	2006 IV	2007 I	2007 II	2007 III	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III
Finanšu ieguldījumi	**100**	**5.0**	**4.8**	**4.9**	**5.0**	**5.3**	**5.0**	**4.6**	**4.1**	**3.4**	**3.2**
Nauda un noguldījumi	24	6.4	7.1	6.9	7.3	7.9	7.3	6.8	6.6	5.5	5.7
Parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus	6	2.0	4.3	6.7	5.5	4.1	2.9	3.4	2.4	1.0	1.4
t.sk. īstermiņa	1	4.6	7.4	17.8	14.0	15.9	27.5	33.1	26.0	6.7	–3.9
t.sk. ilgtermiņa	5	1.8	4.0	5.8	4.6	3.0	0.5	0.7	0.0	0.4	2.0
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri, izņemot kopieguldījumu fondu akcijas	30	3.0	2.2	2.0	2.1	2.4	2.9	3.3	3.6	3.5	3.4
t.sk. kotētās akcijas	7	–0.1	0.6	–0.2	1.0	1.6	1.8	3.1	3.8	4.2	4.9
t.sk. nekotētās akcijas un un citi kapitāla vērtspapīri	22	4.1	2.8	2.8	2.6	2.7	3.4	3.3	3.5	3.3	2.8
Kopieguldījumu fondu akcijas	6	2.2	0.3	–0.1	0.3	0.4	–1.7	–3.5	–4.9	–6.3	–6.2
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	16	7.4	7.2	6.6	6.3	6.2	5.9	5.5	5.1	4.9	4.6
Citi[2]	19	6.9	6.8	7.5	8.5	8.6	8.7	6.9	5.0	3.8	2.5
M3[3]		8.4	8.5	10.0	11.0	10.9	11.4	11.5	10.0	9.6	8.7

Avots: ECB.
1) Pēdējā ceturkšņa beigās pieejamie dati. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.
2) Citi finanšu aktīvi ietver aizdevumus, atvasinātos finanšu instrumentus un citus debitoru parādus, kas savukārt ietver arī nefinanšu sabiedrību izsniegtos tirdzniecības kredītus.
3) Ceturkšņa beigu dati. Monetārais rādītājs M3 ietver euro zonas ne-MFI (t.i., nefinanšu sektoru un ne-MFI) turētos euro zonas MFI un centrālās valdības monetāros instrumentus.

INSTITUCIONĀLIE IEGULDĪTĀJI

Euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) kopējo aktīvu vērtība 2008. gada 3. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu turpināja strauji samazināties, krītoties par 20.0% (attiecīgais sarukums 2. ceturksnī – 16.3%). Šo samazinājumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu galvenokārt noteica ieguldījumu fondu akciju un pārējo kapitāla vērtspapīru turējumu vērtības kritums, bet mazākā mērā – arī to ieguldījuma fondu daļu turējumu vērtības samazinājums. Darījumu dati liecina, ka tīrās plūsmas ieguldījumu fondos bijušas negatīvas, tomēr vienlaikus norāda uz to, ka 2008. gada 3. ceturksnī vēroto ieguldījumu fondu aktīvu kopējās vērtības sarukumu salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu lielākoties var attiecināt uz pārvērtēšanas ietekmi.

EFAMA sniegtie dati[1] par dažādu veidu ieguldījumu fondu neto pārdošanas darījumiem 2008. gada 3. ceturksnī liecina, ka tīrās gada plūsmas obligāciju fondos un kapitāla vērtspapīru fondos joprojām ir ar lielu negatīvu vērtību. Tomēr obligāciju fondu gadījumā līdzekļu aizplūde bija nedaudz mazāka nekā iepriekšējā ceturksnī (sk. 13. att.). Jauktajos/līdzsvarotajos kopieguldījumu fondos 3. ceturksnī tika reģistrēta neliela līdzekļu aizplūde pēc nozīmīgajām ieplūdēm gada 1. ceturksnī. Līdzekļu gada ieplūde naudas tirgus fondos nedaudz pieauga salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Kopumā šādas jaunākās norises liecina, ka 2008. gadā turpinājušās samērā spēcīgajām līdzekļu ieplūdēm ieguldījumu fondos, kuras bija vērojamas 2005. un 2006. gadā, pretējas tendences.

Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu kopapjoma gada pieauguma temps euro zonā 2008. gada 3. ceturksnī kopumā nemainījās (4.5%; sk. 14. att.). Tomēr tas neparāda dažādo

12. attēls. Nefinanšu sektoru finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

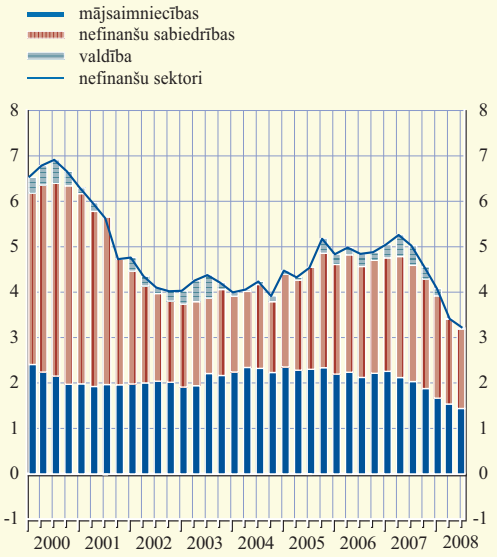

Avots: ECB.

13. attēls. Neto gada ieplūdes ieguldījumu fondos kategoriju dalījumā

(mljrd. euro)

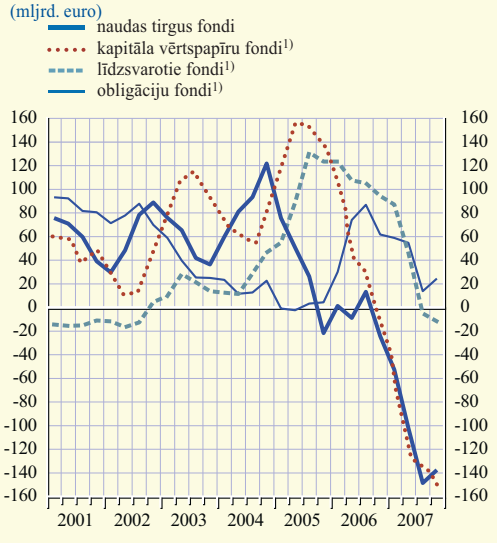

Avoti: ECB un EFAMA.
1) ECB aprēķinu pamatā ir EFAMA sniegtie valstu dati.

1 Eiropas Fondu un aktīvu vadības asociācija (*The European Fund and Asset Management Association*; EFAMA) sniedz informāciju par tīrajiem pārdošanas ienākumiem (jeb tīrajām ieplūdēm) publiskā piedāvājuma beztermiņa kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos. Informācija tiek sniegta par Vāciju, Grieķiju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. Sīkāku informāciju sk. 2004. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumā "Jaunākās norises saistībā ar tīrajām ieplūdēm euro zonas kapitāla vērtspapīru un obligāciju fondos".

ieguldījumu instrumentu atšķirīgo dinamiku. Parāda vērtspapīru, nekotēto akciju un pārējo kapitāla vērtspapīru, kā arī kopieguldījumu fondu daļu devums palielinājās, bet kotēto akciju un citu finanšu ieguldījumu devums saruka. Kopumā šie rādītāji apstiprina apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu pieauguma samazināšanos atbilstoši sarūkošajam nefinanšu sektora ieguldījumam apdrošināšanas un pensiju produktos.

14. attēls. Apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu finanšu ieguldījumi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; devums; procentu punktos)

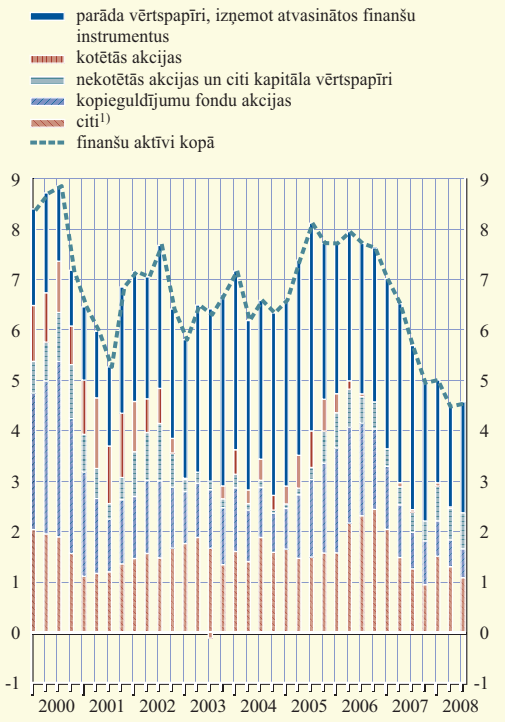

Avots: ECB.
1) Ietver aizdevumus, noguldījumus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, pārējos debitoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

2.3. NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Pēdējos trijos mēnešos naudas tirgus procentu likmes turpināja būtiski samazināties salīdzinājumā ar 2008. gada 4. ceturkšņa sākumā sasniegto rekordlīmeni pēc tam, kad, sekojot Lehman Brothers *sabrukumam 2008. gada septembrī, pastiprinājās un paplašinājās finanšu satricinājums. Proti, darījumu ar nodrošinājumu un beznodrošinājuma darījumu procentu likmes krasi sarukušas visos termiņos atbilstoši gaidām par turpmāku galveno ECB procentu likmju samazināšanu, kā arī ņemot vērā apjomīgos valdību veiktos finanšu glābšanas pasākumus. Kopumā naudas tirgus ienesīguma līkne kopš 2008. gada decembra bijusi lēzena. Vienlaikus darījumu ar nodrošinājumu un beznodrošinājuma darījumu tirgus procentu likmju starpība pakāpeniski saruka, tomēr tā joprojām ir samērā liela. Eurosistēmas veiktā likviditātes vadība veicināja raitu gada miju finanšu tirgos.*

Beznodrošinājuma darījumu naudas tirgus procentu likmes 2009. gada pirmajos divos mēnešos visiem termiņiem turpināja samazināties. Šā krituma temps, kas sākās oktobra vidū, šajā periodā bija samērā stabils. Šāda attīstība atbilst un lielā mērā atspoguļo tirgus gaidas attiecībā uz galveno ECB procentu likmju turpmāku samazināšanu nākamajos mēnešos. 2009. gada 4. martā 1, 3, 6 un 12 mēnešu EURIBOR bija attiecīgi par 175, 179, 174 un 171 bāzes punktiem augstāks nekā 2008. gada 5. decembrī (attiecīgi 1.48%, 1.78%, 1.88% un 1.99%; sk. 15. att.).

12 mēnešu un 1 mēneša EURIBOR starpība 4. martā sasniedza 52 bāzes punktus (decembra sākumā – 47 bāzes punkti; sk. 15. att.). Kopumā naudas tirgus ienesīguma līknes izliekums kopš decembra bijis stabils.

Kopš decembra beznodrošinājuma darījumu EURIBOR un darījumu ar nodrošinājumu procentu likmju (piemēram, EUREPO vai procentu likmju, ko iegūst, izmantojot EONIA mijmaiņas darījumu indeksu) starpība pakāpeniski sarukusi. 3 mēnešu termiņam starpība 4. martā bija 91 bāzes punkts, kas ir ievērojams kritums salīdzinājumā ar oktobra beigās sasniegto rekordlīmeni (184 bāzes

15. attēls. Naudas tirgus procentu likmes

(gadā; %; dienas dati)

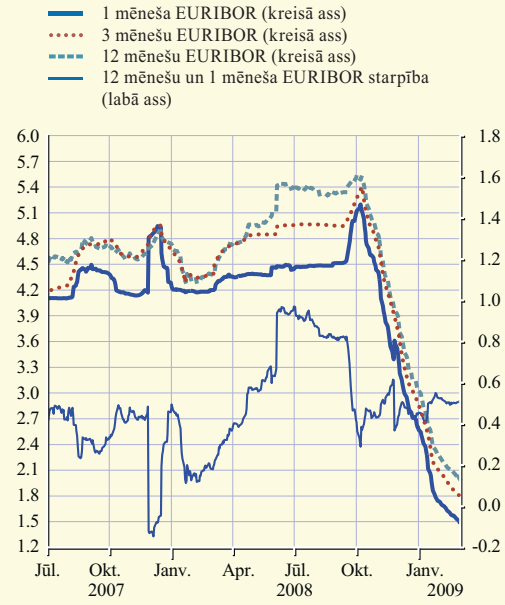

Avoti: ECB un *Reuters*.

16. attēls. 3 mēnešu EUREPO, EURIBOR un uz nakti izsniegto kredītu indeksa mijmaiņas darījumi

(gadā; %; dienas dati)

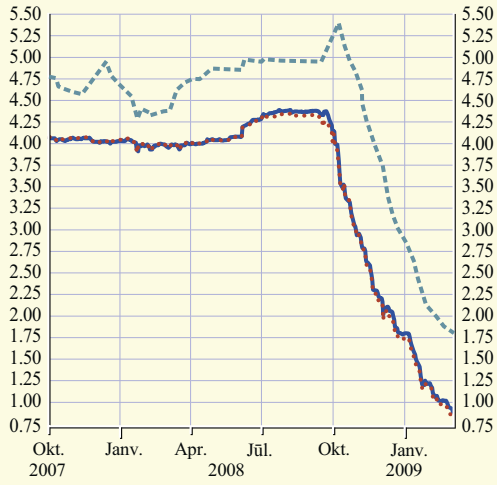

Avoti: ECB, *Bloomberg* un *Reuters*.

17. attēls. Euro zonas 3 mēnešu procentu likmes un biržā tirgoto nākotnes līgumu procentu likmes

(gadā; %; dienas dati)

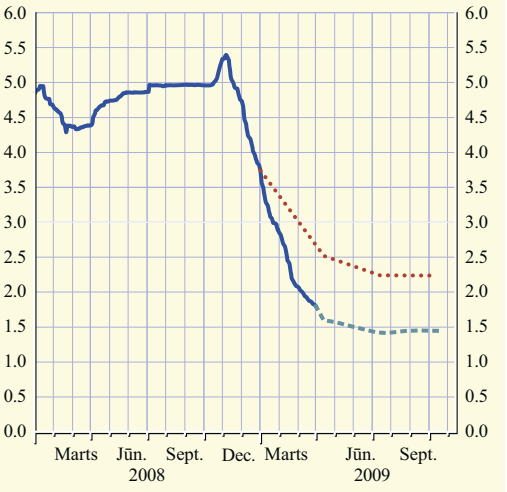

Avots: *Reuters*.
Piezīme. Biržā tirgotajiem 3 mēnešu nākotnes līgumiem ar termiņu kārtējā ceturkšņa un nākamo triju ceturkšņu beigās saskaņā ar *Liffe* kotāciju.

punkti). Tomēr šāds līmenis ir ievērojami augstāks par 2008. gada 3. septembrī vērotajiem 59 bāzes punktiem, un tas pārsniedz arī agrāk šajā finanšu satricinājuma periodā pieredzēto līmeni (sk. 16. att.).

Implicētās procentu likmes, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām, kuru izpildes termiņš ir 2009. gada marts, jūnijs un septembris, 4. martā bija attiecīgi 1.595%, 1.415% un 1.450%, t.i., attiecīgi par 108, 102 un 100 bāzes punktiem zemākas salīdzinājumā ar līmeni 5. decembrī (sk. 17. att.). Implicētais svārstīgums, ko nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgoto nākotnes līgumu iespējas līgumiem, kopumā nemainījās, lai gan bija vērojamas zināmas svārstības, kas sasniedza augstāko punktu janvāra vidū (sk. 18. att.).

Kas attiecas uz ļoti īsa termiņa procentu likmēm, EONIA kopš 2008. gada oktobra būtiski sarucis. EONIA lejupslīde kopš 2008. gada decembra pamatā atspoguļo ECB Padomes lēmumu

18. attēls. Implicētais svārstīgums, kas iegūts no 3 mēnešu EURIBOR biržā tirgoto nākotnes līgumu iespējas līgumiem ar termiņu 2009. gada marts

(gadā; %; bāzes punktos; dienas dati)

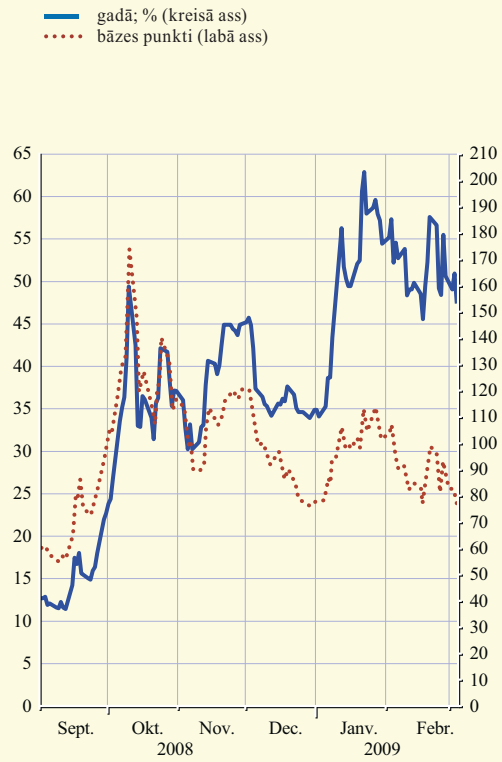

Avoti: *Bloomberg*, *Reuters* un ECB aprēķini.
Piezīme. Bāzes punktu rādītājs tiek iegūts kā implicētā svārstīguma (procentos) reizinājums ar attiecīgo procentu likmi (sk. arī 2002. gada maija "Mēneša Biļetena" ielikumu *Measures of implied volatility derived from options on short-term interest rate futures* ("Implicētā svārstīguma rādītāji, ko nosaka pēc biržā tirgoto īstermiņa procentu likmju nākotnes līgumu iespējas līgumiem")).

19. attēls. ECB procentu likmes un darījumu uz nakti procentu likme

(gadā; %; dienas dati)

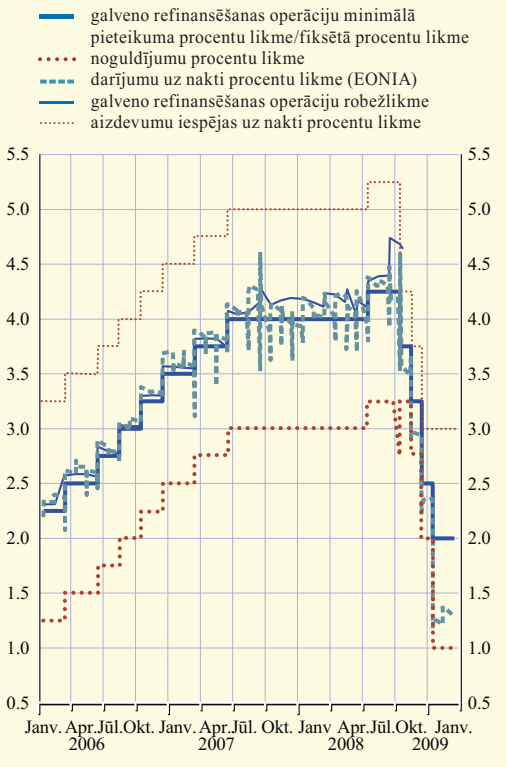

Avoti: ECB un *Reuters*.

4. decembrī samazināt ECB procentu likmes par 75 bāzes punktiem, bet 15. janvārī – par 50 bāzes punktiem. Tas atspoguļo arī lielā apjomā nodrošināto likviditāti Eurosistēmas likviditātes operācijās, īpaši pēc tam, kad regulārajās nedēļas galvenajās refinansēšanas operācijās, sākot ar 15. oktobri, sāka izmantot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķīrumu. Tas izrādījās veiksmīgs solis, lai raiti apmierinātu lielākās banku likviditātes vajadzības, tuvojoties gada beigām (sīkāku informāciju par šīm norisēm un ECB veiktajām likviditātes operācijām sk. 2. ielikumā). Turklāt tas, ka koridors ap galveno refinansēšanas likmi, sākot ar 21. janvāri, atkal paplašināts līdz 200 bāzes punktiem, arī veicinājis EONIA kraso sarukumu. Kopumā EONIA samazinājās no 2.894% 5. decembrī līdz 1.283% 4. martā (sk. 19. att.).

LIKVIDITĀTE UN MONETĀRĀS POLITIKAS OPERĀCIJAS (2008. GADA 12. NOVEMBRIS–2009. GADA 10. FEBRUĀRIS)

Šajā ielikumā aplūkoti ECB likviditātes regulēšanas pasākumi trijos rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās 2008. gada 9. decembrī, 2009. gada 20. janvārī un 10. februārī. Šajā periodā ECB turpināja piemērot lielāko daļu pasākumu, kas tika ieviesti 2008. gada oktobrī, reaģējot uz finanšu tirgus satricinājuma pastiprināšanos.

Visās refinansēšanas operācijās euro un ASV dolāros turpināja piemērot fiksēto procentu likmi (euro operācijās tā bija vienāda ar ECB monetārās politikas procentu likmi) un piešķirt visu pieteikumu summu (t.i., tika apmierināti visi pieteikumi). Turklāt Eurosistēmas atklātā tirgus operācijās uz laiku tika pieņemts plašāks nodrošinājuma loks. Līdz 2009. gada beigām paplašinātais atbilstošā nodrošinājuma saraksts ietvers, piemēram, vairākus ārvalstu valūtā denominētus parāda instrumentus, un būs balstīts uz kredītreitinga slieksni BBB+, nevis A–. 2008. gada decembrī ECB sadarbībā ar citām centrālajām bankām pagarināja darījuma partneriem sniegto ASV dolāru nodrošinājumu, izmantojot ASV Federālo rezervju sistēmas termiņizsoļu iespēju (sākotnēji – gan ar *repo*, gan mijmaiņas darījumu palīdzību), līdz 2009. gada 1. ceturkšņa beigām. ECB pagarināja arī Šveices franku nodrošinājumu (ar mijmaiņas operāciju palīdzību) līdz 2009. gada aprīļa beigām. Tā kā bija mazs pieprasījums, ASV dolāru mijmaiņas operācijas 2009. gada janvāra beigās tika pārtrauktas, un pēc tam ASV dolāru refinansējums tika piedāvāts tikai *repo* operācijās.

2008. gada oktobrī, kad naudas tirgus bija īpaši novājināts, ECB Padome uz laiku samazināja pastāvīgo iespēju koridora diapazonu ap galveno politikas procentu likmi līdz 100 bāzes punktiem. 2008. gada decembrī galvenokārt ar mērķi atdzīvināt starpbanku tirgu Padome nolēma, sākot ar 2009. gada 21. janvāri, atkal paplašināt koridora diapazonu līdz iepriekšējam līmenim – 200 bāzes punktiem.

Aplūkojamā periodā euro naudas tirgū parādījās uzlabošanās pazīmes. Par to liecina, piemēram, stabilā starpību samazināšanās starp nenodrošinātu (piemēram, EURIBOR) un nodrošinātu (piemēram, EUREPO) aizdevumu procentu likmēm.

A attēls. Banku sistēmas likviditātes vajadzības un likviditātes piedāvājums

(mljrd. euro; visa perioda dienas vidējie dati norādīti aiz katra faktora)

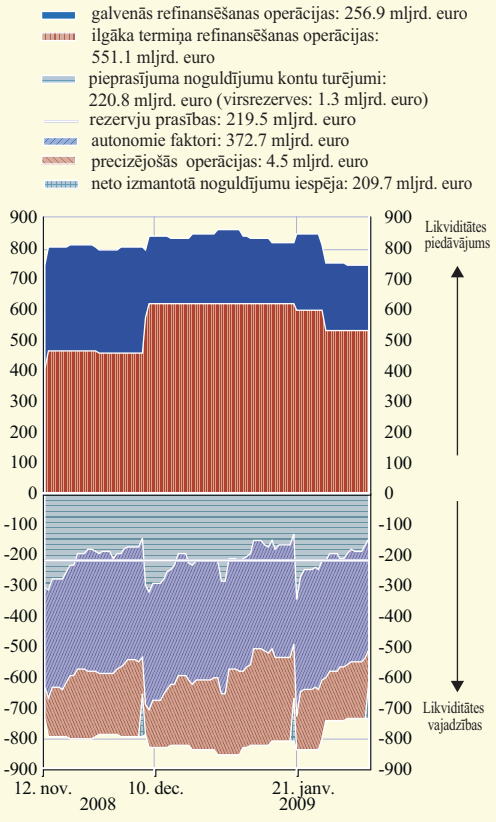

Avots: ECB.

Banku sistēmas likviditātes vajadzības

Trijos aplūkojamos rezervju prasību izpildes periodos banku vidējais dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko definē kā autonomo faktoru, rezervju prasību un virsrezervju summu (t.i., banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu pārsniegumu pār rezervju prasībām), bija 593.5 mljrd. euro. Salīdzinājumā ar iepriekšējo triju periodu vidējo rādītāju tas pieauga par 97.8 mljrd. euro. No 2008. gada 12. novembra līdz 2009. gada 10. februārim dienas likviditātes vajadzību apjoms, ko nosaka rezervju prasības, vidēji bija 219.5 mljrd. euro, bet likviditātes vajadzības, ko nosaka autonomie faktori, – vidēji 372.7 mljrd. euro (sk. A att.). Tāpat kā iepriekšējos rezervju prasību izpildes periodos, autonomie faktori ietvēra arī euro likviditātes efektu no ārvalstu valūtas mijmaiņas operācijām, ko veica sadarbībā ar citām centrālajām bankām. Vidējais autonomo faktoru līmenis bija par 93.6 mljrd. euro augstāks nekā iepriekšējos trijos aplūkojamos rezervju prasību izpildes periodos, galvenokārt atspoguļojot valdības noguldījumu un banknošu apjoma apgrozībā pieaugumu, bet vidējais rezervju prasību apjoms bija par 4.7 mljrd. euro lielāks, savukārt vidējais virsrezervju līmenis – par 0.5 mljrd. euro zemāks (1.3 mljrd. euro; sk. B att.).

B attēls. Banku pieprasījuma noguldījumu kontu atlikumu pārsniegums pār rezervju prasībām

(mljrd. euro; katra izpildes perioda vidējais līmenis)

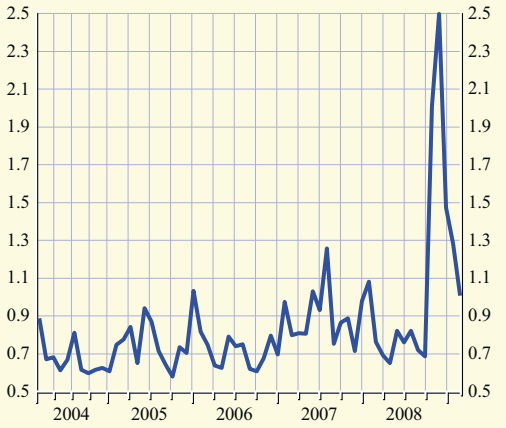

Avots: ECB.

Neraugoties uz uzlabošanās pazīmēm naudas tirgū, trijos aplūkojamos rezervju prasību izpildes periodos daudzām bankām joprojām bija grūtības saņemt finansējumu starpbanku tirgū, tāpēc tās turpināja segt savas likviditātes vajadzības ar Eurosistēmas refinansēšanas operāciju palīdzību. Visu pieteikumu summu piešķīruma politikas rezultātā banku sistēmā uzkrājās liels likviditātes pārpalikums, tāpēc daudz tika izmantota noguldījumu iespēja. Rezervju prasību izpildes periodos, kas beidzās 2008. gada 9. decembrī un 2009. gada 20. janvārī, vidēji dienā izmantotā neto noguldījumu iespēja bija 220.6 mljrd. euro – ievērojami vairāk nekā jebkurā citā periodā. Rezervju prasību izpildes periodā, kas sākās 2009. gada 21. janvārī, kad atkal tika paplašināts pastāvīgo iespēju koridora diapazons, noguldījumu iespējas izmantošana nedaudz samazinājās un vidēji bija 173.4 mljrd. euro dienā (sk. A att.).

Likviditātes piedāvājums un procentu likmes

2008. gada oktobrī pieņemto ārkārtas pasākumu rezultātā atklātā tirgus operāciju atlikuma kopapjoms turpināja palielināties līdz 2009. gada janvāra sākumam, bet pēc tam nedaudz samazinājās. Refinansējuma atlikuma kopapjoms gada beigās sasniedza vēsturiski augstāko līmeni – 857 mljrd. euro. Rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 2009. gada 20. janvārī, galveno refinansēšanas operāciju īpatsvars refinansēšanas kopapjoma atlikumā bija 25%, kas ir ievērojams kritums salīdzinājumā ar 2008. gada augustā–novembrī vērotajiem 40%. Pēc tam kad 2009. gada 21. janvārī pastāvīgo iespēju koridora diapazons atkal paplašinājās, ilgāka termiņa refinansēšanas atlikums nedaudz samazinājās, un rezervju prasību izpildes periodā, kas beidzās 2009. gada 10. februārī, atklātā tirgus operāciju kopapjoma vidējais atlikums bija aptuveni 770 mljrd. euro (sk. A att.).

Tā kā darījuma partneri sakarā ar naudas tirgus disfunkcionālo stāvokli pieprasīja ievērojamus likviditātes apjomus, visos trijos aplūkojamos rezervju prasību izpildes periodos EONIA saglabājās robežās starp galveno refinansēšanas likmi (t.i., monetārās politikas procentu likmi) un noguldījumu iespējas procentu likmi (sk. C att.). Kad noguldījumu iespējas atlīdzības likme bija samazināta līdz 100 bāzes punktiem zem galvenās refinansēšanas likmes, EONIA un noguldījumu iespējas procentu likmes starpība stabilizējās aptuveni 20 bāzes punktu līmenī atbilstoši iepriekšējā rezervju prasību izpildes perioda vidējam līmenim.

Visā aplūkojamā periodā bija vērojama sezonālu faktoru ietekme uz EONIA. Katra mēneša pēdējā dienā un gada beigās tas bija paaugstinātā līmenī. EONIA bija augstāks arī katra rezervju prasību izpildes perioda sākumā un tā perioda beigās, kad ECB veica likviditāti samazinošas precizējošās operācijas.

C attēls. EONIA un ECB procentu likmes

(dienas procentu likmes; %)

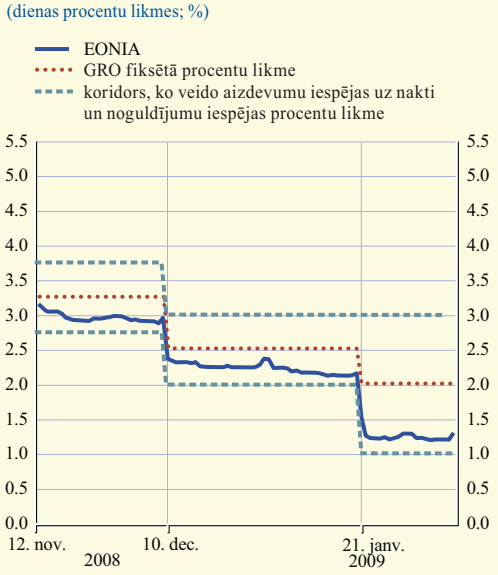

Avots: ECB.

2.4. OBLIGĀCIJU TIRGI

Pēdējos trijos mēnešos, atjaunojoties spriedzei finanšu tirgos un pieaugot bažām par pasaules makroekonomisko perspektīvu pasaules obligāciju tirgos, bijis vērojams augsts svārstīgums. Salīdzinājumā ar novembra beigu līmeni valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes euro zonā un ASV kopumā nemainījās, bet Japānā nedaudz pazeminājās, taču perioda laikā tām bija raksturīgas ļoti spēcīgas svārstības. Implicētais tirgus svārstīgums palielinājās arī lielākajos obligāciju tirgos. Euro zonas ilgtermiņa līdzsvara inflācija bija augstāka nekā novembra beigās – tas galvenokārt atspoguļoja daļēju normalizēšanos inflācijai piesaistīto obligāciju tirgos. Euro zonas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības nedaudz saruka, tomēr saglabājās vēsturiski ļoti augstā līmenī, atspoguļojot kredītriska pārvērtēšanas turpināšanos.

No 2008. gada novembra beigām līdz 2009. gada 4. martam valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmes euro zonā nedaudz paaugstinājās (aptuveni līdz 3.8%), taču bija vērojamas izteiktas svārstības perioda laikā (sk. 20. att.). Aplūkojamā periodā ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju svārstības bija vēl spēcīgākas, tomēr 4. martā tās saglabājās tuvu novembra beigu līmenim (aptuveni 3.0%). Tādējādi ASV un euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālo procentu likmju starpība kopumā bija nemainīga (–80 bāzes punktu). Japānas valdības 10 gadu obligāciju peļņas likme nedaudz samazinājās (4. martā – 1.3%).

Ar obligāciju peļņas likmju, ko nosaka pēc obligāciju tirgus implicētā svārstīguma, īstermiņa norisēm saistītā tirgus dalībnieku nedrošība 2009. gada pirmajos mēnešos nozīmīgākajos tirgos būtiski palielinājās, daļēji apvēršot pēc 2008. gada novembrī sasniegtā rekordlīmeņa sekojušo kritumu. Ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju spēcīgās svārstības perioda laikā un implicētā svārstīguma palielināšanās atspoguļo ievērojamo nedrošību, kas raksturīga obligāciju ieguldītāju

20. attēls. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes

(gadā; %; dienas dati)

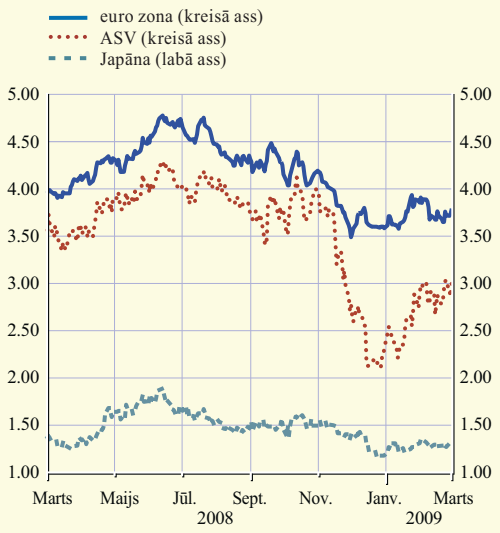

Avoti: *Bloomberg* un *Reuters*.
Piezīme. Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes attiecas uz 10 gadu obligācijām vai uz obligācijām ar tuvāko pieejamo termiņu.

noskaņojumam, un šo noskaņojumu ietekmējošos pretdarbojošos faktorus.

Aplūkojamā perioda sākumā ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes krasi samazinājās galvenokārt sakarā ar Federālo rezervju sistēmas Atklātā tirgus komitejas 16. decembra bezprecedenta lēmumu pazemināt federālo fondu mērķa likmes diapazonu līdz 0–0.25%. Kopš 2009. gada sākuma uz ASV ilgtermiņa obligāciju peļņas likmēm, no vienas puses, bija spēcīga saņemtajos publiskotajos datos attēlotā ekonomiskās aktivitātes drūmo prognožu ietekme, bet, no otras puses, – tirgus reakcijas sakarā ar jaunās ASV administrācijas paziņotajiem politikas pasākumiem (Jauno finanšu stabilitātes plānu un Tautsaimniecības stimulēšanas paketi). Tirgus bažas par ieteikto stimulēšanas pasākumu iespējamo ietekmi uz finansējuma vajadzībām un arvien augošā nenoteiktība par šo pasākumu efektivitāti izraisīja obligāciju ieguldītāju pieprasīto riska kompensāciju būtisku kāpumu un pastiprināja augšupvērstu spiedienu uz valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmēm. Piemēram, kopš 2009. gada sākuma ASV valdības 10 gadu obligāciju kredītriska mijmaiņas (KRM) līgumu procentu likmju starpības palielinājušās aptuveni par 25 bāzes punktiem. Vienlaikus gan iekšzemes, gan pasaules makroekonomiskās situācijas pasliktināšanās un atjaunojušās bažas par dažu ASV finanšu institūciju stāvokli izraisīja depresiju pasaules akciju tirgos un līdzekļu pārvirzīšanu uz drošākiem aktīviem, kas, šķiet, mazināja augšupvērsto spiedienu uz ilgtermiņa obligāciju peļņas likmēm.

Ekonomiskās aktivitātes pavājināšanās, augošās bažas par obligācijas emitējošo valstu valdību finansējuma vajadzībām un pastiprinātā vēlme izvairīties no riska arī bijuši galvenie faktori, kas aplūkojamā periodā ietekmējuši euro zonas ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes, īpaši kopš 2009. gada sākuma. Saņemtie negatīvie publiskotie dati izraisīja vēl lielākas bažas par euro zonas makroekonomiskajām prognozēm. Vienlaikus šķita, ka finansiālo slogu palielināšanās, ko paredz tautsaimniecības stimulēšanas plāni, un euro zonas valstu valdību nodrošinātās finanšu sektora garantijas izraisīja peļņas kompensācijas palielināšanos, ko pieprasīja ieguldītāji euro zonas valstu valdību obligāciju tirgos. Turklāt aplūkojamā periodā valdības obligāciju peļņas likmju starpības euro zonā ievērojami palielinājās, īpaši janvāra beigās pēc vairāku obligācijas emitējošo valstu kredītreitinga pazemināšanas. 3. ielikumā pētīts, kā valdību īstenotie banku glābšanas pasākumi ietekmējuši ieguldītāju kredītriska uztveri. Tomēr līdzekļu pārvirzīšana uz drošākiem aktīviem, kā tas ir ASV, veicinājusi obligāciju peļņas likmju kāpuma ierobežošanu, īpaši kopš februāra vidus.

2009. gada marta sākumā ilgtermiņa inflācijai piesaistīto valdības obligāciju peļņas likmes euro zonā bija ievērojami zemākas nekā 2008. gada novembra beigās, kad tās bija neparasti augstas sakarā ar nopietnām pārbīdēm inflācijai piesaistīto obligāciju tirgos kopš 2008. gada vidus (sk. 21. att.). Šādu pārbīžu normalizēšana vēl nav pabeigta – tas varētu izskaidrot, kāpēc, piemēram, inflācijai piesaistīto obligāciju peļņas likmes kopš 2009. gada sākuma palielinājušās, neraugoties uz

21. attēls. Reālās peļņas likmes

(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgie, sezonāli izlīdzinātie vidējie rādītāji)

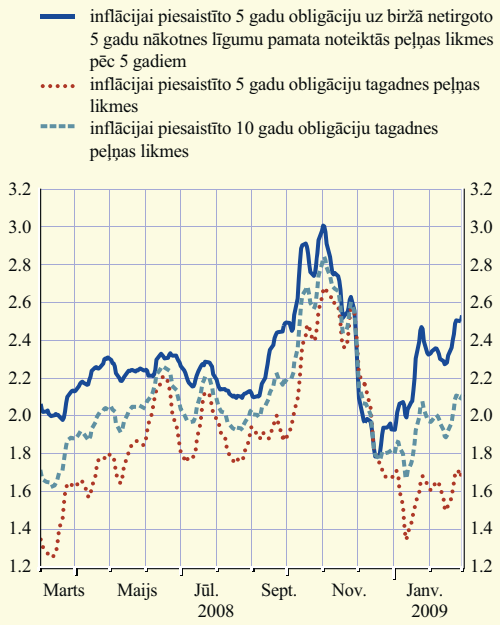

Avoti: *Reuters* un ECB aprēķini.

22. attēls. Euro zonas bezkupona darījumu līdzsvara inflācija

(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgie, sezonāli izlīdzinātie vidējie rādītāji)

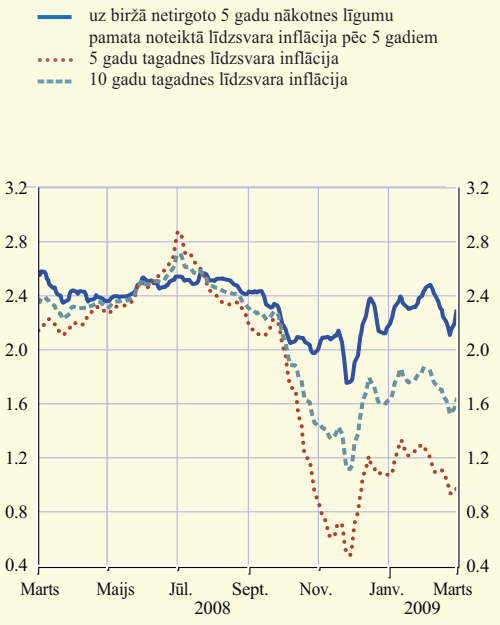

Avoti: *Reuters* un ECB aprēķini.

ekonomiskās situācijas pasliktināšanos. Turklāt minētais ieguldītāju augstākas peļņas kompensācijas pieprasījums varētu radīt nesamērīgu ietekmi tirgū ar relatīvi mazu likviditāti. 4. martā euro zonas 10 gadu inflācijai piesaistīto obligāciju peļņas likme bija aptuveni 2.1%, t.i., aptuveni par 40 bāzes punktiem zemāka nekā 2008. gada novembra beigās. Īsāka termiņa reālo peļņas likmju samazinājums bija pat vēl krasāks, un euro zonas reālās peļņas likmes līkne kļuva ievērojami stāvāka.

Pēdējos trijos mēnešos bija vērojamas nozīmīgas euro zonas līdzsvara inflācijas svārstības vidējā termiņā un ilgtermiņā, visvairāk atspoguļojot minētās spriedzes turpināšanos inflācijai piesaistīto obligāciju tirgos (sk. 22. att.). Aplūkojamā perioda beigās 5 un 10 gadu tagadnes līdzsvara inflācija bija attiecīgi aptuveni 1% un 1.7% (aptuveni par 50 bāzes punktiem augstāka nekā 2008. gada novembra beigās) un norādīja, ka līdzsvara inflācijas līkne saglabājas diezgan stāva. Uz biržā netirgoto 5 gadu nākotnes līgumu pamata noteiktā implicētā līdzsvara inflācija pēc pieciem gadiem nākotnē – samērā ticams tirgus dalībnieku ilgtermiņa inflācijas gaidu un ar to saistītās riska prēmijas rādītājs normālos apstākļos – 4. martā bija 2.4% (aptuveni par 70 bāzes punktiem augstāka nekā novembra beigās). Taču, interpretējot šos rādītājus, nepieciešama piesardzība, jo stress inflācijai piesaistīto obligāciju tirgos saglabājas, neraugoties uz dažām normalizēšanās pazīmēm. Šajā ziņā obligāciju un mijmaiņas darījumu tirgos gandrīz visā aplūkojamā periodā vērojamā nozīmīgā salīdzināmu ilgtermiņa uz biržā netirgoto nākotnes līgumu pamata noteiktās līdzsvara inflācijas likmju starpība joprojām liecina par mazu tirgus likviditāti, kā arī piedāvājuma un pieprasījuma nesabalansētību euro zonas inflācijai piesaistīto obligāciju tirgos.

23. attēls. Euro zonas implicētās biržā netirgoto nākotnes līgumu uz nakti procentu likmes

(gadā; %; dienas dati)

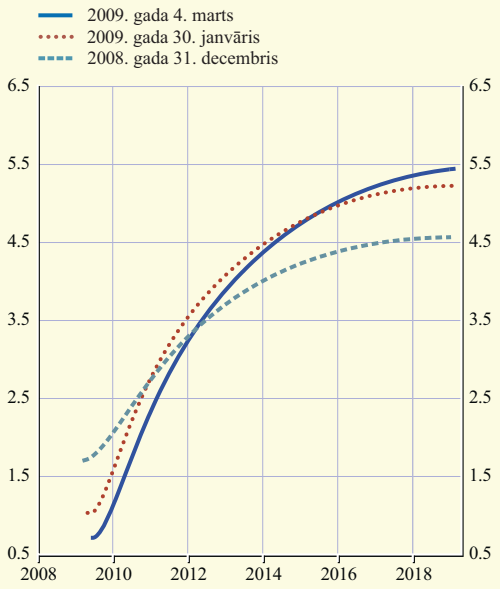

Avoti: ECB, *EuroMTS* (pamatdati) un *Fitch Ratings* (reitingi).
Piezīmes. Implicētā biržā netirgoto nākotnes līgumu ienesīguma līkne, kas veidojas no tirgū esošo procentu likmju termiņstruktūras, atspoguļo tirgus gaidas par īstermiņa procentu likmēm nākotnē. Metode, kas izmantota šīs implicētās ārpusbiržas nākotnes līgumu ienesīguma līknes aprēķināšanai, atspoguļota ECB interneta lapas sadaļā *Euro area yield curve* ("Euro zonas peļņas līkne"). Aplēsē izmantotie dati ir euro zonas AAA reitinga valdības obligāciju peļņas likmes.

No 2008. gada novembra beigām līdz 2009. gada 4. martam euro zonas valstu valdības obligāciju implicēto biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmju līkne darījumiem uz nakti kopumā kļuva stāvāka (sk. 23. att.). Lejupvērstā pārvirze īsā un vidējā termiņā atspoguļo Padomes lēmumus samazināt monetārās politikas procentu likmes 2008. gada decembra sākumā un 2009. gada janvārī un plašākā nozīmē varētu būt saistīta ar ekonomiskās aktivitātes mazināšanās gaidām un ar ieguldītāju īstermiņa procentu likmju turpmākās virzības gaidām īstermiņā un vidējā termiņā. Savukārt ieguldītāju pieprasītās augstākās riska kompensācijas, šķiet, izraisījušas augšupvērstu spiedienu uz biržā netirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm ienesīguma līknes ilgtermiņa galā.

Euro zonas uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpību krasā palielināšanās, kas sākās 2008. gada septembrī, kopš 2009. gada sākuma nedaudz izlīdzinājusies. Pēdējos mēnešos kredītriska pārvērtēšana turpinājās, tomēr finanšu un nefinanšu sabiedrību, kā arī šo sektoru dažādu reitinga kategoriju uzņēmumu obligāciju peļņas likmju starpību dinamika atšķīrās. Izņemot augstas peļņas segmentu, nefinanšu sabiedrību obligāciju peļņas likmju starpības visu reitinga kategoriju uzņēmumiem nedaudz samazinājās. Finanšu sabiedrību augsta reitinga (AAA un AA) obligāciju procentu likmju starpības nedaudz kritās, taču zemāka reitinga (A un BBB) obligāciju procentu likmju starpības būtiski palielinājās. Tomēr kopumā saglabājās ļoti lielas uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju starpības – nefinanšu sabiedrību BBB reitinga obligācijām tās bija aptuveni 415 bāzes punktu, bet finanšu sabiedrību – aptuveni 2 700 bāzes punktu. Tas atspoguļo ieguldītāju noturīgās bažas gan par nefinanšu, gan finanšu sabiedrību stāvokli.

3. ielikums

KĀ VALDĪBU ĪSTENOTIE BANKU GLĀBŠANAS PASĀKUMI IETEKMĒJUŠI IEGULDĪTĀJU KREDĪTRISKA UZTVERI?

Lehman Brothers bankrots 2008. gada septembra vidū rosināja pārvērtēt finanšu sistēmā ietvertos riskus. Kļuva acīmredzams, ka finanšu tirgus svārstības būtiski ietekmēs reālo tautsaimniecību. Risks, ka finanšu institūciju aktīvi varētu "izkust", kā arī "finanšu tirgus svārstību" piepešā pārvēršanās bezaplinku "finanšu un ekonomiskajā krīzē" piespieda valdības pievērsties banku glābšanas pasākumiem, kam bija galvenā loma plašāko politikas pasākumu vidū, kuru mērķis ir finanšu un ekonomiskās stabilitātes atbalstīšana. No 2008. gada septembra beigām līdz oktobra vidum vairākas euro zonas valstis novirzīja ievērojamu kapitāla apjomu un garantijas savu banku atbalstīšanai.

Šā ielikuma mērķis ir aplūkot divas dimensijas finanšu tirgus reakcijai uz šiem notikumiem. Pirmkārt, ielikumā salīdzināts, kā vērienīgo banku glābšanas pasākumu izziņošana ietekmējusi ieguldītāju valsts un privātā sektora kredītriska uztveri. Otrkārt, ielikumā rādīts, ka daudzu euro zonas valstu valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju starpības ar Vācijas valdības obligācijām kopš pagājušā gada septembra augušas. Ir pamats pieņemt, ka valdību veiktā kapitāla iepludināšana finanšu sektorā un garantiju sniegšana laikā, kad pašu fiskālās pozīcijas negatīvi ietekmēja tautsaimniecības lejupslīde, vedinājusi ieguldītājus atšķirīgi vērtēt aizņēmējas valstis atkarībā no to valsts sektora finanšu stabilitātes.

Ieguldītāju kredītriska uztvere

Ieguldītāju kredītriska uztveres mērīšanai mēdz izmantot kredītriska mijmaiņas (KRM) līgumu procentu likmju starpību norises. KRM ir līgums, kurā "riska aizsardzības pircējs" periodiski maksā prēmiju "riska aizsardzības pārdevējam", pretī saņemot atlīdzību, ja emitentam – uzņēmumam vai valdībai – iestājas "kredītriska gadījums", piemēram, ja tas paredzētajā termiņā nespēj veikt procentu maksājumus vai dzēst parāda instrumentus (parasti obligācijas vai aizdevumus).

Lai novērtētu, cik lielā mērā dažādu euro zonas valstu izsludinātie banku glābšanas pasākumi mainījuši iesaistīto partneru kredītriska tirgus uztveri, A attēls ilustrē valstu KRM līgumu starpību un *iTraxx Financials* KRM līgumu starpību dinamiku. *iTraxx Financials* raksturo Eiropas lielo finanšu institūciju KRM līgumu starpības. Grafika vertikālie stabiņi rāda datumus, kuros no 29. septembra līdz 20. oktobrim 10 euro zonas valstis veica vērienīgus glābšanas pasākumus. Kā redzams attēlā, šo pasākumu rezultātā euro zonas banku KRM līgumu starpības, ko aptuveni raksturo *iTraxx Financials*, strauji samazinājās. Vienlaikus šie glābšanas pasākumi izraisīja valstu kredītriska pieaugumu. Ilgākā perspektīvā *iTraxx Financials* KRM starpības februāra beigās bija nedaudz zemākas nekā pirms glābšanas pasākumu izsludināšanas, turpretī valstu KRM līgumu starpības turpināja palielināties. Kopumā tas liecina, ka vērienīgie glābšanas pasākumi banku sektora kredītrisku nedaudz mazinājuši, taču tūlīt pat un uz ilgu laiku to no privātā sektora pārnesuši uz valsts sektoru.

A attēls. Euro zonas valstu KRM līgumu starpību un *iTraxx Financials* KRM starpību kumulatīvās pārmaiņas kopš 2008. gada 15. septembra

(bāzes punktos)

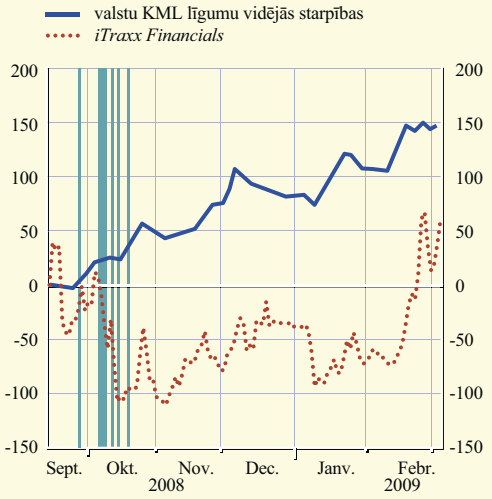

Avoti: *Datastream* un ECB aprēķini.
Piezīme. Vertikālie stabiņi norāda tos datumus 2008. gada rudenī, kad euro zonas valstīs tika izziņoti vērienīgi nozīmīgāko banku glābšanas pasākumi: 29. septembris (Īrija), 7. oktobris (Spānija), 8. oktobris (Itālija), 9. oktobris (Nīderlande), 12. oktobris (Portugāle), 13. oktobris (Austrija, Vācija un Francija), 15. oktobris (Grieķija) un 20. oktobris (Somija).

Valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmju starpību kāpums

Ekonomiskā aktivitāte vēl vairāk apsīkusi sakarā ar grūtībām finanšu sektorā, kas sāka izpausties 2008. gada septembra vidū. Šis apsīkums veicināja strauju un izvērstu fiskālo pozīciju pasliktināšanos visās euro zonas valstīs – arī tāpēc, ka daudzu euro zonas valstu valdības iedarbināja apjomīgus stimulēšanas pasākumus, lai bremzētu ekonomiskās aktivitātes kritumu. Šie pasākumi euro zonas valstīs atspoguļojās kā augstāka valdības parāda un budžeta deficīta rādītāju prognozes. Kā liecina jaunākā pieejamā informācija (Eiropas

Komisijas 2009. gada janvāra pagaidu prognozes), gaidāms, ka vairākās euro zonas valstīs 2009. gadā budžeta deficīts pārsniegs atsauces vērtību 3% no IKP un daudzos gadījumos šī situācija nemainīsies arī 2010. gadā. Tiek arī prognozēts valsts parāda attiecības pret IKP pieaugums, kas atspoguļo valdības intervences banku sektora atbalstam (piemēram, banku rekapitalizācijai).

B attēls. Valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju starpības ar Vācijas valdības obligācijām

(bāzes punktos)

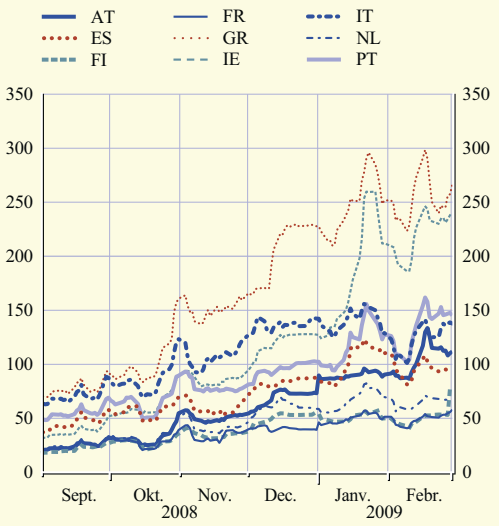

Avoti: *Datastream* un ECB aprēķini.

Fiskālo prognožu pasliktināšanās, kā arī sliktākas izaugsmes izredzes varētu ieguldītājiem signalizēt, ka valstij varētu būt nepieciešami papildu aizņēmumi, tādējādi radot augšupvērstu spiedienu uz ilgtermiņa aizdevumu procentu likmēm.[1] B attēlā atainota to euro zonas valstu, kuras aplūkotas A attēlā, valdības 10 gadu obligāciju peļņas likmju starpību ar Vācijas valdības obligācijām dinamika kopš 2008. gada septembra. Visvairāk augusi to valstu valdības obligāciju peļņas likmju starpība, kurās nelabvēlīga fiskālā pozīcija bijusi, jau krīzei sākoties, un kuru stāvoklis tuvākajā nākotnē varētu strauji pasliktināties. Būtībā šķiet, ka ieguldītāji aizņēmējas valstis vērtē atšķirīgi (daļēji atkarībā no valsts fiskālās situācijas). Jāpiebilst, ka valsts obligāciju peļņas likmju starpību ietekmē arī citi faktori, piemēram, valsts kredītreitinga pazemināšana un pašu obligāciju likviditāte.

Šis ielikums apliecina, ka, raugoties no ieguldītāju viedokļa, 2008. gada septembrī un oktobrī euro zonas valstu izsludinātie banku glābšanas pasākumi kredītrisku no privātā sektora pārnesuši uz valsts sektoru. Pie tam līdz ar to fiskālo pozīciju pasliktināšanos ekonomiskās krīzes dēļ banku glābšanas pasākumi būtiski palielinājuši valdības obligāciju peļņas likmju starpības arī euro zonas iekšienē, īpaši dalībvalstīs ar vājākām fiskālajām pozīcijām. Turpmāk, lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos valsts finanšu stāvoklim, valdībām būtu svarīgi iespējami ātri atgriezties stabilās fiskālajās pozīcijās.

1 Sk. 2008. gada novembra "Mēneša Biļetena" 2. ielikumu *Recent widening in euro area sovereign bond yield spread* ("Euro zonas valstu obligāciju peļņas likmju starpības pēdējā laikā augušas").

2.5. KAPITĀLA VĒRTSPAPĪRU TIRGI

Pēdējos trijos mēnešos visos pasaules lielākajos akciju tirgos turpinājās lejupslīde. Kapitāla vērtspapīru cenu indeksi euro zonā, ASV un Japānā salīdzinājumā ar 2008. gada novembra beigām saruka aptuveni par 15–20%. Ieguldītāju sakāpināto vēlmi izvairīties no riska izraisīja pasaules tautsaimniecības drūmās izredzes, kā arī atjaunojušās bažas par banku sektora stāvokli. Šajos apstākļos 2009. gada pirmajos divos mēnešos akciju tirgū atgriezās nenoteiktība, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, tomēr tā bija zemāka par 2008. gada rudenī sasniegto vēsturiski augstāko rādītāju.

24. attēls. Akciju cenu indeksi

(indekss: 04.03.2008. = 100; dienas dati)

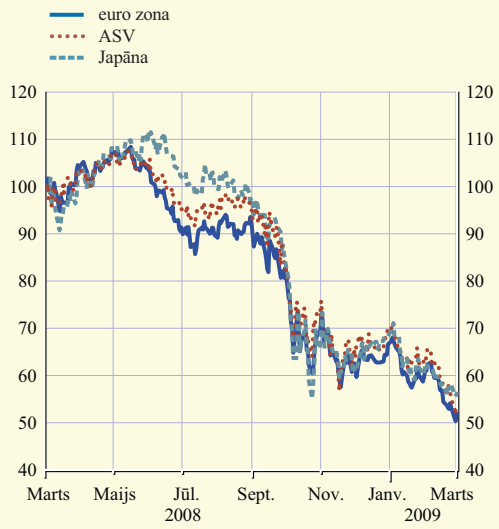

Avoti: *Reuters* un *Thomson Financial Datastream*.
Piezīme. *Dow Jones EURO STOXX* indekss euro zonai, *Standard & Poor's 500* indekss ASV un *Nikkei 225* indekss Japānai.

25. attēls. Implicētais akciju tirgus svārstīgums

(gadā; %; dienas datu 5 dienu mainīgais vidējais rādītājs)

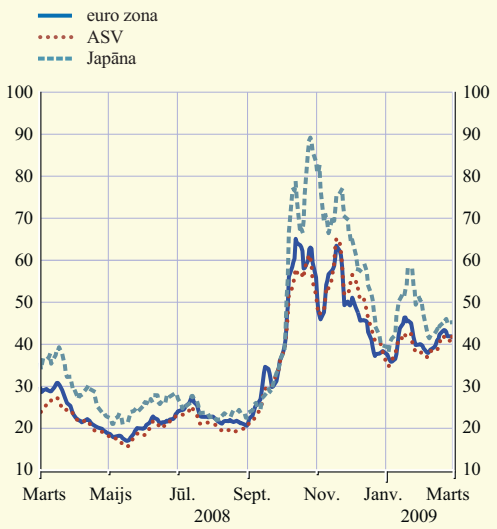

Avots: *Bloomberg*.
Piezīmes. Implicētā svārstīguma datu laikrindas atspoguļo akciju cenu procentuālo pārmaiņu prognozējamo standartnovirzi līdz 3 mēnešu periodam, kā tas implicēts akciju cenu indeksu iespēju līgumu cenās. Akciju indeksi, uz kuriem attiecas implicētās svārstības, ir *Dow Jones EURO STOXX 50* euro zonai, *Standard & Poor's 500* ASV un *Nikkei 225* Japānai.

Pēdējos trijos mēnešos turpinājās 2007. gada vidū sākusies korekcija pasaules akciju tirgos (sk. 24. att.). No 2008. gada novembra beigām līdz 2009. gada 4. martam euro zonā un ASV akciju cenas, ko raksturo attiecīgi *Dow Jones EURO STOXX* un *Standard and Poor's 500*, samazinājās aptuveni par 20%, bet Japānā akciju cenas, ko raksturo *Nikkei 225*, – aptuveni par 15%.

Tirgū valdot lielai nenoteiktībai, ko mēra ar implicēto svārstīgumu, kas noteikts pēc akciju iespēju līgumiem (sk. 25. att.), pēdējos trijos mēnešos pārmaiņas tirgus noskaņojumā, kas reaģēja uz saņemto informāciju par ekonomisko un finansiālo stāvokli, nemitīgi izraisīja akciju cenu pārmaiņas. Pēc 2008. gada rudens sākumā sasniegtajiem rekordaugstajiem rādītājiem akciju tirgus svārstīgums gan nedaudz samazinājās, taču februāra beigās strauji atjaunojās un kopš tā laika atrodas augstā līmenī, liecinot, ka visā aplūkojamā periodā valdījusi spēcīga vēlme izvairīties no riska un ka riska prēmijas ir paaugstinātas.

Tirgus noskaņojumu, šķiet, būtiski ietekmēja gan saņemtie dati, kas liecināja par pasaules tautsaimniecības visai bēdīgo perspektīvu un par situācijas straujo pasliktināšanos galveno tautsaimniecības reģionu darba tirgos, gan lielā nenoteiktība attiecībā uz nozīmīgākajās valstīs īstenoto ekonomiskās stimulēšanas plānu ietekmi, gan atjaunojušās bažas par finanšu sistēmas stabilitāti. ASV tirgi negatīvi reaģēja uz to, ka iepazīstināšana ar "Jauno finanšu stabilitātes plānu" nebija pietiekami detalizēta. Ieguldītājiem pieauga šaubas par finanšu sistēmas stāvokli, jo bija iespējams, ka "Kapitāla atbalsta programmas" ietvaros arī turpmāk varētu notikt intervences finanšu institūcijās; tas izraisīja akciju cenu kritumu līdz to 1997. gada līmenim. Euro zonā akciju cenas samazinājās līdzīgu apsvērumu dēļ – arī euro zonas valdības paziņoja, ka varētu veikt pasākumus finanšu sistēmas nosargāšanai.

3. tabula. *Dow Jones EURO STOXX* tautsaimniecības sektoru indeksu cenu pārmaiņas

(perioda beigu cenu pārmaiņas, %)

	EURO STOXX	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakalpo-jumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Veselības aprūpe	Rūpniecība	Tehno-loģijas	Tele-komuni-kācijas	Komu-nālie pakal-pojumi
Sektora īpatsvars tirgus kapitalizācijā *(perioda beigu dati)*	100.0	7.9	7.6	12.3	9.1	19.9	4.8	11.9	4.7	10.6	11.2
Cenu pārmaiņas *(perioda beigu dati)*											
2007 IV	–1.2	–1.2	–3.3	–1.6	–1.8	–4.9	2.1	0.1	–7.8	7.1	8.5
2008 I	–16.4	–9.1	–16.2	–13.7	–15.2	–16.6	–17.9	–18.1	–22.2	–20.8	–16.5
2008 II	–7.3	7.9	–13.9	–14.7	12.7	–14.8	–0.2	–7.0	–10.7	–5.8	0.6
2008 III	–12.1	–25.0	–5.9	0.1	–22.9	–11.1	–6.3	–17.4	–9.9	–1.3	–14.6
2008 IV	–21.2	–26.0	–7.7	–19.1	–17.8	–35.0	–9.2	–18.5	–22.8	–2.1	–13.5
2009. gada janvāris	–7.0	–7.1	–3.7	–6.1	0.3	–10.4	–0.3	–8.1	–4.4	–9.5	–8.3
2009. gada februāris	–11.0	–7.3	–4.5	–9.5	–5.4	–20.5	–7.7	–10.4	–15.2	1.3	–14.0
2008.gada novembra beigas – 04.03.2009.	–18.6	–12.2	–8.4	–14.7	–13.0	–33.5	–7.0	–13.6	–19.2	–9.1	–21.7

Avoti: *Thomson Financial Datastream* un ECB aprēķini.

Euro zonā, tāpat kā citos lielākajos tirgos, visvairāk cieta finanšu sektora akciju cenas. Taču cenu kritums vērsās plašumā un skāra visus sektorus; šīs norises liecināja, ka aug ieguldītāju vēlme izvairīties no riska, jo palielinājās raizes par tautsaimniecības attīstības perspektīvām. Kopš 2008. gada novembra beigām euro zonas finanšu sektora akciju cenas samazinājušās vēl par 33%. Nefinanšu sektorā akciju cenu kritums bija mazāks, tomēr sasniedza divciparu skaitli – 14%. Konkrēti, pēdējos trijos mēnešos tikai telekomunikāciju, patēriņa pakalpojumu un veselības aprūpes sektoru akciju cenu kritums bija rakstāms ar viencipara skaitli, bet pārējos sektoros tas bija aptuveni 12–22% (sk. 3. tabulu).

26. attēls. Gaidāmais uzņēmumu vienas akcijas peļņas kāpums ASV un euro zonā

(gadā; %; mēneša dati)

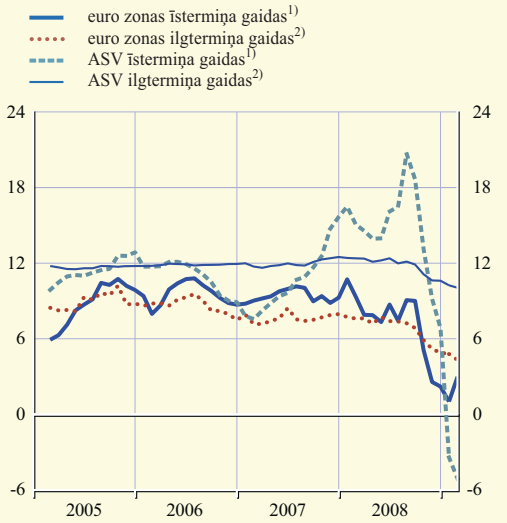

Avoti: *Thomson Financial Datastream* un ECB aprēķini.
Piezīmes. Uzņēmumu gaidāmās peļņas kāpums saskaņā ar *Dow Jones EURO STOXX* indeksu euro zonai un *Standard & Poor's 500* indeksu ASV.
1) Īstermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 12 mēnešu periodam (gada pieauguma temps).
2) Ilgtermiņa gaidas ir analītiķu peļņas gaidas nākamajam 3–5 gadu periodam (gada pieauguma temps).

Ekonomiskās situācijas pasliktināšanās un drūmās makroekonomiskās perspektīvas pēdējos trijos mēnešos jau atspoguļojās peļņas rādītājos; arī tie abos Atlantijas okeāna krastos ietekmēja akciju vērtējumu (sk. 26. att.). Februāra dati rādīja, ka *Standard & Poor's 500* indeksā iekļauto uzņēmumu gada peļņas pieauguma gaidas nākamajam 12 mēnešu periodam tika ļoti krasi samazinātas, un tās kopš 2009. gada janvāra ir negatīvas. ASV uzņēmumu peļņas gaidas tika samazinātas arī ilgākam termiņam, 2009. gada februārī sasniedzot zemāko līmeni pēdējo četru gadu laikā. Attiecībā uz euro zonas uzņēmumu peļņas perspektīvām, ko rēķina kā *Dow Jones EURO STOXX* indeksā iekļauto uzņēmumu vienas akcijas peļņas gada pieaugumu, gaidas nākamajiem 12 mēnešiem un ilgākam termiņam (attiecīgi 2% un 4%) salīdzinājumā ar 2008. gada pēdējā ceturkšņa sākumu

ievērojami samazinājās. Februārī nedaudz paaugstinātās euro zonas uzņēmumu vienas akcijas peļņas gaidas nākamajiem 12 mēnešiem varētu atspoguļot faktiskās peļņas pieauguma spējo kritumu februārī (–26%).

2.6. NEFINANŠU SABIEDRĪBU FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2008. gada pēdējā ceturksnī euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas kopumā nemainījās. Vienlaikus ar finanšu tirgus satricinājuma pārvietošanos uz reālo tautsaimniecību pasliktinājās uzņēmumu pelnītspēja. Uzņēmumu parāda vērtspapīru emisija turpināja pieaugt, bet banku finansējuma īpatsvars samazinājās. Šāda tendence liecina par iespējamo aizvietošanas ietekmi: uzņēmumi, kuriem varētu būt radušās grūtības piesaistīt pietiekami daudz finanšu resursu no bankām, sev finansējumu nodrošinājuši nepastarpināti finanšu tirgos.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas, ko aprēķina kā svērtās izmaksas, par pamatu ņemot dažādo finansējuma avotu attiecīgos atlikumus (koriģējot tos atbilstoši pārvērtēšanas ietekmei[2]), 2008. gada 4. ceturksnī kopumā bija stabilas (4.9%; sk. 27. att.). Kaut arī kopumā reālās finansējuma izmaksas bija stabilas, paliek apslēptas to sastāvdaļu atšķirības. MFI reālās īstermiņa procentu likmes 2008. gada pēdējā ceturksnī palielinājās par 15 bāzes punktiem galvenokārt tāpēc, ka spēji samazinājās inflācijas gaidas tuvākajam termiņam. Vienlaikus galveno ECB procentu likmju samazināšana palīdzēja ierobežot MFI īstermiņa procentu likmju vispārēju kāpumu. Šajā pašā periodā MFI reālās ilgtermiņa procentu likmes strauji kritās (par 80 bāzes punktiem). 2008. gada 4. ceturksnī uz tirgus instrumentiem balstītā – gan parāda, gan kapitāla vērtspapīru – finansējuma izmaksas palielinājās, atspoguļojot augošās bažas par tautsaimniecības izaugsmes perspektīvām. Konkrēti, uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma izmaksas 2008. gada pēdējos trijos mēnešos sadārdzinājās par 120 bāzes punktiem, bet kapitāla vērtspapīru finansējuma izmaksu kāpums nebija tik būtisks (20 bāzes punktu).

27. attēls. Euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas

(gadā; %)

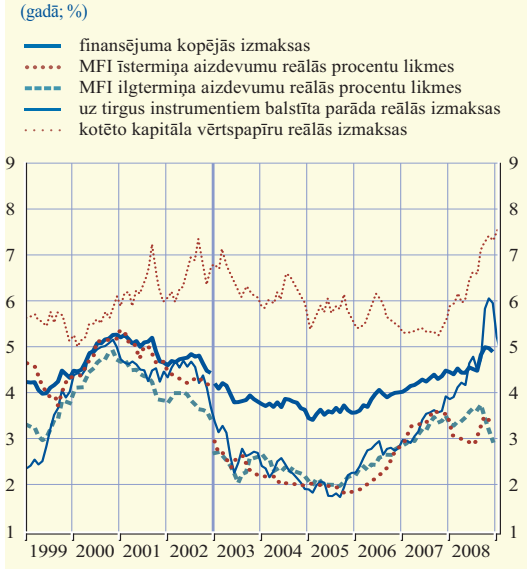

Avoti: ECB, *Thomson Financial Datastream*, *Merrill Lynch* un *Consensus Economics Forecasts*.
Piezīmes. Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālās izmaksas tiek aprēķinātas kā vidējās svērtās banku aizdevumu, parāda vērtspapīru un kapitāla vērtspapīru finansējuma izmaksas, kas balstītas uz to attiecīgajiem atlikumiem un deflētas ar inflācijas gaidām (sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumu). Pēc saskaņotās MFI aizdevumu procentu likmju statistikas ieviešanas 2003. gada sākumā datu laikrindā radās statistiskais lūzums.

Ilgākā perspektīvā euro zonas nefinanšu sabiedrību finansējuma reālo izmaksu pieaugums kopumā salīdzinājumā ar situāciju pirms finanšu satricinājuma sākšanās 2007. gada jūnijā ir aptuveni 60 bāzes punktu.

Lai monetārās politikas transmisija darbotos efektīvi, ir būtiski, lai politikas likmju

2 Sīkāku euro zonas nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma reālo izmaksu novērtējuma izklāstu sk. 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 4. ielikumā.

4. tabula. MFI nefinanšu sabiedrībām no jauna izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā; %; bāzes punktos; pēc svariem koriģētas[1])

							Pārmaiņas bāzes punktos; līdz 2008. g. decembrim[1]		
	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 Nov.	2008 Dec.	2007 Sept.	2008 Sept.	2008 Nov.
MFI aizdevumu procentu likmes									
Nefinanšu sabiedrību banku norēķinu konta debeta atlikumi	6.62	6.56	6.67	6.92	6.67	6.26	–23	–66	–41
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām līdz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	6.08	5.91	6.16	6.34	6.04	5.38	–55	–96	–66
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	5.30	5.23	5.43	5.64	5.41	5.32	9	–32	–9
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām, kuri pārsniedz 1 milj. euro ar mainīgo procentu likmi un ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam	5.35	5.19	5.35	5.62	4.86	4.29	–91	–133	–57
ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu ilgāku par 5 gadiem	5.48	5.34	5.52	5.63	4.96	4.76	–65	–87	–20
Papildposteņi									
Naudas tirgus 3 mēnešu procentu likme	4.85	4.60	4.94	5.02	4.24	3.29	–145	–173	–95
Valdības 2 gadu obligāciju peļņas likme	4.06	3.54	4.72	4.09	2.80	2.62	–148	–147	–18
Valdības 5 gadu obligāciju peļņas likme	4.14	3.65	4.75	4.21	3.44	3.29	–90	–92	–15

Avots: ECB.
1) Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.

pārmaiņas ietekmētu banku mājsaimniecībām un uzņēmumiem izsniegto aizdevumu procentu likmes. 4. tabulā attēlota banku aizdevumu procentu likmju un 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmju (EURIBOR) dinamika, kā arī valdības 2 gadu un 5 gadu obligāciju peļņas likmju dinamika. Normālā situācijā banku īstermiņu finansējuma izmaksas vispirms ietekmē 3 mēnešu EURIBOR dinamika, toties ilgāka termiņa aizdevumu procentu likmes parasti atspoguļo valdības obligāciju peļņas likmju dinamiku. Tabulā redzams, ka no 2008. gada septembra līdz decembrim banku īsāku termiņu aizdevumu procentu likmes samazinājās attiecīgi par 55 bāzes punktiem un 91 bāzes punktu atkarībā no aizdevuma apjoma. Vienlaikus naudas tirgus īstermiņa procentu likmes samazinājās par 145 bāzes punktiem. Šī nepilnīgā ietekme liecina, ka šajā pašā periodā banku pievienotās procentu likmes palielinājušās. Par lielākām pievienotajām procentu likmēm, kas piemērotas gan vidēja riska, gan riskantākiem aizdevumiem, liecina arī banku veiktās kreditēšanas 2009. gada janvāra apsekojums, kas attiecas uz 2008. gada 4. ceturksni.

28. attēls. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības

(bāzes punktos; mēneša vidējie dati)

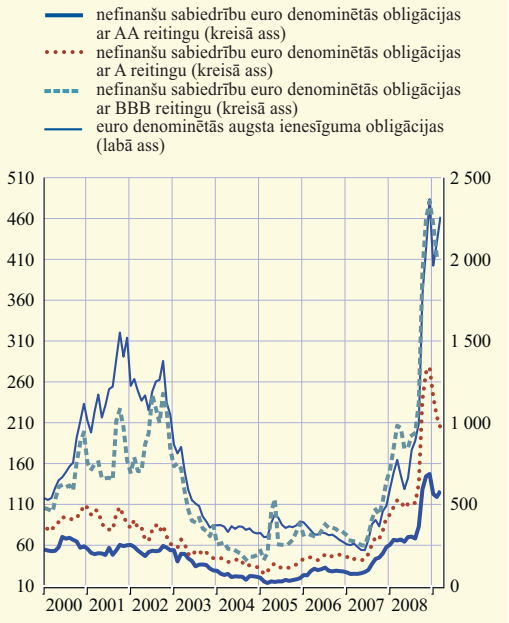

Avoti: *Thomson Financial Datastream* un ECB aprēķini.
Piezīme. Nefinanšu sabiedrību obligāciju ienesīguma likmju starpības tiek aprēķinātas salīdzinājumā ar valdības AAA reitinga obligāciju peļņas likmēm.

Šajā periodā gan valdības 2 gadu, gan 5 gadu obligāciju peļņas likmes krasi saruka (attiecīgi par 148 un 90 bāzes punktiem), jo bija mazinājušās tirgus dalībnieku bažas par inflācijas prognozēm un ieguldītāji pārskatīja savus portfeļus, tiecoties pēc kvalitatīvākiem

aktīviem. Banku ilgtermiņa aizdevumu procentu likmju attiecīgā dinamika nebija tik spēcīga. Ilgtermiņa aizdevumu, kas nepārsniedza 1 milj. euro, procentu likmes kopumā nemainījās, bet banku nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu, kas pārsniedza 1 milj. euro, procentu likmes 2008. gada pēdējā ceturksnī samazinājās par 65 bāzes punktiem. Taču banku veiktās kreditēšanas 2009. gada janvāra apsekojums liecināja, ka to banku īpatsvars, kuras atzinušas stingrāku kreditēšanas nosacījumu izvirzīšanu uzņēmumiem (2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni tas bija samazinājies pavisam nedaudz, līdz 64%), gan lielo, gan mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) grupai bija vienāds.

Uz tirgus instrumentiem balstītā parāda finansējuma nosacījumus euro zonas uzņēmumiem var vērtēt pēc atbilstošajām uzņēmumu obligāciju procentu likmju starpībām, ko mēra ar uzņēmumu obligāciju ienesīguma likmju un valdības obligāciju peļņas likmju starpību. Šī starpība ir riska prēmija, ko uzņēmumi maksā ieguldītājiem, lai kompensētu dažādos riskus, kas saistās ar izvēli turēt nevis valdības, bet uzņēmuma parāda vērtspapīrus (to saistību neizpildes un likviditātes risks mēdz būt lielāks). 2008. gada 4. ceturksnī pieauga visu reitingu uzņēmumu procentu likmju starpības, taču 2009. gada pirmajos divos mēnešos tās stabilizējās. Kopumā šajā periodā procentu likmju starpības vairāk palielinājās obligācijām ar zemiem kredītreitingiem, piemēram, euro zonas BBB reitinga obligācijām – par 180 bāzes punktiem, bet AA reitinga – ne tik būtiski, par 35 bāzes punktiem (sk. 28. att.).

FINANSĒJUMA PLŪSMAS

2008. gada 4. ceturksnī vairākums euro zonas uzņēmumu pelnītspējas rādītāju norādīja uz pasliktināšanos, liecinot, ka finanšu tirgus satricinājums sācis negatīvi ietekmēt uzņēmumu pelnītspēju. Kā redzams 29. attēlā, euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas gada pieauguma temps samazinājās no 5.5% 2008. gada 3. ceturkšņa beigās līdz –17.7% 2009. gada februārī.

29. attēls. Euro zonas biržā kotēto nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņas rādītāji

(gadā; %)

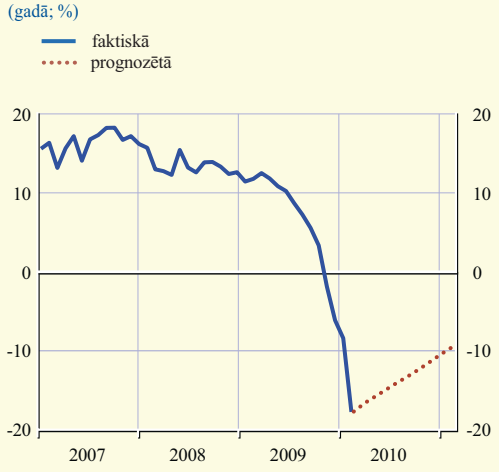

Avots: *Thomson Financial Datastream*.

30. attēls. Nefinanšu sabiedrību finansējuma reālā gada pieauguma tempa struktūra

(gada pārmaiņas; %)

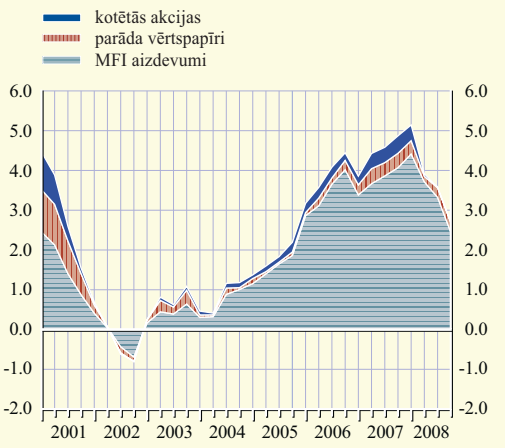

Avots: ECB.
1) Reālais gada kāpuma temps definēts kā faktiskā gada pieauguma tempa un IKP deflatora pieauguma tempa starpība.

Finanšu tirgus analītiķu sniegtie pieejamie dati par peļņas gaidām nākotnē liek domāt, ka nākamajos 12 mēnešos nefinanšu sabiedrību vienas akcijas peļņa joprojām būs negatīva. Arī pēdējā laika dažādie euro zonas uzņēmumu konfidences rādītāji apstiprina analītiķu pesimistiskās uzņēmumu peļņas prognozes.

Nefinanšu sabiedrību ārējā finansējuma (t.sk. MFI aizdevumu, parāda vērtspapīru un kotēto akciju) reālais gada pieauguma temps 4. ceturksnī samazinājās aptuveni līdz 2.7% (iepriekšējā ceturksnī – 3.6%; sk. 30. att.). Kā parasti, MFI izsniegtie aizdevumi veidoja ārējā finansējuma lielāko daļu, to gada pieauguma tempam 2008. gada 4. ceturksnī sasniedzot 2.4% (par 0.9 procentu punktiem mazāk nekā iepriekšējā ceturksnī). Kotēto akciju emisiju ieguldījums finansējumā nedaudz samazinājās, krītoties aptuveni līdz –0.03 procentu punktiem, bet parāda vērtspapīru devums pamatā nemainījās (0.3 procentu punkti).

31. attēlā parādītas sastāvdaļas, kuras, pamatojoties uz euro zonas kontiem, veido euro zonas uzņēmumu uzkrājumus, finansējumu un ieguldījumus (dati pieejami līdz 2008. gada 3. ceturksnim). Šis plašais rādītājs liecina, ka euro zonas uzņēmumu reālie un finanšu ieguldījumi kopumā veido lielākus izdevumus, nekā iekšēji radītie līdzekļi spētu segt. Parasti šo starpību pazīst ar nosaukumu "finansējuma deficīts", un kopš 2004. gada vidus tā kļuvusi lielāka. 2008. gada 3. ceturksnī finansējuma deficīts bija 5.9% no nefinanšu sektora kopējās pievienotās vērtības. Kā redzams attēlā, lielākā daļa iekšējo un ārējo līdzekļu tika izmantota reālo ieguldījumu finansēšanai (kopējā pamatkapitāla veidošanai), turpretī finanšu investīcijām tika novirzīts mazāk līdzekļu. 2008. gada 3. ceturksnī samazinājās finanšu aktīvu, t.sk. kapitāla vērtspapīru, iegādes, un to noteica likvīdo aktīvu (parāda vērtspapīru un kopieguldījumu fondu daļu) izmantošana, kā arī gausāka noguldījumu veidošana, turpretī līdz pat 3. ceturksnim risinājās aktīva ieguldīšana kotētajās akcijās. Finansējuma deficīts, kā arī arvien lielāki uzņēmumu apgrūtinājumi vērsties pie banku sistēmas pēc finansējuma liecina par nefinanšu sabiedrību sektora zināmu ievainojamību sakarā ar finanšu krīzes pastiprināšanos septembra beigās, kas varētu būt rosinājusi īstenojamo ieguldījumu plānu spēju apturēšanu.

31. attēls. Nefinanšu sabiedrību uzkrājumi, finansējums un ieguldījumi

(četru ceturkšņu mainīgais apjoms; % no bruto pievienotās vērtības)

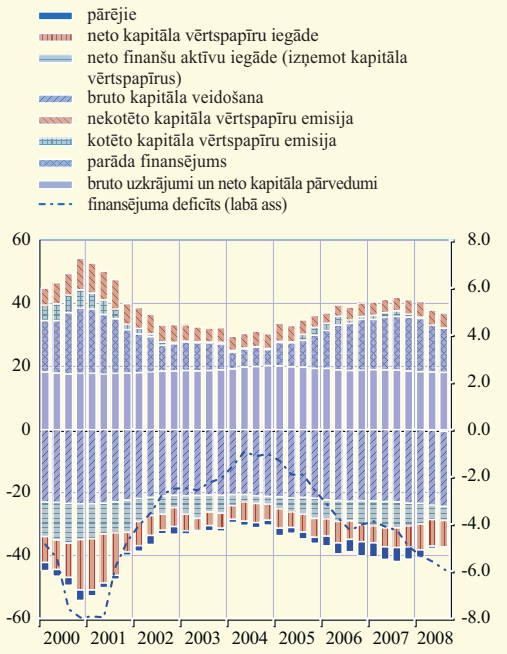

Avots: euro zonas konti.
Piezīmes. Parāds ietver aizdevumus, parāda vērtspapīrus un pensiju fondu rezerves. "Pārējie" ietver atvasinātos finanšu instrumentus, kreditoru/debitoru parādus un korekcijas. Iekšējiem savstarpējiem aizdevumiem norādīts atlikums. Finansējuma deficīts ir neto aizdevumi pret neto aizņēmumiem, kas aptuveni atbilst bruto ietaupījumu un kopējā kapitāla veidošanas starpībai.

Banku kreditēšana kopš 2008. gada 1. ceturkšņa vienmērīgi sarukusi, taču pieauguma temps joprojām ir spēcīgs (sk. 5. tabulu). Jaunākie pieejamie mēneša dati liecina, ka 2009. gada sākumā kreditēšana turpināja samazināties. Janvārī pieauguma temps kritās vēl vairāk (līdz 8.8%). Samazinājums skāra visu termiņu aizdevumus. Termiņu dalījumā janvārī MFI kreditēšanas gada pieauguma temps aizdevumiem ar termiņu līdz 1 gadam, 1–5 gadi un ilgāku par 5 gadiem bija attiecīgi 6%, 13.3% un 8.7%. Euro zonas kontu statistikā ietvertie

5. tabula. Nefinanšu sabiedrību finansēšana

	Gada pieauguma temps (pārmaiņas; %; ceturkšņa beigu dati)				
	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV
MFI aizdevumi	**14.5**	**15.0**	**13.7**	**12.2**	**9.4**
Līdz 1 gadam	12.7	14.1	11.9	9.8	7.4
1–5 gadi	22.0	22.3	20.0	17.6	13.2
Ilgāk par 5 gadiem	12.8	12.9	12.4	11.5	9.2
Emitētie parāda vērtspapīri	**8.0**	**7.1**	**3.2**	**5.7**	**6.6**
Īstermiņa	26.9	22.3	9.4	14.3	16.2
Ilgtermiņa *t.sk.*:[1]	5.3	4.5	2.0	4.2	4.9
ar fiksēto procentu likmi	4.4	3.1	2.3	4.8	6.1
ar mainīgo procentu likmi	11.1	12.6	2.8	4.6	1.9
Emitētās kotētās akcijas	**1.2**	**1.0**	**0.1**	**0.0**	**0.0**
Papildposteņi[2]					
Kopējais finansējums	**4.7**	**4.1**	**3.9**	**2.5**	–
Aizdevumi nefinanšu sabiedrībām	10.8	9.6	8.7	5.6	–
Apdrošināšanas tehniskās rezerves[3]	0.1	0.4	0.5	0.2	–

Avoti: ECB, *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīmes. Šajā tabulā (izņemot papildposteņus) sniegti monetārās un banku statistikas un vērtspapīru emisiju statistikas dati. Neliela atšķirība no sniegtajiem finanšu kontu statistikas datiem var rasties galvenokārt atšķirīgo vērtēšanas metožu rezultātā.
1) Fiksētās un mainīgās procentu likmes vērtspapīru summa var atšķirties no ilgtermiņa parāda vērtspapīru kopsummas, jo bezkupona ilgtermiņa parāda vērtspapīri, kuros ietverts pārvērtēšanas efekts, šajā tabulā nav norādīti atsevišķi.
2) Dati sniegti saskaņā ar Eiropas sektora kontu ceturkšņa statistiku. Kopējais nefinanšu sabiedrību finansējums ietver aizdevumus, emitētos parāda vērtspapīrus, akcijas un citus emitētos kapitāla vērtspapīrus, apdrošināšanas tehniskās rezerves, citus kreditoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.
3) Ietver pensiju fondu rezerves.

plašākie rādītāji liecina, ka arī 2008. gada 2. pusgadā ārējais finansējums audzis gausāk.

Kreditēšanas pieaugums turpmāk varētu vēl vairāk pierimt. Šāds apsīkums atbilst ekonomiskās izaugsmes lejupslīdei, kā arī stingrāku kreditēšanas nosacījumu izvirzīšanai, ko bankas atzinušas ECB banku veiktās kreditēšanas jaunākajā apsekojumā. Empīriskie dati liecina, ka aizdevumu pieauguma dinamika parasti reaģē uz kreditēšanas nosacījumu pārmaiņām pat ar triju vai četru ceturkšņu novēlošanos. Turklāt mazāka uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumu aktivitāte, kā arī euro zonas uzņēmumu samērā augstais parāda īpatsvara rādītājs varētu vēl vairāk mazināt uzņēmumu nepieciešamību aizņemties. Pie tam pat vēl pirms dažiem mēnešiem nefinanšu sabiedrību kreditēšanas noturība daļēji varētu būt saistīta ar to, ka uzņēmumi izmantojuši tādus kredītresursus, par kuriem vienošanās notikusi labvēlīgākos tirgus apstākļos; tagad par tiem, iespējams, vajadzētu noslēgt jaunas vienošanās ar daudz neizdevīgākiem nosacījumiem.

32. attēls. Aizdevumu kāpums un nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu veicinošie faktori

(neto gada pārmaiņas, %)

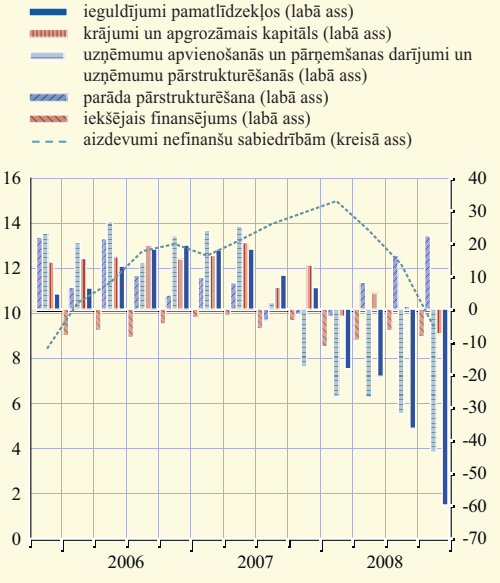

Avots: ECB.
Piezīmes. Neto īpatsvars attiecas uz to banku, kas atzinušas, ka konkrētais faktors veicinājis stingrāku kreditēšanas nosacījumu izvirzīšanu, un to banku, kuras atzinušas, ka šis faktors veicinājis to atvieglošanu, starpību. Sk. arī banku veiktās kreditēšanas 2009. gada janvāra apsekojumu.

Banku veiktās kreditēšanas apsekojumā bankām tiek arī vaicāts, kādi faktori veicina nefinanšu sabiedrību aizdevumu pieprasījumu. Kā redzams 32. attēlā, divi faktori – ieguldījumi pamatlīdzekļos un uzņēmumu apvienošanās un pārņemšanas darījumi – pamatā noteikuši kreditēšanas pieprasījuma samazināšanos.

Uzņēmumiem ir iespēja finansējumu iegūt ne tikai MFI izsniegto aizdevumu veidā, bet arī nepastarpināti finanšu tirgos. Jaunākie dati par nefinanšu sabiedrību emitētajiem parāda vērtspapīriem norāda, ka uz tirgus instrumentiem balstīta parāda finansēšana pieaugusi. 2008. gada 4. ceturksnī gada kāpuma temps bija 6.6% (2008. gada 3. un 2. ceturksnī – attiecīgi 5.7% un 3.2%). Šāda tendence, kad parāda vērtspapīru emitēšana pieaug, bet banku kreditēšana samazinās, liecina par iespējamu aizvietošanas efektu, jo atsevišķiem uzņēmumiem varētu būt radušās grūtības piesaistīt pietiekami daudz finanšu resursu bankās un tie sev finansējumu nodrošinājuši nepastarpināti finanšu tirgos.

Nefinanšu sabiedrību emitēto biržā kotēto kapitāla vērtspapīru gada pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī kopumā bija noturīgs (0%). Ieguldītāju uzticības mazināšanās un akciju tirgu lejupslīde negatīvi ietekmēja nefinanšu sabiedrību kotēto vērtspapīru emisiju.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Nefinanšu sabiedrību nerimstošais parāda finansējuma pieprasījuma pieaugums 2008. gada 4. ceturksnī izraisīja to parāda attiecības pret IKP un bruto darbības rezultātiem nelielu kāpumu (sk. 33. att.). Tomēr 2008. gada 4. ceturksnī nefinanšu sabiedrību procentu maksājumu slogs nedaudz samazinājās (sk. 34. att.) daļēji tāpēc, ka ECB bija pazeminājusi politikas procentu likmes. Kopumā augstais parāda līmenis un ar to saistītais augstais procentu maksājumu slogs padara nefinanšu sabiedrības ievainojamas šoku gadījumā nākotnē.

33. attēls. Nefinanšu sabiedrību parāda rādītāji

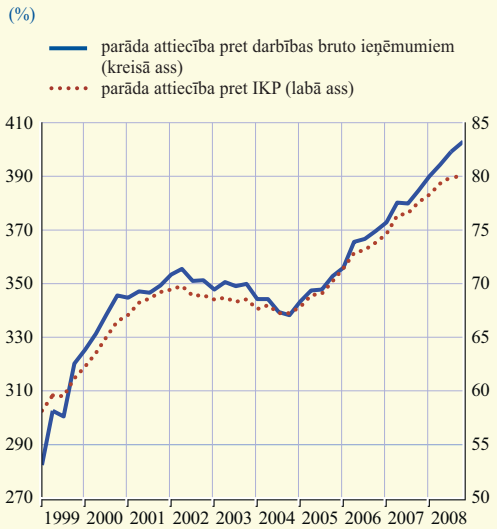

Avoti: ECB, *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīmes. Parāda dati sniegti saskaņā ar euro zonas kontu ceturkšņu statistiku. Tajos ietilpst aizdevumi, emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves. Dati sniegti līdz 2008. gada 4. ceturksnim.

34. attēls. Nefinanšu sabiedrību banku procentu likmju neto slogs

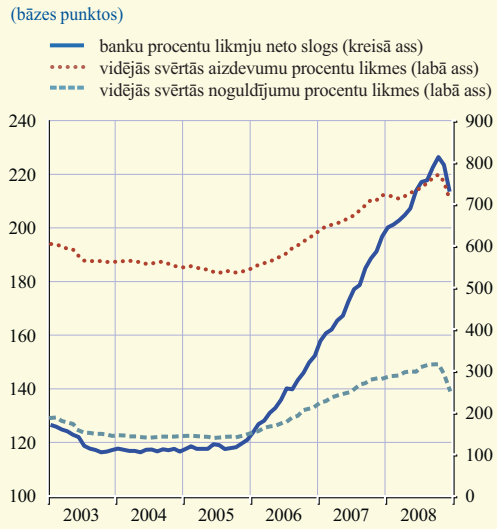

Avots: ECB.
Piezīme. Banku procentu likmju neto slogs definēts kā vidējo svērto aizdevumu procentu likmju un vidējo svērto noguldījumu procentu likmju starpība nefinanšu sabiedrību sektorā, un tā pamatā ir atlikumu summas.

2.7. MĀJSAIMNIECĪBU SEKTORA FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

2008. gada 4. ceturksnī mājsaimniecību finansēšanas nosacījumus raksturoja neliels banku aizdevumu procentu likmju kritums, kā arī stingrāku kreditēšanas nosacījumu izvirzīšana. 4. ceturksnī turpinājās mājsaimniecību kreditēšanas tempa kritums un mājsaimniecību parāda līmenis nedaudz pazeminājās. Mājsaimniecību kreditēšanas tempa palēninašanās pamatā atspoguļo pasliktinājušos situāciju tautsaimniecībā un mājokļu tirgū, taču pēdējais banku veiktās kreditēšanas apsekojums rāda, ka zināma ietekme varētu būt arī piedāvājuma pusei.

FINANSĒŠANAS NOSACĪJUMI

MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar 3. ceturkšņa vidējo līmeni samazinājās (sk. 36. att.). Tas atspoguļo būtisko aizdevumu procentu likmju kritumu novembrī un decembrī. Procentu likmju samazināšanās skāra visu termiņu aizdevumus, taču aizdevumiem ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam tā bija manāmāka. Līdz ar to mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmju termiņstruktūra 4. ceturksnī joprojām bija invertēta, procentu likmju starpībai aizdevumiem ar ilgu (t.i., ilgāku par 10 gadiem) un īsu (t.i., līdz 1 gadam) darbības sākotnējo periodu vidēji ceturksnī samazinoties līdz aptuveni –26 bāzes punktiem. Taču, aplūkojot mēnešu datus, decembrī starpība kļuva pozitīva.

MFI izsniegto patēriņa kredītu vidējās procentu likmes 2008. gada 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni nemainījās, tomēr decembrī bija vērojams būtisks kritums. Šis kritums skāra visu termiņu aizdevumus, taču visspēcīgākais tas bija aizdevumiem ar procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam. Tāpēc absolūtā izteiksmē aizdevumu ar ilgu (t.i., ilgāku par 5 gadiem) un īsu (t.i., līdz 1 gadam) procentu likmes darbības sākotnējo periodu vidējā procentu likmju starpība samazinājās, tomēr 2008. gada 4. ceturksnī joprojām bija negatīva. Taču decembrī tā kļuva pozitīva.

4. ceturksnī salīdzinājumā ar 3. ceturksni pieauga mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmju un salīdzināma termiņa tirgus etalonlikmes (valdības 10 gadu obligācijas peļņas likme) starpība. Līdzīgi pieauga arī patēriņa kredītu procentu likmju un salīdzināma termiņa tirgus etalonlikmes (12 mēnešu naudas tirgus likme) starpība, liecinot par to, ka etalonlikme samazinājusies straujāk nekā aizdevumu procentu likme.

Banku veiktās kreditēšanas 2009. gada janvāra apsekojumā to banku īpatsvars, kuras atzina stingrāku nosacījumu izvirzīšanu aizdevumiem mājokļa iegādei, kopš 2008. gada oktobra apsekojuma bija pieaudzis tikai nedaudz, toties to banku īpatsvars, kuras izvirzījušas stingrākus

35. attēls. MFI mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu procentu likmes

(gadā, %; izņemot maksas; pēc svariem koriģētas jauno darījumu procentu likmes)

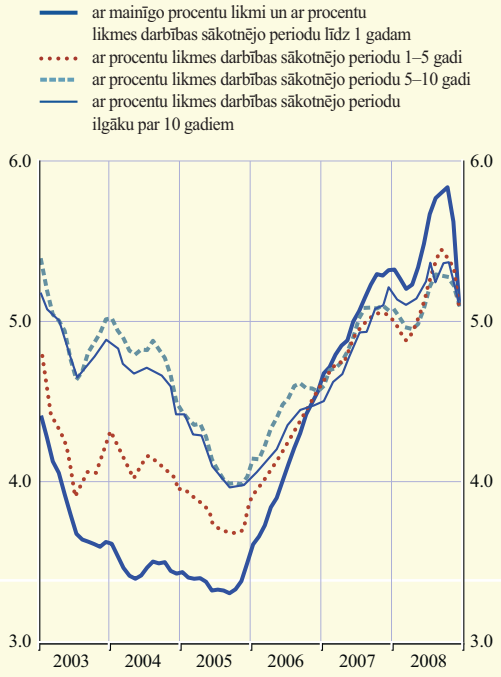

Avots: ECB.

nosacījumus patēriņa kredītiem, bija audzis visai būtiski. Patēriņa kredītiem vēl stingrāku nosacījumu izvirzīšana 4. ceturksnī tika īstenota, pievienojot augstākas procentu likmes vidēja riska aizdevumiem, turpretī mājokļa iegādei izsniegtajiem aizdevumiem augstākas pievienotās procentu likmes tika piemērotas gan vidēja riska, gan riskantākiem kredītiem. Arī ar cenu nesaistītie termiņi un nosacījumi, piemēram, aizdevuma summas attiecība pret nodrošinājuma vērtību un prasības pret nodrošinājumu, kļuva stingrāki, pie tam aizdevumi tika izsniegti uz īsākiem termiņiem. Gluži tāpat kā iepriekšējā apsekojumā, vispārējās ekonomiskās aktivitātes prognožu pasliktināšanās bija būtisks faktors, kura dēļ gan mājokļa iegādei izsniegtajiem aizdevumiem, gan patēriņa kredītiem tika izvirzīti arvien stingrāki nosacījumi. Mājokļa iegādei izsniegtajiem aizdevumiem tas notika ne tikai tāpēc, ka bija pasliktinājušās mājokļu tirgus izredzes, bet arī tāpēc, ka bankām bija sadārdzinājušās finansējuma izmaksas un arī radušies ierobežojumi bilances rādītāju dēļ. Patēriņa kredītiem stingrāki nosacījumi tika izvirzīti tāpēc, ka bija pavājinājusies aizdevumu ņēmēju kredītspēja un palielinājies nodrošinājuma risks.

FINANSĒJUMA PLŪSMAS

2008. gada 3. ceturksnī (pēdējais periods, par kuru pieejami euro zonas integrēto kontu dati) mājsaimniecību kreditēšanas gada pieauguma temps samazinājās līdz 4.5% (iepriekšējā ceturksnī – 5.0%). Šajā kopējā rādītājā ne-MFI izsniegtajiem aizdevumiem bija straujāks pieauguma temps nekā MFI izsniegtajiem aizdevumiem, neraugoties uz būtisko sarukumu līdz 9.8% (iepriekšējā ceturksnī – 14.2%). MFI un ne-MFI kreditēšanas kāpuma tempu atšķirības daļēji atspoguļo vērtspapīrošanas darbību, vērtspapīrus pārdodot, ietekmi – kredīti par tādiem vairs netiek atzīti, un tāpēc tos izslēdz no MFI bilancēm un pēc tam grāmato kā aizņēmumus no CFS. Pieejamie dati par MFI aizdevumiem liecina, ka 4. ceturksnī kopumā turpinājusies mājsaimniecību kreditēšanas pieauguma tempa samazināšanās (sk. 36. att.).

MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu gada kāpuma temps 2009. gada janvārī saruka līdz 1.2% (4. un 3. ceturksnī tas bija attiecīgi 2.9% un 4.0%). Pēdējos mēnešos novērotais MFI mājsaimniecību kreditēšanas pieauguma tempa kritums atbilst kopš 2006. gada sākuma novērotajai lejupvērstajai tendencei, galvenokārt atspoguļojot kopumā stingrākus kreditēšanas nosacījumus, mājokļu tirgus dinamikas vājināšanos un pasliktinājušos tautsaimniecības apstākļus un perspektīvas. Īstermiņa izaugsme, ko izsaka ar uz gadu attiecināto 3 mēnešu pieauguma tempu, janvārī būtiski palēninājās, pie tam kāpuma temps bija kļuvis negatīvs. Taču šī tendence jāvērtē piesardzīgi, jo tā atspoguļo pēdējos mēnešos novērotās pārmaiņas sakarā ar aizdevumu izslēgšanu no bilancēm, tos vērtspapīrojot (euro zonā tas pamatā attiecas uz aizdevumiem mājokļa iegādei). Ņemot to vērā, aplūkojamā periodā mēneša aizdevumu neto plūsma mājsaimniecībām turpināja samazināties, bet joprojām bija pozitīva.

36. attēls. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu kopapjoms

(gada pārmaiņas, %; devums, procentu punktos; ceturkšņa beigās)

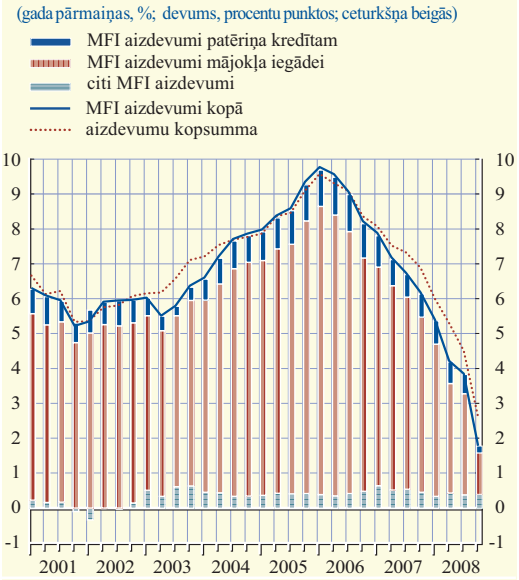

Avots: ECB.
Piezīmes. Aizdevumu kopsumma ietver visu institucionālo sektoru mājsaimniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. 2008. gada 4. ceturksnī mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu kopsumma aplēsta, izmantojot monetārās un banku statistikas informāciju par darījumiem. Informāciju par MFI izsniegto aizdevumu un aizdevumu kopsummas pieauguma tempu aprēķinu atšķirībām sk. attiecīgajās tehniskajās piezīmēs.

MFI mājsaimniecībām izsniegto kredītu gada pieauguma tempa sarukums galvenokārt saistīts ar mājokļa iegādei ņemto aizdevumu lēnāku kāpumu, bet tas ir mājsaimniecību kreditēšanas nozīmīgākais apakškomponents. Kaut arī ne tik strauji, tomēr samazinājās arī patēriņa kredīta pieauguma temps. Mājokļa iegādei izsniegto aizdevumu gada kāpuma temps janvārī kritās līdz 1.0% (4. un 3. ceturksnī – attiecīgi 2.9% un 4.2%). Patēriņa kredīta gada kāpuma temps janvārī saruka līdz 1.3% (3. un 2. ceturksnī – attiecīgi 3.1% un 4.4%).

Attiecībā uz euro zonas mājsaimniecību sektora bilances aktīviem kopējo finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps 3. ceturksnī turpināja palēnināties (līdz 2.9%; iepriekšējā ceturksnī – 3.1%; sk. 37. att.). Šā krituma cēlonis pamatā bija ieguldījumu akcijās un pārējos kapitāla vērtspapīros negatīvais devums. Šis samazinājums pilnībā iznīcināja pieaugušo ieguldījumu parāda vērtspapīros devumu. Saglabājās stabils ieguldījumu naudā un noguldījumos devums, atspoguļojot banku pastiprinātos centienus piesaistīt līdzekļus finanšu satricinājuma apstākļos. Šī ieguldījumu kategorija veidoja divas trešdaļas no kopējā mājsaimniecību finanšu ieguldījumu pieauguma tempa.

37. attēls. Mājsaimniecību finanšu ieguldījumi

(gada pārmaiņas, %; devums, procentu punktos; ceturkšņa beigās)

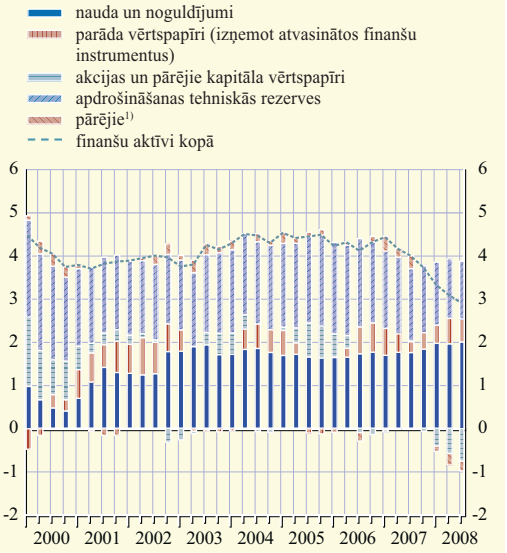

Avoti: ECB un *Eurostat*.
1) Ietver aizdevumus, pārējos debitoru parādus un atvasinātos finanšu instrumentus.

38. attēls. Mājsaimniecību parāds un procentu maksājumi

(%)

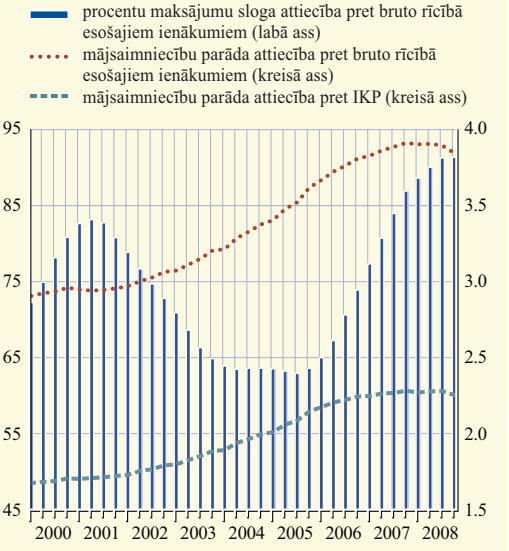

Avoti: ECB un *Eurostat*.
Piezīmes. Mājsaimniecību parāds ietver visu institucionālo sektoru mājsaimniecībām izsniegtos aizdevumus, t.sk. pārējā pasaulē. Procentu maksājumi neietver mājsaimniecību finansējuma izmaksas pilnībā, jo nav iekļautas komisijas maksas par finanšu pakalpojumiem. Dati par pēdējo ceturksni daļēji ir aplēses.

FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Atspoguļojot mājsaimniecību kreditēšanas tempa kritumu, šķiet, pēdējos ceturkšņos mājsaimniecību parāda līmenis nedaudz samazinājies. Mājsaimniecību parāda attiecība pret rīcībā esošajiem ienākumiem, kas 2. un 3. ceturksnī bija 93%, 4. ceturksnī varētu būt samazinājusies līdz 92% (sk. 38. att.). Nedaudz mazāka kļuvusi arī mājsaimniecību parāda attiecība pret IKP – 4. ceturksnī tā bija aptuveni 60% (2. un 3. ceturksnī – 61%). Mājsaimniecību procentu maksājumu slogs 2008. gada 3. ceturksnī pieauga līdz 3.8% no rīcībā esošajiem ienākumiem; tiek lēsts, ka arī 4. ceturksnī tas varētu būt palicis tādā pašā līmenī, atspoguļojot parāda līmeņa pazemināšanos. Procentu likmju kritums 4. ceturksnī arī varētu būt veicinājis procentu maksājumu sloga stabilizēšanos.

3. CENAS UN IZMAKSAS

Euro zonas SPCI inflācija pēdējos mēnešos krasi samazinājusies, sasniedzot zemāko līmeni gandrīz 10 gadu laikā. Saskaņā ar Eurostat *ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2009. gada februārī kopumā nemainījās (1.2%; janvārī – 1.1%) un bija daudz zemāka par 2008. gada vidū reģistrēto (4.0%). Kopš pagājušās vasaras vērojamais inflācijas sarukums galvenokārt atspoguļo strauju preču cenu kritumu pasaulē šajā periodā. Tomēr arvien vairāk parādās plašāka inflācijas risku samazinājuma pazīmes. Lai gan euro zonas darbaspēka izmaksas, šķiet, 2008. gadā pieaugušas, gaidāms, ka aktivitātes kritums turpmāk mazinās iekšzemes inflācijas spiedienu.*

Saskaņā ar jaunākajām ECB speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm gaidāms, ka SPCI vidējā gada inflācija 2009. gadā būs 0.1–0.7% un 2010. gadā – 0.6–1.4%. Paredzams, ka galvenokārt enerģijas cenu iepriekšējo tendenču radīto bāzes efektu dēļ gada inflācija turpmākajos mēnešos joprojām saruks, gada vidū, iespējams, īslaicīgi sasniedzot negatīvu līmeni. Gaidāms, ka pēc tam gada inflācija atkal pieaugs – arī enerģijas cenu iepriekšējo pārmaiņu radīto bāzes efektu dēļ. Tāpēc 2009. gadā iespējamas nozīmīgas SPCI inflācijas svārstības. Riski, kas apdraud šo perspektīvu, kopumā ir līdzsvaroti. Tie īpaši saistīti ar ekonomiskās aktivitātes perspektīvas un preču cenu riskiem.

3.1. PATĒRIŅA CENAS

Euro zonas SPCI inflācija pēdējos mēnešos krasi samazinājusies, sasniedzot zemāko līmeni gandrīz 10 gadu laikā. Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi 2009. gada februārī euro zonas SPCI inflācija bija 1.2%, daudz zemāka par 2008. gada jūnijā un jūlijā reģistrētajiem augstajiem rādītājiem (4.0%; sk. 6. tabulu). Preču, galvenokārt naftas un pārtikas, cenu straujās pārmaiņas pasaulē ir galvenais faktors, kas pēdējos mēnešos veicinājis euro zonas SPCI inflācijas kraso kritumu. Šis straujais preču cenu sarukums pasaulē seko nepieredzētam ārējā cenu spiediena pieaugumam, kas pagājušā gada vidū izraisīja rekordaugsto SPCI inflāciju. Vienlaikus pieaug norādes par plašāku inflācijas spiediena samazinājumu pēdējos mēnešos.

6. tabula. Cenu dinamika

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2007	2008	2008 Sept.	2008 Okt.	2008 Nov.	2008 Dec.	2009 Janv.	2009 Febr.
SPCI un tā komponenti								
Kopējais indekss[1)]	2.1	3.3	3.6	3.2	2.1	1.6	1.1	*1.2*
Enerģija	2.6	10.3	13.5	9.6	0.7	–3.7	–5.3	-
Neapstrādātā pārtika	3.0	3.5	3.6	3.4	2.8	2.8	2.6	-
Apstrādātā pārtika	2.8	6.1	6.2	5.1	4.2	3.5	2.7	-
Neenerģijas rūpniecības preces	1.0	0.8	0.9	1.0	0.9	0.8	0.5	-
Pakalpojumi	2.5	2.6	2.6	2.6	2.6	2.6	2.4	-
Citi cenu rādītāji								
Ražotāju cenas rūpniecībā	2.8	6.2	7.9	6.3	3.3	1.6	-	-
Naftas cenas (euro par barelu)	52.8	65.9	70.0	55.2	43.1	32.1	34.3	34.6
Neenerģijas preču cenas	9.2	4.4	5.5	–7.4	–7.7	–17.1	–20.7	–24.5

Avoti: *Eurostat*, HSEI un ECB aprēķini, kuru pamatā ir *Thomson Financial Datastream* dati.
Piezīme. Dati par euro zonas (t.sk. Slovākijas) ražotāju cenām rūpniecībā.
1) SPCI inflācija 2009. gada februārī ir *Eurostat* ātrā aplēse.

Sektoru līmenī euro zonas SPCI inflācijā atspoguļotās (enerģijas un pārtikas) komponentu svārstības cieši saistītas ar pasaulē tirgoto enerģijas un pārtikas preču cenu svārstībām. Pēdējos mēnešos ļoti krasi saruka īpaši SPCI enerģijas komponenta gada pārmaiņu temps, no kāpuma 2008. gada jūlijā (vairāk nekā 17%) samazinoties līdz 5.3% 2009. gada janvārī. Šīs pārmaiņas lielā mērā noteica no naftas iegūtās enerģijas (automobiļu degvielas, dīzeļdegvielas un kurināmā degvielas) pēkšņās cenu svārstības.

Šo SPCI komponentu dinamika tieši atbilst jēlnaftas cenu tendencēm pasaulē, lai gan zināmas dīzeļdegvielas pārstrādes izmaksu starpības pārmaiņas, daļēji atspoguļojot pieprasījuma un piedāvājuma mainīgos nosacījumus, zināmā mērā pastiprināja euro zonas SPCI enerģijas komponenta pārmaiņas. Vienlaikus SPCI enerģijas, kas nav iegūta no naftas, komponenti, piemēram, elektrības un gāzes cenas, arī liecināja par zināmām svārstībām, lai gan ar nelielu laika nobīdi reaģējot uz jēlnaftas cenu.

Euro zonas SPCI apstrādātās pārtikas komponenta gada kāpuma temps liecināja par ļoti līdzīgām enerģijas komponenta pārmaiņām, 2008. gada vidū sasniedzot rekordaugstu pieauguma līmeni, bet pēc tam būtiski samazinoties. Pēdējos mēnešos apstrādātās pārtikas cenu gada pieauguma tempa sarukums galvenokārt saistīts ar komponentiem, kurus īpaši ietekmē lauksaimniecības produkcijas, piemēram, maizes un labības produktu, piena produktu, eļļas un tauku cenas pasaulē. Kopš pagājušā gada vidus vērojamas līdzīgas neapstrādātās pārtikas cenu vispārēja samazinājuma tendences, pazeminoties no gada kāpuma tempa augstākā punkta, kas bija daudz zemāks nekā apstrādātās pārtikas cenu līmenis.

Ja neietver visus pārtikas un enerģijas produktus, kas veido 30% no SPCI groza, SPCI inflācija pēc kopumā stabila līmeņa lielākajā daļā 2008. gada pēdējā laikā arī norādījusi uz zināmu samazinājuma tendenci, neraugoties uz būtiskām SPCI enerģijas un pārtikas komponentu pārmaiņām šajā periodā (sk. 39. att.). Euro zonas SPCI pakalpojumu komponents no 2007. gada sākuma līdz 2008. gada beigām svārstījās nedaudz, neraugoties uz būtiskām makroekonomiskās vides un netiešo nodokļu likmes pārmaiņām dažās euro zonas valstīs. Šāda vispārēja stabilitāte varētu liecināt, ka, lai gan ar iepriekšējiem preču cenu kāpumiem pasaulē saistītā netiešā ietekme ilgstoši un spēcīgi iespaidoja dažus pakalpojumu komponentus, piemēram, transporta pakalpojumus, restorānus, kafejnīcas un

39. attēls. SPCI inflācijas dalījums: galvenie komponenti

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

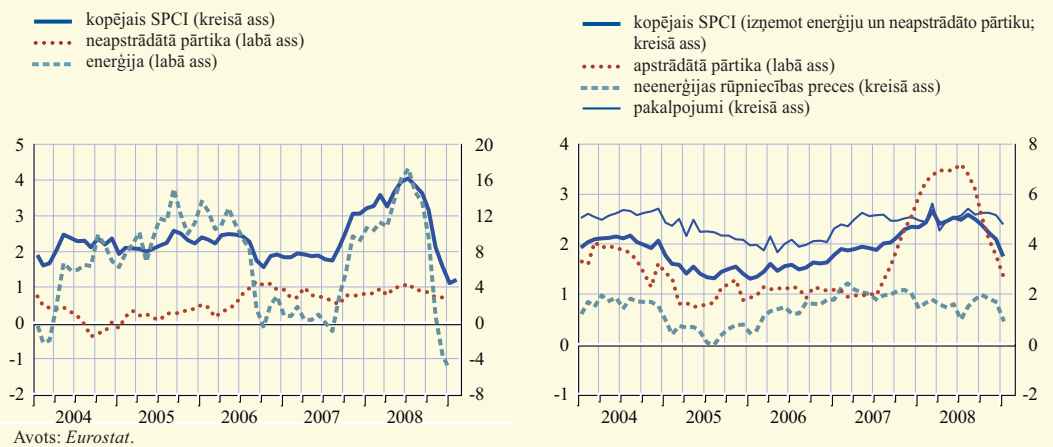

Avots: *Eurostat*.

ēdnīcas, to lielā mērā kompensēja citu pakalpojumu komponentu, piemēram, mājokļu, sakaru un dažādu pakalpojumu, cenu dinamika. No vienas puses, 2008. gadā vērojama būtiska SPCI individuālo un atpūtas pakalpojumu, kā arī transporta pakalpojumu komponenta ietekme uz kopējām pakalpojumu cenu pārmaiņām. Šī norise atspoguļoja strauju restorānu, kafejnīcu un ēdnīcu, kā arī komplekso tūrisma braucienu cenu dinamiku. No otras puses, mājokļu cenu kāpuma pārmaiņu mazināšanās, iespējams, ietekmējusi SPCI mājokļu cenu komponenta gada pieauguma tempu. Zināmas pazīmes īpaši liecināja par cenu dinamikas pazemināšanos ar mājokļiem saistītajiem pakalpojumiem, piemēram, uzturēšanas un remonta pakalpojumiem, kā arī faktiskajiem īres pakalpojumiem. Turklāt sakaru cenu gada pārmaiņu temps joprojām ir ļoti zems, iespējams, atspoguļojot dažās euro zonas valstīs īstenoto sakaru sektora regulēšanas mazināšanas un liberalizācijas ilgstošo un arī tehnoloģiskā progresa samazinošo ietekmi uz cenām. Tomēr pavisam nesen parādījušās pirmās pakalpojumu cenu inflācijas sarukuma iezīmes. Šo samazinājumu galvenokārt nosaka divi komponenti (pasažieru gaisa transports un restorāni), un tas atspoguļo krasu naftas un pārtikas preču cenu kritumu, kā arī bāzes efektus.

Neenerģijas rūpniecības preču cenu gada pārmaiņu temps 2009. gada janvārī saruka līdz 0.5% (2008. gada oktobrī – 1.0%). Neenerģijas rūpniecības preču inflācija bija nedaudz mainīgāka nekā pakalpojumu inflācija iepriekšējā gadā vai aptuveni tajā laikā. Šī norise varētu atspoguļot vismaz četrus faktorus. Pirmais – naftas un dažu izejvielu (metāla, koksnes un dārgmetāla, piemēram, zelta) cenu pārmaiņu radītās netiešās sekas ietekmēja rūpniecības patēriņa preču, piemēram, mēbeļu, juvelierizstrādājumu un automobiļu rezerves daļu, ražošanas izmaksu spiedienu. Otrais – ar euro kursa dinamiku varētu skaidrot zināmas neenerģijas rūpniecības preču cenu gada kāpuma tempa pārmaiņas. Trešais – relatīvi spēcīgāka konkurence, kas saistīta ar vispārēju ekonomiskās aktivitātes samazināšanos, iespējams, rada lielāku nepieciešamību saglabāt cenu konkurētspēju. Šis faktors, šķiet, veicinājis konkrētu preču, piemēram, tekstilizstrādājumu, cenu dinamiku, kuru ārkārtas sezonālās atlaides, iespējams, noteica pieprasījuma nosacījumu pasliktināšanās. Visbeidzot, pēdējos mēnešos novērotā ekonomiskās aktivitātes straujā mazināšanās, šķiet, veicinājusi ilglietojuma preču, īpaši to, kurām nepieciešams ilgtermiņa finansējums, pieprasījuma sarukumu. Tāpēc automobiļu cenu gada kāpuma temps (kas veido 15% no neenerģijas rūpniecības preču komponenta) kopš 2008. gada sākuma būtiski sarucis apstākļos, kad strauji samazinājusies transportlīdzekļu iegāde.

3.2. RAŽOTĀJU CENAS RŪPNIECĪBĀ

Piegādes ķēdes izraisītais cenu spiediens kopš pagājušā gada vasarā sasniegtā aptuveni triju gadu desmitu augstākā līmeņa ļoti krasi mazinājies. Ražotāju cenu rūpniecībā (izņemot būvniecību) jaunākie rādītāji 2008. gada decembrī liecināja, ka gada inflācija ir 1.6% – būtiski zemāka par vairāk nekā 25 gadu augstāko līmeni, kas sasniegts pirms pieciem mēnešiem (9.2%; sk. 40. att.). Ražotāju cenu, izņemot enerģiju un būvniecību, gada inflācija saruka līdzīgi (līdz 1.4%; 2008. gada jūlijā – 4.4%).

Ražotāju cenu gada inflācijas straujo kritumu galvenokārt noteica izejvielu cenu dinamika. Preču cenu nozīmīgās pārmaiņas pasaulē tiešām spēcīgi ietekmējušas vairākus ražotāju cenu komponentus, sākot no tiešās ietekmes uz enerģijas un pārtikas komponentiem un beidzot ar ražošanas izmaksu netiešo ietekmi ražošanas procesa posmos. Ražošanas procesa pašā sākumposmā tā bijusi ļoti būtiska, liecinot par nozīmīgām starppatēriņa preču cenu pārmaiņām pēdējos mēnešos. Vienlaikus vēlākajos ražošanas procesa posmos ražotāju cenu, piemēram, kapitālpreču un patēriņa preču (izņemot pārtiku un tabakas izstrādājumus) cenu, gada kāpuma temps joprojām bijis samērā stabils.

40. attēls. Ražotāju cenu rūpniecībā dalījums

(gada pārmaiņas; mēneša dati; %)

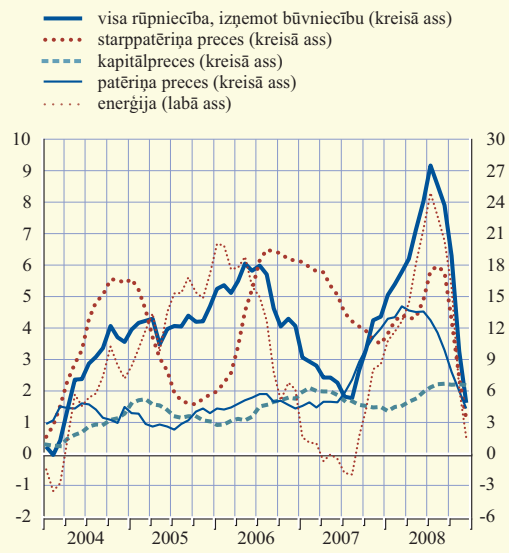

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

41. attēls. Ražošanas izmaksu un produkcijas izlaides cenu apsekojumi

(difūzijas indeksi; mēneša dati)

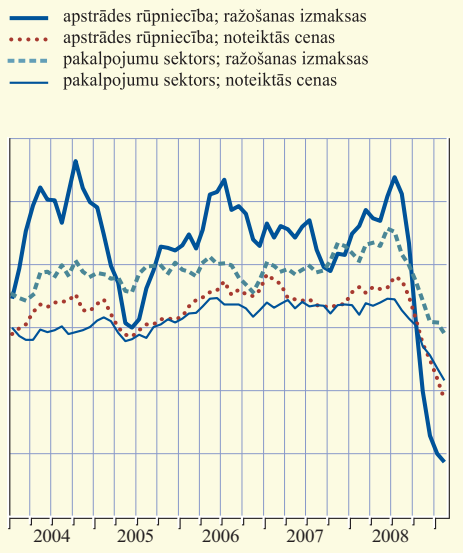

Avots: *Markit.*
Piezīme. Indeksa vērtība virs 50 norāda cenu kāpumu, bet par 50 zemāka indeksa vērtība – cenu samazinājumu.

Vispārēja euro zonas aktivitātes palēnināšanās pēdējos mēnešos vienlaikus ar izejvielu cenu ietekmi uz ražotāju cenām, iespējams, veicinājusi to, ka, ņemot vērā nepieciešamību pievērst lielāku uzmanību cenu konkurētspējai ražošanas procesa dažādos posmos, uzņēmumi pārskata cenu noteikšanas stratēģiju. Jaunākā apsekojumu informācija liecina, ka ražošanas izmaksu un ražotāju cenu indeksi norādīja uz turpmāku būtisku samazinājumu dažos pirmajos 2009. gada mēnešos, cenu spiedienam ražotāju līmenī sasniedzot rekordzemu līmeni (sk. 41. att.). Saskaņā ar jaunāko Iepirkumu vadītāju indeksu pēc ražošanas izmaksu un pārdošanas cenu indeksu krasa sarukuma vairākums cenu spiediena rādītāju apstrādes rūpniecībā un pakalpojumu sektorā 2009. gada februārī sasniedza rekordzemu līmeni – daudz zemāku par pagājušā gada vidū reģistrētajiem augstajiem rādītājiem.

3.3. DARBASPĒKA IZMAKSU RĀDĪTĀJI

Pretēji straujam inflācijas rādītāju sarukumam patērētāju un ražotāju līmenī pēdējos mēnešos pieejamie statistiskie rādītāji liecina, ka 2008. gadā palielinājušās darbaspēka izmaksas. Īpaši darbaspēka stundas izmaksu un atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieaugums 2008. gada 3. ceturksnī joprojām bija paaugstināts, bet vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas straujais gada kāpums turpinājās 4. ceturksnī (sk. 42. att. un 7. tabulu).

Ilgstoši lielo darba samaksas kāpumu, visticamāk, noteica iepriekš novērotais darbaspēka trūkums darba tirgū, kā arī sekundārā ietekme dažās euro zonas valstīs, ko izraisīja agrāk veiktā indeksācija atbilstoši īslaicīgi augstai inflācijai. Darbaspēka stundas izmaksas 3. ceturksnī, šķiet, liecināja par faktisku pieaugumu, gada izteiksmē palielinoties par 4.0%. Darbaspēka stundas izmaksu kāpuma augsto rādītāju, kas plaši vērojams visos sektoros (sk. 43. att.), iespējams, zināmā mērā noteica

7. tabula. Darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas, ja nav norādīts citādi; %)

	2007	2008	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV
Vienošanās ceļā noteiktā darba samaksa	2.1	3.2	2.1	2.8	2.9	3.4	3.5
Darbaspēka stundas izmaksas kopā	2.6	.	2.9	3.5	2.8	4.0	.
Atlīdzība vienam nodarbinātajam	2.5	.	2.9	3.1	3.4	3.5	.
Papildposteņi:							
Darba ražīgums	0.8	.	0.4	0.5	0.2	–0.1	.
Vienības darbaspēka izmaksas	1.7	.	2.5	2.6	3.2	3.6	.

Avoti: *Eurostat*, valstu dati un ECB aprēķini.

nostrādāto stundu skaita tendences, ņemot vērā gan nostrādāto stundu skaita izlīdzināšanu sakarā ar pieprasījuma mazināšanos, gan arī nostrādāto stundu skaita korekciju 2008. gada agro Lieldienu brīvdienu dēļ (kas izkropļoja 2. ceturksnī nostrādāto stundu skaitu). Atlīdzības vienam nodarbinātajam gada kāpuma temps 3. ceturksnī arī joprojām bija straujš (3.5%). Euro zonā vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas gada pieaugums 2008. gada pēdējā ceturksnī sasniedza 3.5% (iepriekšējā ceturksnī – 3.4%). Lai gan vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas kāpumu 2008. gada pēdējā ceturksnī zināmā mērā veicināja lielā euro zonas valstī veiktie vienreizējie maksājumi, šķiet, ka, pat neņemot vērā šo apstākli, 2008. gada 2. pusgadā, neraugoties uz būtisku ekonomiskās aktivitātes sarukumu, kolektīvi saskaņotā darba samaksa mazinājās tikai nedaudz. Šāda liela darba samaksas pieauguma apstākļos, ņemot vērā euro zonas darba ražīguma sarukumu, vienības darbaspēka izmaksu gada palielinājums 2008. gada 3. ceturksnī joprojām bija visaugstākajā līmenī vairāk nekā 10 gadu laikā.

Neraugoties uz šo kraso darbaspēka izmaksu kāpumu, šķiet ļoti iespējams, ka, ņemot vērā euro zonas izaugsmes vājo perspektīvu, darba samaksas spiediens nākotnē samazināsies. Lai gan darba tirgus dinamika kopumā atpaliek no ekonomiskās aktivitātes pārmaiņām, pēdējos mēnešos novērotais ārkārtīgi straujais ekonomiskās aktivitātes pasliktināšanās temps, iespējams, pašlaik liecina par īpaši būtisku darba samaksas spiediena korekcijas atbilstoši sarūkošajam produkcijas izlaides pieprasījumam novilcināšanu. Dažādu avotu sniegtā oficiāli neapstiprinātā informācija tiešām liecina, ka uzņēmumi pašlaik aktīvi meklē iespējas racionalizēt darbaspēka izmaksas, tādējādi, iespējams, izraisot negatīvu darba samaksas nobīdi. Pēdējā norise ir daļa no atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpuma, ko neizskaidro vienošanās ceļā noteiktās darba samaksas un/vai sociālās apdrošināšanas iemaksu pieaugums (sīkāku informāciju sk. 2006. gada oktobra "Mēneša Biļetena" 6. ielikumā *Recent developments in euro area wage drift* ("Euro zonas darba samaksas nobīdes jaunākās tendences")). Darbaspēka izmaksu izlīdzināšanu, lai atspoguļotu pieprasījuma

42. attēls. Atsevišķi darbaspēka izmaksu rādītāji

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

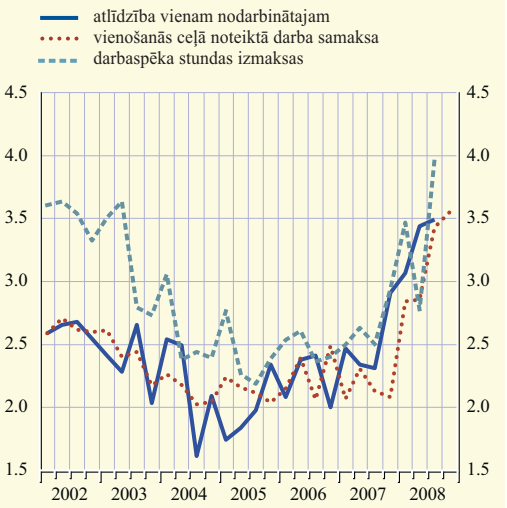

Avoti: *Eurostat*, valstu dati un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

43. attēls. Darbaspēka izmaksu tendences sektoru dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

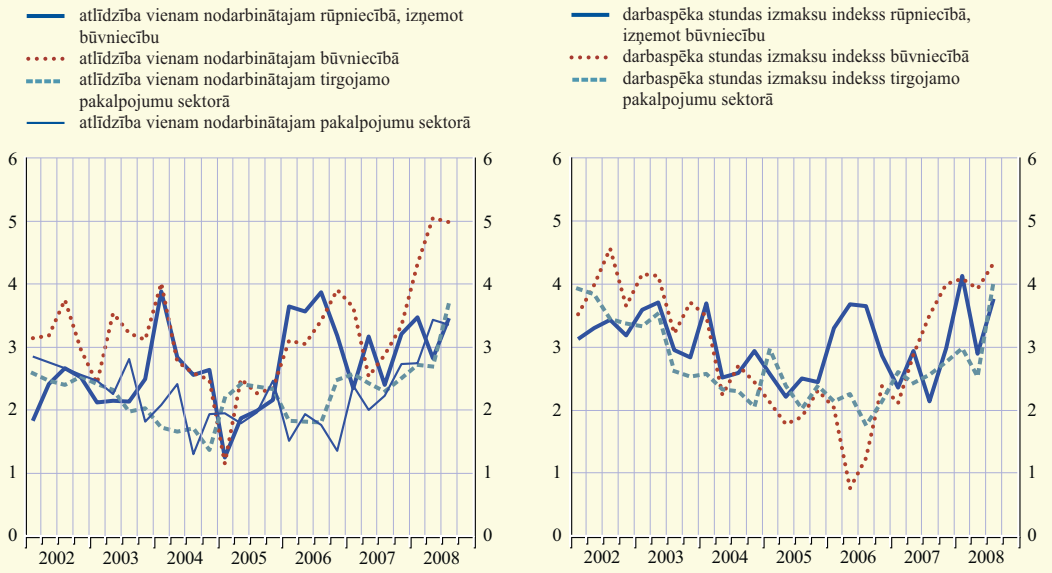

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

nosacījumu pasliktināšanos, tomēr, iespējams, veicinās vai nu atlīdzības vienam nodarbinātajam izlīdzināšana, vai noteikta darba apjoma ieguldīšana, iesaistot mazāku darbinieku skaitu vai samazinot viena nodarbinātā nostrādāto stundu skaitu. Tāpēc pastāv risks, ka tikai lēna darbaspēka izmaksu kāpuma mazināšana nozīmē nevajadzīgu lielāka darba vietu skaita zaudēšanu ieilgušas vājākas ekonomiskās aktivitātes apstākļos.

3.4. UZŅĒMUMU PEĻŅAS DINAMIKA

Uzņēmumu peļņas pieaugums 2008. gadā, šķiet, būtiski mazinājies. Saskaņā ar nacionālo kontu datiem euro zonas peļņas gada kāpums 2008. gada 3. ceturksnī turpināja kristies un bija aptuveni 2% (zemākais līmenis kopš 1999. gada vidus). Šis samazinājums skaidrojams ar lēnāku aktivitātes kāpumu (apjoms) un mazāku produkcijas vienības peļņas pieaugumu (marža; sk. 44. att.). Peļņas maržu turpmāku samazinājumu veicināja gan iekšējie, gan ārējie ekonomiskie faktori. Vienības darbaspēka izmaksu pieaugums 2008. gada 3. ceturksnī (3.6%) sasniedza augstāko līmeni kopš 1993. gada, tādējādi samazinot produkcijas vienības peļņu (maržu). Ārējo cenu spiedienu galvenokārt izraisīja iepriekšējais preču cenu augstais līmenis, palielinot ieguldītās ar darbaspēku nesaistītās izmaksas.

Novērotais peļņas kāpuma kritums ir nozīmīgāks rūpniecībā nekā pakalpojumu sektorā, jo rūpniecībā bija krasāks aktivitātes samazinājums un tā pakļauta lielākam ārējā cenu spiediena riskam (sk. 45. att.). Peļņas sarukums rūpniecībā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pēdējo reizi novērots 2003. gada vidū. Peļņas pieauguma temps tirgojamo pakalpojumu sektorā bija pozitīvs, tomēr sasniedza rekordzemu līmeni. Pirmo reizi kopš 20. gs. 90. gadu vidus, kad dati par euro zonas peļņas tendencēm kļuva pieejami nozaru dalījumā, šis skaitlis bija mazāks par 3%.

44. attēls. Peļņas pieaugums produkcijas izlaides un produkcijas vienības peļņas dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

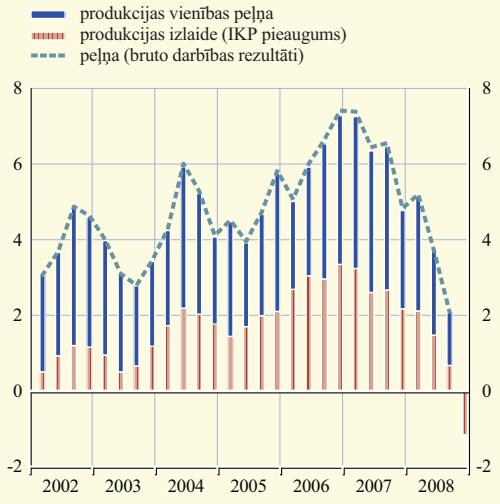

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

45. attēls. Peļņas pieaugums galveno saimnieciskās darbības veidu dalījumā

(gada pārmaiņas; ceturkšņa dati; %)

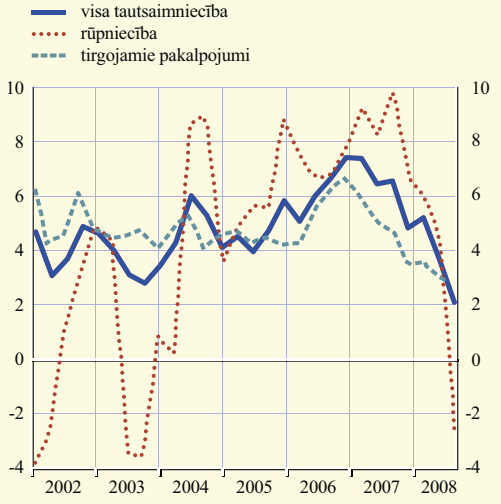

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

Vērtējot pieejamos nacionālo kontu datus ilgākā termiņā, turpmāka ekonomiskās aktivitātes pasliktināšanās, kas novērota 2008. gada pēdējā ceturksnī un 2009. gada sākumā, iespējams, izraisīs tālāku lejupvērstu spiedienu uz peļņu. Ļoti būtiskais preču cenu kritums kopš 2008. gada vidus zināmā mērā ir kompensējošs faktors. Tomēr, ņemot vērā gaidāmo aktivitātes mazināšanās apjomu, peļņa, iespējams, 2009. gadā būtiski saruks, negatīvi ietekmējot ieguldījumu un nodarbinātības izredzes.

3.5. INFLĀCIJAS PROGNOZE

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija 2009. gada februārī bija 1.2%, salīdzinājumā ar janvāri (1.1%) gandrīz nemainoties, un daudz zemāka par 2008. gada jūnijā un jūlijā reģistrēto (4.0%). Kopš pagājušās vasaras vērojamais inflācijas sarukums galvenokārt atspoguļo strauju preču cenu kritumu pasaulē šajā periodā. Tomēr arvien vairāk vērojamas plašāka inflācijas risku samazinājuma pazīmes. Lai gan euro zonas darbaspēka izmaksas, šķiet, 2008. gadā pieaugušas, gaidāms, ka aktivitātes kritums turpmāk mazinās iekšzemes inflācijas spiedienu.

Gaidāms, ka enerģijas cenu iepriekšējās svārstības turpmākajos mēnešos izraisīs būtiskas pārmaiņas euro zonas SPCI gada inflācijā. Kā minēts 4. ielikumā, šīs nozīmīgās pārmaiņas lielākoties saistāmas ar pārejošiem faktoriem, piemēram, pārtikas un enerģijas cenu iepriekšējo svārstību izraisītiem bāzes efektiem, kas pēc tam būs pretēji un vēlāk gada gaitā veicinās inflācijas kāpumu. Preču cenu iepriekšējo svārstību radītie spēcīgie bāzes efekti tiešām noteiks gan īslaicīgi straujāku SPCI inflācijas samazinājumu 2009. gada vidū, gan inflācijas kāpumu 2. pusgadā, netieši norādot uz krasu SPCI inflācijas svārstību iespējamību 2009. gadā.

Saskaņā ar jaunākajām ECB speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm gaidāms, ka SPCI vidējā gada inflācija 2009. gadā būs 0.1–0.7% un 2010. gadā – 0.6–1.4%. Riski, kas apdraud šo perspektīvu, kopumā ir līdzsvaroti. Tie īpaši saistīti ar ekonomiskās aktivitātes perspektīvu un preču cenu riskiem.

4. ielikums

EURO ZONAS INFLĀCIJAS SAMAZINĀŠANĀS PAŠREIZĒJAIS PERIODS

Euro zonā kopumā SPCI gada inflācija 2008. gada 2. pusgadā un 2009. gada sākumā strauji samazinājās galvenokārt krasā izejvielu cenu krituma dēļ. Turpmākajos mēnešos paredzams tālāks spēcīgs inflācijas sarukums lielākoties sakarā ar labvēlīgajiem bāzes efektiem, jo iepriekšējie enerģijas un pārtikas cenu kāpumi netiek ņemti vērā, nosakot gada inflāciju. Ļoti ticams, ka 2009. gada vidū SPCI gada inflācija kļūs negatīva, bet tā, iespējams, būs tikai īslaicīga parādība, jo kopš 2008. gada augusta vērotā naftas cenu krituma bāzes efekti 2009. gada 2. pusgadā palielinās SPCI inflāciju.[1] Šādu strauju inflācijas samazināšanās procesu, kas liecina par relatīvo cenu krasām, bet īslaicīgām pārmaiņām, nedrīkst jaukt ar tiešu deflāciju. Šajā ielikumā skaidrotas abu jēdzienu atšķirības un inflācijas pašreizējās tendences aplūkotas perspektīvā.

Konceptuālie jautājumi – cenu stabilitāte, inflācijas samazināšanās un deflācija

Vispirms lietderīgi atcerēties ECB galvenā mērķa – cenu stabilitātes – kvantitatīvo definīciju. ECB Padome apstiprināja šo definīciju 1998. gadā, formulējot, ka "cenu stabilitāte definējama kā euro zonas saskaņotā patēriņa cenu indeksa (SPCI) pieaugums mazāk par 2% salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Cenu stabilitāte jānodrošina vidējā termiņā." Turklāt pēc padziļinātas monetārās politikas stratēģijas novērtēšanas 2003. gadā Padome precizēja, ka šīs definīcijas ietvaros tā plāno saglabāt SPCI inflāciju "zemāku par 2% līmeni, bet tuvu tam". Cenu stabilitātes kvantitatīvā definīcija formulēta tā, lai radītu precīzu kritēriju, pēc kura sabiedrība varētu vērtēt ECB atbildību, un lai stabilizētu ilgāka termiņa inflācijas gaidas. Definīcija vērsta uz vidēju termiņu, ņemot vērā to, ka centrālā banka nevar saglabāt iepriekš noteikto konkrēto inflācijas līmeni visos periodos vai ļoti īsā laikā atjaunot inflāciju vēlamajā līmenī, bet vidējā termiņā to ir iespējams un vēlams panākt. ECB uz vidējo termiņu orientētā monetārās politikas stratēģija arī nodrošina skaidru principu sistēmu, lai atšķirtu inflācijas īslaicīgas lejupvērstas novirzes no cenu stabilitātei atbilstoša līmeņa, kas varētu būt saistīts ar inflācijas samazināšanos, no pastāvīgiem lejupvērstiem cenu stabilitātes riskiem, kas var izraisīt deflāciju, ja inflācijas gaidas netiek stingri noturētas.

Inflācijas samazināšanās ir inflācijas līmeņa pazemināšanās process (t.i., lēnāks vispārēja cenu līmeņa kāpuma temps), kas varētu īslaicīgi pat izraisīt negatīvu inflāciju. Šāda norise bieži rodas no izmaksu ietaupījuma tendencēm piedāvājuma pusē. Piemēri ietver kopējās produktivitātes strauju uzlabošanos, kas nav proporcionāla darba samaksas kāpumam, tarifu samazinājumam, konkurenci veicinošām regulatīvām reformām un tirdzniecības nosacījumu uzlabojumam, ko izraisa, piemēram, naftas cenu kritums. Šādi faktori, stiprinot reālos ienākumus, stimulē ekonomisko aktivitāti. Inflācijas samazinājumu var saistīt ar krasām gada inflācijas īstermiņa svārstībām t.s. bāzes efektu dēļ (sīkāk aplūkoti tālāk). Monetārās politikas perspektīvā šādas īstermiņa gada inflācijas svārstības tomēr ir nebūtiskas. ECB uz vidēju termiņu orientētās monetārās politikas stratēģijas mērķis ir nodrošināt, lai inflācijas īstermiņa svārstības neizraisītu ilgāka termiņa inflācijas gaidu svārstības.

1 Sk. šā "Mēneša Biļetena" ielikumu "ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai".

Deflācijas process ir pastāvīga un sevi pastiprinoša ļoti plaša cenu klāsta samazināšanās. Šādas spirāles veidošanos veicina gaidas, ka cenas nākotnē turpinās sarukt, t.i., inflācijas gaidas vairs nav stingri piesaistītas līmenim, kas atbilst cenu stabilitātei, un sarūk zemāk par to. Cenu samazinājuma gaidu dēļ, piemēram, investori un patērētāji var atlikt pirkumus, tādējādi palielinot lejupvērstu spiedienu uz cenām. Deflācija vairāk iespējama, ja inflācijas gaidas spēcīgi ietekmē iepriekšējie inflācijas rezultāti. Šajā ziņā tā, iespējams, vairāk īstenosies valstīs, kurās centrālajām bankām nav skaidra kvantitatīva mērķa, kas palīdzētu vidējā termiņā stingri noturēt privātā sektora gaidas. ECB Padomes mērķis euro zonā noturēt inflāciju zemāk par 2%, bet tuvu tam nodrošina inflācijas gaidu nostiprināšanu, par ko liecina inflācijas gaidu nereaģēšana uz iepriekšējiem inflācijas rezultātiem[2], un tādējādi palīdz pasargāt no deflācijas.

Apstākļi, kas nosaka pašreizējo inflācijas samazināšanās procesu euro zonā

Euro zonā pašreizējo inflācijas samazināšanās procesu galvenokārt nosaka krass naftas un citu preču, īpaši pārtikas, cenu kritums. A attēlā atspoguļota kopējās SPCI inflācijas attīstība euro zonā vienlaikus ar enerģijas un (neapstrādātās un apstrādātās) pārtikas cenu ietekmi. Attēlā parādīts, ka šie divi komponenti, īpaši enerģija, bija galvenie inflācijas kāpuma virzītājspēki līdz 2008. gada vidum. Tāpat arī šo komponentu ietekmes samazinājums, kas norāda uz būtisku to gada pārmaiņu tempa sarukumu, ir vienīgais kopējās inflācijas krituma iemesls, kas no 2008. gada jūlija līdz 2009. gada janvārim sasniedza 2.9 procentu punktus.[3] Izņemot šos divus komponentus, kas veido aptuveni 30% no SPCI groza, SPCI inflācija joprojām bija diezgan stabila (aptuveni 1.8%). Tas liecina, ka līdz šim kopējās inflācijas samazinājums nav bijis plašāks process, bet cieši saistīts ar īslaicīgām relatīvām cenu pārmaiņām.

2 Sk. *L. Benati, Investigating Inflation Persistence Across Monetary Regimes, Quarterly Journal of Economics, Vol. 123, No. 3, 2008,* 1005.–1060. lpp.

3 Tā kā vēl nav pieejams sīkāks 2009. gada februāra SPCI inflācijas dalījums, janvāris ir pēdējais aprēķinos ietvertais periods.

A attēls. Enerģijas un pārtikas cenu ietekme uz euro zonas kopējo SPCI inflāciju

(procentu punktos; gada pārmaiņas; %)

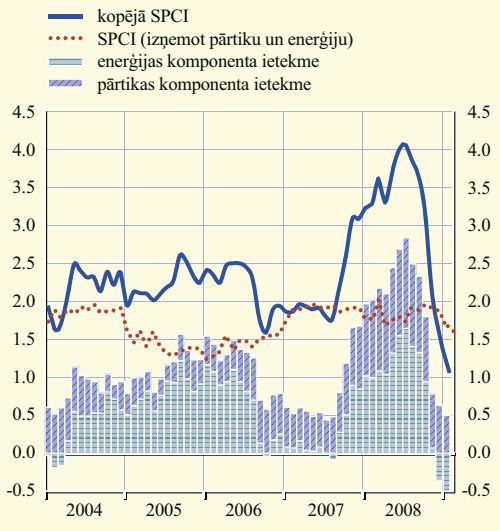

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

B attēls. SPCI enerģijas komponenta norises

(procentu punktos)

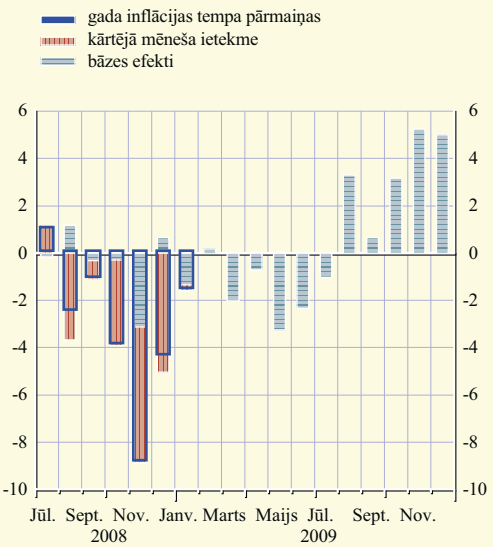

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

Krasais naftas cenu kritums kopš 2008. gada augusta izraisīja kopējo enerģijas cenu samazinājumu salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi. Tas radīja enerģijas cenu gada pārmaiņu tempa strauju palēninājumu, bet šo ietekmi pastiprināja no iepriekšējiem naftas cenu kāpumiem izrietošie bāzes efekti. Par to vēsta B attēls: tajā redzamas pārmaiņas SPCI enerģijas komponenta gada pārmaiņu tempā katru mēnesi no 2008. gada jūlija līdz 2009. gada janvārim un tā dalījums bāzes efektos un "kārtējā" mēneša ietekmē. Bāzes efektus uzskata par daļu no konkrētā mēnesī novērotām gada inflācijas pārmaiņām, kas izriet no mēneša pārmaiņu tempa novirzes bāzes mēnesī (t.i., iepriekšējā gada tajā pašā mēnesī) salīdzinājumā ar parastajām (vēsturiskajām) pārmaiņām, ņemot vērā svārstības sezonālu faktoru ietekmē.[4] Kārtējā mēneša ietekme ir mēneša pārmaiņas konkrētā mēnesī salīdzinājumā ar tā parastajām pārmaiņām.

Vērtējot turpmākās norises, 2009. gada 1. pusgadā bāzes efektiem būs ļoti būtiska tālāka lejupvērsta ietekme uz enerģijas cenu gada pārmaiņu tempu tāpēc, ka 2008. gada 1. pusgadā novērotais ārkārtīgi spēcīgais enerģijas cenu kāpums netiek ietverts gada salīdzinājumā. Kumulatīvā izteiksmē no 2009. gada februāra līdz jūlijam bāzes efektu ietekme uz enerģijas komponentu būs –9.2 procentu punkti. Ņemot vērā, ka enerģijas īpatsvars kopējā SPCI veido aptuveni 10%, tas radīs būtisku lejupvērstu spiedienu uz kopējo SPCI inflāciju. Turklāt, kā parādīts tālāk tabulā, papildu lejupvērstus bāzes efektus izraisīs pārtikas komponents. Kumulatīvā izteiksmē enerģijas un pārtikas radīto bāzes efektu ietekme uz kopējo SPCI inflāciju no 2009. gada februāra līdz jūlijam būs –1.1 procentu punkts. Tāpēc SPCI inflācija 2009. gada vidū var būt ļoti zema vai pat negatīva, lai gan faktiskie inflācijas rezultāti būs atkarīgi ne tikai no bāzes efektu mehāniskas ietekmes, bet arī no vairākiem citiem faktoriem, īpaši faktiskajām preču cenu pārmaiņām turpmākajos mēnešos un vispārējā cenu spiediena saistībā ar tautsaimniecības tendencēm. Kopējo SPCI inflāciju no 2009. gada augusta atkal palielinās bāzes efekti, kas galvenokārt saistīti ar 2008. gada 2. pusgadā novēroto naftas cenu kritumu. Kumulatīvā izteiksmē bāzes efektu no 2009. gada augusta līdz decembrim izraisītais augšupvērstais spiediens uz kopējo inflāciju būs 1.8 procentu punkti.

Tādējādi, pat ja kopējā SPCI inflācija dažos 2009. gada mēnešos ir negatīva, gaidāms, ka tā būs tikai īslaicīga parādība, ko izraisījušas relatīvas cenu pārmaiņas. Šo norisi nevajadzētu saistīt ar deflācijas epizodes sākumu. Šajā ziņā tautsaimniecības dalībnieku inflācijas gaidām būs galvenā nozīme. Pieejamā informācija liecina, ka vidēja termiņa un ilgāka termiņa inflācijas gaidas tiek piesaistītas līmenim, kas atbilst ECB cenu stabilitātes definīcijai (kā atspoguļots C attēlā).

4 Sīkāku informāciju par bāzes efektu aprēķināšanu sk. 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumā "Bāzes efektu nozīme SPCI inflācijas jaunāko un prognozēto tendenču veicināšanā".

SPCI komponentu bāzes efektu ietekme uz kopējo SPCI inflāciju

(procentu punktos)

	Enerģija	Pārtika	SPCI (izņemot pārtiku un enerģiju)	Kopējā ietekme
2009. gada februāris–jūlijs	–0.9	–0.2	0.0	–1.1
2009. gada augusts–decembris	1.7	0.1	0.0	1.8

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

Var secināt, ka euro zonā pašlaik noris straujš inflācijas samazināšanās process, ko īpaši veicina krass preču cenu kritums, kas 2009. gadā izraisīs U veida inflācijas līkni. Straujais preču cenu kāpums līdz 2008. gada vidum un pēc tam ātrs šo cenu samazinājums saistīts ar krasām gada inflācijas svārstībām. Monetārās politikas perspektīvā šādas īstermiņa svārstības tomēr ir nebūtiskas. ECB Padomes mērķis joprojām būs vidēja termiņa inflācijas gaidu cieša piesaiste līmenim, kas atbilst cenu stabilitātei.

C attēls. Ilgāka termiņa inflācijas gaidas

(gada pārmaiņas; %)

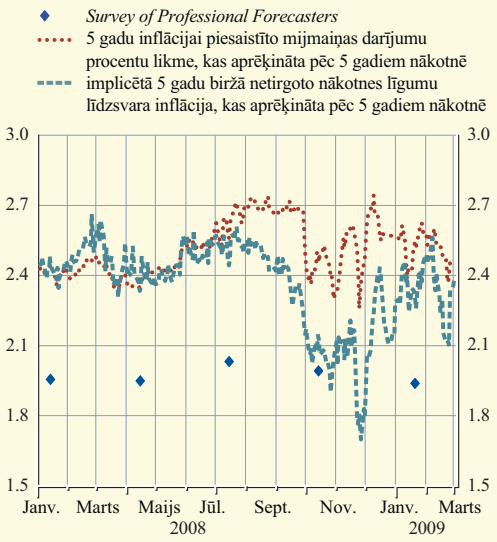

Avoti: ECB, *Reuters* un ECB aprēķini.
Piezīme. *Survey of Professional Forecasters* (SPF) sniegti vidējie punktveida novērtējumi. Jaunākais SPF novērtējums attiecas uz 2013. gadu.

4. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGUS

Atjaunojoties spriedzei finanšu sektorā, kas ietekmēja reālo tautsaimniecību, euro zonas aktivitāte 2008. gada beigās būtiski samazinājās. Pēc krasa IKP sarukuma 2008. gada beigās apsekojumu dati un mēneša rādītāji liecina par turpmāku produkcijas izlaides samazināšanos 2009. gada sākumā. Gaidāms, ka nākamajos ceturkšņos euro zonas ekonomiskā aktivitāte joprojām būs vāja, jo strukturālā nesabalansētība dažās valstīs un spriedze finanšu tirgos joprojām ietekmē pasaules un iekšzemes tautsaimniecību. Tomēr gaidāms, ka 2010. gadā tautsaimniecība pakāpeniski atveseļosies. ECB speciālistu 2009. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses paredz, ka reālā IKP gada vidējais kāpums 2009. gadā būs no –3.2% līdz –2.2% un 2010. gadā – no –0.7% līdz 0.7%. Gan 2009., gan 2010. gadā IKP kāpuma temps sakarā ar negatīvu pārnesto ietekmi no iepriekšējā gada būtiski samazināsies. Tautsaimniecības perspektīva joprojām ir neskaidra. Riski, kas apdraud tautsaimniecības perspektīvu, tagad šķiet vairāk izlīdzināti. No vienas puses, iespējama spēcīgāka pozitīvā ietekme, nekā tiek gaidīts, t.sk. uz konfidenci, atspoguļojot uzsāktos apjomīgos makroekonomiskos stimulējošos pasākumus un citas īstenotās politikas iniciatīvas. No otras puses, bažas galvenokārt saistītas ar iespēju, ka finanšu tirgu satricinājums būtiskāk ietekmēs reālo tautsaimniecību, kā arī ar protekcionisma spiediena rašanos un pastiprināšanos un iespējamām nelabvēlīgām norisēm pasaules tautsaimniecībā sakarā ar haotiskām globālās nesabalansētības korekcijām.

4.1. REĀLAIS IKP UN PIEPRASĪJUMA KOMPONENTI

2008. gada beigās un 2009. gada sākumā būtiski samazinājās euro zonas aktivitātes temps, vienlaikus krītoties pasaules un iekšzemes pieprasījumam. Euro zonas reālā IKP izaugsme, kas 2008. gada 2. un 3. ceturksnī nedaudz saruka, gada pēdējā ceturksnī kritās ļoti strauji, samazinoties par 1.5% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (sk. 46. att.). Gada pieauguma temps 2008. gadā (0.8%) bija zemākais kopš 20. gs. 90. gadu sākuma. Apsekojumu dati liecina, ka šāda lēna izaugsme turpinājusies arī šā gada pirmajos mēnešos.

46. attēls. Ieguldījums reālā IKP pieaugumā

(pieauguma temps salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni un ceturkšņa ieguldījums; sezonāli izlīdzināts; procentu punktos)

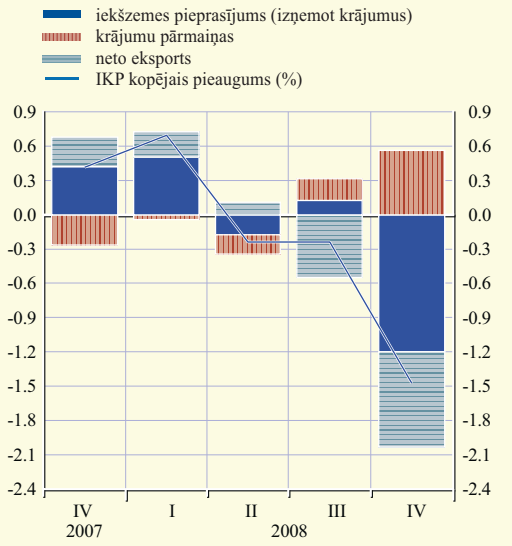

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

Vērojama plaša pieprasījuma samazināšanās, kas aptver visus komponentus. Ārējais pieprasījums sarucis, jo aktivitāte attīstītajās valstīs un attīstības valstīs ir pavājinājusies. Arī iekšzemes pieprasījums atslābis, būtiski sarūkot ieguldījumiem un palēninoties patēriņa kāpumam. Izdevumu struktūra 4. ceturksnī apstiprina šo ainu. Izaugsmi vēl vairāk negatīvi ietekmēja neto tirdzniecība, eksportam samazinoties straujāk nekā importam, savukārt krājumi izaugsmi ietekmēja pozitīvi. Tālākajās apakšsadaļās pieprasījuma norises aplūkotas detalizētāk.

PRIVĀTAIS PATĒRIŅŠ

Patēriņa izdevumi 2008. gada pirmajos trijos ceturkšņos kopumā nemainījās un strauji samazinājās 4. ceturksnī. Jaunākie rādītāji liecina, ka arī 2009. gada sākumā izdevumu pieaugums ir lēns. Reģistrēto jauno vieglo automobiļu skaits euro zonā janvārī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi saruka par 3.9%. Patērētāju konfidence janvārī un februārī joprojām bija ļoti zema, sasniedzot zemāko līmeni kopš Eiropas Komisijas patērētāju apsekojuma laikrindu apkopošanas sākuma 1985. gadā (sk. 47. att.).

47. attēls. Mazumtirdzniecība un mazumtirdzniecības un mājsaimniecību sektora konfidence

(mēneša dati)

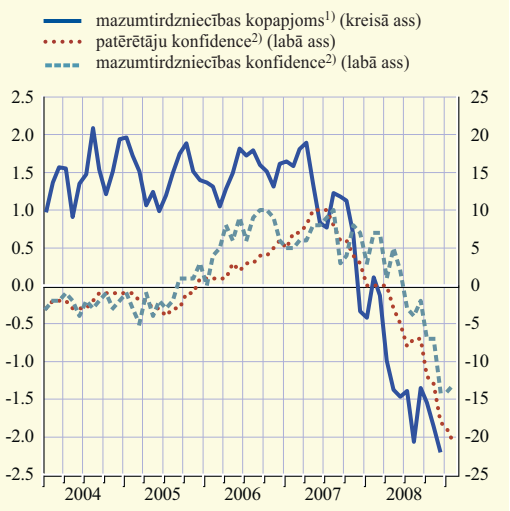

Avoti: Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi un *Eurostat*.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.
1) Gada pārmaiņas (%); triju mēnešu vidējie mainīgie lielumi; koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.
2) Procentu starpības; sezonāli un vidēji izlīdzinātas.

Būtisks patēriņa izdevumu samazināšanās faktors iepriekšējā gadā bija vājš mājsaimniecību reāli rīcībā esošo ienākumu pieaugums. Nominālā darba samaksa 2008. gadā saglabājās relatīvi stabila, jo mājsaimniecības labvēlīgi ietekmēja ilgstošs spēcīgs atlīdzības kāpums (sk. 3. sadaļu). Tomēr spēcīgs inflācijas kāpums 1. pusgadā, ko noteica galvenokārt liels pārtikas un enerģijas cenu pieaugums, samazināja reālos ienākumus un vājināja patēriņu. Kopš vasaras būtiska preču cenu samazināšanās sākusi mazināt spiedienu uz mājsaimniecību ienākumiem. Pēc jūnijā un jūlijā sasniegtā rekordlīmeņa SPCI gada inflācija strauji samazinājās un 2009. gada 1. pusgadā gaidāms tālāks kritums (sk. 3. sadaļu). Turpmākajos mēnešos tas veicinās ienākumus. Tomēr reālo ienākumu kāpumu visdrīzāk ievērojami izlīdzinās darba tirgus apstākļu pasliktināšanās (sk. 4.2. sadaļu). 2008. gadā strauji pieauga bezdarbs, un uzņēmumu nodarbinātības nodomu apsekojumi norāda uz būtisku nodarbinātības līmeņa pieauguma mazināšanos 2009. gadā, negatīvi ietekmējot darba samaksu un tādējādi arī patēriņu.

Mājsaimniecību lēmumus par tēriņiem ietekmē arī gaidas attiecībā uz mūža ienākumiem (t.i., pastāvīgajiem ienākumiem), ko gūst no finanšu un nefinanšu līdzekļu vērtības peļņas, un gaidāmo darba samaksu nākotnē. Kopš finanšu satricinājuma sākuma mājsaimniecības piedzīvojušas zaudējumus sakarā ar akciju tirgus kritumu – *Euro STOXX* indekss 2008. gadā un 2009. gada sākumā krasi samazinājās (sk. 2.5. sadaļu). Mājsaimniecību novērtējums par savu finanšu stāvokli 2008. gadā sasniedza rekordzemu līmeni un saglabājās ļoti zems 2009. gada sākumā. Kopš 2008. gada rudens strauji pasliktinājušies darba tirgus nosacījumi un plašāka tautsaimniecības perspektīva. Turklāt darba tirgus norišu gaidas, kas pat 2008. gada septembrī vēl bija relatīvi optimistiskas (t.i., pārsniedza ilgtermiņa vidējos rādītājus), pēdējos piecos mēnešos strauji pasliktinājušās.

Bažas par darba tirgus norisēm un finanšu satricinājumu, iespējams, vairojušas mājsaimniecību nedrošību par tautsaimniecības perspektīvu un likušas tām samazināt izdevumus un veidot uzkrājumus, lai nodrošinātos pret iespējamām ienākumu svārstībām nākotnē. Saskaņā ar euro zonas integrēto kontu datiem 2008. gada 2. un 3. ceturksnī palielinājās mājsaimniecību uzkrājumu rādītājs. Turpmākas norādes par patērētāju augošo piesardzību un nevēlēšanos uzņemties riskus redzamas finanšu ieguldījumu tendenču pārmaiņās (sk. 2.7. sadaļu). Mājsaimniecības pārvietojušas savus

finanšu ieguldījumus uz mazāk riskantiem aktīviem, palielinot valūtas, noguldījumu un parāda vērtspapīru turējumus un samazinot riskantāku aktīvu, piemēram, kapitāla vērtspapīru, turējumus.

Kopumā paredzams, ka patēriņš tuvākajā laikā joprojām būs vājš. Lai gan būtisks preču cenu kritums uzlabojis mājsaimniecību pirktspēju, kas veicinās reāli rīcībā esošos ienākumus, mājsaimniecību labklājība ir samazinājusies un paredzams, ka tuvākajos mēnešos darba tirgus situācijas pasliktināšanās negatīvi ietekmēs darba samaksu. Ilgstoša ekonomiskā nenoteiktība un zema patērētāju konfidence vēl kādu laiku, iespējams, vēl vairāk samazinās mājsaimniecību izdevumus.

IEGULDĪJUMI

2008. gadā euro zonā strauji samazinājās ieguldījumu pieaugums. Pēc relatīvi stabila pieauguma 2008. gada 1. ceturksnī – daļēji tāpēc, ka neparasti siltā ziema daudzos Eiropas reģionos veicināja strauju būvniecības aktivitātes kāpumu šajā periodā, – ieguldījumu kāpuma temps strauji samazinājās 2. un 3. ceturksnī. 4. ceturksnī tā kritums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni sasniedza 2.7%.

Ieguldījumi būvniecībā, kas ietver mājokļu un komerccelţņu būvniecību, veido aptuveni pusi īpašumu tirgus ieguldījumu kopapjoma, un tāpēc šā tirgus norises būtiski ietekmē ieguldījumus. Kopš 2005. gada samazinājies euro zonas mājokļu cenu pieaugums (sīkāku informāciju sk. februāra "Mēneša Biļetena" 4. ielikumā) un lielākajā daļā euro zonas arī komercīpašumu cenu pieaugumam bijusi sarukuma tendence, bet vairākos reģionos cenu kritums 2008. gadā bijis straujš (sk. 2008. gada decembra *Financial Stability Review* 2.3. sadaļu). Mērenāka mājokļu cenu pieauguma vai tā krituma rezultātā sarūk mājokļu ieguldījumu ienesīgums, kas parasti mazina būvniecības ieguldījumus. 2008. gadā ļoti ievērojami samazinājās piešķirtais būvatļauju skaits, kas parasti nosaka, kā attīstās būvniecības ieguldījumi. Tas liecina, ka nākamajos ceturkšņos būvniecības ieguldījumu apjoma pieaugums visdrīzāk būs negatīvāks.

Arī ieguldījumu apjoms ar būvniecību nesaistītās nozarēs pēdējā laikā audzis lēnāk, pieprasījuma sarukuma rezultātā samazinoties pelnītspējai, izzūdot jaudu spiedienam un stingrākiem kreditēšanas nosacījumiem padarot finansējumu grūtāk pieejamu. 2008. gada 2. un 3. ceturksnī samazinājās ieguldījumi uzņēmējdarbībā. Pieejamie rādītāji liecina, ka 4. ceturksnī saglabājās zems uzņēmumu ieguldījumu apjoms, kapitālpreču ražošanas apjomam strauji krītoties (sk. 4.2. sadaļu).

Nesenā pieprasījuma samazināšanās un ievērojami sliktāka kopējās ekonomiskās aktivitātes perspektīva ir noteicošie faktori, kas samazina ieguldījumu pieaugumu. Pieprasījumam 2008. gada 1. pusgadā apsīkstot, uzņēmumu pelnītspējas izaugsme mazinājusies (sk. 3. sadaļu). Uz akciju tirgiem pamatotie pelnītspējas rādītāji liecina par tālāku uzņēmumu pelnītspējas sarukumu 2. pusgadā (sk. 2. un 3. sadaļu). Turklāt lielākā daļa prognožu paredz būtisku pieauguma samazināšanos 2009. gadā un tikai lēnu atveseļošanos 2010. gadā, kas, domājams, tuvākajā laikā vēl vairāk samazinās ieguldījumus uzņēmējdarbībā.

Pieprasījuma kritums arī samazina resursu ierobežojumus uzņēmumos, mazinot nepieciešamību uzņēmumiem paplašināt ražošanas jaudas. Saskaņā ar Eiropas Komisijas uzņēmumu apsekojumu, samazinoties ražošanas apjomam, jaudu izmantošanas līmenis rūpniecības sektorā strauji kritās un 2009. gada janvārī bija rekordzemā līmenī kopš laikrindu apkopošanas sākuma 1985. gadā. Turklāt to uzņēmumu īpatsvars, kuri norādījuši, ka iekārtu vai telpu trūkums bijis faktors, kas ierobežojis ražošanu, arī strauji saruka salīdzinājumā ar rekordlīmeni 2007. gada 3. ceturksnī.

Vēl viens faktors, kas varētu ietekmēt kapitālizdevumus (gan uzņēmumu ieguldījumus, gan mājokļu un komerccelţņu būvniecību), ir finansējuma izmaksas un pieejamība. Kopš finanšu satricinājuma

sākuma uz tirgus instrumentiem balstītā finansējuma izmaksas pieaugušas, jo samazinājušās kapitāla vērtspapīru cenas un palielinājušās arī finansēšanas kopējās izmaksas. Banku kreditēšanas nosacījumi arī kļuvuši stingrāki, lai gan uzņēmumus labvēlīgi ietekmējusi galveno ECB procentu likmju būtiska pazemināšana kopš 2008. gada oktobra, kas tagad atspoguļojas arī zemākās banku aizdevumu procentu likmēs (sk. 2. sadaļu). Nefinanšu sabiedrībām izsniegto MFI aizdevumu plūsmas pieauguma temps, kas decembrī samazinājās pirmo reizi kopš finanšu satricinājuma sākuma, janvārī atkal bija ar nelielu pozitīvu vērtību, apstiprinot būtisku kreditēšanas samazināšanās tendenci. Nefinanšu sabiedrību sektors arī samazinājis noguldījumu turējumus. Neoficiāla nefinanšu sabiedrību informācija liecina, ka stingrāki finansēšanas nosacījumi būtiski ietekmē uzņēmumu spēju finansēt pašreizējo un nākotnes darbību. Tomēr, neraugoties uz nelielo pieaugumu pēdējos sešos mēnešos, samērā neliela bija to uzņēmumu daļa, kuri Eiropas Komisijas 2009. gada janvāra uzņēmumu apsekojumā norādīja finanses kā ražošanu ierobežojošu faktoru. Kopumā pašlaik joprojām grūti novērtēt kreditēšanas ierobežojumu nopietnību un apjomu un to ietekmi uz ieguldījumiem un reālo ekonomisko aktivitāti.

VALDĪBAS PATĒRIŅŠ

Salīdzinājumā ar citām pieprasījuma sastāvdaļām valdības patēriņš 2008. gadā turpināja palielināties. Pēc 0.9% pieauguma 3. ceturksnī valdības patēriņš 4. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni negaidīti samazinājās par 0.6%. Runājot par nākotni, valdības patēriņam, kas parasti ietver izdevumus par kolektīvajiem pakalpojumiem, piemēram, aizsardzību, tieslietām, veselības aizsardzību un izglītību, un parasti mazāk pakļauts cikliskām norisēm nekā citas pieprasījuma sastāvdaļas, turpmākajos mēnešos būtu jāturpina veicināt iekšzemes pieprasījumu. Citas valdības izdevumu sastāvdaļas – īpaši pārvedumi uz citiem sektoriem un no tiem – ir pretcikliskas. Piemēram, samazinoties tautsaimniecības izaugsmei un aktivitātei darba tirgū, iespējams, pieaugs tādi sociālie maksājumi kā bezdarbnieku pabalsti, bet nodokļu ieņēmumi no mājsaimniecībām un uzņēmumiem saruks. Šīm sastāvdaļām vajadzētu mīkstināt ietekmi uz mājsaimniecību un uzņēmumu ienākumiem. Saskaņā ar euro zonas integrēto kontu datiem 2008. gada 3. ceturksnī mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību nodokļu maksājumu pieaugums jau samazinājies. Turklāt citi izvēles pasākumi, piemēram, pasākumi, kas pieņemti, lai atbalstītu automobiļu rūpniecību, arī veicinās pieprasījuma pieaugumu.

KRĀJUMI

Uzņēmumu krājumu apjomam palielinoties, 2008. gada 2. pusgadā krājumi deva pozitīvu ieguldījumu euro zonas IKP pieaugumā. Tas varētu būt skaidrojams ar to, ka uzņēmumus pārsteidza globālā un iekšzemes pieprasījuma lejupslīdes ātrums un apmēri. Ja uzņēmumi nebūtu spējuši pietiekami pielāgot ražošanas apjomu, to krājumi neizbēgami pieaugtu. Tas atbilstu ainai, ko 2008. gada nogalē snieguši apstrādes rūpniecības sektora apsekojumu dati. Eiropas Komisijas uzņēmumu apsekojums par situāciju līdz februārim liecināja, ka liela daļa uzņēmumu uzskatīja pašreizējos gatavās produkcijas krājumus par pārāk lieliem, savukārt Iepirkumu vadītāju indeksa (IVI) apsekojumi norādīja, ka 2008. gada 4. ceturksnī šo krājumu pieauguma temps bijis visstraujākais kopš 1998. gada, kad šie apsekojumi uzsākti. Nākotnē uzņēmumi varētu mēģināt atbrīvoties no krājumiem, ko tie uzkrājuši pēdējo mēnešu laikā, samazinot produkcijas izlaidi ātrākā tempā, nekā pazemināsgalapieprasījums. IVI apsekojums par 2009. gada janvāri liecina, ka uzņēmumu krājumi apstrādes rūpniecībā kritušies ļoti būtiski. Februārī šis indekss nedaudz pieauga, tomēr saglabājās zem līmeņa, kas norāda uz tālāku krājumu sarukumu. Arī euro zonas mazumtirgotāju gatavās produkcijas krājumi februārī turpināja samazināties. Saskaņā ar *Bloomberg* euro zonas mazumtirgotāju IVI apsekojumu tas atspoguļoja apzinātu atbrīvošanos no krājumiem realizācijas apjoma krituma un nelabvēlīgas tautsaimniecības perspektīvas apstākļos. Ja šo apsekojumu sniegto informāciju apstiprinās oficiāli dati, 2009. gada sākumā būs vērojama krājumu pārmaiņu spēcīga negatīva ietekme uz IKP pieaugumu.

TIRDZNIECĪBA

Ārējā vide ir ievērojami pasliktinājusies, stāvokli saasinot finanšu krīzei un spēcīgai banku sistēmas un kreditēšanas nosacījumu spriedzei visā pasaulē. Globālā pieprasījuma kritums izraisīja globālās tirdzniecības sašaurināšanos. Attīstītajās valstīs pieprasījums 2008. gadā ievērojami pazeminājās, savukārt attīstības valstīs pieaugums kopš rudens ļoti krasi palēninājās (sk. 1. sadaļu). Tirdzniecības plūsmas ietekmējis arī finanšu satricinājums, kas, šķiet, padarījis grūtāk pieejamu tirdzniecības finansējumu, piemēram, akreditīvus, ko uzņēmumi izmanto pārrobežu darījumos.

Tāpēc euro zonas preču un pakalpojumu pieprasījums ir samazinājies. 2008. gada 2. un 3. ceturksnī euro zonas eksporta apjoms nemainījās, bet gada pēdējā ceturksnī bija vērojams krass kritums (par 7.3% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni). Tas bija viens no faktoriem, kas noteica šajā periodā vērojamo ļoti spēcīgo rūpnieciskās ražošanas sašaurināšanos (sk. 4.2. sadaļu). Arī nākotnē eksporta pasūtījumi saglabāsies vēsturiski zemā līmenī, un uzņēmumu apsekojumi norāda uz turpmāku krasu eksporta apjoma kritumu 2009. gada 1. ceturksnī un vēlāk gada laikā. Lai gan iespējams, ka, turpinoties kopš gadu mijas vērojamam euro nominālā efektīvā kursa sarukumam, tas nedaudz stimulēs eksportu (sk. 7. sadaļu), tuvākajā laikā pasaules tautsaimniecības perspektīva joprojām ir nelabvēlīga un maz ticams, ka eksports nākamajos ceturkšņos būtiski veicinās euro zonas pieprasījumu.

Tā kā iekšzemes galapieprasījums ir samazinājies, arī euro zonas importa apjomam iepriekšējā gada laikā bijusi tendence sarukt. Pēc spēcīgāka pieauguma 2008. gada 3. ceturkšņa laikā importa apjoms 2008. gada 4. ceturksnī kritās par 5.5%. Taču, eksporta apjomam samazinoties straujāk, neto tirdzniecības devums IKP izaugsmē 4. ceturksnī atkal bija negatīvs.

4.2. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEDĀVĀJUMS UN NORISES DARBA TIRGŪ

Viens no svarīgākajiem inflācijas spiedienu noteicošajiem faktoriem ir kopējās produkcijas izlaides un potenciālā piedāvājuma līdzsvars. Produkcijas izlaide euro zonā 2008. gadā saruka un, šķiet, arī 2009. gada sākumā joprojām bijusi ļoti vāja. Tāpēc brīvo jaudu rezerve tautsaimniecībā ir palielinājusies. Jaudu spiediens uzņēmumos ļoti strauji samazinājies. Jaudu izmantošana apstrādes rūpniecības uzņēmumos noslīdējusi līdz viszemākajam līmenim, kāds pieredzēts, kopš Eiropas Komisija sāka veikt rūpniecības sektora apsekojumus, un arī citi rādītāji liecina par jaudu spiediena atslābumu. IVI indeksi liecina, ka vēl vairāk saīsinājies piegādātāju piegādes laiks apstrādes rūpniecībā, turpinājis samazināties uzņēmumu nepabeigto darījumu un neveikto darbu apjoms gan pakalpojumu, gan rūpniecības sektorā. Mazinājusies arī spriedze darba tirgū (sk. tālāk sadaļu par darba tirgu). Kopš 2008. gada sākuma pieaudzis bezdarbs un saskaņā ar Eiropas Komisijas 2008. gada oktobra uzņēmumu apsekojumu samazinājies to uzņēmumu skaits, kuri ziņo par darbaspēka trūkumu.

PRODUKCIJAS IZLAIDE SEKTORU DALĪJUMĀ

Būtiskā tautsaimniecības izaugsmes palēnināšanās 2008. gadā bija plaši vērojama visos sektoros. Gan apstrādes rūpniecībā, gan būvniecības sektorā produkcijas izlaide krasi samazinājās – ceturkšņa kritums gada pēdējos trijos ceturkšņos bija ļoti apjomīgs. Pievienotās vērtības kāpumu apstrādes rūpniecībā smagi skārusi iekšzemes un ārējā pieprasījuma krasā lejupslīde, mazinoties aktivitātei visos galvenajos apakšsektoros. Rūpnieciskās ražošanas (izņemot būvniecību) sarukums 2008. gada 4. ceturksnī bija ārkārtējs – šādi mērogi kopš 1960. gada pārsniegti tikai vienu reizi. Ietekme jūtama arī būvniecības aktivitātē, palēninoties mājokļu un komercīpašumu tirgus izaugsmei. Pievienotā vērtība šajā sektorā samazinājās visus trīs pēdējos 2008. gada ceturkšņus.

48. attēls. Rūpnieciskās ražošanas pieaugums un ieguldījums

(pieauguma temps un ieguldījums; procentu punktos; mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

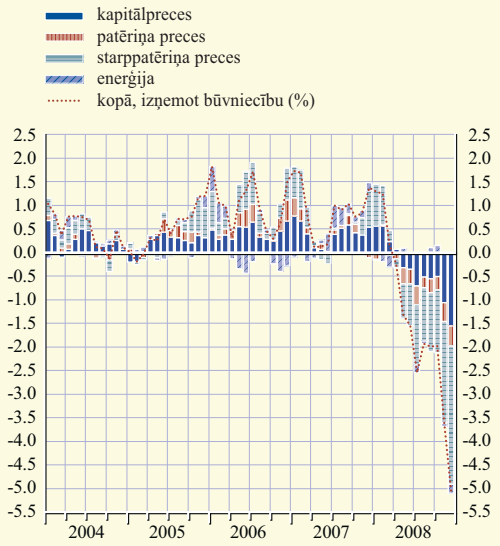

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Atspoguļotie dati aprēķināti kā triju mēnešu mainīgais vidējais lielums salīdzinājumā ar atbilstošo vidējo lielumu pirms trim mēnešiem. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

49. attēls. Rūpnieciskā ražošana, ražotāju konfidence un IVI

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

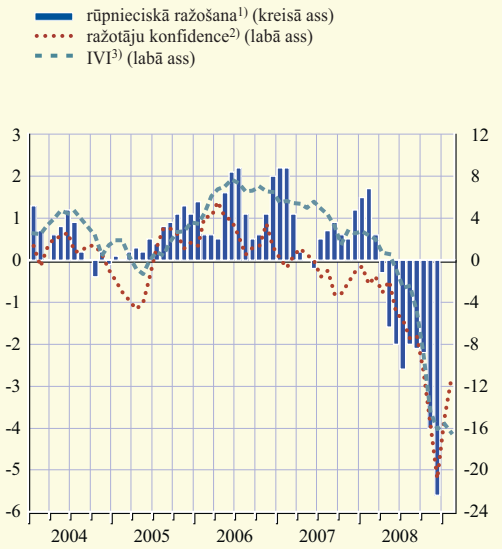

Avoti: *Eurostat*, Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi, *Markit* un ECB aprēķini.
Piezīme. Rūpnieciskās ražošanas dati. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.
1) Triju mēnešu pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem (%).
2) Procentu starpības; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējiem trim mēnešiem.
3) Iepirkumu vadītāju indekss; novirzes no indeksa vērtības 50.

Pakalpojumu sektora izaugsme 2008. gadā palēninājusies nedaudz, lai gan 4. ceturksnī aktivitāte samazinājās (tas bija pirmais kritums salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni šajā sektorā kopš pakalpojumu sektora pievienotās vērtības laikrindu apkopošanas sākuma 1995. gadā). Finanšu un komercpakalpojumu sektora produkcijas izlaides ieguldījums šajā kritumā salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni 2008. gada pēdējā ceturksnī bija neliels (–0.1 procentu punkts). Kā minēts iepriekšējos "Mēneša Biļetenos", šis ir liels sektors, kas aptver plašu darbības spektru, t.sk. finanšu, nekustamā īpašuma, juridiskos, grāmatvedības un ar nodokļiem saistītus pakalpojumus. Savlaicīga informācija par apakškomponentu sniegumu ir ierobežota. Tomēr finanšu tirgus satricinājums, visticamāk, negatīvi ietekmējis finanšu pakalpojumu sektora darbības rezultātus, jo apsekojumu informācija apstiprina būtisku konfidences kritumu uzņēmumu vidū. Arī tirdzniecības, transporta un sakaru pakalpojumu jomā 4. ceturksnī pievienotā vērtība salīdzinājumā ar 3. ceturksni saruka (par 1.4%) jau trešo periodu pēc kārtas. Domājams, ka mājsaimniecību tēriņu samazināšanās ietekmējusi tirdzniecības un sadales pakalpojumu sektoru aktivitāti.

Runājot par nākotni, vispārējās aktivitātes īstermiņa perspektīva joprojām ir nelabvēlīga un gaidāms, ka produkcijas izlaide 2009. gadā vēl vairāk sašaurināsies. Arī uz aktivitātes apsekojumiem balstītie rādītāji joprojām ir ārkārtīgi vāji – IVI produkcijas izlaides indekss un Eiropas Komisijas konfidences rādītāji ir ļoti zemi (sk. 49. att.). Neoficiāla informācija liecina par pieprasījuma samazināšanos 2009. gada sākumā, uzņēmumiem skaidri paužot konfidences kritumu un ārkārtīgi lielu nenoteiktību attiecībā uz tautsaimniecības perspektīvām. Rūpniecības sektorā jauno pasūtījumu jomā vērojams sabrukums, kas atspoguļo iekšzemes un ārējā pieprasījumu būtisko kritumu. Turklāt, kā jau minēts,

5. ielikums

EURO ZONAS 2009. GADA IZAUGSMES PROGNOŽU DINAMIKA

Šajā ielikumā aplūkota euro zonas izaugsmes prognožu dinamika kopš 2008. gada sākuma. Ielikums parāda, kā pēdējā gada laikā pasliktinājusies 2009. gada izaugsmes perspektīva un kad tika veiktas lielākās korekcijas.

A attēlā atainota euro zonas 2009. gada izaugsmes prognožu dinamika no 2008. gada sākuma līdz šā "Mēneša Biļetena" izdevuma pēdējam datu atjaunošanas termiņam. Šīs prognozes sagatavojušas dažādas iestādes – ECB/Eurosistēmas speciālisti, kas sagatavo prognozes, kuras izteiktas kā diapazoni, Eiropas Komisija, SVF un OECD – un privātā sektora prognozētāji – *Survey of Professional Forecasters* (SPF), *Euro Zone Barometer* un *Consensus Economics*. *Euro Zone Barometer* un *Consensus Economics* prognozes tiek publicētas katru mēnesi, bet citas prognozes – retāk. ECB/Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses 2009. gadam publicēja 2008. gada martā, jūnijā, septembrī un decembrī, kā arī 2009. gada martā, bet SPF prognozes visās šajās reizēs bija pieejamas mēnesi iepriekš. Eiropas Komisija publicēja 2009. gada izaugsmes prognozes 2008. gada aprīlī un novembrī, kā arī starpposma prognozi 2009. gada janvārī. SVF sagatavotās IKP pieauguma prognozes 2009. gadam tika publicētas 2008. gada aprīlī, jūlijā un oktobrī, kā arī 2009. gada janvārī, bet 2008. gada novembrī tika publicēta ārkārtas prognoze. OECD prognozes 2009. gadam bija pieejamas 2008. gada jūnijā un novembrī.

A attēlā redzams, ka kopš 2008. gada sākuma euro zonas IKP 2009. gada izaugsmes perspektīva visās prognozēs tikusi samazināta. 2008. gada sākumā 2009. gada izaugsmi prognozēja aptuveni 2.0% apmērā, bet 2009. gada janvāra un februāra prognozēs šis rādītājs ir no –1.5% līdz –2.0%. Lejupvērstās korekcijas 2008. gada 1. pusgadā ieviesa samērā lēni, bet tad oktobrī process nedaudz paātrinājās, gaidāmajam izaugsmes tempam visās prognozēs no novembra līdz decembrim sarūkot līdz nullei. Lejupvērsto korekciju veikšanas laiks un apmēri daļēji atspoguļo prognožu aktualizēšanas biežumu un atsevišķo prognožu sagatavošanas un publicēšanas datumus.

Tautsaimniecības 2009. gada perspektīvas lejupvērstās korekcijas skaidri atspoguļo to, ka parādās arvien negatīvāka informācija par situāciju tautsaimniecībā. Lejupvērsto korekciju pastiprināšanos kopš 2008. gada oktobra varētu būt veicinājuši vairāki faktori. 2008. gadā, sevišķi 2. pusgadā, ievērojami pasliktinājās mēneša rādītāji, kas ietekmē pašreizējo un īstermiņa izaugsmes perspektīvu. B attēlā parādīta Iepirkumu vadītāju indeksa (IVI)

A attēls. Euro zonas 2009. gada izaugsmes prognožu dinamika

(salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

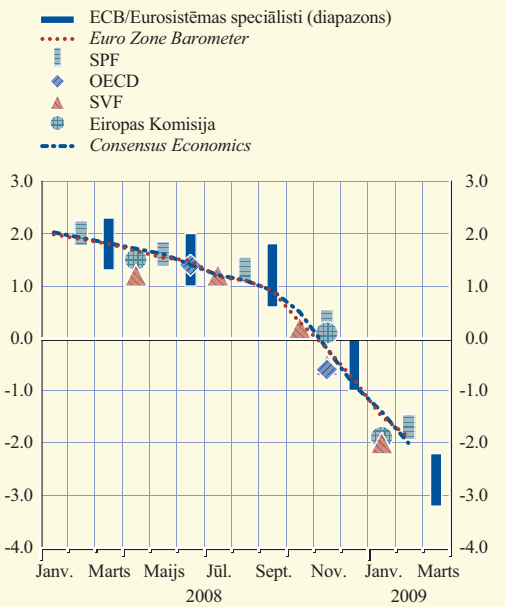

Avoti: ECB, Eiropas Komisija, SVF, OECD, *Euro Zone Barometer* un *Consensus Economics*.
Piezīme. Uz x ass atainotie datumi atbilst dažādu aplēšu publikācijas datumiem. Laika periods no izmantotās informācijas pēdējam aktualizācijas datumam līdz faktiskajam publikācijas datumam dažādām prognozēm ir atšķirīgs.

apstrādes rūpniecībā un pakalpojumu sektorā dinamika, kā arī rūpnieciskās ražošanas un jauno pasūtījumu apjoma pieauguma tempa rādītāji salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Kopš 2008. gada septembra – aptuveni laikā, kad pastiprinājās finanšu satricinājums un bankrotēja *Lehman Brothers*, – šo rādītāju pasliktināšanās kļuva straujāka.

B attēls. IVI rādītāji, rūpnieciskā ražošana un jaunie pasūtījumi

(kreisā ass – procentu atlikumi; labā ass – procentuālās pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu)

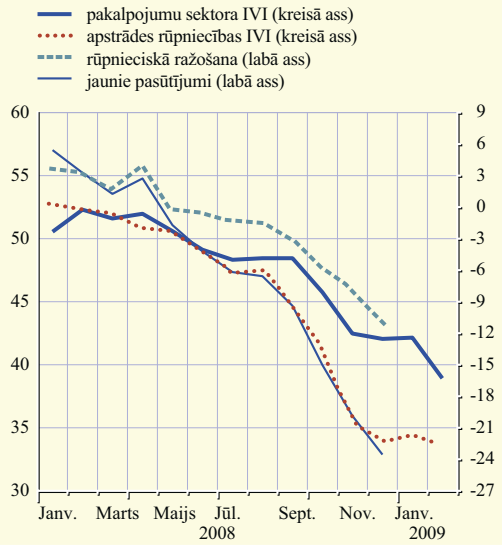

Avoti: *Eurostat* un *Markit*.

Prognozētās 2009. gada izaugsmes korekcijas daļēji bija saistītas arī ar negatīvo pārnesto ietekmi, kāda gaidāma saistībā ar perspektīvas pasliktināšanos 2008. gada 2. pusgadā. Šādu pārnesto ietekmi definē kā viena gada gaitā reģistrētās izaugsmes dinamikas ietekmi uz gada vidējo pieauguma tempu nākamajā gadā.[1] Tāpēc 2008. gada pēdējā ceturkšņa negaidīti sliktajiem datiem bija arī būtiska lejupvērsta ietekme uz 2009. gada izaugsmes gaidām. Tā kā *Eurostat* aplēse liecina, ka IKP izaugsme 2008. gada 4. ceturksnī bija –1.5%, pārnestā ietekme uz 2009. gadu tagad sasniegusi –1.3 procentu punktus. Ir vērts atzīmēt, ka tad, ja aplēse par 2008. gada 4. ceturksni būtu bijusi par 1 procentu punktu augstāka (t.i., –0.5%, nevis –1.5%), pārnestā ietekme uz 2009. gadu būtu bijusi ievērojami mazāk negatīva (–0.5 procentu punkti, nevis –1.3 procentu punkti), kas parāda šādas pārnestās ietekmes jutīgo reakciju uz gada beigās veiktiem datu publiskojumiem.

Kopumā euro zonas IKP 2009. gada izaugsmes prognožu krasais kritums, par ko dažādu institucionālo un privāto prognozētāju vidū valda vienprātība, atklāj, cik grūti šādos nenoteiktos apstākļos paredzēt tautsaimniecības norises. Īpaši pasūtījumu, tirdzniecības un rūpnieciskās ražošanas apjomu spējais kritums, ko varēja vērot, pastiprinoties finanšu satricinājumam, 2008. gada vidū netika prognozēts, tāpēc tas bija dažādu prognožu lejupvērsto korekciju lielākais noteicošais faktors.

1 Sk. arī 2005. gada marta "Mēneša Biļetena" 8. ielikumu.

apsekojumi liecina, ka gada sākumā uzņēmumi sākuši samazināt krājumus, ko tie bija uzkrājuši iepriekšējos mēnešos. Tas tuvākajā laikā vēl vairāk varētu vājināt ražošanu, uzņēmumiem sašaurinot produkcijas izlaidi straujāk, nekā samazinās galapieprasījums. 5. ielikums sniedz īsu apskatu par 2009. gada reālā IKP kāpuma prognožu dinamiku.

DARBA TIRGUS

Pēdējos gados euro zonas darba tirgos bija vērojama būtiska uzlabošanās. Nodarbinātība ievērojami paaugstinājās, pieauga līdzdalības līmenis, un līdz 2008. gada sākumam bezdarbs bija samazinājies līdz zemākajam līmenim kopš 20. gs. 80. gadu sākuma. Tātad 2007. gada beigās darba tirgus apstākļi bija saspringti un pieauga darba samaksas spiediens (sk. 3. sadaļu). Taču pavisam nesen darba tirgus perspektīvas būtiski pasliktinājušās. Bezdarba līmenis kopš 2008. gada sākuma pieaudzis, un nodarbinātības kāpums kļuvis lēnāks. Nodarbinātības gaidu apsekojumi liecina, ka nākotnē gaidāma mērenāka darba tirgus aktivitāte. Darbaspēka pieprasījumam sarūkot ātrāk nekā esošajam piedāvājumam, gaidāms, ka spiediens darba tirgos nākamajos ceturkšņos samazināsies.

8. tabula. Nodarbinātības pieaugums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; sezonāli izlīdzināti dati; %)

	Gada pieauguma temps		Ceturkšņa pieauguma temps				
	2006	2007	2007 III	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III
Visa tautsaimniecība	1.6	1.8	0.5	0.3	0.4	0.2	0.0
t.sk.:							
Lauksaimniecība un zvejniecība	–1.9	–1.2	–1.0	–0.4	0.5	–1.2	–0.8
Rūpniecība	0.6	1.4	0.0	0.1	0.2	–0.3	–0.7
Izņemot būvniecību	–0.3	0.3	0.0	0.1	0.3	0.1	–0.3
Būvniecība	2.7	3.9	–0.1	0.0	0.0	–1.2	–1.5
Pakalpojumi	2.2	2.1	0.7	0.4	0.4	0.4	0.2
Tirdzniecība un transports	1.7	1.8	0.8	0.1	0.5	0.3	0.1
Finanses un komercdarbība	3.9	4.1	0.8	0.8	0.8	0.4	0.0
Valsts pārvalde[1)]	1.9	1.4	0.5	0.5	0.1	0.5	0.5

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.
1) Ietver arī izglītību, veselības aprūpi un citus pakalpojumus.

Pēc mērena kāpuma gada 2008. gada 1. pusgadā nodarbinātības līmenis 3. ceturksnī pamatā nemainījās (sk. 8. tabulu). Kā minēts iepriekšējos "Mēneša Biļetenos", nodarbinātības pārmaiņas salīdzinājumā ar aktivitātes pārmaiņām parasti izpaužas ar laika nobīdi. Tā kā uzņēmumiem darbinieku atlaišana un atkārtota pieņemšana darbā izmaksā dārgi, tie sākumā var nolemt nogaidīt un novērtēt tautsaimniecības norisu gaitu, pirms uzņemties ar darbinieku skaita koriģēšanu saistītos izdevumus. Tāpēc darbaspēka pieprasījuma attīstība atkarīga no tā, kā, tautsaimniecības situācijai pasliktinoties, būs mainījies uzņēmumu vērtējums par tautsaimniecības perspektīvām. Iepriekšējā gada sākumā tika gaidīts, ka lejupslīde euro zonā būs relatīvi neliela (sk. 5. ielikumu). Uzņēmumu apsekojumi norādīja, ka nodarbinātības gaidas 2008. gada 1. pusgadā joprojām bija nedaudz optimistiskākas par produkcijas izlaides rādītājiem. Iespējams, daži uzņēmumi bija izvēlējušies

50. attēls. Nodarbinātības pieaugums un nodarbinātības gaidas

(gada pārmaiņas; %; procentu starpības; sezonāli izlīdzināti dati)

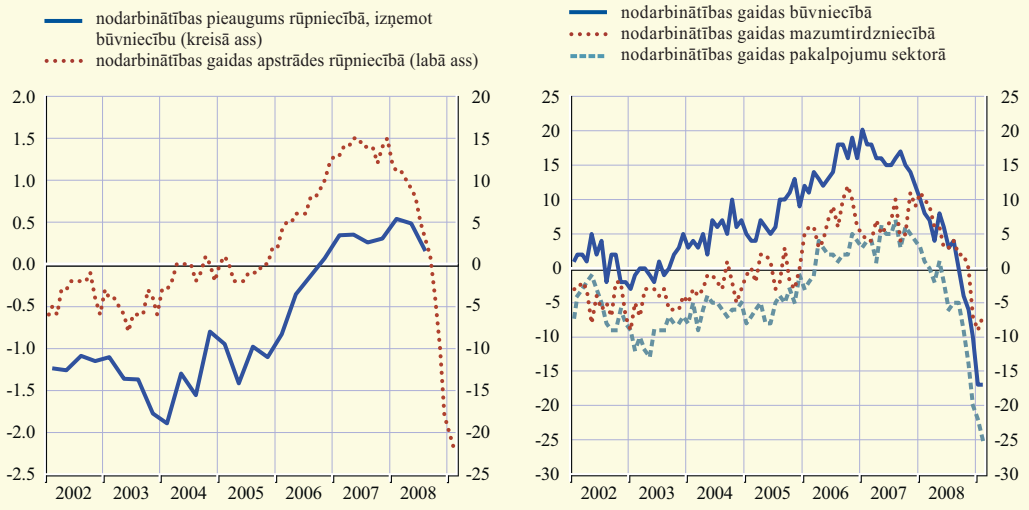

Avoti: *Eurostat* un Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumi.
Piezīme. Procentu starpības ir vidēji izlīdzinātas. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

paturēt strādājošos, samazinot slodzi. Tas, ka šāda darbaspēka saglabāšana ir notikusi, parādās nostrādāto stundu skaita samazinājumā euro zonā un produktivitātes kritumā, ko mēra kā produkcijas izlaidi uz vienu strādājošo (sk. 51. att.). Iespējams, ka citi uzņēmumi pieņēmuši lēmumu sākumā samazināt nodarbināto skaitu, nepieņemot jaunus darbiniekus aizgājušo vai pensionēto darbinieku vietā vai ierobežojot pagaidu strādnieku skaitu. Saskaņā ar darbaspēka apsekojuma statistiku, kas pieejama līdz 2008. gada 3. ceturksnim, pagaidu darbaspēka samazināšanās lielā mērā noteikusi kopējā nodarbinātības līmeņa pieauguma palēnināšanos.

Taču, runājot par nākotni, produkcijas izlaidei 2008. gada nogalē tik strauji sašaurinoties un ekonomiskās aktivitātes rādītājiem liecinot par tās turpmāku pavājināšanos 2009. gada sākumā, uzņēmumi var būt mazāk noskaņoti saglabāt darbiniekus. Apsekojumi liek domāt, ka, lejupslīdei kļūstot krasākai un palielinoties varbūtībai, ka vājas aktivitātes periods ieilgs, uzņēmumi būtiski samazinājuši savus nodarbinātības nodomus. Eiropas Komisijas 2009. gada februāra uzņēmumu apsekojums liecina, ka nodarbinātības nodomi pašlaik ir līdzīgā līmenī kā recesijas laikā 20. gs. 90. gadu sākumā (sk. 50. att.). Tāpēc darbaspēka pieprasījuma perspektīva ievērojami pasliktinājusies.

Gaidāmās darbaspēka pieprasījuma samazināšanās ietekme daļēji atkarīga no darbaspēka piedāvājuma dinamikas. Darbaspēka pieaugums atspoguļo darbspējas vecuma iedzīvotāju skaita pārmaiņas un iedzīvotāju vēlmi piedalīties darba tirgū. 2008. gada 3. ceturksnī darbaspēka piedāvājuma pieaugums saglabājās relatīvi noturīgs. Darbspējīgo iedzīvotāju skaits stabili pieauga, un līdzdalības līmenis uzlabojās.

Kopumā darbaspēka pieprasījuma samazināšanās apvienojumā ar potenciālā darbaspēka piedāvājuma relatīvi noturīgu pieaugumu liecina, ka apstākļi darba tirgū kļuvuši mazāk saspringti. Bezdarbs euro zonā kopš 2008. gada sākuma ir pieaudzis, 2009. gada janvārī sasniedzot 8.2% (par 1 procentu punktu vairāk nekā 2008. gada janvārī; sk. 52. att.). Arī Eiropas Komisijas oktobra uzņēmumu apsekojums

51. attēls. Darba ražīgums

(gada pārmaiņas; %)

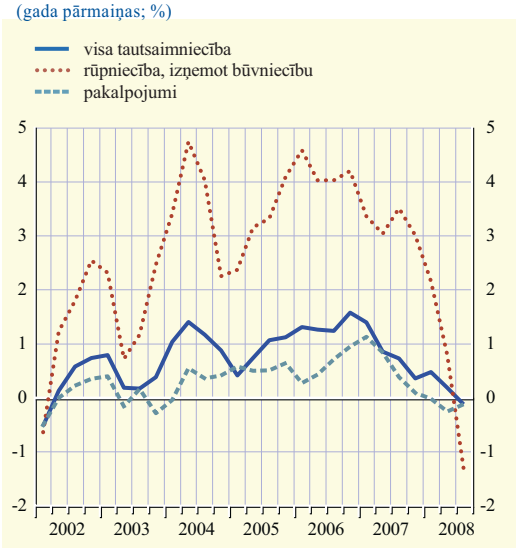

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

52. attēls. Bezdarbs

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti)

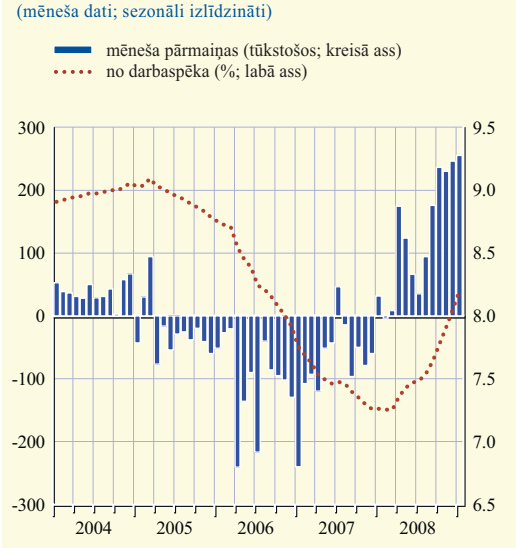

Avots: *Eurostat*.
Piezīme. Dati par euro zonu, t.sk. Slovākiju.

liecināja, ka to uzņēmumu īpatsvars, kuri norādījuši, ka darbaspēka trūkums ir bijis faktors, kas ierobežojis ražošanu, sarucis. Gaidāms, ka, uzņēmumu darbaspēka vajadzībām samazinoties, spiediens darba tirgū nākamajos ceturkšņos turpinās atslābt.

4.3. EKONOMISKĀS AKTIVITĀTES PERSPEKTĪVAS

Spriedzei finanšu sektorā atjaunojoties un ietekmējot reālo tautsaimniecību, euro zonas aktivitāte 2008. gada beigās ievērojami samazinājās. Ārējais pieprasījums ir sarucis, jo izaugsme attīstītajās valstīs palēninājusies un attīstības valstis arvien vairāk ietekmējis satricinājums. Sarūkot pelnītspējai, izzūdot jaudu spiedienam un stingrākiem aizdevumu standartiem padarot līdzekļus grūtāk pieejamus, sarukuši arī uzņēmumu ieguldījumi un atlikti paplašināšanās plāni. Šajos apstākļos arī krājumu samazināšana vairākos sektoros veicina produkcijas izlaides sašaurināšanos. Arī mājokļos veikto ieguldījumu apjoms sarucis, jo mājokļu tirgus aktivitāte vairākās euro zonas valstīs atslābusi, gaidām par zemākām cenām nākotnē pašlaik atturot no darījumu veikšanas. Produkcijas izlaides krituma rezultātā uzņēmumos būtiski mazinājies jaudu spiediens, un šķiet, ka sasprindzinājums darba tirgū sācis atslābt. Bezdarba līmenis pieaudzis, un apsekojumu rezultāti liecina, ka nodarbinātības gaidas kļuvušas mērenākas. Visbeidzot, finanšu līdzekļu vērtības krituma, stingrāku kreditēšanas nosacījumu un darba tirgus perspektīvu pasliktināšanās apstākļos gaidāms, ka mājsaimniecību tēriņi arī turpmāk būs mēreni, lai gan preču cenu kritums vairos reālos ienākumus.

Pēc būtiskas IKP samazināšanās 2008. gada beigās gaidāms, ka ekonomiskās aktivitātes pazemināšanās euro zonā nākamajos ceturkšņos turpināsies, jo strukturālā nesabalansētība dažās valstīs un spriedze finanšu tirgos joprojām ietekmē pasaules un iekšzemes tautsaimniecību. Tomēr gaidāms, ka 2010. gadā tautsaimniecība pamazām atveseļosies, atspoguļojot uzsāktos būtiskos makroekonomiskos stimulējošos pasākumus, kā arī plašās politikas iniciatīvas, kas ieviestas, lai atjaunotu finanšu sistēmas funkcionēšanu gan euro zonā, gan ārpus tās.

ECB speciālistu 2009. gada marta makroekonomiskās iespēju aplēses paredz, ka reālā IKP gada vidējais kāpums 2009. gadā būs no –3.2% līdz –2.2% un 2010. gadā – no –0.7% līdz 0.7% (sk. 6. ielikumu). Gan 2009., gan 2010. gadā IKP kāpuma temps sakarā ar negatīvu pārnesto ietekmi no iepriekšējā gada būtiski samazināsies. Tautsaimniecības perspektīva joprojām ir nenoteikta. Riski, kas apdraud tautsaimniecības perspektīvu, tagad šķiet vairāk izlīdzināti. No vienas puses, iespējama spēcīgāka pozitīvā ietekme, nekā tiek gaidīts, t.sk. uz konfidenci, atspoguļojot uzsāktos apjomīgo makroekonomiskos stimulējošos pasākumus un citas īstenotās politikas iniciatīvas. No otras puses, bažas galvenokārt saistītas ar iespēju, ka finanšu tirgu satricinājums būtiskāk ietekmēs reālo tautsaimniecību, kā arī ar protekcionisma spiediena rašanos un pastiprināšanos un iespējamām nelabvēlīgām norisēm pasaules tautsaimniecībā sakarā ar haotiskām globālās nesabalansētības korekcijām.

6. ielikums

ECB SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2009. gada 23. februārim, ECB speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomiskās attīstības iespēju aplēses.[1] Paredzams, ka reālā IKP gada vidējais kāpums 2009. gadā būs negatīvs (no –3.2% līdz –2.2%), iekams tas paaugstināsies 2010. gadā (no –0.7% līdz 0.7%), atspoguļojot pasliktinātu pasaules tautsaimniecības izaugsmes un iekšzemes pieprasījuma perspektīvu. Gaidāms, ka inflāciju mazinās preču cenu sarukums un ekonomiskās aktivitātes kritums. Paredzams, ka 2009. gadā kopējā SPCI vidējais pieauguma temps būs no 0.1% līdz 0.7% un 2010. gadā – no 0.6% līdz 1.4%.

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem, preču cenām un fiskālo politiku

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un gan enerģijas, gan neenerģijas preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2009. gada 13. februārī.[2] Pieņēmumi par īstermiņa procentu likmēm ir tīri tehniska rakstura. Īstermiņa procentu likmes nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgoto nākotnes līgumu procentu likmēm. Saskaņā ar šo metodi īstermiņa procentu likmju kopējais vidējais rādītājs 2009. gadā būs 1.8% un 2010. gadā – 2.1%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka 2009. gadā vidējais līmenis būs 4.2% un 2010. gadā – 4.6%. Pamataplēsē ņemti vērā pašreizējie stingrie finansēšanas nosacījumi, bet arī ietverts pieņēmums, ka banku aizdevumu procentu likmju starpības ar minētajām procentu likmēm iespēju aplēšu periodā nedaudz samazināsies. Līdzīgi tiek pieņemts, ka pašlaik stingrie kreditēšanas nosacījumi iespēju aplēšu periodā pakāpeniski tiks atviegloti. Runājot par preču cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgoto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas termiņā, pieņemts, ka gada vidējās naftas cenas 2009. gadā būs 49.3 ASV dolāri par barelu un 2010. gadā – 57.4 ASV dolāri par barelu. Pieņemts, ka pārtikas preču cenas ASV dolāros pasaulē 2009. gadā samazināsies par 11.8% un 2010. gadā paaugstināsies par 4.9%. Prognozēts, ka citu preču (t.i., neenerģijas un nepārtikas preču) cenas ASV dolāros 2009. gadā būtiski (par 29.8%) samazināsies un 2010. gadā palielināsies par 6.0%.

Izdarīts tehniskais pieņēmums, ka iespēju aplēšu periodā divpusējie valūtas kursi nemainās salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kas dominēja divu nedēļu laikā līdz pēdējam datu aktualizēšanas termiņam. Tas nozīmē, ka euro kurss attiecībā pret ASV dolāru 2009. un 2010. gadā būs 1.29 un ka efektīvais euro kurss 2009. gadā būs vidēji par 2.4% zemāks nekā 2008. gada vidējais rādītājs un 2010. gadā – vidēji par 0.1% zemāks nekā 2009. gada vidējais rādītājs.

Pieņēmumi par fiskālo politiku pamatoti uz atsevišķu euro zonas valstu budžeta plāniem, kas bija pieejami 2009. gada 13. februārī. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši

1 ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses papildina Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses, ko divas reizes gadā kopīgi sagatavo ECB un euro zonas nacionālo centrālo banku eksperti. Izmantotās metodes atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēsēs izmantotajām metodēm, kas aprakstītas dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* ("Eurosistēmas speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu sagatavošanas rokasgrāmata"; ECB, 2001. gada jūnijs), kurš pieejams ECB interneta lapā. Lai atspoguļotu ar iespēju aplēsēm saistīto nenoteiktību, katra mainīgā lieluma atainošanai izmanto diapazonus. Katra mainīgā lieluma un katra perioda robežas atbilst uz modeli balstītam 75% varbūtības intervālam. Izmantotā metode izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing ECB staff projection ranges* ("Jauna ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2008. gada septembris), kas arī pieejams ECB interneta lapā.

2 Naftas un pārtikas cenu pieņēmumi balstīti uz biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām līdz 2010. gada beigām. Tiek pieņemts, ka pārējo preču cenas līdz 2009. gada beigām atbildīs biržā tirgoto nākotnes līgumu cenām un pēc tam attīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

valstu parlamenti vai kurus valdības jau detalizēti izstrādājušas un kurus varētu apstiprināt likumdošanas procesā. Iespēju aplēsēs īpaši ņemts vērā stimulējošu fiskālo pasākumu kopums, kas apstiprināts vairākās valstīs.

Pieņēmumi attiecībā uz starptautisko vidi

Pasaules tautsaimniecības perspektīva 2008. gada pēdējā ceturksnī ievērojami pasliktinājās, paplašinoties negatīvo reakciju ķēdei starp finanšu krīzi un reālo ekonomisko aktivitāti attīstītajās valstīs un tās ietekmei arvien spēcīgāk izpaužoties attīstības valstīs, īpaši saistībā ar globālās tirdzniecības sabrukumu. Paredzams, ka pasaules tautsaimniecība piedzīvos smagāko un sinhronāko lejupslīdi daudzu gadu desmitu laikā. Tiek lēsts, ka pasaules reālā IKP gada vidējais pieaugums ārpus euro zonas saruks no 3.6% 2008. gadā līdz 0.2% 2009. gadā un 2010. gadā atkal mēreni pieaugs (līdz 2.5%), izpaužoties visā pasaulē veikto plašo politikas pasākumu rezultātiem. Gaidāms, ka globālās aktivitātes lejupslīde īpaši ietekmēs euro zonas galvenos tirdzniecības partnerus. Tādējādi 2009. gadā euro zonas eksporta tirgos paredzams negatīvs pieaugums (–5.3% salīdzinājumā ar 4.1% pieaugumu 2008. gadā), pēc tam atkal atjaunojoties 2010. gadā (1.9%).

Reālā IKP pieauguma iespēju aplēses

Kopš 2008. gada 2. ceturkšņa reālā IKP pieaugums euro zonā bijis negatīvs. Gada pēdējā ceturksnī IKP salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni pazeminājās par 1.5%. Kā liecina jaunākie īstermiņa ekonomiskie rādītāji un apsekojumi, 2009. gadā gaidāma turpmāka IKP pazemināšanās, tomēr mazākā mērā nekā 2008. gada beigās. Šis kritums atspoguļo eksporta apjoma sarukumu vienlaikus ar iekšzemes pieprasījuma samazināšanos. Vājā aktivitāte pasaulē un augstais nenoteiktības līmenis īpaši ietekmē ieguldījumu perspektīvu. Paredzams, ka īpaši samazināsies ieguldījumu mājoklī apjoms, papildus atspoguļojot mājokļu tirgus korekcijas vairākās euro zonas valstīs. Tiek lēsts, ka privāto patēriņu mazinās darba tirgus situācijas pasliktināšanās un zemā konfidence. Gaidāms, ka nesenās negatīvās norises, piemēram, pasaules tirdzniecības pavājināšanos, konfidences kritumu un stingrākus finansēšanas nosacījumus, iespēju aplēšu periodā tikai pakāpeniski nomainīs labvēlīgāka attīstība. Taču 2010. gadā paredzama atveseļošanās, kas atspoguļos plašo makroekonomisko stimulu pozitīvo ietekmi euro zonā un pārējās pasaules valstīs un pasākumus, kas veikti, lai veicinātu finanšu sistēmas funkcionēšanu. Tiek lēsts, ka šo atveseļošanos noteiks eksports, gaidāmā finanšu tirgu normalizēšanās un mājokļu tirgu stabilizēšanās. Paredzams, ka kopumā reālais IKP pēc 0.8% kāpuma 2008. gadā 2009. gadā saruks

A tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %)[1),2)]

	2008	2009	2010
SPCI	3.3	0.1 – 0.7	0.6 – 1.4
Reālais IKP	0.8	–3.2 – –2.2	–0.7 – 0.7
Privātais patēriņš	0.5	–1.2 – –0.2	–0.4 – 1.0
Valdības patēriņš	2.1	1.3 – 2.1	1.1 – 1.9
Kopējā pamatkapitāla veidošana	0.3	–8.6 – –5.8	–4.3 – –0.3
Eksports (preces un pakalpojumi)	1.8	–9.7 – –6.9	–0.9 – 1.9
Imports (preces un pakalpojumi)	1.8	–8.0 – –5.0	–1.6 – –2.6

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Eksporta un importa iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.
2) IKP dati attiecas uz visām 16 euro zonas valstīm. Ar 2009. gadu iespēju aplēšu SPCI diapazonos Slovākija ietverta kā euro zonas dalībniece. 2009. gada vidējās procentuālās pārmaiņas aprēķinātas, iekļaujot Slovākiju euro zonā jau 2008. gadā.

(kritums robežās no –2.2% līdz –3.2%), bet pēc tam 2010. gadā gaidāmās pārmaiņas ir no –0.7% līdz +0.7%.

Cenu un izmaksu iespēju aplēses

Gaidāms, ka preču cenu krituma un agrāko preču pārmaiņu izraisīto bāzes efektu dēļ, kā arī arvien vairāk atspoguļojot tautsaimniecības perspektīvas pasliktināšanos, SPCI gada vidējā inflācija 2009. gadā samazināsies līdz 0.1–0.7% (2008. gadā – 3.3%). Paredzams, ka 2010. gadā inflācija būs 0.6–1.4%. Gaidāms, ka sliktā euro zonas tautsaimniecības perspektīva visā iespēju aplēšu periodā ierobežos iekšzemes cenu spiedienu. Gaidāms, ka īpaši atlīdzība vienam nodarbinātajam, kas 2008. gadā spēcīgi pieauga, būtiski samazināsies un, darba tirgus situācijai pasliktinoties un inflācijai pazeminoties, darba samaksas kāpums būs mazāks gan valsts, gan privātajā sektorā. Paredzams, ka peļņas maržu samazinājums turpinās pazemināt inflāciju. Visbeidzot, gaidāms, ka zemā inflācija pasaulē palīdzēs ierobežot importa cenas.

Salīdzinājums ar 2008. gada decembra iespēju aplēsēm

Salīdzinājumā ar 2008. gada decembra "Mēneša Biļetenā" publicētajām Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2009. un 2010. gadā paredzamie reālā IKP pieauguma diapazoni būtiski pazemināti, atspoguļojot zemāku aktivitāti visā pasaulē, aktīvu cenu kritumu un konfidences pavājināšanos.

2009. un 2010. gadā paredzamie kopējā SPCI gada pieauguma tempa diapazoni tagad ir ievērojami zemāki par 2008. gada decembrī paredzētajiem diapazoniem, galvenokārt atspoguļojot enerģijas un pārtikas preču cenu pārskatīšanu un pazemināšanu, bet arī zemākas aktivitātes ietekmi uz darba samaksu un cenām.

B tabula. Salīdzinājums ar 2008. gada septembra iespēju aplēsēm

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2008	2009	2010
Reālais IKP – 2008. gada decembris	0.8 – 1.2	–1.0 – 0.0	0.5 – 1.5
Reālais IKP – 2009. gada marts	0.8	–3.2 – –2.2	–0.7 – 0.7
SPCI – 2008. gada decembris	3.2 – 3.4	1.1 – 1.7	1.5 – 2.1
SPCI – 2009. gada marts	3.3	0.1 – 0.7	0.6 – 1.4

5. FISKĀLĀS NORISES

Valsts finanšu perspektīvas euro zonā liecina par krasu pasliktināšanos. Galvenie noteicošie faktori ir makroekonomiskās vides pasliktināšanās, ieņēmumu deficīts un stimulējošie fiskālie pasākumi, kurus vairākums euro zonas valstu īstenoja, reaģējot uz būtisko ekonomisko lejupslīdi. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada janvāra pagaidu prognozi paredzams, ka euro zonas valdības budžeta deficīts palielināsies no 1.7% no IKP 2008. gadā līdz 4.0% no IKP 2009. gadā un līdz 4.4% no IKP 2010. gadā. Līdz 2010. gadam valdības budžeta deficīts 10 valstīs no 16 euro zonas dalībvalstīm, iespējams, pārsniegs atsauces vērtību 3% no IKP. Fiskālās perspektīvas riski ir lejupvērsti neskaidras makroekonomiskās vides un finanšu krīzes un stimulējošo pasākumu fiskālās ietekmes dēļ. Lai saglabātu uzticēšanos valsts finanšu stabilitātei, būtiski, lai visas iesaistītās puses pilnībā piemērotu Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumus un izpildītu apņemšanos pēc iespējas ātrāk atgriezties pie stabilas fiskālās pozīcijas.

2008. GADA FISKĀLĀS NORISES

Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada janvāra pagaidu prognozi valdības vidējā budžeta bilance euro zonā pasliktinājās no –0.6% no IKP 2007. gadā līdz –1.7% no IKP 2008. gadā (sk. 9. tabulu). Ekonomiskās aktivitātes kritums, lielāki sākotnējie izdevumi un mazāki ieņēmumi (arī stimulējošo fiskālo pasākumu ietekmē) noteica budžeta deficīta kāpumu. Lai gan *Eurostat* vēl jāpabeidz valdības intervenču, kuru mērķis ir finanšu institūciju stabilizēšana, statistiskās klasifikācijas izstrāde, pašlaik tiek lēsts, ka to ietekme uz budžeta bilanci bijusi nenozīmīga. Vairākums intervenču tika veiktas kā finanšu darījumi (kas parasti ietekmē valdības parādu, bet ne budžeta deficītu) vai noteiktas kā iespējamās saistības valsts garantiju veidā.

Salīdzinot 2008. gada budžeta deficītu ar 2007. gada beigās un 2008. gada sākumā iesniegtajās aktualizētajās stabilitātes programmās noteiktajiem mērķiem, euro zonas valdības vidējā budžeta bilance saruka par 0.8 procentu punktiem no IKP. Ar ekonomiskās attīstības cikla negatīvo ietekmi un vienreizējiem un citiem pagaidu pasākumiem koriģētās budžeta bilances pasliktināšanās bija nenozīmīgāka. Euro zonas strukturālā budžeta bilance (tabulā nav parādīta) saruka par 0.8 procentu punktiem (līdz –2.3% no IKP 2008. gadā).

Lai gan valdības budžeta bilance gandrīz visās euro zonas valstīs 2008. gadā pasliktinājās, to fiskālās pozīcijas pasliktināšanās līmenis bija atšķirīgs. Īrijas, Grieķijas, Spānijas, Francijas un Maltas valdības budžeta deficīts 2008. gadā pārsniedza atsauces vērtību 3% no IKP, lai gan 2007. gadā tikai Grieķijas budžeta deficīts pārsniedza šo rādītāju.[1] Eiropas Komisija 2009. gada februārī šajās valstīs (izņemot Maltu, jo tās budžeta deficīta pārpalikums tiek vērtēts kā mazs un īslaicīgs) uzsāka pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanas pirmo posmu. Tikai četras euro zonas valstis (Kipra, Luksemburga, Nīderlande un Somija) 2008. gadā sasniedza attiecīgo vidēja termiņa budžeta mērķi, savukārt Spānija un Slovēnija no tā novirzījās.

Euro zonas vidējais valdības bruto parāda rādītājs palielinājās no 66.1% no IKP 2007. gadā līdz 68.7% no IKP 2008. gadā. Parāda rādītājs īpaši palielinājās valstīs, kurās strauji pavājinājās ekonomiskā aktivitāte vai kurās kapitāla ieplūžu veidā tika veiktas nozīmīgas finanšu sektora intervences. 2008. gadā septiņās euro zonas valstīs parāda attiecība pret IKP pārsniedza 60% no IKP (līdzīga situācija bija arī 2007. gadā).

1 Grieķijas 2007. gada budžeta deficītam tika veikta augšupvērsta korekcija no 2.8% no IKP *Eurostat* 2008. gada pavasara paziņojumā līdz 3.5% no IKP 2008. gada rudens paziņojumā. Šo korekciju noteica ES dāvinājumu pareiza reģistrācija un uzlabota papildu budžeta līdzekļu, vietējo valdību un sociālās nodrošināšanas fondu atspoguļošana.

9. tabula. Valdības budžeta bilance un bruto parāds euro zonas valstīs

	Bilance				Parāds			
% no IKP	2007	2008	2009	2010	2007	2008	2009	2010
Beļģija	–0.3	–0.9	–3.0	–4.3	83.9	88.3	91.2	94.0
Vācija	–0.2	–0.1	–2.9	–4.2	65.1	65.6	69.6	72.3
Īrija	0.2	–6.3	–11.0	–13.0	24.8	40.8	54.8	68.2
Grieķija	–3.5	–3.4	–3.7	–4.2	94.8	94.0	96.2	98.4
Spānija	2.2	–3.4	–6.2	–5.7	36.2	39.8	46.9	53.0
Francija	–2.7	–3.2	–5.4	–5.0	63.9	67.1	72.4	76.0
Itālija	–1.6	–2.8	–3.8	–3.7	104.1	105.7	109.3	110.3
Kipra	3.4	1.0	–0.6	–1.0	59.4	48.1	46.7	45.7
Luksemburga	3.2	3.0	0.4	–1.4	7.0	14.4	15.0	15.1
Malta	–1.8	–3.5	–2.6	–2.5	61.9	63.3	64.0	64.2
Nīderlande	0.3	1.1	–1.4	–2.7	45.7	57.3	53.2	55.2
Austrija	–0.4	–0.6	–3.0	–3.6	59.5	59.4	62.3	64.7
Portugāle	–2.6	–2.2	–4.6	–4.4	63.6	64.6	68.2	71.7
Slovēnija	0.5	–0.9	–3.2	–2.8	23.4	22.1	24.8	25.8
Slovākija	–1.9	–2.2	–2.8	–3.6	29.4	28.6	30.0	31.9
Somija	5.3	4.5	2.0	0.5	35.1	32.8	34.5	36.1
Euro zona	–0.6	–1.7	–4.0	–4.4	66.1	68.7	72.7	75.8

Avots: Eiropas Komisijas 2009. gada janvāra pagaidu prognoze.

2009. GADA VALSTS FINANŠU PERSPEKTĪVAS

Prognozēts, ka fiskālā situācija 2009. gadā turpinās pasliktināties. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2009. gada janvāra pagaidu prognozi paredzams, ka euro zonas valdības budžeta deficīts strauji palielināsies no 1.7% 2008. gadā līdz 4.0% 2009. gadā, sasniedzot 4.4% 2010. gadā. Būtiskā fiskālo perspektīvu pasliktināšanās atspoguļo ekonomiskās aktivitātes kritumu, turpmāko ieņēmumu deficītu, stimulējošo fiskālo pasākumu pakešu un citu izvēles pasākumu īstenošanu daudzās euro zonas valstīs. Izvērtējot fiskālās situācijas pasliktināšanās priekšnoteikumus, jāņem vērā lielās neskaidrības cikliski koriģētās budžeta bilances aprēķināšanā. Saskaņā ar Komisijas prognozi aptuveni divas trešdaļas fiskālā impulsa (2.7% no IKP) 2009. un 2010. gadā varētu skaidrot ar automātisko stabilizatoru darbību un vienu trešdaļu – ar izvēles politikas pasākumiem un neplānotu papildu ieņēmumu kritumu.

Fiskālās situācijas pasliktināšanās euro zonas valstīs ir plaši izplatīta. Saskaņā ar Komisijas prognozi paredzēts, ka Īrija, Grieķija, Spānija un Francija, kā arī Itālija, Portugāle un Slovēnija šogad pārsniegs atsauces vērtību 3% no IKP un (izņemot Slovēniju) saglabās šo pārsniegumu arī 2010. gadā, savukārt gaidāms, ka Beļģija, Vācija, Austrija un Slovākija šīm valstīm pievienosies 2010. gadā (sk. 9. tabulu). Tas nozīmē, ka līdz 2010. gadam valdības budžeta deficīts 10 valstīs no 16 euro zonas dalībvalstīm, iespējams, pārsniegs atsauces vērtību.

Prognozēts, ka euro zonas vidējā valdības parāda attiecība pret IKP palielināsies no 68.7% 2008. gadā līdz 75.8% 2010. gadā. Komisijas prognozē nav ņemti vērā visi finanšu glābšanas pasākumi. Parāda rādītāja kāpums varētu būt vēl lielāks, kad tiks pabeigta glābšanas operāciju statistiskās klasifikācijas izstrāde.

Ne visas euro zonas valstis jau iesniegušas stabilitātes programmu grozījumus, un daudzos gadījumos tie jau novecojuši. Lai gan pieejamie grozījumi parasti ir nedaudz optimistiskāki nekā Komisijas budžeta deficīta un parāda prognozes, arī tajos paredzēta līdzīga valsts finanšu straujas pasliktināšanās tendence.

PASĀKUMI, REAĢĒJOT UZ FINANŠU UN EKONOMISKO KRĪZI

Reaģējot uz finanšu krīzi, valdības apņēmušās novirzīt aptuveni 3.5% no euro zonas IKP uz kapitāla ieplūdēm un pārējos parādu palielinošos atbalsta pasākumus uz finanšu sektoru (mazāk nekā puse no tiem jau izmantota līdz šim). Turklāt finanšu institūciju izziņotā maksimālā robeža banku obligāciju garantijām vai finanšu iestāžu savstarpējiem aizdevumiem ir aptuveni 20% no IKP (aptuveni 8% no tiem jau izmantoti).

Reaģējot uz ekonomisko lejupslīdi, Eiropadome 2008. gada 11. un 12. decembra sanāksmē apstiprināja Eiropas tautsaimniecības atveseļošanās plānu. Saskaņā ar to dalībvalstis tiek aicinātas novirzīt 170 mljrd. euro (1.2% no IKP) uz kopējo ES fiskālo stimulu (200 mljrd. euro; 1.5% no IKP), savukārt pārējais finansējums plānots no ES budžeta un Eiropas Investīciju bankas. Paredzēts, ka šis koordinētais dalībvalstu atbalsts veicinātu tautsaimniecības atveseļošanos, nostiprinot kopējo pieprasījumu un sekmējot Lisabonas stratēģijā paredzēto strukturālo reformu īstenošanu. Vienlaikus Eiropadome apstiprināja apņemšanos īstenot pārskatīto Stabilitātes un izaugsmes paktu un nodrošināt stabilas valsts finanses. Dalībvalstis tika aicinātas pēc iespējas ātrāk atgriezties pie vidēja termiņa budžeta mērķu īstenošanas.

Daudzas euro zonas valstis tiešām veikušas fiskālos pasākumus, lai stimulētu tautsaimniecību. Vācijas valdība 2008. gada rudenī apstiprināja pasākumu kopumu (galvenokārt budžeta ieņēmumu pusē), kas sasniegs 1.3% no IKP 2009. un 2010. gadā. 2009. gada sākumā valdība izziņoja otro stimulu paketi, kurā šajos divos gados ietverti papildu pasākumi (aptuveni 2% no IKP). Francijā 2008. gada beigās tika izziņoti pasākumi 2009.–2011. gadam (aptuveni 1.5% no IKP), paredzot valsts ieguldījumu palielināšanu un atbalsta sniegšanu mazajiem uzņēmumiem un īpašām nozarēm. Februārī Francijas valdība izziņoja aptuveni 0.4% no IKP papildu stimulējošo pasākumu īstenošanai, t.sk. pasākumus automobiļu nozares atbalstam. Itālijas valdība 2008. gadā īstenoja plašus pasākumus, galvenokārt koncentrējoties uz izdevumiem (2009. un 2010. gadā tie sasniegs 0.5 procentu punktus no IKP). Plānots, ka šo pasākumu ietekmi uz neto aizņēmumiem galvenokārt atsvērs kompensējošie pasākumi. Spānijā vairāki ieņēmumu pasākumi tautsaimniecības stimulēšanai tika veikti jau 2008. gada 1. pusgadā, savukārt novembrī tika izziņoti papildu valsts ieguldījumu plāni, aptverot vairāk nekā 3% no IKP 2008.–2010. gadā. Arī vairākums citu euro zonas valstu īstenoja vērienīgus stimulējošos fiskālos pasākumus.

Pāragri pilnībā izvērtēt stimulējošo fiskālo pasākumu plānus, kurus dalībvalstis apspriež arī, veicot gada budžeta politikas daudzpusējo uzraudzību Eiropas Savienībā. Tomēr pašreizējie liela mēroga stimulējošie pasākumi rada dažus riskus. Lai šie pasākumi būtu efektīvi, tiem jābūt savlaicīgiem, vērstiem uz konkrētu mērķi un īslaicīgiem. Valstu stimulējošo pasākumu pakešu efektivitāte atkarīga arī no to struktūras (sk. 7. ielikumu). Ne visi pasākumi nepārprotami saistīti ar pašreizējo ekonomisko problēmu cēloņiem vai ātri īstenojami. Daži no tiem var vairāk atspoguļot politiskos kompromisus nekā ekonomiskos apsvērumus. Valdības intervences rada arī risku, ka tiktu negatīvi ietekmēta tautsaimniecības dalībnieku rīcība un mazināta resursu sadales efektivitāte.

Lai gan dažu stimulējošo pasākumu īstenošana tiek izbeigta automātiski, daudzu citu pretējais efekts netiek nodrošināts, un to izdarīt var izrādīties ļoti grūti. Budžeta deficīta un parāda palielināšanās rada risku, ka mazināsies uzticēšanās fiskālajai stabilitātei, tāpēc mājsaimniecības un uzņēmumi, gaidot turpmāku nodokļu likmju palielināšanu, var samazināt patēriņu un ieguldījumus.

Valdības obligāciju peļņas likmju starpību ar Vācijas valdības obligācijām krasais pieaugums ir brīdinājuma zīme, ka finanšu tirgos tiek rūpīgi novērotas iespējamo fiskālo risku attīstības tendences (sk. 3. ielikuma "Kā valdību īstenotie banku glābšanas pasākumi ietekmēja ieguldītāju kredītriska

uztveri?" B att.). 2009. gada janvārī un februārī kredītreitingu aģentūras samazināja Īrijas, Grieķijas, Spānijas un Portugāles ilgtermiņa kredītreitingu vai reitinga perspektīvu.

7. ielikums

DAŽĀDU TAUTSAIMNIECĪBAS STIMULĒŠANAS FISKĀLO PASĀKUMU EFEKTIVITĀTE

Diskusijā par fiskālās politikas reakciju uz ekonomisko lejupslīdi pēdējā laikā aktuāli kļuvuši jautājumi par stimulējošo fiskālo pasākumu efektivitāti un stimulējošo fiskālo pasākumu pakešu atbilstošo struktūru kopējā pieprasījuma palielināšanai un tautsaimniecības stabilizēšanai. Šajā ielikumā aplūkoti vairāki vispārēji literatūrā rasti secinājumi.

Pirms izvēles fiskālo pasākumu īstenošanas, lai stimulētu tautsaimniecību, vispirms jāuzdod jautājumi par šādu pasākumu nepieciešamību un pietiekamu budžeta elastību. Papildus citiem faktoriem nepieciešamība jāizvērtē arī saistībā ar izveidoto pretciklisko fiskālo reakciju, ko rada nodokļu un izdevumu sistēmas, t.i., automātisko stabilizatoru darbību. Euro zonā tie ir samērā lieli (tiek lēsts, ka 0.49 salīdzinājumā ar 0.34 ASV[1]), un ekonomiskās lejupslīdes apstākļos tie nodrošina pirmo aizsardzību. Pietiekama budžeta elastība galvenokārt atkarīga no pašreizējiem tautsaimniecības fiskālajiem nosacījumiem (valdības budžeta pozīcija attiecībā pret vidēja termiņa mērķi, valdības parāda līmenis, iespējamo saistību apmērs un citi ilgtermiņa riski, piemēram, ar iedzīvotāju novecošanu saistītās izmaksas). Valstīm ar stabilu fiskālo pozīciju un ilgtspējīgām valsts finansēm būtu vislielākās iespējas īstenot kompensējošos pasākumus (ja rastos tāda nepieciešamība). ES dalībvalstu gadījumā jānodrošina arī atbilstība stabilu fiskālo politiku struktūrai, kas izveidota saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un Stabilitātes un izaugsmes paktu.

Panākta vienprātība par to, ka, lai izvēles fiskālie pasākumi tautsaimniecības stimulēšanai būtu efektīvi, tiem jābūt savlaicīgiem, vērstiem uz konkrētu mērķi un īslaicīgiem. Pieredze rāda, ka šie nosacījumi bieži netiek izpildīti.[2] Pat izvēles stimulējošo pasākumu pakešu īstenošanas gadījumā jautājumi par to optimālo struktūru paliek diskusijām atklāti. Neraugoties uz ļoti atšķirīgajiem rezultātiem empīriskajā literatūrā un grūtībām salīdzināt dažādus modeļus un tajos pastāvošos pieņēmumus dažādās valstīs un dažādus fiskālo pasākumu veidus, var izdarīt dažus vispārējus secinājumus.

Pirmkārt, valdības izdevumu palielināšana īstermiņā, iespējams, varētu efektīvāk veicināt tautsaimniecību nekā nodokļu likmju pazemināšana, lai gan šķiet, ka nodokļu likmju pazemināšana būtu efektīvāka ilgākā laikā.

Vairākumā empīrisko pētījumu norādīts, ka izdevumu reizinātāji attiecībā uz produkcijas izlaidi ir lielāki nekā nodokļu reizinātāji īstermiņā.[3] Šis secinājums atbilst uzskatam, ka daļu pieaugošo rīcībā esošo ienākumu, kurus nosaka nodokļu likmju pazemināšana, iespējams, visdrīzāk uzkrās (ja vien nodokļu likmju pazemināšana netiek vērsta uz patērētājiem, kuriem ir kredīti), savukārt valdības preču un pakalpojumu pirkumi tieši ietekmē kopējo pieprasījumu un produkcijas izlaidi.

1 Sk. *S. Deroose*, *M. Larch* un *A. Schaechter, Constricted, lame and pro-cyclical? Fiscal policy in the euro area revisited, European Economy, Economic Papers, No. 353,* 2008. Tiek lēsts, ka automātiskie stabilizatori ir budžeta bilances attiecības pret IKP pārmaiņas attiecībā pret relatīvajām IKP pārmaiņām.

2 Sk. arī 2008. gada jūnija "Mēneša Biļetena" ielikumu "Izvēles fiskālā politika, automātiskā stabilizācija un ekonomiskā nenoteiktība".

3 Sk. *R. Hemming*, *M. Kell* un *S. Mahfouz, The effectiveness of fiscal policy in stimulating economic activity – A review of the literature*, 2002, *IMF Working Paper WP/02/2008.*

Nodokļu reizinātāji parasti ar laiku palielinās, bet pierādījumi tam, ka nodokļu likmju pazemināšana ilgākā laikā ir efektīvāka nekā izdevumu palielināšana, ir pretrunīgi, īpaši, ja nodokļu pārmaiņas ir īslaicīgas. Tomēr jaunākā SVF informācija[4], kas gūta, izanalizējot dažādas fiskālās politikas reakcijas uz ekonomisko lejupslīdi, liecina, ka uz ieņēmumiem balstīta politika (t.sk. pagaidu) saistīta ar lielāku turpmāko izaugsmi un pat straujāku tautsaimniecības atveseļošanos (īpaši attīstības valstīs) sakarā ar labvēlīgu piedāvājuma puses ietekmi. Kopumā jaunākie pētījumi[5] sniedz vairāk pierādījumu, ka nodokļu reizinātāji ilgākā laikā var būt lieli (lielāki nekā izdevumu reizinātāji).

Lai gan vairākums empīrisko datu attiecas uz ASV, euro zonas un lielo ES valstu[6] rezultāti apstiprina secinājumu, ka valdības izdevumu pasākumi, iespējams, būtu efektīvāki nekā nodokļu pasākumi īsākā laikā, bet vidējā un ilgākā laikā to efektivitāte samazinās. Vairākos pētījumos[7] norādīts uz augošās produkcijas izlaides reakciju uz nepārtrauktu nodokļu likmju pazemināšanu vidējā termiņā euro zonā.

Otrkārt, katrā kategorijā dažādu stimulējošo fiskālo pasākumu efektivitāte ir atšķirīga.

Attiecībā uz valdības izdevumu sastāvdaļām preču un pakalpojumu pirkumi, šķiet, visvairāk īstermiņā ietekmē pieprasījumu, savukārt valdības ieguldījumu ietekme, iespējams, būs lielāka vidējā un ilgākā termiņā. Ja lielāki sociālie pārvedumi tiek vērsti uz mājsaimniecībām, kurām ir kredīti, tiem parasti ir ātra pozitīva ietekme, bet, ja šie pārvedumi ir pastāvīgi, radot traucējumus resursu sadalē un kavējot darbaspēka mobilitāti, tie kaitē ilgtermiņa izaugsmei.[8] Runājot par nodokļu sastāvdaļām, OECD darbs[9] liecina, ka nodokļu pārmaiņu efektivitāte atkarīga no pašreizējās nodokļu struktūras un tautsaimniecības dalībnieku, kuriem ir kredīti, īpatsvara, un dažādās valstīs tā ir ļoti atšķirīga. Vairākumā gadījumu ienākuma nodokļu, īpaši uzņēmumu ienākuma nodokļa, pazemināšana, šķiet, rada spēcīgāko ilgtermiņa ietekmi uz produkcijas izlaidi.

Treškārt, tautsaimniecības reakcija uz dažādiem stimulējošajiem fiskālajiem pasākumiem, iespējams, ir atkarīga no daudziem citiem faktoriem (piemēram, apjoma un atvērtības, kā arī institucionālajiem faktoriem).

SVF simulācijas rāda, ka kopumā produkcijas izlaides reakcija uz fiskālajiem stimuliem ir spēcīgāka lielā valstī, nevis mazā valstī ar atvērtu tautsaimniecību. To var skaidrot ar faktu, ka atvērtāka tautsaimniecība nosaka lielāka papildu patēriņa pieprasījuma (kuru rada fiskālais stimuls) īpatsvaru importā. Atspoguļojot šo apsvērumu fiskālās politikas instrumentu dalījumā, simulācijās norādīts, ka lielākā relatīvā atšķirība produkcijas izlaides reakcijā starp lielu valsti un mazu valsti ar

4 Starptautiskais Valūtas fonds, *World Economic Outlook*, 5. nodaļa, *Fiscal Policy as a Countercyclical Tool*, 2008. gada oktobris.

5 Sk. *C. Romer* un *D. Romer, The macroeconomic effects of tax changes: estimates based on a new measure of fiscal shocks, mimeo, University of California, Berkeley,* 2007; un *G. Coenen*, *P. McAdam* un *R. Straub, Tax reform and labour-market performance in the euro area. A simulation-based analysis using the New Area-Wide Model, ECB Working Paper, No. 747*, 2007.

6 *W. Roeger* un *J. in 't Veld, Some selected simulation experiments with the European Commission's QUEST model, Economic Modelling 21(5)*, 2004, 785.–832. lpp.; *T. Dalsgaard*, *C. André* un *P. Richardson, Standard Shocks in the OECD interlink model, OECD Working Paper, No. 306*, 2001; *A. Al-Eyd* un *R. Barrell, Estimating tax and benefit multipliers in Europe, Economic Modelling 22*, 2005, 759.–776. lpp.; *B. Hunt* un *D. Laxton, Some simulation properties of the major euro area economies in MULTIMOD, IMF Working Paper 03/31,* 2003; un *R. Perotti, Estimating the effects of fiscal policy in OECD countries, ECB Working Paper, No. 168*, 2002.

7 *G. Coenen*, *P. McAdam* un *R. Straub* (2007) euro zonai, kas izmanto simulācijas, un *Perotti* (2002) Vācijai (1961–2000), kas izmanto strukturālo VAR.

8 *M. Obstfeld* un *G. Peri, Regional non-adjustment and fiscal policy, Economic Policy 13(26)*, 1998, 207.–259. lpp.; *C. Checherita*, *C. Nickel* un *P. Rother, The role of fiscal transfers for regional economic convergence in Europe, ECB Working Paper, No. 1029*, 2009.

9 *A. Johansson*, *C. Heady*, *J. Arnold*, *B. Brys* un *L.Vartia, Tax and economic growth, OECD Economics Department Working Paper, No. 620*, 2008.

atvērtu tautsaimniecību vērojama patēriņa nodokļu likmju pazemināšanas un pārvedumu palielināšanas gadījumā.

Arī institucionālajiem faktoriem ir nozīme stimulējošo fiskālo pasākumu plāna izstrādē. Tas, kā nodokļu, piemēram, darba ienākuma nodokļa, likmju pazemināšana ietekmē produkcijas izlaidi, atkarīgs no darba tirgus institūcijām, piemēram, no arodbiedrību aktivitātes un darba samaksas noteikšanas shēmas. Arī citi faktori, piemēram, valsts institūciju gatavība (izdevumus radošo nozaru ministriju efektivitāte attiecībā pret nodokļu ieņēmumu aģentūrām, valdības aģentūru spēja īstenot vērienīgas ieguldījumu programmas utt.) ietekmē izdevumu attiecības pret nodokļu pasākumiem efektivitāti.

Rezumējot jāsecina, ka grūti izveidot nepārprotamu lielumu kopumu, kas raksturotu optimālas fiskālās paketes ietekmi uz tautsaimniecību. Tomēr papildus prasībai, ka stimulējošajiem fiskālajiem pasākumiem jābūt "savlaicīgiem, vērstiem uz konkrētu mērķi un īslaicīgiem", literatūrā norādīts, ka, veidojot stimulējošo fiskālo pasākumu plāna struktūru, jāņem vērā vairāki faktori, īpaši: 1) sākotnējā fiskālā pozīcija un pašreizējās nodokļu un izdevumu struktūras; 2) prognozētais ekonomiskās lejupslīdes ilgums (attiecībā uz kuru šī struktūra tiks piemērota) un attiecīgi iespējamais samērs starp īstermiņa stabilizācijas mērķiem (pieprasījuma pusē) un ilgāka termiņa izaugsmi veicinošiem instrumentiem (piedāvājuma pusē); 3) prognozētais dažādu instrumentu fiskālo reizinātāju apjoms un laiks, kas nepieciešams, lai pasākumi ietekmētu pieprasījumu un produkcijas izlaidi; 4) institucionālās iezīmes, kas veicina pasākumu īstenošanu; un 5) nepieciešamība samazināt tirgus mehānismu nepilnības. Kopumā valstīm būtu jāizstrādā stimulējošo fiskālo pasākumu paketes, lai stabilizētu tautsaimniecību un vienlaikus veidotu stabilu pamatu, kas nepieciešams, lai notiktu atveseļošanās, īpaši uzlabojot valsts finanšu kvalitāti un īstenojot strukturālās reformas.[10]

10 Sk. arī 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" ielikumu "Strukturālā politika krīzes laikā".

FISKĀLĀS POLITIKAS APSVĒRUMI

Pašreizējos apstākļos, ko raksturo liela nenoteiktība par finanšu un ekonomiskās krīzes ietekmi uz makroekonomisko situāciju, fiskālajai politikai būtu jābalstās uz vairākiem pamatprincipiem un apsvērumiem. Pirmkārt un galvenokārt, jāsaglabā ticība valsts finanšu stabilitātei, īpaši laikā, kad mazinājusies uzticēšanās banku sektoram. Šajā sakarā jāsaglabā ES fiskālās politikas galveno principu, kas pamatojas uz normatīvajiem aktiem, integritāte (sk. 8. ielikumu). Ņemot vērā 2008. gada budžeta izpildes rādītājus un neiepriecinošās fiskālās perspektīvas, Eiropas Komisijai jāuzsāk pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru īstenošana vairākās valstīs atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem. Pārējās valstīs turpmāko procedūru īstenošana jāuzsāk tad, ja 2009. gadā tajās skaidri paredzams pārmērīgs budžeta deficīts. Obligāti jānosaka grūti izpildāmi pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņi, un konsolidācijas plāni jābalsta uz drošiem un precīzi noteiktiem strukturālajiem pasākumiem. Pēc iespējas ātrāk jāatgriežas pie stabilas fiskālās pozīcijas ne tikai tāpēc, lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos valsts finanšu stabilitātei, bet arī tāpēc, lai saglabātu uzticēšanos Stabilitātes un izaugsmes paktam un ES fiskālās uzraudzības struktūrai.

Otrkārt, izvērtējot stimulējošos fiskālos plānus, jāņem vērā vairāki apsvērumi. Automātiskie fiskālie stabilizatori euro zonā ir lieli, un tie veicina fiskālās situācijas uzlabošanos tautsaimniecības pavājināšanās apstākļos. Turklāt valdības jau apņēmušās novirzīt ievērojamus līdzekļus banku sistēmas atbalstam. Lai gan, rēķinot budžeta deficītu vai parādu, šī apņemšanās netiek ņemta vērā, tai būs tieša ietekme uz abiem (ja un kad apņemšanās tiks izpildīta). Grūti nodrošināt turpmāko stimulējošo fiskālo pasākumu īstenošanu, jo pašlaik tie varētu kaitēt ekonomiskajai konfidencei.

Treškārt, īstenoto stimulējošo pasākumu efektivitāte būs vislielākā, ja tie ir savlaicīgi, vērsti uz konkrētu mērķi un īslaicīgi. Uzlabošanās gadījumā fiskālajiem stimuliem jābūt pilnībā apvērstiem, tāpēc pasākumiem jābūt īslaicīgiem vai tie jākompensē ar pārliecinošu apņemšanos situācijas uzlabošanai īstenot pastāvīgus korektīvus pasākumus. Valstīm, kuras pašlaik izjūt būtisku finanšu tirgus spiedienu, būtu nopietnāk jāapņemas īstenot fiskālo konsolidāciju un jāņem vērā arī nepieciešamība samazināt pakļaušanos fiskālajiem riskiem.

8. ielikums

TIESISKAIS IETVARS STABILAS EMS FISKĀLĀS POLITIKAS NODROŠINĀŠANAI

Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma un Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumi paredzēti, lai nodrošinātu stabilu fiskālo politiku, kas ir noturīgas tautsaimniecības izaugsmes priekšnosacījums, un atbalstītu Eurosistēmas neatkarīgo monetāro politiku, kuras mērķis ir saglabāt cenu stabilitāti. Tādējādi šie nosacījumi veicina raitu Ekonomikas un monetārās savienības (EMS) funkcionēšanu, kur vienota monetārā politika pastāv vienlaikus ar nacionālajām fiskālajām politikām.[1]

Līguma 101. pants aizliedz Eurosistēmai sniegt konta pārtēriņa iespējas Kopienas iestādēm vai organizācijām, valdībām un citām valsts iestādēm, kā arī veikt šādu iestāžu emitētu parāda instrumentu tiešos pirkumus. Šis noteikums paredzēts, lai sarautu tiešo saikni starp monetāro politiku un fiskālo politiku un īpaši, lai aizliegtu valdības deficītu monetāro finansēšanu, kas pēdējos gadu desmitos dažās valstīs veicinājusi monetāro rādītāju pārmērīgu pieaugumu un inflāciju. Saskaņā ar Protokola par Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtiem 21. pantu Eurosistēma tomēr var darboties kā valsts iestāžu fiskālais aģents. Turklāt minētais aizliegums nav piemērojams valstij piederošām kredītiestādēm, pret kurām banku rezervju nodrošinājuma kontekstā regulējums ir tāds pats kā pret privātām kredītiestādēm.

Līguma 102. pants aizliedz pasākumus (ja vien to pamatā nav uzraudzības apsvērumu), kuri nodrošina Kopienas institūcijām vai struktūrām, valdībām un citām valsts iestādēm privileģētu piekļuvi finanšu institūcijām.

Saskaņā ar Līguma 103. pantu ne Eiropas Savienībai jābūt atbildīgai vai jāuzņemas valdību vai valsts iestāžu saistības, ne kādai dalībvalstij jābūt atbildīgai vai jāuzņemas citas dalībvalsts saistības. Šā t.s. aizlieguma sniegt atbalstu mērķis ir nodrošināt, ka dalībvalstis pašas ir atbildīgas par saviem aizņēmumiem. Tādējādi investoriem tas jāņem vērā, nosakot cenu dažādu euro zonas valstu emitētiem parāda instrumentiem.

Fiskālās politikas pamatnoteikums, kas ietverts Līguma 104. pantā un Stabilitātes un izaugsmes paktā kā sekundārajā tiesību aktā, nosaka, ka dalībvalstīm jācenšas nepieļaut pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Parasti valdības budžeta deficīts, kas pārsniedz 3% no IKP, Līguma un

1 Stabilitātes un izaugsmes paktu pamatā veido: 1) Padomes Regula Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomiskās politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu (ar grozījumiem, kurus ieviesa Padomes Regula Nr. 1055/2005), un 2) Padomes Regula Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras precizēšanu un ieviešanas paātrināšanu (ar grozījumiem, kurus ieviesa Padomes Regula Nr. 1056/2005).

Stabilitātes un izaugsmes pakta izpratnē tiek uzskatīts par pārmērīgu. Taču var pieļaut izņēmumus, ja atsauces vērtības pārsniegums ir ārkārtējs, neliels un īslaicīgs.[2] Valdības parāda attiecība pret IKP virs 60% ir pārmērīga, izņemot, ja attiecība pietiekami samazinās un apmierinošā tempā tuvojas atsauces vērtībai. Kad tiek konstatēts pārmērīgs budžeta deficīts, attiecīgā dalībvalsts tiek pakļauta pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai. Tā ietver vairākus secīgus pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt pārmērīgā budžeta deficīta savlaicīgu novēršanu.

Ņemot vērā pašreizējos nelabvēlīgos makroekonomiskos apstākļus, kā arī pēdējo mēnešu laikā pieņemtos dažādos stimulējošos fiskālos pasākumus, paredzams, ka daudz dalībvalstu pārsniegs valdības budžeta deficīta atsauces vērtību 3% no IKP. Šādos gadījumos – un vienmēr – nepieciešams pilnībā piemērot Līguma un Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumus. Svarīgi detalizētāk izpētīt un nekavējoties koriģēt to dalībvalstu fiskālo politiku, kam ir pārmērīgs budžeta deficīts, lai pārliecinātu investorus un sabiedrību kopumā par valdību apņemšanos pēc iespējas ātrāk atgriezties pie stabilas fiskālās pozīcijas, lai nodrošinātu valsts finanšu noturību. Tāpēc vēl jo vairāk nepieciešama stingra apņemšanās saglabāt pašreizējo tiesisko ietvaru, ņemot vērā nozīmīgās papildu finanšu saistības, ko valdības pēdējā laikā uzņēmušās, reaģējot uz pašreizējo krīzi.

2 Atsauces vērtības pārsniegums, kas rodas būtiskas ekonomiskās lejupslīdes dēļ, var tikt uzskatīts par ārkārtēju negatīva IKP apjoma kāpuma gadījumā vai pie uzkrāta ražošanas apjoma samazinājuma periodā, kad ieildzis ļoti zems gada IKP apjoma pieaugums salīdzinājumā ar tā potenciālo izaugsmi. Citi būtiski faktori, īpaši saistībā ar vidēja termiņa ekonomisko un budžeta pozīciju, valdības investīciju līmeni un ieguldījumiem Eiropas politikas mērķu īstenošanā, arī var tikt ņemti vērā. Taču jebkurā gadījumā atsauces vērtības pārsniegumam jābūt nelielam un īslaicīgam, lai tas netiktu uzskatīts par pārmērīgu.

6. VALŪTU KURSU UN MAKSĀJUMU BILANCES PĀRMAIŅAS

6.1. VALŪTU KURSI

Valūtas tirgos pēdējos trijos mēnešos bija vērojamas lielas pārmaiņas, saglabājoties nozīmīgam, taču kopumā sarūkošam implicētajam svārstīgumam. Pēc lejupvērsta spiediena perioda, kas sākās 2008. gada jūlija beigās, decembrī euro nominālais efektīvais kurss krasi paaugstinājās, savukārt 2009. gada pirmajos divos mēnešos šis kāpums saruka aptuveni uz pusi.

EURO EFEKTĪVAIS KURSS

Valūtas tirgos pēdējos trijos mēnešos bija vērojamas lielas pārmaiņas, saglabājoties nozīmīgam, taču kopumā sarūkošam implicētajam svārstīgumam (ilgāka termiņa novērtējumu sk. 2009. gada februāra "Mēneša Biļetena" ielikumā *The recent exceptional rise in exchange rate volatility* ("Nesenais ārkārtējais valūtas kursa svārstīguma pieaugums"). Nominālajā efektīvajā izteiksmē no pagājušā gada jūlija beigām euro ietekmēja noturīgs lejupvērsts spiediens, un šis process kļuva straujāks septembrī un oktobrī, pastiprinoties finanšu krīzei. Pēc krasas palielināšanās decembrī euro kurss 2009. gada pirmajos divos mēnešos atkal samazinājās aptuveni uz pusi no iepriekšējā kāpuma (sk. 53. att.). 4. martā euro nominālais efektīvais kurss attiecībā pret euro zonas 21 nozīmīgākās tirdzniecības partnervalsts valūtām bija par 3.4% augstāks nekā 2008. gada novembra beigās un par 4.9% zemāks nekā tā līmenis jūlija vidū. Pēdējos trijos mēnešos novēroto euro kursa kāpumu galvenokārt noteica vispārēja tā kursa palielināšanās attiecībā pret pārējām Eiropas valstu valūtām. Īpaši būtiskas bija euro kursa augšupvērstās pārmaiņas attiecībā pret dažu jaunāko ES dalībvalstu valūtām, bet tirdzniecības svaru izteiksmē tās bija samērā nozīmīgas arī attiecībā pret

53. attēls. Euro efektīvais kurss un tā dalījums komponentos[1)]

(dienas dati)

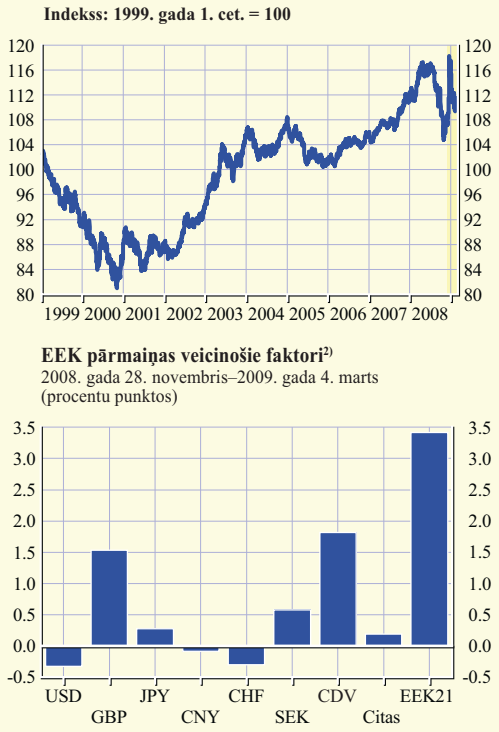

Avots: ECB.
1) Indeksa palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu attiecībā pret 21 euro zonas galvenās tirdzniecības partnervalsts un visu ārpus euro zonas esošo ES dalībvalstu valūtām.
2) EEK21 pārmaiņas veicinošie faktori parādīti atsevišķi attiecībā pret euro zonas sešu galveno tirdzniecības partnervalstu valūtām. Kategorija "Citas dalībvalstis" (CDV) attiecas uz ārpus euro zonas esošo dalībvalstu valūtu (izņemot GBP un SEK) kopējo ietekmi. Kategorija "Citas" attiecas uz pārējo sešu euro zonas tirdzniecības partnervalstu kopējo ietekmi EEK21 indeksā. Pārmaiņas aprēķinātas, izmantojot attiecīgos vispārējos tirdzniecības svarus EEK21 indeksā.

54. attēls. Euro nominālie un reālie efektīvie kursi[1)]

(mēneša/ceturkšņa dati; indekss: 1999. gada 1. cet. = 100)

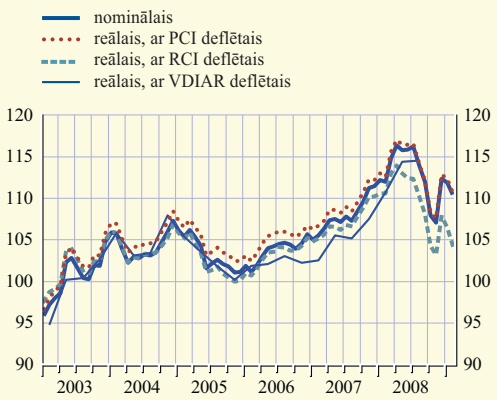

Avots: ECB.
1) EEK21 indeksu palielinājums atspoguļo euro kursa kāpumu. Jaunākie mēneša datu novērojumi veikti par 2009. gada februāri. Uz VDIAR balstīta reālā EEK21 jaunākie novērojumi ir 2008. gada 3. ceturkšņa dati, un tie daļēji pamatojas uz aplēsēm.

Lielbritānijas sterliņu mārciņu un Zviedrijas kronu. Galvenais izņēmums, kas neiekļāvās šajā tendencē, bija Šveices franks, ko, šķiet, labvēlīgi ietekmēja pastiprinātā vēlme izvairīties no riska. No 2008. gada novembra beigām līdz 2009. gada 4. martam euro kurss kopumā palielinājās attiecībā pret Japānas jenu un Lielbritānijas sterliņu mārciņu, bet nedaudz samazinājās attiecībā pret ASV dolāru (sk. 53. att.). Aplūkojot euro zonas starptautisko cenu un izmaksu konkurētspējas rādītājus, euro reālais efektīvais kurss, pamatojoties uz patēriņa un ražotāju cenu deflatoru dinamiku, 2009. gada februārī bija vidēji aptuveni par 3.5% zemāks nekā tā 2008. gada vidējais līmenis (sk. 54. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET ASV DOLĀRU

Euro kurss attiecībā pret ASV dolāru pēc krasa pazeminājuma (no aptuveni 1.60 2008. gada jūlijā līdz 1.25–1.30 novembrī) decembrī būtiski palielinājās sakarā ar vēl labvēlīgāku ASV monetārās politikas nostāju un acīmredzamo tehnisko faktoru, kas veicināja ASV dolāru pieprasījumu, vājināšanos. Taču 2009. gada pirmajos divos mēnešos un marta sākumā šī kāpuma tendence vairāku iemeslu dēļ mainījās. Iespējams, ka tirgus dalībnieki sāka iekļaut cenā paredzamās fiskālās paketes ietekmi uz ASV tautsaimniecības izaugsmi, savukārt datu publiskojumi par euro zonas inflāciju un ekonomisko aktivitāti (kas bija zemākas, nekā gaidīts) varēja likt tiem pārvērtēt euro zonas tautsaimniecības perspektīvas. 2009. gada 4. martā euro atbilda 1.26 ASV dolāriem (t.i., euro kurss bija par 1.4% zemāks nekā tā 2008. gada novembra beigu līmenis un aptuveni par 15% zemāks nekā tā 2008. gada vidējais līmenis; sk. 55. att.).

EURO KURSS ATTIECĪBĀ PRET JAPĀNAS JENU

2008. gada 2. pusgadā euro kurss attiecībā pret Japānas jenu samazinājās (no aptuveni 170 Japānas jenām līdz aptuveni 120 Japānas jenām novembra beigās). Visaptveroši spēcīgais Japānas jenas kurss, šķiet, saistīts ar vairāku nozīmīgāko valūtu pāru valūtas kursu implicētā svārstīguma palielināšanos līdz vēsturiski rekordaugstam līmenim. Tas mazinājis Japānas jenas pievilcību, izmantojot to par finansējuma valūtu tādos tirdzniecības darījumos, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju starpība, un veicināja valūtas īso pozīciju atlikuma samazināšanu pret citām valūtām. Būtiska īstermiņa aizdevumu nominālo procentu likmju konverģence visā pasaulē arī palīdzēja mazināt tirdzniecības darījumu, kuru pamatā ir

55. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences

(dienas dati)

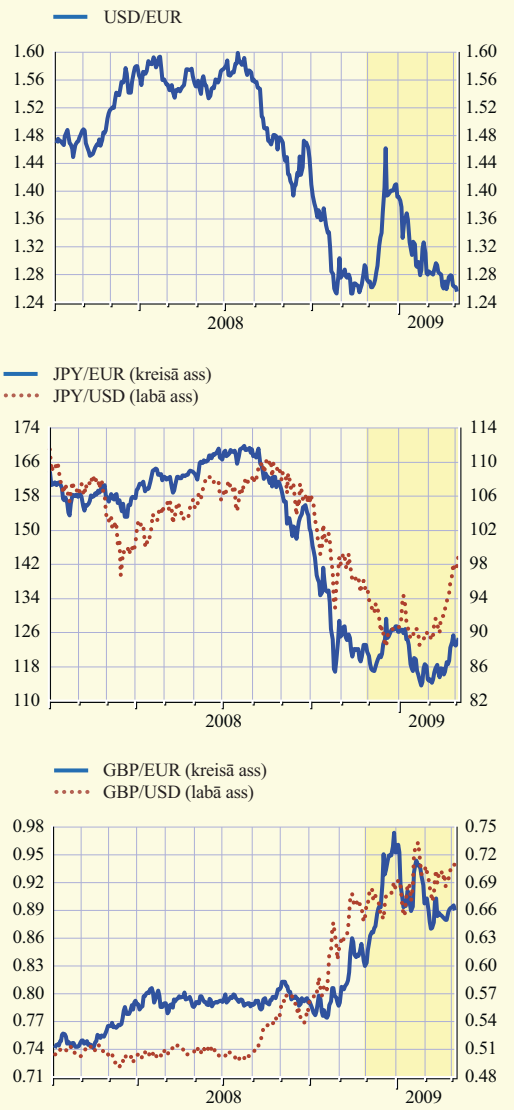

Avots: ECB.
Piezīme. Iekrāsotā daļa attiecas uz laiku no 2008. gada 28. novembra līdz 2009. gada 4. martam.

dažādu valūtu procentu likmju starpība, pievilcību, izmantojot nozīmīgākos valūtu pārus. Pēc euro kursa palielināšanās attiecībā pret Japānas jenu decembrī, kad tirgus noskaņojums pret euro uzlabojās, 2009. gada janvārī un februāra sākumā tā kurss attiecībā pret Japānas jenu atkal samazinājās. Taču no februāra vidus Japānas jenas kurss atkal kritās, iespējams, sakarā ar Japānas IKP 4. ceturkšņa rādītājiem, kuri bija sliktāki, nekā tirgus dalībnieki gaidīja. 2009. gada 4. martā euro atbilda 124.7 Japānas jenām, t.i., euro kurss bija par 2.6% augstāks nekā 2008. gada novembra beigās (sk. 55. att.) un aptuveni par 18% zemāks nekā 2008. gada vidējais līmenis.

ES DALĪBVALSTU VALŪTAS

Pēdējos trijos mēnešos lielākās daļas VKM II iekļauto valūtu kurss saglabājās stabils un joprojām atbilda vai bija tuvu to attiecīgajam centrālajam kursam attiecībā pret euro (sk. 56. att.). Kopš 2008. gada novembra beigām lata kurss, izņemot īsu periodu janvārī, galvenokārt atradās svārstību koridora augšējā daļā. 2009. gada 4. martā lata kurss bija par 0.7% zemāks nekā tā centrālais kurss.

Euro kurss attiecībā pret citu ES dalībvalstu valūtām, kas nepiedalās VKM II, nozīmīgi svārstījās šajā periodā. Tā būtiskā paaugstināšanās attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu 2008. gada novembrī vēl vairāk pastiprinājās decembrī, kad euro kurss sasniedza augstāko līmeni kopš tā ieviešanas (28. decembrī euro atbilda 0.98 Lielbritānijas sterliņu mārciņām). Šķiet, ka galvenie virzītājfaktori bija *Bank of England* Monetārās politikas komitejas būtiski labvēlīgāki monetārās politikas nosacījumi kopš novembra, Lielbritānijas tautsaimniecības izaugsmes prognožu pasliktināšanās un atsākusies vājuma pazīmju parādīšanās Lielbritānijas banku sektorā. 2009. gada pirmajos divos mēnešos bija vērojamas samērā lielas Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa svārstības attiecībā pret euro. Sākotnēja daļēja Lielbritānijas sterliņu mārciņas kursa paaugstināšanās atspoguļoja labvēlīgāku tirgus noskaņojumu, ņemot vērā zemo valūtas kursu salīdzinājumā ar vēsturiskajiem vidējiem rādītājiem. Tomēr augšupvērstā pārmaiņa nebija noturīga pēc tam, kad sekoja tautsaimniecības datu publiskojumi, kas liecināja par vēl vienu nozīmīgu Lielbritānijas mājokļu cenu kritumu un banku sektora papildu zaudējumiem. 2009. gada 4. martā euro kurss attiecībā pret Lielbritānijas sterliņu mārciņu bija par 7.3% augstāks nekā 2008. gada novembra beigās. Šajā pašā periodā īpaši palielinājās euro kurss attiecībā pret Polijas zlotu (par 25%), kā arī attiecībā pret vairākām citām Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstu valūtām, jo tirgus dalībnieki pārvērtēja pasaules finanšu satricinājuma ietekmi uz šīm valstīm. Minētajā periodā palielinājās arī euro kurss attiecībā pret Zviedrijas kronu (gandrīz par 12%), īpaši atspoguļojot Zviedrijas tautsaimniecības diezgan lielo pakļautību Centrālās Eiropas un Austrumeiropas valstu tautsaimniecības prognožu pasliktināšanās ietekmei.

56. attēls. Valūtu kursu pārmaiņu tendences VKM II

(dienas dati; novirze no centrālā kursa; procentu punktos)

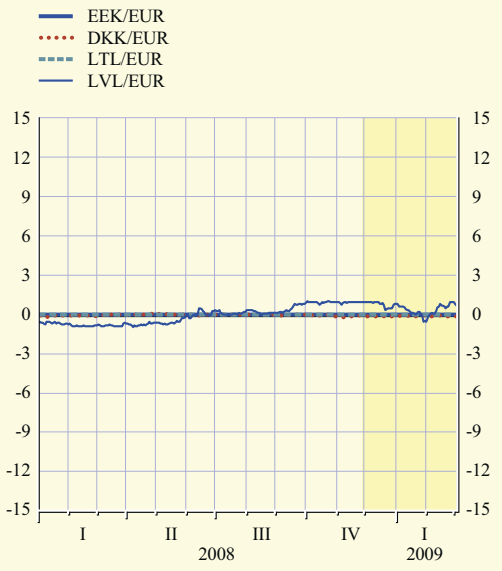

Avots: ECB.
Piezīme. Pozitīva vai negatīva novirze no centrālā kursa attiecībā pret euro norāda, ka valūtas kurss ir koridora augšējā vai apakšējā daļā. Dānijas kronai svārstību koridors ir ±2.25%; visām pārējām valūtām tiek piemērots standarta svārstību koridors ±15%.

PĀRĒJĀS VALŪTAS

Pēc ieilguša samazināšanās perioda, kas pastiprinājās 2008. gada septembrī un oktobrī, euro kurss attiecībā pret Šveices franku īslaicīgi palielinājās no novembra sākuma līdz decembra vidum, taču atlikušajā šā mēneša laikā viss iepriekšējais kāpums tika zaudēts. Kopš 2009. gada sākuma euro kurss svārstījās aptuveni 1.49 Šveices franku robežās. Šveices franka kursa norises attiecībā pret euro cieši saistītas ar straujajām implicētā valūtas kursa svārstību pārmaiņām 2008. gada 2. pusgadā un 2009. gada sākumā, jo riska uztveres pārmaiņas ietekmē Šveices franka kā finansējuma valūtas nozīmi tirdzniecības darījumos, kuru pamatā ir dažādu valūtu procentu likmju starpība. Turklāt Šveices valūta, iespējams, izmantota kā drošs uzkrāšanas līdzeklis pastiprināta svārstīguma periodā, kas raksturīgs finanšu satricinājumam. 2009. gada 4. martā euro atbilda 1.48 Šveices frankiem, t.i., tā kurss bija par 4.5% zemāks nekā pirms trim mēnešiem.

6.2. MAKSĀJUMU BILANCE

Euro zonas tekošā konta negatīvais saldo 2008. gadā bija 63.2 mljrd. euro (0.7% no IKP) salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (36.3 mljrd. euro) 2007. gadā. To lielākoties noteica preču bilances (galvenokārt augstāku naftas cenu dēļ) un ienākumu bilances pozitīvā saldo maiņa uz negatīvo saldo un kārtējo pārvedumu negatīvā saldo kāpums. Finanšu kontā apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu kumulētais pozitīvais saldo 2008. gadā bija 128.5 mljrd. euro salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (47.3 mljrd. euro) 2007. gadā. Šo kāpumu lielākoties noteica portfeļieguldījumu pozitīvā saldo pieaugums, kas būtiski pārsniedza tiešo investīciju negatīvā saldo palielinājumu.

TIRDZNIECĪBA UN TEKOŠAIS KONTS

Pēc kāpuma kopš 2008. gada vidus euro zonas tekošā konta negatīvais saldo 2008. gadā sasniedza 63.2 mljrd. euro (ar darbadienu skaitu un sezonāli izlīdzināti dati; 0.7% no IKP) salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (36.3 mljrd. euro; 0.3% no IKP) 2007. gadā. To lielākoties noteica preču un ienākumu bilances pozitīvā saldo maiņa uz negatīvo saldo un kārtējo pārvedumu negatīvā saldo kāpums. 2008. gadā preču bilances negatīvais saldo bija 0.6 mljrd. euro salīdzinājumā ar pozitīvo saldo (56.6 mljrd. euro) 2007. gadā, un to veicināja straujāks importa nekā eksporta pieaugums galvenokārt augstāku naftas importa izmaksu dēļ (sk. 57. att.).

57. attēls. Euro zonas tekošais konts un tirdzniecības bilance

(mēneša dati; sezonāli izlīdzināti; mljrd. euro)

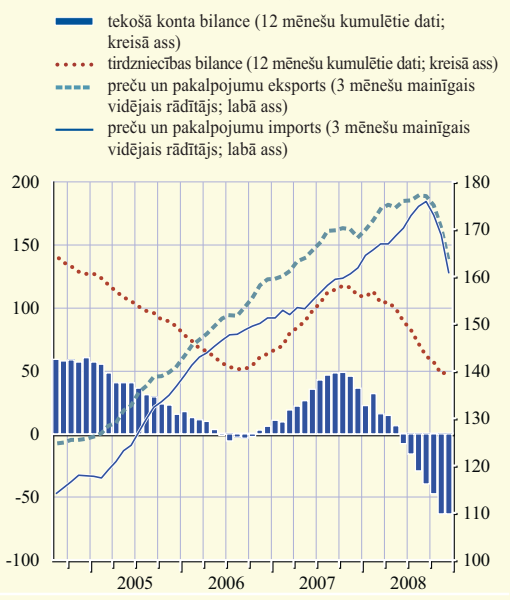

Avots: ECB.

Vērtējot jaunākās norises, preču un pakalpojumu eksporta un importa vērtības pieauguma temps 2008. gada 4. ceturksnī pēc mērena pozitīva kāpuma 3. ceturksnī samazinājās. Šo straujo kritumu galvenokārt noteica preču tirdzniecība, preču eksportam un importam 4. ceturksnī sarūkot attiecīgi par 9.5% un 10.4% (pēc pieauguma 3. ceturksnī – 0.6% un 4.1%; sk. 10. tabulu). Kraso eksporta kritumu, šķiet, lielākoties var skaidrot ar vājāku ārējo pieprasījumu, savukārt importa samazinājumu

10. tabula. Euro zonas maksājumu bilances galvenie posteņi

(sezonāli izlīdzināti, ja nav norādīts citādi)

			3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji (ieskaitot)				12 mēnešu kumulētie dati (ieskaitot)	
	2008 Nov.	2008 Dec.	2008 Marts	2008 Jūn.	2008 Sept.	2008 Dec.	2007 Dec.	2008 Dec.
	Mljrd. euro							
Tekošais konts	–13.9	–7.3	–2.2	–2.6	–7.2	–9.1	36.3	–63.2
Preču bilance	–4.4	–1.2	2.0	1.8	–2.7	–1.3	56.6	–0.6
Eksports	121.6	114.6	132.3	134.3	135.1	122.2	1 506.3	1 571.9
Imports	125.9	115.9	130.3	132.5	137.9	123.6	1 449.7	1 572.5
Pakalpojumu bilance	3.9	3.7	5.4	3.9	3.9	3.7	53.2	50.6
Eksports	41.5	39.3	42.0	41.7	42.0	40.9	487.8	499.5
Imports	37.6	35.5	36.6	37.8	38.0	37.2	434.6	448.9
Ienākumu bilance	–4.0	–2.2	–0.9	–1.3	–1.3	–2.6	11.0	–18.2
Kārtējo pārvedumu bilance	–9.4	–7.6	–8.7	–7.0	–7.1	–8.9	–84.6	–94.9
Finanšu konts[1]	4.6	10.7	–1.5	28.6	11.2	30.1	29.4	205.4
Apvienotās tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi	–2.2	1.4	–11.1	–3.5	22.2	35.2	47.3	128.5
Neto tiešās investīcijas	–52.5	–16.6	–35.7	–16.9	–14.4	–27.7	–90.4	–283.9
Neto portfeļieguldījumi	50.3	18.0	24.6	13.4	36.6	62.9	137.7	412.4
Kapitāla vērtspapīri	36.0	25.2	30.2	–16.4	–13.9	22.4	15.0	66.8
Parāda instrumenti	14.4	–7.1	–5.5	29.8	50.5	40.5	122.8	345.6
Obligācijas un parādzīmes	21.5	–9.5	13.0	25.6	17.4	6.6	163.1	188.2
Naudas tirgus instrumenti	–7.2	2.4	–18.6	4.2	33.1	33.8	–40.3	157.4
	Pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu (%)							
Preces un pakalpojumi								
Eksports	–5.5	–5.6	3.6	1.0	0.6	–7.9	8.9	3.9
Imports	–2.2	–7.4	3.1	2.0	3.3	–8.6	6.6	7.3
Preces								
Eksports	–6.9	–5.7	4.6	1.5	0.6	–9.5	8.1	4.4
Imports	–2.3	–8.0	4.6	1.7	4.1	–10.4	5.6	8.5
Pakalpojumi								
Eksports	–1.1	–5.4	0.4	–0.7	0.7	–2.5	11.1	2.4
Imports	–1.8	–5.5	–1.9	3.2	0.6	–2.3	10.1	3.3

Avots: ECB.
Piezīme. Skaitļu noapaļošanas rezultātā summa var atšķirties no kopsummas.
1) Rādītāji attiecas uz bilancēm (neto plūsmām). Pozitīvs (negatīvs) skaitlis norāda uz pozitīvu (negatīvu) saldo. Sezonāli neizlīdzināti dati.

galvenokārt noteica naftas un neenerģijas preču cenu sarukums un zemāks iekšzemes pieprasījums. Turklāt tirdzniecības finansējuma samazināšanās visā pasaulē, iespējams, negatīvi ietekmē arī eksportu un importu (sk. 1. ielikumu, kurā aplūkots nesenais straujais pasaules tirdzniecības apjoma sarukums).

Preču tirdzniecības apjoma un cenu dalījums (pieejams līdz 2008. gada novembrim) liecina, ka neseno importa vērtības kritumu nosaka importa apjoma un cenu sarukums (sk. 58. att.). Lai gan negatīvo importa cenu pieaugumu 4. ceturksnī nosaka naftas cenu kritums, ņemot par pamatu 12 mēnešu kumulētos datus, augstākas naftas un nenaftas preču cenas joprojām lielā mēra izskaidro importa vērtības pieaugumu. Kopumā 12 mēnešos līdz 2008. gada novembrim naftas tirdzniecības negatīvais saldo palielinājās līdz 223.6 mljrd. euro salīdzinājumā ar 166.7 mljrd. euro kāpumu iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Vienlaikus eksporta vērtības kritumu iepriekšējā gada 4. ceturksnī noteica eksporta apjoma sarukums, atspoguļojot globālā pieprasījuma samazināšanos, savukārt eksporta cenas saglabājās diezgan stabilas. Euro zonas preču tirdzniecības ģeogrāfiskais dalījums rāda, ka euro zonas eksporta

58. attēls. Preču tirdzniecības apjoma un cenu dalījums

(indekss: 2003. gada 1. cet. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

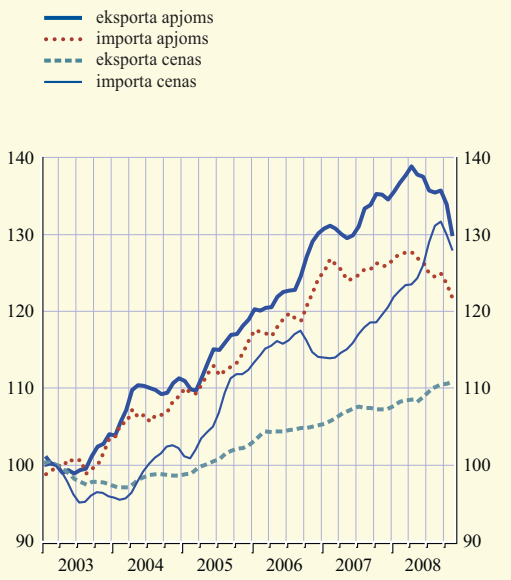

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie ārpus euro zonas esošo valstu novērojumi attiecas uz 2008. gada novembri.

59. attēls. Euro zonas eksporta apjoms uz atsevišķām tirdzniecības partnervalstīm

(indeksi: 2003. gada 1. cet. = 100; sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

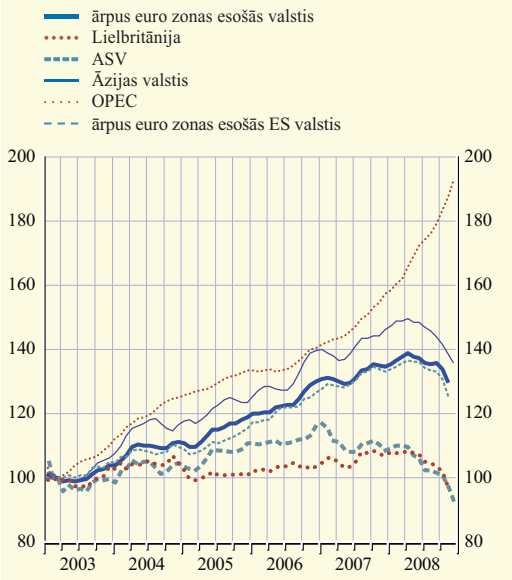

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
Piezīme. Jaunākie novērojumi attiecas uz 2008. gada decembri, izņemot ārpus euro zonas esošās valstis, ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un Lielbritāniju (2008. gada novembris).

apjoms uz ASV, Lielbritāniju, kā arī Āzijas valstīm un tām dalībvalstīm, kuras pievienojušās ES kopš 2004. gada, trijos mēnešos līdz 2008. gada novembrim saruka salīdzinājumā ar iepriekšējo triju mēnešu periodu (sk. 59. att.). Turpretī eksporta apjoma pieaugums uz OPEC valstīm saglabājās stabils, un to noteica strauja tautsaimniecības izaugsme šajās valstīs un augošā ienākumu ietekme. Runājot par plašām preču kategorijām, trijos mēnešos līdz 2008. gada novembrim nozīmīgākais bija starppatēriņa preču eksporta apjoma un kapitālpreču importa apjoma sarukums, atspoguļojot vispārējo pasaules ekonomiskās aktivitātes kritumu un ieguldījumu preču augsto importa intensitāti.

Runājot par citiem tekošā konta posteņiem, pakalpojumu pozitīvais saldo 2008. gadā nedaudz saruka (līdz 50.6 mljrd. euro; 2007. gadā – 53.2 mljrd. euro). Vienlaikus ienākumu bilance samazinājās par 29.2 mljrd. euro (no pozitīvā saldo (11.0 mljrd. euro) 2007. gadā uz negatīvo saldo (18.2 mljrd. euro) 2008. gadā), un to galvenokārt noteica lielāki ienākumu maksājumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem. Turklāt kārtējo pārvedumu negatīvais saldo palielinājās no 84.6 mljrd. euro 2007. gadā līdz 94.9 mljrd. euro 2008. gadā.

FINANŠU KONTS

Euro zonas apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu mēneša vidējais pozitīvais saldo 2008. gada 4. ceturksnī bija 35.2 mljrd. euro, un tas ir nedaudz labāks rādītājs nekā pozitīvais saldo iepriekšējā ceturksnī (22.2 mljrd. euro; sk. 10. tabulu). Šo norisi galvenokārt noteica portfeļieguldījumu pozitīvā saldo kāpums, ko savukārt veicināja kapitāla vērtspapīru negatīvā saldo maiņa uz pozitīvo saldo, kuru daļēji kompensēja mazāks obligāciju un parādzīmju pozitīvais saldo. Salīdzinājumā ar 2008. gada 1. pusgadu obligāciju un parādzīmju mēneša vidējais pozitīvais saldo 2008. gada 2. pusgadā saruka no aptuveni 19.3 mljrd. euro 1. pusgadā līdz 12.0 mljrd. euro

2. pusgadā. Vienlaikus naudas tirgus instrumentu mēneša vidējais pozitīvais saldo 2008. gada 2. pusgadā bija aptuveni 33.4 mljrd. euro salīdzinājumā ar mēneša vidējo negatīvo saldo (7.2 mljrd. euro) 2008. gada 1. pusgadā. Šo maiņu lielākoties nosaka naudas tirgus instrumentu pozitīvā saldo īslaicīgs kāpums 2008. gada septembrī un oktobrī, kas sasniedza augstāko līmeni kopš 1999. gada. To var skaidrot ar rezidentu veikto ārvalstu naudas tirgus instrumentu neto pārdošanu un euro zonas naudas tirgus instrumentu neto ārvalstu pirkšanu, ko, iespējams, noteica centieni paaugstināt likviditāti ar *Lehman Brothers* sabrukumu saistītā finanšu satricinājuma laikā.

60. attēls. Euro zonas apvienotās tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi

(12 mēnešu kumulētie dati; mēneša dati; mljrd. euro)

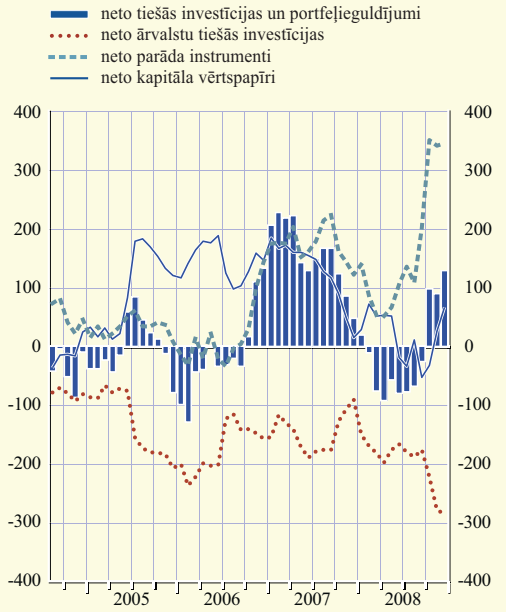

Avots: ECB.

2008. gadā kopumā apvienoto tiešo investīciju un portfeļieguldījumu pozitīvais saldo bija 128.5 mljrd. euro salīdzinājumā ar 47.3 mljrd. euro pozitīvo saldo 2007. gadā (sk. 60. att.). Šis kāpums atspoguļo būtisku portfeļieguldījumu pozitīvā saldo pieaugumu no 137.7 mljrd. euro 2007. gadā līdz 412.4 mljrd. euro 2008. gadā (sk. 10. tabulu), un to noteica naudas tirgus instrumentu saldo maiņa no negatīvā saldo (40.3 mljrd. euro) 2007. gadā uz pozitīvo saldo (157.4 mljrd. euro) 2008. gadā, ko daļēji kompensēja tālāks tiešo investīciju negatīvā saldo kāpums (283.9 mljrd. euro 2008. gadā salīdzinājumā ar 90.4 mljrd. euro 2007. gadā). Ārvalstu tiešo investīciju pozitīvais saldo euro zonā turpināja samazināties, 2008. gada 4. ceturksnī sasniedzot zemāko līmeni kopš 1999. gada. Salīdzinot tiešās investīcijas 2008. gadā ar iepriekšējo gadu, rezidentu un īpaši nerezidentu ieguldītāju neto darījumu skaits samazinājās, jo, iespējams, tie deva priekšroku vietējiem tirgiem sakarā ar finanšu satricinājumu un pastiprināto izvairīšanos no riska.

EURO ZONAS STATISTIKA

SATURS[1]

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums S5

1. MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.1. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats S6
1.2. Galvenās ECB procentu likmes S7
1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas S8
1.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika S9

2. NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma bilance S10
2.2. Euro zonas MFI konsolidētā bilance S11
2.3. Monetārā statistika S12
2.4. MFI aizdevumu dalījums S14
2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums S17
2.6. MFI vērtspapīru turējumu dalījums S20
2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana S21
2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums S22
2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma bilance S24
2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā S25

3. EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā S26
3.2. Euro zonas nefinanšu konti S30
3.3. Mājsaimniecības S32
3.4. Nefinanšu sabiedrības S33
3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi S34

4. FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā S35
4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā S36
4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps S38
4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas S40
4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem S42
4.6. Naudas tirgus procentu likmes S44
4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes S45
4.8. Akciju tirgus indeksi S46

5. CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas S47
5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums S50
5.3. Darba tirgus S54

6. VALSTS FINANSES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums S55
6.2. Parāds S56

1 Lai saņemtu papildinformāciju, lūdzam rakstīt uz adresi statistics@ecb.europa.eu. Detalizētākus datus par ilgākiem laika periodiem sk. ECB interneta lapas Statistikas sadaļas Statistisko datu noliktavā *(Statistical Data Warehouse)* (http://sdw.ecb.europa.eu).

6.3. Parāda pārmaiņas S57
6.4. Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums S58
6.5. Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas S59

7. ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI
7.1. Maksājumu bilances kopsavilkums S60
7.2. Tekošais konts un kapitāla konts S61
7.3. Finanšu konts S63
7.4. Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums S69
7.5. Preču tirdzniecība S70

8. VALŪTU KURSI
8.1. Efektīvie valūtu kursi S72
8.2. Divpusējie valūtu kursi S73

9. NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS
9.1. Citas ES dalībvalstis S74
9.2. ASV un Japāna S75

ATTĒLU SARAKSTS S76

TEHNISKĀS PIEZĪMES S77

VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES S83

EURO ZONAS PAPLAŠINĀŠANĀS 2009. GADA 1. JANVĀRĪ, IETVEROT TAJĀ SLOVĀKIJU

Visas 2009. gada novērojumus ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver Euro16 (euro zonas, ieskaitot Slovākiju) visas datu laikrindas, ja nav norādīts citādi. Euro zonas procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (un konsekvences dēļ arī M3 sastāvdaļu un M3 neietilpstošo bilances posteņu, kā arī SPCI komponentu) statistisko datu laikrindās ietverti to ES dalībvalstu dati, kuras laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro. Tur, kur tie izmantoti, tas tiek norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Ja pieejami pamatdati, absolūtās un procentuālās pārmaiņas attiecīgajam gadam, kad euro zonai pievienojās Grieķija (2001), Slovēnija (2007), Kipra (2008), Malta (2008) un Slovākija (2009), aprēķinātas, par bāzi izmantojot gadu pirms pievienošanās un lietojot datu laikrindu, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja attiecīgās valsts pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Slovākija, pieejami ECB interneta lapā (http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html).

Tabulās lietotie apzīmējumi

"-"	datu nav/dati nav izmantojami
"."	dati pagaidām nav pieejami
"..."	nulle vai vērā neņemams
(p)	provizoriskie dati
s.i.	sezonāli izlīdzināts
s.n.	sezonāli neizlīdzināts

EURO ZONAS APSKATS

Euro zonas tautsaimniecības rādītāju kopsavilkums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Monetārās norises un procentu likmes[1]

		M1[3]	M2[3]	M3[3,4]	M3[3,4] 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	MFI aizdevumi euro zonas valstu rezidentiem, izņemot MFI un valdību[3]	Ne-MFI sabiedrību emitētie neakciju vērtspapīri, kas denominēti euro[3]	3 mēnešu EURIBOR (gadā (%), perioda vidējais rādītājs)	10 gadu tagadnes darījumu peļņas likme (gadā (%), perioda beigu dati)[5]
		1	2	3	4	5	6	7	8
2007		6.4	9.9	11.1	-	10.8	18.6	4.28	4.38
2008		2.3	9.5	9.6	-	9.5	19.0	4.64	3.69
2008	I	3.8	10.3	11.2	-	11.1	19.8	4.48	4.13
	II	2.3	10.0	10.1	-	10.5	17.2	4.86	4.73
	III	0.6	9.1	9.0	-	9.1	18.6	4.98	4.34
	IV	2.7	8.9	8.1	-	7.3	20.3	4.24	3.69
2008	Sept.	1.2	8.9	8.7	8.7	8.5	20.4	5.02	4.34
	Okt.	3.7	9.3	8.6	8.3	7.8	18.1	5.11	4.25
	Nov.	2.2	8.7	7.7	7.9	7.1	20.5	4.24	3.77
	Dec.	3.3	8.2	7.5	7.0	5.8	24.1	3.29	3.69
2009	Janv.	5.2	7.4	5.9	.	5.0	.	2.46	4.02
	Febr.	.	.	.	.	.	.	1.94	3.85

2. Cenas, produkcijas izlaide, pieprasījums un darba tirgi[2]

		SPCI[1]	rūpniecībā	Darbaspēka stundas izmaksas	Reālais IKP	8 5 Rūpnieciskā / ņemot būvniecību	Jaudu izmantošana apstrādes rūpniecībā (%)	Nodarbinātība	Bezdarbs (no darbaspēka; %)
		1	2	3	4	5	6	7	8
2007		2.1	2.8	2.6	2.7	3.4	84.1	1.8	7.5
2008		3.3	6.2	.	0.8	-1.6	81.9	.	7.5
2008	II	3.6	7.1	2.8	1.5	1.2	83.3	1.3	7.4
	III	3.8	8.5	4.0	0.6	-1.4	82.2	0.8	7.6
	IV	2.3	3.7	.	-1.3	-8.6	78.3	.	7.9
2008	Sept.	3.6	7.9	-	-	-2.4	-	-	7.6
	Okt.	3.2	6.3	-	-	-5.5	81.5	-	7.8
	Nov.	2.1	3.3	-	-	-8.4	-	-	7.9
	Dec.	1.6	1.6	-	-	-12.0	-	-	8.1
2009	Janv.	1.1	.	-	-	.	75.0	-	8.2
	Febr.	1.2	.	-	-	.	-	-	

3. Maksājumu bilance, rezerves aktīvi un valūtu kursi

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi)

		Maksājumu bilance (neto darījumi)				Rezerves aktīvi (perioda beigās)	Euro efektīvais kurss EEK21[6] (indekss, 1999 I = 100)		USD/EUR
		Tekošais konts un kapitāla konts	Preces	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi		Nominālais kurss	Reālais kurss (PCI)	
		1	2	3	4	5	6	7	8
2007		51.8	57.5	-90.4	137.7	347.4	107.9	109.0	1.3705
2008		-47.6	-0.6	-283.9	412.4	383.9	113.0	113.6	1.4708
2008	I	-2.4	-1.5	-107.1	73.8	356.3	112.9	113.8	1.4976
	II	-22.1	7.9	-50.6	40.1	353.9	116.0	116.6	1.5622
	III	-10.8	-6.7	-43.1	109.7	370.9	114.1	114.3	1.5050
	IV	-12.2	-0.2	-83.0	188.7	383.9	109.1	109.6	1.3180
2008	Sept.	-3.3	-1.5	-21.5	73.1	370.9	112.0	112.1	1.4370
	Okt.	-4.2	3.0	-13.9	120.3	368.0	107.9	108.3	1.3322
	Nov.	-10.4	-3.6	-52.5	50.3	393.4	107.1	107.6	1.2732
	Dec.	2.4	0.4	-16.6	18.0	383.9	112.4	112.9	1.3449
2009	Janv.	.	.	.	.	409.9	111.9	112.3	1.3239
	Febr.	.	.	.	.	.	110.4	110.8	1.2785

Avoti: ECB, Eiropas Komisija (*Eurostat* un Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts) un *Reuters*.
Piezīme. Sīkāku informāciju par datiem sk. tālākās šīs sadaļas tabulās.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Detalizētu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
2) Dati attiecas uz Euro16, ja nav norādīts citādi.
3) Mēneša datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz mēneša beigām, bet ceturkšņa un gada datu gada procentuālās pārmaiņas attiecas uz laikrindas perioda vidējā rādītāja gada pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. tehniskajās piezīmēs.
4) M3 un tā sastāvdaļās neietilpst ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās naudas tirgus fondu akcijas/daļas un parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem.
5) Balstīta uz euro zonas centrālo valdību AAA reitinga obligāciju peļņas likmju līknēm. Sīkāku informāciju sk. 4.7. tabulā.
6) Tirdzniecības partneru grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

I.1. Eurosistēmas konsolidētais finanšu pārskats
(milj. euro)

1. Aktīvi

	06.02.2009.	13.02.2009.	20.02.2009.	27.02.2009.
Zelts un zeltā izteiktie debitoru parādi	218 314	218 159	217 993	217 779
Prasības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	159 697	158 794	159 324	155 684
Prasības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	170 913	168 736	166 940	134 654
Prasības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	22 308	21 293	21 735	21 591
Aizdevumi, kas izsniegti euro euro zonas valstu kredītiestādēm	737 215	681 286	699 726	700 877
Galvenās refinansēšanas operācijas	207 752	198 383	215 908	238 423
Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	528 622	482 335	482 339	461 795
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Strukturālās reversās operācijas	0	0	0	0
Aizdevumu iespēja uz nakti	795	562	1 398	652
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu kredīti	46	6	82	7
Pārējās prasības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	30 209	27 737	30 741	27 497
Euro zonas valstu rezidentu vērtspapīri euro	281 385	283 691	285 105	285 256
Valdības parāds euro	37 389	37 389	37 389	37 425
Pārējie aktīvi	236 367	236 966	239 422	239 506
Kopā aktīvi	1 893 796	1 834 051	1 858 375	1 820 268

2. Pasīvi

	06.02.2009.	13.02.2009.	20.02.2009.	27.02.2009.
Banknotes apgrozībā	741 932	740 745	739 282	742 134
Saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	376 271	323 588	324 342	297 168
Pieprasījuma noguldījumu konti (ietverot obligāto rezervju sistēmu)	195 000	247 514	243 432	191 697
Noguldījumu iespēja	180 691	75 938	80 049	104 911
Termiņnoguldījumi	0	0	0	0
Precizējošās reversās operācijas	0	0	0	0
Papildu nodrošinājuma pieprasījumu noguldījumi	579	135	861	561
Pārējās saistības euro pret euro zonas valstu kredītiestādēm	603	332	315	276
Emitētie parāda vērtspapīri	0	0	0	0
Saistības euro pret citiem euro zonas valstu rezidentiem	89 175	90 904	114 055	136 906
Saistības euro pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	244 507	238 857	236 439	202 561
Saistības ārvalstu valūtā pret euro zonas valstu rezidentiem	826	-113	-305	-279
Saistības ārvalstu valūtā pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem	9 376	10 496	10 710	9 810
Saistības pret SVF speciālo aizņēmuma tiesību ietvaros	5 446	5 446	5 446	5 446
Pārējās saistības	177 928	175 848	179 821	177 921
Pārvērtēšanas konti	176 589	176 589	176 589	176 589
Kapitāls un rezerves	71 144	71 360	71 682	71 738
Kopā pasīvi	1 893 796	1 834 051	1 858 375	1 820 268

Avots: ECB.

I.2. Galvenās ECB procentu likmes
(apjoms – procentos gadā; pārmaiņas – procentu punktos)

	Spēkā ar[1]	Noguldījumu iespēja		Galvenās refinansēšanas operācijas			Aizdevumu iespēja uz nakti	
				Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles			
				Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme			
		Apjoms	Pārmaiņas	Apjoms	Apjoms	Pārmaiņas	Apjoms	Pārmaiņas
		1	2	3	4	5	6	7
1999	1. janv.	2.00	-	3.00	-	-	4.50	-
	4.[2]	2.75	0.75	3.00	-	...	3.25	-1.25
	22.	2.00	-0.75	3.00	-	...	4.50	1.25
	9. apr.	1.50	-0.50	2.50	-	-0.50	3.50	-1.00
	5. nov.	2.00	0.50	3.00	-	0.50	4.00	0.50
2000	4. febr.	2.25	0.25	3.25	-	0.25	4.25	0.25
	17. marts	2.50	0.25	3.50	-	0.25	4.50	0.25
	28. apr.	2.75	0.25	3.75	-	0.25	4.75	0.25
	9. jūn.	3.25	0.50	4.25	-	0.50	5.25	0.50
	28.[3]	3.25	...	-	4.25	...	5.25	...
	1. sept.	3.50	0.25	-	4.50	0.25	5.50	0.25
	6. okt.	3.75	0.25	-	4.75	0.25	5.75	0.25
2001	11. maijs	3.50	-0.25	-	4.50	-0.25	5.50	-0.25
	31. aug.	3.25	-0.25	-	4.25	-0.25	5.25	-0.25
	18. sept.	2.75	-0.50	-	3.75	-0.50	4.75	-0.50
	9. nov.	2.25	-0.50	-	3.25	-0.50	4.25	-0.50
2002	6. dec.	1.75	-0.50	-	2.75	-0.50	3.75	-0.50
2003	7. marts	1.50	-0.25	-	2.50	-0.25	3.50	-0.25
	6. jūn.	1.00	-0.50	-	2.00	-0.50	3.00	-0.50
2005	6. dec.	1.25	0.25	-	2.25	0.25	3.25	0.25
2006	8. marts	1.50	0.25	-	2.50	0.25	3.50	0.25
	15. jūn.	1.75	0.25	-	2.75	0.25	3.75	0.25
	9. aug.	2.00	0.25	-	3.00	0.25	4.00	0.25
	11. okt.	2.25	0.25	-	3.25	0.25	4.25	0.25
	13. dec.	2.50	0.25	-	3.50	0.25	4.50	0.25
2007	14. marts	2.75	0.25	-	3.75	0.25	4.75	0.25
	13. jūn.	3.00	0.25	-	4.00	0.25	5.00	0.25
2008	9. jūl.	3.25	0.25	-	4.25	0.25	5.25	0.25
	8. okt.	2.75	-0.50	-	-	-	4.75	-0.50
	9.[4]	3.25	0.50	-	-	-	4.25	-0.50
	15.[5]	3.25	...	3.75	-	-0.50	4.25	...
	12. nov.	2.75	-0.50	3.25	-	-0.50	3.75	-0.50
	10. dec.	2.00	-0.75	2.50	-	-0.75	3.00	-0.75
2009	21. janv.	1.00	-1.00	2.00	-	-0.50	3.00	...
	11. marts	0.50	-0.50	1.50	-	-0.50	2.50	-0.50

Avots: ECB.

1) No 1999. gada 1. janvāra līdz 2004. gada 9. martam datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti. Galvenajām refinansēšanas operācijām procentu likmju pārmaiņas ir spēkā ar pirmo operāciju, kas veikta pēc norādītā datuma. 2001. gada 18. septembrī veiktās pārmaiņas stājās spēkā ar to pašu datumu. Sākot ar 2004. gada 10. martu, datums attiecas uz noguldījumu iespējām un aizdevumu iespējām uz nakti un galvenajām refinansēšanas operācijām (pārmaiņas ir spēkā ar pirmo galveno refinansēšanas operāciju, kas veikta pēc Padomes diskusijas), ja vien nav norādīts citādi.

2) ECB 1998. gada 22. decembrī paziņoja, ka izņēmuma kārtā no 1999. gada 4. janvāra līdz 21. janvārim, lai tirgus dalībniekiem atvieglotu pāreju uz jauno monetāro režīmu, starp aizdevumu iespēju uz nakti un noguldījumu iespēju procentu likmēm piemērojams šaurais koridors (50 bāzes punktu).

3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.

4) Sākot ar 2008. gada 9. oktobri, ECB samazināja pastāvīgo iespēju procentu likmju koridoru no 200 līdz 100 bāzes punktiem ap galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. 2009. gada 21. janvārī pastāvīgo iespēju koridors tika atkal palielināts līdz 200 bāzes punktiem.

5) 2008. gada 8. oktobrī ECB paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar fiksētas procentu likmes izsoļu palīdzību, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. Ar šo grozījumu zaudēja spēku tajā pašā dienā pieņemtais iepriekšējais lēmums par 50 bāzes punktiem samazināt minimālo pieteikuma likmi galvenajām refinansēšanas operācijām, kuras notiek kā mainīgas procentu likmes izsoles.

1.3. Izsoļu veidā veiktās Eurosistēmas monetārās politikas operācijas[1),2)]

(milj. euro; gada procentu likmes; %)

1. Galvenās un ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas[3),5)]

Norēķina datums	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izsolītā summa	Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles			Ilgums (dienās)
				Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme[4)]	Vidējā svērtā procentu likme	
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Galvenās refinansēšanas operācijas							
2008 5. nov.	311 991	756	311 991	3.75	-	-	-	7
12.	334 413	848	334 413	3.25	-	-	-	7
19.	338 018	851	338 018	3.25	-	-	-	7
26.	334 461	836	334 461	3.25	-	-	-	7
3. dec.	339 520	787	339 520	3.25	-	-	-	7
10.	217 856	783	217 856	2.50	-	-	-	7
17.	209 721	792	209 721	2.50	-	-	-	6
23.	223 694	640	223 694	2.50	-	-	-	7
30.	238 891	629	238 891	2.50	-	-	-	7
2009 6. janv.	216 122	600	216 122	2.50	-	-	-	8
14.	203 792	614	203 792	2.50	-	-	-	7
21.	251 516	668	251 516	2.00	-	-	-	7
28.	214 150	544	214 150	2.00	-	-	-	7
4. febr.	207 052	501	207 052	2.00	-	-	-	7
11.	197 727	511	197 727	2.00	-	-	-	7
18.	215 285	527	215 285	2.00	-	-	-	7
25.	237 801	504	237 801	2.00	-	-	-	7
4. marts	244 147	481	244 147	2.00	-	-	-	7
	Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas							
2008 27. nov.	42 185	161	42 185	3.25	-	-	-	91
10. dec.	134 949	139	134 949	2.50	-	-	-	42
11.	38 080	96	38 080	2.50	-	-	-	182
11.	55 924	105	55 924	2.50	-	-	-	91
18.	50 793	169	50 793	2.50	-	-	-	98
2009 8. janv.	7 559	39	7 559	2.50	-	-	-	182
8.	9 454	45	9 454	2.50	-	-	-	98
21.	113 395	139	113 395	2.00	-	-	-	21
29.	43 239	133	43 239	2.00	-	-	-	91
11. febr.	104 731	93	104 731	2.00	-	-	-	28
12.	18 479	39	18 479	2.00	-	-	-	91
12.	10 721	39	10 721	2.00	-	-	-	182
26.	21 641	57	21 641	2.00	-	-	-	91

2. Pārējās izsoļu operācijas

Norēķina datums	Operācijas veids	Solījuma summa	Dalībnieku skaits	Izsolītā summa	Fiksētas procentu likmes izsoles	Mainīgas procentu likmes izsoles				Ilgums (dienās)
					Fiksētā procentu likme	Minimālā pieteikuma procentu likme	Maksimālā pieteikuma procentu likme	Robežlikme[4)]	Vidējā svērtā procentu likme	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2008 9. sept.	Termiņnoguldījumu piesaiste	20 145	17	20 145	4.25	-	-	-	-	1
15.	Reversais darījums	90 270	51	30 000	-	4.25	-	4.30	4.39	1
16.	Reversais darījums	102 480	56	70 000	-	4.25	-	4.32	4.40	1
18.	Reversais darījums	49 330	43	25 000	-	4.25	-	4.30	4.39	1
24.	Reversais darījums	50 335	36	40 000	-	4.25	-	4.25	4.35	1
1. okt.	Termiņnoguldījumu piesaiste	173 047	52	173 047	4.25	-	-	-	-	1
2.	Termiņnoguldījumu piesaiste	216 051	65	200 000	4.25	-	-	-	-	1
3.	Termiņnoguldījumu piesaiste	193 844	54	193 844	4.25	-	-	-	-	3
6.	Termiņnoguldījumu piesaiste	171 947	111	171 947	4.25	-	-	-	-	1
7.	Termiņnoguldījumu piesaiste	147 491	97	147 491	4.25	-	-	-	-	1
9.	Reversais darījums	24 682	99	24 682	3.75	-	-	-	-	6
11. nov.	Termiņnoguldījumu piesaiste	149 656	117	79 940	-	-	3.75	3.60	3.51	1
9. dec.	Termiņnoguldījumu piesaiste	152 655	95	137 456	-	-	3.25	3.05	2.94	1
2009 20. janv.	Termiņnoguldījumu piesaiste	143 835	103	140 013	-	-	2.50	2.30	2.15	1
10. febr.	Termiņnoguldījumu piesaiste	130 435	119	129 135	-	-	2.00	1.80	1.36	1

Avots: ECB.

1) Uzrādītās summas var nedaudz atšķirties no 1.1. sadaļā uzrādītajām summām to izsolīto operāciju dēļ, par kurām vēl nav veikts norēķins.

2) Sākot ar 2002. gada aprīli, dalītās izsoļu operācijas, t.i., operācijas ar termiņu 1 nedēļa, kas paralēli galvenajai refinansēšanas operācijai tiek veiktas standartizsoļu veidā, tiek klasificētas par galvenajām refinansēšanas operācijām. Dalītās izsoļu operācijas, kas veiktas pirms šā mēneša, sk. 1.3. sadaļas 2. tabulā.

3) ECB 2000. gada 8. jūnijā paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2000. gada 28. jūnijā, Eurosistēmas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar mainīgas procentu likmes izsoļu palīdzību. Minimālā pieteikuma procentu likme ir minimālā procentu likme, kādu drīkst piedāvāt izsoles dalībnieki.

4) Veicot likviditāti palielinošas (samazinošas) operācijas, robežlikme ir zemākā (augstākā) procentu likme, ar kuru tiek pieņemti piedāvājumi.

5) 2008. gada 8. oktobrī ECB paziņoja, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas ar fiksētas procentu likmes izsoļu palīdzību, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi.

I.4. Obligāto rezervju un likviditātes statistika

(mljrd. euro; dienas pozīciju vidējie rādītāji periodā, ja nav norādīts citādi; gada procentu likmes; %)

Rezervju bāze (datums)[1]	Kopā	Saistības, kurām lietojama 2% rezervju norma		Saistības, kurām lietojama 0% rezervju norma		
		Noguldījumi (uz nakti, ar termiņu līdz 2 gadiem un brīdinājuma termiņu par izņemšanu)	Parāda vērtspapīri (ar dzēšanas termiņu līdz 2 gadiem)	Noguldījumi (ar termiņu ilgāku par 2 gadiem un brīdinājuma termiņu par izņemšanu)	*Repo* darījumi	Parāda vērtspapīri (ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem)
	1	2	3	4	5	6
2006	15 648.3	8 411.7	601.9	1 968.4	1 180.3	3 486.1
2007	17 394.7	9 438.8	815.0	2 143.1	1 364.0	3 633.9
2008 I	17 703.3	9 551.7	840.2	2 126.0	1 558.4	3 627.1
II	17 971.8	9 775.4	916.3	2 172.4	1 439.4	3 668.1
III	18 231.2	9 968.9	917.1	2 186.7	1 457.1	3 701.5
2008 Okt.[2]	18 439.8	10 156.0	900.0	2 211.7	1 445.4	3 726.8
Nov.[2]	18 396.5	10 195.5	884.3	2 227.2	1 378.8	3 710.8
Dec.[2]	18 169.6	10 056.8	848.7	2 376.9	1 243.5	3 643.7

2. Rezervju prasību izpilde

Rezervju prasību izpildes perioda beigu datums		noguldījumu konti	Virsrezerves	Iztrūkums	Obligāto rezervju procentu likmes
	1	2	3	4	5
2006	172.5	173.2	0.7	0.0	3.30
2007	195.9	196.8	1.0	0.0	4.17
2008 9. sept.	213.3	214.0	0.7	0.0	4.38
7. okt.	214.8	216.8	2.0	0.0	4.58
11. nov.	216.1	218.6	2.4	0.0	3.94
9. dec.	217.2	218.7	1.5	0.0	3.25
2009 20. janv.[3]	220.2	221.5	1.2	0.0	2.50
10. febr.	221.1	222.1	1.0	0.0	2.00
10. marts	217.6	.	.	.	.

Izpildes perioda beigu datums		Eurosistēmas monetārās politikas operācijas										Kredītpiepra-sījuma noguldījumu konti	Naudas bāze
	Eurosistēmas neto aktīvi (zelts un ārvalstu valūtas)	Galvenās refinansēšanas operācijas	Ilgāka termiņa refinansēšanas operācijas	Aizdevumu iespēja uz nakti	Citas likviditāti palielinošās operācijas	Noguldījumu iespēja	Citas likviditāti samazinošās operācijas	Banknotes apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi Eurosistēmā	Citi faktori (neto)[4]		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	327.0	313.1	120.0	0.1	0.1	0.1	0.0	598.6	54.9	-66.4	173.2	771.8
2007	327.5	173.0	278.6	0.3	0.0	0.4	2.2	644.6	61.9	-126.6	196.8	841.9
2008 12. aug.	374.5	166.3	299.3	0.1	0.0	0.3	0.6	686.1	61.3	-123.0	214.8	901.2
9. sept.	376.6	163.5	300.0	0.1	0.0	0.6	0.7	685.0	61.1	-121.2	214.0	899.5
7. okt.	417.3	174.1	334.3	7.5	5.9	19.9	45.5	684.3	55.2	-82.6	216.8	921.0
11. nov.	549.0	301.6	452.5	12.7	4.2	213.7	2.3	722.1	85.0	78.2	218.6	1 154.4
9. dec.	580.5	337.3	457.2	2.7	0.0	200.9	4.9	731.1	107.8	114.3	218.7	1 150.7
2009 20. janv.	581.3	219.2	613.6	2.9	0.0	238.5	3.3	753.1	99.9	100.6	221.5	1 213.1
10. febr.	547.4	224.9	551.4	2.1	0.0	175.4	6.1	740.2	102.7	79.3	222.1	1 137.7

Avots: ECB.

1) Perioda beigās.

2) Ietver Slovākijas kredītiestāžu rezervju bāzi. Iespējams, ka pārejas perioda laikā euro zonas valstu kredītiestādes nolēma atskaitīt no savas rezervju bāzes visas saistības pret Slovākijas kredītiestādēm. Sākot ar 2009. gada janvāra beigu rezervju bāzi, tiks piemērota standarta procedūra (sk. Eiropas Centrālās bankas 2008. gada 28. oktobra Lēmumu par pārejas noteikumiem Eiropas Centrālās bankas veiktajai obligāto rezervju piemērošanai pēc euro ieviešanas Slovākijā (ECB/2008/14)).

3) Sakarā ar euro ieviešanu Slovākijā ar 2009. gada 1. janvāri rezervju prasības ir vidējais rādītājs (kas svērts atbilstoši kalendāro dienu skaitam) no toreizējo 15 euro zonas valstu rezervju prasībām 2008. gada 10.–31.decembrī un tagadējo 16 euro zonas valstu rezervju prasībām 2009. gada 1.–20. janvārī.

4) Sākot ar 2009. gada 1. janvāri, ietvertas monetārās politikas operācijas, kuras Národná Banka Slovenska veikusi pirms 2009. gada 1. janvāra un par kurām pēc šā datuma vēl nav veikti norēķini.

2 NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. Euro zonas MFI kopsavilkuma bilance[1]

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā	Aizdevumi euro zonas rezidentiem				Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi				Naudas tirgus fondu akcijas/ daļas[2]	Euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamat-līdzekļi	Pārējie aktīvi
		Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	MFI					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Eurosistēma													
2006	1 558.2	695.7	19.7	0.6	675.3	217.0	187.5	2.5	27.0	-	17.2	351.4	14.7	262.4
2007	2 046.1	1 031.7	17.8	0.6	1 013.3	268.6	225.1	1.9	41.6	-	17.4	373.7	15.2	339.6
2008 III	2 473.4	1 342.5	18.5	0.7	1 323.3	278.9	237.4	2.4	39.1	-	14.7	482.4	16.0	338.9
2008 Okt.	2 781.3	1 632.6	18.5	0.6	1 613.5	283.8	242.5	2.4	38.9	-	13.9	478.7	16.0	356.2
Nov.	2 803.0	1 632.5	18.5	0.6	1 613.3	291.3	249.9	2.4	39.0	-	14.2	497.0	16.0	352.0
Dec.	2 982.9	1 809.0	18.6	0.6	1 789.8	350.8	307.9	2.4	40.4	-	14.4	479.8	15.8	313.0
2009 Janv.[p]	2 830.7	1 606.0	18.6	0.7	1 586.8	362.5	314.6	2.5	45.4	-	14.2	508.3	16.2	323.6
	MFI, izņemot Eurosistēmu													
2006	25 950.2	14 904.3	810.5	9 160.3	4 933.5	3 555.4	1 276.5	645.9	1 632.9	83.5	1 171.4	4 329.0	172.6	1 733.9
2007	29 446.8	16 904.0	956.0	10 159.1	5 788.9	3 881.5	1 194.3	950.5	1 736.6	93.5	1 296.2	4 873.3	206.0	2 192.4
2008 III	31 535.5	18 146.6	980.7	10 820.4	6 345.6	4 192.7	1 192.5	1 098.9	1 901.3	101.8	1 318.3	5 118.5	203.5	2 454.1
2008 Okt.	32 450.9	18 441.5	980.6	10 876.6	6 584.4	4 252.4	1 184.9	1 133.6	1 933.9	95.5	1 264.5	5 298.3	204.4	2 894.4
Nov.	32 424.5	18 285.3	978.3	10 885.4	6 421.6	4 365.4	1 226.7	1 167.7	1 971.0	96.6	1 243.6	5 161.7	205.4	3 066.5
Dec.	31 830.8	18 017.3	970.2	10 779.0	6 268.1	4 619.0	1 241.7	1 392.4	1 984.9	98.3	1 200.1	4 753.7	213.0	2 929.5
2009 Janv.[p]	32 299.3	18 175.6	986.3	10 861.0	6 328.3	4 747.7	1 308.3	1 392.1	2 047.3	101.4	1 206.5	4 867.7	212.0	2 988.3

2. Pasīvi

	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Euro zonas rezidentu noguldījumi				Naudas tirgus fondu akcijas/ daļas[3]	Emitētie parāda vērtspapīri[4]	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības
			Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība/citi euro zonas rezidenti	MFI					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Eurosistēma										
2006	1 558.2	647.0	431.6	33.7	15.9	382.0	-	0.1	208.6	35.3	235.6
2007	2 046.1	697.0	714.7	23.9	19.1	671.8	-	0.1	238.0	66.0	330.3
2008 III	2 473.4	705.4	932.3	51.3	17.7	863.3	-	0.1	264.4	288.1	283.1
2008 Okt.	2 781.3	749.1	1 026.0	78.9	29.8	917.3	-	0.1	262.0	411.9	332.1
Nov.	2 803.0	752.9	1 079.9	107.7	27.6	944.6	-	0.1	283.5	380.6	306.0
Dec.	2 982.9	784.8	1 217.5	68.8	16.6	1 132.1	-	0.1	275.7	383.3	321.5
2009 Janv.[p]	2 830.7	761.9	1 093.1	102.5	19.1	971.6	-	0.1	309.0	329.1	337.5
	MFI, izņemot Eurosistēmu										
2006	25 950.2	-	13 257.2	124.2	7 890.6	5 242.4	698.3	4 247.6	1 449.7	3 991.1	2 306.2
2007	29 446.8	-	15 082.4	127.1	8 865.9	6 089.4	754.1	4 645.2	1 678.9	4 533.2	2 753.0
2008 III	31 535.5	-	16 216.3	140.2	9 324.5	6 751.6	833.2	4 865.3	1 751.0	4 886.0	2 983.6
2008 Okt.	32 450.9	-	16 815.9	179.5	9 414.8	7 221.6	825.6	4 879.1	1 743.5	4 880.3	3 306.5
Nov.	32 424.5	-	16 688.3	221.2	9 440.2	7 027.0	836.6	4 896.8	1 754.3	4 783.1	3 465.4
Dec.	31 830.8	-	16 741.9	193.0	9 681.3	6 867.7	821.5	4 830.0	1 766.8	4 394.1	3 276.5
2009 Janv.[p]	32 299.3	-	16 797.0	220.6	9 734.3	6 842.1	859.7	4 900.9	1 786.0	4 668.8	3 286.8

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
2) Euro zonas rezidentu emitētā summa. Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētā summa iekļauta ārējos aktīvos.
3) Euro zonas rezidentu turētā summa.
4) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.2. Euro zonas MFI konsolidētā bilance[1)]

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā)

1. Aktīvi

	Kopā	Aizdevumi euro zonas rezidentiem			Euro zonas valstu rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru turējumi			Citu euro zonas rezidentu emitēto akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ārējie aktīvi	Pamatlīdzekļi	Pārējie aktīvi
		Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti	Kopā	Valdība	Citi euro zonas rezidenti				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Atlikumi										
2006	19 723.8	9 991.1	830.2	9 161.0	2 112.4	1 464.0	648.4	811.2	4 680.4	187.3	1 941.4
2007	22 331.2	11 133.5	973.8	10 159.7	2 371.9	1 419.4	952.5	884.3	5 247.0	221.1	2 473.5
2008 III	23 792.8	11 820.2	999.2	10 821.0	2 531.3	1 430.0	1 101.3	876.4	5 600.9	219.5	2 744.7
2008 Okt.	24 474.4	11 876.2	999.0	10 877.2	2 563.3	1 427.4	1 135.9	837.0	5 777.0	220.4	3 200.4
Nov.	24 605.7	11 882.8	996.8	10 886.1	2 646.7	1 476.5	1 170.2	826.7	5 658.7	221.4	3 369.3
Dec.	24 143.7	11 768.5	988.9	10 779.6	2 944.4	1 549.6	1 394.8	787.7	5 233.5	228.8	3 180.8
2009 Janv.[p)]	24 541.7	11 866.6	1 004.9	10 861.7	3 017.5	1 622.9	1 394.6	791.3	5 375.9	228.2	3 262.3
	Darījumi										
2006	1 997.5	877.3	-14.4	891.6	10.7	-96.8	107.5	97.7	801.9	6.4	203.5
2007	2 594.2	1 015.9	-9.8	1 025.7	230.3	-46.6	277.0	60.1	792.9	-0.5	495.4
2008	1 622.0	597.5	12.3	585.2	358.2	60.6	297.6	-64.5	-65.9	-1.0	797.5
2008 III	274.0	148.3	4.7	143.5	-15.9	-34.4	18.4	23.3	74.3	2.2	42.0
IV	227.6	-48.5	-9.8	-38.6	199.3	55.1	144.3	-74.8	-329.5	2.0	478.9
2008 Okt.	409.4	16.4	-0.9	17.3	26.2	-6.7	32.9	-33.2	-51.4	1.0	450.4
Nov.	170.8	16.3	-2.1	18.5	78.7	42.2	36.5	-6.7	-86.1	1.0	167.6
Dec.	-352.7	-81.2	-6.8	-74.5	94.4	19.5	74.9	-34.9	-191.9	0.0	-139.0
2009 Janv.[p)]	102.4	34.1	14.6	19.5	53.8	58.1	-4.3	11.3	-56.0	-2.1	61.4

2. Pasīvi

	Kopā	Skaidrā nauda apgrozībā	Centrālās valdības noguldījumi	Pārējās valdības/citu euro zonas rezidentu noguldījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/daļas[2)]	Emitētie parāda vērtspapīri[3)]	Kapitāls un rezerves	Ārējās saistības	Pārējās saistības	MFI savstarpējo saistību pārsniegums
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2006	19 723.8	592.2	158.0	7 906.5	614.6	2 587.8	1 280.8	4 026.5	2 541.8	15.6
2007	22 331.2	638.5	151.0	8 885.0	660.4	2 867.1	1 487.6	4 599.2	3 083.3	-41.1
2008 III	23 792.8	657.1	191.5	9 342.1	731.1	2 925.0	1 558.7	5 174.1	3 266.7	-53.9
2008 Okt.	24 474.4	698.8	258.4	9 444.6	729.8	2 906.4	1 564.2	5 292.2	3 638.6	-58.9
Nov.	24 605.7	703.7	328.9	9 467.8	739.7	2 886.9	1 606.8	5 163.8	3 771.4	-63.3
Dec.	24 143.7	723.1	261.8	9 697.9	722.9	2 804.8	1 615.8	4 777.3	3 598.0	-58.2
2009 Janv.[p)]	24 541.7	712.2	323.1	9 753.4	757.9	2 808.2	1 665.7	4 997.9	3 624.3	-101.4
	Darījumi									
2006	1 997.5	59.4	-15.2	683.7	27.6	285.5	57.4	601.6	252.2	45.3
2007	2 594.2	45.8	-13.3	835.1	54.5	270.5	163.1	778.8	467.6	-8.0
2008	1 622.0	83.5	108.1	597.0	29.9	-74.6	145.7	53.6	696.2	-17.6
2008 III	274.0	5.1	-19.9	73.2	-4.2	14.7	71.9	53.1	117.5	-37.3
IV	227.6	66.0	70.3	198.5	-10.3	-126.8	44.7	-400.7	392.3	-6.5
2008 Okt.	409.4	41.7	66.9	69.2	-1.3	-75.2	14.3	-93.3	461.2	-74.1
Nov.	170.8	4.8	70.4	31.5	10.1	-13.8	25.5	-100.7	133.7	9.3
Dec.	-352.7	19.4	-67.1	97.8	-19.0	-37.8	5.0	-206.6	-202.6	58.3
2009 Janv.[p)]	102.4	-12.3	58.3	-13.2	32.4	-30.5	28.5	76.9	56.4	-94.1

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Euro zonas rezidentu turētā summa.

3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu īpašumā esošie parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem iekļauti ārējās saistībās.

2.3. Monetārā statistika[1)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

1. Monetārie rādītāji[2)] un M3 neietilpstošie bilances posteņi

	M3					M3 3 mēnešu mainīgais vidējais (centrēts)	Ilgāka termiņa finanšu saistības	Kredīts valdībai	Kredīts pārējiem euro zonas rezidentiem			Tīrie ārējie aktīvi[4)]
		M2		M3-M2						Aizdevumi	Papildpostenis: aizdevumu dati koriģēti atbilstoši datiem par aizdevumu pārdošanu un vērtspapīrošanu[3)]	
	M1	M2-M1										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi											
2006	3 685.4	2 954.2	6 639.6	1 101.5	7 741.1	-	5 434.1	2 321.3	10 644.4	9 171.5	-	634.3
2007	3 832.7	3 507.2	7 339.9	1 310.5	8 650.4	-	5 977.8	2 417.2	12 027.2	10 175.6	-	627.5
2008 III	3 879.1	3 976.9	7 856.0	1 371.7	9 227.6	-	6 133.6	2 443.0	12 825.3	10 819.1	-	423.2
2008 Okt.	4 001.6	4 009.6	8 011.2	1 358.6	9 369.8	-	6 134.7	2 435.1	12 870.2	10 886.3	-	466.0
Nov.	3 960.5	4 054.2	8 014.7	1 349.1	9 363.8	-	6 172.0	2 471.1	12 885.9	10 879.4	-	469.8
Dec.	3 978.3	4 027.7	8 006.0	1 379.7	9 385.7	-	6 266.2	2 564.8	12 993.6	10 797.9	-	436.8
2009 Janv.[(p)]	4 087.1	3 972.7	8 059.8	1 311.9	9 371.7	-	6 437.3	2 628.8	13 069.3	10 866.5	-	374.8
	Darījumi											
2006	261.2	310.5	571.7	130.9	702.6	-	427.7	-114.7	1 105.8	898.6	961.7	200.6
2007	145.4	525.4	670.7	220.3	891.0	-	489.5	-60.1	1 369.9	1 031.0	1 132.1	13.5
2008	127.4	479.7	607.1	49.5	656.6	-	123.5	73.7	819.3	587.4	758.1	-118.6
2008 III	26.8	136.6	163.4	17.5	180.9	-	84.5	0.4	251.8	170.7	179.5	26.2
IV	96.6	48.0	144.6	10.9	155.5	-	-42.4	56.4	35.9	-18.4	71.0	55.4
2008 Okt.	111.3	16.3	127.6	-10.0	117.6	-	-55.5	-12.8	10.6	28.4	42.4	26.6
Nov.	-40.6	47.3	6.7	-8.7	-2.1	-	30.6	29.2	31.2	2.7	30.6	8.2
Dec.	26.0	-15.6	10.4	29.6	40.0	-	-17.5	40.0	-5.9	-49.5	-2.0	20.6
2009 Janv.[(p)]	82.3	-92.1	-9.8	-65.7	-75.5	-	103.1	47.3	16.7	6.1	14.3	-116.7
	Pieauguma temps											
2006 Dec.	7.6	11.7	9.4	13.3	10.0	9.8	8.5	-4.7	11.6	10.8	11.5	200.6
2007 Dec.	3.9	17.7	10.1	20.0	11.5	11.8	9.0	-2.6	12.8	11.2	12.2	13.5
2008 Sept.	1.2	17.7	8.9	7.4	8.7	8.7	5.2	1.0	10.1	8.5	9.6	-195.4
2008 Okt.	3.7	15.5	9.3	5.0	8.6	8.3	3.3	0.7	8.7	7.8	8.9	-166.9
Nov.	2.2	16.0	8.7	1.7	7.7	7.9	3.6	2.4	8.2	7.1	8.4	-181.5
Dec.	3.3	13.6	8.2	3.7	7.5	7.0	2.1	3.1	6.8	5.8	7.3	-118.6
2009 Janv.[(p)]	5.2	9.7	7.4	-2.4	5.9	.	3.0	5.2	6.1	5.0	6.7	-235.0

A1. Monetārie rādītāji[1)]

gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati

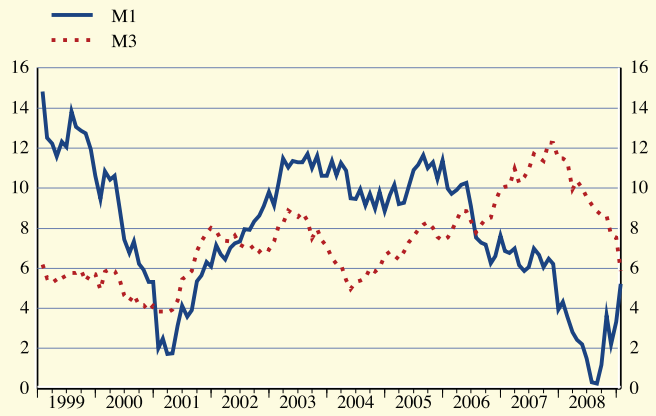

A2. M3 neietilpstošie bilances posteņi[1)]

gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati

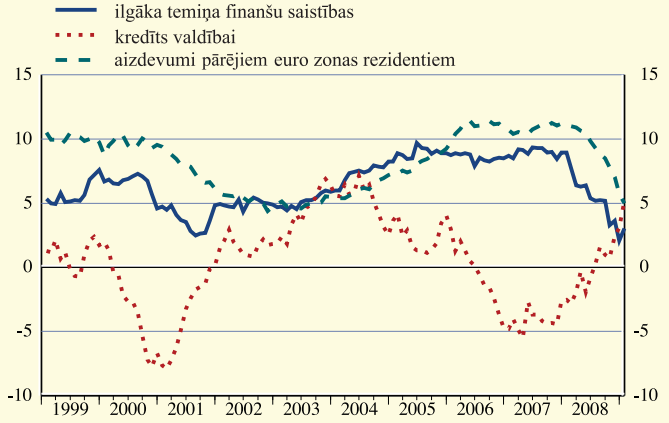

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs. Atsevišķu rādītāju mēneša un citi īstermiņa kāpuma tempa dati pieejami http://www.ecb.europa.eu/stats/money/aggregates/aggr/html/index.en.html.

2) MFI un centrālās valdības (pasts, Valsts kase) monetārās saistības pret euro zonas rezidentu ne-MFI, izņemot centrālo valdību (M1, M2, M3 sk. terminu skaidrojumā).

3) Korekcija, ņemot vērā no MFI bilancēm izslēgtos aizdevumus sakarā ar to pārdošanu vai vērtspapīrošanu.

4) Sadaļā "Pieauguma temps" ietvertās vērtības ir 12 mēnešu laikā pirms norādītā perioda veikto darījumu summa.

2.3. Monetārā statistika[1)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Monetāro rādītāju un ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas

	Skaidrā nauda apgrozībā	Noguldījumi uz nakti	Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	*Repo* darījumi	Naudas tirgus fondu akcijas/daļas	Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	Parāda vērtspapīri ar termiņu ilgāku par 2 gadiem	Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem	Noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem	Kapitāls un rezerves
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Atlikumi										
2006	578.4	3 107.0	1 402.2	1 552.0	266.1	636.9	198.5	2 399.6	102.2	1 655.0	1 277.3
2007	625.8	3 206.9	1 971.8	1 535.3	307.4	686.6	316.6	2 561.0	119.6	1 813.5	1 483.7
2008 III	662.9	3 216.2	2 455.0	1 521.9	344.5	736.3	290.9	2 630.0	114.2	1 836.4	1 553.0
2008 Okt.	698.4	3 303.2	2 485.0	1 524.6	346.1	734.1	278.3	2 619.5	116.3	1 834.9	1 564.0
Nov.	704.1	3 256.5	2 522.2	1 532.0	329.9	741.8	277.4	2 607.6	118.8	1 831.0	1 614.6
Dec.	710.7	3 267.6	2 470.6	1 557.1	355.5	752.9	271.2	2 544.3	121.7	1 988.5	1 611.7
2009 Janv.[p)]	716.9	3 370.2	2 377.4	1 595.2	327.2	766.2	218.5	2 613.2	124.5	2 033.3	1 666.2
	Darījumi										
2006	57.3	203.9	301.2	9.3	30.9	30.0	70.0	217.2	15.4	138.1	57.0
2007	46.9	98.4	581.3	-55.9	43.3	58.6	118.3	152.3	9.9	164.5	162.8
2008	83.8	43.5	464.4	15.3	49.5	33.4	-33.3	-40.4	0.7	17.9	145.3
2008 III	13.3	13.5	152.3	-15.6	3.6	6.0	7.9	19.2	-2.7	-0.7	68.8
IV	47.8	48.8	12.9	35.1	12.7	14.4	-16.2	-95.3	7.5	-0.8	46.2
2008 Okt.	35.5	75.8	14.0	2.3	1.3	-2.2	-9.0	-70.4	2.1	-6.8	19.7
Nov.	5.7	-46.3	39.9	7.5	-14.5	7.9	-2.1	-5.1	2.5	-0.4	33.5
Dec.	6.6	19.4	-41.0	25.3	26.0	8.8	-5.1	-19.8	2.9	6.4	-7.0
2009 Janv.[p)]	4.8	77.6	-129.7	37.6	-28.6	10.6	-47.8	29.7	2.0	38.3	33.1
	Pieauguma temps										
2006 Dec.	11.0	7.0	27.2	0.6	13.2	4.9	54.4	9.9	17.8	9.1	4.7
2007 Dec.	8.1	3.2	41.4	-3.6	16.3	9.2	59.6	6.3	9.6	9.9	12.5
2008 Sept.	8.2	-0.2	34.4	-2.0	16.5	4.1	5.7	2.3	-5.7	4.0	13.1
2008 Okt.	13.0	1.9	29.2	-1.4	19.5	2.1	-2.7	-0.2	-4.4	2.8	10.8
Nov.	13.5	0.1	29.3	-0.7	11.6	1.7	-8.1	-0.2	-2.2	2.6	12.2
Dec.	13.4	1.4	23.3	1.0	16.0	4.8	-10.9	-1.5	0.6	1.0	10.0
2009 Janv.[p)]	13.7	3.6	14.3	3.7	7.1	2.5	-24.8	-1.3	0.7	2.8	11.1

A3. Monetāro rādītāju sastāvdaļas[1)]

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

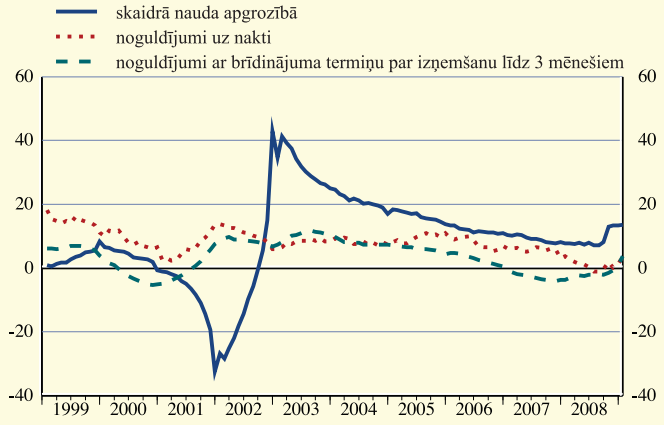

A4. Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas[1)]

(gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati)

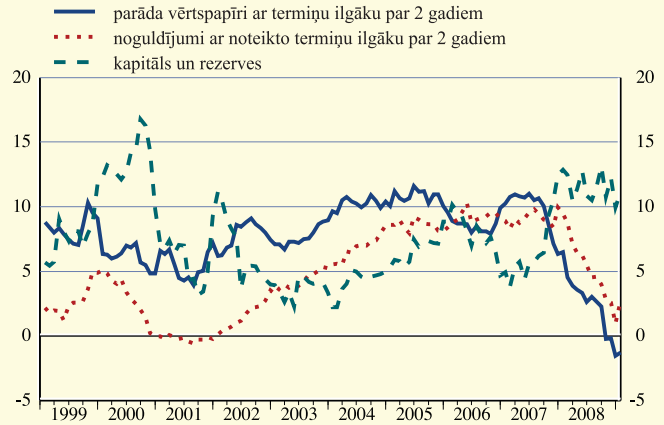

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.4. MFI aizdevumu dalījums[1), 2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

1. Aizdevumi finanšu starpniekiem, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Citi finanšu starpnieki[3)]	Nefinanšu sabiedrības				Mājsaimniecības[4]			
	Kopā	Kopā	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Patēriņa kredīti	Kredīti mājokļa iegādei	Pārējie kredīti
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2006	93.8	709.7	3 837.9	1 139.6	706.7	1 991.6	4 530.0	584.3	3 207.8	737.9
2007	107.9	886.4	4 380.3	1 279.3	857.9	2 243.1	4 801.0	615.5	3 432.7	752.9
2008 III	100.5	1 010.9	4 771.4	1 376.6	954.8	2 439.9	4 936.3	636.1	3 532.6	767.6
2008 Okt.	102.3	1 018.7	4 827.5	1 390.5	965.3	2 471.7	4 937.8	635.5	3 533.2	769.1
Nov.	99.0	1 011.7	4 847.2	1 383.1	978.2	2 485.9	4 921.5	632.7	3 520.1	768.8
Dec.	104.0	985.9	4 820.1	1 381.7	960.3	2 478.1	4 887.8	629.6	3 488.2	770.0
2009 Janv.[(p)]	96.1	983.6	4 880.8	1 394.4	977.9	2 508.5	4 906.1	638.4	3 495.9	771.7
	Darījumi									
2006	20.7	87.5	445.2	101.4	122.6	221.2	345.3	42.5	281.9	20.9
2007	15.9	180.1	554.4	145.9	155.1	253.5	280.6	31.1	228.6	20.9
2008	-4.4	94.5	418.0	89.3	121.8	206.9	79.3	10.2	51.9	17.1
2008 III	-1.1	7.1	112.5	26.8	28.8	57.0	52.1	3.9	44.3	3.9
IV	3.4	-23.9	46.2	-4.9	23.9	27.3	-44.1	-6.9	-40.1	2.9
2008 Okt.	1.4	-4.5	35.3	6.4	6.3	22.7	-3.7	-0.9	-3.3	0.5
Nov.	-3.3	-4.5	24.3	-5.6	14.4	15.5	-13.8	-2.3	-12.1	0.6
Dec.	5.2	-14.8	-13.4	-5.7	3.2	-10.9	-26.5	-3.7	-24.7	1.8
2009 Janv.[(p)]	-8.1	-12.9	29.7	2.2	10.1	17.4	-2.6	0.4	-2.5	-0.5
	Pieauguma temps									
2006 Dec.	28.2	14.0	13.1	9.8	20.7	12.4	8.2	7.7	9.6	2.9
2007 Dec.	17.0	25.2	14.4	12.8	21.9	12.7	6.2	5.3	7.1	2.8
2008 Sept.	-9.3	18.7	12.1	9.8	17.6	11.4	3.9	4.4	4.1	2.4
2008 Okt.	-9.3	14.7	11.9	10.1	16.3	11.2	3.3	3.5	3.5	2.3
Nov.	-6.6	13.6	11.2	8.5	16.1	10.8	2.5	2.8	2.6	1.9
Dec.	-4.1	10.7	9.5	7.0	14.2	9.2	1.6	1.7	1.5	2.3
2009 Janv.[(p)]	-5.1	7.7	8.8	6.1	13.3	8.7	1.2	1.3	1.0	2.0

A5. Aizdevumi citiem finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām[2)]

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati)

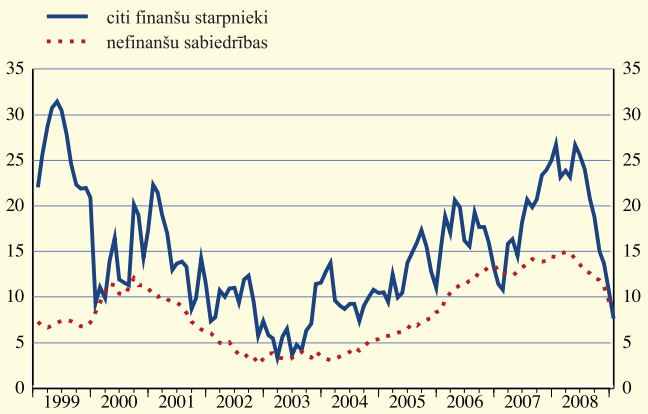

A6. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti[2)]

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati

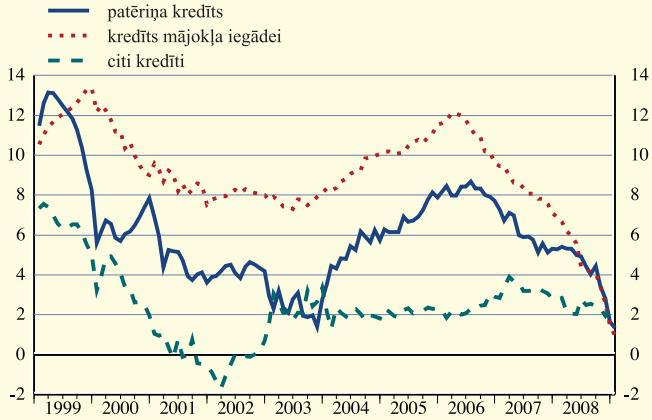

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
3) T.sk. ieguldījumu fondi.
4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

2.4. MFI aizdevumu dalījums[1), 2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Aizdevumi finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi				Citi finanšu starpnieki[3)]				Nefinanšu sabiedrības			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi											
2007	95.1	70.6	7.5	17.0	867.9	526.3	148.5	193.1	4 388.0	1 276.5	858.9	2 252.6
2008 III	100.8	77.0	6.4	17.5	1 017.7	620.7	170.0	227.0	4 761.9	1 372.3	953.4	2 436.3
2008 Okt.	104.2	81.0	5.8	17.4	1 015.6	623.3	168.9	223.4	4 815.8	1 382.2	965.9	2 467.8
Nov.	101.0	77.2	5.6	18.2	1 013.7	616.1	173.3	224.4	4 842.8	1 382.5	977.3	2 483.0
Dec.	91.6	68.1	5.2	18.2	963.7	557.9	169.1	236.7	4 828.8	1 378.3	961.8	2 488.8
2009 Janv.[(p)]	95.8	72.1	6.1	17.7	984.8	567.7	179.6	237.4	4 878.9	1 389.6	977.7	2 511.6
	Darījumi											
2007	14.0	15.8	-5.2	3.4	175.4	113.5	34.5	27.4	555.6	144.9	155.7	255.0
2008 III	-3.0	-2.5	-1.3	0.9	12.1	-10.6	8.5	14.2	84.6	4.0	27.7	53.0
IV	-9.4	-9.0	-1.1	0.7	-53.0	-61.2	-0.2	8.4	64.5	-3.9	26.7	41.6
2008 Okt.	3.0	3.7	-0.6	-0.1	-14.5	-5.2	-2.9	-6.4	33.1	2.4	8.3	22.4
Nov.	-3.2	-3.8	-0.2	0.8	0.6	-5.6	4.7	1.6	31.6	2.2	12.9	16.5
Dec.	-9.2	-8.9	-0.4	0.1	-39.1	-50.4	-1.9	13.2	-0.2	-8.5	5.5	2.7
2009 Janv.[(p)]	4.1	3.8	0.9	-0.6	10.5	4.0	8.6	-2.1	19.1	0.9	8.5	9.7
	Pieauguma temps											
2007 Dec.	16.8	28.5	-41.0	23.2	25.0	27.0	29.9	16.5	14.4	12.7	22.0	12.7
2008 Sept.	-9.0	-12.3	-26.0	18.4	18.8	15.5	24.4	24.4	12.1	9.8	17.6	11.4
2008 Okt.	-9.2	-10.7	-31.1	9.4	15.0	15.4	13.4	15.0	11.9	10.1	16.3	11.2
Nov.	-6.6	-7.9	-32.3	11.7	13.7	13.3	14.7	13.9	11.1	8.5	16.1	10.8
Dec.	-4.1	-3.8	-30.5	6.0	10.5	5.4	14.4	21.7	9.5	6.9	14.2	9.2
2009 Janv.[(p)]	-5.1	-5.4	-24.6	5.5	7.6	0.2	20.2	19.5	8.8	6.1	13.3	8.7

3. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti[4)]

	Kopā	Patēriņa kredīti				Kredīti mājokļa iegādei				Citi kredīti			
		Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Atlikumi												
2007	4 808.1	617.8	137.6	203.7	276.5	3 436.9	15.9	73.8	3 347.2	753.4	147.5	104.0	501.9
2008 III	4 940.0	637.5	139.4	201.1	297.0	3 535.1	16.9	71.8	3 446.5	767.4	149.6	100.1	517.7
2008 Okt.	4 940.9	637.9	139.0	200.1	298.8	3 535.3	17.0	71.2	3 447.1	767.8	147.9	99.5	520.4
Nov.	4 927.9	633.2	136.2	198.9	298.2	3 524.0	16.9	70.3	3 436.8	770.7	151.6	98.1	520.9
Dec.	4 894.9	632.0	137.2	197.2	297.6	3 492.3	17.0	68.3	3 407.0	770.5	155.4	90.8	524.3
2009 Janv.[(p)]	4 901.5	636.6	135.4	204.0	297.3	3 494.9	17.0	67.2	3 410.7	769.9	152.9	89.9	527.0
	Darījumi												
2007	280.6	31.2	3.6	1.1	26.6	228.6	0.9	2.3	225.3	20.8	1.7	4.4	14.7
2008 III	49.8	2.1	-0.3	-2.5	4.9	48.2	1.0	-0.9	48.1	-0.5	-3.2	-2.1	4.8
IV	-40.8	-6.0	-1.9	-4.3	0.3	-38.4	0.2	-1.5	-37.1	3.6	1.1	-1.7	4.1
2008 Okt.	-4.3	0.0	-0.3	-1.0	1.4	-3.7	0.1	-0.7	-3.1	-0.7	-2.5	-0.3	2.1
Nov.	-10.6	-4.1	-2.7	-1.0	-0.4	-10.2	-0.1	-0.8	-9.4	3.8	3.9	-1.2	1.1
Dec.	-25.9	-1.9	1.1	-2.3	-0.7	-24.5	0.1	0.0	-24.6	0.5	-0.3	-0.2	0.9
2009 Janv.[(p)]	-14.2	-3.7	-1.7	-1.0	-1.0	-7.6	0.0	-1.7	-5.8	-2.9	-3.3	-1.1	1.6
	Pieauguma temps												
2007 Dec.	6.2	5.3	2.7	0.5	10.7	7.1	6.1	3.2	7.2	2.8	1.2	4.4	3.0
2008 Sept.	3.9	4.4	4.1	-1.4	8.9	4.1	4.8	-1.3	4.2	2.4	2.2	-2.3	3.5
2008 Okt.	3.3	3.5	2.4	-2.3	8.3	3.5	5.9	-2.7	3.6	2.3	1.2	-2.9	3.7
Nov.	2.5	2.8	2.7	-3.2	7.4	2.6	5.7	-3.8	2.7	2.0	0.6	-4.4	3.7
Dec.	1.6	1.7	-0.4	-3.8	6.7	1.5	5.9	-4.1	1.6	2.3	1.9	-4.9	3.9
2009 Janv.[(p)]	1.2	1.3	-0.7	-3.8	6.0	1.0	6.7	-6.3	1.1	2.0	1.0	-5.9	3.9

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) T.sk. ieguldījumu fondi.

4) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.

2.4. MFI aizdevumu dalījums[1),2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

4. Aizdevumi valdībai un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas[3)]	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2006	810.5	104.1	232.5	448.1	25.8	2 924.3	2 061.0	863.4	63.2	800.2
2007	956.0	213.4	217.6	495.6	29.4	3 295.3	2 337.9	957.4	59.8	897.5
2008 I	957.8	210.6	212.8	497.2	37.2	3 413.9	2 395.5	1 018.4	61.5	956.9
II	975.6	221.0	215.1	497.5	42.0	3 310.8	2 299.2	1 011.5	63.0	948.5
III	980.7	225.9	210.0	499.5	45.4	3 519.1	2 452.3	1 066.8	61.9	1 004.9
IV[(p)]	970.2	229.0	210.1	491.3	39.8	3 241.6	2 271.0	970.7	59.7	911.0
	Darījumi									
2006	-13.4	-17.6	-14.3	21.9	-3.4	532.5	402.9	129.5	-0.1	129.6
2007	-7.9	-4.5	-13.0	6.1	3.5	542.1	382.1	160.1	0.3	159.8
2008[(p)]	13.1	14.4	-8.1	-3.5	10.4	-45.1	-73.5	28.3	0.1	28.2
2008 I	0.7	-3.3	-4.8	1.0	7.8	215.8	122.3	93.3	2.9	90.4
II	17.7	10.3	2.1	0.6	4.8	-100.1	-94.8	-5.2	1.6	-6.7
III	4.7	4.6	-5.2	2.0	3.4	94.3	77.1	17.2	-3.2	20.4
IV[(p)]	-10.0	2.9	-0.2	-7.0	-5.6	-255.1	-178.0	-77.1	-1.1	-76.0
	Pieauguma temps									
2006 Dec.	-1.6	-14.0	-5.8	5.1	-11.6	21.8	23.7	17.4	-0.1	19.1
2007 Dec.	-1.0	-4.3	-5.6	1.4	13.7	18.7	18.6	18.8	0.5	20.3
2008 Marts	0.1	0.9	-5.1	1.6	19.5	15.7	12.7	23.2	10.0	24.1
Jūn.	2.4	7.8	-1.8	2.3	11.8	7.7	4.6	15.4	9.5	15.8
Sept.	3.4	13.4	-1.9	2.8	9.7	8.2	5.5	15.0	1.8	15.9
Dec.[(p)]	1.4	6.7	-3.7	-0.7	35.3	-1.3	-3.1	3.0	0.1	3.2

A7. Aizdevumi valdībai[2)]

(gada pieauguma temps ; sezonāli neizlīdzināti dati)

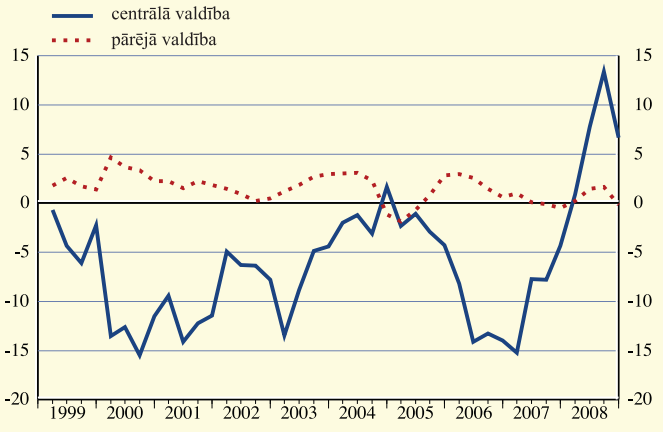

A8. Aizdevumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem[2)]

(gada pieauguma temps; sezonāli neizlīdzināti dati

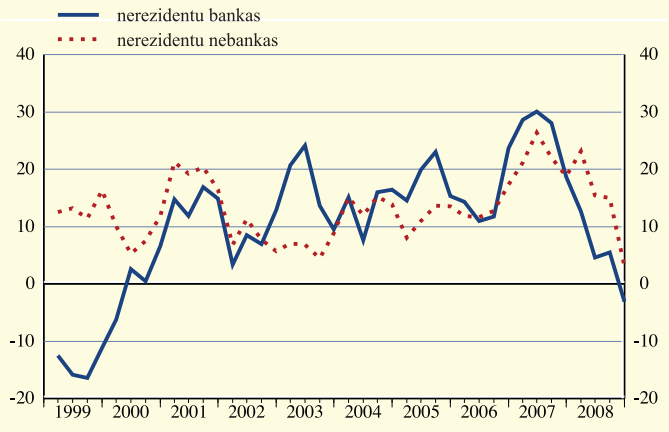

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, lai apzīmētu MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums[1),2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieaugums perioda beigās, darījumi periodā)

1. Finanšu starpnieku noguldījumi

	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi							Citi finanšu starpnieki[3)]						
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		*Repo* darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		*Repo* darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi													
2006	650.0	70.2	57.1	495.4	1.0	1.4	24.9	1 140.3	283.1	251.8	469.4	10.6	0.2	125.1
2007	688.2	71.1	68.9	525.4	0.8	1.1	20.9	1 472.7	312.3	348.0	652.8	12.2	0.3	147.1
2008 III	727.9	75.5	90.3	538.9	1.2	1.6	20.4	1 641.3	322.6	445.5	673.9	11.7	0.1	187.5
2008 Okt.	736.0	83.6	90.4	538.2	1.2	1.5	21.1	1 673.5	335.9	444.9	684.1	12.2	0.1	196.3
Nov.	738.1	84.9	95.0	535.9	1.1	1.5	19.7	1 654.5	319.7	443.5	685.6	12.0	0.1	193.7
Dec.	757.8	83.9	111.8	536.4	1.1	1.5	23.1	1 802.4	320.6	420.1	852.3	12.3	0.1	197.0
2009 Janv.[(p)]	762.8	99.9	98.1	541.8	1.2	1.5	20.2	1 800.2	340.7	363.8	877.7	12.9	0.1	205.0
	Darījumi													
2006	37.9	2.7	5.5	25.6	-0.2	0.0	4.4	249.2	45.5	67.8	130.5	0.3	0.1	4.9
2007	41.8	0.8	11.8	33.7	-0.2	-0.3	-4.1	341.1	32.7	98.9	183.7	1.7	0.1	24.1
2008	67.6	12.3	41.2	12.1	-0.3	0.1	2.2	164.8	4.4	68.8	41.3	-0.3	-0.3	51.0
2008 III	8.4	1.7	6.0	0.3	-0.2	0.0	0.5	28.3	-16.5	53.8	-12.4	-0.6	-0.1	4.1
IV	31.7	8.3	21.4	-0.6	-0.1	-0.1	2.7	5.1	-2.7	-25.6	21.8	0.5	0.0	11.1
2008 Okt.	6.8	7.6	-0.7	-0.6	0.0	-0.1	0.6	17.6	8.8	-5.2	5.3	0.2	0.0	8.6
Nov.	4.0	1.3	4.8	-0.6	-0.1	0.0	-1.3	-15.6	-16.0	-0.8	2.4	-0.1	0.0	-1.0
Dec.	20.9	-0.6	17.4	0.7	0.0	0.0	3.4	3.0	4.5	-19.5	14.1	0.5	0.0	3.5
2009 Janv.[(p)]	3.0	15.4	-14.8	5.3	0.1	0.0	-2.9	-10.9	17.0	-58.2	22.0	0.5	0.0	7.9
	Pieauguma temps													
2006 Dec.	6.2	4.0	10.7	5.4	-16.3	-	21.2	28.2	19.5	36.8	38.9	2.9	-	4.0
2007 Dec.	6.4	1.1	20.6	6.8	-22.5	-	-16.3	30.0	11.5	39.5	39.1	16.0	-	19.0
2008 Sept.	7.2	10.8	40.2	3.2	-20.1	-	-3.1	17.4	-3.2	44.6	16.0	-11.6	-	16.1
2008 Okt.	5.2	12.2	18.1	2.7	-20.0	-	-3.7	15.3	1.7	28.4	13.0	-6.3	-	25.2
Nov.	6.2	21.6	20.3	2.3	-29.7	-	0.3	12.6	-7.9	33.2	12.1	-2.1	-	17.1
Dec.	9.8	17.2	58.2	2.3	-23.3	-	10.6	11.2	1.4	20.0	6.3	-2.3	-	34.6
2009 Janv.[(p)]	6.5	18.2	26.5	3.0	-17.6	-	-20.1	8.6	0.9	6.1	9.1	-2.2	-	25.3

A9. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā[2)]

(gada pieauguma temps)

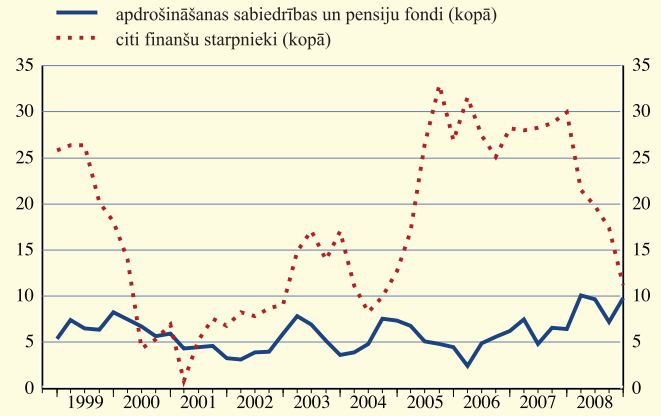

A10. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā[2)] (gada pieauguma temps)

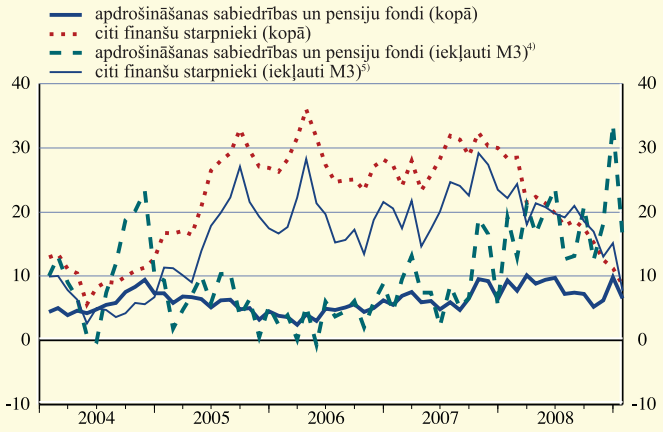

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
3) Šajā kategorijā ietilpst ieguldījumu fondi.
4) Ietilpst noguldījumi no 2., 3., 5. un 7. ailes.
5) Ietilpst noguldījumi no 9., 10., 12. un 14. ailes.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums[1),2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

2. Nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību noguldījumi

	Nefinanšu sabiedrības							Mājsaimniecības[3)]						
	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		*Repo* darījumi	Kopā	Uz nakti	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu		*Repo* darījumi
			Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem				Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi													
2006	1 343.1	851.8	355.3	69.4	40.5	1.3	24.8	4 552.6	1 751.2	669.0	606.8	1 355.7	99.8	70.0
2007	1 470.4	882.1	474.6	59.4	29.2	1.4	23.7	4 988.8	1 777.7	994.4	560.9	1 457.6	111.1	87.1
2008 III	1 498.1	873.6	508.4	64.1	25.6	1.4	25.1	5 197.3	1 750.0	1 271.1	523.8	1 441.3	103.1	108.0
2008 Okt.	1 500.2	860.8	518.3	65.9	24.9	1.4	29.0	5 252.3	1 758.4	1 332.1	515.4	1 439.3	106.1	101.1
Nov.	1 498.3	870.8	509.5	65.6	26.0	1.3	25.0	5 290.2	1 778.1	1 352.7	511.6	1 443.0	109.8	95.1
Dec.	1 498.7	882.4	498.9	64.4	27.9	1.3	23.7	5 369.2	1 814.4	1 351.8	520.3	1 485.3	113.7	83.7
2009 Janv.[(p)]	1 482.5	877.0	480.2	67.1	32.0	1.3	25.0	5 437.2	1 857.9	1 337.5	525.5	1 525.4	114.5	76.5
	Darījumi													
2006	141.2	85.7	55.7	3.9	-4.2	0.1	0.2	215.2	65.7	137.5	-23.1	2.5	15.4	17.2
2007	134.4	31.8	123.3	-8.1	-11.0	-0.7	-1.1	280.7	21.7	321.8	-45.5	-45.6	11.2	17.1
2008	8.8	-5.2	14.4	3.2	-3.3	-0.3	-0.1	348.4	29.5	336.3	-40.0	24.2	1.8	-3.4
2008 III	4.4	2.7	1.0	0.8	-2.2	-0.1	2.1	33.8	-34.4	89.3	-8.7	-19.2	-2.6	9.5
IV	-1.3	7.9	-10.7	0.6	2.3	-0.1	-1.4	168.3	63.8	77.7	-3.4	43.9	10.6	-24.4
2008 Okt.	-7.2	-17.3	5.5	1.3	-0.6	0.0	3.9	47.2	6.9	55.0	-8.4	-2.3	2.9	-7.0
Nov.	-1.4	10.2	-8.4	-0.1	1.1	0.0	-4.0	37.7	19.7	20.3	-3.7	3.8	3.7	-6.0
Dec.	7.2	15.1	-7.7	-0.6	1.8	0.0	-1.3	83.4	37.2	2.4	8.8	42.4	3.9	-11.4
2009 Janv.[(p)]	-32.9	-15.6	-25.1	2.3	4.2	0.0	1.3	27.6	33.8	-41.2	2.5	39.7	0.0	-7.1
	Pieauguma temps													
2006 Dec.	11.7	11.2	18.4	5.7	-9.4	5.9	0.6	5.0	3.9	25.8	-3.7	0.2	18.2	32.6
2007 Dec.	10.0	3.7	34.8	-11.9	-26.9	-31.6	-4.3	6.1	1.2	47.8	-7.5	-3.5	11.2	24.4
2008 Sept.	5.7	3.0	14.4	-2.6	-22.8	-17.3	2.9	6.5	-0.6	40.8	-7.0	-1.3	-5.1	28.6
2008 Okt.	4.4	1.8	10.5	-0.1	-19.6	-12.6	19.6	7.4	1.2	40.5	-7.8	-0.5	-3.4	17.1
Nov.	3.0	1.3	7.9	3.6	-22.3	-15.4	3.2	7.7	2.1	38.7	-7.9	0.3	-0.9	8.9
Dec.	0.6	-0.6	3.1	5.4	-10.7	-15.8	-0.2	6.9	1.7	33.2	-7.1	1.7	1.6	-3.9
2009 Janv.[(p)]	2.2	2.7	-0.4	9.2	7.3	-17.2	12.3	6.9	4.8	23.6	-5.9	4.3	1.6	-16.5

A11. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā[2)]

(gada pieauguma temps)

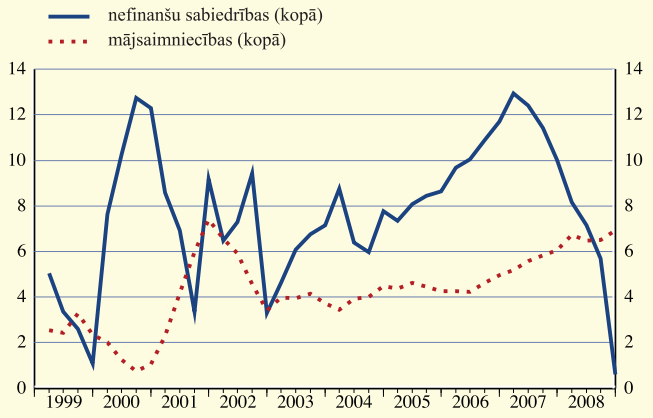

A12. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā[2)] (gada pieauguma temps)

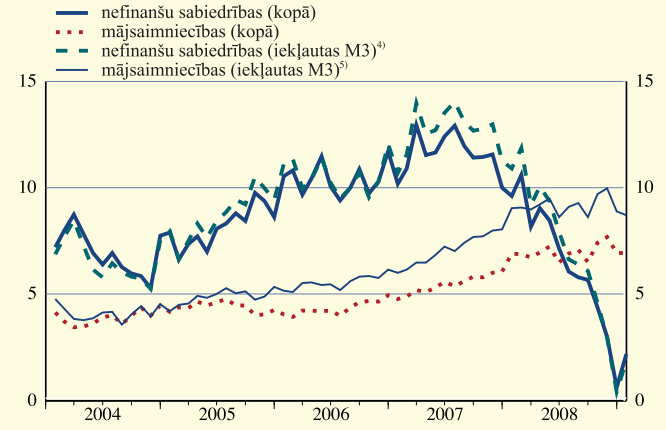

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošās bezpeļņas organizācijas.
4) Ietilpst noguldījumi no 2., 3., 5. un 7. ailes.
5) Ietilpst noguldījumi no 9., 10., 12. un 14. ailes.

2.5. MFI piesaistīto noguldījumu dalījums[1),2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

3. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi

	Valdība					Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti				
	Kopā	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Kopā	Bankas[3)]	Nebankas		
			Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi			Kopā	Valdība	Citas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Atlikumi									
2006	329.0	124.2	45.4	90.8	68.6	3 429.0	2 557.1	871.9	128.6	743.3
2007	372.9	127.1	59.0	106.8	80.1	3 856.2	2 944.2	912.0	143.4	768.6
2008 I	375.9	139.6	49.6	107.6	79.1	4 039.7	3 075.7	964.1	131.1	833.0
II	410.6	156.2	56.4	112.0	86.0	4 019.9	3 036.7	983.2	129.3	853.9
III	400.2	140.2	61.7	112.8	85.5	4 140.1	3 132.8	1 007.3	141.9	865.4
IV(p)	446.2	193.0	52.3	115.4	85.6	3 702.4	2 802.1	900.3	67.6	832.7
	Darījumi									
2006	14.2	-24.5	7.0	7.8	23.9	476.6	385.8	90.8	6.6	84.2
2007	30.9	-3.1	13.6	8.9	11.5	614.6	547.2	67.4	20.2	47.2
2008(p)	75.4	65.5	-6.5	9.4	7.0	-194.8	-174.9	-19.9	-36.2	16.3
2008 I	2.8	12.4	-9.3	0.7	-1.0	279.2	220.4	58.8	-8.5	67.3
II	34.7	16.3	6.8	4.4	7.2	-17.5	-37.0	19.5	-1.8	21.3
III	-10.7	-16.0	5.2	0.7	-0.6	-20.5	-21.7	1.1	8.8	-7.6
IV(p)	48.5	52.8	-9.2	3.6	1.3	-436.0	-336.6	-99.4	-34.7	-64.6
	Pieauguma temps									
2006 Dec.	4.5	-16.5	18.4	9.6	53.5	15.8	17.3	11.5	5.3	12.6
2007 Dec.	9.4	-2.3	29.9	9.8	16.7	18.0	21.5	7.8	15.8	6.4
2008 Marts	7.7	-3.7	18.1	13.4	16.5	17.8	19.6	12.2	5.5	13.4
Jūn.	4.5	-12.0	28.9	10.0	21.0	11.8	12.6	9.4	-0.2	11.0
Sept.	3.8	-6.7	2.9	8.4	19.1	7.6	7.3	8.4	-1.3	10.2
Dec.(p)	20.2	51.5	-11.0	8.8	8.7	-5.0	-5.9	-2.0	-25.2	2.3

A13. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi[2)]

(gada pieauguma temps)

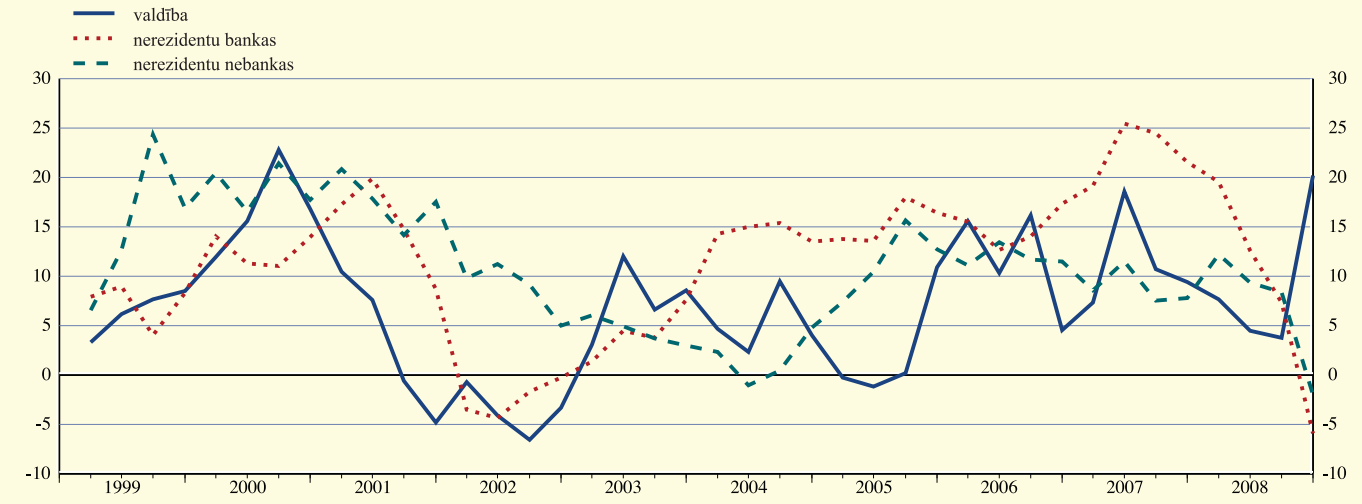

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

3) Termins "bankas" šajā tabulā lietots, apzīmējot MFI līdzīgas iestādes, kuras nav euro zonas rezidenti.

2.6. MFI vērtspapīru turējumu dalījums[1),2)]

(mljrd. euro un gada pieauguma temps; atlikumi un pieauguma temps perioda beigās, darījumi periodā)

	Neakciju vērtspapīri								Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi											
2006	4 664.3	1 560.6	72.3	1 260.4	16.2	615.8	30.1	1 108.9	1 465.9	373.0	798.5	294.4
2007	5 114.5	1 652.6	84.0	1 177.7	16.6	917.2	33.4	1 233.1	1 639.9	424.8	871.4	343.7
2008 III	5 500.2	1 799.3	102.0	1 176.9	15.6	1 049.4	49.5	1 307.5	1 608.3	452.2	866.2	290.0
2008 Okt.	5 562.6	1 824.6	109.2	1 165.6	19.3	1 080.5	53.0	1 310.2	1 551.3	436.8	827.7	286.8
Nov.	5 667.4	1 866.8	104.2	1 208.5	18.2	1 115.4	52.3	1 302.0	1 530.5	426.5	817.1	286.9
Dec.	5 849.2	1 888.9	96.0	1 222.7	19.0	1 333.6	58.8	1 230.3	1 480.2	422.2	777.9	280.1
2009 Janv.[p]	6 027.2	1 942.7	104.7	1 284.9	23.4	1 336.7	55.5	1 279.4	1 491.1	424.8	781.7	284.7
	Darījumi											
2006	337.4	122.8	10.6	-122.7	0.5	100.6	6.5	219.0	193.3	58.6	96.2	38.5
2007	542.1	136.3	18.2	-86.5	1.5	268.0	9.5	195.0	164.5	52.0	60.0	52.5
2008	587.7	223.5	9.6	39.4	1.7	273.6	23.6	16.4	-77.9	30.3	-64.9	-43.3
2008 III	-41.5	4.6	-2.9	-33.3	-0.8	19.3	-0.8	-27.6	27.8	0.7	23.5	3.6
IV	211.9	91.0	-4.5	40.5	3.1	137.5	6.8	-62.4	-94.5	-11.7	-75.3	-7.5
2008 Okt.	-8.7	26.2	-1.4	-12.1	1.8	34.4	-1.5	-56.0	-48.7	-14.1	-33.2	-1.4
Nov.	115.1	43.7	-3.6	37.9	-1.1	36.9	-0.4	1.7	-8.2	-3.0	-7.0	1.9
Dec.	105.5	21.1	0.5	14.8	2.4	66.2	8.6	-8.1	-37.6	5.5	-35.0	-8.0
2009 Janv.[p]	110.9	50.5	1.8	53.8	2.8	3.4	-7.7	6.2	24.9	5.6	11.2	8.1
	Pieauguma temps											
2006 Dec.	7.7	8.5	16.5	-8.9	3.0	19.3	25.7	24.2	15.2	18.6	13.6	15.2
2007 Dec.	11.7	8.7	25.6	-6.8	10.5	43.0	33.4	17.7	11.2	13.9	7.5	17.8
2008 Sept.	11.4	11.1	24.0	-1.8	6.5	31.2	46.0	10.1	5.4	13.4	7.8	-10.1
2008 Okt.	8.1	9.4	16.2	-2.9	17.0	29.4	28.9	1.5	0.0	11.3	-1.5	-10.0
Nov.	9.3	11.5	15.2	0.5	10.4	30.8	42.7	-0.9	-0.5	11.3	-2.1	-10.5
Dec.	11.4	13.4	12.0	3.3	8.4	29.9	69.9	1.4	-4.9	7.0	-7.6	-13.1
2009 Janv.[p]	11.3	14.5	5.4	6.5	18.6	29.5	34.5	-1.5	-4.2	6.7	-7.3	-10.3

A14. MFI vērtspapīru turējumi[2)]

(gada pieauguma temps)

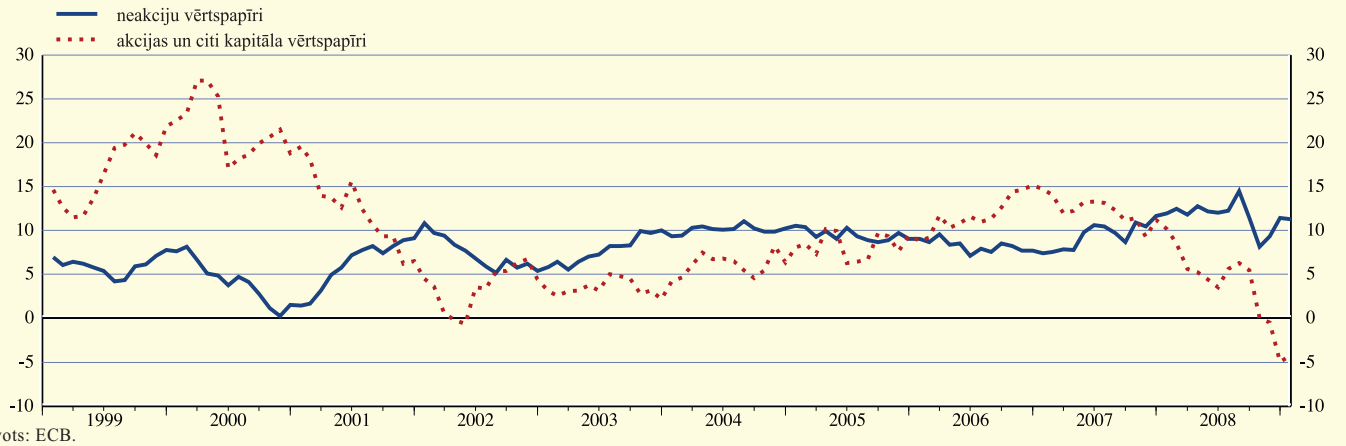

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.7. Atsevišķu MFI bilances posteņu pārvērtēšana[1),2)]
(mljrd. euro)

1. Mājsaimniecībām[3)] izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana

	Patēriņa kredīts				Aizdevumi mājokļa iegādei				Citi aizdevumi			
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	-3.9	-1.5	-0.9	-1.6	-2.7	-0.1	-0.1	-2.4	-6.7	-1.1	-2.0	-3.6
2007	-4.2	-1.2	-1.4	-1.6	-2.7	-0.2	-0.2	-2.3	-6.9	-0.8	-2.3	-3.7
2008	-4.4	-1.1	-1.5	-1.9	-3.2	0.0	-0.2	-3.0	-6.7	-1.2	-2.3	-3.2
2008 III	-1.0	-0.2	-0.4	-0.4	-0.4	0.0	0.0	-0.4	-1.3	-0.2	-0.5	-0.7
IV	-1.5	-0.3	-0.5	-0.7	-1.1	0.0	-0.1	-1.0	-2.1	-0.4	-0.8	-1.0
2008 Okt.	-0.6	-0.3	-0.2	-0.1	-0.6	0.0	0.0	-0.6	-0.7	0.1	-0.5	-0.2
Nov.	-0.3	0.0	-0.2	-0.1	-0.2	0.0	0.0	-0.1	-0.5	0.0	-0.1	-0.3
Dec.	-0.6	0.0	-0.2	-0.4	-0.3	0.0	0.0	-0.3	-1.0	-0.4	-0.1	-0.5
2009 Janv.[p)]	-0.7	-0.2	-0.2	-0.3	-0.5	0.0	0.0	-0.5	-1.0	-0.5	-0.1	-0.4

2. Nefinanšu sabiedrībām un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegto aizdevumu pilnīga/daļēja norakstīšana

	Nefinanšu sabiedrības				Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti		
	Kopā	Līdz 1 gadam	No 1 gada līdz 5 gadiem	Ilgāk par 5 gadiem	Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu
	1	2	3	4	5	6	7
2006	-13.2	-3.5	-4.6	-5.1	-0.8	-0.1	-0.7
2007	-12.5	-2.1	-5.4	-4.9	-5.2	-3.4	-1.8
2008	-18.8	-4.3	-9.7	-4.8	-6.6	-3.4	-3.2
2008 III	-4.2	-0.8	-2.3	-1.0	-1.3	-0.7	-0.5
IV	-6.3	-1.3	-3.2	-1.8	-2.9	-0.8	-2.1
2008 Okt.	-1.5	0.0	-1.1	-0.4	-1.0	-0.2	-0.8
Nov.	-2.0	-0.4	-1.2	-0.4	-0.6	-0.2	-0.4
Dec.	-2.8	-0.9	-0.9	-1.0	-1.3	-0.4	-0.9
2009 Janv.[p)]	-1.8	-0.8	-0.3	-0.6	-1.3	-0.9	-0.5

3. MFI turēto vērtspapīru pārvērtēšana

	Neakciju vērtspapīri								Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			
	Kopā	MFI		Valdība		Citi euro zonas rezidenti		Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti	Kopā	MFI	Ne-MFI	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidenti
		Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās	Euro	Pārējās valūtās					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	-8.6	1.2	-0.4	-7.9	-0.2	-0.4	-0.3	-0.7	31.5	7.1	16.3	8.0
2007	-11.8	-2.7	0.0	0.6	-0.2	-2.5	-0.5	-6.5	12.6	3.0	8.8	0.8
2008	-56.1	-9.9	0.0	2.8	0.0	-19.7	1.0	-30.3	-66.9	-17.0	-36.2	-13.8
2008 III	-1.7	-1.2	0.2	5.8	0.2	-1.7	0.0	-5.0	-19.3	-7.6	-6.7	-5.1
IV	-13.9	-2.4	0.1	5.2	0.1	-10.7	2.2	-8.4	-19.1	-5.4	-11.4	-2.3
2008 Okt.	-6.1	-0.9	0.2	0.8	0.2	-3.2	-0.1	-3.1	-8.2	-1.2	-5.3	-1.7
Nov.	1.3	0.0	0.0	5.0	0.1	-1.4	0.0	-2.4	-5.7	-1.6	-2.3	-1.8
Dec.	-9.1	-1.5	-0.1	-0.6	-0.2	-6.1	2.3	-2.9	-5.2	-2.6	-3.8	1.2
2009 Janv.[p)]	-8.1	2.1	0.0	-2.6	0.1	-4.0	0.2	-3.9	-14.4	-4.6	-7.9	-1.9

Avots: ECB.
1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
3) T.sk. mājsaimniecības apkalpojošām bezpeļņas organizācijām.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums[1),2)]

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

1. Noguldījumi

	MFI[3)]							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas					Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas				
			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentu noguldījumi													
2006	5 242.4	90.7	9.3	5.6	0.4	1.5	1.2	8 014.8	96.4	3.6	2.2	0.3	0.1	0.6
2007	6 089.4	92.1	7.9	4.8	0.4	1.1	1.0	8 993.0	96.4	3.6	2.2	0.4	0.1	0.5
2008 I	6 147.8	91.8	8.2	4.7	0.5	1.3	1.0	9 151.4	96.4	3.6	2.1	0.4	0.1	0.6
II	6 287.4	91.6	8.4	5.0	0.4	1.4	1.0	9 372.6	96.4	3.6	2.1	0.5	0.1	0.5
III	6 751.6	89.4	10.6	6.9	0.4	1.5	1.0	9 464.7	96.2	3.8	2.2	0.5	0.1	0.6
IV(p)	6 867.7	89.7	10.3	7.2	0.4	1.2	0.8	9 874.2	96.8	3.2	1.9	0.4	0.1	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi													
2006	2 557.1	45.3	54.7	35.1	2.3	2.7	11.5	871.9	50.7	49.3	32.0	1.3	2.0	10.4
2007	2 944.2	46.8	53.2	33.6	2.9	2.4	11.1	912.0	50.0	50.0	32.9	1.6	1.8	9.9
2008 I	3 075.7	48.1	51.9	32.9	3.0	2.6	10.5	964.1	52.3	47.7	31.9	1.4	1.8	8.7
II	3 036.7	46.5	53.5	33.9	3.0	2.7	10.6	983.2	51.8	48.2	31.8	1.2	1.7	9.3
III	3 132.8	45.6	54.4	35.3	3.2	2.7	9.9	1 007.3	52.5	47.5	30.3	1.3	1.5	10.3
IV(p)	2 802.1	47.9	52.1	34.3	2.8	2.6	9.6	900.3	54.7	45.3	28.9	1.4	2.0	9.4

2. Euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri

	Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas				
			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7
2006	4 485.5	80.5	19.5	10.0	1.6	1.9	3.5
2007	4 948.0	81.4	18.6	9.3	1.7	1.9	3.4
2008 I	4 993.0	82.1	17.9	8.8	1.8	1.9	3.2
II	5 146.7	82.0	18.0	8.9	1.7	1.8	3.5
III	5 183.3	81.8	18.2	8.9	1.9	1.8	3.3
IV(p)	5 096.6	83.1	16.9	8.6	2.0	1.9	2.6

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.
4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.8. Atsevišķu MFI bilances posteņu valūtu dalījums[1),2)]

(% no kopējā; atlikumi mljrd. euro; perioda beigās)

3. Aizdevumi

	MFI[3)]							Ne-MFI						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas					Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas				
			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentiem													
2006	4 933.5	-	-	-	-	-	-	9 970.8	96.4	3.6	1.6	0.2	1.1	0.5
2007	5 788.9	-	-	-	-	-	-	11 115.1	96.2	3.8	1.8	0.2	0.9	0.6
2008 I	5 836.3	-	-	-	-	-	-	11 414.1	96.1	3.9	1.8	0.2	1.0	0.6
II	6 001.5	-	-	-	-	-	-	11 636.4	96.0	4.0	1.9	0.2	1.0	0.6
III	6 345.6	-	-	-	-	-	-	11 801.1	95.8	4.2	2.1	0.2	1.0	0.5
IV(p)	6 268.1	-	-	-	-	-	-	11 749.2	95.9	4.1	2.1	0.3	1.0	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem													
2006	2 061.0	50.7	49.3	28.9	2.0	2.3	11.0	863.4	39.3	60.7	43.2	1.1	4.0	8.6
2007	2 337.9	48.0	52.0	28.9	2.3	2.4	12.7	957.4	40.9	59.1	41.3	1.2	3.7	8.2
2008 I	2 395.5	48.2	51.8	27.9	2.9	2.8	12.4	1 018.4	43.0	57.0	39.1	1.3	4.2	7.8
II	2 299.2	46.4	53.6	29.3	2.3	2.9	12.7	1 011.5	43.0	57.0	38.4	1.1	4.0	8.6
III	2 452.3	42.5	57.5	33.3	2.9	2.6	12.4	1 066.8	41.4	58.6	40.5	1.5	3.9	8.0
IV(p)	2 271.0	45.8	54.2	32.3	2.5	2.6	11.2	970.7	40.8	59.2	41.6	1.8	4.1	7.2

4. Neakciju vērtspapīru turējumi

	MFI emitētie vērtspapīri[3)]							Ne-MFI emitētie vērtspapīri						
	Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas					Visas valūtas (atlikums)	Euro[4)]	Pārējās valūtas				
			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP			Kopā	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Euro zonas rezidentu emitētie													
2006	1 632.9	95.6	4.4	2.3	0.2	0.3	1.3	1 922.5	97.6	2.4	1.3	0.3	0.1	0.7
2007	1 736.6	95.2	4.8	2.4	0.3	0.3	1.5	2 144.8	97.7	2.3	1.4	0.2	0.1	0.5
2008 I	1 816.0	95.2	4.8	2.5	0.3	0.3	1.4	2 220.8	97.2	2.8	1.9	0.3	0.1	0.4
II	1 893.9	94.8	5.2	2.6	0.4	0.3	1.6	2 299.5	97.3	2.7	1.8	0.3	0.1	0.5
III	1 901.3	94.6	5.4	2.9	0.4	0.3	1.5	2 291.5	97.2	2.8	1.9	0.3	0.1	0.4
IV(p)	1 984.9	95.2	4.8	2.6	0.4	0.2	1.3	2 634.1	97.0	3.0	2.0	0.3	0.1	0.4
	Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitētie													
2006	514.5	52.2	47.8	28.8	0.7	0.4	14.5	594.4	38.9	61.1	36.5	4.9	0.8	14.2
2007	580.8	53.8	46.2	27.4	0.7	0.4	14.4	652.3	35.8	64.2	39.4	4.5	0.8	12.6
2008 I	636.2	50.8	49.2	30.2	0.8	0.6	14.4	629.5	38.0	62.0	36.8	5.8	0.9	11.4
II	663.7	50.2	49.8	30.7	0.7	0.5	14.9	627.0	38.5	61.5	36.9	5.8	0.8	10.4
III	644.4	51.0	49.0	30.8	0.8	0.5	14.2	663.1	37.1	62.9	38.2	6.4	0.9	10.5
IV(p)	577.9	53.3	46.7	29.1	0.8	0.5	13.6	652.4	38.9	61.1	39.4	5.9	0.9	9.4

Avots: ECB.

1) MFI sektors, izņemot Eurosistēmu. Sektoru klasifikācijas pamatā ir EKS 95.
2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
3) Ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem termins "MFI" attiecas uz euro zonas MFI līdzīgām iestādēm.
4) T.sk. euro izteikto nacionālo valūtu posteņi.

2.9. Euro zonas ieguldījumu fondu kopsavilkuma bilance[1)]

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Aktīvi

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
			Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 II	5 993.1	344.2	2 046.7	191.9	1 854.8	2 219.3	786.1	179.7	417.2
III	5 892.8	358.3	2 015.0	187.0	1 828.0	2 168.5	773.6	180.6	396.6
IV	5 781.3	353.4	1 993.4	184.1	1 809.3	2 077.4	784.0	189.1	384.0
2008 I	5 160.6	365.5	1 857.8	164.8	1 693.0	1 670.3	719.8	197.1	350.1
II	5 015.2	359.3	1 807.2	157.5	1 649.7	1 624.4	690.7	204.9	328.7
III[p]	4 713.2	377.1	1 747.3	148.1	1 599.2	1 411.4	641.3	202.8	333.3

2. Pasīvi

	Kopā	Saņemtie noguldījumi un aizdevumi	Ieguldījumu fondu akcijas	Citas saistības
	1	2	3	4
2007 II	5 993.1	82.9	5 589.0	321.3
III	5 892.8	78.5	5 496.8	317.5
IV	5 781.3	76.8	5 411.5	293.0
2008 I	5 160.6	76.4	4 846.6	237.6
II	5 015.2	74.8	4 720.9	219.5
III[p]	4 713.2	71.0	4 413.4	228.7

3. Kopējie aktīvi/pasīvi ieguldījumu politiku un investoru veidu dalījumā

	Kopā	Fondi ieguldījumu politiku dalījumā					Fondi investoru veidu dalījumā	
		Kapitāla vērtspapīru fondi	Obligāciju fondi	Jauktie fondi	Nekustamā īpašuma fondi	Citi fondi	Vispārējie publiskie fondi	Īpašie investoru fondi
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007 II	5 993.1	1 826.0	1 692.8	1 541.6	230.8	701.8	4 579.4	1 413.8
III	5 892.8	1 797.1	1 654.6	1 523.2	236.1	681.7	4 468.3	1 424.5
IV	5 781.3	1 735.5	1 596.8	1 535.4	244.2	669.4	4 344.6	1 436.7
2008 I	5 160.6	1 362.6	1 483.3	1 427.8	249.6	637.4	3 778.1	1 382.5
II	5 015.2	1 325.3	1 413.4	1 405.2	256.1	615.3	3 647.1	1 368.1
III[p]	4 713.2	1 132.6	1 382.5	1 358.8	253.1	586.2	3 340.8	1 372.4

A15. Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi

(mljrd. euro)

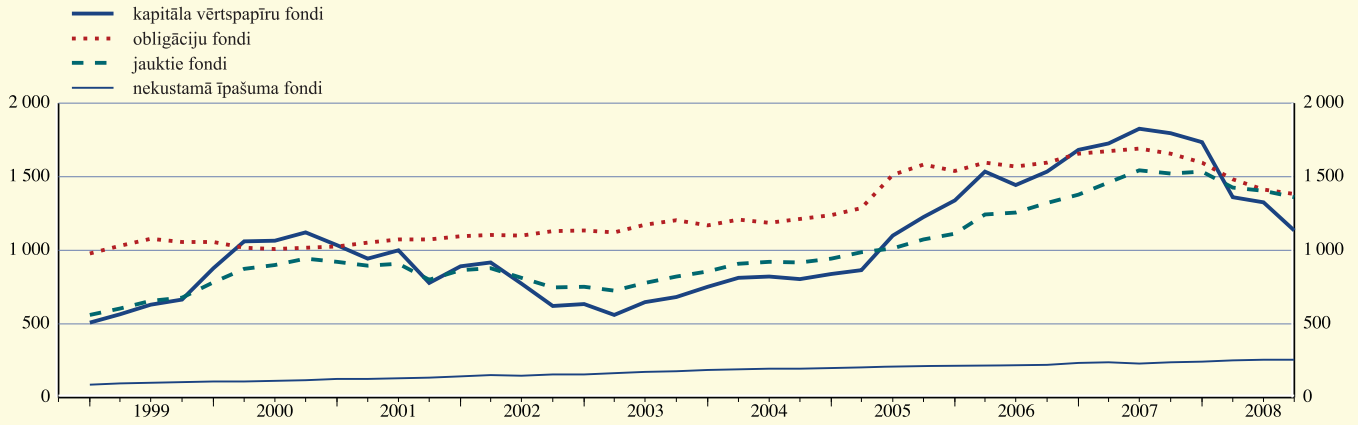

Avots: ECB.

1) Izņemot naudas tirgus fondus. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2.10. Euro zonas ieguldījumu fondu aktīvi ieguldījumu politiku un ieguldītāju veidu dalījumā

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās)

1. Fondi ieguldījumu politiku dalījumā

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi			Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
			Kopā	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Kapitāla vērtspapīru fondi								
2007 II	1 826.0	61.1	67.7	27.0	40.7	1 546.9	84.5	-	65.8
III	1 797.1	72.0	68.7	26.7	41.9	1 505.5	82.4	-	68.5
IV	1 735.5	58.1	71.8	26.5	45.2	1 464.2	79.5	-	61.9
2008 I	1 362.6	51.2	63.0	21.3	41.7	1 130.9	65.7	-	51.7
II	1 325.3	54.3	65.0	22.0	43.0	1 088.6	65.7	-	51.6
III(p)	1 132.6	48.3	61.3	20.2	41.1	915.2	57.6	-	50.2
	Obligāciju fondi								
2007 II	1 692.8	115.1	1 347.9	98.3	1 249.6	62.3	55.6	-	112.0
III	1 654.6	109.9	1 318.4	97.0	1 221.5	62.6	53.3	-	110.4
IV	1 596.8	116.1	1 273.1	92.7	1 180.4	58.0	49.8	-	99.8
2008 I	1 483.3	124.7	1 167.7	80.3	1 087.5	56.8	45.5	-	88.6
II	1 413.4	115.9	1 118.4	74.6	1 043.7	57.9	42.7	-	78.5
III(p)	1 382.5	128.7	1 073.5	67.9	1 005.6	55.7	41.1	-	83.5
	Jauktie fondi								
2007 II	1 541.6	81.5	530.2	50.8	479.4	399.2	347.9	0.9	181.9
III	1 523.2	86.2	522.6	46.3	476.3	405.4	345.1	0.5	163.3
IV	1 535.4	89.7	547.0	47.3	499.7	393.1	343.6	0.7	161.4
2008 I	1 427.8	97.9	528.0	46.4	481.6	339.4	313.9	1.2	147.3
II	1 405.2	99.0	519.9	42.6	477.3	341.6	307.9	0.8	135.9
III(p)	1 358.8	108.9	512.6	42.2	470.4	312.1	287.1	1.1	137.0
	Nekustamā īpašuma fondi								
2007 II	230.8	18.8	6.6	1.9	4.7	4.3	10.0	178.1	12.9
III	236.1	20.7	6.4	1.6	4.8	3.9	13.1	179.2	12.8
IV	244.2	19.7	6.0	1.5	4.5	3.4	12.5	187.9	14.7
2008 I	249.6	19.9	5.3	1.1	4.2	3.1	11.3	195.4	14.6
II	256.1	17.9	5.9	1.1	4.8	3.0	10.1	203.5	15.7
III(p)	253.1	18.9	4.7	1.3	3.4	3.0	9.3	201.2	15.9

2. Fondi ieguldītāju veidu dalījumā

	Kopā	Noguldījumi	Neakciju vērtspapīru turējumi	Akciju/citu kapitāla vērtspapīru turējumi	Ieguldījumu fondu akciju turējumi	Pamatlīdzekļi	Citi aktīvi
	1	2	3	4	5	6	7
	Vispārējie publiskie fondi						
2007 II	4 579.4	278.8	1 434.5	1 819.1	577.5	145.0	324.5
III	4 468.3	287.9	1 375.7	1 791.2	564.1	142.9	306.4
IV	4 344.6	279.9	1 336.9	1 717.4	569.6	149.1	291.8
2008 I	3 778.1	277.6	1 218.3	1 362.1	514.2	154.1	251.9
II	3 647.1	264.5	1 177.3	1 326.8	485.5	155.0	238.0
III(p)	3 340.8	265.1	1 104.7	1 140.7	440.7	152.4	237.2
	Īpašie investoru fondi						
2007 II	1 413.8	65.4	612.2	400.2	208.6	34.7	92.6
III	1 424.5	70.4	639.3	377.3	209.5	37.7	90.2
IV	1 436.7	73.4	656.6	360.0	214.5	40.0	92.2
2008 I	1 382.5	88.0	639.6	308.1	205.6	43.0	98.2
II	1 368.1	94.8	629.9	297.6	205.2	49.9	90.7
III(p)	1 372.4	112.0	642.5	270.7	200.6	50.5	96.1

Avots: ECB.

EURO ZONAS KONTI

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā

(mljrd. euro)

Izlietojums 2008. g. 3. cet.	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
Ārējais konts						
Preču un pakalpojumu eksports						530.8
Tirdzniecības bilance[1]						-4.1
Ienākuma veidošanas konts						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)						
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas						
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)						
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 069.1	106.5	688.2	53.0	221.5	
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	28.1	6.1	14.6	3.8	3.6	
Pamatkapitāla patēriņš	339.0	91.6	192.6	11.2	43.6	
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi[1]	609.1	300.2	279.9	30.3	-1.3	
Primārā ienākuma sadales konts						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi						
Atlīdzība nodarbinātajiem						4.4
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Īpašuma ienākumi	872.6	61.8	281.6	457.9	71.2	147.0
Procenti	582.0	59.7	93.6	357.6	71.1	85.2
Citi īpašuma ienākumi	290.6	2.1	188.1	100.3	0.1	61.8
Neto nacionālais ienākums[1]	1 932.3	1 564.5	103.8	63.4	200.5	
Ienākuma sekundārās sadales konts						
Neto nacionālais ienākums						
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	266.4	205.9	49.8	10.5	0.3	1.7
Sociālās iemaksas	405.4	405.4				1.0
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	411.4	1.4	15.8	27.4	366.9	0.6
Citi kārtējie pārvedumi	183.4	72.5	23.7	46.6	40.5	6.9
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	44.7	34.0	9.2	0.8	0.7	1.1
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	44.6			44.6		0.6
Citi	94.1	38.5	14.5	1.2	39.8	5.3
Neto rīcībā esošie ienākumi[1]	1 910.9	1 379.0	41.6	68.9	421.4	
Ienākuma izlietojuma konts						
Neto rīcībā esošie ienākumi						
Galapatēriņa izdevumi	1 764.7	1 316.6			448.1	
Individuālā patēriņa izdevumi	1 587.5	1 316.6			270.9	
Kolektīvā patēriņa izdevumi	177.2				177.2	
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	16.8	0.0	0.2	16.6	0.0	0.0
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts[1]	146.3	79.2	41.4	52.3	-26.7	19.9
Kapitāla konts						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts						
Kopējā kapitāla veidošana	505.2	159.7	275.3	13.2	57.0	
Kopējā pamatkapitāla veidošana	494.6	156.7	267.8	13.2	56.9	
Krājumu pārmaiņas un vērtslietu iegāde mīnus pārdošana	10.6	3.0	7.5	0.0	0.1	
Pamatkapitāla patēriņš						
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	0.1	-1.6	1.1	0.4	0.3	-0.1
Kapitāla pārvedumi	34.2	9.3	1.9	1.0	22.1	4.2
Kapitāla nodokļi	6.2	6.0	0.2	0.0		0.0
Citi kapitāla pārvedumi	28.0	3.2	1.7	1.0	22.1	4.2
Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)[1]	-18.2	12.5	-26.3	49.6	-54.1	18.2
Statistiskā neatbilstība	0.0	-6.8	6.8	0.0	0.0	0.0

Avoti: ECB un *Eurostat*.

1) Balansposteņu aprēķināšanas skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Resursi 2008. g. 3. cet.	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	Finanšu sabiedrības	Valdība	Pārējās valstis
Ārējais konts						
Preču un pakalpojumu imports						526.7
Tirdzniecības bilance						
Ienākuma veidošanas konts						
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)	2 045.3	504.3	1 175.3	98.3	267.4	
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	228.7					
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)[2]	2 274.0					
Atlīdzība nodarbinātajiem						
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas						
Pamatkapitāla patēriņš						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi						
Primārā ienākuma sadales konts						
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	609.1	300.2	279.9	30.3	-1.3	
Atlīdzība nodarbinātajiem	1 070.2	1 070.2				3.3
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	255.3				255.3	1.5
Īpašuma ienākumi	870.2	255.9	105.6	491.0	17.7	149.3
Procenti	566.8	85.9	49.9	422.9	8.1	100.5
Citi īpašuma ienākumi	303.5	169.9	55.8	68.2	9.6	48.9
Neto nacionālais ienākums						
Ienākuma sekundārās sadales konts						
Neto nacionālais ienākums	1 932.3	1 564.5	103.8	63.4	200.5	
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	267.5				267.5	0.7
Sociālās iemaksas	405.4	1.0	16.3	44.1	344.0	1.1
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	408.9	408.9				3.1
Citi kārtējie pārvedumi	163.5	89.9	10.7	45.9	17.1	26.8
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	44.6			44.6		1.2
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	44.0	36.2	6.9	0.7	0.3	1.2
Citi	75.0	53.7	3.8	0.6	16.8	24.4
Neto rīcībā esošie ienākumi						
Ienākuma izlietojuma konts						
Neto rīcībā esošie ienākumi	1 910.9	1 379.0	41.6	68.9	421.4	
Galapatēriņa izdevumi						
Individuālā patēriņa izdevumi						
Kolektīvā patēriņa izdevumi						
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	16.9	16.9				0.0
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts						
Kapitāla konts						
Neto uzkrājumi/tekošais ārējais konts	146.3	79.2	41.4	52.3	-26.7	19.9
Kopējā kapitāla veidošana						
Kopējā pamatkapitāla veidošana						
Krājumu pārmaiņas un vērtslietu iegāde mīnus pārdošana						
Pamatkapitāla patēriņš	339.0	91.6	192.6	11.2	43.6	
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana						
Kapitāla pārvedumi	36.0	9.0	18.0	0.6	8.4	2.4
Kapitāla nodokļi	6.2				6.2	0.0
Citi kapitāla pārvedumi	29.8	9.0	18.0	0.6	2.1	2.4
Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)						
Statistiskā neatbilstība						

Avoti: ECB un *Eurostat*.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (nodokļi mīnus subsīdijas).

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)

(mljrd. euro)

Aktīvi 2008. g. 3. cet.	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
Sākuma bilance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		17 189.2	14 624.5	23 246.6	10 120.3	6 161.5	2 936.1	15 097.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				212.2				
Nauda un noguldījumi		5 875.2	1 768.1	2 387.5	1 666.7	830.4	606.0	4 184.1
Īstermiņa parāda vērtspapīri		62.2	119.8	144.4	383.1	278.2	29.8	755.4
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 381.2	195.2	3 870.1	1 778.2	2 003.9	223.9	2 709.1
Aizdevumi		40.3	2 345.5	12 672.2	1 812.7	353.1	368.3	1 730.6
t.sk. ilgtermiņa		23.5	1 235.8	9 489.1	1 430.8	291.3	330.3	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		4 396.9	7 140.5	1 854.8	4 256.6	2 202.3	1 127.8	4 926.0
Kotētās akcijas		838.9	1 598.1	603.7	2 060.5	613.2	364.8	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		2 083.6	5 189.0	1 005.6	1 563.6	466.2	618.5	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		1 474.4	353.4	245.5	632.5	1 122.8	144.5	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 198.3	142.6	2.0	0.0	150.9	3.4	219.3
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		235.1	2 912.7	2 103.4	222.9	342.7	576.9	572.9
Tīrā finanšu vērtība								
Finanšu konts, darījumi ar finanšu aktīviem								
Kopā darījumi ar finanšu aktīviem		56.7	115.8	251.4	-39.9	69.4	-16.3	178.7
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				-0.2				0.2
Nauda un noguldījumi		38.8	33.7	80.6	24.8	1.8	-38.6	91.1
Īstermiņa parāda vērtspapīri		5.3	-3.1	-5.9	-35.6	6.3	-2.1	39.6
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		-7.4	-2.6	-32.1	-26.8	41.3	10.0	96.7
Aizdevumi		0.5	6.0	158.6	9.4	1.9	1.2	6.2
t.sk. ilgtermiņa		0.3	-5.3	159.3	-7.2	-0.6	1.9	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-32.9	86.5	-1.7	-26.9	15.8	13.0	-63.5
Kotētās akcijas		-13.5	51.8	-4.0	-24.7	2.4	0.8	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		21.8	33.1	5.1	35.3	9.3	10.2	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		-41.2	1.7	-2.8	-37.4	4.0	2.0	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		51.7	0.5	0.0	0.0	2.6	0.0	3.1
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		0.7	-5.2	51.9	15.1	-0.3	0.2	5.3
Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā								
Citu pārmaiņu konts, finanšu aktīvi								
Kopā citas finanšu aktīvu pārmaiņas		-431.6	-274.8	170.6	-266.5	-83.8	-46.5	186.6
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				9.4				
Nauda un noguldījumi		0.9	14.5	101.3	11.9	3.1	1.4	216.0
Īstermiņa parāda vērtspapīri		-1.2	1.5	0.0	-0.6	-0.6	0.0	28.7
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		-42.9	0.8	116.5	-1.0	13.6	0.9	96.3
Aizdevumi		0.1	34.3	55.0	-9.4	0.4	0.1	35.0
t.sk. ilgtermiņa		0.0	18.6	19.5	0.9	0.2	0.1	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-319.9	-353.1	-41.4	-268.9	-101.7	-49.5	-192.4
Kotētās akcijas		-100.9	-149.9	-28.9	-192.2	-55.9	-45.5	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		-180.2	-193.2	-7.0	-63.6	-18.4	1.8	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		-38.8	-10.0	-5.5	-13.1	-27.4	-5.8	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		-66.6	-0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.9
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		-2.0	27.7	-70.3	1.4	1.6	0.5	4.0
Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas								
Slēguma bilance, finanšu aktīvi								
Kopā finanšu aktīvi		16 814.3	14 465.6	23 668.6	9 813.8	6 147.1	2 873.3	15 462.5
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)				221.5				
Nauda un noguldījumi		5 915.0	1 816.2	2 569.4	1 703.4	835.3	568.8	4 491.2
Īstermiņa parāda vērtspapīri		66.2	118.3	138.5	347.0	283.9	27.7	823.6
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri		1 330.9	193.5	3 954.5	1 750.4	2 058.8	234.9	2 902.1
Aizdevumi		40.9	2 385.8	12 885.8	1 812.7	355.4	369.5	1 771.9
t.sk. ilgtermiņa		23.9	1 249.1	9 667.8	1 424.5	290.9	332.3	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		4 044.1	6 874.0	1 811.8	3 960.8	2 116.3	1 091.3	4 670.2
Kotētās akcijas		724.5	1 500.0	570.9	1 843.6	559.6	320.1	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri		1 925.2	5 028.9	1 003.7	1 535.3	457.1	630.5	.
Kopieguldījumu fondu akcijas		1 394.4	345.1	237.1	582.0	1 099.5	140.7	.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		5 183.4	142.6	2.0	0.0	153.5	3.4	221.5
Citi debitoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		233.8	2 935.2	2 085.0	239.5	344.0	577.6	582.1
Tīrā finanšu vērtība								

Avots: ECB.

3.1. Integrētie tautsaimniecības un finanšu konti institucionālo sektoru dalījumā (turpinājums)
(mljrd. euro)

Pasīvi 2008. g. 3. cet.	Euro zona	Mājsaimniecības	Nefinanšu sabiedrības	MFI	Citi finanšu starpnieki	Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi	Valdība	Pārējās valstis
Sākuma bilance, pasīvi								
Kopā pasīvi		6 195.2	23 242.4	22 997.3	9 853.0	6 373.6	6 860.4	13 641.4
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			24.8	14 316.0	31.9	2.4	239.1	2 703.7
Īstermiņa parāda vērtspapīri			294.2	411.4	111.0	0.3	679.0	277.0
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			429.5	2 801.2	1 896.2	26.4	4 367.3	2 641.0
Aizdevumi		5 512.6	7 779.5		1 683.7	201.5	1 213.2	2 932.3
t.sk. ilgtermiņa		5 180.4	5 222.5		809.4	69.3	1 038.1	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			11 798.5	2 910.1	6 018.1	582.5	5.4	4 590.3
Kotētās akcijas			3 946.7	661.7	226.2	216.1	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			7 851.9	1 083.5	1 085.9	365.7	5.4	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				1 164.8	4 706.0			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		33.1	329.1	58.1	0.6	5 295.0	0.5	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		649.5	2 586.8	2 500.5	111.4	265.5	355.9	497.0
Tīrā finanšu vērtība[1]	-1 243.8	10 994.0	-8 618.0	249.3	267.3	-212.1	-3 924.3	
Finanšu konts, darījumi ar pasīviem								
Kopā darījumi ar pasīviem		51.0	135.4	210.7	-23.2	43.6	37.8	160.5
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			0.4	148.1	2.0	-0.2	-5.3	87.1
Īstermiņa parāda vērtspapīri			-1.3	-32.4	12.0	0.2	30.9	-4.8
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			4.0	11.4	52.0	0.1	16.3	-4.5
Aizdevumi		45.8	102.5		4.5	-3.0	-7.3	41.4
t.sk. ilgtermiņa		48.2	98.7		15.2	0.5	-9.6	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			44.0	18.5	-83.3	2.2	0.0	9.0
Kotētās akcijas			-0.2	14.0	0.7	0.1	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			44.2	12.6	20.2	2.1	0.0	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				-8.2	-104.2			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		0.0	0.2	0.9	0.0	56.8	0.0	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		5.2	-14.4	64.3	-10.4	-12.4	3.2	32.2
Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā[1]	-18.2	5.7	-19.5	40.6	-16.8	25.7	-54.1	18.2
Citu pārmaiņu konts, pasīvi								
Kopā citas pasīvu pārmaiņas		7.8	-763.6	66.5	-298.9	-67.7	151.8	148.5
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			0.0	244.8	0.6	0.0	0.0	103.6
Īstermiņa parāda vērtspapīri			0.2	7.9	-0.6	0.0	1.4	18.9
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			1.8	43.5	-0.1	-0.5	101.8	37.6
Aizdevumi		-0.6	18.9		24.7	0.9	17.1	54.5
t.sk. ilgtermiņa		0.1	14.3		12.9	0.1	17.1	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			-801.8	-110.3	-315.0	-17.1	-0.3	-82.3
Kotētās akcijas			-530.1	-66.5	-50.9	-3.2	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			-271.7	-46.1	-64.6	-13.9	-0.3	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				2.4	-199.5			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		0.0	0.0	0.0	0.0	-68.1	0.0	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		8.4	17.3	-119.5	-8.5	17.1	31.8	16.2
Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas[1]	-28.6	-439.4	488.8	104.1	32.4	-16.1	-198.3	38.0
Slēguma bilance, pasīvi								
Kopā pasīvi		6 254.0	22 614.3	23 274.5	9 531.0	6 349.5	7 050.0	13 950.3
Monetārais zelts un Speciālās aizņēmuma tiesības (SDR)								
Nauda un noguldījumi			25.3	14 708.9	34.5	2.2	233.8	2 894.5
Īstermiņa parāda vērtspapīri			293.1	386.8	122.5	0.5	711.3	291.1
Ilgtermiņa parāda vērtspapīri			435.3	2 856.2	1 948.1	26.0	4 485.4	2 674.1
Aizdevumi		5 557.8	7 900.8		1 713.0	199.3	1 222.9	3 028.1
t.sk. ilgtermiņa		5 228.7	5 335.4		837.5	69.9	1 045.5	.
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			11 040.7	2 818.3	5 619.8	567.6	5.1	4 517.0
Kotētās akcijas			3 416.3	609.2	176.0	213.0	0.0	.
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri			7 624.3	1 050.0	1 041.4	353.9	5.1	.
Kopieguldījumu fondu akcijas				1 159.0	4 402.4			.
Apdrošināšanas tehniskās rezerves		33.1	329.3	59.0	0.6	5 283.8	0.5	
Citi kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti		663.1	2 589.8	2 445.3	92.5	270.2	390.8	545.5
Tīrā finanšu vērtība[1]	-1 290.7	10 560.2	-8 148.7	394.0	282.9	-202.4	-4 176.7	

Avots: ECB.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas)

Izlietojums	2004	2005	2006	2006 IV–2007 III	2007 I–2007 IV	2007 II–2008 I	2007 III–2008 II	2007 IV–2008 III
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)								
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas								
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)								
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 777.3	3 891.5	4 050.2	4 178.6	4 231.3	4 280.6	4 332.1	4 377.9
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	122.9	130.0	129.2	135.2	136.8	137.2	137.4	138.1
Pamatkapitāla patēriņš	1 124.0	1 177.8	1 234.9	1 284.5	1 299.4	1 310.7	1 322.7	1 335.3
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi[1)]	1 990.3	2 061.3	2 173.9	2 274.3	2 301.1	2 321.4	2 349.8	2 357.2
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi								
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Īpašuma ienākumi	2 367.3	2 610.3	3 018.4	3 396.6	3 519.0	3 609.9	3 708.9	3 792.5
Procenti	1 250.2	1 343.5	1 635.0	1 902.7	1 999.8	2 078.7	2 150.8	2 221.8
Citi īpašuma ienākumi	1 117.1	1 266.8	1 383.4	1 493.9	1 519.2	1 531.2	1 558.1	1 570.7
Neto nacionālais ienākums[1)]	6 692.8	6 938.0	7 288.1	7 562.5	7 649.8	7 712.0	7 773.3	7 818.0
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums								
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	883.8	933.3	1 024.6	1 085.3	1 109.0	1 124.8	1 135.1	1 135.8
Sociālās iemaksas	1 430.0	1 472.4	1 534.7	1 576.8	1 593.6	1 610.5	1 627.2	1 644.4
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 455.4	1 499.2	1 549.5	1 579.1	1 594.9	1 606.5	1 619.7	1 636.8
Citi kārtējie pārvedumi	684.7	707.1	714.9	732.6	742.2	751.9	758.8	761.4
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	178.0	178.3	177.4	181.4	182.7	183.0	184.3	184.7
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	178.7	179.3	177.5	181.2	182.1	182.4	183.9	184.5
Citi	328.0	349.5	360.0	370.0	377.4	386.5	390.5	392.2
Neto rīcībā esošie ienākumi[1)]	6 617.0	6 851.2	7 196.9	7 471.6	7 557.0	7 614.1	7 674.3	7 721.7
Ienākuma izlietojuma konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi								
Galapatēriņa izdevumi	6 084.4	6 327.2	6 591.2	6 767.6	6 839.6	6 907.4	6 981.7	7 053.2
Individuālā patēriņa izdevumi	5 438.2	5 666.1	5 912.5	6 070.9	6 135.8	6 197.4	6 262.3	6 324.5
Kolektīvā patēriņa izdevumi	646.2	661.1	678.7	696.7	703.8	710.0	719.5	728.7
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	58.0	60.4	59.0	58.0	59.4	60.5	63.4	65.6
Neto uzkrājumi[1)]	532.8	524.3	606.0	704.2	717.6	706.9	692.8	668.7
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi								
Kopējā kapitāla veidošana	1 613.4	1 704.2	1 855.4	1 952.5	1 988.0	2 009.7	2 037.3	2 056.5
Kopējā pamatkapitāla veidošana	1 602.0	1 697.9	1 842.5	1 942.1	1 967.8	1 985.7	2 009.4	2 023.0
Krājumu pārmaiņas un vērtslietu iegāde mīnus pārdošana	11.5	6.3	12.9	10.4	20.1	24.0	27.9	33.5
Pamatkapitāla patēriņš								
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana	-1.1	-0.1	0.5	-0.1	0.2	0.3	0.6	0.6
Kapitāla pārvedumi	174.5	180.8	173.8	177.3	166.4	166.6	170.1	163.6
Kapitāla nodokļi	29.9	24.4	22.5	23.8	23.8	23.4	23.6	23.9
Citi kapitāla pārvedumi	144.7	156.4	151.2	153.6	142.5	143.2	146.4	139.7
Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)[1)]	60.5	11.2	-0.3	51.3	43.1	23.8	-4.7	-36.4

Avoti: ECB un *Eurostat*.

1) Balansposteņu aprēķināšanas skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

3.2. Euro zonas nefinanšu konti (turpinājums)

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas)

Resursi	2004	2005	2006	2006 IV– 2007 III	2007 I– 2007 IV	2007 II– 2008 I	2007 III– 2008 II	2007 IV– 2008 III
Ienākuma veidošanas konts								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās)	7 014.4	7 260.6	7 588.3	7 872.5	7 968.5	8 049.9	8 141.9	8 208.5
Produktu nodokļi mīnus subsīdijas	797.5	841.3	910.2	946.6	953.9	955.4	952.7	951.5
Iekšzemes kopprodukts (tirgus cenās)[2]	7 811.9	8 101.9	8 498.5	8 819.2	8 922.4	9 005.4	9 094.6	9 159.9
Atlīdzība nodarbinātajiem								
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas								
Pamatkapitāla patēriņš								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi								
Primārā ienākuma sadales konts								
Neto darbības rezultāts un dažādi ienākumi	1 990.3	2 061.3	2 173.9	2 274.3	2 301.1	2 321.4	2 349.8	2 357.2
Atlīdzība nodarbinātajiem	3 784.8	3 897.9	4 057.0	4 185.5	4 238.2	4 287.8	4 339.3	4 385.1
Ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas	935.0	983.8	1 050.4	1 088.9	1 097.3	1 097.7	1 095.2	1 094.9
Īpašuma ienākumi	2 350.2	2 605.1	3 025.1	3 410.5	3 532.2	3 614.9	3 697.8	3 773.2
Procenti	1 216.8	1 315.9	1 609.1	1 872.1	1 964.5	2 035.2	2 099.2	2 162.1
Citi īpašuma ienākumi	1 133.4	1 289.3	1 416.1	1 538.5	1 567.7	1 579.8	1 598.6	1 611.1
Neto nacionālais ienākums								
Ienākuma sekundārās sadales konts								
Neto nacionālais ienākums	6 692.8	6 938.0	7 288.1	7 562.5	7 649.8	7 712.0	7 773.3	7 818.0
Ienākuma, mantas u.c. kārtējie nodokļi	886.8	937.1	1 029.6	1 092.9	1 116.6	1 132.1	1 142.8	1 143.2
Sociālās iemaksas	1 429.1	1 471.7	1 533.9	1 575.9	1 592.8	1 609.6	1 626.3	1 643.6
Sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā	1 447.8	1 491.4	1 541.3	1 569.9	1 585.6	1 597.1	1 610.2	1 627.3
Citi kārtējie pārvedumi	614.2	625.2	627.8	644.1	651.8	656.9	662.6	668.1
Neto nedzīvības apdrošināšanas prēmijas	178.7	179.3	177.5	181.2	182.1	182.4	183.9	184.5
Nedzīvības apdrošināšanas atlīdzības prasības	175.9	177.0	174.7	178.8	179.8	180.2	181.4	181.9
Citi	259.6	268.9	275.5	284.1	289.9	294.3	297.2	301.7
Neto rīcībā esošie ienākumi								
Ienākuma izlietošanas konts								
Neto rīcībā esošie ienākumi	6 617.0	6 851.2	7 196.9	7 471.6	7 557.0	7 614.1	7 674.3	7 721.7
Galapatēriņa izdevumi								
Individuālā patēriņa izdevumi								
Kolektīvā patēriņa izdevumi								
Korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs	58.2	60.7	59.3	58.2	59.6	60.7	63.6	65.8
Neto uzkrājumi								
Kapitāla konts								
Neto uzkrājumi	532.8	524.3	606.0	704.2	717.6	706.9	692.8	668.7
Kopējā kapitāla veidošana								
Kopējā pamatkapitāla veidošana								
Krājumu pārmaiņas un vērtslietu iegāde mīnus pārdošana								
Pamatkapitāla patēriņš	1 124.0	1 177.8	1 234.9	1 284.5	1 299.4	1 310.7	1 322.7	1 335.3
Neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana								
Kapitāla pārvedumi	190.6	194.1	188.4	192.4	180.6	182.8	187.8	180.4
Kapitāla nodokļi	29.9	24.4	22.5	23.8	23.8	23.4	23.6	23.9
Citi kapitāla pārvedumi	160.7	169.7	165.9	168.6	156.8	159.4	164.2	156.4
Neto aizdevumi (+)/neto aizņēmumi (-) (no kapitāla konta)								

Avoti: ECB un *Eurostat*.

2) Iekšzemes kopprodukts ir visu iekšzemes sektoru bruto pievienotā vērtība plus neto produktu nodokļi (nodokļi mīnus subsīdijas).

3.3. Mājsaimniecības

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2004	2005	2006	2006 IV–2007 III	2007 I–2007 IV	2007 II–2008 I	2007 III–2008 II	2007 IV–2008 III
Ienākumi, uzkrājumi un tīrās vērtības pārmaiņas								
Atlīdzība nodarbinātajiem (+)	3 784.8	3 897.9	4 057.0	4 185.5	4 238.2	4 287.8	4 339.3	4 385.1
Bruto darbības rezultāts un dažādi ienākumi (+)	1 270.6	1 321.8	1 397.7	1 462.7	1 480.6	1 499.5	1 517.8	1 532.8
Saņemamie procenti (+)	233.2	229.9	266.4	291.9	301.8	311.1	321.1	330.6
Maksājamie procenti (-)	126.2	130.5	164.4	198.2	208.7	215.6	222.1	228.2
Citi saņemamie īpašuma ienākumi (+)	667.1	716.1	756.4	787.3	793.9	795.4	799.6	803.8
Citi maksājamie īpašuma ienākumi (-)	9.2	9.5	9.7	9.7	9.9	9.9	10.0	9.7
Kārtējie ienākuma un mantas nodokļi (-)	707.4	739.8	792.3	832.9	851.8	866.1	880.3	886.4
Neto sociālās iemaksas (-)	1 426.3	1 468.4	1 530.6	1 572.6	1 589.4	1 606.3	1 623.0	1 640.2
Neto sociālie pabalsti (+)	1 442.9	1 486.2	1 535.9	1 564.3	1 580.0	1 591.5	1 604.6	1 621.7
Neto saņemamie kārtējie pārvedumi (+)	64.0	67.0	67.1	68.7	69.4	69.5	72.1	73.1
= **Bruto rīcībā esošie ienākumi**	5 193.5	5 370.8	5 583.5	5 747.1	5 804.2	5 857.0	5 919.1	5 982.6
Galapatēriņa izdevumi (-)	4 489.7	4 669.7	4 867.5	4 996.4	5 048.8	5 101.5	5 152.3	5 203.4
Tīrās vērtības pārmaiņas pensiju fondos (+)	57.8	60.3	58.9	58.1	59.6	60.8	63.6	65.7
= **Bruto uzkrājumi**	761.5	761.4	774.9	808.7	815.0	816.3	830.4	845.0
Pamatkapitāla patēriņš (-)	301.5	317.3	334.5	348.4	352.7	355.7	359.2	362.2
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (+)	18.4	23.9	22.1	17.7	15.2	15.6	15.8	15.2
Citas tīrās vērtības pārmaiņas[1] (+)	322.6	525.0	542.7	239.9	-36.0	-838.4	-1 240.6	-1 466.8
= **Tīrās vērtības pārmaiņas**[1]	801.0	993.0	1 005.2	717.8	441.6	-362.2	-753.6	-968.9
Ieguldījumi, finansējums un tīrās vērtības pārmaiņas								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	519.9	552.0	607.2	638.5	640.9	642.4	643.1	640.7
Pamatkapitāla patēriņš (-)	301.5	317.3	334.5	348.4	352.7	355.7	359.2	362.2
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	214.2	206.3	307.6	395.0	417.6	439.4	415.9	424.0
Nauda un noguldījumi	212.7	247.1	284.3	327.7	347.3	381.9	382.7	387.8
Naudas tirgus fondu akcijas	-7.1	-20.2	0.9	42.5	40.0	34.1	10.5	14.3
Parāda vērtspapīri[2]	8.6	-20.6	22.5	24.9	30.3	23.4	22.7	21.9
Ilgtermiņa aktīvi	349.7	422.0	349.3	213.8	208.8	153.8	166.2	109.7
Noguldījumi	32.8	-4.8	0.2	-29.6	-28.6	-33.1	-30.7	-31.8
Parāda vērtspapīri	64.2	3.1	85.6	17.4	35.7	50.6	82.2	73.5
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	0.0	130.8	-22.4	-40.6	-50.6	-104.2	-112.6	-147.7
Kotētās akcijas, nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	-9.6	62.6	-2.2	26.9	23.8	-9.4	-3.8	-14.9
Kopieguldījumu fondu akcijas	9.6	68.2	-20.1	-67.5	-74.4	-94.8	-108.8	-132.8
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	252.7	292.9	285.8	266.7	252.3	240.5	227.3	215.7
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Aizdevumi	308.0	389.9	392.3	365.7	350.8	310.2	278.2	240.3
t.sk. no euro zonas MFI	277.8	358.5	348.3	303.2	283.2	251.2	199.2	183.9
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	281.9	450.3	493.3	233.1	-69.4	-746.0	-1 096.5	-1 198.4
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	48.9	105.6	54.5	21.6	2.1	-76.1	-130.9	-182.5
Atlikušās neto plūsmas (+)	-4.1	-35.9	-80.0	-70.0	-55.1	-110.0	-114.0	-159.9
= **Tīrās vērtības pārmaiņas**[1]	801.0	993.0	1 005.2	717.8	441.6	-362.2	-753.6	-968.9
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	4 271.6	4 487.7	4 749.8	5 013.7	5 201.4	5 354.4	5 472.5	5 531.8
Nauda un noguldījumi	3 925.7	4 175.5	4 455.9	4 652.6	4 843.4	4 934.1	5 050.7	5 100.9
Naudas tirgus fondu akcijas	309.9	296.4	257.6	298.4	296.0	347.0	346.5	349.5
Parāda vērtspapīri[2]	36.0	15.8	36.4	62.7	62.1	73.3	75.3	81.5
Ilgtermiņa aktīvi	9 943.8	10 945.7	11 908.3	12 085.0	12 014.0	11 356.8	11 087.6	10 650.7
Noguldījumi	898.1	947.6	945.2	912.8	879.6	831.3	824.5	814.1
Parāda vērtspapīri	1 219.1	1 198.6	1 312.6	1 301.6	1 347.8	1 368.2	1 368.1	1 315.6
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	3 976.5	4 550.9	5 061.6	5 077.4	4 943.2	4 329.8	4 050.4	3 694.6
Kotētās akcijas, nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	2 804.4	3 209.1	3 640.6	3 689.6	3 587.5	3 146.4	2 922.5	2 649.6
Kopieguldījumu fondu akcijas	1 172.2	1 341.8	1 420.9	1 387.9	1 355.7	1 183.4	1 128.0	1 044.9
Dzīvības apdrošināšana un pensiju fondu rezerves	3 850.1	4 248.6	4 588.9	4 793.2	4 843.4	4 827.6	4 844.6	4 826.4
Atlikušie neto aktīvi (+)	99.7	55.6	18.1	9.1	-14.1	-47.0	-53.5	-64.5
Pasīvi (-)								
Aizdevumi	4 285.3	4 691.9	5 091.2	5 329.3	5 413.2	5 450.4	5 512.6	5 557.8
t.sk. no euro zonas MFI	3 812.5	4 210.4	4 559.5	4 769.8	4 827.8	4 863.3	4 890.1	4 940.1
= **Neto finanšu vērtība**	10 029.9	10 797.1	11 585.1	11 778.4	11 788.2	11 213.9	10 994.0	10 560.2

Avoti: ECB un *Eurostat*.

1) Izņemot tīrās vērtības pārmaiņas sakarā ar citām nefinanšu aktīvu pārmaiņām, piemēram, mājokļa īpašumu pārvērtēšanu.

2) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

3.4. Nefinanšu sabiedrības

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2004	2005	2006	2006 IV–2007 III	2007 I–2007 IV	2007 II–2008 I	2007 III–2008 II	2007 IV–2008 III
Ienākumi un uzkrājumi								
Bruto pievienotā vērtība (pamatcenās) (+)	4 015.8	4 155.7	4 354.7	4 531.1	4 587.4	4 632.6	4 684.8	4 720.1
Atlīdzība nodarbinātajiem (-)	2 397.7	2 469.6	2 580.2	2 670.7	2 705.1	2 739.8	2 771.9	2 802.1
Citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas (-)	65.6	72.8	75.1	80.0	81.2	81.3	80.9	81.0
= **Bruto darbības rezultāts (+)**	1 552.5	1 613.3	1 699.4	1 780.4	1 801.1	1 811.5	1 831.9	1 837.0
Pamatkapitāla patēriņš (-)	636.9	667.3	698.0	726.7	735.5	742.0	748.8	756.5
= **Neto darbības rezultāts (+)**	915.6	946.0	1 001.5	1 053.6	1 065.6	1 069.4	1 083.1	1 080.5
Saņemamie īpašuma ienākumi (+)	376.9	442.3	505.8	563.7	579.0	586.7	590.5	594.9
Saņemamie procenti	125.1	136.1	158.3	177.6	184.7	189.6	193.9	195.8
Citi saņemamie īpašuma ienākumi	251.9	306.1	347.5	386.1	394.3	397.1	396.7	399.1
Maksājamie procenti un nomas maksa (-)	226.3	236.3	278.5	317.4	331.4	345.2	357.2	368.7
= **Neto uzņēmējdarbības ienākumi (+)**	1 066.3	1 152.0	1 228.8	1 299.9	1 313.2	1 310.9	1 316.4	1 306.7
Sadalītie ienākumi (-)	773.3	878.0	944.8	990.6	1 002.4	1 011.4	1 024.3	1 031.8
Maksājamie kārtējie ienākumu un mantas nodokļi (-)	135.4	148.6	187.5	204.5	208.9	209.7	206.9	201.3
Saņemamās sociālās iemaksas (+)	73.5	72.7	77.1	69.0	66.8	66.0	66.6	67.0
Maksājamie sociālie pabalsti (-)	60.4	60.6	62.5	64.0	64.4	64.5	64.3	64.0
Neto maksājamie citi kārtējie pārvedumi (-)	59.8	61.4	64.2	56.0	54.9	54.5	55.9	55.6
= **Neto uzkrājumi**	110.9	76.1	46.9	53.9	49.3	36.8	31.6	20.9
Ieguldījumi, finansējums un uzkrājumi								
Nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	218.1	244.2	293.8	321.7	343.0	353.2	366.6	376.3
Kopējā pamatkapitāla veidošana (+)	847.9	903.5	975.5	1 035.8	1 055.9	1 069.5	1 086.7	1 099.1
Pamatkapitāla patēriņš (-)	636.9	667.3	698.0	726.7	735.5	742.0	748.8	756.5
Citu nefinanšu aktīvu neto iegāde (+)	7.1	7.9	16.3	12.6	22.5	25.7	28.8	33.7
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	103.8	128.2	148.9	171.8	167.6	160.7	120.6	100.2
Nauda un noguldījumi	89.2	113.7	144.0	158.4	149.1	122.4	110.3	87.6
Naudas tirgus fondu akcijas	16.1	8.3	2.6	-7.7	-18.1	-10.0	-9.3	7.1
Parāda vērtspapīri[1)]	-1.5	6.2	2.3	21.1	36.6	48.3	19.7	5.5
Ilgtermiņa aktīvi	193.8	379.7	412.0	476.8	462.5	513.8	485.2	495.2
Noguldījumi	-4.5	29.2	28.6	28.6	23.4	-3.0	-21.7	10.9
Parāda vērtspapīri	-50.6	-33.4	-20.3	-51.7	-70.0	-84.5	-111.2	-72.5
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	189.0	242.2	229.6	289.6	322.8	390.3	402.6	385.1
Citi, galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi	59.9	141.7	174.0	210.4	186.3	211.0	215.5	171.7
Atlikušie neto aktīvi (+)	67.7	84.9	196.6	204.3	179.4	110.9	35.6	-22.6
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāds	204.8	439.3	703.3	770.1	783.5	782.0	696.3	665.0
t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI	164.8	264.5	449.8	522.4	559.5	593.7	562.8	517.2
t.sk. parāda vērtspapīri	9.7	14.3	38.5	29.9	35.3	37.0	11.8	31.3
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	202.0	260.8	229.9	273.8	253.6	251.4	210.3	189.4
Kotētās akcijas	11.7	101.5	38.7	82.0	41.8	21.4	-13.1	-28.9
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	190.3	159.3	191.1	191.8	211.8	230.0	223.4	218.2
Neto saņemamie kapitāla pārvedumi (-)	65.7	60.7	71.2	74.6	66.8	69.2	73.3	76.6
= **Neto uzkrājumi**	110.9	76.1	46.9	53.9	49.3	36.8	31.6	20.9
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi								
Īstermiņa aktīvi	1 379.7	1 510.1	1 652.2	1 753.9	1 821.3	1 838.4	1 845.6	1 862.4
Nauda un noguldījumi	1 102.9	1 221.8	1 357.5	1 430.4	1 501.2	1 486.0	1 514.0	1 529.7
Naudas tirgus fondu akcijas	164.1	176.5	184.9	186.6	162.0	183.0	183.2	183.6
Parāda vērtspapīri[1)]	112.7	111.8	109.9	136.9	158.1	169.4	148.5	149.1
Ilgtermiņa aktīvi	7 577.4	8 591.9	9 838.6	10 461.0	10 549.9	9 919.4	9 723.5	9 525.4
Noguldījumi	159.6	198.9	227.2	275.0	269.7	259.8	254.1	286.6
Parāda vērtspapīri	323.7	279.3	273.1	206.0	201.8	186.8	166.6	162.7
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	5 398.0	6 270.7	7 316.1	7 795.1	7 848.3	7 182.5	6 957.4	6 690.4
Citi, galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi	1 696.2	1 843.0	2 022.1	2 185.0	2 230.1	2 290.2	2 345.5	2 385.8
Atlikušie neto aktīvi	296.1	363.1	469.4	557.0	582.0	552.1	493.3	513.2
Pasīvi								
Parāds	6 524.1	7 013.8	7 713.8	8 286.7	8 483.0	8 650.7	8 832.3	8 958.5
t.sk. aizdevumi no euro zonas MFI	3 160.8	3 433.0	3 872.5	4 247.9	4 407.4	4 548.1	4 670.7	4 763.0
t.sk. parāda vērtspapīri	649.6	672.7	689.6	710.4	715.0	720.8	723.7	728.4
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	9 583.9	10 929.7	12 718.8	13 614.6	13 631.8	12 251.9	11 798.5	11 040.7
Kotētās akcijas	2 992.4	3 689.1	4 457.7	4 939.0	4 960.3	4 184.4	3 946.7	3 416.3
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	6 591.6	7 240.5	8 261.1	8 675.6	8 671.5	8 067.5	7 851.9	7 624.3

Avoti: ECB un *Eurostat*.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

3.5. Apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondi

(mljrd. euro; četru ceturkšņu kumulētās plūsmas; atlikumi perioda beigās)

	2004	2005	2006	2006 IV–2007 III	2007 I–2007 IV	2007 II–2008 I	2007 III–2008 II	2007 IV–2008 III
Finanšu konts, finanšu darījumi								
Finanšu ieguldījumu galvenie posteņi (+)								
Īstermiņa aktīvi	39.4	25.6	53.7	51.5	47.9	64.4	78.4	93.7
Nauda un noguldījumi	13.2	7.2	12.4	8.8	7.8	32.6	34.3	32.5
Naudas tirgus fondu akcijas	2.7	-0.5	3.5	1.6	3.1	15.8	14.2	20.5
Parāda vērtspapīri[1)]	23.5	18.9	37.8	41.0	37.0	16.0	29.9	40.6
Ilgtermiņa aktīvi	223.6	293.5	321.1	263.6	236.1	228.9	187.4	176.2
Noguldījumi	36.8	16.9	76.9	67.2	53.3	30.0	17.1	0.6
Parāda vērtspapīri	133.3	131.9	129.5	150.7	128.2	108.9	93.9	97.1
Aizdevumi	7.3	-4.1	1.6	-21.7	-17.6	16.4	16.6	20.5
Kotētās akcijas	12.7	30.7	0.0	2.6	-0.6	4.0	1.5	-2.2
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	2.6	30.9	29.2	23.8	23.6	42.4	39.1	44.8
Kopieguldījumu fondu akcijas	30.9	87.2	83.9	41.0	49.1	27.2	19.1	15.4
Atlikušie neto aktīvi (+)	12.7	18.3	22.8	30.5	5.4	4.1	6.5	13.2
Galvenie finansējuma posteņi (-)								
Parāda vērtspapīri	-1.7	-0.4	5.2	3.0	1.1	1.1	2.0	2.2
Aizdevumi	4.7	17.4	40.2	22.2	7.2	32.3	11.9	4.0
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	12.3	13.8	10.7	9.2	1.5	1.7	4.1	3.3
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	262.6	334.3	332.4	324.9	305.5	287.5	273.3	258.6
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	231.0	292.1	282.7	277.2	267.3	255.8	241.3	226.1
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	31.7	42.2	49.7	47.6	38.2	31.6	32.0	32.5
= Tīrās finanšu vērtības pārmaiņas darījumu rezultātā	-2.2	-27.8	9.1	-13.7	-25.9	-25.1	-19.1	15.0
Citu pārmaiņu konts								
Citas finanšu aktīvu pārmaiņas (+)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	110.7	190.7	178.8	123.2	-4.5	-217.2	-325.8	-390.8
Atlikušie neto aktīvi	142.4	68.5	-35.2	-98.8	-54.4	-6.7	-6.8	-11.9
Citas pasīvu pārmaiņas (-)								
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	21.3	118.4	47.3	14.9	-21.0	-92.1	-152.9	-133.3
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	83.7	137.9	52.7	24.7	15.2	-61.5	-117.0	-171.6
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	63.9	147.0	56.0	25.0	1.3	-74.1	-128.5	-180.8
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	19.8	-9.1	-3.3	-0.3	13.9	12.6	11.5	9.3
= Citas tīrās finanšu vērtības pārmaiņas	148.1	2.9	43.6	-15.2	-53.2	-70.3	-62.7	-97.8
Finanšu bilance								
Finanšu aktīvi (+)								
Īstermiņa aktīvi	403.1	433.4	488.0	522.2	530.7	570.4	590.1	612.7
Nauda un noguldījumi	133.6	142.7	154.6	154.0	163.2	190.9	180.0	189.1
Naudas tirgus fondu akcijas	74.4	75.6	81.5	82.9	82.4	95.4	94.8	98.0
Parāda vērtspapīri[1)]	195.1	215.1	251.9	285.3	285.0	284.1	315.4	325.6
Ilgtermiņa aktīvi	4 092.9	4 614.6	5 050.3	5 252.7	5 233.0	5 121.2	5 077.8	5 037.0
Noguldījumi	500.8	520.9	597.9	647.1	647.8	646.5	650.4	646.1
Parāda vērtspapīri	1 617.9	1 776.8	1 848.7	1 927.3	1 934.6	1 970.0	1 966.8	2 017.1
Aizdevumi	348.3	353.1	350.4	332.7	327.6	354.2	353.1	355.4
Kotētās akcijas	587.2	653.3	732.4	768.7	737.0	637.7	613.2	559.6
Nekotētās akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	349.6	403.2	474.3	484.0	497.1	479.2	466.2	457.1
Kopieguldījumu fondu akcijas	689.2	907.2	1 046.6	1 092.9	1 088.8	1 033.8	1 028.1	1 001.5
Atlikušie neto aktīvi (+)	131.9	176.7	223.2	221.0	224.5	239.8	225.6	225.1
Pasīvi (-)								
Parāda vērtspapīri	22.3	21.3	26.7	26.1	27.2	26.2	26.7	26.4
Aizdevumi	118.0	136.3	171.8	195.0	175.9	210.1	201.5	199.3
Akcijas un citi kapitāla vērtspapīri	497.6	629.8	687.8	697.6	668.3	613.7	582.5	567.6
Apdrošināšanas tehniskās rezerves	4 086.9	4 559.2	4 944.3	5 196.7	5 265.0	5 267.5	5 295.0	5 283.8
Mājsaimniecību neto kapitāls dzīvības apdrošināšanas un pensiju fondu rezervēs	3 454.5	3 893.5	4 232.3	4 451.9	4 500.9	4 492.3	4 512.6	4 497.2
Apdrošināšanas prēmiju avansa maksājumi un rezerves nenokārtotajām atlīdzības prasībām	632.5	665.6	712.0	744.8	764.0	775.1	782.4	786.6
= Tīrā finanšu vērtība	-96.9	-121.8	-69.1	-119.6	-148.2	-186.1	-212.1	-202.4

Avots: ECB.

1) MFI emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 2 gadiem un citu sektoru emitētie vērtspapīri ar dzēšanas termiņu mazāku par 1 gadu.

4

FINANŠU TIRGI

4.1. Neakciju vērtspapīri to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā

(mljrd. euro un perioda pieauguma temps; sezonāli izlīdzināti dati; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

	Kopapjoms euro[1]			Euro zonas valstu rezidentu emitētie vērtspapīri								
				Euro			Visās valūtās					
	Apgrozībā esošais apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms	Emisiju bruto apjoms	Emisiju neto apjoms	Gada pieauguma temps	Sezonāli izlīdzināti dati[2]	
											Emisiju neto apjoms	6 mēnešu pieauguma temps
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kopā											
2007 Dec.	12 893.2	1 042.0	27.8	10 779.9	960.4	-1.0	12 065.8	1 003.6	-18.4	9.0	94.1	8.1
2008 Janv.	12 925.9	1 200.1	36.7	10 833.2	1 130.5	57.4	12 132.9	1 196.2	67.0	8.5	28.3	7.5
Febr.	13 007.0	1 025.9	82.2	10 904.2	967.2	72.2	12 189.0	1 035.4	75.4	8.0	44.8	6.9
Marts	13 113.1	1 072.2	105.1	10 951.4	967.7	46.0	12 209.8	1 023.2	43.7	7.0	20.1	6.1
Apr.	13 162.6	1 159.2	49.6	11 016.3	1 067.6	64.9	12 287.8	1 132.3	76.9	7.0	57.8	5.0
Maijs	13 341.0	1 125.1	178.4	11 155.2	1 035.2	138.9	12 450.5	1 109.2	153.7	6.7	98.7	5.8
Jūn.	13 475.7	1 154.4	135.1	11 228.8	1 039.1	74.1	12 520.2	1 111.5	80.2	6.8	86.9	5.6
Jūl.	13 488.5	1 136.6	11.4	11 286.6	1 070.9	55.9	12 596.1	1 158.1	75.5	7.1	97.6	6.8
Aug.	13 615.1	878.6	123.6	11 395.3	813.9	105.8	12 727.2	887.9	112.3	7.8	163.3	8.8
Sept.	13 619.6	1 021.2	3.0	11 364.4	929.6	-32.2	12 689.0	1 001.1	-41.3	7.1	-12.4	8.2
Okt.	13 714.9	1 451.0	95.5	11 512.6	1 414.1	148.1	12 884.8	1 492.7	144.5	7.0	102.5	8.9
Nov.	13 932.0	1 420.4	217.4	11 738.8	1 368.1	226.8	13 077.1	1 435.6	212.4	8.1	198.3	10.5
Dec.	14 108.2	1 515.9	179.8	11 882.0	1 428.0	147.1	13 140.2	1 505.3	132.5	9.4	264.2	13.5
	Ilgtermiņa vērtspapīri											
2007 Dec.	11 638.4	199.2	56.1	9 675.5	165.2	47.4	10 779.9	176.5	36.2	7.4	71.9	5.7
2008 Janv.	11 636.3	194.9	1.2	9 667.3	166.6	-4.8	10 775.9	190.5	0.4	6.7	15.0	5.1
Febr.	11 682.0	182.6	46.6	9 715.1	163.1	48.7	10 813.3	187.5	51.0	6.1	28.6	4.7
Marts	11 717.9	180.0	35.1	9 740.6	145.1	24.5	10 815.1	160.3	21.4	5.3	11.8	4.5
Apr.	11 804.5	258.4	86.7	9 803.5	207.2	62.9	10 888.1	225.0	68.2	5.5	64.0	4.4
Maijs	11 957.7	290.4	153.4	9 916.9	234.6	113.6	11 012.1	257.2	122.7	5.1	69.0	4.9
Jūn.	12 071.7	283.4	114.3	10 004.2	229.9	87.6	11 098.6	253.0	94.9	5.2	67.8	4.8
Jūl.	12 098.3	206.7	25.0	10 036.1	176.6	29.9	11 137.8	194.8	35.7	5.4	60.5	5.7
Aug.	12 188.1	158.3	87.8	10 114.7	132.0	76.6	11 237.5	147.7	78.4	6.1	134.3	7.7
Sept.	12 178.5	183.4	-8.8	10 094.0	145.4	-19.8	11 222.5	158.7	-29.9	5.7	-15.9	7.1
Okt.	12 200.3	196.1	22.7	10 127.4	179.9	34.2	11 312.5	193.6	29.9	5.3	22.0	6.3
Nov.	12 374.8	274.4	173.4	10 302.2	252.9	174.0	11 467.4	261.6	164.7	6.3	144.8	7.7
Dec.	12 543.5	343.3	170.2	10 464.0	309.3	163.5	11 551.9	320.6	141.8	7.2	170.3	9.5

A16. Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopapjoms un emisiju bruto kopapjoms (mljrd. euro)

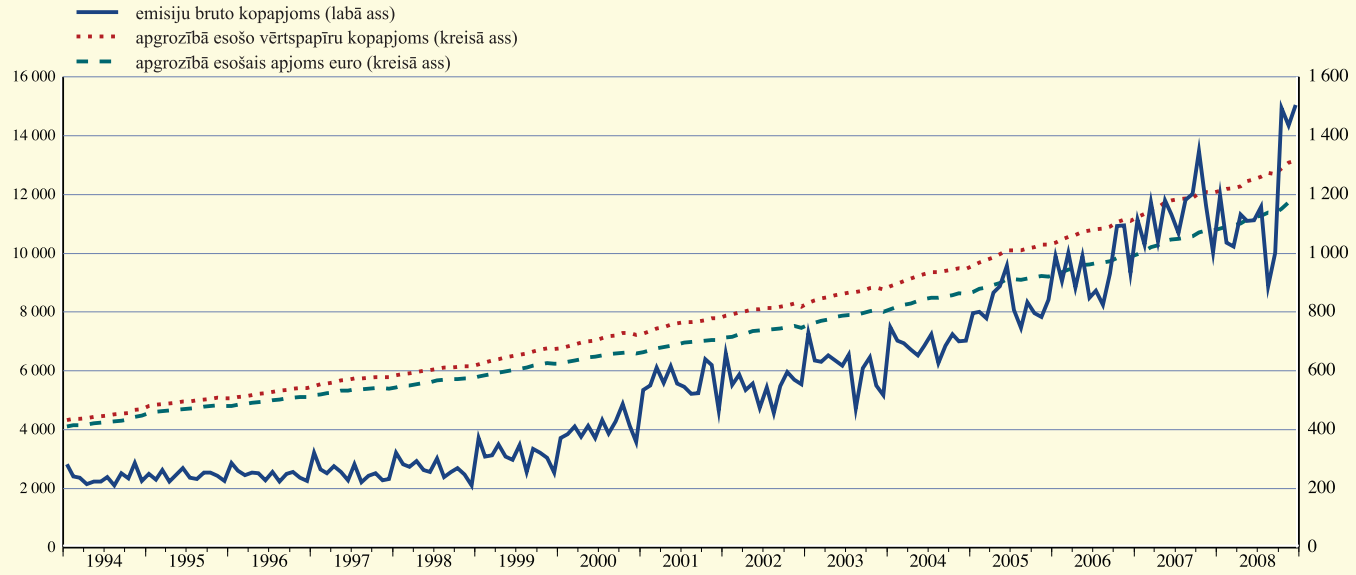

Avoti: ECB un SNB (par ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu veiktajām emisijām).

1) Euro zonas un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēto euro denominēto neakciju vērtspapīru kopapjoms.

2) Pieauguma aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. 6 mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

(mljrd. euro; mēneša laikā veiktie darījumi un apgrozībā esošais apjoms perioda beigās; nominālvērtībā)

1. Apgrozībā esošo vērtspapīru un emisiju bruto apjoms

	Apgrozībā esošais apjoms						Emisiju bruto apjoms[1]					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kopā											
2007	12 066	5 055	1 503	661	4 520	327	1 137	841	59	109	116	12
2008	13 140	5 271	1 929	701	4 900	340	1 174	816	73	99	161	24
2008 I	12 210	5 097	1 518	666	4 612	317	1 085	786	38	92	150	19
II	12 520	5 238	1 623	677	4 662	320	1 118	786	69	102	140	20
III	12 689	5 275	1 692	687	4 711	324	1 016	690	54	97	147	27
IV	13 140	5 271	1 929	701	4 900	340	1 478	1 003	132	107	209	28
2008 Sept.	12 689	5 275	1 692	687	4 711	324	1 001	673	37	101	164	26
Okt.	12 885	5 314	1 730	693	4 817	330	1 493	1 020	94	111	242	25
Nov.	13 077	5 333	1 803	696	4 914	332	1 436	965	125	97	223	25
Dec.	13 140	5 271	1 929	701	4 900	340	1 505	1 023	176	111	161	34
	Īstermiņa vērtspapīri											
2007	1 286	786	36	100	345	18	946	754	18	101	64	9
2008	1 588	822	61	115	566	25	961	723	26	92	101	19
2008 I	1 395	817	49	111	407	11	906	700	21	88	83	14
II	1 422	832	51	111	415	11	873	665	21	92	77	17
III	1 466	824	62	111	457	13	849	614	25	92	94	24
IV	1 588	822	61	115	566	25	1 219	911	38	95	152	23
2008 Sept.	1 466	824	62	111	457	13	842	602	21	96	101	23
Okt.	1 572	826	64	113	553	17	1 299	933	54	105	189	18
Nov.	1 610	841	61	115	575	17	1 174	884	35	89	146	20
Dec.	1 588	822	61	115	566	25	1 185	915	27	92	120	30
	Ilgtermiņa vērtspapīri[2]											
2007	10 780	4 269	1 467	561	4 174	309	191	86	41	8	52	3
2008	11 552	4 449	1 868	586	4 334	315	213	94	47	8	60	4
2008 I	10 815	4 280	1 469	555	4 205	306	179	86	17	4	67	5
II	11 099	4 405	1 572	566	4 247	309	245	120	48	10	64	3
III	11 223	4 450	1 630	577	4 254	311	167	76	29	5	53	3
IV	11 552	4 449	1 868	586	4 334	315	259	92	93	11	57	5
2008 Sept.	11 223	4 450	1 630	577	4 254	311	159	71	16	6	63	3
Okt.	11 313	4 489	1 666	581	4 264	313	194	87	40	7	53	7
Nov.	11 467	4 491	1 742	581	4 339	314	262	81	90	8	77	5
Dec.	11 552	4 449	1 868	586	4 334	315	321	108	149	19	41	3
	No tiem ilgtermiņa, ar fiksēto procentu likmi											
2007	7 326	2 275	588	425	3 788	250	107	44	10	5	45	3
2008	7 597	2 330	632	448	3 937	250	118	48	9	6	53	3
2008 I	7 305	2 272	582	417	3 789	246	110	43	4	3	56	3
II	7 472	2 359	600	430	3 836	248	145	66	11	9	56	2
III	7 530	2 383	614	437	3 849	248	101	42	7	3	47	2
IV	7 597	2 330	632	448	3 937	250	118	40	13	10	53	2
2008 Sept.	7 530	2 383	614	437	3 849	248	112	41	10	4	55	2
Okt.	7 566	2 406	617	441	3 853	249	96	38	2	6	47	4
Nov.	7 635	2 396	625	443	3 923	248	131	33	17	8	72	1
Dec.	7 597	2 330	632	448	3 937	250	126	48	20	16	40	3
	No tiem ilgtermiņa, ar mainīgo procentu likmi											
2007	2 998	1 617	860	125	338	58	69	31	30	3	4	0
2008	3 468	1 723	1 206	128	347	64	80	35	37	1	4	1
2008 I	3 038	1 629	866	126	357	60	53	32	12	1	7	2
II	3 169	1 676	947	126	360	60	88	46	36	1	4	1
III	3 220	1 692	990	131	345	61	52	24	21	2	4	1
IV	3 468	1 723	1 206	128	347	64	124	39	79	1	3	2
2008 Sept.	3 220	1 692	990	131	345	61	32	20	6	2	4	1
Okt.	3 275	1 710	1 022	131	349	63	86	42	37	1	3	3
Nov.	3 354	1 720	1 089	129	352	64	116	36	73	1	3	3
Dec.	3 468	1 723	1 206	128	347	64	171	40	128	2	2	1

Avots: ECB.

1) Šā perioda darījumu mēneša vidējie/mēneša dati.

2) Visu ilgtermiņa parāda vērtspapīru un fiksētās un mainīgās procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido bezkupona obligāciju apjoms un pārvērtēšanas rezultāti.

4.2. Euro zonas rezidentu emitētie neakciju vērtspapīri emitentu sektoru un instrumentu veidu dalījumā

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; periodā veiktie darījumi; nominālvērtībā)

2. Emisiju neto apjoms

	Sezonāli neizlīdzināti dati[1]						Sezonāli izlīdzināti dati[1]					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kopā											
2007`	83.6	40.7	27.8	4.1	9.7	1.2	84.2	41.3	27.3	4.3	10.1	1.2
2008`	94.4	22.9	35.5	3.6	31.4	1.1	95.9	23.0	34.7	3.7	33.3	1.1
2008 I	62.0	23.3	7.1	2.6	32.1	-3.1	31.1	4.1	16.8	2.1	11.5	-3.4
II	103.6	46.1	35.0	4.8	16.8	0.9	81.1	48.0	30.9	0.6	1.1	0.6
III	48.8	11.7	20.2	1.8	14.0	1.2	82.8	19.6	33.5	5.1	22.2	2.4
IV	163.1	10.4	79.5	5.3	62.6	5.3	188.4	20.4	57.7	7.2	98.3	4.8
2008 Sept.	-41.3	-39.6	-2.9	1.4	1.2	-1.3	-12.4	-28.4	16.7	6.4	-7.1	0.0
Okt.	144.5	14.9	26.4	0.1	97.4	5.6	102.5	-21.7	11.5	-5.2	113.4	4.5
Nov.	212.4	34.9	74.0	4.8	96.8	1.9	198.3	41.4	64.4	5.4	88.3	-1.2
Dec.	132.5	-18.7	138.1	11.1	-6.4	8.5	264.2	41.5	97.3	21.3	93.2	11.0
	Ilgtermiņa											
2007`	61.8	24.0	27.2	2.4	7.7	0.7	61.5	24.1	26.7	2.3	7.7	0.7
2008`	64.9	15.8	33.4	2.3	12.9	0.5	64.4	15.9	32.7	2.3	12.9	0.5
2008 I	24.2	11.5	3.0	-1.0	11.4	-0.7	18.5	2.4	12.5	1.5	2.9	-0.8
II	95.3	42.4	34.1	3.9	14.0	0.9	66.9	36.0	30.1	0.4	-0.3	0.7
III	28.0	7.8	16.8	2.4	0.6	0.5	59.6	15.6	29.4	4.0	9.0	1.6
IV	112.1	1.4	79.7	3.8	25.8	1.4	112.4	9.6	59.0	3.2	40.1	0.5
2008 Sept.	-29.9	-17.9	-0.6	4.7	-13.2	-3.0	-15.9	-12.9	16.2	6.8	-23.6	-2.4
Okt.	29.9	3.6	24.5	-1.8	1.9	1.8	22.0	-3.9	7.1	-3.6	21.6	0.8
Nov.	164.7	9.1	76.8	2.2	75.4	1.3	144.8	13.5	68.4	1.3	63.4	-1.7
Dec.	141.8	-8.4	137.9	11.1	0.1	1.2	170.3	19.1	101.4	12.1	35.4	2.3

A17. Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; nominālvērtībā)

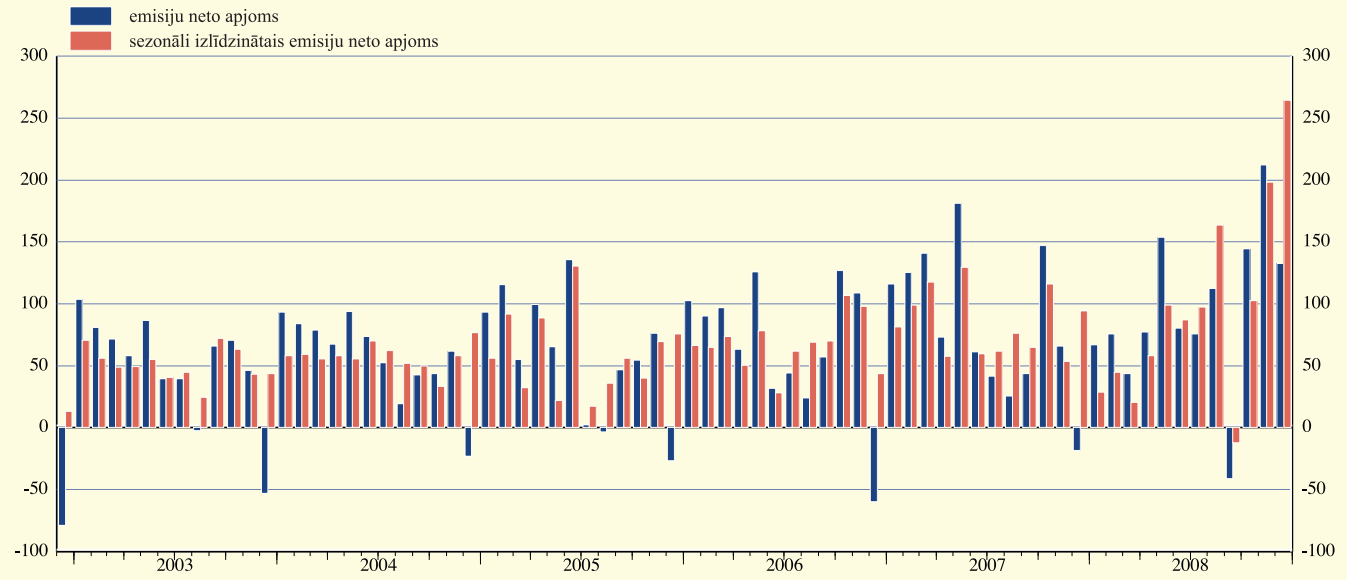

Avots: ECB.
1) Šā perioda darījumu mēneša vidējie/mēneša dati.

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru pieauguma temps[1)]

(pārmaiņas; %)

	Gada pieauguma temps (sezonāli neizlīdzināti dati)						6 mēnešu sezonāli izlīdzinātais pieauguma temps					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Kopā											
2007 Dec.	9.0	10.7	28.2	8.0	2.6	4.6	8.1	10.5	26.3	3.7	1.2	9.9
2008 Janv.	8.5	10.1	27.0	9.1	2.2	3.0	7.5	9.9	24.0	4.0	1.0	4.3
Febr.	8.0	8.8	24.0	8.9	3.0	2.1	6.9	7.6	22.0	7.0	2.2	0.4
Marts	7.0	7.8	20.4	7.1	2.8	1.1	6.1	5.7	22.6	6.4	2.2	-1.0
Apr.	7.0	7.3	22.4	5.9	3.0	0.3	5.0	4.2	19.1	4.1	2.5	-3.3
Maijs	6.7	7.9	21.3	5.9	1.7	1.9	5.8	6.3	20.0	3.9	1.7	-0.9
Jūn.	6.8	8.2	23.2	3.2	1.4	2.1	5.6	6.3	20.4	2.4	1.7	-5.2
Jūl.	7.1	8.5	22.1	2.5	2.1	3.3	6.8	7.3	20.3	1.0	3.1	2.2
Aug.	7.8	8.3	24.6	4.7	3.0	3.4	8.8	9.2	27.3	2.6	3.7	6.6
Sept.	7.1	6.9	24.6	5.7	2.6	2.3	8.2	8.1	27.0	5.2	3.1	5.8
Okt.	7.0	5.3	21.8	3.9	4.9	2.8	8.9	6.5	24.6	3.7	7.3	9.5
Nov.	8.1	5.6	24.7	3.8	6.7	2.8	10.5	5.0	29.7	3.7	11.9	6.7
Dec.	9.4	5.5	28.3	6.6	8.3	3.9	13.5	4.6	36.5	11.2	16.2	14.0
	Ilgtermiņa											
2007 Dec.	7.4	7.2	28.2	5.3	2.2	2.7	5.7	4.2	24.9	1.9	2.0	4.1
2008 Janv.	6.7	6.7	26.7	6.0	1.6	2.2	5.1	4.1	22.8	3.7	1.0	3.1
Febr.	6.1	5.3	22.8	5.9	2.3	1.9	4.7	2.9	19.0	4.4	2.3	0.9
Marts	5.3	4.4	19.2	4.5	2.4	0.9	4.5	2.9	19.4	3.7	2.0	0.0
Apr.	5.5	4.2	21.3	4.5	2.5	0.4	4.4	2.7	17.8	4.0	2.3	-1.9
Maijs	5.1	4.5	20.1	4.8	1.4	1.8	4.9	4.5	18.5	4.1	1.4	0.5
Jūn.	5.2	4.9	21.7	2.0	1.2	1.9	4.8	5.5	18.6	2.0	0.4	-0.1
Jūl.	5.4	5.2	20.1	2.0	1.5	3.1	5.7	6.2	17.6	0.3	2.1	3.0
Aug.	6.1	5.3	22.4	2.8	2.4	3.5	7.7	7.7	26.0	1.4	2.5	6.2
Sept.	5.7	5.1	22.4	4.2	1.6	2.2	7.1	7.4	25.7	4.8	1.2	4.6
Okt.	5.3	4.3	20.0	3.3	2.0	1.4	6.3	6.0	22.2	2.5	1.8	5.0
Nov.	6.3	4.4	23.3	2.7	3.3	1.3	7.7	4.4	28.2	1.3	5.2	2.2
Dec.	7.2	4.5	27.3	4.9	3.7	2.0	9.5	3.5	36.5	7.9	7.1	4.1

A18. Ilgtermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā

(gada pārmaiņas; %)

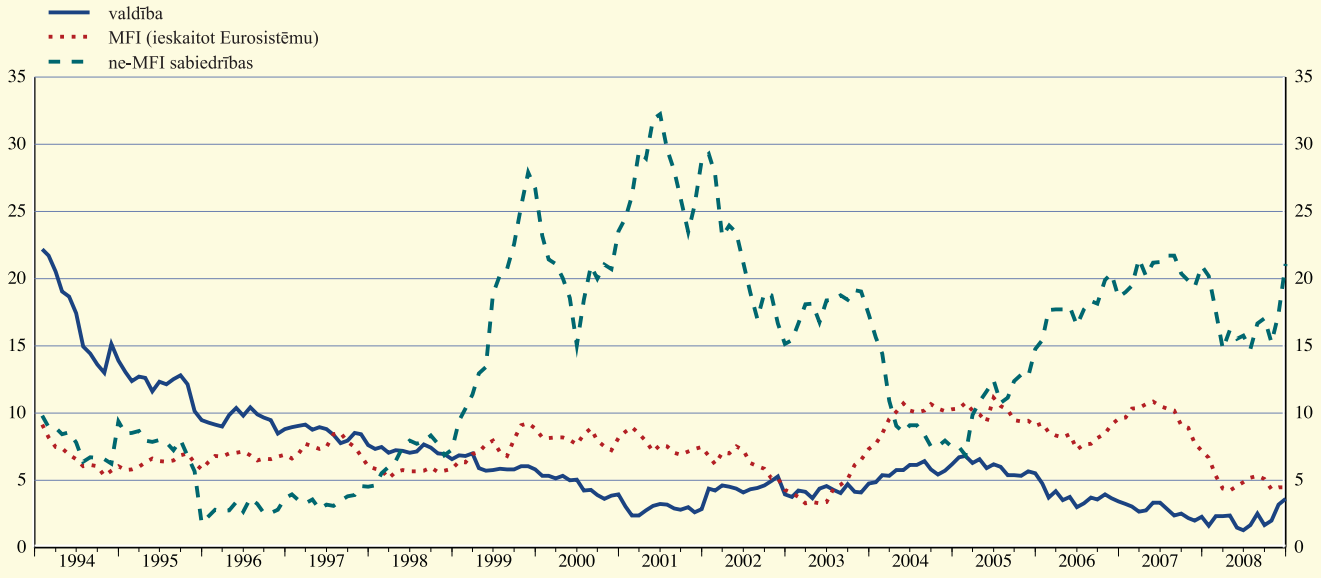

Avots: ECB.

1) Pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs. 6 mēnešu pieauguma tempa rādītāji attiecināti uz gadu.

4.3. Euro zonas rezidentu emitēto neakciju vērtspapīru gada pieauguma temps[1] (turpinājums)
(pārmaiņas; %)

	Ilgtermiņa, ar fiksēto procentu likmi						Ilgtermiņa, ar mainīgo procentu likmi					
	Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība		Kopā	MFI (ieskaitot Eurosistēmu)	Ne-MFI sabiedrības		Valdība	
			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)	Nefinanšu sabiedrības	Centrālā valdība	Pārējā valdība
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	Visās valūtās kopā											
2007	5.2	7.2	17.4	3.7	2.4	6.6	15.8	11.1	37.8	18.1	3.8	-1.8
2008	3.1	4.9	6.0	3.8	1.6	1.4	12.9	5.4	34.4	7.1	6.7	3.2
2008 I	3.3	5.4	8.5	4.4	1.3	3.3	14.1	6.0	37.3	12.8	11.4	-3.2
II	2.7	4.3	5.2	3.7	1.3	1.4	12.0	5.0	32.2	8.6	7.6	0.4
III	3.1	5.6	5.1	3.1	1.4	2.0	12.5	5.2	33.4	3.3	6.3	6.0
IV	3.2	4.4	5.2	3.9	2.4	-0.8	13.2	5.6	34.9	4.4	2.1	10.1
2008 Jūl.	3.0	5.7	4.9	2.5	1.2	2.1	11.7	5.1	30.9	2.5	5.7	6.6
Aug.	3.4	5.6	4.5	3.3	1.9	2.4	13.7	5.6	35.6	3.7	9.3	7.0
Sept.	3.1	5.5	5.9	4.8	1.1	0.8	12.4	5.0	34.5	4.6	2.6	7.4
Okt.	2.8	4.6	3.8	3.4	1.7	-0.7	11.8	5.3	31.3	5.1	1.6	9.2
Nov.	3.3	4.1	5.3	2.8	3.0	-1.7	13.7	5.9	35.7	4.7	2.3	12.1
Dec.	4.0	3.6	7.2	6.1	3.8	-0.4	15.5	6.4	40.4	1.9	2.3	10.8
	Euro											
2007	4.6	6.4	14.1	2.0	2.7	6.7	15.1	10.3	35.4	17.8	3.9	-2.4
2008	2.9	4.8	6.4	1.7	1.8	1.3	14.4	6.4	36.0	7.2	7.1	2.0
2008 I	3.0	5.0	7.2	2.9	1.5	3.5	14.7	5.9	37.6	11.9	11.7	-4.0
II	2.4	4.0	4.7	1.6	1.5	1.4	13.2	5.6	33.5	8.3	8.0	-1.2
III	3.0	5.4	6.2	0.8	1.6	1.8	14.3	6.7	35.3	3.9	6.7	4.6
IV	3.3	4.7	7.6	1.5	2.6	-1.2	15.5	7.6	37.6	5.1	2.3	9.2
2008 Jūl.	2.8	5.6	5.4	0.2	1.5	2.0	13.4	6.5	32.8	3.1	6.1	5.2
Aug.	3.3	5.4	6.1	0.8	2.2	2.1	15.7	7.0	37.8	4.5	9.8	5.6
Sept.	3.0	5.6	7.6	2.7	1.4	0.4	14.5	6.8	36.8	5.4	2.9	6.3
Okt.	2.8	4.7	5.9	1.2	1.9	-1.2	13.9	7.0	33.9	6.0	1.8	8.2
Nov.	3.5	4.3	8.0	0.5	3.2	-2.3	16.1	8.0	38.5	5.4	2.5	11.3
Dec.	4.4	4.4	10.3	3.0	4.0	-1.0	18.2	8.8	43.1	2.2	2.4	9.6

A19. Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā
(gada pārmaiņas; %)

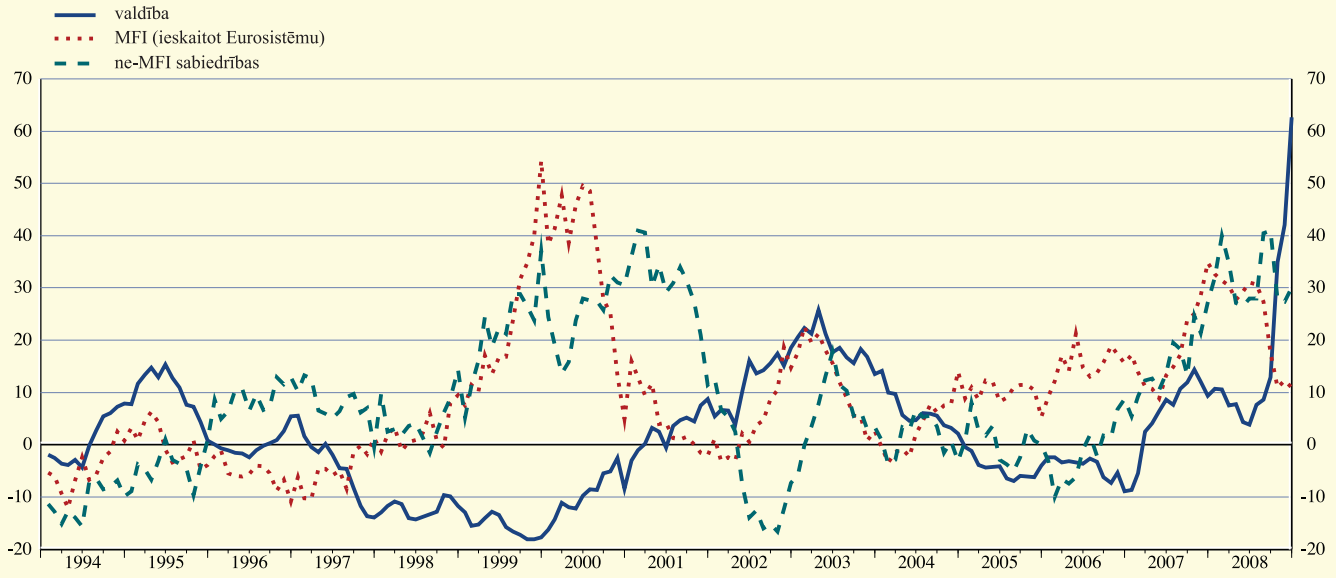

Avots: ECB.
1) Pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas[1)]

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; tirgus vērtībā)

1. Apgrozībā esošais apjoms un gada pieauguma temps

(apjoms perioda beigās)

	Kopā			MFI		Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)		Nefinanšu sabiedrības	
	Kopā	Indekss 2001. g. dec. = 100	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)	Kopā	Gada pieauguma temps (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2006 Dec.	6 191.0	103.8	0.9	1 064.0	2.4	633.3	0.7	4 493.7	0.5
2007 Janv.	6 370.0	104.0	0.9	1 123.6	2.4	646.3	0.7	4 600.2	0.6
Febr.	6 284.1	104.1	1.0	1 093.0	2.8	637.9	0.9	4 553.2	0.6
Marts	6 510.2	104.1	1.0	1 111.5	2.2	649.3	0.9	4 749.4	0.7
Apr.	6 760.6	104.3	1.1	1 168.8	2.2	675.6	0.9	4 916.3	0.8
Maijs	7 040.5	104.4	1.1	1 174.7	2.1	688.9	1.0	5 177.0	0.8
Jūn.	6 962.0	104.7	1.3	1 128.8	2.1	677.2	1.1	5 156.0	1.1
Jūl.	6 731.5	104.9	1.3	1 100.0	1.7	608.9	1.1	5 022.6	1.2
Aug.	6 618.2	104.8	1.2	1 060.3	1.6	583.8	1.0	4 974.0	1.2
Sept.	6 682.2	104.8	1.2	1 048.9	1.9	597.3	0.8	5 036.0	1.1
Okt.	6 936.9	105.1	1.4	1 072.9	1.3	629.3	3.3	5 234.7	1.2
Nov.	6 622.5	105.2	1.4	1 032.8	1.1	579.2	3.3	5 010.5	1.2
Dec.	6 579.4	105.3	1.4	1 017.3	1.2	579.0	2.9	4 983.1	1.2
2008 Janv.	5 757.0	105.3	1.3	888.1	0.8	497.4	2.8	4 371.5	1.2
Febr.	5 811.3	105.3	1.2	858.3	0.5	492.4	2.6	4 460.5	1.2
Marts	5 557.7	105.3	1.2	858.7	1.1	501.3	2.5	4 197.7	1.1
Apr.	5 738.6	105.3	1.0	835.4	1.3	519.4	2.4	4 383.8	0.7
Maijs	5 719.4	105.3	0.9	769.1	1.8	497.1	2.5	4 453.2	0.6
Jūn.	5 070.8	105.3	0.6	663.3	1.8	435.8	2.4	3 971.7	0.1
Jūl.	4 962.4	105.5	0.6	689.6	2.8	428.2	2.5	3 844.6	0.0
Aug.	4 989.1	105.5	0.7	663.7	2.8	438.4	2.7	3 887.0	0.1
Sept.	4 420.0	105.6	0.7	610.3	3.7	382.2	2.6	3 427.5	0.0
Okt.	3 734.5	105.9	0.7	450.2	4.2	280.3	2.8	3 004.0	-0.1
Nov.	3 474.1	106.1	0.9	392.8	5.9	265.3	2.3	2 816.0	-0.1
Dec.	3 473.6	106.3	1.0	375.7	5.8	269.2	3.0	2 828.8	0.0

A20. Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)

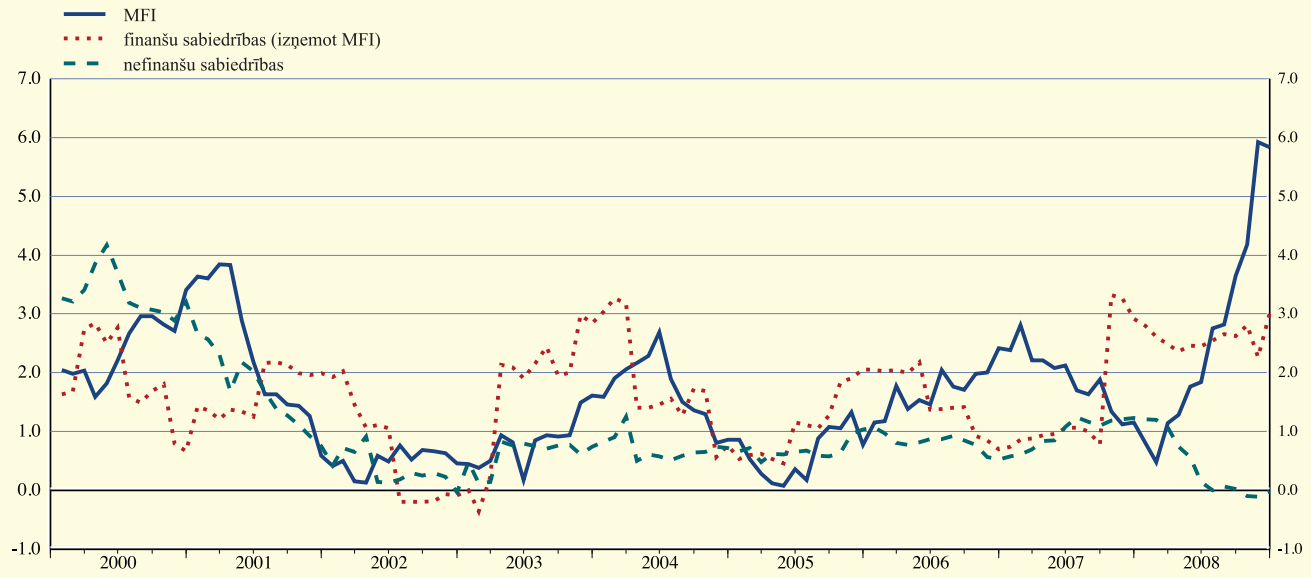

Avots: ECB.

1) Indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. Euro zonas rezidentu emitētās kotētās akcijas[1)]

mljrd. euro; tirgus vērtībā

2. Darījumi mēnesī

	Kopā			MFI			Finanšu sabiedrības (izņemot MFI)			Nefinanšu sabiedrības		
	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms	Emisiju bruto apjoms	Dzēšana	Emisiju neto apjoms
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006 Dec.	8.9	3.8	5.1	0.9	0.3	0.6	0.5	0.0	0.5	7.5	3.4	4.0
2007 Janv.	11.4	3.9	7.4	4.0	0.1	3.8	0.4	0.0	0.4	7.0	3.8	3.2
Febr.	8.6	2.0	6.5	5.0	0.0	5.0	0.9	0.0	0.9	2.7	2.0	0.7
Marts	3.1	1.7	1.4	0.2	0.0	0.2	0.6	0.3	0.3	2.3	1.4	1.0
Apr.	13.9	0.4	13.4	0.1	0.3	-0.2	0.3	0.0	0.3	13.4	0.2	13.2
Maijs	7.2	1.9	5.3	0.1	0.0	0.1	0.9	0.0	0.9	6.1	1.9	4.3
Jūn.	22.0	1.6	20.4	1.2	0.0	1.1	0.7	0.0	0.7	20.2	1.6	18.6
Jūl.	13.3	1.8	11.5	1.2	0.0	1.2	1.3	0.3	1.0	10.9	1.5	9.3
Aug.	2.5	6.6	-4.2	0.0	0.1	-0.1	1.0	1.4	-0.5	1.5	5.1	-3.6
Sept.	4.7	2.5	2.2	2.6	0.0	2.6	0.4	0.3	0.1	1.6	2.1	-0.5
Okt.	27.2	8.0	19.1	0.2	3.2	-3.0	16.1	0.5	15.6	10.8	4.3	6.5
Nov.	6.8	3.3	3.5	0.9	0.0	0.9	1.0	1.3	-0.3	4.9	2.0	2.9
Dec.	9.5	4.6	4.9	0.9	0.0	0.9	0.7	2.2	-1.5	7.9	2.5	5.5
2008 Janv.	3.6	1.4	2.3	0.1	0.0	0.1	0.4	0.7	-0.2	3.1	0.7	2.4
Febr.	2.8	1.9	0.9	1.0	0.0	1.0	0.1	0.3	-0.2	1.6	1.6	0.1
Marts	6.4	5.8	0.5	5.9	0.0	5.9	0.0	0.5	-0.4	0.4	5.4	-4.9
Apr.	2.0	3.0	-0.9	1.1	0.0	1.1	0.1	0.5	-0.3	0.8	2.5	-1.7
Maijs	7.3	5.9	1.4	4.1	0.1	4.1	1.5	0.3	1.2	1.7	5.6	-3.9
Jūn.	3.9	4.8	-0.9	1.3	0.0	1.3	0.5	0.1	0.4	2.1	4.7	-2.6
Jūl.	12.7	3.4	9.4	6.7	0.0	6.7	1.5	0.5	1.0	4.5	2.9	1.6
Aug.	1.5	1.5	0.0	0.3	0.0	0.3	0.1	0.0	0.1	1.1	1.5	-0.5
Sept.	7.8	2.8	5.0	7.0	0.0	7.0	0.0	0.1	-0.1	0.8	2.8	-1.9
Okt.	12.8	0.6	12.2	1.4	0.0	1.4	10.7	0.0	10.7	0.8	0.6	0.1
Nov.	10.6	2.9	7.7	8.4	0.5	8.0	0.5	2.1	-1.6	1.7	0.3	1.4
Dec.	9.3	2.5	6.9	0.0	0.0	0.0	1.3	0.0	1.2	8.0	2.4	5.6

A21. Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā

(mljrd. euro; darījumi mēnesī; tirgus vērtība)

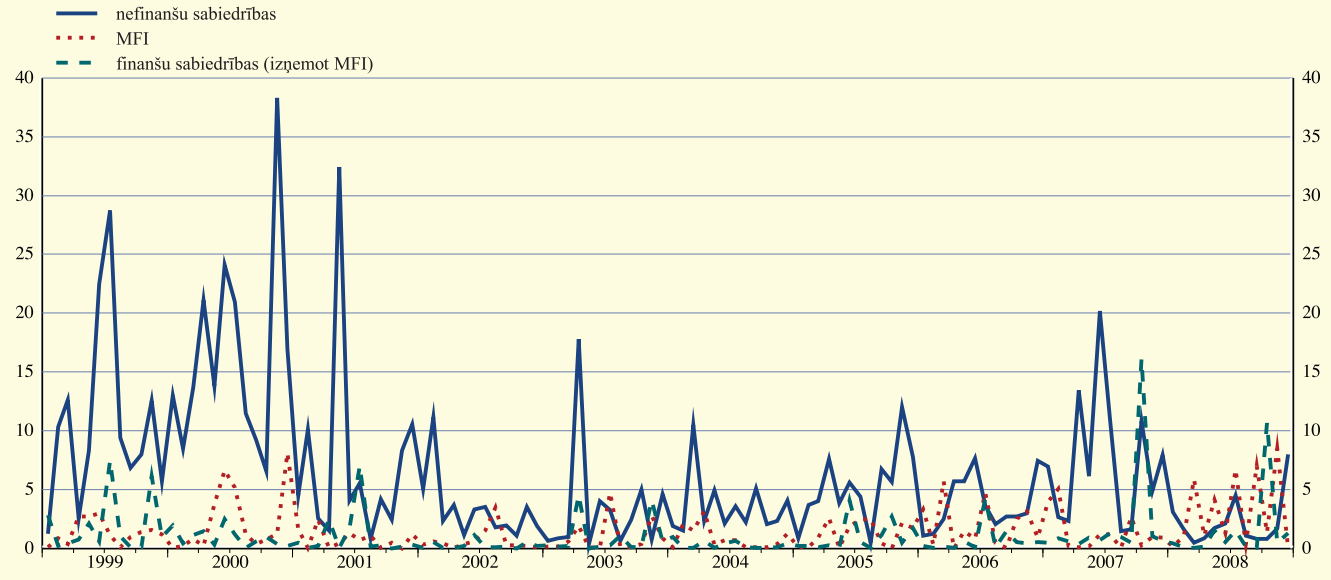

Avots: ECB.

1) Indeksa un pieauguma tempa aprēķinu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem[1)]

(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

1. Noguldījumu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Mājsaimniecību noguldījumi						Nefinanšu sabiedrību noguldījumi				*Repo* darījumi
	Uz nakti[2)]	Ar noteikto termiņu			Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu[2), 3)]		Uz nakti[2)]	Ar noteikto termiņu			
		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 1 gadam	1–2 gadi	Ilgāk par 2 gadiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2008 Janv.	1.20	4.19	4.32	3.43	2.57	3.75	2.01	4.13	4.38	4.68	3.95
Febr.	1.21	4.10	4.18	3.22	2.65	3.77	2.01	4.07	4.18	4.36	3.93
Marts	1.22	4.14	3.97	3.08	2.69	3.78	2.03	4.20	4.23	4.07	3.96
Apr.	1.22	4.28	4.16	3.14	2.72	3.81	2.05	4.27	4.56	4.64	4.00
Maijs	1.23	4.32	4.27	3.17	2.73	3.84	2.07	4.26	4.68	4.48	4.03
Jūn.	1.24	4.43	4.62	3.28	2.74	3.88	2.06	4.28	4.72	4.01	4.11
Jūl.	1.26	4.61	4.83	3.37	2.81	3.94	2.14	4.46	5.06	4.57	4.26
Aug.	1.29	4.59	4.84	3.45	2.87	3.98	2.17	4.46	5.34	4.55	4.30
Sept.	1.32	4.65	4.85	3.35	2.97	4.01	2.20	4.52	5.19	4.69	4.27
Okt.	1.34	4.77	4.85	3.56	3.01	4.12	2.20	4.25	5.12	4.55	3.66
Nov.	1.29	4.26	4.67	3.71	3.02	4.20	1.98	3.53	4.58	4.09	3.19
Dec.	1.16	3.75	4.35	3.70	2.95	4.17	1.62	2.87	4.24	4.08	2.64

2. Mājsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums[2)]	Patēriņa kredīti				Kredīti mājokļa iegādei					Citi kredīti procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Izmaksu efektīvā gada procentu likme[4)]	Procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā				Izmaksu efektīvā gada procentu likme[4)]			
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	5–10 gadi	Ilgāk par 10 gadiem		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2008 Janv.	10.46	8.12	7.00	8.47	8.48	5.32	5.02	5.07	5.14	5.37	5.59	5.93	5.49
Febr.	10.45	8.55	7.24	8.44	8.70	5.26	4.97	5.02	5.11	5.35	5.55	5.87	5.55
Marts	10.52	8.43	7.05	8.42	8.56	5.20	4.89	4.96	5.11	5.28	5.65	5.79	5.46
Apr.	10.53	8.33	7.02	8.46	8.55	5.23	4.91	4.95	5.12	5.29	5.83	5.80	5.45
Maijs	10.57	8.70	7.02	8.44	8.64	5.34	4.96	4.98	5.13	5.36	5.99	5.87	5.59
Jūn.	10.63	8.61	6.94	8.44	8.57	5.48	5.11	5.08	5.20	5.46	6.03	6.12	5.67
Jūl.	10.66	8.82	7.15	8.58	8.80	5.67	5.27	5.22	5.34	5.62	6.08	6.21	5.82
Aug.	10.77	8.86	7.22	8.69	8.95	5.77	5.37	5.29	5.26	5.69	6.05	6.28	5.70
Sept.	10.80	8.77	7.20	8.70	8.86	5.80	5.43	5.28	5.37	5.71	6.24	6.36	5.77
Okt.	10.83	8.89	7.23	8.70	8.93	5.84	5.39	5.28	5.37	5.69	6.37	6.26	5.80
Nov.	10.78	8.98	7.17	8.69	8.92	5.62	5.34	5.23	5.28	5.58	5.84	6.15	5.75
Dec.	10.43	8.16	7.01	8.37	8.47	5.10	5.07	5.10	5.13	5.31	5.01	5.76	5.29

3. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto kredītu procentu likmes (jaunajiem darījumiem)

	Norēķinu konta debeta atlikums[2)]	Citi kredīti, kuru apjoms nepārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā			Citi kredīti, kuru apjoms pārsniedz 1 milj. euro, procentu likmes darbības sākotnējā perioda dalījumā		
		Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Mainīgā likme, līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7
2008 Janv.	6.62	5.93	5.92	5.27	5.12	5.35	5.23
Febr.	6.56	5.84	5.86	5.24	5.04	5.43	5.14
Marts	6.56	5.91	5.77	5.23	5.19	5.44	5.34
Apr.	6.54	6.03	5.77	5.20	5.30	5.42	5.39
Maijs	6.57	6.10	5.93	5.25	5.27	5.70	5.38
Jūn.	6.67	6.16	6.09	5.43	5.35	5.68	5.52
Jūl.	6.74	6.26	6.29	5.53	5.45	5.82	5.55
Aug.	6.77	6.27	6.34	5.49	5.45	5.60	5.56
Sept.	6.92	6.34	6.37	5.64	5.62	5.84	5.63
Okt.	6.89	6.52	6.35	5.57	5.59	5.75	5.07
Nov.	6.67	6.04	6.10	5.41	4.86	5.02	4.96
Dec.	6.26	5.38	5.75	5.32	4.29	4.50	4.76

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Šajā instrumentu kategorijā jauno darījumu apjoms un atlikums sakrīt. Perioda beigu dati.

3) Šajā instrumentu kategorijā mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību dati summēti un iekļauti mājsaimniecību sektorā, jo nefinanšu sabiedrību noguldījumu atlikums ir niecīgs salīdzinājumā ar mājsaimniecību sektora noguldījumu atlikumu visās iesaistītajās dalībvalstīs kopā.

4) Izmaksu efektīvā gada procentu likme nosedz kredīta kopējās izmaksas. Kopējās izmaksas sastāv no procentu izmaksu daļas un citu (saistīto) izmaksu daļas, piemēram, maksa par izziņām, administrācijas, dokumentu sagatavošanas, garantiju utt. izmaksas.

4.5. MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem (turpinājums)
(gadā; %; atlikumiem – perioda beigās, jaunajiem darījumiem – perioda vidējie rādītāji, ja nav norādīts citādi)

4. Noguldījumu procentu likmes (atlikumiem)

	Mājsaimniecību noguldījumi					Nefinanšu sabiedrību noguldījumi			*Repo* darījumi
	Uz nakti[2)]	Ar noteikto termiņu		Ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu[2),3)]		Uz nakti[2)]	Ar noteikto termiņu		
		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	Līdz 3 mēnešiem	Ilgāk par 3 mēnešiem		Līdz 2 gadiem	Ilgāk par 2 gadiem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008 Janv.	1.20	3.98	3.06	2.57	3.75	2.01	4.27	4.21	4.01
Febr.	1.21	3.99	3.11	2.65	3.77	2.01	4.23	4.24	3.97
Marts	1.22	4.01	3.07	2.69	3.78	2.03	4.29	4.23	3.96
Apr.	1.22	4.07	3.07	2.72	3.81	2.05	4.37	4.29	3.91
Maijs	1.23	4.13	3.06	2.73	3.84	2.07	4.43	4.26	4.04
Jūn.	1.24	4.20	3.08	2.74	3.88	2.06	4.47	4.31	4.12
Jūl.	1.26	4.31	3.07	2.81	3.94	2.14	4.59	4.39	4.24
Aug.	1.29	4.38	3.09	2.87	3.98	2.17	4.65	4.38	4.23
Sept.	1.32	4.45	3.11	2.97	4.01	2.20	4.73	4.44	4.32
Okt.	1.34	4.54	3.08	3.01	4.12	2.20	4.68	4.45	4.06
Nov.	1.29	4.51	3.12	3.02	4.20	1.98	4.44	4.40	3.95
Dec.	1.16	4.40	3.07	2.95	4.17	1.62	4.01	4.20	3.61

5. Kredītu procentu likmes (atlikumiem)

	Kredīti mājsaimniecībām						Kredīti nefinanšu sabiedrībām		
	Kredīti mājokļa iegādei ar termiņu			Patēriņa un pārējie kredīti ar termiņu			Ar termiņu		
	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2008 Janv.	5.62	4.75	5.01	8.99	7.15	6.24	6.06	5.55	5.27
Febr.	5.60	4.82	5.03	9.05	7.21	6.26	5.99	5.52	5.30
Marts	5.61	4.80	5.02	9.06	7.19	6.25	5.99	5.51	5.27
Apr.	5.59	4.85	5.03	9.07	7.22	6.28	6.04	5.54	5.29
Maijs	5.62	4.85	5.05	9.08	7.22	6.27	6.09	5.59	5.32
Jūn.	5.68	4.89	5.07	9.11	7.29	6.35	6.18	5.68	5.39
Jūl.	5.72	4.93	5.11	9.19	7.34	6.37	6.25	5.76	5.44
Aug.	5.78	4.95	5.11	9.26	7.38	6.41	6.28	5.79	5.46
Sept.	5.77	5.03	5.14	9.38	7.47	6.47	6.40	5.90	5.54
Okt.	5.78	5.06	5.17	9.45	7.48	6.48	6.43	5.99	5.58
Nov.	5.71	5.01	5.16	9.24	7.48	6.47	6.17	5.81	5.51
Dec.	5.50	4.91	5.07	8.98	7.41	6.37	5.72	5.42	5.26

A22. No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu
(gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

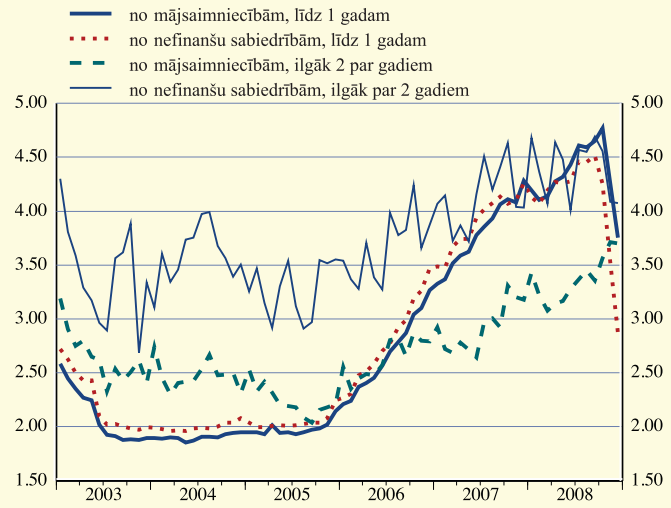

A23. No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam
(gadā; %; bez izmaksām; perioda vidējie rādītāji)

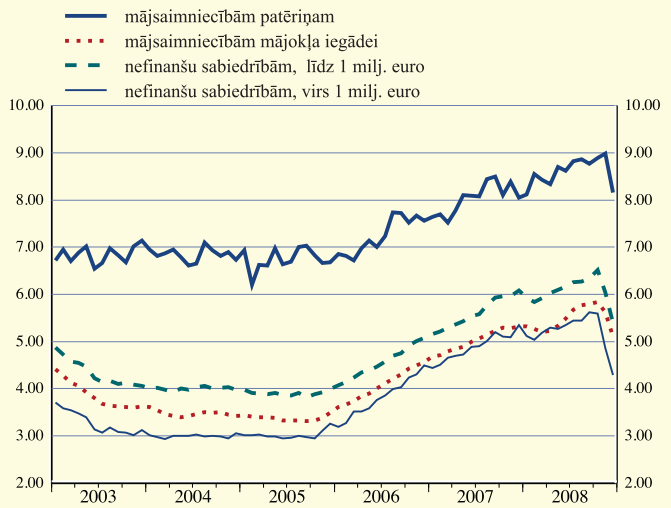

Avots: ECB.

4.6. Naudas tirgus procentu likmes

gadā; %; perioda vidējie rādītāji

	Euro zona[1), 2)]					ASV	Japāna
	Noguldījumiem uz nakti (EONIA)	Noguldījumiem ar termiņu 1 mēnesis (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 6 mēneši (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 12 mēnešu (EURIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)	Noguldījumiem ar termiņu 3 mēneši (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2006	2.83	2.94	3.08	3.23	3.44	5.20	0.30
2007	3.87	4.08	4.28	4.35	4.45	5.30	0.79
2008	3.87	4.28	4.64	4.73	4.83	2.93	0.93
2007 IV	3.95	4.37	4.72	4.70	4.68	5.03	0.96
2008 I	4.05	4.23	4.48	4.48	4.48	3.29	0.92
II	4.00	4.41	4.86	4.93	5.05	2.75	0.92
III	4.25	4.54	4.98	5.18	5.37	2.91	0.90
IV	3.17	3.92	4.24	4.31	4.38	2.77	0.96
2008 Febr.	4.03	4.18	4.36	4.36	4.35	3.09	0.90
Marts	4.09	4.30	4.60	4.59	4.59	2.78	0.97
Apr.	3.99	4.37	4.78	4.80	4.82	2.79	0.92
Maijs	4.01	4.39	4.86	4.90	4.99	2.69	0.92
Jūn.	4.01	4.47	4.94	5.09	5.36	2.77	0.92
Jūl.	4.19	4.47	4.96	5.15	5.39	2.79	0.92
Aug.	4.30	4.49	4.97	5.16	5.32	2.81	0.89
Sept.	4.27	4.66	5.02	5.22	5.38	3.12	0.91
Okt.	3.82	4.83	5.11	5.18	5.25	4.06	1.04
Nov.	3.15	3.84	4.24	4.29	4.35	2.28	0.91
Dec.	2.49	2.99	3.29	3.37	3.45	1.83	0.92
2009 Janv.	1.81	2.14	2.46	2.54	2.62	1.21	0.73
Febr.	1.26	1.63	1.94	2.03	2.14	1.24	0.64

A24. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes[2)]

mēneša rādītājs; gadā; %)

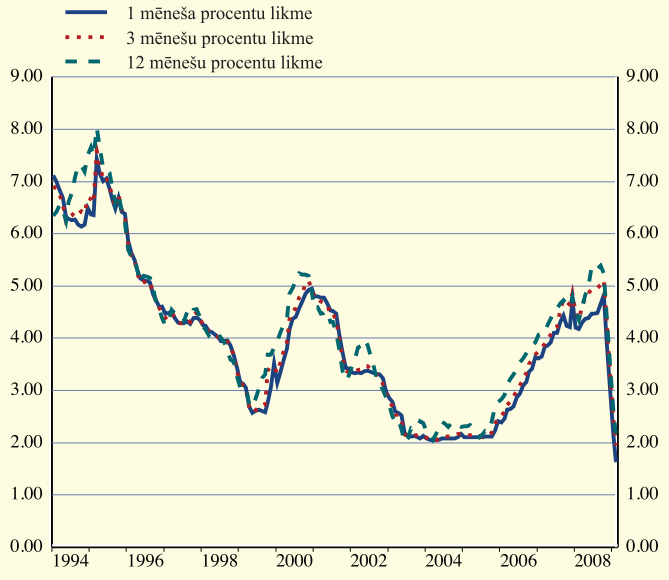

A25. 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes

mēneša rādītājs; gadā; %)

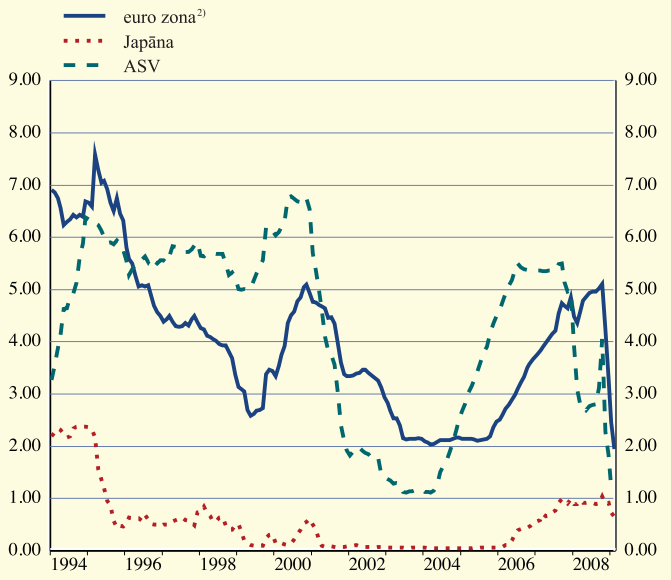

Avots: ECB.

1) Pirms 1999. gada janvāra tika aprēķinātas euro zonas sintētiskās procentu likmes, balstoties uz nacionālajām procentu likmēm, kas svērtas attiecībā pret IKP. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

2) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

4.7. Euro zonas peļņas likmju līknes[1)]

(euro zonas centrālo valdību obligācijas ar reitingu AAA; perioda beigas; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos

	Tagadnes darījumu procentu likmes								Tūlītējas nākotnes darījumu procentu likmes			
	3 mēnešu	1 gada	2 gadu	5 gadu	7 gadu	10 gadu	10 gadu – 3 mēnešu (starpība)	10 gadu – 2 gadu (starpība)	1 gada	2 gadu	5 gadu	10 gadu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006 Dec.	3.44	3.76	3.82	3.83	3.86	3.91	0.47	0.09	3.92	3.85	3.88	4.08
2007 Janv.	3.54	3.84	3.92	3.96	4.00	4.06	0.53	0.15	4.01	3.97	4.05	4.25
Febr.	3.63	3.79	3.80	3.81	3.85	3.92	0.29	0.12	3.85	3.77	3.90	4.13
Marts	3.70	3.92	3.95	3.93	3.96	4.02	0.33	0.08	4.03	3.93	3.97	4.25
Apr.	3.81	4.01	4.06	4.06	4.08	4.13	0.32	0.07	4.14	4.08	4.08	4.33
Maijs	3.86	4.21	4.31	4.32	4.33	4.37	0.51	0.06	4.44	4.37	4.33	4.51
Jūn.	3.90	4.26	4.38	4.43	4.46	4.51	0.61	0.13	4.51	4.48	4.49	4.68
Jūl.	3.98	4.23	4.28	4.28	4.30	4.36	0.38	0.08	4.36	4.28	4.32	4.53
Aug.	3.86	3.98	4.03	4.12	4.20	4.32	0.47	0.29	4.07	4.09	4.32	4.67
Sept.	3.80	3.96	4.03	4.15	4.25	4.38	0.57	0.35	4.08	4.13	4.39	4.75
Okt.	3.87	4.01	4.06	4.10	4.17	4.29	0.42	0.23	4.11	4.08	4.25	4.63
Nov.	3.86	3.84	3.82	3.91	4.03	4.21	0.35	0.39	3.81	3.80	4.19	4.76
Dec.	3.85	4.00	4.01	4.11	4.23	4.38	0.52	0.36	4.06	4.02	4.40	4.78
2008 Janv.	3.81	3.55	3.42	3.59	3.79	4.05	0.24	0.62	3.32	3.34	4.08	4.80
Febr.	3.83	3.42	3.20	3.43	3.72	4.06	0.23	0.86	3.04	3.03	4.16	4.99
Marts	3.87	3.70	3.60	3.70	3.87	4.13	0.26	0.54	3.53	3.49	4.10	4.91
Apr.	3.90	3.89	3.86	3.95	4.10	4.32	0.42	0.46	3.86	3.81	4.29	4.95
Maijs	3.88	4.20	4.28	4.27	4.35	4.52	0.64	0.24	4.41	4.29	4.40	5.03
Jūn.	4.21	4.49	4.62	4.63	4.65	4.73	0.52	0.11	4.73	4.72	4.64	5.00
Jūl.	4.20	4.31	4.31	4.31	4.39	4.53	0.33	0.21	4.36	4.27	4.46	4.93
Aug.	4.24	4.20	4.13	4.11	4.19	4.34	0.10	0.21	4.13	4.02	4.26	4.82
Sept.	3.71	3.60	3.59	3.88	4.09	4.34	0.63	0.75	3.52	3.67	4.45	5.00
Okt.	2.52	2.86	2.68	3.58	3.95	4.25	1.74	1.58	2.27	2.99	4.80	4.97
Nov.	2.00	2.10	2.38	3.16	3.49	3.77	1.78	1.40	2.33	2.97	4.16	4.48
Dec.	1.75	1.85	2.14	2.95	3.32	3.69	1.94	1.55	2.09	2.76	4.04	4.60
2009 Janv.	1.19	1.27	1.79	3.02	3.53	4.02	2.83	2.24	1.70	2.85	4.53	5.26
Febr.	0.93	1.01	1.56	2.79	3.31	3.85	2.93	2.30	1.48	2.64	4.32	5.25

A26. Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes

(% gadā; periods gados; perioda beigu dati)

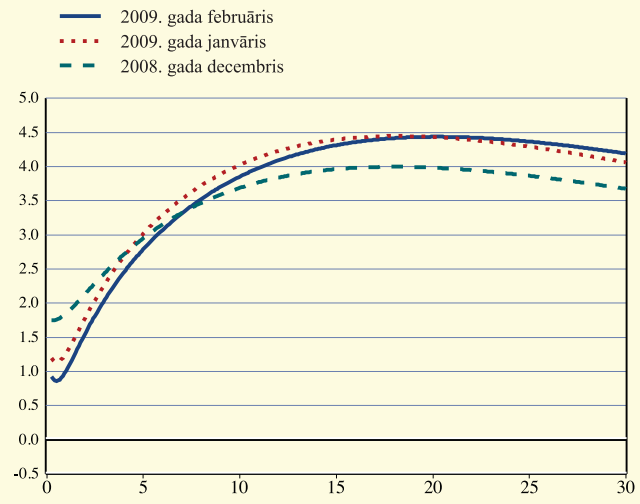

A27. Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības

(dienas dati; likmes – % gadā; procentu likmju starpības – procentu punktos)

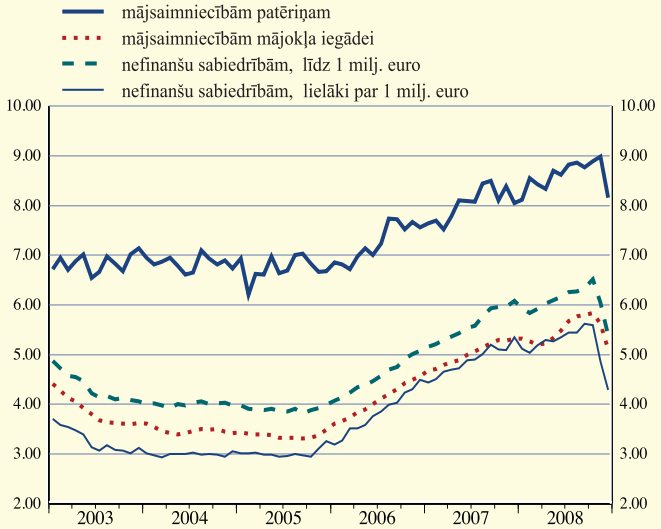

Avoti: ECB, *EuroMTS* sagatavotie pamatā esošie dati, *Fitch Ratings* noteiktie kredītreitingi.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

4.8. Akciju tirgus indeksi

izteikti punktos; perioda vidējie rādītāji

	Dow Jones EURO STOXX indeksi[1]												ASV	Japāna
	Etalons		Galveno tautsaimniecības sektoru indeksi											
	Broad	50	Pamat-izejvielas	Patēriņa pakal-pojumi	Patēriņa preces	Nafta un gāze	Finanšu sektors	Rūpniecība	Tehno-loģijas	Komunālie pakal-pojumi	Telekomu-nikācijas	Veselības aprūpe	*Standard & Poor's 500*	*Nikkei 225*
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006	357.3	3 795.4	402.3	205.0	293.7	419.8	370.3	391.3	345.3	440.0	416.8	530.2	1 310.5	16 124.0
2007	416.4	4 315.8	543.8	235.4	366.5	449.6	408.3	488.4	383.4	561.4	492.7	519.2	1 476.5	16 984.4
2008	313.7	3 319.5	480.4	169.3	290.7	380.9	265.0	350.9	282.5	502.0	431.5	411.5	1 220.7	12 151.6
2007 IV	417.8	4 377.9	567.3	228.3	383.8	455.7	381.2	484.1	406.3	620.0	544.8	509.2	1 494.6	16 002.5
2008 I	361.8	3 809.4	520.9	194.0	327.1	412.0	318.1	413.3	339.2	573.3	490.1	454.4	1 351.7	13 372.6
II	355.9	3 705.6	576.2	185.0	317.8	442.8	313.7	408.2	306.5	557.1	437.7	427.1	1 371.7	13 818.3
III	309.7	3 278.8	506.0	162.2	282.2	382.8	260.5	345.7	285.6	494.8	412.4	407.4	1 252.7	12 758.7
IV	228.7	2 497.7	320.7	136.5	236.9	287.6	169.3	238.1	200.0	384.7	387.0	358.1	910.9	8 700.4
2008 Febr.	360.6	3 776.6	520.7	194.0	323.8	407.6	311.9	417.7	356.2	573.9	493.2	452.6	1 354.6	13 522.6
Marts	342.9	3 587.3	511.4	184.7	317.6	395.2	300.8	394.7	308.9	540.2	444.9	414.1	1 317.5	12 586.6
Apr.	359.6	3 768.1	553.9	189.3	324.6	423.2	326.5	406.2	312.8	550.2	449.3	429.6	1 370.5	13 382.1
Maijs	367.1	3 812.8	588.9	189.2	328.2	462.5	325.8	424.3	313.2	567.2	447.5	436.3	1 402.0	14 000.2
Jūn.	340.2	3 527.8	586.2	176.1	299.6	442.6	287.6	393.5	292.8	553.8	415.3	414.7	1 341.3	14 084.6
Jūl.	311.9	3 298.7	529.0	158.2	272.7	401.5	260.0	348.6	281.7	513.7	412.7	418.1	1 257.6	13 153.0
Aug.	316.1	3 346.0	513.7	167.1	287.0	388.1	266.0	356.6	304.4	504.4	411.2	403.0	1 281.5	12 989.4
Sept.	301.3	3 193.7	474.6	161.8	287.4	358.2	255.8	332.2	271.8	465.8	413.2	400.6	1 220.0	12 126.2
Okt.	241.5	2 627.3	342.1	135.6	249.1	287.9	195.0	245.1	212.8	392.4	378.2	363.7	968.8	9 080.5
Nov.	225.0	2 452.9	315.2	136.2	237.6	294.8	159.0	229.5	197.7	393.6	386.0	361.7	883.3	8 502.7
Dec.	219.0	2 407.0	304.0	137.8	224.2	281.0	152.5	238.7	189.4	369.2	396.6	349.4	877.2	8 492.1
2009 Janv.	215.5	2 344.9	309.7	136.8	220.8	280.5	143.4	236.4	188.1	376.5	384.1	364.8	866.6	8 402.5
Febr.	200.4	2 159.8	299.2	132.7	208.0	280.9	123.3	226.1	175.7	341.0	361.7	354.1	806.3	7 707.3

A28. *Dow Jones EURO STOXX Broad*, *Standard & Poor's 500* un *Nikkei 225*

(1994. g. janvāris = 100; mēneša vidējie rādītāji

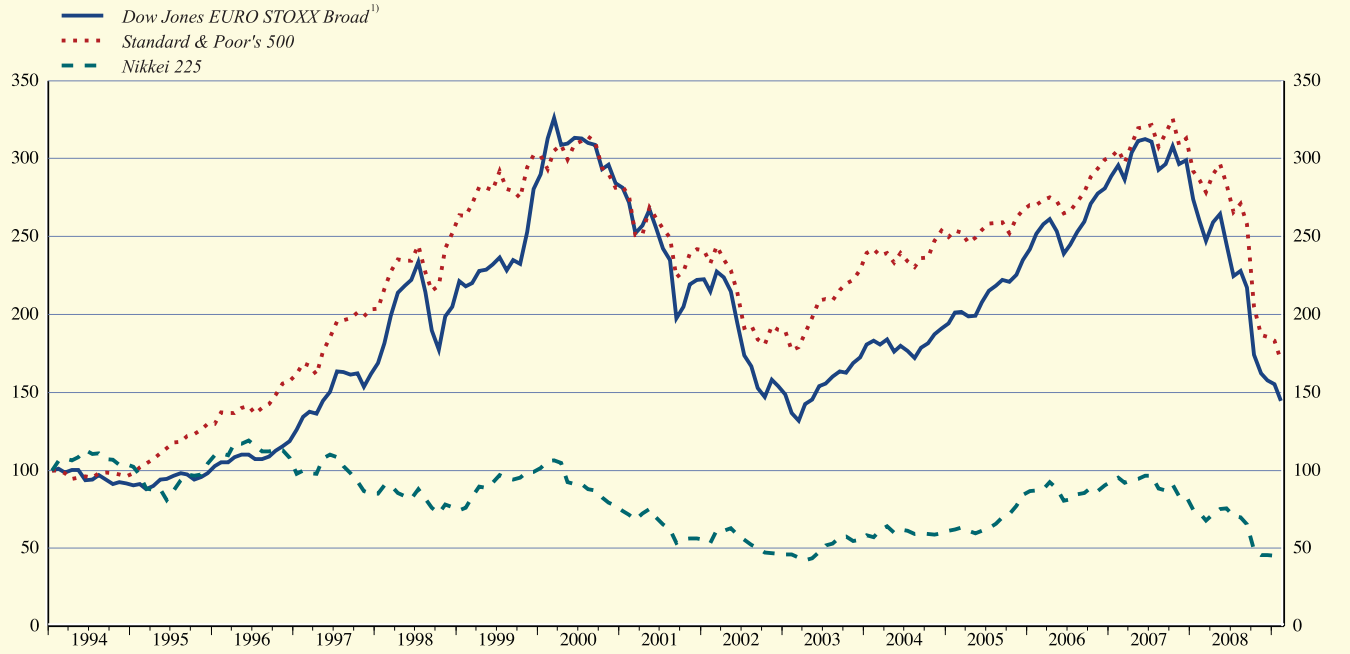

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

5

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Saskaņotais patēriņa cenu indekss[1]

	Kopā					Kopā (s.i. dati; pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu; %)						Papildpostenis: administratīvi regulējamās cenas[2]	
	Indekss 2005. g. = 100	Kopā	Kopā, izņemot neapstrādāto pārtiku un enerģiju	Preces	Pakalpojumi	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Neenerģijas preces	Enerģija (s.n. dati)	Pakalpojumi	Kopējais SPCI, izņemot administratīvi regulējamās cenas	Administratīvi regulējamās cenas
Īpatsvars (%)[3]	100.0	100.0	83.0	58.6	41.4	100.0	11.9	7.5	29.7	9.6	41.4	89.3	10.7
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2005	100.0	2.2	1.5	2.1	2.3	-	-	-	-	-	-	2.1	2.5
2006	102.2	2.2	1.5	2.3	2.0	-	-	-	-	-	-	2.1	2.7
2007	104.4	2.1	2.0	1.9	2.5	-	-	-	-	-	-	2.1	2.1
2008	107.8	3.3	2.4	3.8	2.6	-	-	-	-	-	-	3.3	3.0
2007 IV	105.7	2.9	2.3	3.2	2.5	1.0	2.6	1.2	0.2	2.9	0.6	3.0	1.9
2008 I	106.4	3.4	2.5	3.9	2.6	1.0	2.1	0.5	0.2	3.4	0.7	3.5	2.5
II	108.1	3.6	2.5	4.5	2.4	1.1	1.1	1.1	0.2	6.0	0.6	3.7	2.8
III	108.4	3.8	2.5	4.7	2.6	0.7	0.9	1.0	0.2	2.1	0.7	3.9	3.3
IV	108.2	2.3	2.2	2.1	2.6	-0.6	0.2	0.3	0.2	-8.7	0.6	2.1	3.4
2008 Sept.	108.5	3.6	2.5	4.4	2.6	0.1	0.1	0.2	0.1	-0.4	0.1	3.7	3.4
Okt.	108.6	3.2	2.4	3.5	2.6	-0.1	0.1	0.5	0.1	-2.9	0.2	3.1	3.4
Nov.	108.0	2.1	2.2	1.8	2.6	-0.4	0.0	-0.2	0.0	-4.9	0.2	2.0	3.4
Dec.	107.9	1.6	2.1	0.9	2.6	-0.4	0.0	0.1	0.0	-4.7	0.2	1.4	3.4
2009 Janv.	107.0	1.1	1.8	0.2	2.4	0.0	0.0	0.1	-0.1	0.0	0.1	0.9	2.9
Febr.[4]	.	1.2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

	Preces						Pakalpojumi					
	Pārtika (ieskaitot alkoholiskos dzērienus un tabaku)			Rūpniecības preces			Mājoklis		Transports	Sakari	Atpūta un individuālie pakalpojumi	Citi
	Kopā	Apstrādātā pārtika	Neapstrādātā pārtika	Kopā	Neenerģijas preces	Enerģija		Īres maksa				
Īpatsvars (%)[3]	19.3	11.9	7.5	39.3	29.7	9.6	10.1	6.0	6.3	3.2	14.9	6.8
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2005	1.6	2.0	0.8	2.4	0.3	10.1	2.6	2.0	2.7	-2.2	2.3	3.1
2006	2.4	2.1	2.8	2.3	0.6	7.7	2.5	2.1	2.5	-3.3	2.3	2.3
2007	2.8	2.8	3.0	1.4	1.0	2.6	2.7	2.0	2.6	-1.9	2.9	3.2
2008	5.1	6.1	3.5	3.1	0.8	10.3	2.3	1.9	3.9	-2.2	3.2	2.5
2007 IV	3.9	4.5	3.1	2.8	1.0	8.1	2.7	2.0	2.6	-2.1	3.0	3.2
2008 I	5.2	6.4	3.5	3.2	0.8	10.7	2.5	1.9	3.1	-2.5	3.2	3.2
II	5.7	6.9	3.7	3.9	0.8	13.6	2.3	1.9	3.6	-1.8	3.0	2.2
III	5.6	6.7	3.9	4.2	0.7	15.1	2.3	1.9	4.4	-2.4	3.4	2.3
IV	3.8	4.3	3.0	1.2	0.9	2.1	2.2	1.9	4.5	-2.0	3.3	2.2
2008 Aug.	5.6	6.8	3.7	4.2	0.7	14.6	2.2	1.9	4.8	-2.5	3.5	2.3
Sept.	5.2	6.2	3.6	4.0	0.9	13.5	2.3	1.9	4.5	-2.6	3.3	2.3
Okt.	4.4	5.1	3.4	3.1	1.0	9.6	2.3	1.9	4.6	-2.2	3.3	2.3
Nov.	3.7	4.2	2.8	0.8	0.9	0.7	2.2	1.8	4.4	-2.1	3.4	2.2
Dec.	3.3	3.5	2.8	-0.3	0.8	-3.7	2.2	1.8	4.5	-1.8	3.2	2.1
2009 Janv.	2.7	2.7	2.6	-1.0	0.5	-5.3	2.0	1.7	3.9	-1.9	3.1	2.2

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
2) ECB aplēses, balstoties uz *Eurostat* datiem; šie eksperimentālie statistiskie dati var sniegt tikai aptuvenus cenu administratīvās regulēšanas rādītājus, jo administratīvi regulējamo cenu pārmaiņas nevar pilnībā izolēt no pārējiem ietekmes faktoriem. Sk. piezīmi, kas paskaidro šā rādītāja aprēķināšanā izmantoto metodoloģiju (http://www.ecb.europa.eu/stats/prices/hicp/html/index.en.html).
3) Attiecas uz 2009. gada indeksa periodu.
4) Aplēse balstīta uz publiskotajiem provizoriskajiem valstu datiem (aptvērums – aptuveni 95% no euro zonas), kā arī uz jaunāko informāciju par energoresursu cenām.

5.1. SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1)

	būvniecību										Būvniecība[2]	Mājokļu cenas[3]
	Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku						Enerģētika		
			Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitālpreces	Patēriņa preces					
							Kopā	Ilglietojuma preces	Īslaicīga lietojuma preces			
Īpatsvars (%)[4]	100.0	100.0	89.4	82.4	31.6	21.1	29.6	4.0	25.6	17.6		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	110.2	4.1	3.2	1.8	2.9	1.4	1.1	1.3	1.1	13.6	2.8	7.6
2006	115.9	5.1	3.4	2.8	4.8	1.4	1.6	1.6	1.7	13.4	4.1	6.5
2007	119.2	2.8	3.1	3.2	4.8	1.8	2.3	1.9	2.4	1.8	4.0	4.3
2008	126.5	6.2	4.7	3.5	4.3	1.9	3.7	2.4	3.9	15.0	.	.
2007 IV	121.3	4.0	4.5	3.2	3.7	1.5	3.7	1.9	3.9	7.0	3.3	3.9[5]
2008 I	123.7	5.4	5.4	3.6	4.2	1.5	4.4	2.3	4.8	11.7	3.1	-
II	127.0	7.1	6.3	3.8	4.5	1.8	4.5	2.3	4.8	18.0	4.0	2.7[5]
III	129.6	8.5	6.5	4.2	5.9	2.2	3.8	2.5	4.0	22.6	5.5	-
IV	125.8	3.7	0.8	2.3	2.6	2.2	2.0	2.6	2.0	7.8	.	.
2008 Jūl.	130.1	9.2	7.3	4.4	5.8	2.1	4.3	2.5	4.6	24.9	-	-
Aug.	129.5	8.5	6.6	4.3	6.0	2.2	3.9	2.4	4.1	22.7	-	-
Sept.	129.2	7.9	5.5	4.1	5.8	2.2	3.3	2.5	3.4	20.3	-	-
Okt.	128.1	6.3	3.4	3.2	4.3	2.2	2.6	2.7	2.7	15.9	-	-
Nov.	125.6	3.3	0.5	2.2	2.4	2.2	2.0	2.6	1.9	6.3	-	-
Dec.	123.7	1.6	-1.4	1.4	1.1	2.2	1.4	2.5	1.3	1.6	-	-

3. Preču cenas un iekšzemes kopprodukta deflatori[1]

	Naftas cenas[6] (euro par barelu)	Neenerģijas preču cenas						IKP deflatori								
		Svērums atbilstoši importam[7]			Svērums atbilstoši izmantošanai[8]			Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Iekšzemes pieprasījums				Eksports[9]	Imports[9]
		Kopā	Pārtikas preces	Nepārtikas preces	Kopā	Pārtikas preces	Nepārtikas preces			Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana		
Īpatsvars (%)		100.0	35.0	65.0	100.0	44.3	55.7								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2005	44.6	11.9	0.9	17.9	9.3	2.5	14.8	111.6	2.0	2.3	2.1	2.4	2.5	2.4	3.3
2006	52.9	27.5	5.8	37.6	24.6	5.9	38.0	113.8	2.0	2.4	2.2	2.1	3.0	2.7	3.9
2007	52.8	7.5	14.3	5.0	5.1	9.4	2.7	116.4	2.3	2.3	2.2	1.7	2.7	1.5	1.3
2008	65.9	2.0	18.1	-4.3	-1.5	9.6	-8.1	119.0	2.2	2.8	3.0	2.7	2.4	2.0	3.3
2007 IV	61.0	-2.2	22.8	-10.8	-2.9	17.8	-13.6	117.2	2.3	2.8	2.9	2.4	2.6	1.4	2.7
2008 I	64.2	8.4	36.4	-1.3	7.2	31.6	-5.3	117.9	2.1	2.8	3.1	2.1	2.4	2.2	4.1
II	78.5	2.5	32.4	-7.5	-0.3	20.3	-10.7	118.8	2.2	3.2	3.4	3.3	2.5	2.3	4.6
III	77.6	6.7	16.2	2.8	0.8	4.3	-1.4	119.4	2.2	3.2	3.5	2.4	2.9	2.8	5.0
IV	43.5	-10.2	-8.0	-11.2	-14.3	-13.0	-15.3	120.0	2.4	1.9	1.8	2.9	1.8	0.8	-0.5
2008 Sept.	70.0	5.2	6.4	4.6	-1.8	-5.5	0.8	-	-	-	-	-	-	-	-
Okt.	55.2	-6.4	-5.0	-7.0	-11.5	-12.6	-10.7	-	-	-	-	-	-	-	-
Nov.	43.1	-7.0	-4.4	-8.3	-10.4	-7.4	-12.5	-	-	-	-	-	-	-	-
Dec.	32.1	-17.3	-14.4	-18.7	-21.2	-18.7	-23.1	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 Janv.	34.3	-21.2	-10.8	-26.0	-22.3	-13.6	-28.4	-	-	-	-	-	-	-	-
Febr.	34.6	-24.2	-17.5	-27.4	-26.2	-21.0	-30.1	-	-	-	-	-	-	-	-

Avoti: *Eurostat*, ECB aprēķini, kas balstīti uz *Eurostat* datiem (5.1. sadaļas 2. tabulas 7. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 8.–15. aile), ECB aprēķini, kas balstīti uz *Thomson Financial Datastream* datiem (5.1. sadaļas 3. tabulas 1. aile) un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 2. tabulas 12. aile un 5.1. sadaļas 3. tabulas 2.–7. aile).

1) Dati attiecas uz Euro 16, izņemot 3. tabulas 5., 6. un 7. ailes datus, kas attiecas uz Euro 15.
2) Dzīvojamo ēku ražošanas izmaksas.
3) Uz nesaskaņotiem valstu avotiem balstīti eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).
4) 2000. gadā.
5) Ceturkšņa dati par 2. (4.) ceturksni attiecas uz pusgada vidējiem rādītājiem attiecīgi 1. (2.) pusgadā. Tā kā daži valstu dati pieejami tikai par gadu, pusgada aplēse daļēji iegūta no gada rezultātiem. Tāpēc pusgada dati nav tik precīzi kā gada dati.
6) *Brent Blend* (piegādei pēc viena mēneša).
7) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro. Svērtas atbilstoši euro zonas importa struktūrai 2004.–2006. gadā.
8) Attiecas uz cenām, kas izteiktas euro. Svērtas atbilstoši euro zonas iekšzemes pieprasījumam (iekšzemes ražošana plus imports mīnus eksports) 2004.–2006. gadam. Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).
9) Eksporta un importa deflatori attiecas uz precēm un pakalpojumiem un ietver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

5.1.SPCI, pārējās cenas un izmaksas

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi)

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā (indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Ekonomisko darbību dalījumā					
			Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transports un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Vienības darbaspēka izmaksas[2]							
2004	107.7	0.8	-10.8	-1.2	3.2	-0.1	2.5	2.1
2005	109.0	1.2	8.7	-1.1	2.9	1.4	2.0	2.0
2006	110.0	0.9	3.2	-0.7	3.3	0.1	2.6	2.1
2007	111.8	1.6	0.8	-0.6	4.0	1.4	2.6	2.1
2007 III	111.9	1.6	0.8	-1.2	4.9	2.0	2.3	2.1
IV	112.9	2.5	0.8	0.1	4.3	2.7	3.1	2.9
2008 I	113.5	2.5	0.5	1.2	2.1	2.4	3.7	2.9
II	115.2	3.3	-0.7	2.1	2.2	3.6	2.8	4.7
III	116.0	3.7	-0.9	4.9	2.0	5.1	3.2	2.9
	Atlīdzība vienam nodarbinātajam							
2004	110.2	2.2	1.8	3.0	3.0	1.5	1.7	2.4
2005	112.3	2.0	2.4	1.8	2.0	2.1	2.4	1.9
2006	114.8	2.2	3.4	3.5	3.4	1.5	2.4	1.5
2007	117.7	2.5	2.5	2.8	3.0	2.3	2.2	2.5
2007 III	117.8	2.3	2.2	2.4	2.9	2.4	1.9	2.3
IV	119.0	2.9	2.7	3.2	3.3	2.2	2.5	3.2
2008 I	120.1	3.1	3.6	3.5	4.3	2.4	2.9	2.9
II	121.4	3.4	3.8	2.8	5.1	2.7	2.6	4.4
III	121.9	3.5	3.8	3.5	5.0	4.2	3.1	2.9
	Darba ražīgums[3]							
2004	102.3	1.4	14.1	4.3	-0.2	1.6	-0.8	0.3
2005	103.1	0.8	-5.8	2.9	-0.9	0.7	0.3	-0.1
2006	104.4	1.3	0.2	4.2	0.2	1.4	-0.2	-0.6
2007	105.3	0.8	1.6	3.4	-0.9	0.8	-0.4	0.3
2007 III	105.3	0.7	1.4	3.6	-1.9	0.4	-0.5	0.2
IV	105.4	0.4	1.9	3.1	-0.9	-0.5	-0.5	0.3
2008 I	105.8	0.5	3.0	2.2	2.2	0.0	-0.7	0.0
II	105.4	0.2	4.5	0.7	2.8	-0.9	-0.2	-0.3
III	105.2	-0.2	4.7	-1.4	3.0	-0.9	-0.1	0.0

5. Darbaspēka stundas izmaksas[1), 4)]

	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Komponentu dalījumā		Atsevišķu ekonomisko darbību dalījumā			Papildpostenis: vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītājs[5]
			Darba samaksa	Darba devēju sociālie maksājumi	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Pakalpojumi	
Īpatsvars (%)[6]	100.0	100.0	73.1	26.9	34.6	9.1	56.3	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2005	116.5	2.4	2.6	2.2	2.4	2.0	2.5	2.1
2006	119.4	2.5	2.7	2.1	3.4	1.6	2.1	2.3
2007	122.4	2.6	2.8	2.3	2.6	3.1	2.6	2.1
2008	.	.	.	.	.	.	.	3.2
2007 IV	123.8	2.9	3.1	2.3	3.0	4.0	2.8	2.1
2008 I	124.8	3.5	3.7	2.9	4.2	4.1	3.0	2.8
II	125.9	2.8	2.8	2.8	3.0	3.9	2.5	2.9
III	127.1	4.0	3.9	4.2	3.9	4.7	4.0	3.4
IV	.	.	.	.	.	.	.	3.5

Avoti: *Eurostat*, ECB aprēķini, kas balstīti uz *Eurostat* datiem (5.1. sadaļas 4. tabula un 5.1. sadaļas 5. tabulas 7. aile), un ECB aprēķini (5.1. sadaļas 5. tabulas 8. aile).

1) Dati attiecas uz Euro 16.
2) Atlīdzība (faktiskajās cenās) vienam nodarbinātajam attiecībā pret pievienoto vērtību (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.
3) Pievienotā vērtība (apjoms) uz vienu nodarbināto iedzīvotāju.
4) Darbaspēka stundas izmaksas visā tautsaimniecībā, izņemot lauksaimniecību, valsts pārvaldi, izglītību, veselību un citur neklasificētus pakalpojumus. Datu pārklājums atšķiras, tāpēc komponentu aplēses var neatbilst kopsummai.
5) Eksperimentāli dati (plašāku informāciju sk. ECB interneta lapā).
6) 2000. gadā.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

1. IKP un izdevumu posteņi[1)]

	IKP								
	Kopā	Iekšzemes pieprasījums					Ārējā bilance[2)]		
		Kopā	Privātais patēriņš	Valdības patēriņš	Kopējā pamatkapitāla veidošana	Pārmaiņas krājumos[3)]	Kopā	Eksports[2)]	Imports[2)]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)								
2005	8 143.8	8 022.8	4 663.1	1 664.9	1 684.2	10.7	121.0	3 113.1	2 992.1
2006	8 558.4	8 455.7	4 866.2	1 732.5	1 837.0	20.0	102.7	3 472.8	3 370.1
2007	8 995.5	8 856.9	5 056.6	1 800.6	1 969.9	30.0	138.6	3 740.2	3 601.6
2008	9 269.2	9 171.7	5 237.4	1 886.7	2 030.7	16.8	97.5	3 887.4	3 789.9
2007 IV	2 279.4	2 248.1	1 287.3	456.2	502.2	2.4	31.3	956.2	924.9
2008 I	2 309.8	2 276.8	1 300.0	461.4	512.5	3.0	33.0	984.1	951.2
II	2 323.3	2 293.5	1 310.8	472.7	511.2	-1.2	29.8	991.6	961.8
III	2 329.6	2 314.3	1 324.0	474.8	512.1	3.4	15.4	1 000.1	984.7
IV	2 306.4	2 287.0	1 302.7	477.7	495.0	11.6	19.4	911.6	892.2
	procentos no IKP								
2008	100.0	98.9	56.5	20.4	21.9	0.2	1.1	-	-
	Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati[4)])								
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)								
2007 IV	0.4	0.2	0.3	0.2	1.0	-	-	0.7	0.1
2008 I	0.7	0.5	0.2	0.7	1.2	-	-	1.9	1.4
II	-0.2	-0.4	-0.1	0.8	-1.1	-	-	-0.1	-0.3
III	-0.2	0.3	0.1	0.9	-0.6	-	-	0.0	1.4
IV	-1.5	-0.6	-0.9	-0.6	-2.7	-	-	-7.3	-5.5
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)								
2005	1.7	1.9	1.8	1.5	3.3	-	-	5.0	5.7
2006	2.9	2.8	2.0	1.9	5.6	-	-	8.4	8.3
2007	2.7	2.4	1.6	2.2	4.4	-	-	6.0	5.3
2008	0.8	0.8	0.5	2.0	0.4	-	-	1.6	1.6
2007 IV	2.2	2.0	1.4	2.1	3.3	-	-	4.2	3.9
2008 I	2.2	1.6	1.6	1.6	3.4	-	-	5.7	4.5
II	1.5	0.9	0.8	2.2	2.0	-	-	4.5	3.3
III	0.6	0.6	0.5	2.5	0.5	-	-	2.6	2.6
IV	-1.3	-0.2	-0.7	1.7	-3.2	-	-	-5.6	-3.2
	īpatsvars IKP ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2007 IV	0.4	0.2	0.2	0.0	0.2	-0.3	0.3	-	-
2008 I	0.7	0.5	0.1	0.1	0.3	0.0	0.2	-	-
II	-0.2	-0.3	-0.1	0.2	-0.3	-0.2	0.1	-	-
III	-0.2	0.3	0.1	0.2	-0.1	0.2	-0.6	-	-
IV	-1.5	-0.6	-0.5	-0.1	-0.6	0.6	-0.8	-	-
	īpatsvars IKP gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)								
2005	1.7	1.9	1.0	0.3	0.7	-0.2	-0.1	-	-
2006	2.9	2.7	1.1	0.4	1.2	0.1	0.2	-	-
2007	2.7	2.4	0.9	0.4	0.9	0.1	0.3	-	-
2008	0.8	0.8	0.3	0.4	0.1	0.0	0.0	-	-
2007 IV	2.2	2.0	0.8	0.4	0.7	0.0	0.2	-	-
2008 I	2.2	1.6	0.9	0.3	0.7	-0.4	0.6	-	-
II	1.5	0.9	0.5	0.4	0.4	-0.4	0.6	-	-
III	0.6	0.6	0.3	0.5	0.1	-0.3	0.0	-	-
IV	-1.3	-0.2	-0.4	0.3	-0.7	0.5	-1.1	-	-

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
1) Dati attiecas uz Euro 16.
2) Eksports un imports aptver preces un pakalpojumus, ieskaitot pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā. Tie pilnībā neatbilst 7.1.2. un 7.3.1. tabulai.
3) Ieskaitot vērtslietu iegādi (izņemot realizāciju).
4) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

2. Pievienotā vērtība ekonomiskās darbības veidu dalījumā[1)]

	Kopējā pievienotā vērtība (bāzes cenās)							Produktu nodokļi mīnus subsīdijas
	Kopā	Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transports un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Faktiskajās cenās (mljrd. euro; sezonāli izlīdzināti dati)							
2005	7 299.0	144.1	1 482.4	441.6	1 539.8	2 021.8	1 669.3	844.9
2006	7 643.9	141.6	1 557.8	478.9	1 603.5	2 137.7	1 724.4	914.5
2007	8 037.5	151.6	1 642.7	517.5	1 668.7	2 260.7	1 796.3	958.0
2008	8 316.5	153.9	1 663.9	547.1	1 717.9	2 366.9	1 866.8	952.7
2007 IV	2 041.6	39.2	416.3	132.6	422.3	575.3	455.9	237.9
2008 I	2 068.5	39.6	423.4	136.9	427.8	582.8	458.0	241.3
II	2 085.5	38.9	424.5	137.0	428.2	590.0	466.9	237.8
III	2 090.6	38.5	419.0	137.8	432.0	595.7	467.7	239.0
IV	2 071.8	36.9	397.0	135.3	430.0	598.4	474.3	234.6
	pievienotā vērtība (%)							
2008	100.0	1.9	20.0	6.6	20.7	28.5	22.4	-
	Ķēdes indeksu veidā agregētie apjomi (iepriekšējā gada cenās; sezonāli izlīdzināti dati[2)])							
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (%)							
2007 IV	0.5	1.3	0.6	0.9	0.3	0.7	0.4	-0.7
2008 I	0.6	1.9	0.3	2.6	0.6	0.7	0.1	1.6
II	-0.1	0.0	-0.7	-1.8	-0.5	0.5	0.4	-1.2
III	-0.3	-0.4	-1.4	-1.3	-0.2	0.1	0.5	0.1
IV	-1.5	0.0	-5.4	-1.8	-1.4	-0.4	0.5	-1.5
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)							
2005	1.7	-6.4	1.8	1.8	1.4	2.8	1.4	1.8
2006	2.9	-1.8	3.9	2.8	3.1	3.7	1.3	3.3
2007	2.9	0.4	3.7	3.0	2.7	3.7	1.7	0.7
2008	0.9	2.1	-0.8	0.7	0.5	2.1	1.4	0.0
2007 IV	2.5	0.4	3.4	1.4	1.8	3.4	1.8	-0.7
2008 I	2.4	1.6	2.8	2.8	2.4	2.9	1.3	0.5
II	1.6	2.4	1.2	1.6	0.9	2.6	1.3	0.4
III	0.7	2.8	-1.2	0.4	0.2	1.9	1.5	-0.2
IV	-1.3	1.5	-7.1	-2.3	-1.5	0.9	1.6	-1.0
	īpatsvars pievienotās vērtības ceturkšņa procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)							
2007 IV	0.5	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	-
2008 I	0.6	0.0	0.1	0.2	0.1	0.2	0.0	-
II	-0.1	0.0	-0.1	-0.1	-0.1	0.1	0.1	-
III	-0.3	0.0	-0.3	-0.1	0.0	0.0	0.1	-
IV	-1.5	0.0	-1.1	-0.1	-0.3	-0.1	0.1	-
	īpatsvars pievienotās vērtības gada procentuālajās pārmaiņās (procentu punktos)							
2005	1.7	-0.1	0.4	0.1	0.3	0.8	0.3	-
2006	2.9	0.0	0.8	0.2	0.7	1.0	0.3	-
2007	2.9	0.0	0.8	0.2	0.6	1.0	0.4	-
2008	0.9	0.0	-0.2	0.0	0.1	0.6	0.3	-
2007 IV	2.5	0.0	0.7	0.1	0.4	1.0	0.4	-
2008 I	2.4	0.0	0.6	0.2	0.5	0.8	0.3	-
II	1.6	0.0	0.3	0.1	0.2	0.7	0.3	-
III	0.7	0.0	-0.3	0.0	0.0	0.5	0.3	-
IV	-1.3	0.0	-1.5	-0.1	-0.3	0.2	0.4	-

Avoti: *Eurostat* un ECB aprēķini.
1) Dati attiecas uz Euro 16.
2) Gada dati nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.

5.2. Produkcijas izlaide un pieprasījums

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

[1]

	Kopā	Rūpniecība, izņemot būvniecību										Būvniecība
		Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā		Rūpniecība, izņemot būvniecību un enerģētiku						Enerģētika	
				Apstrādes rūpniecība	Kopā	Starppatēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces				
								Kopā	Ilglietojuma	Īslaicīga lietojuma		
Īpatsvars (%)[2]	100.0	82.8	82.8	74.8	73.6	29.9	22.2	21.6	3.6	18.0	9.1	17.2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	4.0	108.3	4.0	4.4	4.4	4.9	5.9	2.6	4.5	2.2	0.7	3.9
2007	3.5	112.0	3.4	4.1	3.8	3.9	6.1	2.3	1.2	2.5	-0.6	3.2
2008	-1.8	110.1	-1.6	-1.9	-2.1	-3.2	-0.1	-2.0	-5.3	-1.4	0.7	-2.8
2008 I	2.4	114.0	2.6	1.9	1.8	1.6	5.1	0.1	-1.5	0.7	4.4	1.3
II	0.7	112.2	1.2	1.3	1.0	0.5	4.0	-1.1	-2.6	-0.9	1.6	-2.2
III	-1.7	110.0	-1.4	-1.6	-1.9	-1.9	0.0	-2.6	-5.9	-2.2	0.2	-3.4
IV	-8.5	104.4	-8.6	-9.0	-9.2	-13.0	-8.6	-4.3	-11.0	-3.2	-3.2	-6.5
2008 Jūl.	-1.4	110.4	-1.1	-1.2	-1.2	-1.7	0.0	-1.1	-5.3	-0.8	0.0	-3.4
Aug.	-1.0	110.8	-0.5	-0.8	-1.4	0.1	0.8	-4.1	-6.0	-3.2	0.6	-3.0
Sept.	-2.6	108.7	-2.4	-2.5	-3.0	-3.8	-0.7	-2.8	-6.5	-2.8	0.2	-3.7
Okt.	-5.3	106.8	-5.5	-5.7	-5.9	-7.8	-5.3	-3.6	-8.6	-2.7	-1.5	-3.8
Nov.	-8.1	104.5	-8.4	-8.7	-9.2	-12.0	-8.8	-4.7	-10.5	-3.0	-4.7	-5.3
Dec.	-12.3	101.8	-12.0	-13.2	-13.1	-20.4	-11.8	-4.6	-14.5	-3.9	-3.3	-10.9
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)											
2008 Jūl.	-0.5	-	-0.6	-0.6	-0.7	-0.9	-0.7	-0.1	-1.2	-0.2	0.8	-0.3
Aug.	0.3	-	0.4	0.3	0.4	0.6	0.9	-0.6	0.5	-0.4	1.3	-0.3
Sept.	-1.8	-	-1.9	-2.1	-2.3	-3.3	-1.9	-0.7	-2.4	-0.8	-0.6	-0.9
Okt.	-1.5	-	-1.7	-1.8	-1.8	-2.8	-2.4	-0.2	-1.9	0.1	-0.5	-0.1
Nov.	-2.4	-	-2.2	-2.4	-2.6	-3.6	-2.5	-0.8	-2.8	-0.2	-2.4	-1.8
Dec.	-2.9	-	-2.6	-3.1	-3.1	-5.7	-2.5	-0.7	-2.9	-0.9	1.0	-2.5

4. Rūpniecības jaunie pasūtījumi un apgrozījums, mazumtirdzniecība un reģistrētie jaunie vieglie automobiļi[1]

	Rūpniecības jaunie pasūtījumi		Rūpniecības apgrozījums		Mazumtirdzniecība							Reģistrētie jaunie vieglie automobiļi	
	Apstrādes rūpniecība[3] (faktiskajās cenās)		Apstrādes rūpniecība (faktiskajās cenās)		Faktiskajās cenās	Salīdzināmajās cenās							
	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Kopā	Kopā (s.i. indekss 2000. g. = 100)	Kopā	Pārtikas preces, alkoholiskie dzērieni, tabakas izstrādājumi	Nepārtikas preces			Kopā (s.i. dati, tūkst.)[4]	Kopā
									Tekstil-izstrādājumi, apģērbs, apavi	Mājsaimniecības ierīces			
Īpatsvars (%)[2]	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	43.7	56.3	10.6	14.8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2006	119.8	9.4	119.6	7.8	2.9	108.5	1.5	0.3	2.5	2.7	4.4	978	3.3
2007	129.6	8.4	127.0	6.3	2.4	109.5	0.8	-0.3	1.6	3.1	1.4	970	-0.9
2008	121.7	-4.9	128.7	1.7	1.7	108.0	-1.3	-2.0	-0.9	-1.6	-1.9	892	-8.0
2008 I	131.6	3.8	132.6	4.4	3.2	109.0	-0.1	-1.5	0.8	0.2	-0.4	949	-1.3
II	127.5	0.1	132.5	6.3	2.0	108.0	-1.5	-2.4	-0.8	-2.3	-1.4	909	-4.8
III	121.9	-1.3	130.6	3.9	2.3	108.0	-1.4	-2.0	-0.8	-0.9	-2.6	893	-8.8
IV	105.7	-21.6	119.2	-7.4	-0.4	106.9	-2.2	-2.2	-2.3	-2.9	-3.0	818	-18.5
2008 Aug.	123.1	-6.5	131.9	-2.4	2.1	107.9	-1.7	-2.1	-1.4	-2.8	-3.1	924	-5.8
Sept.	117.1	-1.5	128.2	6.7	2.5	108.2	-1.0	-1.8	-0.2	-0.3	-2.4	867	-11.4
Okt.	111.6	-15.1	124.8	-2.8	0.6	107.2	-2.0	-2.2	-1.9	-2.3	-3.2	838	-14.4
Nov.	105.6	-27.3	120.3	-11.8	-0.6	107.0	-2.6	-2.2	-2.8	-2.6	-3.6	808	-18.2
Dec.	100.0	-22.4	112.6	-7.7	-1.1	106.7	-2.1	-2.0	-2.1	-3.5	-2.3	807	-23.2
2009 Janv.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	775	-20.5
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (s.i. dati; %)												
2008 Aug.	-	-1.8	-	0.2	0.1	-	0.0	0.4	-0.1	-1.8	-0.2	-	4.2
Sept.	-	-4.8	-	-2.8	0.3	-	0.2	0.3	0.2	2.6	-0.7	-	-6.1
Okt.	-	-4.7	-	-2.7	-1.0	-	-0.9	-0.7	-1.1	-3.1	-0.6	-	-3.3
Nov.	-	-5.4	-	-3.6	-0.3	-	-0.2	-0.1	-0.3	-0.6	-1.0	-	-3.6
Dec.	-	-5.3	-	-6.4	-0.5	-	-0.3	-0.3	-0.4	-0.6	0.6	-	-0.2
2009 Janv.	-	.	-	.	.	-	.	.	.	.	.	-	-3.9

Avoti: *Eurostat*, izņemot 5.2. sadaļas 4. tabulas 12. un 13. aili (ECB aprēķini, kas balstīti uz Eiropas Automobiļu ražotāju asociācijas (ACEA) datiem).

1) Dati attiecas uz Euro 16.

2) 2000. gadā.

3) Ietver apstrādes rūpniecības nozares, kur ražošanu galvenokārt nodrošina pasūtījumi; to īpatsvars ir 59.7% no kopējās apstrādes rūpniecības 2000. gadā.

4) Gada un ceturkšņa rādītāji ir attiecīgā perioda vidējie mēneša rādītāji.

5.2.Produkcijas izlaide un pieprasījums

(procentu starpība,[1] ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati)

5. Uzņēmumu un patērētāju apsekojumi

	Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs[2] (ilgtermiņa vidējais rādītājs = 100)	Apstrādes rūpniecība					Patērētāju konfidences rādītājs				
		Ražotāju konfidences rādītājs				Jaudu izmantošana[3] (%)	Kopā[4]	Finansiālā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Ekonomiskā situācija turpmākajos 12 mēnešos	Bezdarba situācija turpmākajos 12 mēnešos	Uzkrājumi turpmākajos 12 mēnešos
		Kopā[4]	Pasūtījumi	Gatavo preču krājumi	Ražošanas prognozes						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005	98.2	-7	-16	11	6	81.1	-14	-4	-15	28	-9
2006	106.8	2	0	6	13	83.1	-9	-3	-9	15	-9
2007	108.9	4	5	5	13	84.1	-5	-2	-4	4	-8
2008	91.1	-9	-15	11	-2	81.9	-18	-10	-25	23	-14
2007 IV	105.0	2	1	7	12	83.9	-8	-4	-10	7	-10
2008 I	101.4	1	-1	7	10	83.8	-12	-7	-17	11	-12
II	97.5	-3	-6	9	7	83.3	-15	-10	-22	13	-14
III	89.9	-10	-15	12	-2	82.2	-19	-12	-28	22	-15
IV	75.8	-25	-36	18	-22	78.3	-26	-11	-34	44	-15
2008 Sept.	88.9	-12	-20	13	-4	-	-19	-11	-26	24	-15
Okt.	81.6	-18	-26	15	-13	81.5	-24	-12	-33	34	-15
Nov.	76.8	-25	-36	17	-22	-	-25	-11	-32	43	-15
Dec.	68.9	-33	-47	22	-30	-	-30	-11	-39	55	-14
2009 Janv.	67.2	-33	-49	20	-31	75.0	-31	-11	-38	58	-15
Febr.	65.4	-36	-57	20	-32	-	-33	-12	-41	62	-15

	Būvniecības konfidences rādītājs			Mazumtirdzniecības konfidences rādītājs				Pakalpojumu konfidences rādītājs			
	Kopā[4]	Pasūtījumi	Nodarbinātības prognozes	Kopā[4]	Pašreizējā situācija komercdarbībā	Krājumu apjoms	Prognozētā situācija komercdarbībā	Kopā[4]	Komerc-darbības klimats	Pieprasījums pēdējos mēnešos	Pieprasījums turpmākajos mēnešos
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2005	-7	-12	-2	-7	-12	13	4	11	5	10	18
2006	1	-4	6	1	3	14	13	18	13	18	24
2007	0	-8	7	1	4	15	12	19	16	19	23
2008	-14	-20	-7	-7	-6	16	1	2	-5	4	7
2007 IV	-3	-10	5	0	5	16	13	15	11	14	20
2008 I	-7	-13	-1	0	3	16	12	10	4	12	15
II	-10	-17	-3	-3	-1	16	7	8	3	9	13
III	-14	-21	-7	-9	-9	17	-1	1	-7	3	6
IV	-23	-31	-16	-15	-16	17	-13	-12	-20	-9	-6
2008 Sept.	-15	-21	-9	-8	-11	14	1	0	-7	2	6
Okt.	-20	-26	-13	-13	-14	17	-9	-7	-13	-4	-3
Nov.	-23	-31	-15	-13	-11	15	-12	-12	-21	-8	-7
Dec.	-27	-35	-19	-20	-23	19	-18	-17	-27	-15	-10
2009 Janv.	-30	-35	-26	-20	-21	20	-18	-22	-32	-19	-15
Febr.	-32	-37	-26	-19	-21	17	-20	-23	-33	-19	-18

Avots: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts).

1) Starpība starp pozitīvas un negatīvas atbildes sniegušo respondentu īpatsvaru.

2) Ekonomiskā noskaņojuma rādītājs veidojas no ražotāju, pakalpojumu, patērētāju, būvniecības un mazumtirdzniecības konfidences rādītājiem; ražotāju konfidences rādītāja īpatsvars ir 40%, pakalpojumu konfidences rādītāja īpatsvars ir 30%, patērētāju konfidences rādītāja īpatsvars ir 20%, un divu pārējo rādītāju īpatsvars ir katram 5%. Ekonomiskā noskaņojuma rādītāja vērtība virs (zem) 100 norāda uz ekonomisko noskaņojumu virs (zem) vidējā līmeņa (aprēķināts par periodu no 1990. gada līdz 2008. gadam).

3) Dati tiek vākti katru gadu janvārī, aprīlī, jūlijā un oktobrī. Uzrādītie ceturkšņa dati ir divu sekojošu apsekojumu vidējie rādītāji. Gada dati veidojas no ceturkšņa vidējiem rādītājiem.

4) Konfidences rādītāji tiek aprēķināti kā uzrādīto komponentu parastie vidējie rādītāji; krājumu (4. un 17. aile) un bezdarba (10. aile) novērtējumi tiek lietoti ar pretēju zīmi, lai aprēķinātu konfidences rādītājus.

5.3. Darba tirgus[1)]

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %, ja nav norādīts citādi

1. Nodarbinātība

	Tautsaimniecībā pavisam		Pēc nodarbinātības statusa		Pēc ekonomiskās darbības veida					
	Milj. (s.i. dati)		Darba ņēmēji	Pašnodarbinātie	Lauksaimniecība, medniecība, mežsaimniecība un zvejniecība	Ieguves rūpniecība, apstrādes rūpniecība un enerģētika	Būvniecība	Tirdzniecība, remonts, viesnīcas un restorāni, transports un sakari	Finanšu pakalpojumi, operācijas ar nekustamo īpašumu, noma un cita komercdarbība	Valsts pārvalde, izglītība, veselība un pārējie pakalpojumi
Īpatsvars (%)[2)]	100.0	100.0	85.0	15.0	3.9	17.2	7.7	25.5	15.7	29.9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2004	140.507	0.8	0.7	1.6	-2.0	-1.4	1.3	1.2	2.4	1.2
2005	141.863	1.0	1.1	0.5	-0.7	-1.1	2.7	0.7	2.5	1.5
2006	144.187	1.6	1.8	0.8	-1.9	-0.3	2.7	1.7	3.9	1.9
2007	146.811	1.8	2.0	0.9	-1.2	0.3	3.9	1.8	4.1	1.4
2007 III	147.216	1.9	2.0	1.5	-1.4	0.2	3.6	2.3	3.9	1.5
IV	147.666	1.8	2.0	0.6	-1.7	0.2	2.5	2.3	4.0	1.5
2008 I	148.185	1.7	1.8	0.7	-1.3	0.6	0.9	2.5	3.7	1.2
II	148.436	1.3	1.5	0.1	-2.1	0.4	-1.1	1.9	2.9	1.6
III	148.379	0.8	1.1	-0.7	-2.0	0.2	-2.6	1.2	2.1	1.6
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni (s.i. dati; %)									
2007 III	0.663	0.5	0.4	0.5	-1.0	0.0	-0.1	0.8	0.8	0.5
IV	0.450	0.3	0.5	-0.8	-0.4	0.1	0.0	0.1	0.8	0.5
2008 I	0.519	0.4	0.3	0.4	0.5	0.3	0.0	0.5	0.8	0.1
II	0.250	0.2	0.2	-0.2	-1.2	0.1	-1.2	0.3	0.4	0.5
III	-0.057	0.0	0.0	-0.5	-0.8	-0.3	-1.5	0.1	0.0	0.5

2. Bezdarbs

(sezonāli izlīdzināti dati)

	Kopā		Pēc vecuma[3)]				Pēc dzimuma[4)]			
	Milj.	No darbaspēka; %	Pieaugušie		Jaunieši		Vīrieši		Sievietes	
			Milj.	No darbaspēka; %	Milj.	No darbaspēka; %	Milj.	No darbaspēka; %	Milj.	No darbaspēka; %
Īpatsvars (%)[2)]	100.0		78.2		21.8		49.2		50.8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005	13.691	9.0	10.660	7.9	3.031	17.4	6.909	8.1	6.783	10.0
2006	12.882	8.3	10.073	7.3	2.809	16.3	6.392	7.5	6.490	9.4
2007	11.659	7.5	9.122	6.6	2.538	14.9	5.736	6.7	5.924	8.5
2008	11.883	7.5	9.255	6.6	2.627	15.4	6.002	6.9	5.881	8.3
2007 IV	11.429	7.3	8.920	6.4	2.509	14.7	5.636	6.5	5.793	8.3
2008 I	11.395	7.3	8.895	6.4	2.499	14.6	5.612	6.5	5.783	8.2
II	11.678	7.4	9.094	6.5	2.584	15.1	5.823	6.7	5.855	8.3
III	11.919	7.6	9.289	6.6	2.631	15.5	6.060	7.0	5.860	8.3
IV	12.540	7.9	9.744	6.9	2.795	16.3	6.513	7.5	6.027	8.5
2008 Aug.	11.892	7.5	9.275	6.6	2.617	15.4	6.042	7.0	5.850	8.2
Sept.	12.068	7.6	9.393	6.7	2.675	15.7	6.175	7.1	5.893	8.3
Okt.	12.305	7.8	9.562	6.8	2.742	16.1	6.338	7.3	5.967	8.4
Nov.	12.534	7.9	9.740	6.9	2.794	16.3	6.511	7.5	6.023	8.4
Dec.	12.780	8.1	9.931	7.0	2.850	16.6	6.689	7.7	6.091	8.5
2009 Janv.	13.036	8.2	10.130	7.2	2.906	16.9	6.879	7.9	6.157	8.6

Avots: *Eurostat*.

1) Dati attiecas uz Euro16. Nodarbinātības dati attiecas uz fiziskajām personām un balstās uz EKS 95. Bezdarba dati attiecas uz fiziskajām personām, un tiem piemērotas SDO rekomendācijas.

2) 2007. gadā.

3) Pieaugušie – vecumā no 25 gadiem; jaunieši – jaunāki par 25 gadiem; īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā vecuma grupā.

4) Īpatsvars izteikts procentos no darbaspēka attiecīgā dzimuma grupā.

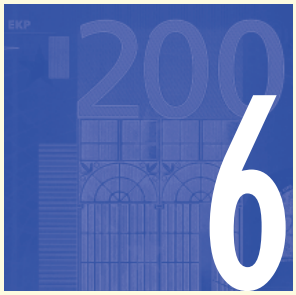

VALSTS FINANSES

6.1. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums[1]
(procentos no IKP)

1. Euro zona – ieņēmumi

	Kopā	Kārtējie ieņēmumi									Kapitāla ieņēmumi		Papildpostenis: fiskālais slogs[2]
			Tiešie nodokļi			Netiešie nodokļi		Sociālās iemaksas			Pārdošanas ieņēmumi		Kapitāla nodokļi	
				Mājsaimniecību	Sabiedrību		ES institūciju saņemtie		Darba devēji	Darba ņēmēji				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	47.0	46.7	12.5	9.3	2.9	14.1	0.6	16.1	8.3	4.9	2.3	0.3	0.3	43.0
2000	46.5	46.2	12.7	9.4	3.0	13.9	0.6	15.8	8.2	4.8	2.2	0.3	0.3	42.6
2001	45.7	45.5	12.3	9.2	2.7	13.6	0.5	15.6	8.1	4.7	2.2	0.2	0.3	41.7
2002	45.2	44.9	11.8	9.1	2.5	13.5	0.4	15.6	8.2	4.6	2.1	0.3	0.3	41.2
2003	45.0	44.4	11.4	8.8	2.3	13.5	0.4	15.8	8.2	4.6	2.1	0.6	0.5	41.2
2004	44.6	44.1	11.3	8.5	2.5	13.5	0.3	15.6	8.1	4.5	2.1	0.5	0.4	40.8
2005	44.9	44.4	11.6	8.6	2.7	13.7	0.3	15.4	8.1	4.5	2.2	0.5	0.3	41.0
2006	45.5	45.1	12.1	8.8	3.0	13.9	0.3	15.3	8.1	4.5	2.1	0.3	0.3	41.6
2007	45.6	45.3	12.5	9.0	3.2	13.8	0.3	15.2	8.0	4.4	2.1	0.3	0.3	41.8

2. Euro zona – izdevumi

	Kopā	Kārtējie izdevumi								Izdevumi kapitālieguldījumiem				Papildpostenis: primārie izdevumi[3]
		Kopā	Atlīdzība nodarbinātajiem	Starppatēriņš	Procentu maksājumi	Kārtējie pārvedumi	Sociālie maksājumi	Subsīdijas	ES institūciju veiktie maksājumi		Investīcijas	Kapitāla pārvedumi	ES institūciju veiktie maksājumi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	48.4	44.5	10.6	4.8	4.1	25.1	22.1	2.1	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.3
2000	46.5	43.8	10.4	4.8	3.9	24.7	21.7	2.0	0.5	2.8	2.5	1.3	0.0	42.6
2001	47.6	43.7	10.3	4.8	3.8	24.8	21.7	1.9	0.5	3.9	2.5	1.4	0.0	43.8
2002	47.8	44.0	10.4	4.9	3.5	25.1	22.2	1.9	0.5	3.8	2.4	1.4	0.0	44.2
2003	48.1	44.2	10.5	4.9	3.3	25.4	22.6	1.9	0.5	4.0	2.5	1.4	0.1	44.8
2004	47.5	43.6	10.4	5.0	3.1	25.1	22.4	1.8	0.5	3.9	2.5	1.5	0.1	44.4
2005	47.4	43.5	10.4	5.0	3.0	25.1	22.3	1.7	0.5	3.9	2.5	1.4	0.1	44.4
2006	46.8	42.9	10.2	5.0	2.9	24.8	22.1	1.7	0.5	3.8	2.5	1.4	0.0	43.8
2007	46.2	42.4	10.0	5.0	3.0	24.4	21.7	1.6	0.4	3.9	2.5	1.3	0.0	43.3

3. Euro zona – deficīts/pārpalikums, sākotnējais deficīts/pārpalikums un valdības patēriņš

	Deficīts (-)/pārpalikums (+)					Sākotnējais deficīts(-)/pārpalikums (+)	Valdības patēriņš[4]							
	Kopā	Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi		Kopā	Atlīdzība nodarbinātajiem	Starppatēriņš	Pārvedumi natūrā ar tirgus ražotāju starpniecību	Pamatkapitāla patēriņš	Pārdošana (ar mīnusa zīmi)	Sabiedriskais patēriņš	Individuālais patēriņš
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	-1.4	-1.7	-0.1	0.1	0.4	2.6	19.9	10.6	4.8	4.9	1.8	2.3	8.3	11.6
2000	0.0	-0.4	-0.1	0.1	0.5	3.9	19.7	10.4	4.8	4.9	1.8	2.2	8.2	11.6
2001	-1.9	-1.7	-0.4	-0.1	0.3	2.0	19.8	10.3	4.8	5.0	1.8	2.2	8.1	11.7
2002	-2.6	-2.1	-0.5	-0.2	0.2	0.9	20.2	10.4	4.9	5.1	1.8	2.1	8.2	12.0
2003	-3.1	-2.4	-0.5	-0.2	0.0	0.2	20.5	10.5	4.9	5.2	1.8	2.1	8.3	12.2
2004	-3.0	-2.5	-0.4	-0.3	0.2	0.2	20.4	10.4	5.0	5.1	1.9	2.1	8.3	12.1
2005	-2.6	-2.2	-0.3	-0.2	0.2	0.4	20.4	10.4	5.0	5.2	1.9	2.2	8.1	12.3
2006	-1.3	-1.4	-0.1	-0.2	0.4	1.6	20.3	10.2	5.0	5.2	1.9	2.1	8.0	12.3
2007	-0.6	-1.2	0.0	0.0	0.5	2.3	20.1	10.0	5.0	5.2	1.9	2.1	7.9	12.2

4. Euro zonas valstis – deficīts (-)/pārpalikums (+)[5]

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	/ 8	MT	1 /	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2004	-0.2	-3.8	1.4	-7.5	-0.3	-3.6	-3.5	-4.1	-1.2	-4.7	-1.7	-4.4	-3.4	-2.2	-2.3	2.4
2005	-2.6	-3.3	1.7	-5.1	1.0	-2.9	-4.3	-2.4	-0.1	-2.8	-0.3	-1.5	-6.1	-1.4	-2.8	2.9
2006	0.3	-1.5	3.0	-2.8	2.0	-2.4	-3.4	-1.2	1.3	-2.3	0.6	-1.5	-3.9	-1.2	-3.5	4.1
2007	-0.3	-0.2	0.2	-3.5	2.2	-2.7	-1.6	3.5	3.2	-1.8	0.3	-0.4	-2.6	0.5	-1.9	5.3

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valstu deficītu/pārpalikumu saistītajiem datiem.

1) Dati attiecas uz Euro15. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Iekļauti un konsolidēti ES budžeta ietvaros veiktie darījumi. Darījumi starp dalībvalstu valdībām nav konsolidēti.

2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.

3) Ietver visus izdevumus mīnus procentu maksājumus.

4) Atbilst valdības galapatēriņa izdevumiem (P.3) atbilstoši EKS 95.

5) Ietver ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas un norēķiniem saistībā ar mijmaiņas un biržā netirgotajiem nākotnes procentu likmju līgumiem.

6.2. Parāds[1]
(procentos no IKP)

1. Euro zona – finanšu instrumentu un to turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Finanšu instrumenti				Turētāji				
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditori[2]				Citi kreditori[3]
						Kopā	MFI	Citas finanšu sabiedrības	Citi sektori	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1998	72.9	2.8	15.2	5.3	49.6	52.5	26.5	14.5	11.4	20.4
1999	72.0	2.9	14.4	4.3	50.5	48.8	25.4	13.8	9.7	23.2
2000	69.3	2.7	13.1	3.7	49.7	44.2	22.0	12.4	9.7	25.1
2001	68.2	2.8	12.4	4.0	49.1	42.0	20.6	11.1	10.3	26.2
2002	68.1	2.7	11.8	4.5	49.0	40.1	19.4	10.7	10.1	27.9
2003	69.2	2.1	12.4	5.0	49.7	39.4	19.5	11.2	8.7	29.8
2004	69.6	2.2	12.0	5.0	50.5	37.5	18.4	10.8	8.2	32.1
2005	70.2	2.4	11.8	4.7	51.3	35.4	17.2	11.2	7.0	34.8
2006	68.5	2.5	11.4	4.1	50.4	33.8	17.6	9.4	6.8	34.7
2007	66.3	2.2	10.8	4.3	49.0	32.6	17.0	8.7	6.9	33.7

2. Euro zona – emitenta, termiņa un valūtas denominācijas dalījumā

	Kopā	Emitents[4]				Sākotnējais termiņš			Atlikušais termiņš			Valūtas	
		Centrālā valdība	Pavalsts valdība	Vietējā valdība	Sociālās nodrošināšanas fondi	Līdz 1 gadam	Ilgāk par 1 gadu	Mainīgā procentu likme	Līdz 1 gadam	1–5 gadi	Ilgāk par 5 gadiem	Euro vai dalībvalsts valūta[5]	Citas valūtas
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	72.9	61.2	6.1	5.2	0.3	8.2	64.7	8.0	15.5	26.3	31.0	71.1	1.8
1999	72.0	60.5	6.0	5.1	0.4	7.3	64.7	7.0	13.6	27.8	30.7	70.0	2.0
2000	69.3	58.1	5.9	4.9	0.4	6.5	62.8	6.3	13.4	27.8	28.1	67.5	1.8
2001	68.2	57.1	6.1	4.7	0.4	7.0	61.2	5.3	13.7	26.6	27.9	66.7	1.5
2002	68.1	56.7	6.3	4.7	0.4	7.6	60.4	5.2	15.5	25.3	27.2	66.8	1.3
2003	69.2	57.0	6.5	5.0	0.6	7.8	61.4	5.1	14.9	26.0	28.3	68.3	0.9
2004	69.6	57.4	6.6	5.1	0.4	7.8	61.7	4.8	14.9	26.2	28.5	68.7	0.9
2005	70.2	57.7	6.7	5.2	0.5	7.9	62.3	4.7	14.9	25.6	29.7	69.2	1.0
2006	68.5	56.0	6.5	5.4	0.5	7.5	61.0	4.5	14.5	24.1	29.9	67.8	0.7
2007	66.3	54.2	6.3	5.3	0.6	7.5	58.8	4.2	14.2	22.6	29.5	65.8	0.5

3. Euro zonas valstis

	BE	DE	IE	GR	ES	FR	IT	CY	/ 8	MT	1 /	AT	PT	SI	SK	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2004	94.3	65.6	29.4	98.6	46.2	64.9	103.8	70.2	6.3	72.1	52.4	64.8	58.3	27.2	41.4	44.1
2005	92.1	67.8	27.3	98.8	43.0	66.4	105.9	69.1	6.1	69.9	51.8	63.7	63.6	27.0	34.2	41.3
2006	87.8	67.6	24.7	95.9	39.6	63.6	106.9	64.6	6.6	63.8	47.4	62.0	64.7	26.7	30.4	39.2
2007	83.9	65.1	24.8	94.8	36.2	63.9	104.1	59.5	7.0	62.2	45.7	59.5	63.6	23.4	29.4	35.1

Avoti: ECB – apkopotajiem euro zonas datiem; Eiropas Komisija – ar valsts parādu saistītajiem datiem.

1) Dati attiecas uz Euro15. Valdības kopējais parāds nominālvērtībā, ar konsolidētiem valdības apakšsektoriem. Nerezidentu valdību turējumi nav konsolidēti. Dati ir daļējas aplēses.
2) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
3) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
4) Izņemot valdības parādu, kura turētājs ir attiecīgās valsts valdība.
5) Pirms 1999. gada šeit iekļauti parāda dati ekijos, vietējā valūtā un to pārējo dalībvalstu valūtās, kuras ieviesušas euro.

6.3. Parāda pārmaiņas[1)]
(procentos no IKP)

1. Euro zona – pārmaiņas to cēloņa, finanšu instrumentu un turētāju sektoru dalījumā

	Kopā	Pārmaiņu cēlonis				Finanšu instrumenti				Turētāji			
		Aizņemšanās nepieciešamība[2)]	Pārvērtēšanas ietekme[3)]	Citas apjoma pārmaiņas[4)]	Apstrādes ietekme[5)]	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri	Iekšzemes kreditori[6)]	MFI	Pārējās finanšu sabiedrības	Pārējie kreditori[7)]
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	2.0	1.6	0.4	0.0	-0.1	0.2	-0.2	-0.9	2.8	-1.6	-0.2	-0.2	3.6
2000	1.0	1.1	0.0	-0.1	0.0	0.0	-0.5	-0.3	1.9	-2.1	-2.0	-0.6	3.1
2001	1.8	1.9	-0.1	0.1	0.0	0.2	-0.2	0.4	1.4	-0.3	-0.5	-0.8	2.2
2002	2.1	2.7	-0.5	0.0	0.0	0.0	-0.2	0.7	1.6	-0.5	-0.5	-0.1	2.6
2003	3.1	3.3	-0.2	0.0	0.0	-0.6	0.9	0.6	2.1	0.4	0.7	0.8	2.7
2004	3.1	3.2	-0.1	0.0	0.0	0.2	0.1	0.1	2.7	-0.3	-0.3	0.1	3.4
2005	3.1	3.1	0.0	0.0	0.0	0.3	0.3	-0.1	2.6	-0.8	-0.6	0.8	3.9
2006	1.5	1.4	0.1	0.0	0.0	0.2	0.2	-0.4	1.5	0.1	1.2	-1.3	1.5
2007	1.1	1.1	0.0	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.4	0.9	0.4	0.3	-0.2	0.7

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pārmaiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+)[8)]	Deficīta-parāda korekcija[9)]											
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā							Pārvērtēšanas ietekme		Citas apjoma pārmaiņas	Citi[10)]
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri[11)]	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri	Privatizācija	Ieguldījumi kapitālā		Valūtas kursa ietekme		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1999	2.0	-1.4	0.6	0.0	0.5	0.1	0.0	-0.5	-0.8	0.0	0.4	0.3	0.0	0.2
2000	1.0	0.0	1.0	1.0	0.7	0.2	0.2	0.0	-0.4	0.2	0.0	0.1	-0.1	0.1
2001	1.8	-1.9	0.0	-0.5	-0.6	0.1	0.1	-0.1	-0.3	0.1	-0.1	0.0	0.1	0.6
2002	2.1	-2.6	-0.5	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	-0.3	0.1	-0.5	-0.1	0.0	0.0
2003	3.1	-3.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	-0.2	0.1	-0.2	-0.1	0.0	0.1
2004	3.1	-3.0	0.1	0.2	0.2	0.0	0.1	0.0	-0.5	0.2	-0.1	0.0	0.0	0.0
2005	3.1	-2.6	0.5	0.7	0.4	0.1	0.2	0.1	-0.3	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.2
2006	1.5	-1.3	0.2	0.3	0.3	-0.2	0.3	-0.1	-0.3	0.1	0.1	0.0	0.0	-0.2
2007	1.1	-0.6	0.5	0.6	0.2	0.0	0.2	0.1	-0.2	0.2	0.0	0.0	0.0	-0.1

Avots: ECB.

1) Dati attiecas uz Euro15 un ir daļējas aplēses. Gada pārmaiņas valdības kopējā nominālajā konsolidētajā parādā izteiktas procentos no IKP, t.i., [parāds(t) - parāds(t-1)] ÷ IKP (t).
2) Saskaņā ar definīciju aizņemšanās nepieciešamība ir vienāda ar parāda darījumiem.
3) Papildus ārvalstu valūtas maiņas pārmaiņu ietekmei ietver arī pārmaiņas, kas rodas, nosakot datus nominālvērtībā (piemēram, prēmijas vai diskonta likmes emitētajiem parāda vērtspapīriem).
4) Ietver pārmaiņu ietekmi, kas rodas institucionālu vienību pārklasificēšanas un noteiktu veidu parāda pārņemšanas rezultātā.
5) Starpība starp kopējā parāda pārmaiņām, kas veidojas, summējot valstu parādu, un valstu parāda pārmaiņu summu pirms 2001. gada izmantoto valūtas kursu svārstību dēļ.
6) Turētāji – tās valsts rezidenti, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
7) Ietver euro zonas valstu rezidentus, izņemot tās valsts rezidentus, kuras valdība uzņēmusies parādsaistības.
8) Ietverot ieņēmumus no UMTS licenču pārdošanas.
9) Starpība starp gada pārmaiņām kopējā nominālā konsolidētā parāda apjomā un deficītu (izteiktu procentos no IKP).
10) Galvenokārt tiek veidoti no darījumiem ar pārējiem aktīviem un saistībām (tirdzniecības kredīti, citi debitoru/kreditoru parādi un atvasinātie finanšu instrumenti).
11) Neietver atvasinātos finanšu instrumentus.

6.4. Ceturkšņa ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums[1)]

(procentos no IKP)

1. Euro zona – ceturkšņa ieņēmumi

	Kopā	Kārtējie ieņēmumi						Kapitāla ieņēmumi		Papild-postenis: fiskālais slogs[2)]
			Tiešie nodokļi	Netiešie nodokļi	Sociālās iemaksas	Pārdošanas ieņēmumi	Īpašuma ieņēmumi		Kapitāla nodokļi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2002 III	43.5	43.1	11.2	12.8	15.5	1.9	0.7	0.4	0.3	39.7
IV	49.0	48.4	13.4	14.1	16.2	2.9	0.9	0.6	0.3	44.0
2003 I	41.9	41.4	9.8	12.8	15.5	1.7	0.7	0.5	0.2	38.4
II	46.0	44.6	12.0	12.9	15.7	2.0	1.4	1.4	1.2	41.7
III	42.6	42.1	10.8	12.5	15.5	1.9	0.6	0.5	0.2	39.0
IV	49.3	48.2	13.1	14.2	16.2	2.9	0.8	1.0	0.3	43.8
2004 I	41.3	40.9	9.6	12.8	15.3	1.7	0.6	0.4	0.3	38.0
II	45.0	44.2	12.1	13.0	15.3	2.0	1.0	0.8	0.6	41.0
III	42.7	42.2	10.6	12.7	15.4	1.9	0.6	0.5	0.3	39.0
IV	49.1	48.1	13.0	14.3	16.2	2.9	0.7	1.0	0.4	43.9
2005 I	42.0	41.5	9.9	13.0	15.3	1.7	0.6	0.5	0.3	38.4
II	44.6	44.0	11.8	13.2	15.1	2.0	1.1	0.6	0.3	40.4
III	43.3	42.6	11.0	12.9	15.2	1.9	0.7	0.7	0.3	39.4
IV	49.2	48.4	13.4	14.3	16.1	2.9	0.8	0.8	0.3	44.0
2006 I	42.4	41.9	10.2	13.3	15.1	1.7	0.8	0.5	0.3	38.9
II	45.7	45.2	12.4	13.6	15.1	2.0	1.3	0.5	0.3	41.4
III	43.6	43.2	11.5	12.9	15.2	1.9	0.8	0.5	0.3	39.9
IV	49.5	48.9	14.1	14.3	15.9	2.9	0.8	0.6	0.3	44.6
2007 I	42.2	41.8	10.3	13.4	14.8	1.7	0.8	0.4	0.3	38.8
II	46.2	45.8	13.0	13.6	15.0	2.0	1.4	0.4	0.3	41.9
III	43.8	43.3	12.1	12.8	15.0	1.9	0.8	0.5	0.3	40.1
IV	49.7	49.2	14.5	14.2	15.8	2.9	0.9	0.5	0.3	44.8
2008 I	42.3	41.9	10.6	13.0	14.9	1.7	0.8	0.4	0.2	38.7
II	45.5	45.1	12.9	13.0	15.0	1.9	1.5	0.4	0.3	41.2
III	43.2	42.8	11.8	12.4	15.1	1.9	0.8	0.4	0.3	39.6

2. Euro zona – ceturkšņa izdevumi un deficīts/pārpalikums

	Kopā	Kārtējie izdevumi							Izdevumi kapitālieguldījumiem			Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Sākotnējais deficīts (-)/ pārpalikums (+)
		Kopā	Atlīdzība nodarbi-nātajiem	Starp-patēriņš	Procentu maksājumi	Kārtējie pārvedumi	Sociālie maksājumi	Subsīdijas		Investīcijas	Kapitāla pārvedumi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2002 III	46.9	43.2	10.1	4.7	3.5	24.9	21.4	1.4	3.7	2.5	1.2	-3.4	0.1
IV	50.8	46.4	11.1	5.6	3.3	26.4	22.7	1.6	4.4	2.8	1.6	-1.8	1.6
2003 I	46.8	43.3	10.3	4.6	3.5	25.0	21.5	1.3	3.5	1.9	1.6	-5.0	-1.5
II	47.1	43.6	10.4	4.7	3.4	25.1	21.7	1.3	3.5	2.3	1.2	-1.1	2.3
III	47.1	43.4	10.3	4.8	3.3	25.1	21.6	1.3	3.7	2.5	1.2	-4.5	-1.2
IV	51.2	46.3	11.0	5.6	3.1	26.5	22.9	1.5	4.8	3.3	1.6	-1.9	1.2
2004 I	46.4	43.0	10.3	4.6	3.2	25.0	21.4	1.2	3.4	1.9	1.5	-5.1	-1.9
II	46.6	43.2	10.4	4.8	3.3	24.8	21.4	1.3	3.4	2.3	1.1	-1.6	1.6
III	46.1	42.7	10.0	4.7	3.1	24.9	21.5	1.3	3.4	2.4	1.0	-3.4	-0.3
IV	50.9	45.7	11.0	5.7	2.9	26.1	22.6	1.4	5.2	3.1	2.1	-1.8	1.1
2005 I	46.9	43.1	10.2	4.6	3.1	25.2	21.4	1.2	3.7	1.9	1.8	-4.9	-1.8
II	46.1	42.8	10.2	4.9	3.2	24.5	21.3	1.1	3.4	2.3	1.1	-1.5	1.6
III	45.8	42.4	9.9	4.8	3.0	24.7	21.3	1.2	3.4	2.5	1.0	-2.6	0.4
IV	50.6	45.8	11.1	5.8	2.8	26.1	22.5	1.3	4.8	3.1	1.6	-1.4	1.4
2006 I	45.3	42.2	10.0	4.6	2.9	24.7	21.1	1.1	3.1	1.9	1.2	-2.9	0.0
II	45.5	42.3	10.2	4.9	3.1	24.1	21.1	1.1	3.2	2.3	0.9	0.2	3.3
III	45.4	42.0	9.8	4.7	2.9	24.5	21.1	1.2	3.4	2.5	1.0	-1.7	1.2
IV	50.4	45.1	10.7	5.8	2.7	25.9	22.3	1.3	5.3	3.2	2.2	-0.9	1.8
2007 I	44.4	41.3	9.8	4.6	3.0	23.9	20.5	1.1	3.1	2.0	1.2	-2.2	0.7
II	44.8	41.6	9.9	4.8	3.2	23.7	20.7	1.1	3.2	2.3	0.8	1.4	4.6
III	45.1	41.4	9.6	4.7	3.0	24.0	20.8	1.2	3.7	2.5	1.2	-1.3	1.7
IV	50.2	45.1	10.7	5.7	2.8	25.9	22.1	1.4	5.1	3.3	1.8	-0.5	2.3
2008 I	44.5	41.3	9.8	4.6	2.9	24.1	20.5	1.2	3.2	2.0	1.1	-2.2	0.7
II	45.1	41.8	10.1	4.9	3.1	23.7	20.6	1.1	3.3	2.4	1.0	0.4	3.5
III	45.6	42.1	9.7	4.9	3.1	24.3	21.1	1.2	3.5	2.5	1.0	-2.4	0.8

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz *Eurostat* un valstu datiem.

1) Dati attiecas uz Euro15. Ieņēmumi, izdevumi un deficīts/pārpalikums balstīti uz EKS 95. Nav iekļauti EK budžeta darījumi ar ārpus valdības sektora esošajiem uzņēmumiem. Citādi, izņemot atšķirīgus datu nosūtīšanas termiņus, ceturkšņa dati atbilst gada datiem. Dati nav sezonāli izlīdzināti.

2) Fiskālais slogs ietver nodokļus un sociālās iemaksas.

6.5. Ceturkšņa parāds un parāda pārmaiņas[1)]
(procentos no IKP)

1. Euro zona – Māstrihtas parāds, finanšu instrumentu sektoru dalījumā[2)]

	Kopā	Finanšu instrumenti			
		Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Īstermiņa parāda vērtspapīri	Ilgtermiņa parāda vērtspapīri
	1	2	3	4	5
2005 IV	70.2	2.4	11.8	4.7	51.3
2006 I	70.5	2.5	11.7	4.9	51.3
II	70.6	2.5	11.6	4.9	51.6
III	70.1	2.5	11.6	4.7	51.2
IV	68.5	2.5	11.4	4.1	50.4
2007 I	68.8	2.4	11.5	4.8	50.1
II	68.9	2.2	11.2	5.1	50.4
III	68.0	2.1	11.1	5.2	49.6
IV	66.3	2.2	10.8	4.3	49.0
2008 I	67.2	2.2	11.1	5.0	49.0
II	67.5	2.1	11.0	5.0	49.3
III	67.5	2.1	10.9	5.6	48.9

2. Euro zona – deficīta-parāda korekcija

	Parāda pārmaiņas	Deficīts (-)/ pārpalikums (+)	Deficīta-parāda korekcija								Papildpostenis: aizņemšanās nepieciešamība
			Kopā	Darījumi ar galvenajiem finanšu aktīviem, kas ir valdības īpašumā					Pārvērtēšanas ietekme un citas apjoma pārmaiņas	Citi	
				Kopā	Nauda un noguldījumi	Aizdevumi	Parāda vērtspapīri	Akcijas un pārējie kapitāla vērtspapīri			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2005 IV	-0.6	-1.4	-2.0	-0.4	0.0	0.0	-0.3	-0.1	0.0	-1.5	-0.6
2006 I	4.8	-2.9	1.9	1.2	1.0	0.1	0.6	-0.5	-0.4	1.0	5.1
II	3.3	0.2	3.5	3.2	2.5	0.0	0.4	0.2	0.6	-0.3	2.6
III	1.2	-1.7	-0.5	-0.8	-0.7	-0.1	0.2	-0.1	0.2	0.1	1.0
IV	-2.8	-0.9	-3.7	-2.2	-1.4	-0.6	-0.2	-0.2	-0.1	-1.4	-2.7
2007 I	4.9	-2.2	2.7	2.1	1.0	0.1	0.6	0.3	-0.2	0.8	5.1
II	3.6	1.4	5.1	4.8	4.1	0.0	0.5	0.2	0.1	0.2	3.6
III	-0.4	-1.3	-1.8	-1.6	-2.1	0.2	0.4	0.0	0.0	-0.2	-0.4
IV	-3.4	-0.5	-3.9	-2.9	-2.2	-0.1	-0.6	0.0	-0.1	-0.9	-3.3
2008 I	6.1	-2.2	3.9	2.2	1.9	0.0	0.1	0.3	0.0	1.7	6.2
II	3.8	0.4	4.1	2.4	2.0	0.2	0.1	0.0	0.1	1.7	3.7
III	2.0	-2.4	-0.4	-0.7	-1.6	0.1	0.2	0.6	0.5	-0.1	1.5

A29. Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas (četru ceturkšņu mainīgā summa procentos no IKP)

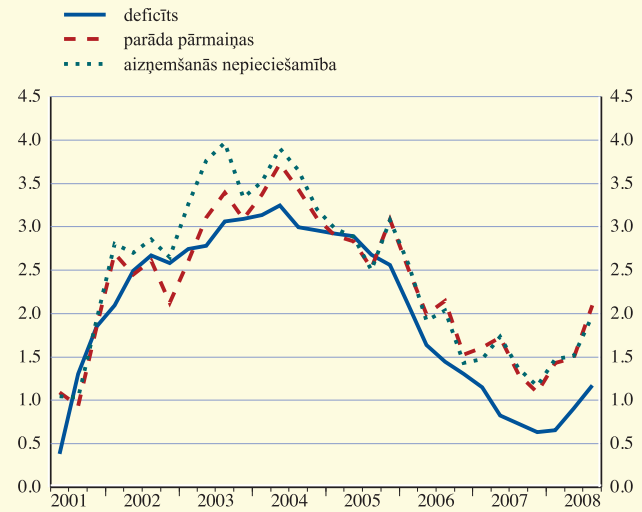

A30. Māstrihtas parāds
(gada pārmaiņas parāda attiecībā pret IKP un pamatfaktoros)

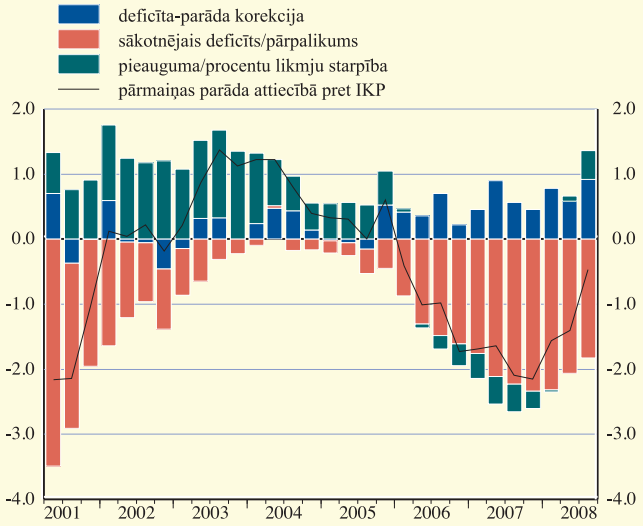

Avots: ECB aprēķini, kas balstīti uz *Eurostat* un valstu datiem.
1) Dati attiecas uz Euro15.
2) Dati ceturksnī *t* tiek izteikti procentos no IKP summas *t* un trijos iepriekšējos ceturkšņos.

7 ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

7.1. Maksājumu bilances kopsavilkums[1)]

mljrd. euro; neto darījumi

	Tekošais konts					Kapitāla konts	Neto aizdevumi pārējām pasaules valstīm/neto aizņēmumi no pārējām pasaules valstīm (1. + 6. aile)	Finanšu konts						Novirze
	Kopā	Preces	Pakalpojumi	Ienākumi	Kārtējie pārvedumi			Kopā	Tiešās investīcijas	Portfeļieguldījumi	Atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi	Rezerves aktīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2006	8.5	19.8	44.1	23.8	-79.2	9.3	17.9	137.8	-156.7	290.4	3.0	1.9	-0.9	-155.6
2007	37.8	57.5	53.2	11.1	-84.0	14.0	51.8	29.4	-90.4	137.7	-53.9	41.1	-5.1	-81.3
2008	-61.1	-0.6	50.3	-19.3	-91.5	13.5	-47.6	205.4	-283.9	412.4	-13.4	95.2	-5.0	-157.8
2007 IV	10.6	10.3	11.2	9.4	-20.3	5.2	15.8	-73.2	25.0	-73.2	-19.1	-10.6	4.7	57.4
2008 I	-8.6	-1.5	11.9	8.0	-26.9	6.1	-2.4	-4.4	-107.1	73.8	-21.0	55.0	-5.1	6.8
II	-25.3	7.9	14.2	-30.2	-17.2	3.1	-22.1	85.8	-50.6	40.1	-8.6	104.9	0.0	-63.7
III	-12.7	-6.7	15.3	2.3	-23.5	1.9	-10.8	33.6	-43.1	109.7	-8.7	-26.0	1.6	-22.8
IV	-14.6	-0.2	9.0	0.6	-24.0	2.4	-12.2	90.4	-83.0	188.7	24.9	-38.6	-1.5	-78.2
2007 Dec.	3.7	-2.1	3.4	5.8	-3.5	3.0	6.7	-25.6	-11.1	-25.9	-5.3	12.2	4.5	18.9
2008 Janv.	-15.0	-8.1	3.5	0.0	-10.4	2.5	-12.4	5.5	-64.2	58.7	-26.9	44.2	-6.4	7.0
Febr.	9.8	4.8	4.5	4.8	-4.4	2.4	12.2	-25.3	-21.4	0.3	2.5	-11.3	4.5	13.1
Marts	-3.3	1.8	3.8	3.1	-12.1	1.2	-2.2	15.4	-21.6	14.8	3.4	22.1	-3.2	-13.3
Apr.	-5.1	6.0	3.8	-6.9	-7.9	0.7	-4.4	26.8	-22.9	-14.6	-2.8	70.3	-3.3	-22.4
Maijs	-22.0	-1.2	4.4	-20.1	-5.0	1.9	-20.1	43.8	-8.2	12.2	-10.3	47.5	2.7	-23.7
Jūn.	1.8	3.1	6.0	-3.1	-4.3	0.6	2.4	15.2	-19.5	42.6	4.6	-13.0	0.5	-17.5
Jūl.	0.3	1.5	5.4	1.3	-7.9	0.9	1.1	28.8	-12.8	25.5	0.1	18.3	-2.3	-30.0
Aug.	-9.1	-6.7	4.8	0.3	-7.6	0.5	-8.6	-6.1	-8.8	11.2	-8.7	-2.0	2.3	14.7
Sept.	-3.8	-1.5	5.0	0.7	-8.1	0.5	-3.3	10.8	-21.5	73.1	-0.1	-42.3	1.6	-7.5
Okt.	-4.2	3.0	3.6	0.2	-11.0	0.0	-4.2	75.1	-13.9	120.3	25.4	-48.2	-8.6	-70.9
Nov.	-11.8	-3.6	2.4	-1.4	-9.3	1.5	-10.4	4.6	-52.5	50.3	-1.8	9.3	-0.7	5.7
Dec.	1.4	0.4	2.9	1.8	-3.7	0.9	2.4	10.7	-16.6	18.0	1.3	0.2	7.8	-13.1
	12 mēnešu darījumu summa													
2008 Dec.	-61.1	-0.6	50.3	-19.3	-91.5	13.5	-47.6	205.4	-283.9	412.4	-13.4	95.2	-5.0	-157.8

A31. Maksājumu bilances tekošais konts

(mljrd. euro)

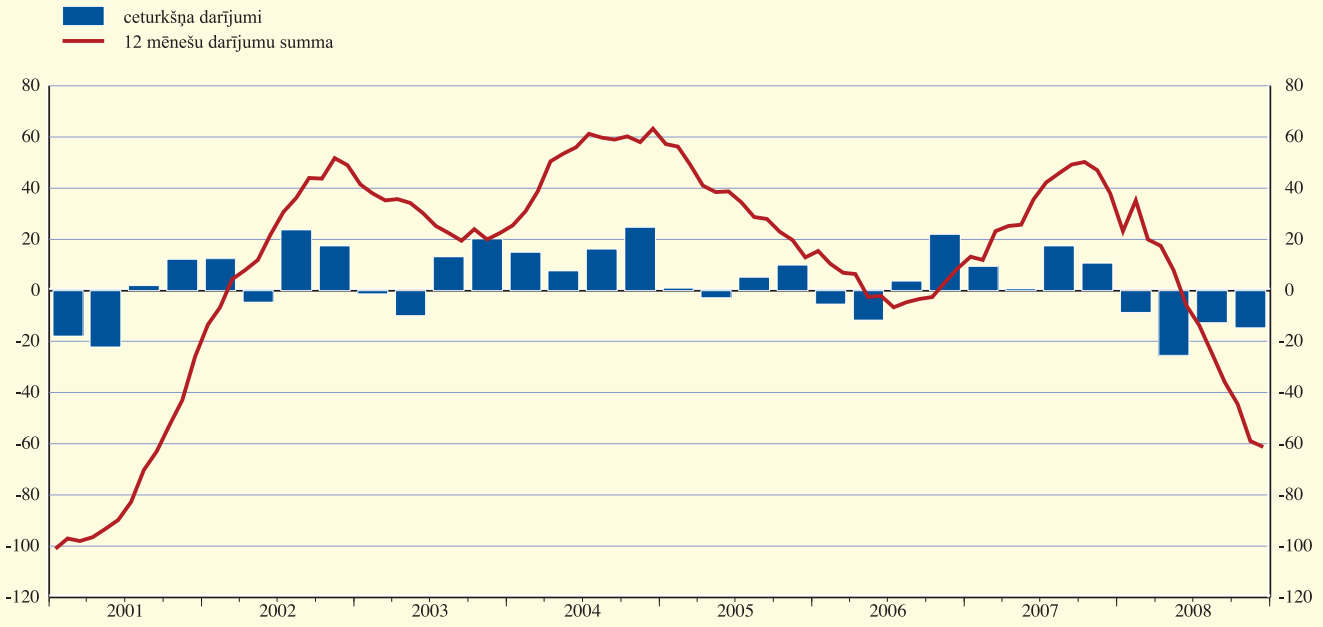

Avots: ECB.

1) Zīmju konvencijas skaidrojums sniegts vispārējās piezīmēs.

7.2. Tekošais konts un kapitāla konts

(mljrd. euro; darījumi

1. Tekošā konta un kapitāla konta kopsavilkums

	Tekošais konts													Kapitāla konts	
	Kopā			Preces		Pakalpojumi		Ienākumi		Kārtējie pārvedumi					
	Kredīts	Debets	Saldo	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts		Debets		Kredīts	Debets
											Strādājošo naudas pārvedumi		Strādājošo naudas pārvedumi		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006	2 422.9	2 414.4	8.5	1 391.5	1 371.7	438.8	394.7	504.0	480.2	88.7	5.3	167.8	17.2	23.9	14.5
2007	2 685.8	2 648.0	37.8	1 506.7	1 449.2	488.3	435.1	601.8	590.7	89.0	6.3	173.0	20.2	25.9	11.9
2008	2 772.0	2 833.1	-61.1	1 577.6	1 578.2	500.2	449.9	606.6	625.9	87.5	-	179.1	-	26.5	13.0
2007 IV	702.8	692.2	10.6	394.0	383.7	126.2	115.0	156.0	146.6	26.6	1.6	46.9	5.5	8.7	3.5
2008 I	684.7	693.2	-8.6	389.0	390.5	115.7	103.9	153.6	145.6	26.4	1.5	53.3	5.0	9.0	2.9
II	710.6	735.8	-25.3	406.4	398.5	125.1	111.0	157.1	187.3	21.9	1.5	39.1	5.2	7.3	4.1
III	699.9	712.6	-12.7	401.0	407.7	135.7	120.5	149.4	147.1	13.7	1.8	37.2	5.2	4.9	3.0
IV	676.8	691.4	-14.6	381.2	381.4	123.6	114.6	146.5	145.9	25.4	-	49.4	-	5.4	2.9
2008 Okt.	239.9	244.1	-4.2	143.2	140.2	43.9	40.3	48.1	47.9	4.7	.	15.7	.	0.9	0.9
Nov.	214.3	226.1	-11.8	123.0	126.6	38.3	35.9	47.9	49.2	5.0	.	14.3	.	2.2	0.7
Dec.	222.7	221.2	1.4	115.0	114.6	41.4	38.4	50.6	48.8	15.7	.	19.4	.	2.3	1.4
	Sezonāli izlīdzināti dati														
2007 IV	680.5	684.0	-3.5	379.5	373.5	125.4	112.0	154.5	154.4	21.1	.	44.1	.	.	.
2008 I	700.7	707.3	-6.6	396.9	390.8	125.9	109.9	155.6	158.4	22.2	.	48.2	.	.	.
II	703.7	711.6	-7.9	402.8	397.4	125.0	113.4	151.0	154.9	24.8	.	45.8	.	.	.
III	703.3	724.8	-21.5	405.4	413.6	125.9	114.1	155.2	159.1	16.7	.	38.1	.	.	.
IV	655.6	682.8	-27.2	366.7	370.7	122.7	111.5	146.0	153.7	20.2	.	46.9	.	.	.
2008 Jūl.	236.6	240.3	-3.7	137.9	139.2	40.6	36.7	52.1	51.3	5.9	.	13.2	.	.	.
Aug.	234.3	243.3	-9.0	134.8	138.4	42.8	37.8	51.8	55.0	4.9	.	12.1	.	.	.
Sept.	232.4	241.2	-8.8	132.7	136.0	42.4	39.6	51.3	52.8	6.0	.	12.8	.	.	.
Okt.	228.6	234.6	-6.0	130.5	128.9	41.9	38.3	50.4	51.9	5.8	.	15.4	.	.	.
Nov.	221.0	234.9	-13.9	121.6	125.9	41.5	37.6	52.1	56.0	5.9	.	15.3	.	.	.
Dec.	206.0	213.3	-7.3	114.6	115.9	39.3	35.5	43.6	45.7	8.5	.	16.1	.	.	.

A32. Maksājumu bilance. Preces

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji)

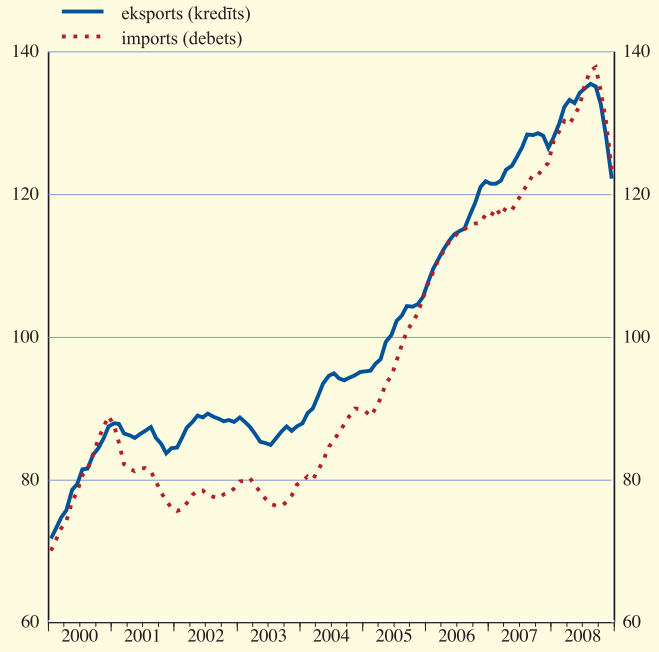

A33. Maksājumu bilance. Pakalpojumi

(mljrd. euro, sezonāli izlīdzināti dati; 3 mēnešu mainīgie vidējie rādītāji

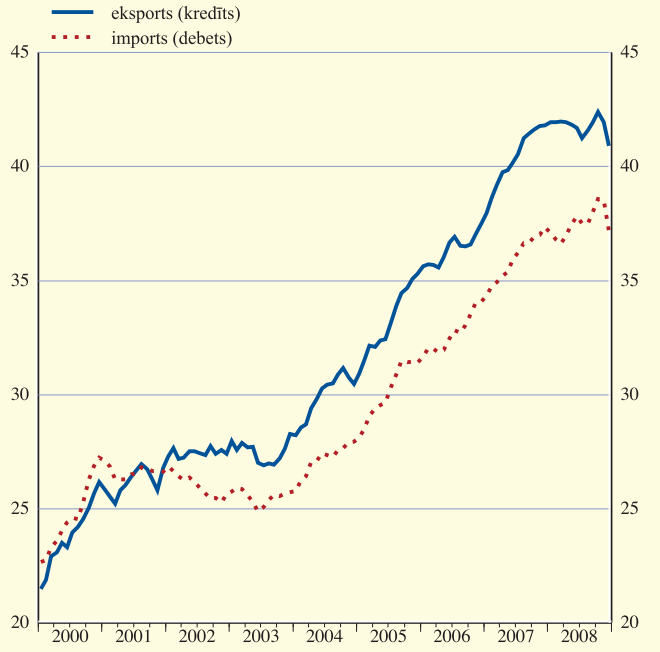

Avots: ECB.

7.2. Tekošais konts un kapitāla konts
(mljrd. euro

2. Ienākumu konts
(darījumi)

	Atlīdzība nodarbinātajiem		Ieguldījumu ienākumi													
	Kredīts	Debets	Kopā		Tiešās investīcijas						Portfeļieguldījumi				Citi ieguldījumi	
			Kredīts	Debets	Pašu kapitāls				Maksa par parādu		Pašu kapitāls		Maksa par parādu		Kredīts	Debets
					Kredīts		Debets		Kredīts	Debets	Kredīts	Debets	Kredīts	Debets		
						Reinvestētā peļņa		Reinvestētā peļņa								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	16.2	9.5	370.9	376.2	147.3	40.2	106.2	-13.3	16.0	16.8	31.5	70.2	82.3	80.9	93.8	102.1
2006	16.8	10.0	487.1	470.2	186.2	44.2	108.2	34.5	20.5	20.0	39.6	99.6	103.5	91.0	137.4	151.4
2007	17.6	10.5	584.3	580.2	210.4	81.2	127.5	34.7	25.9	23.4	45.5	116.5	118.7	114.4	183.8	198.3
2007 III	4.3	3.2	144.6	138.1	49.5	24.0	28.9	14.5	6.2	5.5	11.0	24.1	30.1	28.5	47.8	51.1
IV	4.6	2.7	151.4	143.9	52.9	16.5	30.8	5.4	7.3	6.3	9.2	20.7	32.0	32.4	50.0	53.6
2008 I	4.6	2.0	149.0	143.6	53.6	25.9	30.2	14.3	6.6	6.0	9.6	20.9	31.4	33.3	47.9	53.2
II	4.3	2.6	152.8	184.7	54.6	16.2	35.3	6.3	7.4	6.7	14.3	58.1	29.8	31.6	46.7	53.0
III	4.3	3.2	145.1	144.0	50.6	22.2	30.7	14.9	6.9	5.8	10.1	23.8	31.4	31.4	46.1	52.1

3. Ģeogrāfiskais dalījums
(darījumu summa)

2007. gada 4. cet.–2008. gada 3. cet.	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)						Brazīlija	Kanāda	Ķīna	Indija	Japāna	Krievija	Šveice	ASV	Citi
		Kopā	Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Citas ES valstis	ES institūcijas									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Kredīts															
Tekošais konts	2 798.0	1 042.0	60.4	86.5	536.3	300.5	58.3	40.4	38.1	85.3	32.9	56.5	99.4	184.7	409.7	809.0
Preces	1 590.4	570.7	36.6	55.9	240.3	238.0	0.0	21.8	18.6	65.3	24.9	33.6	76.7	90.4	194.0	494.3
Pakalpojumi	502.8	177.1	12.3	13.5	115.6	30.1	5.6	6.9	6.8	15.3	6.1	10.8	13.0	48.8	80.5	137.5
Ienākumi	616.1	229.8	10.7	15.6	167.1	29.6	6.8	11.5	12.0	4.5	1.9	11.7	9.3	39.3	128.7	167.6
ieguldījumu ienākumi	598.2	223.4	10.6	15.5	164.9	29.4	3.0	11.4	11.9	4.4	1.9	11.6	9.2	32.5	127.2	164.7
Kārtējie pārvedumi	88.7	64.3	0.8	1.5	13.2	2.9	45.9	0.2	0.8	0.3	0.1	0.4	0.3	6.2	6.5	9.6
Kapitāla konts	29.9	26.2	0.0	0.1	0.8	0.1	25.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.4	1.7	1.4
	Debets															
Tekošais konts	2 833.9	940.4	48.0	84.8	472.8	234.3	100.6	-	30.3	-	-	102.5	-	177.5	374.7	-
Preces	1 580.4	450.7	29.7	52.8	180.7	187.6	0.0	27.7	13.7	173.1	20.5	55.9	109.8	78.2	141.7	509.1
Pakalpojumi	450.3	139.3	9.1	10.6	87.7	31.6	0.2	5.2	6.7	10.8	4.5	7.9	9.5	38.0	90.7	137.6
Ienākumi	626.6	240.1	8.3	20.0	192.7	10.8	8.3	-	8.0	-	-	38.2	-	55.5	136.6	-
ieguldījumu ienākumi	616.1	233.9	8.3	19.9	191.2	6.2	8.2	-	7.9	-	-	38.1	-	55.0	135.7	-
Kārtējie pārvedumi	176.5	110.2	0.8	1.4	11.6	4.3	92.2	1.4	1.9	2.3	0.7	0.5	0.6	5.7	5.5	47.7
Kapitāla konts	13.6	2.6	0.0	0.1	1.3	0.3	0.8	0.2	1.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.6	1.3	7.4
	Saldo															
Tekošais konts	-35.9	101.6	12.4	1.8	63.5	66.3	-42.3	-	7.8	-	-	-46.0	-	7.3	35.0	-
Preces	10.0	120.0	6.9	3.1	59.6	50.4	0.0	-5.9	4.9	-107.8	4.4	-22.3	-33.0	12.2	52.3	-14.8
Pakalpojumi	52.5	37.8	3.2	2.9	27.9	-1.5	5.4	1.7	0.0	4.5	1.6	3.0	3.5	10.8	-10.2	-0.1
Ienākumi	-10.5	-10.4	2.4	-4.4	-25.6	18.7	-1.5	-	4.0	-	-	-26.5	-	-16.2	-8.0	-
ieguldījumu ienākumi	-17.9	-10.5	2.4	-4.4	-26.3	23.2	-5.3	-	4.0	-	-	-26.5	-	-22.5	-8.5	-
Kārtējie pārvedumi	-87.9	-45.9	0.0	0.1	1.6	-1.4	-46.3	-1.2	-1.1	-2.0	-0.6	-0.1	-0.3	0.5	1.0	-38.0
Kapitāla konts	16.3	23.6	0.0	0.0	-0.5	-0.2	24.3	-0.1	-1.0	-0.1	-0.2	-0.1	0.0	-0.2	0.4	-6.0

Avots: ECB.

7.3. Finanšu konts

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi un citas pārmaiņas periodā)

1. Finanšu konta kopsavilkums

	Kopā[1]			Kopā % no IKP			Tiešās investīcijas		Portfeļ-ieguldījumi		Tīrie atvasinātie finanšu instrumenti	Citi ieguldījumi		Rezerves aktīvi
	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Atlikumi	Aktīvi	Pasīvi	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)													
2004	8 609.6	9 507.7	-898.1	110.1	121.6	-11.5	2 276.0	2 229.8	3 043.1	4 078.8	-37.3	3 046.9	3 199.1	281.0
2005	10 795.0	11 593.7	-798.7	133.1	143.0	-9.8	2 800.9	2 438.7	3 883.8	5 107.9	-21.4	3 809.2	4 047.1	322.5
2006	12 272.5	13 292.9	-1 020.4	144.3	156.3	-12.0	3 143.7	2 721.3	4 370.2	5 864.9	-20.9	4 451.8	4 706.8	327.7
2007	13 773.8	14 904.4	-1 130.7	154.3	166.9	-12.7	3 542.2	3 084.5	4 653.3	6 339.5	-10.3	5 241.2	5 480.5	347.4
2008 II	13 700.3	14 825.4	-1 125.1	150.5	162.8	-12.4	3 653.9	3 090.7	4 433.7	6 042.5	-4.3	5 263.1	5 692.2	353.9
III	13 976.9	15 135.1	-1 158.2	152.4	165.0	-12.6	3 767.9	3 128.1	4 302.3	6 064.8	24.7	5 511.1	5 942.2	370.9
	Atlikumu pārmaiņas													
2004	748.0	878.1	-130.2	9.6	11.2	-1.7	106.5	145.6	387.4	492.7	-17.3	297.1	239.8	-25.7
2005	2 185.4	2 086.0	99.4	26.9	25.7	1.2	524.9	208.9	840.7	1 029.0	15.9	762.3	848.0	41.5
2006	1 477.5	1 699.2	-221.7	17.4	20.0	-2.6	342.8	282.5	486.4	757.0	0.5	642.6	659.7	5.2
2007	1 501.3	1 611.5	-110.2	16.8	18.1	-1.2	398.5	363.2	283.1	474.6	10.7	789.4	773.7	19.7
2008 II	-32.1	-11.3	-20.8	-1.4	-0.5	-0.9	40.9	16.2	81.6	-36.3	-12.4	-139.7	8.9	-2.5
III	276.6	309.7	-33.1	12.2	13.6	-1.5	114.0	37.4	-131.3	22.3	29.0	248.0	250.1	17.0
	Darījumi													
2005	1 330.7	1 341.4	-10.8	16.4	16.5	-0.1	359.8	152.3	414.4	543.6	17.3	556.8	645.5	-17.7
2006	1 686.4	1 824.1	-137.8	19.8	21.4	-1.6	415.6	258.9	533.9	824.2	-3.0	739.1	741.0	0.9
2007	1 873.1	1 902.5	-29.4	21.0	21.3	-0.3	455.3	364.9	440.6	578.3	53.9	918.3	959.3	5.1
2008	358.3	563.6	-205.4	3.9	6.1	-2.2	334.3	50.4	-30.0	382.4	13.4	35.7	130.9	5.0
2008 II	78.2	164.0	-85.8	3.4	7.1	-3.7	40.1	-10.5	132.2	172.3	8.6	-102.8	2.2	0.0
III	124.2	157.8	-33.6	5.5	6.9	-1.5	78.7	35.6	-64.0	45.8	8.7	102.4	76.4	-1.6
IV	-381.9	-291.5	-90.4	.	.	.	63.9	-19.1	-167.6	21.1	-24.9	-254.8	-293.5	1.5
2008 Aug.	34.6	28.5	6.1	.	.	.	17.5	8.7	15.8	27.0	8.7	-5.2	-7.2	-2.3
Sept.	45.0	55.8	-10.8	.	.	.	37.5	15.9	-88.1	-15.0	0.1	97.2	54.9	-1.6
Okt.	-89.8	-14.7	-75.1	.	.	.	15.7	1.8	-130.9	-10.5	-25.4	42.2	-6.0	8.6
Nov.	-52.8	-48.2	-4.6	.	.	.	36.1	-16.4	-1.4	48.9	1.8	-90.0	-80.7	0.7
Dec.	-239.3	-228.6	-10.7	.	.	.	12.1	-4.6	-35.4	-17.3	-1.3	-206.9	-206.7	-7.8
	Citas pārmaiņas													
2004	-73.3	83.9	-157.2	-0.9	1.1	-2.0	-63.1	57.0	41.3	75.0	-25.8	-12.4	-48.1	-13.3
2005	854.7	744.6	110.1	10.5	9.2	1.4	165.1	56.6	426.3	485.4	-1.4	205.5	202.5	59.2
2006	-208.9	-125.0	-84.0	-2.5	-1.5	-1.0	-72.8	23.6	-47.5	-67.2	3.5	-96.5	-81.4	4.3
2007	-371.8	-291.0	-80.8	-4.2	-3.3	-0.9	-56.8	-1.7	-157.5	-103.7	-43.2	-128.9	-185.6	14.6
	Citas pārmaiņas sakarā ar valūtas kursa pārmaiņām													
2004	-174.7	-97.2	-77.5	-2.2	-1.2	-1.0	-37.3	8.9	-66.7	-52.8	.	-61.4	-53.3	-9.3
2005	389.8	210.0	179.8	4.8	2.6	2.2	90.2	-22.2	153.4	118.2	.	127.5	114.0	18.7
2006	-346.4	-203.8	-142.6	-4.1	-2.4	-1.7	-73.2	14.2	-152.8	-116.8	.	-105.2	-101.1	-15.2
2007	-534.8	-238.8	-296.0	-6.0	-2.7	-3.3	-114.3	33.6	-222.3	-125.8	.	-183.3	-146.5	-14.9
	Citas pārmaiņas sakarā ar cenu pārmaiņām													
2004	113.1	222.1	-109.0	1.4	2.8	-1.4	34.4	26.4	107.5	195.7	-25.8	.	.	-3.1
2005	304.8	333.8	-29.0	3.8	4.1	-0.4	67.0	51.4	197.1	282.4	-1.4	.	.	42.1
2006	319.1	296.3	22.8	3.8	3.5	0.3	67.7	41.7	231.7	254.6	3.5	.	.	16.2
2007	179.4	-63.3	242.8	2.0	-0.7	2.7	32.3	13.0	158.7	-76.3	-43.2	.	.	31.7
	Citas pārmaiņas sakarā ar citām korekcijām													
2004	-11.6	-40.9	29.3	-0.1	-0.5	0.4	-60.3	21.7	0.4	-67.8	.	49.1	5.2	-0.8
2005	159.4	200.8	-41.4	2.0	2.5	-0.5	8.0	27.4	75.7	84.8	.	77.9	88.5	-2.2
2006	-181.3	-217.5	36.3	-2.1	-2.6	0.4	-67.3	-32.3	-126.3	-205.0	.	8.6	19.8	3.7
2007	-16.1	11.1	-27.2	-0.2	0.1	-0.3	25.2	-48.3	-93.8	98.5	.	54.4	-39.1	-1.9
	Atlikumu kāpuma temps													
2004	10.3	9.1	-	.	.	.	7.8	4.2	12.8	11.5	.	11.2	9.7	-4.1
2005	14.9	13.7	-	.	.	.	15.2	6.8	13.1	12.8	.	17.7	19.6	-5.8
2006	15.8	15.9	-	.	.	.	14.9	10.6	14.0	16.3	.	19.5	18.4	0.2
2007	15.3	14.2	-	.	.	.	14.5	13.4	10.1	9.8	.	20.7	20.4	1.6
2008 II	9.9	10.0	-	.	.	.	12.1	8.2	7.7	7.0	.	10.0	14.8	1.4
III	7.9	7.5	-	.	.	.	10.9	6.6	5.2	6.4	.	7.6	9.5	-0.4
IV	2.6	3.8	.	.	.	.	9.5	1.6	-1.0	6.3	.	0.7	2.5	1.4

Avots: ECB.

1) Tīrie atvasinātie finanšu instrumenti iekļauti aktīvos.

7.3. Finanšu konts

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā

2. Tiešās investīcijas

	Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas							Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas						
	Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)			Kopā	Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa			Cits kapitāls (galvenokārt starpuzņēmumu aizdevumi)		
		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)													
2006	3 143.7	2 551.1	219.1	2 332.0	592.6	2.3	590.4	2 721.3	2 085.7	65.1	2 020.6	635.5	9.7	625.9
2007	3 542.2	2 858.8	248.4	2 610.3	683.4	6.4	677.1	3 084.5	2 338.4	68.4	2 270.0	746.1	14.9	731.1
2008 II	3 653.9	2 910.4	259.0	2 651.3	743.5	6.6	736.9	3 090.7	2 334.4	63.2	2 271.2	756.3	19.1	737.2
III	3 767.9	3 001.5	260.8	2 740.7	766.4	6.7	759.7	3 128.1	2 348.7	64.7	2 284.0	779.4	18.2	761.1
	Darījumi													
2007	455.3	354.4	28.4	326.1	100.9	-0.6	101.5	364.9	250.7	4.4	246.4	114.2	1.4	112.7
2008	334.3	225.7	22.2	203.6	108.6	0.0	108.6	50.4	52.7	-1.8	54.5	-2.3	2.0	-4.3
2008 II	40.1	14.9	8.8	6.1	25.3	-1.8	27.1	-10.5	-8.2	-2.3	-5.9	-2.3	1.0	-3.3
III	78.7	60.0	-5.6	65.6	18.8	-0.2	19.0	35.6	21.2	0.6	20.5	14.5	0.5	14.0
IV	63.9	37.1	8.9	28.1	26.8	-0.3	27.1	-19.1	1.9	-0.2	2.0	-21.0	0.4	-21.4
2008 Aug.	17.5	21.7	2.9	18.7	-4.2	-1.2	-3.0	8.7	7.9	0.3	7.7	0.8	-0.1	0.9
Sept.	37.5	21.1	4.9	16.2	16.4	-0.6	17.0	15.9	10.5	0.2	10.2	5.5	0.2	5.3
Okt.	15.7	13.5	3.0	10.5	2.2	0.0	2.3	1.8	3.6	-0.8	4.5	-1.8	0.2	-2.0
Nov.	36.1	16.3	3.1	13.2	19.8	0.2	19.5	-16.4	-5.7	0.3	-5.9	-10.8	0.2	-10.9
Dec.	12.1	7.3	2.8	4.4	4.8	-0.5	5.3	-4.6	3.9	0.4	3.5	-8.5	0.0	-8.4
	Kāpuma temps													
2006	14.9	14.4	22.1	13.7	17.3	-2.9	17.4	10.6	12.2	9.5	12.3	5.8	-1.0	5.9
2007	14.5	13.9	12.7	14.0	17.0	-88.7	17.3	13.4	12.0	7.0	12.2	18.0	8.7	18.1
2008 II	12.1	10.9	13.8	10.6	17.1	6.1	17.2	8.2	7.0	1.3	7.2	12.4	16.9	12.3
III	10.9	9.7	3.6	10.3	15.6	11.5	15.7	6.6	5.4	0.1	5.6	10.6	16.9	10.5
IV	9.5	8.0	9.0	7.9	15.9	-0.7	16.1	1.6	2.3	-2.8	2.4	-0.3	13.0	-0.5

A34. Maksājumu bilance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi

(mljrd. euro)

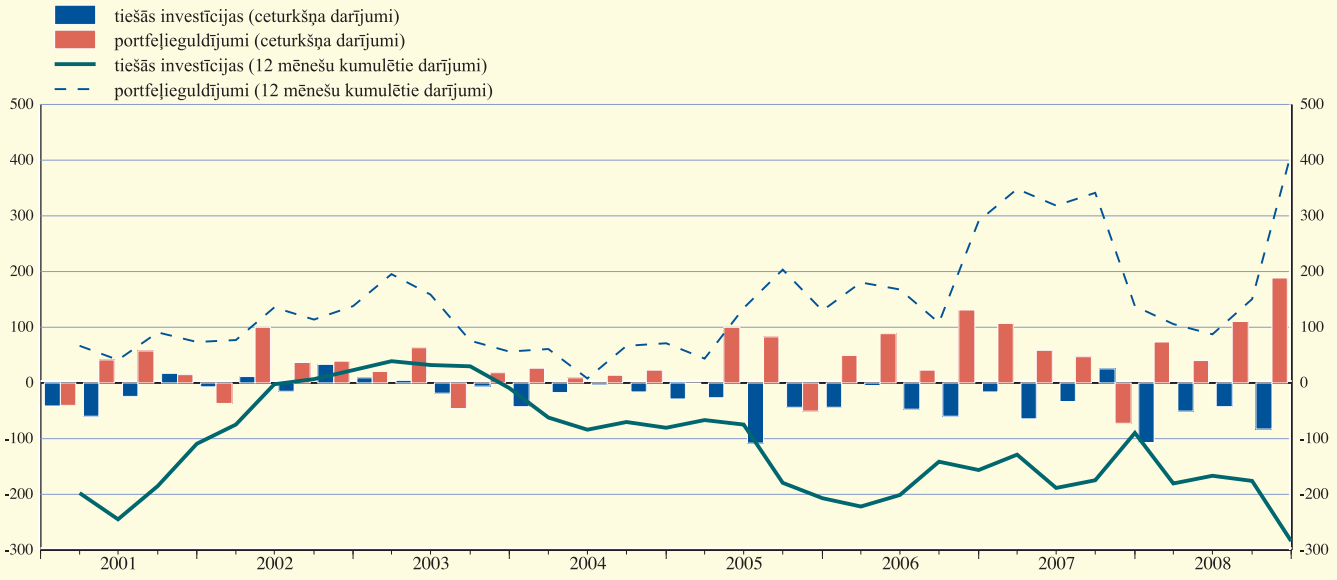

Avots: ECB.

7.3. Finanšu konts

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā

3. Portfeļieguldījumi. Aktīvi

	Kopā	Kapitāla vērtspapīri					Parāda vērtspapīri									
							Obligācijas un parādzīmes					Naudas tirgus instrumenti				
		Kopā	MFI		Ne-MFI		Kopā	MFI		Ne-MFI		Kopā	MFI		Ne-MFI	
				Eiro-sistēma		Valdība			Eiro-sistēma		Valdība			Eiro-sistēma		Valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)															
2006	4 370.2	1 936.0	127.7	2.8	1 808.2	37.0	2 056.7	875.1	11.2	1 181.6	14.1	377.5	309.9	9.2	67.7	0.2
2007	4 653.3	1 984.2	145.1	2.4	1 839.1	44.6	2 232.5	937.9	13.9	1 294.6	17.0	436.6	349.5	32.6	87.1	0.5
2008 II	4 433.7	1 689.4	94.9	2.7	1 594.5	40.1	2 244.1	963.8	18.0	1 280.3	18.4	500.2	411.0	56.7	89.2	0.8
III	4 302.3	1 525.0	93.9	2.7	1 431.1	39.0	2 276.1	982.8	16.8	1 293.3	19.4	501.2	401.4	58.6	99.8	0.7
	Darījumi															
2007	440.6	81.1	36.2	-0.4	44.8	5.4	283.3	154.0	3.5	129.3	2.2	76.2	67.3	23.7	8.8	0.3
2008	-30.0	-129.1	-65.2	0.6	-64.0	-	93.7	39.3	10.1	54.3	-	5.4	25.0	26.4	-19.6	-
2008 II	132.2	31.3	-5.5	0.1	36.8	0.8	92.5	37.3	8.3	55.2	1.5	8.4	18.2	20.9	-9.8	0.1
III	-64.0	-50.9	-4.4	0.1	-46.4	0.6	16.8	-2.3	-1.1	19.1	1.1	-29.9	-33.4	-1.2	3.5	-0.2
IV	-167.6	-65.2	-14.3	0.4	-50.8	-	-54.8	-25.5	-0.5	-29.3	-	-47.7	-19.0	-0.3	-28.7	-
2008 Aug.	15.8	-12.8	-1.5	0.0	-11.3	.	15.7	8.4	-0.1	7.3	.	12.9	6.8	-0.5	6.1	.
Sept.	-88.1	-30.8	-9.1	0.0	-21.6	.	-3.0	-7.4	-1.0	4.4	.	-54.4	-51.8	-0.3	-2.6	.
Okt.	-130.9	-49.0	-11.6	0.0	-37.4	.	-30.9	-13.0	-0.2	-17.9	.	-51.0	-30.5	0.0	-20.5	.
Nov.	-1.4	-2.6	2.5	0.3	-5.2	.	-2.2	-2.5	-0.1	0.4	.	3.4	3.2	-0.3	0.2	.
Dec.	-35.4	-13.6	-5.3	0.1	-8.3	.	-21.7	-9.9	-0.2	-11.8	.	0.0	8.3	0.0	-8.4	.
	Kāpuma temps															
2006	14.0	9.0	17.5	0.9	8.4	22.1	17.4	24.3	26.1	12.9	9.4	21.6	22.5	1 019.8	20.4	-27.3
2007	10.1	4.1	29.2	-13.1	2.4	14.0	13.8	17.9	32.5	10.8	15.9	20.5	22.2	251.2	12.8	173.4
2008 II	7.7	1.4	-27.2	0.6	3.7	8.0	10.5	11.4	83.6	9.8	19.6	21.3	29.7	236.0	-10.2	-93.6
III	5.2	-2.5	-25.6	6.6	-0.7	4.5	9.7	10.4	62.7	9.3	21.5	16.9	22.8	157.9	-6.4	-94.8
IV	-1.0	-7.5	-44.6	26.3	-4.3	-	4.2	4.2	49.3	4.3	-	1.4	7.2	105.8	-22.1	-

4. Portfeļieguldījumi. Pasīvi

	Kopā	Kapitāla vērtspapīri			Parāda vērtspapīri							
					Obligācijas un parādzīmes				Naudas tirgus instrumenti			
		Kopā	MFI	Ne-MFI	Kopā	MFI	Ne-MFI		Kopā	MFI	Ne-MFI	
								Valdība				Valdība
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)											
2006	5 864.9	2 910.7	657.5	2 253.2	2 655.3	955.2	1 702.4	1 015.4	298.9	125.8	173.3	138.0
2007	6 339.5	3 103.1	754.7	2 348.4	2 916.8	1 129.5	1 787.2	1 109.3	319.6	153.3	166.2	142.5
2008 II	6 042.5	2 661.7	738.1	1 923.6	3 015.1	1 095.4	1 919.7	1 161.7	365.8	171.1	194.6	171.0
III	6 064.8	2 383.7	741.6	1 642.1	3 225.5	1 173.1	2 052.4	1 260.8	455.6	177.5	278.2	229.9
	Darījumi											
2007	578.3	96.0	76.1	19.6	446.4	232.6	213.8	152.0	35.9	37.6	-1.8	3.2
2008	382.4	-62.3	76.1	-138.4	281.9	59.3	222.7	-	162.8	-43.3	206.1	-
2008 II	172.3	-17.9	17.1	-35.0	169.4	67.9	101.5	43.9	20.9	2.2	18.7	10.7
III	45.8	-92.6	-18.4	-74.2	69.1	11.8	57.3	55.6	69.3	-4.1	73.4	53.0
IV	21.1	2.1	4.3	-2.1	-34.8	-43.5	8.6	-	53.8	-45.8	99.6	-
2008 Aug.	27.0	-8.0	.	.	35.1	.	.	.	-0.1	.	.	.
Sept.	-15.0	-88.7	.	.	29.1	.	.	.	44.5	.	.	.
Okt.	-10.5	-42.8	.	.	-23.0	.	.	.	55.2	.	.	.
Nov.	48.9	33.4	.	.	19.4	.	.	.	-3.8	.	.	.
Dec.	-17.3	11.6	.	.	-31.2	.	.	.	2.4	.	.	.
	Kāpuma temps											
2006	16.3	12.2	17.3	10.8	23.1	25.9	21.4	15.1	0.9	18.7	-9.6	-12.1
2007	9.8	3.3	11.3	0.9	16.9	24.6	12.6	15.0	11.8	30.5	0.3	3.8
2008 II	7.0	0.1	11.4	-3.5	14.0	16.1	12.8	16.3	7.8	21.4	0.5	3.0
III	6.4	-3.6	5.0	-6.6	14.0	12.5	14.9	18.0	25.3	18.1	33.6	28.2
IV	6.3	-2.6	10.1	-6.7	9.9	5.4	12.6	-	48.9	-24.6	123.5	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu konts

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā

5. Citi ieguldījumi. Aktīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi aktīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi aktīvi		Tirdzniecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi	Nauda un noguldījumi		Tirdzniecības kredīti	Kredīti/nauda un noguldījumi	Nauda un noguldījumi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2006	4 451.8	13.4	12.6	0.7	2 941.2	2 878.3	62.8	119.6	14.2	57.8	15.4	1 377.7	187.6	1 062.7	395.8
2007	5 241.2	38.2	37.6	0.7	3 350.5	3 279.1	71.4	106.7	12.7	47.7	13.5	1 745.7	190.8	1 388.4	441.9
2008 II	5 263.1	34.2	33.9	0.3	3 363.7	3 287.6	76.2	105.7	12.4	47.4	17.0	1 759.5	200.2	1 356.2	382.1
III	5 511.1	33.4	33.1	0.3	3 563.7	3 487.8	75.8	99.8	12.3	39.0	8.7	1 814.2	201.9	1 388.9	384.5
	Darījumi														
2007	918.3	21.9	22.0	0.0	555.0	547.6	7.4	-7.6	-1.4	-7.1	-2.0	348.9	13.5	293.5	37.5
2008	35.7	-8.4	-	-	-35.7	-	-	-6.4	-	-	-5.9	86.3	-	-	-43.3
2008 II	-102.8	-9.4	-9.4	0.0	-101.7	-102.7	0.9	6.2	-0.4	5.9	5.6	2.2	10.8	-21.1	-48.2
III	102.4	-2.0	-2.0	0.0	81.2	81.3	0.0	-8.0	-0.1	-8.8	-8.3	31.2	4.5	6.9	-2.4
IV	-254.8	-6.4	-	-	-233.7	-	-	0.3	-	-	-2.0	-15.0	-	-	-5.5
2008 Aug.	-5.2	-1.2	.	.	0.8	.	.	-1.1	.	.	-0.2	-3.6	.	.	-10.4
Sept.	97.2	-0.2	.	.	71.6	.	.	1.9	.	.	1.1	23.9	.	.	3.5
Okt.	42.2	-6.4	.	.	26.7	.	.	0.3	.	.	-2.8	21.6	.	.	15.0
Nov.	-90.0	2.4	.	.	-90.2	.	.	7.3	.	.	8.1	-9.5	.	.	0.6
Dec.	-206.9	-2.4	.	.	-170.1	.	.	-7.3	.	.	-7.2	-27.2	.	.	-21.1
	Kāpuma temps														
2006	19.5	-39.4	-40.8	3.1	21.1	21.3	10.5	-5.6	-26.1	-4.6	24.4	20.0	3.4	24.5	8.6
2007	20.7	165.6	174.8	-3.4	19.0	19.1	11.7	-6.4	-9.8	-12.4	-13.1	25.2	7.3	27.4	9.5
2008 II	10.0	27.1	28.1	-4.1	7.6	7.6	6.2	-12.1	-9.9	-23.1	-34.1	16.6	12.4	16.2	-9.4
III	7.6	2.2	2.6	0.2	7.7	7.6	10.3	-5.2	-8.9	-13.7	-31.3	8.2	14.0	3.9	-11.5
IV	0.7	-25.5	-	-	-1.1	-	-	-6.1	-	-	-46.3	5.0	-	-	-9.9

6. Citi ieguldījumi. Pasīvi

	Kopā	Eurosistēma			MFI (izņemot Eurosistēmu)			Valdība				Citi sektori			
		Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi pasīvi	Kopā	Kredīti/ nauda un noguldījumi	Citi pasīvi	Kopā	Tirdzniecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi	Kopā	Tirdzniecības kredīti	Kredīti	Citi pasīvi
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
2006	4 706.8	115.9	115.6	0.2	3 483.9	3 429.5	54.4	50.7	0.0	46.6	4.1	1 056.2	146.1	818.3	91.8
2007	5 480.5	201.2	201.0	0.2	3 938.2	3 871.1	67.1	50.9	0.0	45.7	5.2	1 290.2	157.6	1 023.2	109.4
2008 II	5 692.2	258.9	258.6	0.3	4 078.7	4 009.8	68.9	49.1	0.0	45.5	3.6	1 305.5	169.2	1 031.9	104.4
III	5 942.2	370.5	370.2	0.3	4 195.2	4 126.0	69.2	51.8	0.0	47.8	4.0	1 324.7	171.1	1 041.5	112.1
	Darījumi														
2007	959.3	91.4	91.4	0.0	635.8	631.0	4.8	-1.2	0.0	-2.0	0.8	233.4	9.7	227.5	-3.9
2008	130.9	280.1	-	-	-195.6	-	-	8.8	-	-	-	37.6	-	-	-
2008 II	2.2	41.0	41.2	-0.1	-25.4	-23.4	-2.1	-1.0	0.0	-1.5	0.4	-12.4	6.3	-11.8	-6.9
III	76.4	106.2	106.1	0.1	-27.7	-30.5	2.8	2.0	0.0	2.0	0.1	-4.2	1.3	-8.2	2.8
IV	-293.5	111.5	-	-	-426.2	-	-	8.8	-	-	-	12.4	-	-	-
2008 Aug.	-7.2	2.0	.	.	2.1	.	.	-1.8	.	.	.	-9.5	.	.	.
Sept.	54.9	105.5	.	.	-47.4	.	.	1.9	.	.	.	-5.1	.	.	.
Okt.	-6.0	131.6	.	.	-179.0	.	.	6.8	.	.	.	34.6	.	.	.
Nov.	-80.7	-30.8	.	.	-57.6	.	.	2.6	.	.	.	5.0	.	.	.
Dec.	-206.7	10.8	.	.	-189.7	.	.	-0.6	.	.	.	-27.2	.	.	.
	Kāpuma temps														
2006	18.4	22.7	22.7	5.7	16.2	16.2	13.3	4.0	-24.1	4.7	-3.2	26.9	9.5	31.6	17.5
2007	20.4	79.6	79.8	-6.9	18.4	18.5	8.8	-2.3	29.4	-4.2	16.4	21.6	6.7	27.9	-2.3
2008 II	14.8	72.4	72.5	-6.3	11.7	11.9	3.1	-9.4	26.7	-7.2	-30.3	18.5	10.4	23.6	-8.8
III	9.5	126.4	126.6	10.3	7.2	7.2	5.6	-11.0	59.5	-8.1	-36.0	2.5	9.5	2.6	-7.6
IV	2.5	141.3	-	-	-4.9	-	-	16.9	-	-	-	2.9	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu konts

(mljrd. euro un gada kāpuma temps; atlikumi un perioda beigu kāpuma temps; darījumi periodā

7. Rezerves aktīvi

	Rezerves aktīvi														Papildpostenis	
															Aktīvi	Pasīvi
	Kopā	Monetārais zelts		Speciālās aizņēmuma tiesības	Rezerves pozīcija SVF	Ārvalstu valūtas								Citas prasības	Prasības euro zonas rezidentiem ārvalstu valūtā	Iepriekš noteiktās ārvalstu valūtas īstermiņa pārmaiņas
		Mljrd. euro	Trojas uncēs (milj.)			Kopā	Nauda un noguldījumi		Vērtspapīri				Atvasinātie finanšu instrumenti			
							Monetārajās iestādēs un SNB	Bankās	Kopā	Kapitāla vērtspapīri	Obligācijas un parādzīmes	Naudas tirgus instrumenti				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)															
2005	320.1	163.4	375.861	4.3	10.6	141.7	12.6	21.4	107.9	0.6	69.4	38.0	-0.2	0.0	25.6	-17.9
2006	325.8	176.3	365.213	4.6	5.2	139.7	6.3	22.5	110.7	0.5	79.3	30.8	0.3	0.0	24.6	-21.5
2007	347.4	201.0	353.688	4.6	3.6	138.2	7.2	22.0	108.5	0.4	87.8	20.3	0.5	0.0	44.1	-38.5
2008 I	356.3	208.4	353.060	4.3	3.4	140.1	6.6	26.8	105.9	0.5	89.8	15.6	0.9	0.1	36.7	-37.3
II	353.9	207.9	352.314	4.3	4.0	137.7	7.4	24.0	105.6	0.5	89.9	15.2	0.6	0.0	59.4	-59.2
III	370.9	216.8	350.634	4.6	4.0	145.4	11.6	18.2	117.8	0.5	100.0	17.2	-2.1	0.0	188.9	-185.3
2008 Nov.	393.4	223.8	349.718	5.0	7.1	157.5	9.1	12.8	139.1	-	-	-	-3.5	0.0	254.9	-245.5
Dec.	383.9	217.0	349.190	4.7	7.3	154.8	7.6	8.0	129.5	-	-	-	9.7	0.1	253.4	-245.4
2009 Janv.	409.9	251.2	350.157	5.0	7.7	145.9	6.1	6.2	137.0	-	-	-	-3.4	0.1	213.6	-197.4
	Darījumi															
2006	0.9	-4.2	-	0.5	-5.2	9.8	-6.1	2.4	13.6	0.0	19.3	-5.7	0.0	0.0	-	-
2007	5.1	-3.2	-	0.3	-0.9	8.8	1.0	1.6	6.2	0.0	14.5	-8.3	0.0	0.0	-	-
2008	5.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 II	0.0	-0.4	-	0.0	0.7	-0.2	0.7	-2.9	2.0	0.0	1.7	0.3	-0.1	-0.1	-	-
III	-1.6	-0.3	-	0.1	-0.2	-1.3	4.5	-7.7	1.7	0.0	1.8	-0.1	0.3	0.0	-	-
IV	1.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kāpuma temps															
2005	-5.8	-2.8	-	4.4	-44.7	-3.8	-2.0	-23.7	1.6	2.2	6.9	-7.9	20.5	-	-	-
2006	0.2	-2.4	-	11.6	-48.8	7.2	-48.4	10.6	13.1	0.0	28.4	-15.3	-73.2	-	-	-
2007	1.6	-1.7	-	7.3	-18.2	6.3	15.0	6.2	5.7	1.1	18.5	-27.5	-59.1	-	-	-
2008 II	1.4	-1.4	-	-2.4	2.7	5.3	27.2	-3.6	6.4	165.8	17.3	-33.7	-47.9	-	-	-
III	-0.4	-1.3	-	-1.5	6.1	0.8	51.2	-36.7	6.1	81.6	16.6	-33.3	67.2	-	-	-
IV	1.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Avots: ECB.

7.3. Finanšu konts

(mljrd. euro; atlikumi perioda beigās; darījumi periodā

8. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)						Kanāda	Ķīna	Japāna	Šveice	ASV	Ārzonu finanšu centri	Starptautiskās organizācijas	Citi
		Kopā	Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Citas ES valstis	ES institūcijas								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2007	Atlikumi (starptautisko investīciju bilance)														
Tiešās investīcijas	457.7	-77.0	-3.7	-32.7	-277.5	237.2	-0.3	23.7	27.1	-10.8	113.1	-66.7	-37.3	-0.2	485.7
Ārvalstīs	3 542.2	1 302.0	37.1	82.5	916.1	266.2	0.0	91.6	30.7	69.1	350.1	684.4	391.6	0.0	622.6
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 858.8	1 027.4	32.3	55.2	709.9	230.0	0.0	67.8	24.1	57.8	292.5	525.9	366.1	0.0	497.3
Cits kapitāls	683.4	274.7	4.9	27.3	206.2	36.3	0.0	23.8	6.6	11.4	57.6	158.6	25.5	0.0	125.3
Euro zonā	3 084.5	1 379.0	40.8	115.2	1 193.6	29.0	0.3	67.9	3.7	79.9	236.9	751.1	428.8	0.2	136.9
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	2 338.4	1 124.2	33.4	93.6	987.8	9.2	0.2	56.6	0.9	65.7	181.3	552.1	267.6	0.0	90.0
Cits kapitāls	746.1	254.8	7.4	21.6	205.8	19.9	0.1	11.3	2.7	14.3	55.6	199.0	161.2	0.2	46.9
Portfeļieguldījumu aktīvi	4 653.3	1 374.6	68.2	139.3	995.2	101.4	70.5	82.5	42.0	241.9	132.3	1 489.3	630.2	26.8	633.8
Kapitāla vērtspapīri	1 984.2	415.2	11.4	45.9	335.3	22.0	0.5	20.2	39.5	141.6	115.7	634.9	285.3	0.9	330.9
Parāda instrumenti	2 669.0	959.4	56.8	93.4	659.9	79.4	70.0	62.3	2.5	100.2	16.6	854.4	344.9	25.9	302.8
Obligācijas un parādzīmes	2 232.5	784.2	52.7	78.2	505.4	78.5	69.4	58.6	2.2	63.5	12.9	710.7	303.1	24.8	272.5
Naudas tirgus instrumenti	436.6	175.2	4.0	15.1	154.5	0.8	0.7	3.6	0.3	36.7	3.8	143.8	41.8	1.1	30.4
Citi ieguldījumi	-239.3	-152.6	-155.4	-8.7	121.7	54.4	-164.6	-66.0	-45.2	-31.5	-54.7	-73.1	-91.2	-23.3	298.3
Aktīvi	5 241.2	2 581.4	104.4	72.2	2 241.7	152.3	10.8	23.5	35.0	81.3	266.1	838.0	516.8	57.5	841.7
Valdība	106.7	21.6	0.8	0.1	10.3	1.2	9.2	0.0	1.8	0.2	0.1	3.1	1.4	38.3	40.4
MFI	3 388.7	1 924.7	86.7	52.1	1 663.2	121.9	0.8	15.0	15.3	45.0	157.5	409.6	353.5	18.7	449.4
Citi sektori	1 745.7	635.2	16.9	20.0	568.2	29.2	0.9	8.5	17.9	36.1	108.5	425.3	161.9	0.5	351.9
Pasīvi	5 480.5	2 734.0	259.8	80.9	2 120.0	97.9	175.5	89.5	80.2	112.8	320.7	911.0	608.0	80.8	543.4
Valdība	50.9	28.4	0.0	0.3	2.4	0.0	25.6	0.0	0.0	0.5	0.8	6.3	0.3	11.5	3.1
MFI	4 139.4	2 142.0	249.6	58.3	1 659.9	72.4	101.8	81.5	62.2	89.0	247.6	525.1	523.7	66.7	401.7
Citi sektori	1 290.2	563.6	10.2	22.3	457.7	25.5	48.0	8.0	18.0	23.3	72.3	379.7	84.0	2.6	138.6
2007. gada 4. cet.– 2008. gada 3. cet.	Darījumu summa														
Tiešās investīcijas	175.9	49.0	0.7	0.6	26.7	21.0	0.0	0.4	4.4	13.6	33.6	-11.2	34.2	0.0	52.1
Ārvalstīs	372.3	78.1	2.9	9.1	38.0	28.0	0.0	5.8	4.1	13.8	44.7	60.4	80.2	0.0	85.3
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	269.1	53.3	2.1	6.5	28.9	15.8	0.0	4.6	3.8	6.0	34.3	44.8	69.6	0.0	52.6
Cits kapitāls	103.3	24.8	0.8	2.6	9.1	12.2	0.0	1.2	0.3	7.8	10.4	15.5	10.6	0.0	32.7
Euro zonā	196.4	29.1	2.1	8.5	11.4	7.1	0.0	5.4	-0.2	0.3	11.1	71.6	46.0	0.0	33.2
Pašu kapitāls/ reinvestētā peļņa	122.7	33.3	0.6	5.8	26.2	0.7	0.0	3.3	0.1	3.3	5.0	39.3	25.6	0.0	12.8
Cits kapitāls	73.7	-4.3	1.5	2.7	-14.8	6.4	0.0	2.1	-0.4	-3.0	6.1	32.3	20.4	0.0	20.5
Portfeļieguldījumu aktīvi	236.7	108.4	3.3	7.6	83.8	10.1	3.6	17.8	5.9	17.2	-13.4	36.2	12.5	-1.1	53.2
Kapitāla vērtspapīri	-44.0	-16.4	-0.5	-4.3	-13.5	1.6	0.2	6.3	4.6	-26.3	-13.3	-17.0	20.4	-0.1	-2.0
Parāda instrumenti	280.7	124.9	3.9	11.8	97.3	8.5	3.4	11.4	1.3	43.5	0.0	53.2	-7.9	-1.0	55.2
Obligācijas un parādzīmes	209.5	94.6	2.8	4.2	78.6	7.3	1.7	12.4	0.5	11.6	1.2	52.4	-14.1	-0.1	51.0
Naudas tirgus instrumenti	71.1	30.3	1.1	7.7	18.7	1.2	1.6	-1.0	0.8	31.9	-1.2	0.8	6.2	-0.9	4.2
Citi ieguldījumi	-123.2	-165.3	30.7	2.0	-255.1	55.0	2.0	6.7	17.6	4.2	-79.5	-88.5	67.6	18.2	95.7
Aktīvi	390.1	52.4	7.6	7.3	-35.7	67.0	6.2	2.8	8.4	26.9	-57.1	90.5	95.7	7.5	163.1
Valdība	-5.4	-2.2	-1.3	0.2	-2.0	-0.5	1.4	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.1	0.0	0.7	-4.1
MFI	256.5	11.9	9.0	6.9	-70.6	62.1	4.6	3.3	5.8	29.0	-57.9	92.8	67.0	6.8	97.8
Citi sektori	139.1	42.6	-0.1	0.2	36.9	5.5	0.1	-0.5	2.7	-2.1	0.8	-2.4	28.7	0.0	69.4
Pasīvi	513.3	217.7	-23.1	5.2	219.4	12.0	4.2	-4.0	-9.2	22.7	22.4	179.1	28.0	-10.8	67.4
Valdība	-6.2	-5.6	0.0	0.2	-2.7	0.0	-3.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.8	0.1	0.5	-0.4
MFI	487.4	205.5	-23.6	2.0	218.2	6.4	2.4	-2.1	-10.4	24.0	26.3	180.6	11.0	-11.1	63.5
Citi sektori	32.1	17.8	0.4	3.0	3.9	5.6	4.9	-1.9	1.1	-1.3	-4.0	-0.8	17.0	-0.1	4.3

Avots: ECB.

7.4. Maksājumu bilances monetārais atspoguļojums[1]

(mljrd. euro; darījumi)

	Maksājumu bilances posteņi, kuri veido bilanci ar darījumiem M3 neietilpstošajos ārējos bilances posteņos											Papild-postenis: darījumi M3 neietilpsto-šajos ārējos bilances posteņos
	Tekošā konta un kapitāla konta bilance	Tiešās investīcijas		Portfeļieguldījumi			Citi ieguldījumi		Atvasinātie finanšu instrumenti	Novirze	1.–10. aile kopā	
		Rezidentu ārvalstīs veiktās investīcijas (ne-MFI)	Nerezidentu euro zonā veiktās investīcijas	Aktīvi	Pasīvi		Aktīvi	Pasīvi				
				Ne-MFI	Kapitāla vērts-papīri[2]	Parāda instrumenti[3]	Ne-MFI	Ne-MFI				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	19.8	-381.6	264.2	-286.6	239.7	469.7	-225.9	223.7	3.2	-150.5	175.6	200.3
2007	53.2	-428.5	363.4	-184.1	50.3	399.5	-341.3	232.3	-54.1	-77.6	13.2	14.1
2008	-47.6	-312.2	48.4	29.2	-112.8	487.8	-79.8	46.4	-13.4	-157.8	-111.7	-119.5
2007 IV	17.3	-107.6	126.1	-19.4	-40.8	33.2	-39.2	0.4	-19.2	61.9	12.7	-6.6
2008 I	-2.4	-139.2	44.3	-21.3	4.8	75.3	-63.0	40.7	-21.0	6.8	-75.0	-84.7
II	-22.1	-33.2	-11.5	-82.2	-34.0	163.3	-8.4	-13.4	-8.6	-63.7	-113.8	-127.1
III	-10.8	-84.5	35.2	23.9	-88.6	174.1	-23.2	-2.1	-8.7	-22.8	-7.6	21.1
IV	-12.2	-55.2	-19.5	108.8	5.2	75.1	14.7	21.2	24.9	-78.2	84.8	71.2
2007 Dec.	7.4	-23.2	13.7	-5.6	-8.1	-30.1	2.9	-6.6	-5.3	20.4	-34.6	-47.1
2008 Janv.	-12.4	-86.5	28.3	6.4	-9.7	52.8	0.2	26.6	-26.9	7.0	-14.2	-18.1
Febr.	12.2	-34.1	15.8	-4.6	18.9	4.2	-36.1	-9.3	2.5	13.1	-17.4	-18.3
Marts	-2.2	-18.6	0.2	-23.0	-4.4	18.3	-27.0	23.4	3.4	-13.3	-43.4	-48.2
Apr.	-4.4	12.4	-31.0	-20.1	-42.7	52.0	-5.5	-8.4	-2.8	-22.4	-72.8	-72.3
Maijs	-20.1	-23.1	15.1	-42.9	-1.6	47.3	-2.9	-4.6	-10.3	-23.7	-66.9	-70.2
Jūn.	2.4	-22.5	4.5	-19.3	10.3	64.0	0.0	-0.4	4.6	-17.5	26.0	15.4
Jūl.	1.1	-35.7	10.6	6.2	-10.6	30.0	-2.2	12.4	0.1	-30.0	-17.9	-1.3
Aug.	-8.6	-15.7	8.8	-2.2	-25.7	33.6	4.7	-11.3	-8.7	14.7	-10.3	-7.4
Sept.	-3.3	-33.2	15.8	19.8	-52.3	110.4	-25.8	-3.2	-0.1	-7.5	20.6	29.8
Okt.	-4.2	-12.7	1.6	75.8	-42.2	57.4	-21.9	41.4	25.4	-70.9	49.7	41.8
Nov.	-10.4	-32.7	-16.6	4.6	12.2	48.1	2.2	7.7	-1.8	5.7	18.9	14.6
Dec.	2.4	-9.7	-4.5	28.5	35.2	-30.4	34.4	-27.8	1.3	-13.1	16.2	14.8
	12 mēnešu darījumu summa											
2008 Dec.	-47.6	-312.2	48.4	29.2	-112.8	487.8	-79.8	46.4	-13.4	-157.8	-111.7	-119.5

A35. Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi[1]

(mljrd. euro; 12 mēnešu darījumu summa)

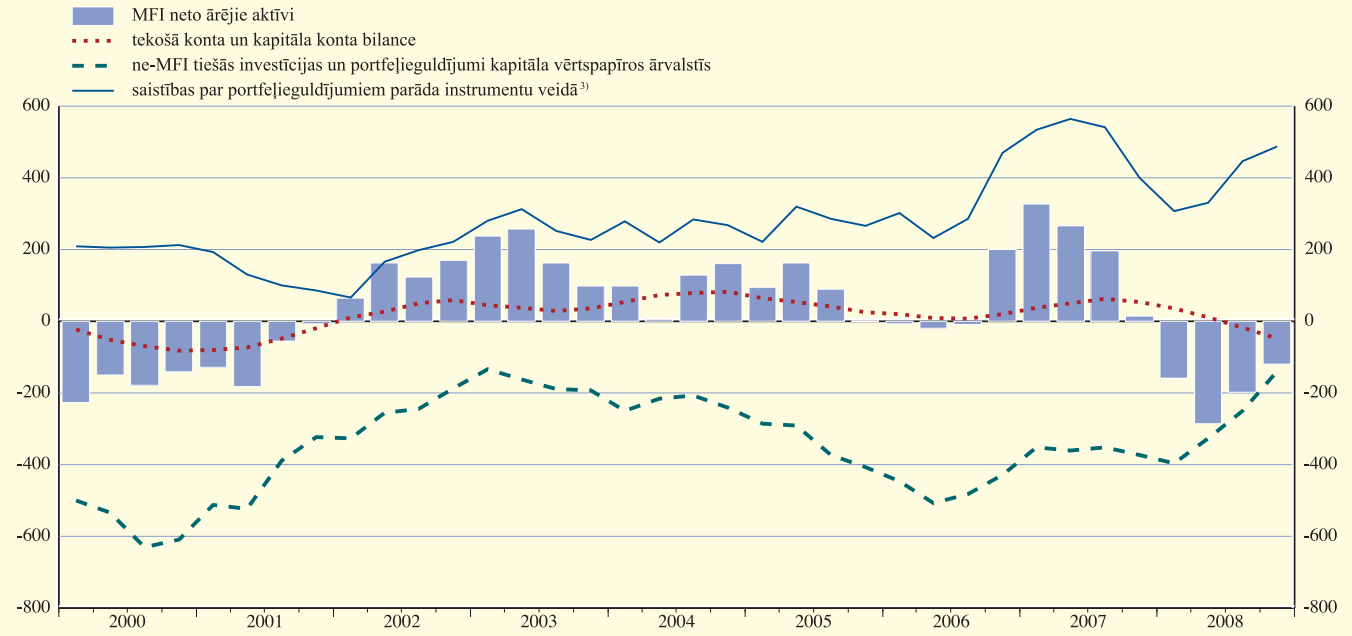

Avots: ECB.

1) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.
2) Izņemot naudas tirgus fondu akcijas un daļas.
3) Izņemot euro zonas MFI emitētos parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem.

7.5. Preču tirdzniecība

1. Vērtības un apjomi preču grupu dalījumā[1)]

(sezonāli izlīdzināti dati, ja nav norādīts citādi)

	Kopā (s.n. dati)		Eksports (FOB)					Imports (CIF)					
			Kopā				Papild-postenis: rūpniecības preces	Kopā				Papildposteņi	
	Eksports	Imports		Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces			Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces	Rūpniecības preces	Nafta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Vērtības (mljrd. euro; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2006	11.7	13.7	1 384.9	686.8	296.5	365.2	1 183.6	1 396.9	856.7	216.5	304.3	943.8	224.6
2007	8.6	6.4	1 504.9	740.9	327.3	396.2	1 277.6	1 483.6	904.9	232.1	326.1	1 016.4	225.4
2008	3.9	7.2	1 561.3	.	.	.	.	1 588.2	.	.	.	.	.
2008 I	6.9	8.5	396.7	196.5	84.3	104.3	334.2	397.1	249.0	57.7	82.4	258.7	70.2
II	8.4	10.9	397.7	198.1	83.9	103.0	333.2	401.5	254.5	55.2	82.6	256.3	75.2
III	5.2	12.1	398.3	197.9	84.8	101.4	328.4	415.1	265.3	58.2	82.9	258.4	84.7
IV	-4.4	-2.2	368.7	.	.	.	.	374.4	.	.	.	.	.
2008 Jūl.	9.2	15.1	134.1	67.2	28.7	34.4	110.3	140.5	90.1	20.3	27.8	86.3	30.8
Aug.	-2.9	5.9	131.3	65.5	26.9	33.0	109.4	136.9	87.7	18.9	27.2	86.4	28.1
Sept.	8.9	15.1	132.9	65.1	29.2	34.1	108.6	137.7	87.5	19.0	27.9	85.7	25.8
Okt.	0.3	3.2	129.1	63.5	28.2	33.1	106.8	130.6	82.4	18.4	27.4	83.9	22.8
Nov.	-11.3	-5.5	120.3	58.0	26.0	30.7	102.0	124.3	76.9	18.5	26.7	83.3	17.1
Dec.	-2.1	-4.8	119.2	.	.	.	.	119.5	.	.	.	.	.
	Apjoma indeksi (2000. g. = 100; 1. un 2. ailei – pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)												
2006	7.9	6.0	133.5	133.7	140.3	131.2	134.4	121.0	117.9	128.4	131.2	126.1	110.0
2007	6.3	4.9	141.9	139.7	152.8	140.6	142.3	126.8	120.8	141.6	139.7	134.7	108.4
2008	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2008 I	4.6	0.2	147.7	145.7	156.3	147.1	148.6	128.9	123.0	141.4	139.9	137.0	109.7
II	6.9	2.0	147.5	145.5	156.2	145.6	148.5	127.7	120.4	138.8	142.6	137.3	103.0
III	2.3	0.9	145.5	142.2	157.0	142.0	144.4	126.3	118.2	145.5	139.4	134.8	107.3
IV	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2008 Jūl.	6.4	3.2	146.9	145.1	158.3	144.2	145.4	127.4	119.1	152.4	141.0	136.1	109.0
Aug.	-5.3	-5.2	144.7	141.9	150.3	139.3	145.0	124.8	116.6	143.1	137.9	135.7	106.5
Sept.	5.3	4.6	145.1	139.6	162.3	142.4	142.7	126.7	119.1	140.9	139.3	132.7	106.5
Okt.	-2.9	-3.7	141.2	136.6	155.2	139.2	139.6	123.2	116.4	135.9	136.7	129.6	108.2
Nov.	-14.2	-9.0	131.4	125.0	142.1	129.1	132.3	119.1	113.4	132.3	130.5	126.0	100.9
Dec.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Cenas[2)]

(gada pārmaiņas (ja nav norādīts citādi); %)

								[3)] Rūpniecības preču importa cenas (CIF)						
	Kopā (indekss 2005. g. = 100)	Kopā					Papild-postenis: rūpniecības preces	Kopā (indekss 2005. g. = 100)	Kopā					Papild-postenis: rūpniecības preces
			Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces	Enerģija				Starp-patēriņa preces	Kapitāl-preces	Patēriņa preces	Enerģija	
Īpatsvars (%)	100.0	100.0	32.2	44.2	20.4	3.2	99.5	100.0	100.0	28.4	27.6	23.7	20.4	81.2
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2007	103.6	1.4	2.8	1.3	1.3	2.8	1.5	108.4	1.0	2.5	-2.5	0.4	2.3	0.4
2008	106.0	2.4	2.1	0.8	2.7	20.1	2.2	116.2	7.2	1.4	-2.2	1.7	27.9	0.9
2008 II	106.1	2.4	1.7	0.2	2.8	30.6	2.3	119.7	11.1	0.6	-2.8	1.0	46.8	1.0
III	107.2	3.3	3.0	0.6	2.7	33.5	3.1	121.6	11.4	3.1	-2.5	1.5	42.1	1.9
IV	105.7	1.7	2.2	1.8	3.1	-11.6	1.7	109.4	-2.0	0.9	-0.9	3.3	-8.6	-0.1
2008 Jūl.	107.5	3.5	3.0	0.6	2.7	38.1	3.2	123.9	13.2	2.0	-2.5	1.1	51.0	1.9
Aug.	107.1	3.2	2.9	0.4	2.9	34.6	2.9	121.8	12.1	3.3	-2.7	1.5	46.4	1.9
Sept.	107.2	3.3	3.2	0.9	2.6	27.6	3.1	119.1	8.6	4.1	-2.3	1.9	28.9	1.9
Okt.	106.9	3.1	3.2	1.9	3.3	7.5	2.9	114.6	3.7	3.3	-1.4	3.2	9.2	1.5
Nov.	105.9	1.8	2.2	2.4	3.4	-17.0	1.8	109.4	-2.5	1.0	-0.5	3.8	-11.2	0.1
Dec.	104.4	0.4	1.1	1.0	2.8	-23.8	0.3	104.3	-7.0	-1.7	-0.8	2.8	-22.7	-2.0

Avots: *Eurostat*.

1) Preču grupas atbilstoši plašo ekonomisko kategoriju *(Broad Economic Categories)* klasifikācijai. Atšķirībā no 2. tabulā minētajām preču grupām starppatēriņa un patēriņa preču grupas ietver lauksaimniecības un enerģijas preces.

2) Preču grupas atbilstoši ražošanas pamatgrupējumu *(Main Industrial Groupings)* klasifikācijai. Atšķirībā no 1. tabulā minētajām preču grupām starppatēriņa un patēriņa preču grupas neietver enerģijas preces, un lauksaimniecības preces netiek aplūkotas. Apstrādes rūpniecības struktūra atšķiras no 1. tabulas 7. un 12. ailē sniegtajiem datiem. Sniegtie dati ir cenu indeksi, kas atbilst preču groza tīrajām cenu pārmaiņām un nav vienkārši 1. tabulā doto vērtības un apjoma datu rādītāji, kurus ietekmē pārmaiņas tirgoto preču struktūrā un kvalitātē. Šie indeksi atšķiras no IKP deflatoriem importam un eksportam (kas redzami 5.1. sadaļas 3. tabulā) galvenokārt tāpēc, ka deflatori ietver visas preces un pakalpojumus un aptver pārrobežu tirdzniecību euro zonas teritorijā.

3) Ražotāju eksporta cenas rūpniecībā attiecas uz tiešajiem darījumiem starp iekšzemes ražotājiem un citu valstu klientiem. Atšķirībā no 1. tabulā sniegtajiem vērtības un apjoma datiem nav aplūkots vairumtirdzniecības eksports un reeksports.

7.5. Preču tirdzniecība

(mljrd. euro, ja nav norādīts citādi; sezonāli izlīdzināti dati

3. Ģeogrāfiskais dalījums

	Kopā	ES27 (ārpus euro zonas)				Krievija	Šveice	Turcija	ASV	Āzijas valstis			Āfrikas valstis	amerikas valstis	Citas valstis
		Dānija	Zviedrija	Lielbritānija	Pārējās ES valstis						Ķīna	Japāna			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Eksports (FOB)														
2005	1 237.7	29.0	45.2	203.1	153.1	43.6	70.8	34.7	185.1	244.2	43.3	34.2	73.4	46.8	108.8
2006	1 384.9	31.7	49.8	216.6	189.8	55.2	77.3	38.8	199.9	271.8	53.7	34.6	77.8	54.2	122.1
2007	1 504.9	33.8	55.1	228.7	221.3	67.1	82.1	41.0	195.0	296.4	60.3	34.3	87.5	61.4	135.6
2008	1 561.3	.	.	.	.	76.5	85.8	42.2	185.9	307.9	65.2	33.4	100.6	67.7	.
2007 III	382.0	8.5	14.0	58.7	56.4	17.3	20.6	10.2	49.2	75.1	15.4	8.6	22.1	15.6	34.3
IV	383.9	8.5	13.8	57.7	58.0	17.6	20.9	10.7	47.5	76.3	15.7	8.3	22.5	15.5	34.8
2008 I	396.7	8.8	14.0	57.3	60.2	19.4	21.0	12.1	49.1	78.9	16.8	8.6	24.0	16.1	35.8
II	397.7	8.9	14.1	57.5	60.9	19.7	22.1	11.2	47.0	78.0	17.2	8.5	24.9	16.5	37.0
III	398.3	9.0	13.9	55.8	61.6	20.1	21.7	10.7	46.0	76.5	15.8	8.2	26.5	18.0	38.7
IV	368.7	.	.	.	.	17.3	21.0	8.3	43.8	74.4	15.4	8.2	25.2	17.2	.
2008 Jūl.	134.1	3.0	4.8	19.0	20.6	6.8	7.2	3.7	15.0	25.7	5.8	2.8	8.8	6.0	13.5
Aug.	131.3	3.0	4.5	18.6	20.3	6.6	7.2	3.5	15.3	25.4	5.0	2.7	8.9	5.8	12.4
Sept.	132.9	3.0	4.6	18.3	20.6	6.8	7.2	3.5	15.6	25.4	5.0	2.7	8.8	6.2	12.9
Okt.	129.1	2.9	4.5	17.9	19.9	6.6	7.2	3.1	14.9	25.1	5.3	2.7	8.5	6.3	12.3
Nov.	120.3	2.5	3.8	15.9	17.9	5.3	7.0	2.6	14.8	24.7	5.2	2.7	8.3	5.1	12.4
Dec.	119.2	.	.	.	.	5.4	6.9	2.5	14.2	24.6	4.9	2.7	8.4	5.9	.
	īpatsvars eksporta kopapjomā (%)														
2008	100.0	.	.	.	.	4.9	5.5	2.7	11.9	19.7	4.2	2.1	6.5	4.3	.
	Imports (CIF)														
2005	1 226.4	26.5	42.3	153.0	127.8	76.2	58.1	25.5	119.8	363.5	118.2	53.2	96.0	53.8	83.9
2006	1 396.9	28.6	47.8	167.0	152.3	95.6	62.3	29.3	125.9	418.6	144.6	57.0	110.5	66.3	92.8
2007	1 483.6	28.5	51.9	168.4	174.8	97.9	67.2	32.4	131.6	450.4	171.2	58.7	114.2	75.3	91.1
2008	1 588.2	.	.	.	.	112.2	69.4	32.2	136.7	470.4	182.1	56.4	139.5	80.5	.
2007 III	375.2	7.4	12.9	43.0	44.7	23.7	17.2	8.2	33.3	114.0	44.4	14.8	28.1	18.9	24.0
IV	382.9	6.9	13.3	42.6	45.5	27.4	16.5	8.4	32.7	114.4	43.6	14.5	31.5	19.9	23.7
2008 I	397.1	7.3	13.8	43.5	47.7	28.0	17.0	8.3	34.2	118.6	44.0	14.9	34.3	19.9	24.4
II	401.5	7.7	13.3	41.6	48.3	29.2	17.4	8.4	33.9	117.6	44.3	14.3	36.7	20.5	27.0
III	415.1	8.1	13.2	42.0	48.9	32.2	17.7	8.1	34.8	121.6	47.2	14.2	37.8	20.4	30.4
IV	374.4	.	.	.	.	22.9	17.3	7.4	33.9	112.6	46.6	13.0	30.7	19.6	.
2008 Jūl.	140.5	3.0	4.4	14.1	16.1	11.6	6.1	2.8	12.1	41.0	15.6	4.7	12.6	6.7	10.2
Aug.	136.9	2.4	4.4	14.1	16.6	10.1	5.8	2.7	11.2	40.6	15.8	4.8	13.2	6.9	8.9
Sept.	137.7	2.6	4.4	13.9	16.2	10.5	5.8	2.7	11.5	39.9	15.8	4.7	12.1	6.8	11.3
Okt.	130.6	2.3	4.3	13.9	16.0	8.9	5.9	2.7	11.0	39.2	15.9	4.5	10.6	6.6	9.1
Nov.	124.3	2.3	3.7	12.0	15.4	7.5	5.8	2.6	11.3	37.5	15.5	4.4	10.5	6.5	9.2
Dec.	119.5	.	.	.	.	6.5	5.6	2.1	11.6	35.9	15.2	4.1	9.5	6.4	.
	īpatsvars importa kopapjomā (%)														
2008	100.0	.	.	.	.	7.0	4.4	2.0	8.6	29.6	11.5	3.6	8.8	5.1	.
	Saldo														
2005	11.2	2.5	2.9	50.0	25.3	-32.7	12.7	9.2	65.3	-119.2	-74.9	-19.0	-22.6	-7.0	24.9
2006	-12.0	3.1	2.0	49.6	37.4	-40.4	15.0	9.5	73.9	-146.8	-90.9	-22.4	-32.7	-12.1	29.3
2007	21.4	5.3	3.2	60.3	46.5	-30.8	14.9	8.6	63.5	-154.0	-111.0	-24.5	-26.7	-13.8	44.5
2008	-26.8	.	.	.	.	-35.7	16.4	10.0	49.2	-162.5	-116.9	-23.0	-38.9	-12.8	.
2007 III	6.9	1.2	1.1	15.7	11.8	-6.4	3.5	2.0	16.0	-38.9	-29.0	-6.3	-6.1	-3.3	10.4
IV	1.0	1.6	0.5	15.1	12.5	-9.8	4.3	2.3	14.8	-38.1	-27.9	-6.3	-9.0	-4.4	11.1
2008 I	-0.4	1.6	0.2	13.7	12.5	-8.6	4.0	3.7	14.8	-39.7	-27.1	-6.4	-10.2	-3.9	11.4
II	-3.9	1.2	0.8	15.9	12.5	-9.5	4.6	2.8	13.1	-39.5	-27.1	-5.8	-11.9	-4.1	10.0
III	-16.8	0.9	0.7	13.8	12.7	-12.0	3.9	2.6	11.3	-45.1	-31.4	-6.0	-11.3	-2.5	8.3
IV	-5.8	.	.	.	.	-5.6	3.7	0.9	9.9	-38.2	-31.2	-4.9	-5.5	-2.3	.
2008 Jūl.	-6.4	0.0	0.4	4.9	4.5	-4.8	1.1	1.0	3.0	-15.3	-9.9	-1.9	-3.8	-0.8	3.3
Aug.	-5.6	0.5	0.0	4.4	3.7	-3.5	1.4	0.8	4.2	-15.3	-10.8	-2.1	-4.3	-1.1	3.4
Sept.	-4.8	0.4	0.3	4.4	4.5	-3.7	1.4	0.8	4.1	-14.5	-10.7	-2.0	-3.3	-0.6	1.6
Okt.	-1.5	0.6	0.2	4.0	4.0	-2.3	1.2	0.5	3.8	-14.1	-10.6	-1.8	-2.1	-0.4	3.1
Nov.	-4.0	0.1	0.1	3.9	2.5	-2.2	1.2	0.0	3.5	-12.8	-10.4	-1.7	-2.2	-1.4	3.2
Dec.	-0.3	.	.	.	.	-1.1	1.3	0.4	2.6	-11.3	-10.3	-1.4	-1.1	-0.6	.

Avots: *Eurostat*.

8 VALŪTU KURSI

8.1. Efektīvie valūtu kursi[1)]

(perioda vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100

	EEK21						EEK41	
	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar RCI	Reālā IKP deflators	Reālās vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā	Reālās vienības darbaspēka izmaksas tautsaimniecībā	Nominālais kurss	Reālais kurss, kas iegūts, deflējot ar PCI
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	103.7	105.0	103.2	102.3	102.3	101.1	110.1	103.8
2007	107.9	109.0	107.1	106.4	105.2	104.7	114.3	107.1
2008	113.0	113.6	110.0	.	.	.	120.0	111.0
2007 IV	110.7	111.7	109.8	109.1	107.5	107.5	117.2	109.4
2008 I	112.9	113.8	111.4	111.5	110.7	109.3	119.6	111.2
II	116.0	116.6	113.1	114.5	114.4	113.0	122.9	114.0
III	114.1	114.3	110.2	112.6	114.5	111.1	120.8	111.4
IV	109.1	109.6	105.1	.	.	.	116.7	107.5
2008 Febr.	112.0	112.5	110.6	-	-	-	118.4	109.9
Marts	114.8	115.6	113.0	-	-	-	121.8	113.3
Apr.	116.3	117.0	114.0	-	-	-	123.4	114.5
Maijs	115.8	116.5	113.0	-	-	-	122.7	113.8
Jūn.	115.8	116.4	112.4	-	-	-	122.7	113.7
Jūl.	116.2	116.6	112.3	-	-	-	123.2	113.8
Aug.	113.9	114.1	110.2	-	-	-	120.3	111.0
Sept.	112.0	112.1	108.1	-	-	-	118.7	109.3
Okt.	107.9	108.3	104.3	-	-	-	115.4	106.3
Nov.	107.1	107.6	103.2	-	-	-	114.5	105.5
Dec.	112.4	112.9	107.9	-	-	-	120.3	110.6
2009 Janv.	111.9	112.3	106.5	-	-	-	119.9	110.1
Febr.	110.4	110.8	104.3	-	-	-	118.6	108.8
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)							
2009 Febr.	-1.3	-1.4	-2.0	-	-	-	-1.1	-1.2
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)							
2009 Febr.	-1.4	-1.6	-5.6	-	-	-	0.2	-1.1

A36. Euro efektīvie kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100)

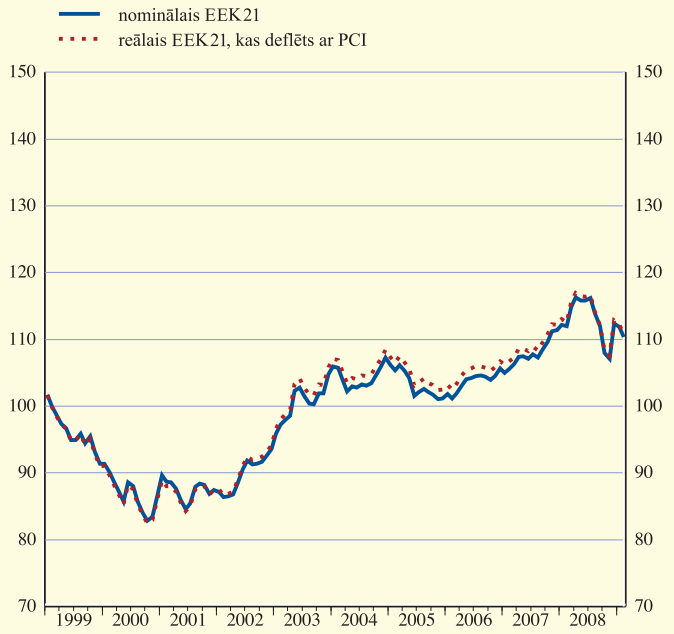

A37. Divpusējie valūtu kursi

(mēneša vidējie; 1999. gada 1. ceturkšņa indekss = 100

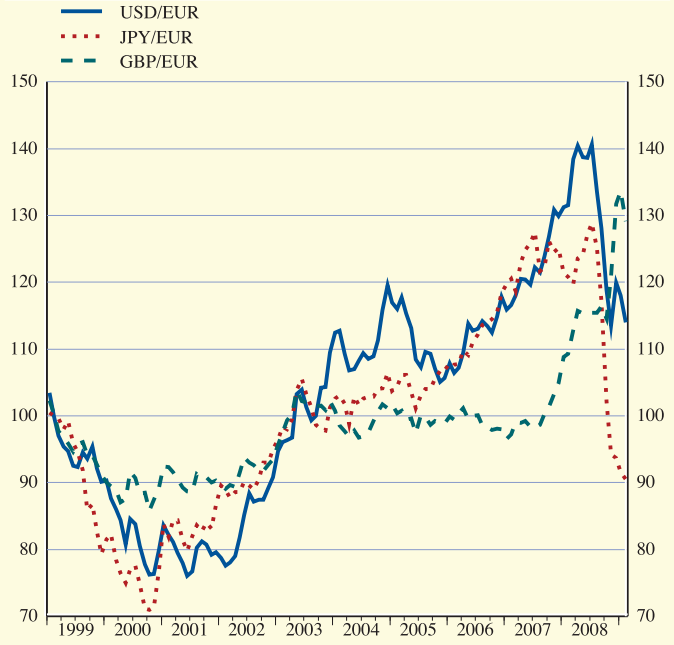

Avots: ECB.

1) Tirdzniecības partnervalstu grupu definīciju un citu informāciju sk. vispārējās piezīmes.

8.2. Divpusējie valūtu kursi

(perioda vidējie; nacionālās valūtas vienības par 1 euro)

	Dānijas krona	Zviedrijas krona	jas sterliņu mārciņa	ASV dolārs	Japānas jena	Šveices franks	Dienvidkorejas vona	Honkongas dolārs	Singapūras dolārs	Kanādas dolārs	Norvēģijas krona	Austrālijas dolārs
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	7.4591	9.2544	0.68173	1.2556	146.02	1.5729	1 198.58	9.7545	1.9941	1.4237	8.0472	1.6668
2007	7.4506	9.2501	0.68434	1.3705	161.25	1.6427	1 272.99	10.6912	2.0636	1.4678	8.0165	1.6348
2008	7.4560	9.6152	0.79628	1.4708	152.45	1.5874	1 606.09	11.4541	2.0762	1.5594	8.2237	1.7416
2008 II	7.4599	9.3517	0.79286	1.5622	163.35	1.6114	1 590.82	12.1845	2.1346	1.5769	7.9401	1.6559
III	7.4592	9.4738	0.79504	1.5050	161.83	1.6115	1 600.93	11.7372	2.1010	1.5650	8.0604	1.6955
IV	7.4512	10.2335	0.83907	1.3180	126.71	1.5249	1 796.44	10.2191	1.9588	1.5916	8.9328	1.9606
2008 Aug.	7.4595	9.3984	0.79279	1.4975	163.63	1.6212	1 566.23	11.6932	2.1024	1.5765	7.9723	1.6961
Sept.	7.4583	9.5637	0.79924	1.4370	153.20	1.5942	1 630.26	11.1905	2.0549	1.5201	8.1566	1.7543
Okt.	7.4545	9.8506	0.78668	1.3322	133.52	1.5194	1 759.07	10.3368	1.9666	1.5646	8.5928	1.9345
Nov.	7.4485	10.1275	0.83063	1.2732	123.28	1.5162	1 783.12	9.8687	1.9183	1.5509	8.8094	1.9381
Dec.	7.4503	10.7538	0.90448	1.3449	122.51	1.5393	1 850.06	10.4240	1.9888	1.6600	9.4228	2.0105
2009 Janv.	7.4519	10.7264	0.91819	1.3239	119.73	1.4935	1 801.97	10.2687	1.9742	1.6233	9.2164	1.9633
Febr.	7.4514	10.9069	0.88691	1.2785	118.30	1.4904	1 843.90	9.9128	1.9411	1.5940	8.7838	1.9723
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)											
2009 Febr.	0.0	1.7	-3.4	-3.4	-1.2	-0.2	2.3	-3.5	-1.7	-1.8	-4.7	0.5
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)											
2009 Febr.	0.0	16.5	18.1	-13.3	-25.1	-7.3	32.4	-13.8	-6.7	8.1	10.5	22.1

	Čehijas krona	Igaunijas krona			forints	Polijas zlots	Bulgārijas leva	Jaunā Rumānijas leva	Horvātijas kuna	Jaunā Turcijas lira
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2006	28.342	15.6466	0.6962	3.4528	264.26	3.8959	1.9558	3.5258	7.3247	1.8090
2007	27.766	15.6466	0.7001	3.4528	251.35	3.7837	1.9558	3.3353	7.3376	1.7865
2008	24.946	15.6466	0.7027	3.4528	251.51	3.5121	1.9558	3.6826	7.2239	1.9064
2008 II	24.830	15.6466	0.6997	3.4528	248.04	3.4070	1.9558	3.6521	7.2556	1.9717
III	24.093	15.6466	0.7045	3.4528	236.07	3.3081	1.9558	3.5768	7.1827	1.8235
IV	25.344	15.6466	0.7090	3.4528	263.36	3.7658	1.9558	3.8165	7.1752	2.0261
2008 Aug.	24.287	15.6466	0.7039	3.4528	235.88	3.2920	1.9558	3.5271	7.1947	1.7669
Sept.	24.497	15.6466	0.7060	3.4528	240.68	3.3747	1.9558	3.6248	7.1223	1.7843
Okt.	24.768	15.6466	0.7093	3.4528	260.15	3.5767	1.9558	3.7479	7.1639	1.9612
Nov.	25.193	15.6466	0.7092	3.4528	265.32	3.7326	1.9558	3.7838	7.1366	2.0342
Dec.	26.120	15.6466	0.7084	3.4528	265.02	4.0044	1.9558	3.9227	7.2245	2.0894
2009 Janv.	27.169	15.6466	0.7043	3.4528	279.86	4.2300	1.9558	4.2354	7.3603	2.1233
Febr.	28.461	15.6466	0.7056	3.4528	298.30	4.6467	1.9558	4.2864	7.4309	2.1280
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)									
2009 Febr.	4.8	0.0	0.2	0.0	6.6	9.9	0.0	1.2	1.0	0.2
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)									
2009 Febr.	12.2	0.0	1.3	0.0	13.8	29.9	0.0	17.3	2.2	20.7

	Brazīlijas reāls[1)]	Ķīnas juaņa renminbi	Īslandes krona[2)]	Indonēzijas rūpija	Malaizijas ringits	Meksikas peso[1)]	Jaunzēlandes dolārs	Filipīnu peso	Krievijas rublis	Dienvidāfrikas rends	Taizemes bāts
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
2006	2.7333	10.0096	87.76	11 512.37	4.6044	13.6936	1.9373	64.379	34.1117	8.5312	47.594
2007	2.6594	10.4178	87.63	12 528.33	4.7076	14.9743	1.8627	63.026	35.0183	9.6596	44.214
2008	2.6737	10.2236	143.83	14 165.16	4.8893	16.2911	2.0770	65.172	36.4207	12.0590	48.475
2008 II	2.5882	10.8687	119.09	14 460.45	5.0183	16.2919	2.0129	67.174	36.9108	12.1648	50.437
III	2.4986	10.2969	125.69	13 868.99	5.0209	15.5214	2.1094	68.422	36.4917	11.7055	50.959
IV	3.0102	9.0155	261.87	14 469.21	4.6798	17.1856	2.2829	63.653	35.9649	13.0786	45.904
2008 Aug.	2.4103	10.2609	122.07	13 700.21	4.9843	15.1269	2.1097	67.307	36.2502	11.4680	50.697
Sept.	2.5712	9.8252	131.33	13 430.23	4.9461	15.2805	2.1293	67.113	36.3727	11.5899	49.264
Okt.	2.9112	9.1071	274.64	13 283.63	4.6895	16.8177	2.1891	63.882	35.2144	12.9341	45.872
Nov.	2.8967	8.6950	242.95	14 984.85	4.5682	16.6735	2.2554	62.496	34.7964	12.8785	44.677
Dec.	3.2266	9.2205	290.00	15 276.62	4.7755	18.0764	2.4119	64.505	37.8999	13.4275	47.107
2009 Janv.	3.0596	9.0496	-	14 802.07	4.7291	18.3762	2.4132	62.354	42.3282	13.1255	46.218
Febr.	2.9685	8.7406	-	15 233.33	4.6466	18.6536	2.4851	60.832	45.8079	12.8005	45.156
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi (%)										
2009 Febr.	-3.0	-3.4	-	2.9	-1.7	1.5	3.0	-2.4	8.2	-2.5	-2.3
	pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu (%)										
2009 Febr.	16.3	-17.3	-	12.5	-2.3	17.5	34.2	1.6	26.8	13.4	-2.0

Avots: ECB.

1) Šīm valūtām ECB aprēķina un publicē euro atsauces kursus ar 2008. gada 1. janvāri. Iepriekšējie dati ir indikatīvi.

2) Jaunākais Īslandes kronas kurss attiecas uz 2008. gada 3. decembri.

9 NORISES ĀRPUS EURO ZONAS ESOŠAJĀS VALSTĪS

9.1. Citas ES dalībvalstis

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Bulgārija	Čehijas Republika								britānija
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	SPCI										
2007	7.6	3.0	1.7	6.7	10.1	5.8	7.9	2.6	4.9	1.7	2.3
2008	12.0	6.3	3.6	10.6	15.3	11.1	6.0	4.2	7.9	3.3	3.6
2008 II	14.0	6.7	3.7	11.5	17.5	12.3	6.8	4.3	8.6	3.6	3.4
III	12.5	6.5	4.6	11.0	15.6	12.0	6.3	4.4	8.2	4.0	4.8
IV	9.0	4.4	3.0	8.7	11.9	9.4	4.2	3.6	6.9	2.7	3.9
2008 Sept.	11.4	6.4	4.5	10.8	14.7	11.3	5.6	4.1	7.3	4.2	5.2
Okt.	11.2	5.7	3.8	10.1	13.7	10.7	5.1	4.0	7.4	3.4	4.5
Nov.	8.8	4.1	2.8	8.5	11.6	9.2	4.1	3.6	6.8	2.4	4.1
Dec.	7.2	3.3	2.4	7.5	10.4	8.5	3.4	3.3	6.4	2.1	3.1
2009 Janv.	6.0	1.4	1.7	4.7	9.7	9.5	2.4	3.1	6.8	2.0	3.0
	Valdības budžeta deficīts (-)/pārpalikums (+) attiecībā pret IKP (%)										
2005	1.9	-3.6	5.2	1.5	-0.4	-0.5	-7.8	-4.3	-1.2	2.4	-3.4
2006	3.0	-2.7	5.1	2.9	-0.2	-0.4	-9.3	-3.8	-2.2	2.3	-2.7
2007	0.1	-1.0	4.9	2.7	0.1	-1.2	-5.0	-2.0	-2.6	3.6	-2.8
	Kopējais valdības parāds attiecībā pret IKP (%)										
2005	29.2	29.8	36.4	4.5	12.4	18.4	61.7	47.1	15.8	50.9	42.3
2006	22.7	29.6	30.5	4.3	10.7	18.0	65.6	47.7	12.4	45.9	43.4
2007	18.2	28.9	26.2	3.5	9.5	17.0	65.8	44.9	12.9	40.4	44.2
	Valdības ilgtermiņa obligāciju perioda vidējā peļņas likme (gadā; %)										
2008 Aug.	5.17	4.47	4.49	-	6.60	5.47	7.77	6.11	8.20	4.11	4.68
Sept.	5.17	4.42	4.37	-	6.60	5.45	7.99	5.89	8.32	3.90	4.57
Okt.	5.17	4.53	4.43	-	6.60	5.40	9.57	6.35	8.27	3.57	4.52
Nov.	6.00	4.52	4.06	-	7.60	8.16	9.41	6.23	8.38	3.34	4.13
Dec.	7.76	4.30	3.50	-	9.03	9.00	8.31	5.70	8.38	2.67	3.37
2009 Janv.	7.14	4.21	3.44	-	10.64	13.95	8.76	5.46	9.23	2.80	3.17
	3 mēnešu darījumu perioda vidējā procentu likme (gadā; %)										
2008 Aug.	7.31	3.81	5.38	6.35	6.26	5.75	8.33	6.52	12.11	5.12	5.77
Sept.	7.32	3.81	5.42	6.34	6.35	5.80	8.62	6.56	13.00	5.33	5.91
Okt.	7.69	4.19	5.99	6.69	10.03	7.00	8.95	6.80	18.21	5.27	6.13
Nov.	7.89	4.24	6.08	7.25	12.19	7.86	-	6.74	15.24	4.50	4.45
Dec.	7.74	3.89	5.29	7.84	13.94	9.20	11.18	6.38	14.70	2.75	3.20
2009 Janv.	7.03	3.14	4.44	7.28	11.86	8.67	9.80	5.49	14.48	2.23	2.32
	Reālais IKP										
2007	6.2	6.0	1.6	6.3	10.0	8.9	1.1	6.7	6.0	2.6	3.0
2008	.	.	.	.	.	3.1	0.6	.	.	-0.2	0.7
2008 II	7.1	4.6	0.6	-1.1	-2.0	4.7	1.5	5.8	9.3	0.8	1.7
III	6.8	4.2	-1.3	-3.5	-3.7	2.1	0.5	5.6	9.1	-0.5	0.2
IV	.	.	.	.	.	-1.1	-1.0	.	.	-4.4	-1.9
	Tekošā konta un kapitāla konta bilance attiecībā pret IKP (%)										
2007	-20.6	-1.2	0.7	-16.9	-20.6	-12.8	-5.1	-3.6	-12.9	8.4	-2.6
2008	-24.3	-2.3	1.8	-7.2	-11.3	-11.2	-6.9	-4.2	-11.4	7.4	-1.2
2008 II	-27.6	-4.7	3.3	-9.6	-11.4	-15.1	-6.8	-4.1	-15.7	5.0	-1.8
III	-13.8	-3.2	3.4	-6.6	-11.0	-8.4	-8.7	-3.9	-11.0	8.1	-2.0
IV	.	.	.	.	.	-6.9	.	.	.	6.6	.
	Vienības darbaspēka izmaksas										
2007	14.2	3.1	4.2	19.8	27.0	10.6	4.9	3.1	14.6	4.7	1.3
2008	8.3	3.5	4.3	9.6	23.3	13.2	4.0	5.2	13.6	2.7	.
2008 II	17.7	3.3	3.8	15.2	22.6	11.4	-	-	-	0.5	0.6
III	13.0	2.3	.	19.6	24.5	12.0	-	-	-	2.2	1.1
IV	.	.	.	.	.	.	-	-	-	6.0	.
	Reģistrētais bezdarba līmenis attiecībā pret darbaspēku (s.i. dati; %)										
2007	6.9	5.3	3.8	4.7	6.0	4.3	7.4	9.6	6.4	6.1	5.3
2008	5.7	4.4	3.4	5.5	7.3	5.7	7.9	7.1	.	6.2	.
2008 II	5.8	4.4	3.2	4.3	6.2	4.8	7.7	7.3	5.7	5.8	5.4
III	5.4	4.3	3.3	6.0	7.4	6.1	7.9	6.8	5.8	6.1	5.8
IV	5.3	4.6	3.8	7.2	9.4	7.3	8.3	6.6	.	6.9	.
2008 Sept.	5.3	4.3	3.4	6.5	7.9	6.2	7.9	6.7	5.8	6.4	5.9
Okt.	5.3	4.4	3.6	6.8	8.4	6.4	8.0	6.6	.	6.7	6.1
Nov.	5.2	4.6	3.7	7.2	9.3	7.2	8.3	6.6	.	7.0	6.2
Dec.	5.4	4.7	4.0	7.7	10.6	8.2	8.5	6.6	.	7.1	.
2009 Janv.	5.3	5.0	4.3	8.6	12.3	9.8	8.6	6.7	.	7.4	.

Avoti: Eiropas Komisija (Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts un *Eurostat*), valstu dati, *Reuters* un ECB aprēķini.

9.2. ASV un Japāna

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, ja nav norādīts citādi; %)

1. Tautsaimniecības un finanšu norises

	Patēriņa cenu indekss	Vienības darbaspēka izmaksas[1]	Reālais IKP	Rūpnieciskās 8 5 9 indekss (apstrādes rūpniecībā)	Bezdarba līmenis (no darbaspēka; %; s.i. dati)	Plašā nauda[2]	3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likme[3]	Valdības 10 gadu obligāciju peļņas procentu likme[3] (perioda beigās)	Nacionālās valūtas kurss[4] attiecībā pret euro	Fiskālā deficīta (-)/ pārpalikuma (+) attiecība pret IKP; %	Kopējā valsts parāda[5] attiecība pret IKP; %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	ASV										
2005	3.4	2.2	2.9	4.2	5.1	4.3	3.57	4.84	1.2441	-3.3	49.1
2006	3.2	2.8	2.8	2.8	4.6	5.0	5.20	5.41	1.2556	-2.2	48.5
2007	2.9	2.7	2.0	1.8	4.6	5.7	5.30	5.35	1.3705	-2.9	49.3
2008	3.8	0.5	1.1	-2.5	5.8	6.8	2.93	4.39	1.4708	.	.
2007 IV	4.0	0.9	2.3	2.5	4.8	5.8	5.03	5.07	1.4486	-3.2	49.3
2008 I	4.1	0.0	2.5	2.0	4.9	6.3	3.29	4.48	1.4976	-4.0	50.4
II	4.4	0.1	2.1	-0.3	5.4	6.2	2.75	4.66	1.5622	-5.7	49.6
III	5.3	1.3	0.7	-3.4	6.1	6.1	2.91	4.69	1.5050	-5.9	52.8
IV	1.6	0.7	-0.8	-8.0	6.9	8.5	2.77	3.71	1.3180	.	.
2008 Okt.	3.7	-	-	-5.5	6.6	7.7	4.06	4.46	1.3322	-	-
Nov.	1.1	-	-	-7.8	6.8	8.0	2.28	3.95	1.2732	-	-
Dec.	0.1	-	-	-10.6	7.2	9.9	1.83	2.75	1.3449	-	-
2009 Janv.	0.0	-	-	-12.9	7.6	10.5	1.21	2.75	1.3239	-	-
Febr.	.	-	-	.	.	.	1.24	3.20	1.2785	-	-
	Japāna										
2005	-0.3	-2.1	1.9	1.4	4.4	1.8	0.06	1.49	136.85	-6.7	163.2
2006	0.2	-0.6	2.1	4.5	4.1	1.0	0.30	1.98	146.02	-1.4	159.5
2007	0.1	-1.9	2.4	2.8	3.8	1.6	0.79	1.89	161.25	.	.
2008	1.4	.	-0.7	-3.4	4.0	2.1	0.93	1.67	152.45	.	.
2007 IV	0.5	-1.5	2.2	3.4	3.8	2.0	0.96	1.78	163.83	.	.
2008 I	1.0	0.1	1.4	2.3	3.9	2.2	0.92	1.61	157.80	.	.
II	1.4	0.1	0.6	1.0	4.0	2.0	0.92	1.85	163.35	.	.
III	2.2	0.8	-0.2	-1.3	4.1	2.2	0.90	1.75	161.83	.	.
IV	1.0	.	-4.6	-14.8	4.0	1.8	0.96	1.46	126.71	.	.
2008 Okt.	1.7	-	-	-7.1	3.7	1.8	1.04	1.56	133.52	-	-
Nov.	1.0	-	-	-16.6	3.9	1.8	0.91	1.50	123.28	-	-
Dec.	0.4	-	-	-20.9	4.4	1.8	0.92	1.33	122.51	-	-
2009 Janv.	0.0	-	-	-30.8	.	1.9	0.73	1.27	119.73	-	-
Febr.	.	-	-	.	.	.	0.64	1.20	118.30	-	-

A38. Reālais iekšzemes kopprodukts

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; ceturkšņa dati)

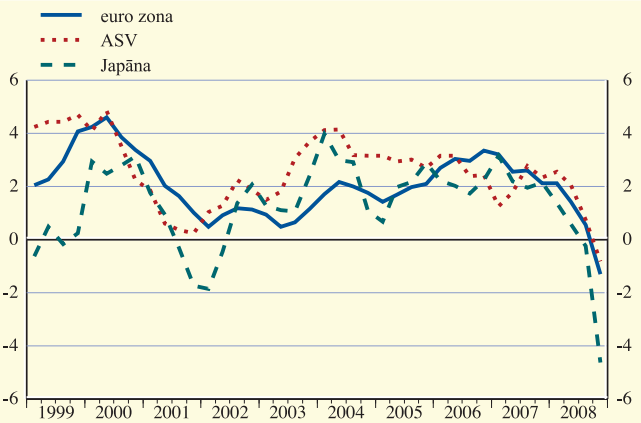

A39. Patēriņa cenu indeksi

(pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %; mēneša dati)

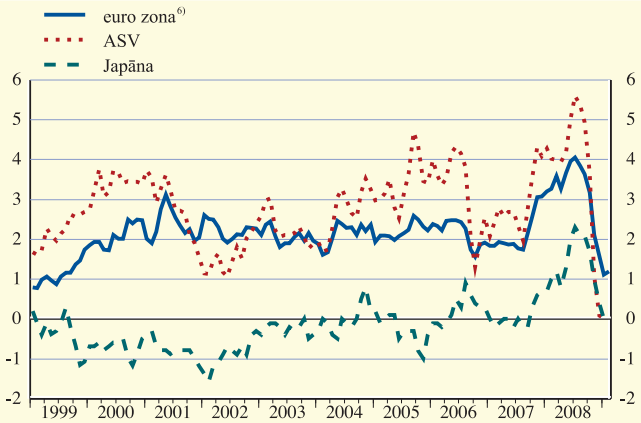

Avoti: Valstu dati (1., 2. (ASV), 3., 4., 5. (ASV), 6., 9. un 10. aile); OECD (2. aile (Japāna)); *Eurostat* (5. aile (Japāna), euro zonas valstu attēlu dati); *Reuters* (7. un 8. aile); ECB aprēķini (11. aile).

1) Sezonāli izlīdzināti dati. Par ASV – attiecas uz privāto nelauksaimniecības sektoru.
2) Perioda vidējās vērtības; M2 ASV, M2 + noguldījumu sertifikāti Japānai.
3) Procenti gadā. Sīkāku informāciju par 3 mēnešu starpbanku noguldījumu procentu likmi sk. 4.6. sadaļā.
4) Sīkāku informāciju sk. 8.2. sadaļā.
5) Kopējais konsolidētais valdības parāds (perioda beigās).
6) Dati ietverti atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Sīkāku informāciju sk. vispārējās piezīmēs.

ATTĒLU SARAKSTS

A1. Monetārie rādītāji S12
A2. M3 neietilpstošie bilances posteņi S12
A3. Monetāro rādītāju sastāvdaļas S13
A4. Ilgāka termiņa finanšu saistību sastāvdaļas S13
A5. Aizdevumi citiem finanšu starpniekiem un nefinanšu sabiedrībām S14
A6. Mājsaimniecībām izsniegtie kredīti S14
A7. Aizdevumi valdībai S16
A8. Aizdevumi ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem S16
A9. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā S17
A10. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā S17
A11. Noguldījumu kopējais atlikums sektoru dalījumā S18
A12. Noguldījumu kopējais atlikums un M3 iekļautie noguldījumi sektoru dalījumā S18
A13. Valdības un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi S19
A14. MFI vērtspapīru turējumi S20
A15. Kopējie ieguldījumu fondu aktīvi S24
A16. Euro zonas rezidentu emitēto apgrozībā esošo neakciju vērtspapīru kopapjoms un emisiju bruto kopapjoms S35
A17. Sezonāli izlīdzinātais un neizlīdzinātais neakciju vērtspapīru emisiju neto apjoms S37
A18. Ilgtermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā S38
A19. Īstermiņa parāda vērtspapīru gada pieauguma temps emitentu sektoru dalījumā visās valūtās kopā S39
A20. Euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada pieauguma temps S40
A21. Kotēto akciju emisiju bruto apjoms emitentu sektoru dalījumā S41
A22. No jauna piesaistītie noguldījumi ar noteikto termiņu S43
A23. No jauna izsniegtie kredīti ar mainīgo procentu likmi un procentu likmes darbības sākotnējo periodu līdz 1 gadam S43
A24. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes S44
A25. 3 mēnešu naudas tirgus procentu likmes S44
A26. Euro zonas tagadnes darījumu peļņas likmju līknes S45
A27. Euro zonas tagadnes darījumu procentu likmes un procentu likmju starpības S45
A28. *Dow Jones EURO STOXX Broad*, *Standard & Poor's 500* un *Nikkei 225* S46
A29. Deficīts, aizņemšanās nepieciešamība un parāda pārmaiņas S59
A30. Māstrihtas parāds S59
A31. Maksājumu bilances tekošais konts S60
A32. Maksājumu bilance. Preces S61
A33. Maksājumu bilance. Pakalpojumi S61
A34. Maksājumu bilance. Neto tiešās investīcijas un portfeļieguldījumi S64
A35. Galvenie MFI neto ārējo aktīvu norišu pamatā esošie maksājumu bilances darījumi S69
A36. Euro efektīvie kursi S72
A37. Divpusējie valūtu kursi S72
A38. Reālais iekšzemes kopprodukts S75
A39. Patēriņa cenu indeksi S75

TEHNISKĀS PIEZĪMES

EURO ZONAS VALSTU PĀRSKATAM

MONETĀRO NORIŠU PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINS

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

$$\text{a)} \quad \left(\frac{0.5\,I_t + \sum_{i=1}^{2} I_{t-i} + 0.5\,I_{t-3}}{0.5\,I_{t-12} + \sum_{i=1}^{2} I_{t-i-12} + 0.5\,I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir izlīdzināto atlikumu indekss mēnesī t (sk. arī tālāk). Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

$$\text{b)} \quad \left(\frac{0.5\,I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5\,I_{t-12}}{0.5\,I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5\,I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

2.1.–2.6. SADAĻAI

DARĪJUMU APJOMU APRĒĶINĀŠANA

Mēneša darījumu apjomus aprēķina kā mēneša atlikumu starpību, veicot pārklasificēšanas, pārējās pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstību un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju.

Ja L_t ir atlikums mēneša t beigās, C_t^M ir mēnesī t veiktās pārklasificēšanas korekcija, E_t^M ir valūtas kursa korekcija un V_t^M ir pārējās pārvērtēšanas korekcijas, tad darījumu apjomus F_t^M mēnesī t nosaka šādi:

$$\text{c)} \quad F_t^M = \left(L_t - L_{t-1}\right) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Līdzīgi nosaka arī ceturkšņa darījumu apjomus F_t^Q ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t:

$$\text{d)} \quad F_t^Q = \left(L_t - L_{t-3}\right) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

kur L_{t-3} ir atlikums mēneša t–3 beigās (iepriekšējā ceturkšņa beigas) un C_t^Q, piemēram, ir ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, veiktā pārklasificēšanas korekcija.

Tām ceturkšņa laikrindām, par kurām pašlaik ir pieejami mēneša dati (sk. tālāk), ceturkšņa darījumu apjomus var aprēķināt, summējot ceturkšņa trijos mēnešos veiktos darījumus.

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA MĒNEŠA LAIKRINDĀM

Pieauguma tempu var aprēķināt no darījumiem vai no izlīdzināto atlikumu indeksa. Ja F_t^M un L_t nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indekss I_t mēnesī t ir:

$$\text{e)} \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t}{L_{t-1}}\right)$$

Pašlaik par indeksa bāzi (sezonāli neizlīdzinātām laikrindām) ir noteikts 2006. gada decembris = 100. Izlīdzināto atlikumu indeksa laikrindas pieejamas ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

Gada pieauguma tempu a_t mēnesī t, t.i., pārmaiņas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t, var aprēķināt, izmantojot vienu no divām formulām:

$$\text{f)} \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + F_{t-i}^M \Big/ L_{t-1-i} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$\text{g)} \quad a_t = \left(I_t \Big/ I_{t-12} - 1 \right) \times 100$$

Gada pieauguma temps attiecas uz norādītā perioda beigām, ja nav noteikts citādi. Piemēram, 2002. gadam procentuālās pārmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu aprēķina ar formulu g), dalot 2002. gada decembra indeksu ar 2001. gada decembra indeksu.

Pieauguma tempu atsevišķos gada periodos var noteikt, piemērojot formulu g). Piemēram, mēneša pieauguma tempu a_t^M var aprēķināt ar formulu:

h) $$a_t^M = \left(I_t \Big/ I_{t-1} - 1 \right) \times 100$$

Visbeidzot, rādītāja M3 gada pieauguma tempa triju mēnešu mainīgo vidējo vērtību (centrētu) aprēķina kā $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, kur a_t nosaka tāpat kā iepriekš formulā f) vai g).

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA CETURKŠŅA LAIKRINDĀM

Ja F_t^Q un L_{t-3} nosaka tāpat kā iepriekš, tad izlīdzināto atlikumu indeksu I_t ceturksnim, kas beidzas ar mēnesi t, nosaka šādi:

i) $$I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Gada pieauguma tempu četros ceturkšņos, kas beidzas ar mēnesi t, t.i., a_t, var aprēķināt, izmantojot formulu g).

EURO ZONAS VALSTU MONETĀRĀS STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA[1]

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadalīšanu) ar X-12-ARIMA.[2] Sezonālā izlīdzināšana var ietvert nedēļas vienas dienas izlīdzināšanu, un dažām laikrindām to veic netieši, kombinējot komponentes lineāri. Konkrēti šo pieeju izmanto rādītājam M3, ko nosaka, summējot sezonāli izlīdzinātas laikrindas M1, M2 mīnus M1 un M3 mīnus M2.

Vispirms sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro izlīdzināto atlikumu indeksam.[3] Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru aprēķinus piemēro pārklasificēšanas un pārvērtēšanas rezultātā iegūtajiem apjomiem un izlīdzināšanai, no kuras savukārt iegūst sezonāli izlīdzinātus darījumus. Sezonālos (un kotācijas dienas) faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

3.1.–3.5. SADAĻAI

IZLIETOJUMA UN RESURSU VIENĀDĪBA

3.1. tabulā sniegtie dati atbilst bilances pamatvienādojumam. Attiecībā uz nefinanšu darījumiem kopējais izlietojums vienāds ar kopējiem resursiem katrai darījumu kategorijai. Tāpat arī finanšu kontā šo bilances vienādojumu atspoguļo katrai finanšu instrumentu kategorijai – kopējie darījumi ar finanšu aktīviem vienādi ar kopējiem darījumiem ar pasīviem. Aktīvu citu pārmaiņu kontā un finanšu bilancēs kopējie finanšu aktīvi vienādi ar kopējiem pasīviem katrai finanšu instrumentu kategorijai, izņemot monetāro zeltu un Speciālās aizņēmuma tiesības, kas pēc definīcijas nav neviena sektora pasīvi.

BALANSPOSTEŅU APRĒĶINĀŠANA

3.1. un 3.2. tabulā iekļautos katra konta balansposteņus aprēķina šādi.

Tirdzniecības bilance vienāda ar preču un pakalpojumu importu mīnus eksports salīdzinājumā ar euro zonas kontos iekļautajām pārējām pasaules valstīm.

Neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā bruto pievienoto vērtību (iekšzemes kopprodukts tirgus cenās euro zonai) mīnus atlīdzība nodarbinātajiem (izlietojums), mīnus citi ražošanas nodokļi mīnus subsīdijas

1 Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.europa.eu) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

2 Detalizētu informāciju sk. Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. and Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, pp. 127–152 vai X-12-ARIMA Reference Manual, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington D.C.
Iekšējām vajadzībām izmanto arī uz modeli pamatoto pieeju TRAMO-SEATS. Detalizētu informāciju par TRAMO-SEATS sk. Gomez, V. and Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Banco de España, Working Paper No. 9628, Madrid.

3 No tā var secināt, ka sezonāli izlīdzinātajām laikrindām bāzes perioda, t.i., 2001. gada decembra, indeksa līmenis parasti atšķiras no 100, atspoguļojot attiecīgā mēneša sezonalitāti.

(izlietojums), mīnus pamatkapitāla patēriņš (izlietojums).

Neto nacionālo ienākumu nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto darbības rezultātu un dažādus ienākumus plus atlīdzība nodarbinātajiem (resursi), plus ražošanas nodokļi, mīnus subsīdijas (resursi), plus tīrie īpašuma ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto rīcībā esošos ienākumus arī nosaka tikai rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto nacionālo ienākumu plus tīrie ienākuma un mantas kārtējie nodokļi (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālās iemaksas (resursi mīnus izlietojums), plus neto sociālie pabalsti, kas nav sociālie pārvedumi natūrā (resursi mīnus izlietojums), plus neto citi kārtējie pārvedumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto uzkrājumus nosaka rezidentu sektoriem un aprēķina kā neto rīcībā esošos ienākumus plus neto korekcija sakarā ar mājsaimniecību neto kapitāla pārmaiņām pensiju fondu rezervēs (resursi mīnus izlietojums), mīnus galapatēriņa izdevumi (izlietojums). Pārējām valstīm tekošo ārējo kontu sagatavo kā tirdzniecības bilanci plus visi tīrie ienākumi (resursi mīnus izlietojums).

Neto aizdevumus/neto aizņēmumus aprēķina no kapitāla konta kā neto uzkrājumus plus neto kapitāla pārvedumi (resursi mīnus izlietojums) mīnus kopējā kapitāla veidošana (izlietojums), mīnus neražoto nefinanšu aktīvu iegāde mīnus pārdošana (izlietojums), plus pamatkapitāla patēriņš (resursi). Finanšu kontā tos var arī aprēķināt kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem (ko sauc arī par darījumu radītajām tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņām). Mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību sektorā starp šiem balansposteņiem, ko aprēķina attiecīgi no kapitāla konta un finanšu konta, pastāv statistiskā neatbilstība.

Tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā uzkrājumu un kapitāla pārvedumu radītās tīrās vērtības (līdzekļu) pārmaiņas plus citas tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas. Šajā kontā pašlaik nav ietvertas citas nefinanšu aktīvu pārmaiņas, tāpēc ka dati nav pieejami.

Tīro finanšu vērtību (līdzekļus) aprēķina kā kopējos finanšu aktīvus mīnus kopējie pasīvi, turpretī tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas vienādas ar darījumu radīto tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu (aizdevumi/tīrie aizņēmumi no finanšu konta) un citu tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņu summu.

Visbeidzot, darījumu radītās tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējos darījumus ar finanšu aktīviem mīnus kopējie darījumi ar pasīviem, un citas tīrās finanšu vērtības (līdzekļu) pārmaiņas aprēķina kā kopējās citas finanšu aktīvu pārmaiņas mīnus kopējās citas pasīvu pārmaiņas.

4.3. UN 4.4. SADAĻAI

PARĀDA VĒRTSPAPĪRU UN KOTĒTO AKCIJU APJOMA KĀPUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA

Apjoma kāpuma tempu aprēķina, pamatojoties uz finanšu darījumiem, un tāpēc netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursu svārstības un jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. To var aprēķināt no darījumiem vai no nosacīto apjomu indeksa. Ja N_t^M ir darījumi (neto emisijas) mēnesī t un L_t ir apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms mēneša t beigās, tad nosacīto apjomu indeksu I_t mēnesī t nosaka šādi:

j) $$I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}}\right)$$

Ir noteikts, ka indeksa bāze 2001. gada decembrī vienāda ar 100. Izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t, kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 12 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t:

k) $$= \left[\prod_{=0}^{5} \left(1 + \; ^{-} \Big/ _{-1-} \right) - 1 \right] 100$$

l) $$a_t = \left(I_t \Big/ I_{t-12} - 1 \right) \times 100$$

Neakciju vērtspapīru apjoma kāpuma tempa aprēķināšanai izmanto tādu pašu metodi kā monetāro rādītāju aprēķināšanai, "F" vietā lietojot "N", kas ir vienīgā atšķirība. Tā dara, lai atšķirtu dažādos veidus, kā nosaka "neto emisijas" vērtspapīru emisijas statistikai un aprēķinātajiem ekvivalentajiem "darījumiem", kurus izmanto monetārajos rādītājos.

Vidējo pieauguma tempu ceturksnī, kas beidzas ar mēnesi t, aprēķina šādi:

m) $$\left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{2} I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{2} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

kur I_t ir nosacīto apjomu indekss mēnesī t. Līdzīgi aprēķina arī vidējo pieauguma tempu gadā, kas beidzas ar mēnesi t:

n) $$\left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

4.3. sadaļā izmantoto aprēķina formulu lieto arī 4.4. sadaļā, un tā līdzīgi pamatojas uz monetārajiem rādītājiem izmantoto formulu. 4.4. sadaļa pamatota uz tirgus vērtībām, un aprēķinu bāze ir finanšu darījumi, kuros netiek ņemtas vērā pārklasificēšanas, pārvērtēšanas vai jebkuras citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Valūtas kursu svārstības nav iekļautas, jo visas ietvertās kotētās akcijas denominētas euro.

VĒRTSPAPĪRU EMISIJU STATISTIKAS SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA[4]

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadalīšanu) ar X-12-ARIMA. Kopējo vērtspapīru emisiju sezonālo izlīdzināšanu veic netieši kā sektora un termiņu komponenšu dalījuma lineāro kombināciju.

Sezonālās izlīdzināšanas procedūras piemēro nosacīto apjomu indeksam. Pēc tam iegūtos sezonālo faktoru novērtējumus piemēro apgrozībā esošiem apjomiem, no kuriem iegūst sezonāli izlīdzinātās neto emisijas. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

Tāpat kā parādīts l) un m) formulā, izmantojot vienu no divām formulām, var aprēķināt apjoma kāpuma tempu a_t mēnesī t, kas atbilst pārmaiņām, kuras notikušas 6 mēnešos, kas beidzas ar mēnesi t:

o) $$a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + N_{t-i}^{M} \Big/ L_{t-1-i} \right) - 1 \right] \times 100$$

p) $$= \left(\Big/ _{-6} - 1 \right) 100$$

5.1. SADAĻAS 1. TABULAI

SPCI SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA[4]

Izmantotā pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadalīšanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Euro zonas valstīm kopējā SPCI sezonālā izlīdzināšana notiek netieši, summējot euro zonas valstu apstrādātās pārtikas, neapstrādātās pārtikas, neenerģijas rūpniecības preču un pakalpojumu sezonāli izlīdzinātās laikrindas. Enerģiju iekļauj, neveicot izlīdzināšanu, jo nav pieejami statistiskie dati par tās sezonalitāti. Sezonālos faktorus pārskata reizi gadā vai pēc nepieciešamības.

4 Detalizētu informāciju sk. *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ECB (2000. gada augusts) un ECB interneta lapā (www.ecb.int) sadaļas "Statistika" apakšsadaļā "Nauda, banku darbība un finanšu tirgi".

7.1. SADAĻAS 2. TABULAI

MAKSĀJUMU BILANCES TEKOŠĀ KONTA SEZONĀLĀ IZLĪDZINĀŠANA

Pieeja pamatojas uz multiplikatīvo dekompozīciju (sadalīšanu) ar X-12-ARIMA (sk. 2. zemsvītras piezīmi S78. lpp.). Iepriekš izlīdzina neapstrādātos datus par precēm, pakalpojumiem un ienākumiem, lai tādējādi ņemtu vērā darbadienu skaita ietekmi. Izlīdzināto darbadienu skaitu koriģē atbilstoši valsts svētkiem. Minētos posteņus sezonāli izlīdzina, izmantojot iepriekš izlīdzinātās laikrindas. Kopējo tekošo kontu sezonāli izlīdzina, apkopojot euro zonas valstu sezonāli izlīdzinātās preču, pakalpojumu, ienākumu un kārtējo pārvedumu laikrindas. Sezonālos (un kotācijas dienu) faktorus pārskata reizi pusgadā vai pēc nepieciešamības.

7.3. SADAĻAI

PIEAUGUMA TEMPA APRĒĶINĀŠANA CETURKŠŅA UN GADA LAIKRINDĀM

Gada pieauguma temps ceturksnim t tiek aprēķināts, pamatojoties uz ceturkšņa darījumiem (F_t) un pozīcijām (L_t):

$$= \left(\prod_{= -3} \left(1 + \frac{}{-1} \right) - 1 \right) \times 100$$

Gada laikrindu pieauguma temps ir vienāds ar gada pēdējā ceturkšņa pieauguma tempu.

VISPĀRĒJĀS PIEZĪMES

"Mēneša Biļetena" sadaļa "Euro zonas statistika" sniedz euro zonas statistisko informāciju kopumā. Sīkāka dalījuma un ilgāka perioda dati, kuriem pievienotas skaidrojošas piezīmes, pieejami ECB interneta lapas (www.ecb.europa.eu) sadaļā "Statistika". Tas nodrošina lietotājiem izdevīgu piekļuvi datiem, izmantojot ECB Statistisko datu noliktavu (http://sdw.ecb.int), kam ir meklēšanas un lejupielādes iespēja. Papildpakalpojumi, kas pieejami iedaļā "Datu pakalpojumi", ietver pārlūkprogrammas saskarni ar meklēšanas iekārtām, nodrošina piekļuves iespēju dažādiem datiem un tiešu datu lejuplādēšanas iespēju koncentrētu *Comma Separated Value* (CSV) datņu veidā. Sīkāku informāciju var iegūt, lietojot e-pasta adresi: statistics@ecb.europa.eu.

Pēdējais termiņš statistisko datu iekļaušanai "Mēneša Biļetenā" ir diena pirms mēneša pirmās ECB Padomes sēdes. Šajā izdevumā iekļauto datu aktualizēšanas pēdējais termiņš bija 2009. gada 4. marts.

Ja nav norādīts citādi, visas 2008. gada novērojumus ietverošās datu laikrindas pilnībā aptver *Euro16* (t.i., euro zonas, ieskaitot Slovākiju) visas datu laikrindas. Procentu likmju, monetārās statistikas un SPCI (kā arī konsekvences nolūkā M3 sastāvdaļu un atbilstošo bilances posteņu un SPCI sastāvdaļu) statistisko datu laikrindās ietverti dati atbilstoši euro zonas sastāva pārmaiņām. Tas norādīts ar zemsvītras piezīmi attiecīgajās vietās tabulās. Ja pieejami pamatdati, absolūtās un procentuālās pārmaiņas attiecīgajam gadam, kad euro zonai pievienojās Grieķija (2001), Slovēnija (2007), Kipra (2008), Malta (2008) un Slovākija (2009), aprēķinātas, par bāzi izmantojot gadu pirms pievienošanās un lietojot datu laikrindu, kurā ņemta vērā ietekme, ko radīja šo valstu pievienošanās euro zonai. Vēsturiskie dati par euro zonu, pirms tai pievienojās Kipra un Malta, pieejami ECB interneta lapā (http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html).

Statistisko datu laikrindas, kas attiecas uz euro zonas mainīgo sastāvu, balstītas uz euro zonas sastāvu laikā, par kuru dati iesniegti. Tādējādi dati pirms 2001. gada attiecas uz *Euro11*, t.i., šādām 11 ES dalībvalstīm: Beļģiju, Vāciju, Īriju, Spāniju, Franciju, Itāliju, Luksemburgu, Nīderlandi, Austriju, Portugāli un Somiju. 2001.–2006. gada dati attiecas uz *Euro12*, t.i., *Euro11* un Grieķiju. 2007. gada dati attiecas uz *Euro13*, t.i., *Euro12* un Slovēniju, Dati par 2008. gadu attiecas uz *Euro15*, t.i., *Euro13* un Kipru un Maltu, bet dati, sākot ar 2009. gadu – uz *Euro16*, t.i., *Euro15* un Slovākiju.

Ievērojot to, ka Eiropas valūtas vienības (ECU) struktūra neatbilst to valstu bijušo valūtu struktūrai, kuras ieviesušas vienoto valūtu, no iesaistīto valstu nacionālās valūtas ekijos pirms 1999. gada konvertētās summas atbilstoši pašreizējām ekija konvertācijas likmēm ietekmē to ES dalībvalstu valūtu kursu svārstības, kuras nav ieviesušas euro. Lai izvairītos no šādas ietekmes uz monetāro statistiku, 2.1.–2.8. sadaļā sniegtie dati par periodu pirms 1999. gada izteikti vienībās, kas konvertētas no nacionālajām valūtām saskaņā ar to negrozāmiem kursiem attiecībā pret euro, kuri noteikti 1998. gada 31. decembrī. Ja nav norādīts citādi, cenu un izmaksu statistika pirms 1999. gada iegūta, pamatojoties uz nacionālajā valūtā izteiktiem datiem.

Ja iespējams, izmantota apkopošanas vai apvienošanas metode (ieskaitot starpvalstu datu apvienošanu).

Jaunākie dati bieži ir provizoriski un var tikt precizēti. Noapaļošanas rezultātā var rasties kopsummu un to komponentu neatbilstība.

Grupu "Citas ES dalībvalstis" veido Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Ungārija, Polija, Rumānija, Zviedrija un Lielbritānija.

Vairākumā gadījumu tabulās lietotā terminoloģija atbilst starptautiskajiem standartiem, piemēram, Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) un SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas standartiem. Darījumi attiecas uz labprātīgām apmaiņām (tieši aprēķinātām vai atvasinātām), bet plūsmas ietver arī atlikumu summu pārmaiņas, kas radušās sakarā ar cenu un valūtas kursa pārmaiņām, norakstītiem apjomiem un citām pārmaiņām.

Tabulās apzīmējums "līdz (x) gadiem" nozīmē "līdz (x) gadiem ieskaitot".

PĀRSKATS

Galveno euro zonas valstu rādītāju pārmaiņas apkopotas pārskata tabulā.

MONETĀRĀS POLITIKAS STATISTIKA

1.4. sadaļā sniegta obligāto rezervju un likviditātes faktoru statistika. Rezervju prasību izpildes periodi sākas galvenās refinansēšanas operācijas (GRO) norēķinu dienā pēc Padomes sēdes, kurā paredzēts sniegt monetārās politikas nostājas mēneša novērtējumu, un beidzas dienā pirms attiecīgās norēķinu dienas nākamajā mēnesī. Gada un ceturkšņa novērojumi attiecas uz gada vai ceturkšņa pēdējā rezervju prasību izpildes perioda vidējiem rādītājiem.

1.4. sadaļas 1. tabula atspoguļo rezervju prasību izpildei pakļauto kredītiestāžu rezervju bāzes komponentus. Rezervju bāzē neietilpst saistības pret citām kredītiestādēm, kas pakļautas ECBS obligāto rezervju sistēmai, ECB un tām nacionālajām centrālajām bankām (NCB), kuras ir ECBS dalībnieces. Ja kredītiestāde nevar sniegt pierādījumus, par kādu summu tā emitējusi parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kuri atrodas minēto iestāžu turējumā, tā var atskaitīt noteiktu šo saistību procentuālo daļu no savas rezervju bāzes. Līdz 1999. gada novembrim rezervju bāzes aprēķinā tika izmantota 10%, bet pēc tam – 30% norma.

1.4. sadaļas 2. tabula atspoguļo pabeigto rezervju prasību izpildes periodu vidējos datus. Rezervju prasību apjomu katrai kredītiestādei vispirms aprēķina, piemērojot atbilstošo saistību kategoriju rezervju normu rezervju prasībām pakļautajām saistībām, izmantojot katra kalendārā mēneša beigu bilances datus. Pēc tam katra kredītiestāde no šīs summas atskaita vienreizēju atvieglojumu summu 100 000 euro apjomā. Rezultātā iegūtās nepieciešamās rezerves tiek summētas euro zonas līmenī (1. aile). Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (2. aile) veidojas no kredītiestāžu kopējiem vidējiem dienas pieprasījuma noguldījumu kontu apjomiem, ieskaitot apjomus, kas kalpo rezervju prasību izpildei. Virsrezerves (3. aile) ir vidējie pieprasījuma noguldījumu kontu apjomi, kas rezervju prasību izpildes periodā pārsniedz nepieciešamās rezerves. Iztrūkums (4. aile) definēts kā vidējais pieprasījuma noguldījumu kontu apjoma deficīts rezervju prasību izpildes periodā, un to aprēķina, izmantojot to kredītiestāžu datus, kuras nav izpildījušas rezervju prasības. Rezervju prasību atlīdzības likme (5. aile) vienāda ar rezervju prasību izpildes perioda vidējo ECB likmi (kas svērta atbilstoši kalendāro dienu skaitam), ko piemēro Eurosistēmas GRO (sk. 1.3. sadaļu).

1.4. sadaļas 3. tabula atspoguļo banku sistēmas likviditāti, kas definēta kā euro zonas kredītiestāžu euro pieprasījuma noguldījumu konti Eurosistēmā. Visas summas iegūtas no Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata. Citas likviditāti samazinošās operācijas (7. aile) neietver nacionālo centrālo banku EMS otrajā posmā ierosinātu parāda sertifikātu emisiju. Citi faktori (neto) (10. aile) ietver atlikušos Eurosistēmas konsolidētā finanšu pārskata posteņus. Kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu konti (11. aile) ir vienādi ar likviditāti palielinošo faktoru summas (1.–5. aile) un likviditāti samazinošo faktoru summas (6.–10. aile) starpību. Naudas bāzi (12. aile) aprēķina kā noguldījumu iespējas (6. aile), apgrozībā esošo banknošu (8. aile) un kredītiestāžu pieprasījuma noguldījumu kontu (11. aile) summu.

NAUDA, BANKU DARBĪBA UN IEGULDĪJUMU FONDI

2.1. sadaļā aplūkota monetāro finanšu iestāžu (MFI) sektora kopsavilkuma bilance, t.i., visu euro zonas MFI saskaņoto bilanču summa. MFI ir centrālās bankas, kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju, naudas tirgus fondi un citas iestādes, kas nodarbojas ar

noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pilns MFI saraksts publicēts ECB interneta lapā.

2.2. sadaļa atspoguļo MFI sektora konsolidēto bilanci, kas iegūta, aprēķinot euro zonas MFI kopsavilkuma bilanču pozīciju saldo. Sakarā ar to, ka uzskaites paņēmieni ir nedaudz atšķirīgi, MFI savstarpējo posteņu summa ne vienmēr ir vienāda ar nulli; atlikums parādīts 2.2. sadaļas pasīvu 10. ailē. 2.3. sadaļā ietverti euro zonas monetārie rādītāji un atbilstošie bilances posteņi. Tie iegūti no MFI konsolidētās bilances, un tajos ietilpst euro zonas MFI turētie euro zonas ne-MFI bilances posteņi, kā arī atsevišķi centrālās valdības monetārie aktīvi vai pasīvi. Monetāro rādītāju un atbilstošo bilances posteņu statistiskie dati izlīdzināti sezonāli, un tiem veikta darbadienu skaita korekcija. 2.1. un 2.2. sadaļas ārējo saistību postenis atspoguļo ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu turētās 1) akcijas vai daļas, kuras emitējuši euro zonā esošie naudas tirgus fondi, un 2) parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem, kurus emitējušas euro zonas MFI. Tomēr 2.3. sadaļā šie turējumi nav ietverti monetārajos rādītājos un tiek uzrādīti postenī "Tīrie ārējie aktīvi".

2.4. sadaļa analizē Eurosistēmā (banku sistēmā) neietilpstošu euro zonas MFI izsniegtos kredītus sektoru, veidu un sākotnējo termiņu dalījumā. 2.5. sadaļa sniedz euro zonas banku sistēmas piesaistīto noguldījumu analīzi sektoru un instrumentu dalījumā. 2.6. sadaļa parāda euro zonas banku sistēmas turētos vērtspapīrus emitentu veidu dalījumā.

2.2.–2.6. sadaļā aplūkoti darījumi, kuri aprēķināti kā atlikumu starpība, veicot pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursa pārmaiņu un jebkuru citu ar darījumiem nesaistītu pārmaiņu korekciju. 2.7. sadaļā atspoguļoti atsevišķi pārvērtēšanas gadījumi, kuri izmantoti darījumu iegūšanai. 2.2.–2.6. sadaļa arī atspoguļo uz darījumiem balstītus pieauguma tempus gada procentuālo pārmaiņu izteiksmē. 2.8. sadaļa parāda atsevišķus MFI bilances posteņus valūtu dalījumā pa ceturkšņiem.

Sektoru definīcijas sīkāk izklāstītas publikācijā *Monetary Financial Institutions and Markets Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers. Third edition* ("Monetāro finanšu iestāžu un tirgus statistikas sektora rokasgrāmata – ievirze klientu statistiskajā klasifikācijā. Trešais izdevums", ECB, 2007. gada marts). *The Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics* ("Ieteikuma piezīmes Regulai ECB/2001/13 par MFI bilances statistiku", ECB, 2002. gada novembris) skaidro pieredzi, ko iesaka izmantot NCB. Kopš 1999. gada 1. janvāra statistiskā informācija tiek vākta un apkopota, pamatojoties uz 1998. gada 1. decembra Regulu ECB/1998/16 par monetāro finanšu iestāžu sektora konsolidēto bilanci[1], kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu ECB/2003/10[2].

Saskaņā ar šo Regulu bilances postenis "Naudas tirgus vērtspapīri" iekļauts postenī "Parāda vērtspapīri" gan MFI bilances aktīvu, gan pasīvu pusē.

2.9. sadaļā atspoguļoti euro zonas ieguldījumu fondu (izņemot naudas tirgus fondus) ceturkšņa beigu bilances atlikumi. Tā ir kopsavilkuma bilance, tāpēc pasīvu pusē uzrādītas arī ieguldījumu fondu akcijas vai daļas, kuras emitējuši citi ieguldījumu fondi. Kopējie aktīvi un pasīvi arī uzrādīti ieguldījumu politikas dalījumā (kapitāla vērtspapīru, obligāciju, jauktie, nekustamā īpašuma un citi fondi), kā arī investoru veidu dalījumā (vispārējie publiskie un īpašie investoru fondi). 2.10. sadaļa parāda kopsavilkuma bilanci katram ieguldījumu fondu sektoram, kuru nosaka pēc ieguldījumu politikas un investoru veida.

EURO ZONAS KONTI

3.1. sadaļā sniegti euro zonas integrēto kontu ceturkšņa dati, kas sniedz vispusīgu informāciju par mājsaimniecību (t.sk. mājsaimniecības apkalpojošo bezpeļņas organizāciju), nefinanšu sabiedrību, finanšu sabiedrību un valdības

1 OJ L 356, 30.12.1998., 7. lpp.
2 OJ L 250, 02.10.2003., 19. lpp.

ekonomisko darbību, kā arī par šo sektoru un euro zonas un pārējo valstu mijiedarbību. Sniegti pēdējā pieejamā ceturkšņa sezonāli neizlīdzināti dati faktiskajās cenās saskaņā ar vienkāršotu kontu secību atbilstoši Eiropas Kontu sistēmas (EKS 95) metodoloģiskajiem principiem.

Kontu (darījumu) secība īsumā ietver: 1) ienākuma konta veidošanu, kas atspoguļo to, kā ražošanas aktivitāte izpaužas dažādās ienākumu kategorijās, 2) primārā ienākuma konta sadali, uzrādot ienākumus un izdevumus, kas attiecas uz ienākumiem no dažādiem īpašuma veidiem (tautsaimniecībai kopumā primārā ienākuma konta balanspostenis ir nacionālais ienākums), 3) ienākuma konta sekundāro sadali, kas rāda, kā mainās kāda institucionālā sektora nacionālais ienākums kārtējo pārvedumu rezultātā, 4) ienākuma konta izlietojumu, kas atspoguļo, kā rīcībā esošie ienākumi tiek izlietoti patēriņam vai uzkrāti, 5) kapitāla kontu, kas parāda, kā tiek tērēti uzkrājumi un neto kapitāla pārvedumi nefinanšu aktīvu iegādei (kapitāla konta balanspostenis ir neto aizdevumi/neto aizņēmumi), 6) finanšu kontu, kurā uzrādīti finanšu aktīvu neto pirkumi (iegādes) un neto radušās saistības. Tā kā katru nefinanšu darījumu atspoguļo finanšu darījums, finanšu konta balanspostenis konceptuāli arī ir vienāds ar neto aizdevumiem/neto aizņēmumiem, kuru aprēķinā izmantots kapitāla konts.

Turklāt tiek uzrādīti finanšu bilances sākuma un beigu atlikumi, kas sniedz ieskatu katra sektora finanšu līdzekļos noteiktā brīdī. Visbeidzot, tiek atspoguļotas arī citas pārmaiņas finanšu aktīvos un saistībās (piemēram, tādas, kas rodas aktīvu cenu pārmaiņu rezultātā).

Finanšu kontu un finanšu bilanču sektoru aptvērums ir detalizētāks finanšu sabiedrību sektoram, parādot tā dalījumu MFI, citos finanšu starpniekos (ieskaitot finanšu papildpakalpojumu sniedzējus), kā arī apdrošināšanas sabiedrībās un pensiju fondos.

3.2. sadaļa atspoguļo t.s. euro zonas nefinanšu kontu (t.i., minētā 1.–5. konta) četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus), arī izmantojot kontu vienkāršoto secību.

3.3. sadaļa atspoguļo mājsaimniecību ienākumu, izdevumu un uzkrājumu kontu četru ceturkšņu kumulētās plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas) un finanšu bilanču kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu. Sektoriem raksturīgie darījumi un balansposteņi izkārtoti tā, lai vieglāk atainotu mājsaimniecību pieņemtos finanšu un ieguldījumu lēmumus, vienlaikus ievērojot kontu pazīmes saskaņā ar 3.1. un 3.2. sadaļu.

3.4. sadaļa aplūko nefinanšu sabiedrību četru ceturkšņu ienākumu un uzkrājumu kontu kumulētās plūsmas (darījumus), kā arī finanšu bilances kontu atlikumus, izmantojot analītiskāku datu sniegšanas veidu.

3.5. sadaļa rāda apdrošināšanas sabiedrību un pensiju fondu četru ceturkšņu kumulētās finanšu plūsmas (darījumus un citas pārmaiņas), kā arī finanšu bilances atlikumus.

FINANŠU TIRGI

Euro zonas finanšu tirgus statistisko datu laikrindas attiecas uz tām ES dalībvalstīm, kas laikā, par kuru sniegta statistiskā informācija, bija ieviesušas euro (mainīgais sastāvs), izņemot vērtspapīru emisiju statistiku (4.1.–4.4. tabula), kas visai laikrindai attiecas uz *Euro15* (t.i., *Euro13* valstis plus Kipra un Malta; nemainīgais sastāvs).

ECB sniedz statistiskos datus par neakciju vērtspapīriem un kotētajām akcijām (4.1.–4.4. sadaļa), izmantojot ECBS un SNB datus. 4.5. sadaļa atspoguļo MFI procentu likmes euro denominētajiem euro zonas rezidentu noguldījumiem un kredītiem, kas izteikti euro. Naudas tirgus procentu likmju, valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas un akciju tirgus rādītājus (4.6.–4.8. sadaļa) ECB sagatavo, izmantojot sakaru tīkla pakalpojumus.

Vērtspapīru emisiju statistika attiecas uz 4.1.–4.3. sadaļā aplūkotajiem neakciju vērtspapīriem (parāda vērtspapīriem) un kotētajām akcijām, kas atspoguļotas 4.4. sadaļā. Parāda vērtspapīri uzrādīti īstermiņa un ilgtermiņa dalījumā. Par īstermiņa vērtspapīriem uzskata vērtspapīrus ar sākotnējo dzēšanas termiņu 1 gads vai īsāku termiņu (izņēmuma gadījumos ar termiņu 2 gadi vai īsāku termiņu). Vērtspapīri ar ilgāku dzēšanas termiņu, ar izvēles dzēšanas termiņiem, no kuriem pēdējais ir vēlāk nekā pēc 1 gada, vai ar nenoteiktiem dzēšanas termiņiem klasificēti kā ilgtermiņa vērtspapīri. Euro zonas rezidentu emitētie ilgtermiņa parāda vērtspapīri tālāk tiek iedalīti fiksētas un mainīgas procentu likmes emisijās. Fiksētas procentu likmes emisijas ietver emisijas, kurās kupona likme nemainās līdz vērtspapīra dzēšanai. Mainīgas procentu likmes emisijas ietver visas emisijas, kurās kupona likme tiek regulāri mainīta, atsaucoties uz neatkarīgu procentu likmi vai indeksu. Aplēsts, ka parāda vērtspapīru statistiskie dati aptver aptuveni 95% no visiem euro zonas rezidentu emitētajiem vērtspapīriem. 4.1.–4.3. sadaļā atspoguļotie euro denominētie vērtspapīri ietver arī vērtspapīrus, kuri izteikti euro nacionālajās denominācijās.

4.1. sadaļa atspoguļo neakciju vērtspapīrus to sākotnējo termiņu, emitentu valstu un valūtu dalījumā. Sadaļa sniedz euro denominēto neakciju vērtspapīru un euro zonas valstu rezidentu euro un visās valūtās emitēto neakciju vērtspapīru apgrozībā esošos apjomus, emisijas bruto un neto apjomus gan visu termiņu, gan atsevišķi ilgtermiņa vērtspapīriem. Sakarā ar vērtēšanas pārmaiņām, pārklasificēšanu un citām korekcijām emisiju neto apjoms atšķiras no apgrozībā esošo vērtspapīru apjoma pārmaiņām. Sadaļā sniegti arī sezonāli izlīdzināti statistiskie dati, ieskaitot uz gadu attiecinātus sezonāli izlīdzinātus sešu mēnešu pieauguma tempa rādītājus visu termiņu un ilgtermiņa parāda vērtspapīriem. Sezonāli izlīdzinātos pieauguma tempus aprēķina, izmantojot nosacītā apjoma sezonāli izlīdzināto indeksu, kas neietver sezonālo ietekmi. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.2. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu apgrozībā esošo vērtspapīru apjomu, kā arī emisiju bruto un neto apjomus sektoru dalījumā, kas atbilst EKS 95. ECB ir iekļauta Eurosistēmā.

Apgrozībā esošo vērtspapīru kopapjoms un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjoms 4.2. sadaļas 1. tabulas 1. ailē sakrīt ar 4.1. sadaļas 7. ailes datiem par euro zonas rezidentu emitēto vērtspapīru kopapjomu un ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjomu. 4.2. sadaļas 1. tabulas 2. ailes MFI emitēto un apgrozībā esošo vērtspapīru apjoms pamatā salīdzināms ar emitēto parāda vērtspapīru rādītājiem, kas sniegti MFI kopsavilkuma bilances pasīvu pusē 2.1. sadaļas 2. tabulas 8. ailē. Visu parāda vērtspapīru emisiju kopējais neto apjoms 4.2. sadaļas 2. tabulas 1. ailē atbilst datiem par kopējo euro zonas rezidentu emisiju neto apjomu 4.1. sadaļas 9. ailē. 4.2. sadaļas 1. tabulā sniegto ilgtermiņa parāda vērtspapīru un visu fiksētas un mainīgas procentu likmes ilgtermiņa parāda vērtspapīru atlikumu starpību veido nulles kupona obligācijas un pārvērtēšanas rezultāts.

4.3. sadaļa atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto parāda vērtspapīru sezonāli neizlīdzinātu un izlīdzināto gada pieauguma tempu (termiņu, instrumentu veidu, emitentu sektoru un valūtu dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, kas veikti, institūcijai uzņemoties vai nokārtojot saistības. Tādējādi gada pieauguma tempā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas, valūtas kursa svārstības un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas. Pārskatāmībai sezonāli izlīdzinātie pieauguma tempi ir attiecināti uz gadu. Sīkāku skaidrojumu sk. tehniskajās piezīmēs.

4.4. sadaļas 1., 4., 6. un 8. aile parāda euro zonas rezidentu emitētās kotētās apgrozībā esošās akcijas emitentu sektoru dalījumā. Nefinanšu sabiedrību emitēto kotēto akciju mēneša dati atbilst 3.4. sadaļā dotajai ceturkšņa datu laikrindai (finanšu bilances, kotētās akcijas).

4.4. sadaļas 3., 5., 7. un 9. aile atspoguļo euro zonas rezidentu emitēto kotēto akciju gada

pieauguma tempu (emitentu sektoru dalījumā), pamatojoties uz finanšu darījumiem, emitentam pārdodot vai atpērkot akcijas par naudu, izņemot ieguldījumus emitenta paša akcijās. Gada pieauguma tempa aprēķinā nav ietvertas pārklasificēšanas, pārvērtēšanas un citas ar darījumiem nesaistītas pārmaiņas.

4.5. sadaļā sniegta visu to procentu likmju statistiska, kuras euro zonā esošās MFI piemēro euro zonas euro denominētajiem mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību veiktajiem noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem. Euro zonas MFI procentu likmes aprēķina kā vidējo svērto lielumu (pēc atbilstošā darījumu apjoma) no euro zonas valstu procentu likmēm katrai attiecīgajai kategorijai.

MFI procentu likmju statistika sniegta jauno darījumu veidu, sektoru, instrumentu kategoriju un termiņu, brīdinājuma termiņu vai procentu likmes sākotnējās darbības periodu dalījumā. Jaunā MFI procentu likmju statistika izmantota to euro zonas maza apjoma darījumu procentu likmju 10 pārejas statistisko laikrindu vietā, kuras publicētas ECB "Mēneša Biļetenā" kopš 1999. gada janvāra.

4.6. sadaļā atspoguļotas naudas tirgus procentu likmes euro zonā, ASV un Japānā. Euro zonas naudas tirgus procentu likmes sniegtas ļoti plašā spektrā no procentu likmēm noguldījumiem uz nakti līdz 12 mēnešu noguldījumu procentu likmēm. Pirms 1999. gada janvāra euro zonas sintētiskās procentu likmes tika aprēķinātas, izmantojot nacionālās procentu likmes, kas svērtas attiecībā pret IKP. Izņemot procentu likmi noguldījumiem uz nakti līdz 1998. gada decembrim, mēneša, ceturkšņa un gada procentu likmes ir attiecīgā perioda vidējais rādītājs. Noguldījumiem uz nakti sniegtas starpbanku noguldījumu procentu likmes līdz 1998. gada decembrim. Sākot ar 1999. gada janvāri, 4.6. sadaļas 1. ailē sniegtas EONIA likmes. Tās ir perioda beigu likmes līdz 1998. gada decembrim un perioda vidējie rādītāji pēc šā datuma. No 1999. gada janvāra noguldījumiem ar 1, 3, 6 un 12 mēnešu termiņu sniegtas euro starpbanku piedāvājuma procentu likmes (EURIBOR), bet līdz 1998. gada decembrim – Londonas starpbanku piedāvājuma procentu likmes (LIBOR), ja tādas pieejamas. ASV un Japānas 3 mēnešu noguldījumiem izmantotas LIBOR likmes.

4.7. sadaļa sniedz perioda beigu likmju aplēses, kas iegūtas no nominālo tagadnes darījumu peļņas līknēm, pamatojoties uz euro zonas centrālo valdību euro denominētajām obligācijām ar novērtējumu AAA. Peļņas līknes novērtētas, izmantojot Svensona modeli[3]. Tiek publicētas arī 10 gadu un 3 mēnešu procentu likmju, kā arī 10 gadu un 2 gadu procentu likmju starpības. Papildu peļņas likmju līknes (dienas dati, ietverot attēlus un tabulas) un atbilstošā metodoloģiskā informācija pieejama internetā: http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html. Dienas datus iespējams arī lejuplādēt.

4.8. sadaļā sniegti euro zonas, ASV un Japānas akciju tirgu indeksi.

CENAS, PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGI

Lielāko daļu šīs sadaļas datu sagatavojusi Eiropas Komisija (galvenokārt *Eurostat*) un valstu statistikas iestādes. Euro zonas statistika iegūta, apkopojot atsevišķu valstu datus. Cik iespējams, dati ir saskaņoti un salīdzināmi. Stundas darbaspēka izmaksu, IKP un izdevumu komponentu, pievienotās vērtības darbības veidu dalījumā, rūpnieciskās ražošanas, mazumtirdzniecības un vieglo automobiļu reģistrācijas statistikai veikta darbadienu skaita korekcija.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) euro zonai (5.1. sadaļas 1. tabula) pieejams, sākot ar 1995. gadu. Tas balstās uz valstu SPCI, kas visās euro zonas valstīs aprēķināts pēc vienotas metodoloģijas. Preču un pakalpojumu komponentu dalījums iegūts, izmantojot

3 *Svensson, L. E., 1994, Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994, Centre for Economic Policy Research, Discussion Paper No 1051.*

Individuālā patēriņa mērķklasifikāciju *(Coicop/HICP)*. SPCI attiecināms uz euro zonas ekonomiskās telpas mājsaimniecību galapatēriņa izdevumiem. Tabulā iekļauti sezonāli izlīdzināti SPCI dati un eksperimentālas, uz SPCI pamatotas administratīvi regulējamo cenu aplēses, ko apkopo ECB.

Uz ražotāju cenām rūpniecībā (5.1. sadaļas 2. tabula), rūpniecisko ražošanu, jaunajiem pasūtījumiem rūpniecībā, rūpniecības apgrozījumu un mazumtirdzniecību (5.2. sadaļa) attiecas 1998. gada 19. maija Padomes Regula (EK) Nr. 1165/98 par īstermiņa statistiku[4]. Ražotāju cenu rūpniecībā un rūpnieciskās ražošanas dalījums pēc produktu galapatēriņa ir rūpniecības (izņemot būvniecību; NACE C–E sadaļa) saskaņotais apakšdalījums galvenajās rūpniecības grupās (GRG) saskaņā ar 2001. gada 26. marta Komisijas Regulu (EK) Nr. 586/20014[5]. Ražotāju cenas rūpniecībā atspoguļo EXW cenas (kurās iekļauta piegāde no rūpnīcas). Tās ietver netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpnieciskā ražošana atspoguļo attiecīgo rūpniecības nozaru pievienoto vērtību.

Abu 5.1. sadaļas 3. tabulā sniegto neenerģijas preču cenu indeksu aprēķinā izmantotas vienas un tās pašas preces, bet atšķirīgas svēršanas metodes, no kurām viena balstās uz euro zonas attiecīgo preču importu (2.–4. aile), bet otra (5.–7. aile) – uz euro zonas iekšzemes pieprasījuma aplēsēm jeb "izlietojumu", ievērojot informāciju par katras preces importu, eksportu un iekšzemes ražošanas apjomu (vienkāršības dēļ neņemot vērā krājumus, ko novērojumu periodā uzskata par samērā stabiliem). Ar importu svērtais preču cenu indekss izmantojams ārējo norišu novērtēšanā, bet ar izlietojumu svērtais indekss piemērots īpašam mērķim, analizējot preču starptautisko cenu spiediena ietekmi uz euro zonas inflāciju. Ar izlietojumu svērtie preču cenu indeksi ir eksperimentāli dati. Sīkāku ECB preču cenu indeksu iegūšanas aprakstu sniedz 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" 1. ielikums.

Darbaspēka izmaksu indeksi (5.1. sadaļas 5. tabula) atspoguļo pārmaiņas darbaspēka izmaksās stundā rūpniecībā (ieskaitot būvniecību) un tirgus pakalpojumos. To aprēķina metodiku nosaka 2003. gada 27. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 450/2003 par darbaspēka izmaksu indeksu[6] un 2003. gada 7. jūlija attiecīgā Komisijas Regula (EK) Nr. 1216/2003[7]. Dots euro zonas stundas darbaspēka izmaksu dalījums pēc to komponentiem (darba samaksa, darba devēja veiktās sociālās iemaksas plus ar darbu saistītie nodokļi, atskaitot darba devēja saņemtās subsīdijas) un saimnieciskās darbības veidiem. ECB aprēķina vienošanās ceļā noteiktās darba algas rādītāju (papildpostenis 5.1 sadaļas 5. tabulā), pamatojoties uz nesaskaņotiem nacionālo definīciju datiem.

Vienības darbaspēka izmaksu komponenti (5.1. sadaļas 4. tabula), IKP un tā komponenti (5.2. sadaļas 1. un 2. tabula), IKP deflatori (5.1. sadaļas 5. tabula) un nodarbinātības statistika (5.3. sadaļas 1. tabula) iegūta no EKS 95 ceturkšņa nacionālajiem kontiem.

Jaunie pasūtījumi rūpniecībā (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo pārskata periodā saņemtos pasūtījumus un ietver rūpniecības nozares, kuru darbību galvenokārt nosaka pasūtījumi, – īpaši tekstilizstrādājumu, celulozes un papīra izstrādājumu, ķīmisko vielu, metālu, kapitālpreču un ilglietošanas patēriņa preču ražošanu. Dati aprēķināti, izmantojot faktiskās cenas.

Rūpniecības apgrozījuma un mazumtirdzniecības rādītāji (5.2. sadaļas 4. tabula) atspoguļo apgrozījumu, ieskaitot visas nodevas un nodokļus, izņemot PVN, kas aprēķināti pārskata periodā. Mazumtirdzniecības apgrozījums ietver visu mazumtirdzniecību (neskaitot automobiļu un motociklu tirdzniecību), izņemot remontu. Reģistrētie jaunie vieglie automobiļi ietver gan personiskos, gan komercpārvadājumiem paredzētos vieglos automobiļus. Euro zonas laikrindas neietver Kipras un Maltas datus.

4 OJ L 162, 05.06.1998., 1. lpp.
5 OJ L 86, 27.03.2001., 11. lpp.
6 OJ L 69, 13.03.2003., 1. lpp.
7 OJ L 169, 08.07.2003., 37. lpp.

Uzņēmumu un patērētāju apsekojumu kvalitatīvie dati (5.2. sadaļas 5. tabula) balstīti uz Eiropas Komisijas uzņēmumu un patērētāju apsekojumiem.

Dati par bezdarba līmeni (5.3. sadaļas 2. tabula) sniegti saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) vadlīnijām. Tie attiecas uz personām, kuras aktīvi meklē darbu un tiek uzskatītas par daļu no darbaspēka, izmantojot saskaņotus kritērijus un definīcijas. Bezdarba līmeņa aprēķinā izmantotie darbaspēka rādītāji atšķiras no 5.3. sadaļā publicētās nodarbināto un bezdarbnieku skaita summas.

VALSTS FINANSES

6.1.–6.5. sadaļa atspoguļo euro zonas valdību fiskālo stāvokli. Sniegti galvenokārt konsolidēti dati, kas balstās uz EKS 95 metodoloģiju. 6.1.–6.3. sadaļa atspoguļo euro zonas gada rādītājus, kurus ECB sagatavo, izmantojot saskaņotus NCB datus, kas tiek regulāri aktualizēti. Tāpēc dati par euro zonas valstu valdības budžeta deficītu un valdības parādu var atšķirties no datiem, kurus izmanto Eiropas Komisija pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrā. Euro zonas ceturkšņa rādītājus, kas sniegti 6.4. un 6.5. sadaļā, ECB sagatavo, izmantojot *Eurostat* un valstu datus.

6.1. sadaļa atspoguļo valdības ieņēmumu un izdevumu gada rādītājus, pamatojoties uz 2000. gada 10. jūlija Komisijas Regulas (EK) Nr. 1500/2000[8] definīcijām (ar šo Regulu tika izdarīti grozījumi EKS 95). 6.2. sadaļa parāda valdības kopējo konsolidēto parādu tā nominālvērtībā saskaņā ar Līguma nosacījumiem attiecībā uz pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru. 6.1. un 6.2. sadaļā iekļauti atsevišķu euro zonas valstu kopsavilkuma dati, ievērojot šo valstu nozīmi Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros. Atsevišķām euro zonas valstīm norādītais deficīts/pārpalikums atbilst pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai B.9 saskaņā ar 2002. gada 25. februāra Komisijas Regulu (EK) Nr. 351/2002, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 3605/93 attiecībā uz atsaucēm uz EKS 95. 6.3. sadaļa atspoguļo valdības parāda pārmaiņas. Valdības parāda un valdības budžeta deficīta pārmaiņu starpība – deficīta-parāda korekcija – galvenokārt rodas valdības darījumu ar finanšu aktīviem un valūtu pārvērtēšanas rezultātā. 6.4. sadaļā sniegti ceturkšņa dati par valdības ieņēmumiem un izdevumiem, pamatojoties uz definīcijām, kas noteiktas 2002. gada 10. jūnija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1221/2002 par valdības ceturkšņa nefinanšu kontiem[9]. 6.5. sadaļā sniegti valdības konsolidētā bruto parāda, deficīta-parāda korekcijas un valdības aizņemšanās nepieciešamības ceturkšņa rādītāji, kas iegūti no dalībvalstu datiem, kurus tās iesniedz saskaņā ar Regulām (EK) Nr. 501/2004 un Nr. 222/2004, kā arī izmantojot nacionālo centrālo banku datus.

ĀRĒJIE DARĪJUMI UN POSTEŅI

Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantotie jēdzieni un definīcijas (7.1.–7.4. sadaļa) kopumā atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai (5. izdevums, 1993. gada oktobris), ECB 2004. gada 16. jūlija Pamatnostādnei par ECB statistisko pārskatu sniegšanas prasībām (ECB/2004/15)[10] un ECB 2007. gada 31. maija Pamatnostādnei (ECB/2007/3)[11], ar ko tā grozīta. Papildu atsauces uz euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikā izmantoto metodoloģiju un avotiem atrodamas ECB publikācijā *European Union balance of payments/international investment position statistical method*s ("Eiropas Savienības maksājumu bilances vai starptautisko investīciju bilances statistiskās metodes"; 2007. gada maijs) un sevišķo uzdevumu apakškomisiju ziņojumos *Portfolio investment collection system* ("Portfeļieguldījumu apkopošanas sistēma"; 2002. gada jūnijs), *Portfolio investment income* ("Portfeļieguldījumu ienākumi"; 2003. gada augusts) un *Foreign direct investment*

8 OJ L 172, 12.07.2000., 3. lpp.
9 OJ L 179, 09.07.2002., 1. lpp.
10 OJ L 354, 30.11.2004., 34. lpp.
11 OJ L 159, 20.06.2007., 48. lpp.

("Ārvalstu tiešās investīcijas"; 2004. gada marts), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Papildus tam Monetārās, finanšu un maksājumu bilances komisijas interneta lapā (www.cmfb.org) atrodams ECB/Eiropas Komisijas *(Eurostat)* sevišķo uzdevumu apakškomisijas ziņojums par maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances statistikas kvalitāti (2004. gada jūnijs). Euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances kvalitātes gada pārskats, kas balstīts uz sevišķo uzdevumu apakškomisijas ieteikumiem, atrodams ECB interneta lapā.

7.1. un 7.4. sadaļas tabulās dati tiek atspoguļoti saskaņā ar SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatas zīmju konvenciju – tekošā konta un kapitāla konta pozitīvais saldo tiek uzrādīts ar pluszīmi, bet finanšu kontā pluszīme norāda uz pasīvu palielinājumu vai aktīvu samazinājumu. 7.2. sadaļas tabulās gan kredīta, gan debeta darījumi tiek uzrādīti ar pluszīmi. Turklāt, sākot ar 2008. gada februāra "Mēneša Biļetenu", 7.3. sadaļas tabulas pārstrukturētas, lai maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances un atbilstošā pieauguma tempa datus varētu atspoguļot vienviet; jaunajās tabulās darījumi ar aktīviem un pasīviem, kas atbilst pozīciju pieaugumam, atspoguļoti ar pluszīmi.

Euro zonas maksājumu bilanci sagatavo ECB. Jaunākie mēneša dati uzskatāmi par provizoriskiem. Dati tiek pārskatīti pēc nākamā mēneša skaitļu vai detalizētās ceturkšņa maksājumu bilances publicēšanas. Agrāko datu pārskatīšana notiek periodiski vai pamatdatu sagatavošanas metodoloģijas pārmaiņu rezultātā.

7.2. sadaļas 1. tabula sniedz sezonāli izlīdzinātus tekošā konta datus. Ja nepieciešams, veikta darbadienu skaita, garā gada vai Lieldienu ietekmes korekcija. 7.2. sadaļas 3. tabula un 7.3. sadaļas 8. tabula atspoguļo euro zonas maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances dalījumu attiecībā uz atsevišķām galvenajām partnervalstīm vai to grupām, nodalot ES dalībvalstis ārpus euro zonas un valstis vai teritorijas ārpus Eiropas Savienības. Šajā dalījumā tiek atspoguļoti arī darījumi un posteņi attiecībā uz ES institūcijām (kuras, izņemot ECB, statistiski uzskata par ārpus euro zonas esošām institūcijām neatkarīgi no to faktiskās atrašanās vietas), kā arī atsevišķos gadījumos attiecībā uz ārzonas centriem un starptautiskajām organizācijām. Dalījumā nav iekļauti portfeļieguldījumu saistību, atvasināto finanšu instrumentu un starptautisko rezervju darījumi vai posteņi. Turklāt atsevišķi netiek sniegti dati par ieguldījumu ienākumiem, kas maksājami Brazīlijai, Ķīnas cietzemes teritorijai, Indijai un Krievijai. Ģeogrāfiskā dalījuma apraksts sniegts 2005. gada februāra "Mēneša Biļetena" rakstā *Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts* ("Euro zonas maksājumu bilance un starptautisko investīciju bilance attiecībā uz galvenajiem darījuma partneriem").

7.3. sadaļā euro zonas valstu maksājumu bilances finanšu konta un starptautisko investīciju bilances dati balstīti uz darījumiem un pozīcijām attiecībā pret euro zonas nerezidentiem, pieņemot, ka euro zona ir vienots saimnieciskais veselums (sk. arī 2002. gada decembra "Mēneša Biļetena" 9. ielikumu, 2007. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 5. ielikumu un 2008. gada janvāra "Mēneša Biļetena" 6. ielikumu). Starptautisko investīciju bilances posteņi parādīti faktiskajās tirgus cenās, izņemot tiešās investīcijas, kur nekotētām akcijām galvenokārt izmantota bilances vērtība, un citas investīcijas (piemēram, aizdevumus un noguldījumus). Starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci veido, izmantojot starptautisko investīciju gada bilances metodoloģisko pamatu. Ievērojot to, ka daži datu avoti nav pieejami katru ceturksni (vai ir pieejami ar aizkavēšanos), starptautisko investīciju ceturkšņa bilanci daļēji novērtē, pamatojoties uz finanšu darījumiem, aktīvu vērtību un valūtas kursu norisēm.

7.3. sadaļas 1. tabulā sniegts starptautisko investīciju bilances un euro zonas maksājumu bilances finanšu darījumu kopsavilkums. Gada starptautisko investīciju bilances pārmaiņu dalījums iegūts, starptautisko investīciju

bilances pārmaiņām, izņemot darījumus, piemērojot statistikas modeli ar ģeogrāfiskā dalījuma un aktīvu un pasīvu valūtu struktūras informāciju, kā arī dažādu finanšu aktīvu cenu indeksus. Šīs tabulas 5. un 6. aile attiecas uz rezidentu ārvalstīs un nerezidentu euro zonā veiktajām tiešajām investīcijām.

7.3. sadaļas 5. tabulā sniegtais dalījums "aizdevumos" un "naudā un noguldījumos" balstīts uz darījuma partnera – nerezidenta – sektoru, t.i., aktīvi attiecībā uz nerezidentu bankām klasificēti kā noguldījumi, bet aktīvi attiecībā uz citiem nerezidentu sektoriem klasificēti kā aizdevumi. Šajā dalījumā ievērotas citu, piemēram, MFI konsolidētās bilances, statistisko datu atšķirības, un tas atbilst SVF Maksājumu bilances rokasgrāmatai.

Eurosistēmas starptautisko rezervju un attiecīgo aktīvu un pasīvu atlikumi sniegti 7.3. sadaļas 7. tabulā. Sakarā ar datu aptvēruma un vērtējuma atšķirībām šie skaitļi nav pilnībā salīdzināmi ar Eurosistēmas nedēļas finanšu pārskata skaitļiem. 7. tabulas dati atbilst starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonu sagatavošanas rekomendācijām. Eurosistēmas zelta turējumu pārmaiņas (3. aile) atspoguļo darījumus ar zeltu saskaņā ar centrālo banku vienošanos par zeltu, kas tika noslēgta 1999. gada 26. septembrī un atjaunota 2004. gada 8. martā. Plašāku informāciju par Eurosistēmas starptautisko rezervju statistisko analīzi var atrast izdevumā *Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves* (2000. gada oktobris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas. Šajā interneta lapā atrodama arī plašāka informācija atbilstoši starptautisko rezervju un ārvalstu valūtas likviditātes šablonam.

7.4. sadaļā sniegts maksājumu bilances monetārais atspoguļojums, kurā maksājumu bilances darījumi atspoguļo darījumus attiecīgajā M3 ārējā atbilstošajā bilances postenī. Maksājumu bilances darījumi attiecībā uz portfeļieguldījumu pasīviem (5. un 6. aile) ietver euro zonas MFI emitēto līdzdalības un parāda vērtspapīru pirkšanu un pārdošanu, izņemot naudas tirgus fondu akcijas un parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem. Metodoloģisks skaidrojums par euro zonas maksājumu bilances monetāro atspoguļojumu sniegts ECB interneta lapas sadaļā "Statistiska". Sk. arī 2003. gada jūnija "Mēneša Biļetena" 1. ielikumu.

7.5. sadaļā sniegti dati par euro zonas preču ārējo tirdzniecību. To avots ir *Eurostat*. Vērtību dati un apjoma rādītāji izlīdzināti sezonāli un atbilstoši darbadienu skaitam. Preču grupu dalījums 7.5. sadaļas 1. tabulas 4.–6. un 9.–11. ailē atbilst plašo ekonomisko kategoriju *(Broad Economic Categories)* klasifikācijai. Rūpniecības preces (7. un 12. aile) un nafta (13. aile) atbilst SITC 3. red. definīcijai. Ģeogrāfiskais dalījums (7.5. sadaļas 3. tabula) parāda galvenos tirdzniecības partnerus individuāli vai pa reģionālām grupām. Ķīna neietver Honkongu. Sakarā ar definīciju, klasifikācijas, datu aptvēruma un reģistrācijas laika atšķirībām ārējās tirdzniecības dati, īpaši tie, kas attiecas uz importu, nav pilnībā salīdzināmi ar preču posteņa datiem maksājumu bilances statistikā (7.1. un 7.2. sadaļa). Daļa no šīs atšķirības rodas, iekļaujot apdrošināšanas un transportēšanas pakalpojumus ārējo tirdzniecības datu preču importa postenī.

Rūpniecības preču importa cenas un rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas (jeb rūpnieciskās produkcijas izlaides cenas neiekšzemes tirgum), kas sniegtas 7.5. sadaļas 2. tabulā, ieviestas ar 2005. gada 6. jūlija Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1158/2005, ar kuru groza Eiropas Padomes Regulu (EK) Nr. 1165/98, kas ir īstermiņa statistikas galvenais tiesiskais pamats. Rūpniecības preču importa cenu indekss attiecas uz rūpniecības produkciju, ko ieved no ārpus euro zonas esošajām valstīm un kas ietverta Preču statistiskās klasifikācijas Eiropas Ekonomiskajā kopienā pēc saimniecības nozarēm (CPA) C–E sadaļā, un visiem importētāju institucionālajam sektoriem, izņemot mājsaimniecības, valdības un bezpeļņas organizācijas. Tas atspoguļo preces cenu, apdrošināšanu un vedmaksu (CIF cenas), neietverot ievedmuitu un nodokļus, un attiecas

uz faktiski notikušajiem darījumiem euro, ko reģistrē preču īpašumtiesību maiņas brīdī. Rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas attiecas uz visām rūpniecības precēm, ko euro zonas ražotāji tieši izved no euro zonas uz ārpus euro zonas esošo tirgu un kas ietvertas NACE klasifikācijas C–E sadaļā. Vairumtirgotāju eksportētās preces un reeksportētās preces netiek ietvertas. Indeksi atspoguļo FOB cenas, kas izteiktas euro un aprēķinātas uz euro zonas robežām, ietverot visus netiešos nodokļus, izņemot PVN, un citus atskaitāmos nodokļus. Rūpniecības preču importa cenas un rūpniecības preču ražotāju eksporta cenas pieejamas galveno rūpniecības grupu (GRG) dalījumā saskaņā ar Eiropas Komisijas Regulu (EK) Nr. 586/2001 (OJ L 86, 27.03.2001., 11. lpp.). Sīkāku informāciju sk. 2008. gada decembra "Mēneša Biļetena" 11. ielikumā.

VALŪTU KURSI

8.1. sadaļa atspoguļo euro nominālā un reālā efektīvā kursa (EVK) indeksus, kuru aprēķinus veikusi ECB, pamatojoties uz divpusēju euro un euro zonas tirdzniecības partnervalstu valūtu kursu vidējiem svērtajiem lielumiem. Pozitīva pārmaiņa liecina par euro kursa paaugstināšanos. Svari balstās uz rūpniecības preču tirdzniecību ar tirdzniecības partnervalstīm 1995.–1997. un 1999.–2001. gadā un aprēķināti, lai izskaidrotu pārējo tirgu ietekmi. EVK indeksi iegūti, 1999. gada sākumā saistot rādītājus, kas balstās uz 1995.–1997. gada svariem, ar rādītājiem, kas balstās uz 1999.–2001. gada svariem. EVK-21 tirdzniecības partnervalstu grupā ietilpst ārpus euro zonas esošās 11 ES dalībvalstis, ASV, Austrālija, Dienvidkoreja, Honkonga, Japāna, Kanāda, Ķīna, Norvēģija, Singapūra un Šveice. EVK-41 grupu veido EVK-21 grupas valstis un Alžīrija, Argentīna, Brazīlija, Čīle, Dienvidāfrikas Republika, Filipīnas, Horvātija, Indija, Indonēzija, Īslande, Izraēla, Jaunzēlande, Krievija, Malaizija, Maroka, Meksika, Rumānija, Taivāna, Taizeme, Turcija un Venecuēla. Reālo EVK aprēķinā izmanto patēriņa cenu indeksus, ražotāju cenu indeksus, iekšzemes kopprodukta deflatorus, vienības darbaspēka izmaksas apstrādes rūpniecībā un vienības darbaspēka izmaksas visā tautsaimniecībā.

Plašāka informācija par EVK aprēķināšanu atrodama 2007. gada marta "Mēneša Biļetena" 8. ielikumā "Euro efektīvie kursi pēc nesenās euro zonas un ES paplašināšanas" un ECB 2. speciālajā publikācijā (*The effective exchange rates of the euro*, autori: Luka Buldorini *(Luca Buldorini),* Stelioss Makridakis *(Stelios Makrydakis)*, Kristians Timans *(Christian Thimann)*; 2002. gada februāris), ko iespējams lejuplādēt no ECB interneta lapas.

8.2. sadaļā sniegti mēneša vidējie divpusējie valūtu kursi, kas aprēķināti, izmantojot dienas publicētos datus par centrālo banku noteiktajiem valūtas kursiem.

NORISES ĀRPUS EURO ZONAS

Citu ES dalībvalstu statistikā (9.1. sadaļa) ievēroti tādi paši principi, kādi attiecināti uz euro zonu. ASV un Japānas dati 9.2. sadaļā iegūti no katras valsts avotiem.

PIELIKUMI

EUROSISTĒMAS MONETĀRĀS POLITIKAS PASĀKUMU HRONOLOĢIJA[1]

2007. GADA 11. JANVĀRIS UN 8. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.50%, 4.50% un 2.50%).

2007. GADA 8. MARTS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 14. martā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%; spēkā ar 2007. gada 14. martu).

2007. GADA 12. APRĪLIS UN 10. MAIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 3.75%, 4.75% un 2.75%).

2007. GADA 6. JŪNIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.0%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2007. gada 13. jūnijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.0% un 3.0%; spēkā ar 2007. gada 13. jūniju).

2007. GADA 5. JŪLIJS, 2. AUGUSTS, 6. SEPTEMBRIS, 4. OKTOBRIS, 8. NOVEMBRIS, 6. DECEMBRIS, 2008. GADA 10. JANVĀRIS, 7. FEBRUĀRIS, 6. MARTS, 10. APRĪLIS, 8. MAIJS UN 5. JŪNIJS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 4.00%, 5.00% un 3.00%).

2008. GADA 3. JŪLIJS

ECB Padome nolemj palielināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 25 bāzes punktiem (līdz 4.25%), sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 2008. gada 9. jūlijā. Padome arī nolemj palielināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 25 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 5.25% un 3.25%; spēkā ar 2008. gada 9. jūliju).

2008. GADA 7. AUGUSTS, 4. SEPTEMBRIS UN 2. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj nemainīt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 4.25%, 5.25% un 3.25%).

2008. GADA 8. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju minimālo pieteikuma procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3.75%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 15. oktobrī. Padome arī nolemj nekavējoties samazināt aizdevumu

1 Eurosistēmas monetārās politikas pasākumu 1999.–2006. gada hronoloģija sniegta attiecīgajos ECB gada pārskatos.

iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 4.75% un 2.75%). Turklāt Padome nolemj, ka, sākot ar operāciju, par kuru norēķins veicams 15. oktobrī, nedēļas galvenās refinansēšanas operācijas tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu, kā arī piemērojot galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi. Sākot ar 9. oktobri, ECB arī samazinās pastāvīgo iespēju koridoru (no 200 bāzes punktiem līdz 100 bāzes punktiem) ap galvenās refinansēšanas operācijas procentu likmi. Abi šie pasākumi tiks veikti tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un vismaz līdz 2009. gada pirmā izpildes perioda beigām 20. janvārī.

2008. GADA 15. OKTOBRIS

ECB Padome nolemj vēl paplašināt nodrošinājuma sistēmu un veicināt likviditātes nodrošināšanu. Lai to īstenotu, Padome nolemj: 1) paplašināt aktīvu kā atbilstoša nodrošinājuma Eurosistēmas kredītoperācijās sarakstu, kas būs spēkā līdz 2009. gada beigām, 2) veicināt ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju nodrošinājumu (spēkā no 2008. gada 30. oktobra līdz 2009. gada 1. ceturkšņa beigām) un 3) nodrošināt likviditāti ASV dolāros, veicot valūtas mijmaiņas darījumus.

2008. GADA 6. NOVEMBRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 3.25%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 12. novembrī. Padome arī nolemj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 50 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.75% un 2.75%; spēkā ar 2008. gada 12. novembri).

2008. GADA 4. DECEMBRIS

ECB Padome nolemj samazināt Eurosistēmas galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi par 75 bāzes punktiem (līdz 2.50%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2008. gada 10. decembrī. Padome arī nolemj samazināt aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi par 75 bāzes punktiem (attiecīgi līdz 3.00% un 2.00%; spēkā ar 2008. gada 10. decembri).

2008. GADA 18. DECEMBRIS

ECB Padome nolemj, ka galvenās refinansēšanas operācijas joprojām tiks veiktas, izmantojot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru, piešķirot visu piedāvātās summas apjomu arī pēc izpildes perioda, kas beidzas 2009. gada 20. janvārī. Šis pasākums tiks veikts tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un vismaz līdz trešā rezervju prasību izpildes perioda pēdējam piešķīrumam 2009. gada 31. martā. Turklāt pastāvīgo iespēju procentu likmju koridors, kas, sākot ar 2008. gada 9. oktobri, tika samazināts līdz 100 bāzes punktiem ap galvenās refinansēšanas operācijas dominējošo procentu likmi, sākot ar 2009. gada 21. janvāri, tiks simetriski paplašināts līdz 200 bāzes punktiem.

2009. GADA 15. JANVĀRIS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju fiksēto procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 2.00%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 21. janvārī. Padome arī nolemj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 3.00% un 1.00% (atbilstoši 2008. gada 18. decembra lēmumam spēkā ar 2009. gada 21. janvāri).

2009. GADA 5. FEBRUĀRIS

ECB Padome nolēma nemainīt galveno refinansēšanas operāciju procentu likmi, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likmi un noguldījumu iespējas procentu likmi (attiecīgi 2.00%, 3.00% un 1.00%).

2009. GADA 5. MARTS

ECB Padome nolemj samazināt galveno refinansēšanas operāciju fiksēto procentu likmi par 50 bāzes punktiem (līdz 1.50%), sākot ar operācijām, par kurām norēķins veicams 2009. gada 11. martā. Padome arī nolemj, ka aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme būs attiecīgi 2.50% un 0.5% (spēkā ar 2009. gada 11. martu).

Turklāt Padome nolemj visās galvenajās refinansēšanas operācijās, speciāla termiņa refinansēšanas operācijās un papildu un regulārajās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās turpināt izmantot fiksētas procentu likmes izsoles procedūru ar pilnu piešķīrumu tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un katrā ziņā arī pēc 2009. gada beigām. Padome arī nolēma joprojām saglabāt pašreizējo papildu ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju un speciāla termiņa refinansēšanas operāciju biežuma un termiņu struktūru tik ilgi, kamēr tas būs nepieciešams un katrā ziņā arī pēc 2009. gada beigām.

TARGET SISTĒMA (EIROPAS VIENOTĀ AUTOMATIZĒTĀ REĀLĀ LAIKA BRUTO NORĒĶINU SISTĒMA)

TARGET ir būtiska nozīme, veicinot integrētu euro zonas naudas tirgu, kas ir vienotas monetārās politikas efektīvas īstenošanas priekšnoteikums un turklāt stimulē euro zonas finanšu tirgu integrāciju. Dalībnieki izmanto TARGET, lai veiktu liela apjoma un laika ziņā kritiskus maksājumus, piemēram, maksājumus, kas veicina norēķinus citās starpbanku resursu pārvedumu sistēmās (piemēram, *Continuous Linked Settlement* (CLS) vai EURO1), un naudas tirgus, valūtas un vērtspapīru darījumu norēķinus. Šo sistēmu izmanto arī mazāka apjoma klientu maksājumu norēķiniem.

4. ceturksnī aptuveni 4 700 banku, t.sk. filiāles un meitasuzņēmumi, kā arī 21 nacionālā centrālā banka izmantoja TARGET maksājumu uzsākšanai savā vai savu klientu vārdā. Izmantojot TARGET, iespējams vērsties pie vairāk nekā 52 000 banku visā pasaulē (un tādējādi arī pie visiem šo banku klientiem).

MAKSĀJUMU PLŪSMAS TARGET

2008. gada 4. ceturksnī TARGET vidēji dienā apstrādāja 374 120 maksājumu, kuru vidējais dienas kopapjoms bija 2 917 mljrd. euro. Salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni maksājumu skaits pieauga par 7% un apjoms – par 17%. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu maksājumu skaits saruka par 4%, bet apjoms pieauga par 13%. Maksājumu skaita samazinājums salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu novērots jau otro ceturksni pēc kārtas. Tomēr apjoma ziņā TARGET kopējā tirgus daļa joprojām bija stabila (90%), bet skaita ziņā tā sasniedza 60%. Šajā ceturksnī vislielākā maksājumu plūsma TARGET reģistrēta 22. decembrī, kad tika apstrādāti 574 022 maksājumi.

Vidējais starpbanku maksājumu skaita un apjoma īpatsvars bija attiecīgi 40% un 92%. Apstrādātā starpbanku maksājuma vidējais apjoms bija 22.0 milj. euro, bet vidējais klienta maksājuma apjoms – 1.1 milj. euro. 66% maksājumu apjoma ziņā bija mazāki par 50 000 euro, bet 10% maksājumu apjoms pārsniedza 1 milj. euro. Vidēji dienā veikti 285 tādi maksājumi, kuru apjoms pārsniedza 1 mljrd. euro.

DIENAS IETVAROS VEIKTO MAKSĀJUMU SKAITA UN APJOMA TENDENCES

Pirmajā darbības stundā (no plkst. 7.00 līdz plkst. 8.00) TARGET vidēji apstrādāja ceturto daļu maksājumu. Pirmajās trijās darbības stundās (no plkst. 7.00 līdz plkst. 10.00) apstrādāta gandrīz puse maksājumu skaita. Trīs ceturtdaļas no maksājumiem jau bija apstrādātas līdz plkst. 14.00 un klientu maksājumu noslēgšanas laikā (plkst. 17.00) tika apstrādāti 99.4% no maksājumu kopskaita. Apjoma ziņā līdz plkst. 10.00 bija apstrādāta gandrīz ceturtā daļa no maksājumu apgrozījuma, bet līdz plkst. 13.00 – puse. Plkst. 17.00 bija apstrādāts 91% no maksājumu kopapjoma.

TARGET PIEEJAMĪBA UN DARBĪBA

2008. gada 4. ceturksnī TARGET pieejamība pirmo reizi bija 100% (iepriekšējā ceturksnī – 99.97%). Tādējādi TARGET pieejamību neietekmēja neviens darbības traucējums. Aprēķinot TARGET pieejamību, ņem vērā darbības traucējumus, kas neļauj apstrādāt maksājumus 10 vai vairāk minūšu. Tā kā TARGET bija pieejama pilnu darbalaiku, mazāk nekā 5 minūtēs apstrādāti 99.84% starp dalībvalstīm veikto maksājumu; 0.10% maksājumu apstrādei bija nepieciešamas 5–15 minūtes un 0.06% – 15–30 minūtes. Ceturkšņa visaktīvākās darbības dienā visi maksājumi apstrādāti mazāk nekā 5 minūtēs, tādējādi sistēmas darbībai pilnībā atbilstot gaidām.

1. tabula. TARGET un citās izvēlētās starpbanku bruto norēķinu sistēmās apstrādātie maksājuma rīkojumi: darījumu skaits

(maksājumu skaits)

	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV
TARGET					
Visi maksājumi TARGET					
Kopskaits	24 951 015	23 519 667	24 144 809	23 070 898	23 943 677
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu skaits	389 859	379 349	377 263	349 559	374 120
Dalībvalstu iekšzemes maksājumi TARGET					
Kopskaits	19 493 777	17 750 292	17 628 682	16 501 826	17 332 571
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu skaits	304 590	286 295	275 448	250 028	270 821
Starp dalībvalstīm TARGET veiktie maksājumi					
Kopskaits	5 457 238	5 799 637	6 516 127	6 569 072	6 611 106
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu skaits	85 269	93 543	101 814	99 531	103 299
Citas sistēmas					
EURO1 (EBA)					
Kopskaits	14 856 086	15 718 422	16 594 531	16 162 525	15 720 705
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu skaits	232 126	253 523	259 290	244 887	245 636
Paris Net Settlement[1] (PNS)					
Kopskaits	1 454 570	398 081			
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu skaits	22 728	12 063			
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Kopskaits	141 813	136 266	193 593	155 809	157 471
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu skaits	2 216	2 194	3 025	2 361	2 460

1) PNS sistēma beidza darbību 2008. gada 15. februārī.

2. tabula. TARGET un citās izvēlētās starpbanku bruto norēķinu sistēmās apstrādātie maksājuma rīkojumi: darījumu apjoms

(mljrd. euro)

	2007 IV	2008 I	2008 II	2008 III	2008 IV
TARGET					
Visi maksājumi TARGET					
Kopapjoms	164 686	163 420	166 793	164 384	186 661
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu apjoms	2 573	2 636	2 606	2 491	2 917
Dalībvalstu iekšzemes maksājumi TARGET					
Kopapjoms	105 905	108 340	112 221	111 429	133 962
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu apjoms	1 655	1 747	1 753	1 688	2 093
Starp dalībvalstīm TARGET veiktie maksājumi					
Kopapjoms	58 782	55 998	54 573	52 955	52 699
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu apjoms	918	903	853	802	823
Citas sistēmas					
EURO1 (EBA)					
Kopapjoms	15 766	16 541	17 944	18 504	20 410
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu apjoms	246	267	280	280	319
Paris Net Settlement[1] (PNS)					
Kopapjoms	3 352	746			
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu apjoms	52	23			
Pankkien On-line Pikasiirrot ja Sekit-järjestelmä (POPS)					
Kopapjoms	114	108	107	109	119
Vidēji dienā apstrādāto maksājumu apjoms	2	2	2	2	2

1) PNS sistēma beidza darbību 2008. gada 15. februārī.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PUBLICĒTIE DOKUMENTI (SĀKOT AR 2008. GADA JANVĀRI)

Saraksts paredzēts lasītāju informēšanai par Eiropas Centrālās bankas atsevišķiem dokumentiem, kas publicēti, sākot ar 2008. gada janvāri. Pētījumu sarakstā iekļauti tikai tie izdevumi, kuri publiskoti 2008. gada decembrī–2009. gada februārī. Publikācijas pieejamas vai tās var pasūtīt bez maksas, ja nav norādīts citādi un tās ir krājumā (kontaktadrese: info@ecb.europa.eu).

Eiropas Centrālās bankas un Eiropas Monetārā institūta publicēto dokumentu pilns saraksts pieejams ECB interneta lapā (http://www.ecb.europa.eu).

GADA PĀRSKATS

"Annual Report 2007", April 2008.

KONVERĢENCES ZIŅOJUMS

"Convergence Report May 2008".

"MĒNEŠA BIĻETENA" SPECIĀLIZDEVUMS

"10th anniversary of the ECB 1998–2008", May 2008.

"MĒNEŠA BIĻETENOS" PUBLICĒTIE RAKSTI

"Productivity developments and monetary policy", January 2008.
"Globalisation, trade and the euro area macroeconomy", January 2008.
"The Eurosystem's experience with forecasting autonomous factors and excess reserves", January 2008.
"The analysis of the euro money market from a monetary policy perspective", February 2008.
"Securitisation in the euro area", February 2008.
"The new euro area yield curves", February 2008.
"Business investment in the euro area and the role of firms' financial positions", April 2008.
"Short-term forecasts of economic activity in the euro area", April 2008.
"Developments in the EU arrangements for financial stability", April 2008.
"Price stability and growth", May 2008.
"The Eurosystem's open market operations during the recent period of financial market volatility", May 2008.
"One monetary policy and many fiscal policies: ensuring a smooth functioning of EMU", July 2008.
"Euro area trade in services: some key stylised facts", July 2008.
"The Eurosystem as a provider of technical assistance to EU neighbouring regions", July 2008.
"The external dimension of monetary analysis", August 2008.
"The role of banks in the monetary policy transmission mechanism", August 2008.
"Ten years of the Stability and Growth Pact", October 2008.
"Cross-border bank mergers & acquisitions and institutional investors", October 2008.
"Monitoring labour cost developments across euro area countries", November 2008.
"Valuing stock markets and the equity risk premium", November 2008.
"Ten years of TARGET and the launch of TARGET2", November 2008.
"Housing wealth and private consumption in the euro area", January 2009.
"Foreign asset accumulation by authorities in emerging markets", January 2009.
"New survey evidence on wage setting in Europe", February 2009.
"Assessing global trends in protectionism", February 2009.

STATISTIKAS KABATGRĀMATA

Izdod katru mēnesi, sākot ar 2003. gada augustu.

JURIDISKIE PĒTĪJUMI

6 "The legal implications of the prudential supervisory assessment of bank mergers and acquisitions under EU law" by S. Kerjean, June 2008.

7 "Electronic money institutions: current trends, regulatory issues and future prospects" by P. Athanassiou and N. Mas-Guix, July 2008.

SPECIĀLĀS PUBLIKĀCIJAS

78 "A framework for assessing global imbalances" by T. Bracke, M. Bussière, M. Fidora and R. Straub, January 2008.

79 "The workings of the Eurosystem: monetary policy preparations and decision-making – selected issues" by P. Moutot, A. Jung and F. P. Mongelli, January 2008.

80 "China's and India's roles in global trade and finance: twin titans for the new millennium?" by M. Bussière and A. Mehl, January 2008.

81 "Measuring financial integration in new EU Member States" by M. Baltzer, L. Cappiello, R. A. De Santis and S. Manganelli, March 2008.

82 "The sustainability of China's exchange rate policy and capital account liberalisation" by L. Cappiello and G. Ferrucci, March 2008.

83 "The predictability of monetary policy" by T. Blattner, M. Catenaro, M. Ehrmann, R. Strauch and J. Turunen, March 2008.

84 "Short-term forecasting of GDP using large monthly datasets: a pseudo real-time forecast evaluation exercise" by G. Rünstler, K. Barhoumi, R. Cristadoro, A. Den Reijer, A. Jakaitiene, P. Jelonek, A. Rua, K. Ruth, S. Benk and C. Van Nieuwenhuyze, May 2008.

85 "Benchmarking the Lisbon strategy" by D. Ioannou, M. Ferdinandusse, M. Lo Duca and W. Coussens, June 2008.

86 "Real convergence and the determinants of growth in EU candidate and potential candidate countries: a panel data approach" by M. M. Borys, É. K. Polgár and A. Zlate, June 2008.

87 "Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges", by a Task Force of Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, June 2008.

88 "Real convergence, financial markets, and the current account – emerging Europe versus emerging Asia" by S. Herrmann and A. Winkler, June 2008.

89 "An analysis of youth unemployment in the euro area" by R. Gomez-Salvador and N. Leiner-Killinger, June 2008.

90 "Wage growth dispersion across the euro area countries: some stylised facts" by M. Andersson, A. Gieseck, B. Pierluigi and N. Vidalis, July 2008.

91 "The impact of sovereign wealth funds on global financial markets" by R. Beck and M. Fidora, July 2008.

92 "The Gulf Cooperation Council countries: economic structures, recent developments and role in the global economy" by M. Sturm, J. Strasky, P. Adolf and D. Peschel, July 2008.

93 "Russia, EU enlargement and the euro" by Z. Polański and A. Winkler, August 2008.

94 "The changing role of the exchange rate in a globalised economy" by F. di Mauro, R. Rüffer and I. Bunda, September 2008.

95 "Financial stability challenges in candidate countries managing the transition to deeper and more market-oriented financial systems" by the International Relations Committee expert group on financial stability challenges in candidate countries, September 2008.

96 "The monetary presentation of the euro area balance of payments" by L. Bê Duc, F. Mayerlen and P. Sola, September 2008.
97 "Globalisation and the competitiveness of the euro area" by F. di Mauro and K. Forster, September 2008.
98 "Will oil prices decline over the long run?" by R. Kaufmann, P. Karadeloglou and F. di Mauro, October 2008.
99 "The ECB and IMF indicators for the macro-prudential analysis of the banking sector: a comparison of the two approaches" by A. M. Agresti, P. Baudino and P. Poloni, November 2008.
100 "Survey data on household finance and consumption: research summary and policy use" by the Eurosystem Household Finance and Consumption Network, January 2009.

PĒTĪJUMU BIĻETENI

Research Bulletin, No 7, June 2008.

PĒTĪJUMI

973 "Do China and oil exporters influence major currency configurations?" by M. Fratzscher and A. Mehl, December 2008.
974 "Institutional features of wage bargaining in 23 European countries, the United States and Japan" by P. Du Caju, E. Gautier, D. Momferatou and M. Ward-Warmedinger, December 2008.
975 "Early estimates of euro area real GDP growth: a bottom-up approach from the production side" by E. Hahn and F. Skudelny, December 2008.
976 "The term structure of interest rates across frequencies" by K. Assenmacher-Wesche and S. Gerlach, December 2008.
977 "Predictions of short-term rates and the expectations hypothesis of the term structure of interest rates" by M. Guidolin and D. L. Thornton, December 2008.
978 "Measuring monetary policy expectations from financial market instruments" by M. Joyce, J. Relleen and S. Sorensen, December 2008.
979 "Futures contract rates as monetary policy forecasts" by G. Ferrero and A. Nobili, December 2008.
980 "Extracting market expectations from yield curves augmented by money market interest rates: the case of Japan" by T. Nagano and N. Baba, December 2008.
981 "Why the effective price for money exceeds the policy rate in the ECB tenders?" by T. Välimäki, December 2008.
982 "Modelling short-term interest rate spreads in the euro money market" by N. Cassola and C. Morana, December 2008.
983 "What explains the spread between the euro overnight rate and the ECB's policy rate?" by T. Linzert and S. Schmidt, December 2008.
984 "The daily and policy-relevant liquidity effects" by D. L. Thornton, December 2008.
985 "Portuguese banks in the euro area market for daily funds" by L. Farinha and V. Gaspar, December 2008.
986 "The topology of the federal funds market" by M. L. Bech and E. Atalay, December 2008.
987 "Probability of informed trading on the euro overnight market rate: an update" by J. Idier and S. Nardelli, December 2008.
988 "The interday and intraday patterns of the overnight market: evidence from an electronic platform" by R. Beaupain and A. Durré, December 2008.
989 "Modelling loans to non-financial corporations in the euro area" by C. Kok Sørensen, D. Marqués Ibáñez and C. Rossi, January 2009.

990 "Fiscal policy, housing and stock prices" by A. Afonso and R. M. Sousa, January 2009.
991 "The macroeconomic effects of fiscal policy" by A. Afonso and R. M. Sousa, January 2009.
992 "FDI and productivity convergence in central and eastern Europe: an industry-level investigation" by M. Bijsterbosch and M. Kolasa, January 2009.
993 "Has emerging Asia decoupled? An analysis of production and trade linkages using the Asian international input-output table" by G. Pula and T. A. Peltonen, January 2009.
994 "Fiscal sustainability and policy implications for the euro area" by F. Balassone, J. Cunha, G. Langenus, B. Manzke, J. Pavot, D. Prammer and P. Tommasino, January 2009.
995 "Current account benchmarks for central and eastern Europe: a desperate search?" by M. Ca' Zorzi, A. Chudik and A. Dieppe, January 2009.
996 "What drives euro area break-even inflation rates?" by M. Ciccarelli and J. A. García, January 2009.
997 "Financing obstacles and growth: an analysis for euro area non-financial corporations" by C. Coluzzi, A. Ferrando and C. Martinez-Carrascal, January 2009.
998 "Infinite-dimensional VARs and factor models" by A. Chudik and M. H. Pesaran, January 2009.
999 "Risk-adjusted forecasts of oil prices" by P. Pagano and M. Pisani, January 2009.
1000 "Wealth effects in emerging market economies" by T. A. Peltonen, R. M. Sousa and I. S. Vansteenkiste, January 2009.
1001 "Identifying the elasticity of substitution with biased technical change" by M. A. León-Ledesma, P. McAdam and A. Willman, January 2009.
1002 "Assessing portfolio credit risk changes in a sample of EU large and complex banking groups in reaction to macroeconomic shocks" by O. Castrén, T. Fitzpatrick and M. Sydow, February 2009.
1003 "Real wages over the business cycle: OECD evidence from the time and frequency domains" by J. Messina, C. Strozzi and J. Turunen, February 2009.
1004 "Characterising the inflation-targeting regime in South Korea" by M. Sánchez, February 2009.
1005 "Labour market institutions and macroeconomic volatility in a panel of OECD countries" by F. Rumler and J. Scharler, February 2009.
1006 "Understanding sectoral differences in downward real wage rigidity: workforce composition, institutions, technology and competition" by P. Du Caju, C. Fuss and L. Wintr, February 2009.
1007 "Sequential bargaining in a new-Keynesian model with frictional unemployment and staggered wage negotiation" by G. de Walque, O. Pierrard, H. Sneessens and R. Wouters, February 2009.
1008 "Liquidity (risk) concepts: definitions and interactions" by K. Nikolaou, February 2009.
1009 "Optimal sticky prices under rational inattention" by B. Maćkowiak and M. Wiederholt, February 2009.
1010 "Business cycles in the euro area" by D. Giannone, M. Lenza and L. Reichlin, February 2009.
1011 "The global dimension of inflation - evidence from factor-augmented Phillips curves" by S. Eickmeier and K. Moll, February 2009.
1012 "Petrodollars and imports of oil-exporting countries" by R. Beck and A. Kamps, February 2009.
1013 "Structural breaks, cointegration, and the Fisher effect" by A. Beyer, A. Haug and B. Dewald, February 2009.
1014 "Asset prices and current account fluctuations in G7 economies" by M. Fratzscher and R. Straub, February 2009.
1015 "Inflation forecasting in the new EU Member States" by O. Arratibel, C. Kamps and N. Leiner-Killinger, February 2009.

CITAS PUBLIKĀCIJAS

"Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union", January 2008 (tikai tiešsaistē).
"Oversight framework for card payment schemes – standards", January 2008 (tikai tiešsaistē).
"The role of money – money and monetary policy in the twenty-first century – proceedings of the Fourth ECB Central Banking Conference 2006", February 2008.
"Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report", March 2008 (tikai tiešsaistē).
"ECB statistics quality framework (SQF)", April 2008 (tikai tiešsaistē).
"Quality assurance procedures within the ECB statistical function", April 2008 (tikai tiešsaistē).
"ECB statistics – an overview", April 2008 (tikai tiešsaistē).
"TARGET Annual Report 2007", April 2008 (tikai tiešsaistē).
"Financial integration in Europe", April 2008.
"Financial Stability Review", June 2008.
"Labour supply and employment in the euro area countries: developments and challenges", June 2008.
"The international role of the euro", July 2008 (tikai tiešsaistē).
"Payment systems and market infrastructure oversight report", July 2008 (tikai tiešsaistē).
"Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament", July 2008 (tikai tiešsaistē).
"Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", July 2008 (tikai tiešsaistē).
"Legal framework of the Eurosystem and the ESCB. ECB legal acts and instruments", July 2008.
"CCBM2 User Requirements 4.1", July 2008 (tikai tiešsaistē).
"Simulating financial instability – conference on stress testing and financial crisis simulation exercises, 12–13 July 2007", September 2008.
"New procedure for constructing ECB staff projection ranges", September 2008 (tikai tiešsaistē).
"Commission's draft directive/regulation on credit rating agencies – Eurosystem contribution to the public consultation", September 2008 (tikai tiešsaistē).
"Euro money market survey", September 2008 (tikai tiešsaistē).
"EU banking structures", October 2008 (tikai tiešsaistē).
"Letter from the ECB President to Mr Mario Borghezio, Member of the European Parliament", October 2008 (tikai tiešsaistē).
"Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament", October 2008 (tikai tiešsaistē).
"A strategic vision for statistics: challenges for the next 10 years – Fourth ECB Conference on Statistics, 24 and 25 April 2008", November 2008.
"The implementation of monetary policy in the euro area: General documentation on Eurosystem monetary policy instruments and procedures", November 2008.
"The Eurosystem policy principles on the location and operation of infrastructures settling euro-denominated payment transactions: specification of 'legally and operationally located in the euro area'", November 2008 (tikai tiešsaistē).
"Single Euro Payments Area – sixth progress report", November 2008 (tikai tiešsaistē).
"EU banks' liquidity stress-testing and contingency funding plans", November 2008 (tikai tiešsaistē).
"Government finance statistics guide", December 2008 (tikai tiešsaistē).
"Financial Stability Review", December 2008.
"Covered bonds in the EU financial system", December 2008 (tikai tiešsaistē).
"The incentive structure of the 'originate and distribute' model", December 2008 (tikai tiešsaistē).

"Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on the pricing of recapitalisations", December 2008 (tikai tiešsaistē).
"Recommendations of the Governing Council of the European Central Bank on government guarantees for bank debt", December 2008 (tikai tiešsaistē).
"Commercial property markets – financial stability risks, recent developments and EU banks' exposures", December 2008 (tikai tiešsaistē).
"Correspondent central banking model (CCBM) – procedures for Eurosystem counterparties", December 2008 (tikai tiešsaistē).
"Letter from the ECB President to Mr Robert Sturdy, Member of the European Parliament", January 2009 (tikai tiešsaistē).
Euro money market study 2008", February 2009 (tikai tiešsaistē).
"Eurosystem oversight policy framework", February 2009 (tikai tiešsaistē).
"Harmonised oversight approach and oversight standards for payment instruments", February 2009 (tikai tiešsaistē).
"European Commission's consultation on hedge funds – Eurosystem contribution", February 2009 (tikai tiešsaistē).

INFORMATĪVĀS BROŠŪRAS

"The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks", 2nd edition, April 2008.
"Price stability – why is it important for you?", June 2008.
"A single currency – an integrated market infrastructure", September 2008.

TERMINU SKAIDROJUMS

Šajā terminu skaidrojumā ietverti ECB "Mēneša Biļetenā" bieži lietotie termini. Pilnīgāku terminu skaidrojumu sk. ECB interneta lapā (www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Aizdevumu iespēja uz nakti ***(marginal lending facility)*** – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai saņemtu no NCB kredītu uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi pret atbilstošajiem aktīviem.

Aizņemšanās nepieciešamība (valdības) ***(borrowing requirement (general government)*** – valdības neto uzņemtās saistības.

Ar inflāciju indeksētas valdības obligācijas ***(inflation-indexed government bonds)*** – valdības emitēti parāda vērtspapīri, kuru kupona maksājumi un pamatsumma piesaistīti noteiktam patēriņa cenu indeksam.

Atlīdzība vienam nodarbinātajam vai par vienu nostrādāto stundu ***(compensation per employee or per hour worked)*** – kopējais atalgojums, ko darba devēji izmaksā nodarbinātajiem skaidrā naudā vai natūrā, t.i., bruto darba samaksa, papildatlīdzība, virsstundu darba samaksa un darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas, kas izdalīts ar kopējo nodarbināto skaitu vai ar darbinieku nostrādāto stundu kopskaitu.

Autonomie likviditātes faktori ***(autonomous liquidity factors)*** – likviditātes faktori, kurus parasti nerada monetārās politikas instrumentu izmantošana. Šādi faktori ir, piemēram, banknotes apgrozībā, valdības noguldījumi centrālajā bankā un centrālās bankas tīrie ārējie aktīvi.

Banku veiktās kreditēšanas apsekojums (BLS) ***(bank lending survey (BLS))*** – kreditēšanas politiku ceturkšņa apsekojums, ko Eurosistēma veic kopš 2003. gada janvāra. Tajā iepriekš noteiktai euro zonas banku izlases grupai uzdoti kvalitatīvi jautājumi saistībā ar kredītu standartu attīstību, aizdevumu noteikumiem un nosacījumiem un uzņēmumu un mājsaimniecību aizdevumu pieprasījumu.

Brīvas darba vietas ***(job vacancies)*** – kopējs termins, kas ietver no jauna izveidotas, brīvas darba vietas vai darba vietas, kuras tuvā nākotnē varētu atbrīvoties un kurām darba devējs nesen aktīvi uzsācis meklēt atbilstošus kandidātus.

Centrālais paritātes kurss jeb centrālais kurss ***(central parity*** **jeb** ***central rate)*** – katras VKM II dalībvalsts valūtas kurss pret euro, attiecībā pret kuru tiek definētas VKM II svārstību robežas.

Cenu stabilitāte ***(price stability)*** – cenu stabilitātes saglabāšana ir Eurosistēmas galvenais mērķis. Padome definējusi cenu stabilitāti kā euro zonas SPCI pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu mazāku par 2%. Padome arī darījusi zināmu, ka, lai nodrošinātu cenu stabilitāti, tā cenšas saglabāt inflāciju zemāku par 2%, bet tuvu 2% vidējā termiņā.

Citi ieguldījumi ***(other investment)*** – maksājumu bilances un starptautiskās investīciju bilances postenis, kurš aptver tirdzniecības kredītu, noguldījumu un aizdevumu, kā arī citu debitoru un kreditoru parādu finanšu darījumus/pozīcijas ar nerezidentiem.

Daļēja norakstīšana ***(write-down)*** – MFI bilancē uzskaitīto aizdevumu vērtības samazinoša korekcija, konstatējot, ka aizdevumi kļuvuši daļēji neatgūstami.

Darba ražīgums ***(labour productivity)*** – produkcijas izlaides apjoms, ko var saražot, ieguldot noteiktu darba apjomu. To var novērtēt vairākos veidos, tomēr parasti to novērtē, dalot IKP salīdzināmajās cenās ar kopējo nodarbināto personu vai nostrādāto stundu skaitu.

Darbaspēka stundas izmaksu indekss *(hourly labour cost index)* – darbaspēka izmaksas, t.sk. bruto darba samaksa (naudā un natūrā, ieskaitot papildatlīdzību), un citas darbaspēka izmaksas (darba devēju sociālās apdrošināšanas iemaksas plus darba devēja maksātie ar nodarbinātību saistītie nodokļi mīnus darba devēja saņemtās subsīdijas) par vienu faktiski nostrādāto stundu (t.sk. virsstundām).

Darbaspēks *(labour force)* – nodarbināto personu un bezdarbnieku kopskaits.

Deficīta–parāda korekcija (valdības) *(deficit-debt adjustment (general government))* – starpība starp valdības deficītu un valdības parāda pārmaiņām.

Deficīta rādītājs (valdības) *(deficit ratio (general government))* – valdības deficīta attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību. To sauc arī par budžeta deficīta rādītāju vai fiskālā deficīta rādītāju.

Deficīts (valdības) *(deficit (general government))* – valdības neto aizņēmumi, t.i., starpība starp valdības kopējiem ieņēmumiem un izdevumiem.

Deflācija *(deflation)* – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) samazināšanās.

Eiropas Komisijas apsekojumi *(European Commission surveys)* – saskaņoti uzņēmumu un/vai patērētāju noskaņojuma apsekojumi, ko Eiropas Komisijas vārdā veic katrā no ES dalībvalstīm. Šādi apsekojumi tiek veikti, aptaujas veidā vēršoties pie vadītājiem apstrādes rūpniecības, būvniecības, mazumtirdzniecības un pakalpojumu sektorā, kā arī pie patērētājiem. No katra mēneša apsekojuma datiem tiek aprēķināti saliktie rādītāji, kas apkopo atbildes uz dažādiem jautājumiem, iegūstot vienu rādītāju (konfidences rādītāji).

EONIA (euro uz nakti izsniegto kredītu vidējais indekss) *(EONIA (euro overnight index average))* – efektīvās procentu likmes rādītājs, kas dominē euro starpbanku darījumu uz nakti tirgū. To aprēķina kā euro denominēto aizdevumu darījumu uz nakti bez nodrošinājuma procentu likmju vidējo svērto rādītāju saskaņā ar sarakstā iekļauto banku sniegtajiem datiem.

EURIBOR (euro starpbanku kredītu procentu likmju indekss) *(EURIBOR (euro interbank offered rate))* – likme, ar kādu visaugstākā reitinga banka vēlas aizdot naudas līdzekļus citai visaugstākā reitinga bankai un ko katru dienu aprēķina starpbanku noguldījumiem ar dažādiem termiņiem līdz 12 mēnešiem.

Euro efektīvie kursi (EEK, nominālie/reālie) *(effective exchange rates (EERs) of the euro (nominal/real))* – vidējie svērtie divpusējie euro kursi attiecībā pret euro zonas nozīmīgāko tirdzniecības partnervalstu valūtām. Nominālā EEK indeksus aprēķina attiecībā pret divām tirdzniecības partnervalstu grupām: EEK 21 (ietilpst 11 ārpus euro zonas esošās ES dalībvalstis un 10 tirdzniecības partnervalstis ārpus ES) un EEK 41 (ietilpst EEK 21 un 20 papildu valstis). Izmantotie svari atspoguļo katras partnervalsts daļu euro zonas tirdzniecībā, ņemot vērā konkurenci trešo valstu tirgos. Reālie EEK ir nominālie EEK, kas deflēti ar ārvalstu un iekšzemes cenu vai izmaksu attiecības vidējo svērto vērtību. Tādējādi tie ir cenu un izmaksu konkurētspējas rādītāji.

Eurosistēma *(Eurosystem)* – centrālo banku sistēma, ko veido ECB un to ES dalībvalstu NCB, kuras jau ieviesušas euro.

Euro zona ***(euro area)*** – zona, ko veido ES dalībvalstis, kuras saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu ieviesušas euro kā vienoto valūtu.

Euro zonas iepirkumu vadītāju apsekojumi ***(Eurozone Purchasing Managers' Surveys)*** – apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora nosacījumu apsekojumi, kas veikti vairākās euro zonas valstīs un izmantoti indeksu apkopošanai. Euro zonas ražošanas iepirkumu vadītāju indekss (IVI) ir svērtais rādītājs, kas aprēķināts no ražošanas apjoma, jaunu pasūtījumu, nodarbinātības, piegādātāju piegādes laiku un iepirkumu krājumu indeksiem. Pakalpojumu sektora apsekojumā uzdoti jautājumi par komercdarbības aktivitāti, nākotnes komercdarbības aktivitātes prognozēm, nepabeigto darījumu apjomu, jaunajiem darījumiem, nodarbinātību, izejvielu cenām un noteiktajām cenām. Euro zonas kopējais indekss tiek aprēķināts, apkopojot apstrādes rūpniecības un pakalpojumu sektora apsekojumu rezultātus.

Fiksētas procentu likmes izsole ***(fixed rate tender)*** – izsoles procedūra, kurā centrālā banka iepriekš nosaka procentu likmi un iesaistītie darījuma partneri iesniedz pieteikumus par tāda darījuma summu, kuru tie vēlas veikt ar fiksētu procentu likmi.

Finanšu konti ***(financial accounts)*** – valsts (vai euro zonas) kontu sistēmas daļa, kas parāda finanšu pozīcijas (atlikumus vai bilances), finanšu darījumus un citas dažādu tautsaimniecības institucionālo sektoru pārmaiņas finanšu aktīvu dalījumā.

Finanšu konts ***(financial account)*** – maksājumu bilances konts, kurš aptver tiešo investīciju, portfeļieguldījumu, citu ieguldījumu, atvasināto finanšu instrumentu un rezerves aktīvu darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Galvenā refinansēšanas operācija ***(main refinancing operation)*** – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru nedēļu ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 1 nedēļa.

Galvenās ECB procentu likmes ***(key ECB interest rates)*** – Padomes noteiktās procentu likmes, kas atspoguļo ECB monetāro politiku. Tās ir galveno refinansēšanas operāciju procentu likme, aizdevumu iespējas uz nakti procentu likme un noguldījumu iespējas procentu likme.

Ieguldījumu fondi (izņemot naudas tirgus fondus) ***(investment funds (except money market funds))*** – finanšu iestādes, kas izveido piesaistītā privātpersonu kapitāla kopfondu un iegulda to finanšu un nefinanšu aktīvos. Sk. arī **MFI**.

Iekšzemes kopprodukts (IKP) ***(gross domestic product (GDP))*** – tautsaimniecībā saražoto preču un pakalpojumu vērtība, atskaitot starppatēriņu un pieskaitot produktu un importa tīros nodokļu ieņēmumus. IKP var sadalīt ražošanas, izdevumu vai ienākumu sastāvdaļās. Galvenie IKP veidojošie izdevumu posteņi ir mājsaimniecību galapatēriņš, valdības galapatēriņš, kopējā pamatkapitāla veidošana, krājumu pārmaiņas, kā arī preču un pakalpojumu eksports un imports (t.sk. tirdzniecība eiro zonā).

Ienesīguma līkne ***(yield curve)*** – saistības starp dažādu termiņu pietiekami viendabīgu parāda vērtspapīru procentu vai ienesīguma likmēm un termiņiem grafisks attēlojums konkrētā brīdī. Ienesīguma līknes slīpumu var noteikt kā starpību starp procentu likmēm darījumiem ar diviem izvēlētiem termiņiem.

Ilgāka termiņa refinansēšanas operācija ***(longer term refinancing operation)*** – regulāra atklātā tirgus operācija, ko Eurosistēma veic reverso darījumu veidā. Šādas operācijas veic katru mēnesi ar standartizsoļu palīdzību, un to termiņš parasti ir 3 mēneši.

Implicētais svārstīgums *(implied volatility)* – gaidāmais aktīva (piemēram, akcijas vai obligācijas) cenas pārmaiņu tempa svārstīgums (t.i., standartnovirze). To var iegūt no aktīva cenas, termiņa beigu datuma un attiecīgo iespēju līgumu izmantošanas cenas, kā arī no bezriska ienesīguma likmes, izmantojot iespēju līgumu cenu noteikšanas modeli (piemēram, Bleka–Skoulza *(Black–Scholes)* modeli).

Inflācija *(inflation)* – vispārējā cenu līmeņa (piemēram, patēriņa cenu indeksa) kāpums.

Kapitāla konti *(capital accounts)* – valsts (vai euro zonas) kontu sistēmas daļa, kuras veido tīrās vērtības pārmaiņas, kas radušās neto uzkrājumu, neto kapitāla pārvedumu un nefinanšu aktīvu neto pirkumu rezultātā.

Kapitāla konts *(capital account)* – maksājumu bilances konts, kurš aptver visus kapitāla pārvedumus un neražoto nefinanšu aktīvu iegādes/pārdošanas darījumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Kapitāla vērtspapīri *(equities)* – vērtspapīri, kas atspoguļo īpašumtiesības uz akciju sabiedrības daļu. Tie ietver biržās tirgotas akcijas (kotētās akcijas), nekotētas akcijas un citus kapitāla vērtspapīru veidus. Kapitāla vērtspapīri parasti nodrošina ienākumus dividenžu veidā.

M1 – šaurās naudas rādītājs, kas ietver skaidro naudu apgrozībā un noguldījumus uz nakti MFI un centrālajā valdībā (piemēram, pastā vai Valsts kasē).

M2 – vidējās naudas rādītājs, kas ietver M1, noguldījumus ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem ieskaitot (t.i., īstermiņa krājnoguldījumus) un noguldījumus ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot (t.i., īstermiņa noguldījumus) MFI un centrālajā valdībā.

M3 – plašās naudas rādītājs, kas ietver M2 un tirgojamos instrumentus, īpaši atpirkšanas līgumus, naudas tirgus fondu akcijas un daļas, kā arī MFI emitētus parāda vērtspapīrus ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot.

M3 pieauguma atsauces vērtība *(reference value for M3 growth)* – M3 gada kāpuma temps vidējā termiņā atbilstoši cenu stabilitātes saglabāšanas mērķim. Pašlaik M3 gada pieauguma atsauces vērtība ir 4.5%.

Mainīgas procentu likmes izsole *(variable rate tender)* – izsoles procedūra, kurā darījuma partneri pieteikumā norāda gan naudas summu, par kādu tie vēlas veikt darījumu ar centrālo banku, gan procentu likmi, ar kādu tie vēlas iesaistīties darījumā.

Maksājumu bilance *(balance of payments (b.o.p.))* – statistikas pārskats, kas konkrētam periodam apkopo kādas valsts saimnieciskos darījumus ar pārējām valstīm.

MFI (monetārās finanšu iestādes) *(MFIs (monetary financial institutions))* – finanšu iestādes, kas veido euro zonas naudas emisijas sektoru. Šeit ietilpst Eurosistēma, rezidentu kredītiestādes saskaņā ar Kopienas tiesību aktu definīciju un visas pārējās rezidentu finanšu iestādes, kas nodarbojas ar noguldījumu un/vai tiem tuvu aizstājēju piesaisti no ne-MFI, kā arī kredītu izsniegšanu un/vai ieguldījumu veikšanu vērtspapīros savā vārdā (vismaz ekonomiskā nozīmē). Pēdējā grupā galvenokārt ietilpst naudas tirgus fondi, t.i., fondi, kas veic ieguldījumus īstermiņa un zema riska instrumentos, parasti ar termiņu līdz 1 gadam.

MFI ilgāka termiņa finanšu saistības *(MFI longer term financial liabilities)* – noguldījumi ar noteikto termiņu ilgāku par 2 gadiem, noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu ilgāku par 3 mēnešiem,

euro zonas MFI emitētie parāda vērtspapīri ar sākotnējo dzēšanas termiņu ilgāku par 2 gadiem un euro zonas MFI sektora kapitāls un rezerves.

MFI kredīts euro zonas rezidentiem ***(MFI credit to euro area residents)*** – MFI izsniegtie aizdevumi ne-MFI, kas ir euro zonas valstu rezidenti (t.sk. valdībai un privātajam sektoram), un MFI euro zonas rezidentu ne-MFI emitēto vērtspapīru turējumi (akcijas, citi kapitāla vērtspapīri un parāda vērtspapīri).

MFI procentu likmes ***(MFI interest rates)*** – procentu likmes, kuras rezidentu kredītiestādes un citas MFI, izņemot centrālās bankas un naudas tirgus fondus, piemēro euro denominētajiem euro zonas rezidentu mājsaimniecību un nefinanšu sabiedrību noguldījumiem un tām izsniegtajiem kredītiem.

MFI sektora konsolidētā bilance ***(consolidated balance sheet of the MFI sector)*** – bilance, kas sagatavota, MFI kopsavilkuma bilancē ietverot MFI savstarpējo darījumu neto pozīcijas (piemēram, MFI savstarpējos aizdevumus un noguldījumus). Tā sniedz statistisko informāciju par MFI sektora aktīviem un saistībām pret šim sektoram nepiederošiem euro zonas rezidentiem (t.i., valdību un pārējiem euro zonas rezidentiem) un pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem. Tā ir galvenais statistisko datu avots monetāro rādītāju aprēķināšanai un nodrošina pamatu regulārai M3 atbilstošo bilances posteņu analīzei.

MFI tīrie ārējie aktīvi ***(MFI net external assets)*** – euro zonas MFI sektora ārējie aktīvi (piemēram, zelts, ārvalstu valūtas banknotes un monētas, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu emitēti vērtspapīri un ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem izsniegti aizdevumi), no kā atskaitītas euro zonas MFI sektora ārējās saistības (piemēram, ārpus euro zonas esošo valstu rezidentu noguldījumi un atpirkšanas līgumi, kā arī to naudas tirgus fondu akciju/daļu un MFI emitēto parāda vērtspapīru ar termiņu līdz 2 gadiem ieskaitot turējumi).

Minimālā pieteikuma procentu likme ***(minimum bid rate)*** – zemākā procentu likme, ar kuru darījuma partneri var iesniegt pieteikumus mainīgas procentu likmes izsolēs.

Noguldījumu iespēja ***(deposit facility)*** – Eurosistēmas pastāvīgā iespēja, kuru darījuma partneri var izmantot, lai NCB veiktu noguldījumus uz nakti ar iepriekš noteiktu procentu likmi.

Parāda attiecība pret IKP (valdības) ***(debt-to-GDP ratio (general government))*** – valdības parāda attiecība pret IKP pašreizējās tirgus cenās. To aplūko viens no fiskālajiem kritērijiem, kas izklāstīti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 104. panta 2. punktā un kas nosaka pārmērīga budžeta deficīta esamību.

Parāda vērtspapīrs ***(debt security)*** – emitenta (t.i., aizņēmēja) apņemšanās veikt vienu vai vairākus maksājumus vērtspapīru turētājam (aizdevējam) noteiktā datumā vai datumos nākotnē. Šādiem vērtspapīriem parasti ir noteikta procentu likme (kupons), un/vai tie tiek pārdoti ar diskontu no summas, kas tiks atmaksāta noteiktajā dzēšanas termiņā. Parāda vērtspapīri, kas emitēti ar sākotnējo termiņu ilgāku par 1 gadu, klasificēti kā ilgtermiņa parāda vērtspapīri.

Parāds (finanšu pārskatos) ***(debt (financial accounts))*** – aizņēmumi, noguldījumu saistības, nefinanšu sabiedrību emitētie parāda vērtspapīri un pensiju fondu rezerves (ko veido darba devēju veiktās tiešās pensiju iemaksas par labu darba ņēmējiem), kas perioda beigās novērtēti pēc tirgus vērtības.

Parāds (valdības) ***(debt (general government))*** – kopējais bruto parāds (noguldījumi, aizdevumi un parāda vērtspapīri, izņemot atvasinātos finanšu instrumentus) nominālvērtībā gada beigās, kas konsolidēts starp valdības sektoriem un to ietvaros.

Pilnīga norakstīšana *(write-off)* – aizdevumu vērtības izslēgšana no MFI bilances, ja aizdevumi ir pilnībā neatgūstami.

Pirktspējas paritāte (PP) *(purchasing power parity (PPP))* – kurss, pēc kura viena valūta tiek konvertēta citā valūtā, lai panāktu abu valūtu pirktspējas izlīdzināšanos, novēršot attiecīgajās valstīs pastāvošo cenu atšķirības. Vienkāršākajā formā PP ir vienas un tās pašas preces vai pakalpojuma nacionālajā valūtā izteikta cenu attiecība dažādās valstīs.

Portfeļieguldījumi *(portfolio investment)* – euro zonas rezidentu tādu vērtspapīru tīrie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas nerezidenti ("aktīvi"), un tādu euro zonas nerezidentu vērtspapīru tīrie darījumi un/vai pozīcijas, kuru emitenti ir euro zonas rezidenti ("saistības"). Ietver kapitāla vērtspapīrus un parāda vērtspapīrus (obligācijas un parādzīmes un naudas tirgus instrumenti). Darījumi tiek uzrādīti pēc samaksātās vai saņemtās faktiskās cenas, no kā atskaitīta komisijas maksa un izdevumi. Lai īpašumtiesības uzņēmumā uzskatītu par portfeļa aktīvu, tām jābūt mazākām par 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām.

Preču ārējā tirdzniecība *(external trade in goods)* – preču eksports un imports attiecībā pret ārpus euro zonas esošām valstīm, kas izteikti vērtības izteiksmē un kā apjoma un vienības vērtības indeksi. Ārējās tirdzniecības statistikas rādītāji nav salīdzināmi ar eksporta un importa rādītājiem nacionālajos kontos, kur šie rādītāji ietver darījumus euro zonā un ārpus tās un arī atspoguļo preces un pakalpojumus kopā. Tos nevar arī pilnībā salīdzināt ar maksājumu bilances statistikas preču posteņa datiem. Papildus metodoloģiskām korekcijām galvenā atšķirība ir tā, ka ārējās tirdzniecības statistikā imports tiek atspoguļots, ietverot apdrošināšanas un kravu pārvadājumu pakalpojumus, bet maksājumu bilances statistikas preču postenī tas tiek iekļauts FOB cenās.

Ražotāju cenas rūpniecībā *(industrial producer prices)* – visu rūpniecībā (izņemot būvniecību) ražoto preču cenas (neietverot transporta izmaksas), par kādām ražotājs pārdod preces euro zonas valstu iekšzemes tirgos, izņemot importu.

Rezervju prasības *(reserve requirement)* – minimālais rezervju apjoms, kas kredītiestādei jāglabā Eurosistēmā iepriekš noteiktā prasību izpildes periodā. Atbilstība prasībām tiek noteikta, pamatojoties uz rezervju kontu dienas atlikumu vidējo rādītāju.

Rūpniecības produkcija *(industrial production)* – rūpniecībā radītā bruto pievienotā vērtība salīdzināmajās cenās.

Saskaņotais patēriņa cenu indekss (SPCI) *(Harmonised Index of Consumer Prices (HICP))* – *Eurostat* aprēķināts patēriņa cenu pārmaiņu rādītājs, kas saskaņots visām ES dalībvalstīm.

Starptautiskās rezerves *(international reserves)* – ārējie aktīvi, kas ērti pieejami monetārajām institūcijām un pakļauti to kontrolei, lai veiktu tiešu finansēšanu vai regulētu maksājumu nesabalansētību, veicot intervences valūtas tirgū. Euro zonas starptautiskās rezerves veido prasības pret ārpus euro zonas esošo valstu rezidentiem, kuras nav denominētas euro, zelts, speciālās aizņēmuma tiesības (SDR) un rezervju pozīcijas SVF, kas ir Eurosistēmas turējumā.

Starptautisko investīciju bilance (s.i.b.) *(international investment position (i.i.p.))* – nenokārtoto kādas valsts tīro finanšu prasību (vai finanšu saistību) pret pārējām valstīm vērtība un sastāvs.

Survey of Professional Forecasters (SPF) – ceturkšņa apsekojums, ko ECB veic kopš 1999. gada, lai savāktu euro zonas inflācijas, reālā IKP pieauguma un nodarbinātības makroekonomiskās prognozes no tādu ekspertu grupas, kuri saistīti ar ES esošām finanšu un nefinanšu organizācijām.

Tekošais konts *(current account)* – maksājumu bilances konts, kurš aptver visus preču un pakalpojumu darījumus, ienākumus un kārtējos pārvedumus starp rezidentiem un nerezidentiem.

Tiešās investīcijas *(direct investment)* – pārrobežu investīcijas, ko veic, lai iegūtu ilgstošu līdzdalību kādā uzņēmumā, kas ir rezidents citā valstī (parasti, lai nodrošinātu īpašumtiesības, kas atbilst vismaz 10% no parastajām akcijām vai balsstiesībām). Tiešās investīcijas ietver pašu kapitālu, reinvestēto peļņu un citu ar starpuzņēmumu operācijām saistītu kapitālu. Tiešo investīciju kontā uzrāda euro zonas rezidentu tīros ārvalstīs veiktos aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas ārvalstīs") un nerezidentu tīros euro zonas aktīvu darījumus/pozīcijas (kā "tiešās investīcijas euro zonā").

Valdība *(general government)* – EKS 95 definēts sektors, kurā ietilpst rezidentu iestādes, kas galvenokārt nodarbojas ar privātam un kolektīvam patēriņam paredzētu netirgus preču un pakalpojumu ražošanu un/vai nacionālā ienākuma un līdzekļu pārdali. Šeit ietilpst centrālās, reģionālās un vietējās valdības iestādes, kā arī sociālās nodrošināšanas fondi. Šeit neietilpst valsts īpašumā esošas iestādes, kas veic komercdarbību (piemēram, valsts uzņēmumi).

Vienības darbaspēka izmaksas *(unit labour costs)* – produkcijas vienības kopējās darbaspēka izmaksas, kas aprēķinātas euro zonai kā attiecība starp kopējo atlīdzību uz vienu nodarbināto un darba ražīgumu (kas noteikts kā IKP uz vienu nodarbināto).

Vienošanās ceļā noteiktās darba algas indekss *(index of negotiated wages)* – tiešas kolektīvas vienošanās ceļā noteiktu pamatalgu (t.i., izņemot papildatlīdzību) euro zonas indekss. Tas raksturo mēneša darba samaksas implicētās vidējās pārmaiņas.

VKM II (Valūtas kursa mehānisms II) *(ERM II (exchange rate mechanism II))* – valūtas kursa režīms, kas nodrošina pamatprincipus sadarbībai valūtas kursa politikas jomā starp euro zonas valstīm un ES dalībvalstīm, kuras nepiedalās EMS trešajā posmā.